Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

HOMERI ODYSSEA, BATRACHOMYOMACHIA,

Hymni, & Epigrammata

GRÆCE & LATINE.

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE

GRÆCA

Ad principem H. Stephani, ut & ad primam omnium Demetrii Chalcondylæ editionem, atque insuper ad codd. mſs. ſunt excuſſa.

EX LATINIS EDITIS

Selecta ſunt optima, verum ita interpolata, ut nova, plane verſio videri poſſit.

Curante

STEPHANO BERGLERO TRANSYLVANO.

Bibl. Civica e Acc. Prop. Phil. Coll. Rom.

PATAVII, Typis Seminarii. MDCCLXII.
Apud Joannem Manfrè.
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

STEPHANUS BERGLERUS

Transylvanus Coronensis,

LECTORI S.

EGimus in Præfatione, quam priori hujus operis volumini præfiximus, de hujus editionis nostræ ratione, quæque ad illam spectant. Restant hic exigenda quæ ibidem promisimus de *Homero* ipso, *reliquisque ejusdem poematibus* præter Iliadem & Odysseam. De *Homero* quidem ita differemus, ut quasi aliud agentes de *Patria* ejus, de *cæcitate*, *de ætate* qua vixerit, probabiliter, imo indubitate, pauca dicamus; nam cætera unde haurienda sint indicabimus etiam.

Novam hanc editionem a laudibus & præstantia Poetæ commendare non alienum erat, aut editoribus quorumvis Scriptorum minus usitatum; nobis tamen parum verborum in laudandum Homerum impendere constitutum est; nam quod ipse in Apollinem canit:

Πῶς γάρ σ' ὑμνήσω πάντως ἄϋμνον ἐόντα;

id prorsus in hac re mihi etiam usu venit; nam & major est Homerus nostra laudatione, & Eruditi homines pridem hanc materiam certatim occupavere: quos &, quibus libitum est, adibunt. Nos ergo paucis dicamus, quod vix ita dictum sit prius, *Homerum seipsum laudantem* ostendamus, neque id invidiæ ei fore credimus; nam illis demum turpe est seipsos laudare, qui majora vero de se prædicare possunt: imo erit hoc nisi fallor laudum omnium κορυφὴ δρέπειν, si eum, qui omnium recte sentientium judicio est incomparabilis, confitentem habeamus, se non erubescere ad quantalibet præconia, quasi conscium alii cuidam illa magis convenire. In Odysseæ ϑ. id eum facere maxime ajo, & per *Demodocum* apud Phæacas non nisi Homerum intelligendum. hoc inde quis credat, quia quoscunque versus in Alcinoi convivio ille decantat, iste fecit; quem ergo nisi seipsum laudat, quando sub Ulyssis perso-

na Muſicum hoc pacto, niſi mea verſione laudes illas detero, alloquitur, verſu 487:

Laudo Demodocum te præ mortalibus unum:
Aut Jove nata docet te Muſa, aut pulcher Apollo,
Qui tam rite canas Græcorum triſtia fata:
Quanta tulitque & quanta aliis gens fecit Achivum,
Ipſe quaſi adfueris, tuque hauſeris auribus ipſe.

Nonne legentibus noſtrum Trojani belli Scriptorem, talis ipſemet videtur omnibus? Porro ajunt Homerum *cæcum* fuiſſe: id aut revera ita fuit; adeoque cęcum finxit Demodocum in illo convivio: aut id propterea maxime crediderunt plerique, quia putarent Homerum ſignificari per Demodocum; nam verſu 62. hęc legas, quantum ea Latinis verbis exprimere potui:

Advenit adducens optatum præco Poetam,
Quem dilexit & auxit Muſa boniſque maliſque;
Namque oculis capto conceſſit amabile carmen.

De Homeri autem *cæcitate* dubitare, id quidem nimis ſcrupuloſum videtur; nam ut alios cum Herodoto vitę Homeri, uti creduntur, Scriptore, taceam, ipſemet iterum de ſe, neque jam perſonatus indicio eſt, quando Hymno in Apollinem verſu 165. Deliades ita compellat: (ſi meis verbis rem ſatis aſſequor.)

Eſte ſalutatæ, memores noſtri eſte Puellæ
Vos ſimul omnes: atque virum ſi terrigenarum
Forte quis adventans laſſus de me roget hoſpes:
Quis Vatum vobis, quo non ſit ſuavior alter
Hic obverſatur, delectans carmine ſolus?
Tum vos ne pigeat cunctas uno ore fateri:
Cæcus homo, eivemque Chii ſe fert petricoſæ.

Ubi etiam videmus de *Patria* Homeri, quę tam πεμιδόητος olim fuit, mentionem factam. Hunc autem Hymnum nemo mihi ſuſpectum reddat, niſi qui crediderit ſuam apud quenquam Thucydidis autoritate plus valituram, qui ſcriptor ab vanitate alieniſſimus, nec ab Homeri ętate ita nimis remotus, Deliis aſſerturus antiquiſſimam quandam Solemnitatem, hunc Hymnum adducit, tribuitque Homero δηλοῖ δὲ μάλιστα Ὅμηρος inquiens ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε ἃ ἐστιν ἐν προοιμίῳ Ἀπόλλωνος· verſibuſque inde ſubjectis, hęc addit quę maxime huc faciunt: ἀπελθόντα τὴν ἑκατόμπυλον ἐς τὰδε τὰ ἔθνη, ἐν οἷς ἡμᾶς ἑκάστοτε ἐπαμύνεσθαι, & refert, quos modo citaveramus verſus: ita tamen, ut nonnihil varianti deprehendatur ab Homeri hodiernis editionibus, v. g. ibi eſt:

A a

Ἀλλ' ἄγεθ' ἵλητοι μὲν Ἀπόλλων Ἀρτέμιδί ξὺν,
Χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι —

nos autem cum H. Stephano edidimus ita:

Ἀλλ' ἄγε δὴ Λητὼ (melius Λητοῖ) μὲν Ἀπόλλων
τ' Ἀρτέμιδι ξυὼ
Χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι,

Sed mihi neutra lectio placet præ mea conjectura; legendum & distinguendum crederem:

Ἀλλ' ἄγεθ' ἵληθι μὲν, Ἄπολλον τ' Ἀρτέμιδι ξύν,

& quæ sequuntur ad Deliades dirigenda: quid præterea sit differentiæ cognoscet maxime ex accuratissima editione Thucydidis Anglicana. Atque nobis hoc pacto Homerus seipsum laudaverit. Universim hoc dicimus: quotiescunque Deorum aut Heroum consilia & facta præclara prædicat, seipsum admirabilem facit talium autorem atque effectorem, uti non uno loco ostendit optimus *Eustathius*. Iterum dico, qui ad Homeri commendationem pertinentia requirit plura, alios ut consulat, in primis Reverendi & Cl. Viri *Joh. Alb. Fabricii Bibliothecam Græcam*, ubi nihil non inveniet, quod ad historiam Homeri faciat, & alicubi de Encomiastis Homeri tractatum. Sed quia sunt, ibidemque alio capite libri, non pauciores recensentur etiam Reprehensores Homeri, quos forte multi hoc tempore citius audient quam Encomiastas: e re quidem erat illis ut par est hic pluribus responderi; sed cum nec facultas mea, nec temporis nec loci spatium huic Præfationi destinatum id permittat, utcumque pauca, saltem de Observationibus quibusdam in Poemata Homeri & Virgili Gallice primum scriptis, postea elegantissime in Latinum sermonem translatis, notabo. Autor comparat Poetas illos, & examinat quasi normam adhibens præcepta Poetices Aristotelis. Sed mirum. p. 11. omnia summa tribuit Homero; p. autem 70. reliquo Poetarum gregi similem fore ait, demtis epithetis. Mox p. 12. affert definitionem Epopœiæ & Tragœdiæ, nec totam, ex Arist. Poet. c. 6. aitque has inter se differre, quod Tragœdia imitetur per Repræsentationem s. ὄψιν; Epopœia per Narrationem: de Tragœdia absurdum est; quia necessario etiam per Narrationem, uti videbis ex A. Poet. c. 1. & c. 24., nec non c. 26. Imo Repræsentatio omni prorsus caret arte, minimeque est proprium Poeticæ facultatis, sed habet suos artifices, quos σκηνοποιὸς vocant. Vid. A. P. c. 6. item 14. Sed hæc leviora sunto: & forte studio adferre omnia noluit. Jam p. 13. ex

A. P. cap. 6. refert partes Carminis Epici, quę sunt: μῦθος, ἤθη, λέξις, διάνοια. per has singulas examinat Poetas istos. Primo itaque ut præcipit & præit Aristoteles cap. 17. exponit μῦθον sive Fabulam nudam sine mentione certæ personę, & sine digressionibus, Iliados & Æneidos: postea eas comparat inter sese, præferendo Æneidos fabulam fabulę Iliados; quod Achillis actio (cujus ira argumentum Poemati) pernicioſa sit patrię, Æneæ autem salutaris. Atqui talem eam finxit Homerus cum ratione; imitationum enim sive fictionum Poeticarum finis est non tantum Felicitas, verum etiam Calamitas sive Miseria, ut docet Arist. P. cap. 6. Itaque si Autor Odysseę Fabulam, (quam exposuit Arist. cap. 17.) cum Fabula Æneidos contulisset, fecisset rectius; nam ibi eque Ulyssis actio suis & sibi est salutaris: nec ulla parte deterior iste est illo; dubitanti fidem faciet ipse apud Ovidium in Metam. Lib. XIII. Itaque quę deinceps in Iliade & Persona Achillis desiderat, ex Odyssea solves facile; ubi ille Æneam laudarit, tu Ulyssem contra. Voluisse autem Homerum altero Poemate Calamitates hominum, altero Felicitatem, quę oriuntur ex factorum qualitate, effingere, melius viderat etiam Horatius, ex cujus mente

Fabula quæ Paridis propter narratur amorem,
Græcia Barbariæ lento collisa duello,
Stultorum Regum & populorum continet æstus.

& paulo post:

Quicquid delirant Reges plectuntur Achivi.

Idem alibi de suis studiis pueriliibus (quę hodie exemplo esse debebant) loquens, ejusdem Iliados argumentum complectitur:

Romæ nutriri mihi contigit atque doceri
Iratus quantum Grajis nocuisset Achilles.

Et Eustathius p. 5. Scopus, inquit, est Homero, ut ipse in principio ponit, indicare, quot mala durante Achillis ira passi essent tam Greci quam Trojani. vid. & Autorem p. 34. Horatius etiam Odysseę summam indicat:

Rursus quid virtus & quid sapientia possit,
Utile proposuit nobis exemplar Ulyssem.

Sed lege quæso totam illam epistolam, ubi ait Homerum melius docuisse quid sit officium & virtus, quid non, quam Philosophi quidam doceant.

Pag. 15. & 16. ait Autor, perfectiorem habere finem Æneæ actionem quam Achillis; quod secus est, si recte po-

posuimus scopum Iliados. debuit ergo hic etiam contulisse Odysseam. Imo nec est adhuc res confecta in Æneide; nam restant adhuc pacis conciliatio, & nuptiæ Laviniæ; ἀλλὰ γὰρ ἀναγκαίης ἰσχυρῆς συμβάσιες ἰσχυραὶ οὐκ ἐθέλουσι συμμένειν uti inquit Herod. illa autem in parte Odyssea manca non est; at hoc deesse Æneidi recte vidit Maphæus Vegius, qui rectius dicetur supplementum Æneidos scripsisse, quam Iliados Coluthus & Tryphiodorus, quos autor commemorat; causam cognosces ex notatis ad p. 34.

Rectissime p. 19. sentit Homero animum non fuisse effingendi in Heroe suo Achille ideam Principis perfecti; quid ergo efficit in sequentibus, quando non uno loco docet Achille potiorem esse Æneam; nisi ut probet Virgilium potuisse effingere Principem illo Principe perfectiorem, quem Homerus non studuerit perfectum sistere?

Pag. 23. vitio vertit Poetæ id, quod Horatius aliis etiam imitandum proponit:

----- *honoratum si forte reponis Achillem* (*esto ille*)
Impiger, *iracundus*, *inexorabilis*, *acer*,
Jura neget sibi nata, *nihil non arroget armis*.

Vid. not. ad p. 41.

Non ob ereptam ancillam, ut ait autor p. 24. iratus lamentatur Achilles; sed quia hoc erat signum contemtus: nam ὁ ἀτιμάζων ὀλιγωρεῖ, inquit Aristoteles II. Rhet. cap. 2., τὸ γὰρ μηδενὸς ἄξιον ὑδεμίαν ἔχει τιμὴν οὔτε κακὸν οὔτε ἀγαθόν· διὸ λέγει ὀργιζόμενος ὁ Ἀχιλλεύς,

Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας (Iliad. α. 326.)
----- ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην. (Iliad. ι. 644.)

ὡς διὰ ταῦτα ὀργιζόμενος. Vid. ejusdem Polit. Lib. III. cap. 2. utrobique invenies, judice Philosopho, Achillem indigne ferre læsam majestatem.

Quod p. 34. ait, quia Homerus ab Horatio vocetur Trojani belli Scriptor, hunc judicasse in Iliade esse actionem principalem Bellum Trojanum, id quam verum sit ostendi notatis ad p. 13.; sed vocat eum Horatius ita, respiciens utrumque Poema, quo respectu hoc vocabulum ei competit; nam quod in Iliade ad eam rem deest, Odyssea habet in digressionibus, adeoque facile, volenti facere justam Ἰλίου ἅλωσιν sive πέρσιν, quæ conveniant ex Odyssea in Iliadem transferre. Ob hoc factum Arist. cap. 23. Homerum θεσπέσιον vocat, τῷ μηδὲ τὸν πόλεμον, καίπερ ἔχοντα ἀρχὴν καὶ τέλος ἐπιχειρῆσαι ποιῶν ὅλον, λίαν γὰρ ἂν μέγας καὶ οὐκ εὐσύνοπτος (vid. cap. 7.) ἔμελλεν ἔσεσθαι ---- mox addit: Τοι-

γεφῦν ἐκ μὲν Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας μία Τραγῳδία ποιῆται.

Jam p. 36. culpat, quod Odyssea inchoetur per peregrinationes Telemachi, finiatur autem cum Ulyssis erroribus; sed omnes vident primum ibi Deos deliberare quo pacto Ulysses ex Calpsus insula redeat: mittetur itaque Mercurius cum mandatis ad Calypso, ut hæc illum dimittat. sed prius visum est Minervæ, i. e. Sapientiæ Homericæ, Telemachum ad quærendum Patrem mittere; causam non semel hoc versu indicat: πῆδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχηται. nimirum egregiam pietatis laudem reportabit, si eum non pigeat Patris causa tot adire labores. imo necessariam reddit Poeta Telemachi peregrinationem; nam & Procorum luxuriosa opibusque Ulyssis pernicioſa turba, jam impatientes moræ erant, negabantque se destituros πρὶν γ' αὖτιδὶ γήμασθαι, qui etiam jure quodam cogere eam poterant, detecta fallaci textura: & Telemachus jam excesserat ex ephebis, qui terminus expectationis ab ipso Ulysse olim valedicenti Penelopæ erat præscriptus: & pater Icarius instabat. Telemachus itaque indignum ratus opes magis dilaniari si maneant Proci, indignius autem si Patre vivo & mox forte redituro, mater alii nubat; quid magis optet quam scire an is vivat? itaque quærendum statuit, ut ni vivum inveniat, mater jam faciat quod velit; cognito autem illum in vivis esse, aut etiam forte invento Patre, injurias si pote ulciscatur. Jam itaque patebit quam inanis sit illorum curiositas, qui ajunt, quia Telemachi profectio nihil conferat ad inventionem Patris, omne illud Episodion minus opportunum esse, quod non χθὲς καὶ πρώην tantum Benius quidam, ut putat Autor, sed olim etiam alii, observante Eustathio, reprehenderunt. Nonne, si in eo vertitur cardo, Filio Patrem offerre alicubi penes Homerum erat, qui antea tam prope a Patria delatum, ut jam ignes ibi cernerent, soluto uno utre venti, in errores infinitos eum potuerat conjicere? nempe maluit περιπετείας & ἀναγνωρίσεις sectari, quæ maxima pars sunt Epopœiæ & Tragœdiæ. vid. Ar. Poet. cap. 11. & 16. nec non 24. Imo Telemachus plane est assecutus finem suæ navigationis, qui quod volebat ex Agamemnone discit, non tantum quod superstit Pater, sed & ubi sit. Nec hoc animadvertunt, quorsum tendat Poeta, qui tam difficilem causam adhuc defendendam habet: quo nempe jure florem juventutis & nobilitatis, plus centum Procos, per Ulissem curet interficiendos; itaque quam potest sceleratissimos

mos illos facit, ut merito luant: hinc etiam vitę Telemachi insidiantur, submiaistrante illis Poeta occasionem ista Profectione in mari, quia domi in oculis omnium minus tutum erat. Jam quærerem, an apud Virgilium, quem Autor prorsus ἀνεγκλητον habet, magis necessarium sit Episodion illa Didonis Tragœdia, isto Itinere; sed mihi de Virgilio aliquid gravius religio est dicere, Cujus sacra colo ingenti perculsus amore. interim tamen ἀμφοῖν ἔστω φίλοιν ὅσιον προσημῦαι τινὶ ἀληθειαν.

Quod autem p. 41. & seq. ait, Homerum nimis studere ut Admirabilia videantur, quę dicat: probatque inde, quia sæpe θεὸς ἀπὸ μηχανῆς introducat; ibi finem τὸ μηχανῆς non videtur satis intellexisse qui sit. Is non est, ut admiratio excitetur, quod Autor statuit etiam p. 43. & 44.; sed machina adhibetur tunc, quando Poeta admirabilia sectando, rem eo deduxit, ut humana ope expediri nequeat: hic jam animi suspensi sunt, & mirantur, & stupent, cum exitus rationem penetrare nequeant, qui tamen certo futurus est; ut igitur desinant mirari, Deus intervenit, qui nodum facile solvit, δυώσεται γὰρ ἅπαντα, ut est apud Homerum Odyss. δ. 237. sæpe etiam Dii intersunt ut prænuncient futura, quod itidem fit sine admiratione sæpissime, ἅπαντα γὰρ ἀποδίδομεν τοῖς θεοῖς ὁρᾶν, ut inquit Phil. in Poet. cap. 15. Cum itaque sciamus talia Diis esse facilia, non miramur; nam θαυμάζεται τὰ ἄπορα. ὁ δ' ἀπορῶν & θαυμάζων, οἷόν τε ἀγνοεῖν teste eodem Philosopho. Precipua causa cur Deos introducant, est, quia videbant humanę societati prodesse, si credant esse Deos, & curare humana; partim propter occulta scelera, maxime impotentiorum, partim propter aperta, etiam potentiorum:

Si genus humanum & mortalia temnitis arma;
At sperate Deos memores fandi atque nefandi.

Itaque illi non tantum adversus Numen Divinum impii sunt, sed & societati civili nocent, qui nos jubent Religionibus, atque minis obsistere vatum. sed ad Autorem redeamus: Is cum laudet in Virgilio, quod Verosimilibus gaudeat, videtur in Homero, quem Virgilio opponit, reprehendere voluisse, quod ibi sint nimis multa Non Verosimilia, Majora vero, Impossibilia, & quę videantur Impersuadibilia, quę jam per accidens fiunt Admirabilia. Ista autem nec Virgilius ipse ulla ratione sibi eripi pateretur, nam constat utrumque Poetam eandem pęne materiam & incredibilem sępissime tractare, Cyclopes,

Scyl-

Scyllas, Circes, & alia. & talis est materia Poetarum, qui ψεύδη λέγουσι μὲ δεῖ ut est in Poet. cap. 24. ubi dicit Philosophus ab Homero cæteros omnes id edoctos: hinc etiam Hesiodus fatetur: τὰ δ' ἄλλα ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα. hinc proverbium apud Aristot. πολλὰ ψεύδονται ἀοιδοί. Itaque Poetæ parva extollunt, sive ut Virgilius loquitur *verbis vinciunt & exiguis rebus hinc addunt honorem*: notum est quod idem canit: *Admiranda tibi levium spectacula rerum*: & Aristoteles imitandos Pictores Poetæ præcipit, ὁ γὰρ ἐκεῖνοι ἀποδιδόντες τὸ οἰκεῖον μορφὴν, ὁμοίας ποιοῦντες καλλίους γράφουσιν· ὅτω ὁ τὸ ποιητὴν μιμούμενον ὀργίλους ὁ ῥᾳθύμους ὁ τἆλλα τὰ τοιοῦτα ἔχοντας ἐπὶ τῆς ἠθῶν, ἐπιεικεῖς ποιεῖν σοφοκλέα γραφεῖ, ἢ σκληρότητος δεῖ. οἷον τὸν Ἀχιλλέα Ἀγάθων (ἀγαθὸς ποιητὴς ἦ πιθανὸς τοῖς φίλοις inquit Bacchus in Ranis Comici) ὁ Ὅμηρος· (videbis alicubi quod Aristoteles hic laudat, autorem nostrum reprehendere) hæc sunt Capite 14. Poetices. vid. etiam cap. penult. item cap. 2. hinc Horatius:

------ *Pictoribus atque Poetis &c.*

Hinc excusabilior est Poeta is, qui rem impossibilem vult efficere verosimilem & persuadibilem, illo, qui possibilem & credibilem non potuit verosimilem reddere, uti Philosophus monet Cap. penultimo. vid. etiam cap. 24. & cognosces hic etiam Autorem in Homero reprehendere, in Virgilio autem laudare, quod Aristoteles (quem noster autorem se habere profitetur) in aliis reprehendit, in Homero autem laudat. Ita etiam cum ipsemet fateatur p. 34. *Horatium esse magnum in hac arte arbitrum*, hujus præceptis & sententiis de Homero ubique fere in contrarium abutitur, uti notavi ad p. 23. & uti experietur qui lecta saltem p. 112. evolverit Horatium. uno verbo, Horatius laudat ubique Homerum, quod is *nil molitur inepte*; noster contra semel professus se Horatii judicium probare, Homerum carpendo sibi ipsi contradicit. Adeo ut ego verear ne Autor noster sapientior fuerit, atque nos putaveramus, qui τὸν ἵππον λόγον αἰρίμενον ita laudaverit Virgilium, quamvis merito ab aliis laudatum, ut Polycrates quidam, aut isto sapientior, Isocrates illaudatum illum Busiridem. sed servianus priori Hypothesi, & ad rem redeamus. Ego vero jam etiam alteram causam mihi videor deprehendisse: nam una est allegoriæ ratio, cur Homerus de Diis plerumque humiliter & ridicule loquatur, quasi obnoxii essent impotentiis humanis: nempe sciebat homi-

nes

nes omnia maxima Diis attribuere; quomodo ergo majora diceret? itaque ἀθελοκάκησιν. Ista oppones iis, quę p. 60. & alibi autor dicit.

Pag. 44. dicit Telemachum per universam Græciam quæsiviſſe patrem; qui tantum in Pylum, Pheras, & Lacedęmonem, Peloponneſi urbes pervenerat, in quarum poſtrema etiam inaudivit de Patre, ut conſtat ex Odyſſ. γ. & δ.

Pag. 51. & 52. Mores, & p. 57. Sententias utriuſque Poetę ſpectat. quę ſine dubio idem eſſe putavit, quod ἦθη & διάνοια ſunt in A. P. cap. 6. ἦθος quidem eſt idem quod Mores, uti patet ex loco jam citato, & ex cap. 15. ſed quod ait διάνοιαν, quam Sententias vocat, nihil aliud eſſe quam expreſſiones morum, in eo jam ab Ariſtotele longe abit; nam hic per ἦθη intelligit quod Autor ſimul Mores & Sententias vocat; ipſa autem διάνοια eſt Ariſtoteli, quod in Rhetoricis ipſe vocat πίστεις, λόγους & ἀποδείξεις ῥητορικάς. adeoque de διανοίᾳ tracturus ad Rethorica ſua remittit lectorem in Poet. cap. 19. ubi gemina dicit iſtis quæ cap. 6. τρίτον δὲ ἡ διάνοια. τοῦτο δέ ἐστι τὸ λέγειν δυνάσθαι τὰ ἐνόντα Ϲ ἁρμόττοντα· ὅπερ ἐπὶ τῆς λόγου τὴν πολιτικῆς Ϲ ῥητορικῆς ἔργον ἐστί. quod jam de illis Sententiis verum non eſt; nam, ut & hoc addamus, διάνοια non tantum Mores demonſtrat, ſed ὅσα ὑπὸ τὸν λόγον δεῖ ἀποδοθῆναι· μέρη δὲ τούτων τό, τε ἀποδεικνύναι, καὶ τὸ λύειν, Ϲ τὸ τὰ πάθη παρασκευάζειν c. 19. Hinc oratio ſine διανοίᾳ eſſe non poteſt, quia neceſſe eſt aut ineſſe alicui quid dicat, aut non ineſſe; ſed non morata eſſe poteſt, ut ipſe ait: οὐκ ἔχουσι ἦθος ἔνιοι τῆς λόγου· ex autoris autem mente διάνοια nunquam ſine moribus eſſe poſſet.

Pag. 54. Congreſſum Ulyſſis & Nauſicaes (Odyſſ. ζ.) terminos honeſtatis plane excedere ait. In quo conſiſtat ille exceſſus dicat, & Nauſicaam defendat Plutarchus in illo Libello, ubi docet, quo pacto juventus Poetas utiliter, ut ad philoſophiam rite præparata ab illis tranſeat, legere debeat. Nauſicaa dicit ad Ancillas ſuas, uti nos convertimus:

O utinam talem tribuant mihi fata maritum
Indigenam, aut libeat noſtra huic conſidere terra!

Plutarchus, cum oſtendiſſet primum, quomodo quis Nauſicaes votum non probans, Homerum tamen hæc ſcribentem laudare debeat; deinde dicit quod, ſi quis recte judicet, neque Puellæ votum non ſit honeſtum & probandum: οἱ

τοῖς

τῆς λόγους τῆ ἀνδρὸς τὸ ἦθος ἐπιδεῖσα & θαυμάσασα ἢ ἔντεχνος αὐτῆ πολλῶ νῦν ἔχουσαν, εὔχεται τούτῳ συνοικεῖν μᾶλλον, ἢ πλουτικῆ τινι & ἀρχικῆ τῶν πολιτῶν, ἄξιον ἄγεσθαι. Operæ pretium erit cognoscere elegantissimam fictionem, ubi Ulysses post naufragium in Phæacum insulam, quam Thucydides Corcyram putat esse, ejectus opis causa Nausicaę supplicat. illum locum imitatus est Virgilius lib. 1. Æneidos, ubi Æneas itidem post fœdam maris tempestatem ad oras Lybię delatus, cum Venere colloquitur: ibidem Virgilius ante oculos habuit Hymnum Homeri in Venerem, ubi Æneę Pater cum Venere colloquitur, uti infra ostendemus. sed inspicienti Homeri locum ex Odyss. ζ. patebit, an ibi magis excedatur modus, quam Libro IV. Æneidos, ubi

Speluncam Dido dux & Trojanus eandem
Deveniunt. (*solus cum sola.*)

Et quando ipsa ait:

Saltem si qua mihi de te suscepta fuisset
Ante fugam soboles. &c.

Sed nos talia neque in Virgilio neque in Homero reprehendemus, si sapimus; nam propterea ille istum imitatus est, quia cernebat hęc recte sese habere. Cur ergo Autor talia taxaverit nescio; nisi quis dicat forte eum istud fugisse, quod nimirum Poetæ non tantum probas & laudabiles hominum actiones, sed & alteras effingant: μιμεῖται, inquit Ar. Poet. cap. 2. & alibi, οἱ μιμούμενοι πράττοντας, ἀνάγκη δὲ τούτους ἢ σπουδαίους ἢ φαύλους εἶναι. Plutarchus etiam in eodem illo Libello quem dixi, hæc tradit: & κακίας ἢ ἀρετῆ σημεῖα μεμιγμένα ταῖς πράξεσιν, ἢ μὴ παντάπασι τὴν ἀλήθειαν ἐλλιπαίνει μίμησις τωνεκφέρει, ὥσπερ ἡ Ὁμήρου, πολλὰ παίνι τοῖς Στωικοῖς χαίρειν φράζουσα, μήτε τι φαῦλον ἀρετῆ προσῆναι, μήτε κακίᾳ χρηστὸν ἄξιον. Idem ille Plutarchus in alio Libello ubi docet exemplis, in Homero esse omnis sapientiæ humanæ vestigia, etiam causam quandam ejus rei affert; ἀνάγκη μὲν γὰρ ἦν τῷ ποιητῇ πράξεις ὑποβαλέσθαι καὶ πάθη καὶ ἤθη διάφορα ὑποθέσθαι· ἐπεὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ καθ' ἑαυτὰ ἁπλᾶ ἐστι καὶ μονοειδῆ καὶ ἀκαταστατίκτα· ἐν δὲ τοῖς κακοῖς ἀναμεμιγμένα πολλὰς ἔχει τροπὰς καὶ παντοίας διαθέσεις. quæ idem sibi volunt quod versiculus iste, Nicomachæorum Lib. II. Ἐσθλοὶ μὲν γὰρ ἁπλῶς, παντοδαποὶ δὲ κακοί. & forte etiam quodammodo Hesiodeum: Τὴν μὲν κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι. Si itaque hæc talia voluisset perpendere Autor, cautius quædam Homero objeciisset; nam ex istis omnibus, maxime autem ex capite penultimo Poetices, discimus, qualia reprehendere juste

in

in Poematis debeamus, & qualia ad injuſtas ſive imperitas reprehenſiones calumniatoribus reſpondere. Sed ego Autorem noſtrum tam rudem fuiſſe credere vix poſſum; verum illam meam opinionem veram eſſe autumo, voluiſſe eum εἰρωνικόμυθον, argumentum paradoxum tractare, & invenire aliquem, qui hunc ingenii ludum ſerio refutans riſui materiam præbeat. Hoc ne nobis accidat caveamus: reputemuſque, Autorem, qui in mala cauſa jocando quædam probabiliter dixit, majorem laudem reportaturum nobis, bonam cauſam etiam recte defendentibus; nam ſi ille in mala hoc potuit, quid non potuiſſet in bona? ἐπὶ γὰρ τὰ βελτίω τῇ φύσει ἰσχυρότερα ἐστὶ πιθανώτερα, ut ait Ariſtoteles in Rethoricis. Itaque cur tantillam partem nec plura eorum quæ alicui diſpicere poſſent in illo ſcripto, attigerimus, cauſa præter temporis & loci anguſtiam, uti dixi, hæc eſto. Si Autor ſerio hoc egit; & nobis alias, ubi operæ pretium videbitur, & fortaſſe cuivis in promtu erit oſtendere, illum nihil fuiſſe minus quam rationum Poeticarum intelligentem. Reſtat tertia promiſſi pars.

Addidimus etiam quæ inveniuntur ἀμφισβητήσιμα Homeri Carmina; de quibus nec nos aliquid certi pronunciamus. Solum Hymnum in Apollinem freti Thucydidis autoritate videmur non temere agnoſcere poſſe. Quod ſi conſtaret Herodotum eſſe genuinum ejus quæ circumfertur *Vitæ Homeri* Scriptorem, verecundius quædam eorum Homero abnegaremus. Nam ille Hiſtoricus non multo minus veritati litare videtur, atque alii de quibus res certa eſt: hoc tantum obſervandum, illum (ſi quid valet Grammaticorum diſtinctio) ſæpiſſime mendacium dicere, rariſſime inutiliter mentiri: utque hinc verum ſeparetur, eum in mendacio dicendo plerunque monere, ſe ita ab aliis accepiſſe; ſi autem nihil moneat, interim tamen res mira videatur, plerumque illum agere de Numine divino, de Fato, de Oraculorum & vaticiniorum certitudine, aliiſque ejuſmodi rebus, unde opinio de Deo hominibus oriri poſſit, in talibus Herodotus ſecurus eſt veritatis, dummodo eam penſet utilitate: hoc factitaſſe quoſdam in Eccleſia utinam mentirer: Summatim apud Herodotum Darius dicit: ἔνθα δὲ ψεύδεσθαι λέγεσθαι, λεγέσθω. Sed nos ſaltem propterea illum vitæ Homeri autorem ſuſpectum habemus, quia Homero tribuit, quæ eo non digna multi judicarunt. Cæterum, ſi diligenter & felicius illius Muſas legiſſem, conarer ex diſſimilitudine orationis & ſtyli oſtendere, Herodotum non

eſſe

esse Vitæ Homeri scriptorem; nunc pauca & levia observo: pro Articulis postpositivis Herodotus præpositivos usurpat adhærente incisione, ut Aldus ubique impressit, v. g. In principio Clionis: οἰκήσαντες τῶν τὸν χῶρον, τ' Θ νῦν. mox: τὸ δέ οἱ ἔνομα εἶναι κῆ τωὐτό, τὸ, κῆ Ἕλληνες λέγουσι. Contra in vita Homeri: κῆ αὐτῷ γίνεται ἐκ κείτης θῆλυ τέκνον, ᾧ ὄνομα τίθεται. pro, ut plura semel complectar: καί οἱ γίνεται ἐκ κείτης θῆλυ τέκνον, τῷ, ὄνομα τίθεται. ita Vitæ autor: ᾧ ἐχρῆτο pro τῷ, ἐχρῆτο: οἷς μὲν ᾤετο pro τοῖς, μὲν ᾤετο, ita semper ille. Porro in Pronomine composito τωὐτὸ Herodotus mutat α in ω, uti videbas in illo exemplo quod secundo loco posui; ita, ne multa cumulem, in eadem Clione: συμβῆσαν εἰς τωὐτὸ οἵ τε Φ Γύγεω τραπῆσθαι, κῆ οἱ λοιποὶ Λυδοί. contra in Hom. Vita: ἐωὐτῷ λθον ἐν ταὐτῷ πάντα δὰ ἔθνεα. Præterea, literam ε non solum quando est characteristica retinet Herodotus, sed, aliis etiam verbis contractis & circumflexis multis inserit, v. g. in Clione circa principium: τὰς μὲν δὴ πλείστας Ἀσ γυναικῶν ἀποφυγέων· contra in H. Vita: μὴ δυνήσεσθαι ἀφυγέειν τ νόσον, ubi etiam Herodotus νῦσον fuerat dicturus, ut in eadem Clione: μακροτέρης δέ οἱ γνομένης τ νόσου· ut ad Verba redeamus, itidem in Clione: τῷ, δὴ λέγουσι Κορίνθιοι, ὁμολογέουσι δέσφι Λέσβιοι in historia Arionis; contra in H. Vita: συνομολογῆσι δέ μοι Κολοφώνιοι. in Thalia: Φ αὖτ γλιχόμεθα οἵ τε ψαλτρίζομεν, κῆ οἱ τῇ ἀληθείῃ ἀφηχρεώμενοι· contra in H. Vita: σωφρονεούσῃ ποιῇ χρωμένη. Denique, ne longus sim, enclitico οἱ utitur, pro αὐτῷ Herodotus in Clione: δ-ερασε πρῆγμά οἱ ἔναι ἁλώσιον ὡς δυνήσοιτο βίχισε δὲ βίς Σάρδις, ὅκως πρὶν τὸδ' ἕτερον ἁλῶσῆναι τ Λυδῶν δυνάμιν αὐτὸς κατολάβοι· ὡς δὲ οἱ ταῦτα ἐδόκεε Θ ἐποίεε κῆ βίχος· Contra in H. Vita ἀκούσαντι ᾗ πρὶ ἐπέων ἔδοξεν αὐτῷ δέξασθαι τ ἄνδρωπον Atque ita, talia & alia plura Herodotus semper fere Jonice effert; Autor vero Vitæ Homericæ communiter. sed qui paululum imbutam habebit memoriam Herodotea dictione, ille deprehendet plurima, & ei nunquam Vitæ Homeri scriptor Herodotus videbitur. Denique est aliud quod dubium faciat, uti notarunt alii etiam, quod eo libentius affero, quia ætas Homeri inde cognoscetur; de ea Herodotus & autor Vitæ Homericæ, parum inter se consentientia scribunt: ille in Euterpe, ubi refert a Pelasgis oraculum Dodonæum consultum, an utendum sit nominibus Deorum ex Ægypto allatis, nam hactenus illa ignorabant, præter commune illud θεοί, ait, a Pelasgis Hellenes

lenes poſtea illa accepiſſe, cumque neſciretur unde Dii eſſent, & an ſempiterni, & quales eſſent, Heſiodum nuper & Homerum primos illa in vulgus protuliſſe; hæc tantum inde citabo: Ἡσίοδον δὲ καὶ Ὅμηρον ὀλιγῳ τεῖχος οἴεται ἔτεσι δοκεῖν μὲν πρεσβυτέρους γενέσθαι, καὶ πλέον. ἔστι δὲ οὗτοι οἱ ποιήσαντες θεογονίαν Ἕλλησι, καὶ τοῖσι θεοῖσι δοὺς ἐπωνυμίας, δόντες τε τιμάς τε καὶ τέχνας διελόντες καὶ εἴδεα αὐτῶν σημήναντες· οἱ δὲ πρότεροι ποιηταὶ λεγόμενοι τῶν τούτων ἦσαν ἀνδρῶν ἥλικες δοκέουσι ἐγένοντο τούτων· quadringentos annos minimum inter ſe & Homerum eſſe dicit: ſed Vitæ Homeri autor, multo plus ſexcentis: ἀφ' οὗ δὲ Ὅμηρος ἐγένετο ἔτεά ἐστιν ἑξακόσια εἰκοσιδύο μέχρι τῆς Πέρξεω διαβάσεως. Haberem alia de iſto autore dicere, ſed nondum ſunt matura. Cum itaque obſcurus quidam & dubiæ fidei Scriptor videri queat; nobis ejus autoritas Batrachomyomachiam Homero adſcribentis, dubitationem de ea re eximere nondum potuit. Si cui ſatis argumenti videbitur hic etiam diſſimilitudo orationis; his adductus mecum forte ſentiet, paucis licet & ſic temere animadverſis: Batrachom. verſu 40.

Οὐδ' ὅσα πρὸς ϑοίνην μερόπων τὰ τέχνα μάγηρα
Κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσι,

hic occurit μέροπες, quam vocem apud Homerum alias ſubſtantive ſolam pro Hominibus acceptam vix invenies; addit ſemper ἄνθρωποι. idem παντοδαπὸς vix uſquam dixit, ſemper illius loco παντοῖος. Porro verſu 45. Batr.

Καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ ἑ πόνος ἶκανεν ἄνδρα,
Νήδυμος· οὐκ ἀπέφυγεν ὕπνος δεύοντας ἐμεῖο.

In verbo ἱκάνω & in caſibus inde formatis, α, in Homero longum ſemper me deprehendiſſe memini; in aor. 2. & Fut. 2. verbi φάγω, υ, ſemper breve, quod hic contra eſſe vides.

Deinde verſu 263. ---- τοῖσι δ' ἐφθέγξατο φωνῇσι, phraſis vix uſitata Homero. Jam v. 14. ἀνήθησον. v. 61. ἄχεϊ ἔσι. v. 66. ἔβλεπε. v. 147. ἐνίγη. verſu 157. πιέζατος. v. 175. ἐδέσμαται. v. 173. πορδὴ. v. 188. ὀνοπάζω; iſtæ voces omnes Homeri ætate nondum in uſu fuiſſe videntur; nam cur illis abſtineret, ubi de eadem re dicit? ideo, cum plurimæ ſint in hoc Poemate voces quæ alias apud Poetam non occurrunt, cæteras omittimus, quia forte illis uſurus erat pro re nata.

Deinde verſu 10. eſt: Δαιτὸς δ' ἐξαπόλωλε ---- apud Homerum iſtud verbum quidem occurrit, ſed ſemper, quod ſciam, in rei lætæ ſignificatione, ideo videbis id nobis verbo Jubilare expreſſum, Odyſſ. χ.

Ε'γ θυμῷ γρᾶυ χαῖρε κὴ ἴαχε μηδ' ὀλόλυζε.

Versu 262. Batrach. Πελμὰς, sine additamento posuit; ego non memini apud Homerum a Πελμὰς unquam abesse Α'θήνη sive Α'θηναίη. Versu penultimo occurrit vox Ἠλιβ., qua, notante Eustathio, non nisi semel usum esse Homerum observarunt Grammatici, nempe Odyss. θ. 271. qui si Batrachomyomachiam agnovissent genuinam, bis fuerant dicturi. Sed ego ne videar nimis sollicite omnia conquisivisse, etiam quæ in promtu habeo alia, non afferam. unicum tamen, versu 199. satis facete Culices Ranis & Muribus classicum tuba canere fingit:

Καὶ τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες
Δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον.

hoc quomodo excogitavit? ausim pæne dicere autorem illum ex Aristophanis Nubibus id arripuisse; nam ibi petulantissimus Comicus Socratem, venerandum senem, indignissime fingit de illo Culicum bombo, tanquam re seria disputasse, ita, ut non alia occasione facilius quis de attribuenda culicibus tuba cogitare potuerit; versus isti sunt: Discipulus Socratis:

Τί δῆτ' ἂν ἕτερον εἰ πύθοιο Σωκράτης
φρόντισμα;

Rust. Ποῖον ἐνπβολῶ κάτοπτά μοι.

Disc. Α'νήρ τ' ὠὴ Χαιρεφῶν ὁ Σφήττι.
Ο'ποτέρᾳ ἡ γνώμην ἔχει· ψὶς ἐμπίδος (culices)
Κεῖ τὸ σόμ' ᾄδει ἢ κὴ τυῤῥοπύγιον;

Rust. Τί δῆτ' ἐκεῖνο εἶπε περὶ τ ἐμπίδ.;

Disc. Ε'φησεν εἶναι τὤντερον τ ἐμπίδ.
Στενὸν, λεπτὸν δ' ὄντ., ὠὴτῦ, ἡ πολὺ
Βίᾳ βαδίζειν δ'ὐὺ τυῤῥοπυγίᾳ·
Ε'πειτ' κοῖλον πρὸς στενῷ προσκείμενον
Τὸν πρωκτὸν ἠχεῖν ὑπὸ βίας τῦ πνεύματ.

Rust. Σάλπιγξ ὁ πρωκτὸς ἐστιν ἄρα τῆς ἐμπίδων.

quæ, cum aliis ejusmodi, quantum indignationem de Socrate augent, tantum iracundiam adversus Aristophanem minuunt, quia sunt excogitata facetissime & ingenio felicissimo. Etsi itaque vix credamus Poemation hoc esse Homeri, nihilominus tamen in hac Editione adjunximus; partim quia talis Poetæ est, qui sub nomine Homeri latere potuit, quod frustra forte Chœrilus, aut alius talis speravit: partim quia in plerisque aliis editionibus hodie visitur.

De Hymnis plerisque ex dictione nihil certi judicari posse

posse arbitror, nisi quod vetusti sint; nam nimis magna est similitudo veterum illorum, uti patebit Homerum & Hesiodum inter se conferenti; nam si v. g. Clypeo Achillis ex Iliados σ. exemto, Hesiodeum Clypeum Herculis insereres loco illius, mire sagaces falleret hospites: non enim tantum inventionis ratio, sed sæpissime voces & phrases sunt eædem. & potest egregie Homeri ille locus illustrari ex Hesiodo; quod non feciisse Spondanum, in quem nunc primum incido, haud nimis miror, nam solet ille ubi locus aliquis explicandus requirit solidiorem Græcæ linguæ cognitionem, plerunque id differre, usque dum habeat paratum quod moliatur Lexicon Homericum & alia quæ promittit largissime, id est, jubet Lectores expectare usque dum melius addiscat Græcam linguam, ut ego accipio. Quid non speretis amantes, si tales commentatores adhuc pro sanis habentur? credo ego, si postea unquam ad se rediit, eum satis pœnituisse illius abortus. Istorum quæ dixi de Spondano ego rationem redditurus sum, siquis postulaverit. sed jam ad Hymnos. Hic etiam nihil afferemus eorum quæ libris vulgata scimus, quos consulendos supra monui; pauca itaque mihi relinquuntur. De Hymno in Apollinem mihi eum pro genuino habenti objici posse videtur: quia in illo occurrat vocabulum νόμος versu 20. Πάντη γὰρ τοι Φοῖβε νόμος βεβλήαται ἁπτὴς, quod Homeri ætate in usu fuisse non videtur, uti observat Plutarchus in Libello de Homeri poesi, illo loco ubi præter cæteras humanæ sapientiæ partes, etiam Civilem disciplinam Homero asserit, non tam miserabiliter certe uti Spondanus, qui id inesse nondum probare potuit omnibus Poetis. sed istum mittamus jam; Plutarchus itaque ibi, dum vim legum non ignorasse Homerum ostendit, vocem illam tunc in usu fuisse dubitat: εἰ μὲν ὦν, inquiens, καὶ τὸ ὄνομα τῷ νόμῳ λῶν κατ' αὐτὸν ἐν χρήσει, οὐκ ἔστι σαφῶς διορίσασθαι. videretur itaque recentioris Poetæ esse ille Hymnus. sed responderi posse puto: Non debere temere negari vocem illam simpliciter fuisse in usu; nam si in significatione modulationis & cantus accipias, uti sæpe solet, nihil videtur impedire, quominus etiam ante Homerum eam usitatam fuisse credamus, imo etiam omnino antequam literæ ipsę invenirentur: probo hoc ex Aristotelis Problemate Sectionis XVII. vicesimo octavo; quærit ibi primum: Διὰ τί νόμοι κελεύονται ἐς ᾠδὰς; deinde respondet: ἢ ὅτι πρὶν ἐπίστασθαι γράμματα ᾖδον τοὺς νόμους, ὅπως μὴ ἐπιλάθωνται· ὥσπερ

ἐν Ἀγαθύρσοις ἔτι αὐθιτεῖ, in Hymno autem isto vides ista significatione vocem usurpatam.

Hymnos etiam in Mercurium & Venerem, maxime illum in Mercurium ingenio Homeri censerem dignos esse, si quisquam mihi, quod non credo, auscultaret; est tamen quod me nonnihil sufflaminet, in Mercurii Hymno, quod jam differemus Spondani more. Sed neque Veneris Hymnum nisi levibus argumentis Homero vindicare nunc quidem possumus: primum quod dictio ab Homerica non nimis abhorret: deinde quod Homero in re memorabili consentientia contineat.

Nota est Prophetia, si diis placet, de Æneę & Posterorum ejus imperio Iliados υ. versu 307.

Νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει
Καὶ παῖδες παίδων, τοὶ κεν μετόπισθε γένωνται,

ibi notante Eustathio ex Strabone, aliqui pro Τρώεσσι legebant πάντεσσιν, quos & Virgilius, credo libenter, etsi videret utrobique depravatos esse locos, secutus est III. Æneidos v. 98. ubi suo ore Apollo edit ipse:

Hic domus Æneæ cunctis dominabitur oris,
Et nati natorum, & qui nascentur ab illis:

apud Horatium etiam Juno jam amicior Trojanis futura, idem innuit:

—— *qualibet exules*
In parte regnanto beati.

vidimus Æneę particulare imperium promissum; sed quia contigit ejus posteros, uti credunt, *rerum dominos* fieri, in eorum gratiam proculdubio pro Τρώεσσι, ut dixi, πάντεσσι substituerunt. Nos ex Hymno isto Τρώεσσι scripsisse Homerum, uti omnes editiones habent hodie, magis credimus, nam ibi Venus prima omnium de Ænea, quem recens conceperat, Anchisę suo vaticinatur versu 196.:

Σοὶ δ' ἔσται φίλῳ υἱὸς ὃς ἐν Τρώεσσιν ἀνάξει
Καὶ παῖδες παίδεσσι διαμπερὲς ἐκγεγάονται.

Hoc argumentum ego futile duco; attuli tamen propter vaticinium illud de imperio Æneę; quod ad universos non recte extendi mutata scriptione, hinc uno saltem argumento probari potest, neque inde posse argumentari de Æneę in Italiam adventu; quod cum non veniret in mentem Spondano, *Deus novit*, inquit, *utrum sit rectius:* scimus hoc, sed propterea nostri commentarii non evadent meliores. Istud etiam aut Homerum, aut non segnem Homeri imitatorem scripsisse Hymnum illum arguet: in

Odyss.

Odyſſ. θ. 362. Venerem poſt complexum Martis in dilectam Cypron ſe tranſtuliſſe memoratur his verſibus:

Η' δ' ἔβη Κύπρον ἷκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Ες Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας.

Contra ante Anchiſę complexum in Hymno, vide quam ſimiliter itidem *ipſa Paphum ſublimis abit:*

Ες Κύπρου δ' ἐλθοῦσα, θυώδεα νηὸν ἔδυσε,
Ες Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυώδης
Ἔνθ' ἥγ' εἰσελθοῦσα θύρας ἐπέθηκε φαεινάς.
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεὰς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας.

Iſtud jam neſcio an etiam argumentum dici mereatur, quod ajo: quia Virgilius ſtudioſe in Æneide Homerum alias imitetur, in iſtoque Hymno idem feciſſe videatur; Virgilium hunc Hymnum tanquam Homericum legiſſe. oſtendam tamen quomodo id faciat. Dixi ſupra eum I. Æneidos, ubi Venus & Veneris Filius colloquuntur, ante oculos habuiſſe hunc Hymnum, & alium ex Odyſſ. ζ., locum, ubi Ulyſſes Nauſicaam alloquitur; hic allatis Virgilii verſibus ſubjiciam Homericos:

Cui mater media ſeſe tulit obvia ſylva

Æneę: *Virginis os habitumque gerens*. verſ. 318. I. Æn.
Στῆ δ' αὐτοῦ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,

Anchiſæ. Παρθένῳ ἀδμήτῃ μέγεθος καὶ εἶδος ὁμοίη. Hym. verſ. 81.

Æneas: *O quam te memorem virgo? namque haud tibi vultus*
Mortalis, nec vox hominem ſonat: o Dea certe,
An Phœbi ſoror, an Nympharum ſanguinis una?
Sis felix. verſ. 334.

Anchiſes: Χαῖρ' ἄνασσα, ἥτις μακάρων τάδε δώματ' ἰκάνεις
Ἄρτεμις ἢ, & pancis interjectis:
Ἢ τις Νυμφάων. Hym. verſ. 393.
Ita etiam in Odyſſ. ζ. 150.

Ulyſſes: Γουνοῦμαί σ' ἄνασσα· θεὸς νύτις ἢ βροτός ἐσσι.
Εἰ μέντις θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν
Ἀρτέμιδί σε ἔγωγε --- εἴσκω.

Æneas: ---- *noſtrumque leves quæcunque laborem,*
Et quo ſub cœlo tandem, quibus orbis in oris
Jactemur doceas: ignari hominumque locorumque
Erramus, vento huc vaſtis & fluctibus acti. 337.

Ulysses: Α'λλ' ἄγε νῦν ἐλέησον· σὺ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας·
Ἐς πρώτιν ἱκόμην. & paulo ante:
Τόφρα δέ μ' αἰὲν ὕπνος ἔχοι κοιμήσαντά τε θυμόν. ib. 175.

Æneas: *Multa tibi ante aras noſtra cadet hoſtia dextra.* 138.

Anchiſes: Βέλτερον ποίησα, ῥέξω δέ τοι ἱερὰ καλά. Hymn. 101.

ad Æneam. *Tum Venus: Haud equidem tali me dignor honore.* 339.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη.

Ad Anchiſ. Οὔ τίς τοι θεός εἰμι. τί μ' ἀθανάτῃσιν ἐΐσκεις; Hym. 107.

Venus: *Quiſquis es, haud (credo) inviſus cæleſtibus auras*
Vitales carpis, Tyriam qui adveneris urbem. 392.

Nauſicaa: Οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Φαίηξιν δ' ὅδ' ἀνὴρ ἐπιειδὴς τε τυ. 8. 239.
Æneid. 406. ----- *roſea cervice refulſit.*
Ὡς δ' εἶδεν δειρήν τε καὶ ---- Hym. 181.
Et vera inceſſu patuit dea. Ille ubi matrem
Agnovit, tali fugientem eſt voce ſecutus:

Æneas. *Quid natum toties crudelis tu quoque falſis*
Ludis imaginibus? 409.

Anchiſes: Καί μιν λιχτόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αὐτίκα σ' ὡς ἔτρωξε θεὰ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Ἔγνω ὡς θεὸς ἦσθα· σὺ δ' οὐ νημερτὲς ἔειπες.

Sed hęc forte caſu quis ita cecidiſſe exiſtimabit, quemadmodum contingere poteſt, duos homines diverſis parentibus natos inter ſe prorſus eſſe ſimiles

---- *vocemque coloremque*
Et flavos crines & membra decora juventæ:

noſque invalide argumentatos; niſi forte quis illud valere aliquid putet:

Εἰ γάρ κε, καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρὸν κατθέῃ
Καὶ θεμὰ τοῦθ' ἕρδοις·
Addo unum atque addo etiam unum.

De cęteris Hymnis nihil dico. niſi quod illum qui eſt in Martem, ſuſpectum reddat, quę ibi invenitur vox Τύραννος, & quidem in deteriorem partem accepta: Ἀντιβίοισι τύραννα δικαζέτω ἀγὸς φωτῶν, quam omnibus notum eſt, ignoraſſe Homerum; νεώτερον γὰρ τὸ ὄνομα, inquit etiam Plutarchus in Libello de Poeſi Homerica. Idem ille Plutarchus in alio Libello de legendis Poetis docet, neque Homerum neque Heſiodum vocem τύχη uſurpaſſe: ὅπου αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς τύχης λέγοντες ---- *fortuita* ---- τοῖς τῶν θεῶν ὀνόμασιν ἐξέφηναν.

ζον. Atqui illa vox occurrit in Hymno priori in Minervam:

Χαῖρε θεὰ, δὸς δ' ἄμμι τύχλω δ'δαιμονίλω τε.

Hæc argumenta alii judicabunt rectius quanti facienda sint. Scio autem apud plerosque plus valitura Veterum testimonia, quæ ex *Bibliotheca Græca* supra mihi laudata petenda dixi. Et sapiunt illi quidem meo etiam judicio; nam de vocabulis istis quæ collegi plerisque res videtur nimis incerta: etenim olim etiam ita fuit ut Horatius dicit:

Multa renascentur quæ jam cecidere, cadentque
Quæ nunc sunt in honore vocabula.

Ita in hodierna Græcorum vulgari Lingua renatas esse voces antiquissimas, quæ forte diu jacuerunt, non semel in consuetudine nostra quotidiana demonstravit mihi Hospes meus Nobilissimus *Dominus Andreas Nicolai Condicas:* qui suo exemplo ostendit non absurde a veteribus eundem Mercurium & ἐμπολαῖον & ἀναγώνιον cultum; nam cum Mercaturam in hac urbe feliciter pridem faciat, sociabilem Mercaturę etiam Literaturam effecit, dum suæ Gentis antiquos Scriptores laudabili studio pergit

Nocturna versare manu versare diurna.

quorum etiam egregiam supellectilem sibi collegit, meis etiam usibus benigne concessam; quin etiam in Græcia Patria sua non piguit eum manu propria ex antiquis codicibus sibi describere quædam in futuros usus: ostenditque mihi Symeonis Sethi Libellum περὶ δυνάμεως τροφῶν, item Polemonis φυσιογνωμικὰ, nec non Melampodis περὶ παλμῶν, quos etiam impressos habet, priorem quidem ex editione Bogdani, posteriores autem Sylburgii: deprehendique istis posterioribus præcipue multa inde posse corrigi, & quędam etiam suppleri: affirmat etiam, domi sibi esse multo plura MSta, quę brevi allatum iri nobis promittit; ἀλλὰ δέομαί σου, Ἀνδρέα ἀξιόλογε, δῦναί σε τὸ πατρικὸν ἦθος μοι νῦν ὁ λόγος, ποίησον ὅπως ἔχωσα λομιζοίμεθα ἃ ἔχειν σε φῂς ἐν τῇ Ἑλλάδι παλαιῶν συγγράμματα, καθάπερ ἐμοὶ ποιῆσαι ὑπέσχησ· ἵνα ἴδωμεν, εἴ πως δυνάμεθά τι ἔπω παρ' ἡμῖν τοῖς ἀλογλώσσοις ἐνδεδομένον, εἰς τὸ φῶς προαγαγεῖν· ἢ ἔνια ἤδη ἐνδεδομένα μοι, σφαλερώτερα ᾖ, καί τι ἐλλιπόντων, ὧν πολὺ πλῆθος οἶδα μοι, διορθῶν γε ἢ ἀναπληρῶν· ταῦτα ἐπιτελέσας πᾶσι τοῖς περὶ τὰς λόγους ἐσ σοφίαν σπουδάζουσι μέγιστα χαρεῖ, καὶ σωστῷ δέξῃ κτῆμα εἰς αἰεὶ κεκτήμενον περιποιήσῃ· καὶ σὺ μὲν ἔτω χαῖρε· ἐγὼ δ' αὖ τὰ Ἀγαθοφάνους Φιλιππίδου, Ἑλλάδι ὅθεν ἀπέχουσάς με τῷ λόγῳ μάτεμι. Ille igitur, quem mihi nunc sic compellare libitum

fuit,

fuit, cum alia argumenta & exempla multa quotidie profert ad probandum, *novam hanc Linguam habere plurima ex intima antiquitate repetita, adeoque non esse nimis barbaram:* tum unum precipue ex Etymologico nuper adducebat, nempe particulam ὄν, qua hodie ipsi pro οὐ, utuntur; hinc, & ex aliis ejusmodi, non hoc tantum, quod dixi, vult probare, sed aliud quoddam & majus, quod multis incredibile videbitur, & quod, pace ejus dictum sit, videtur mihi etiam, sed quid illud est? dicam: *Vetustos illos Græcos in sermonibus usos hodierna ista vulgari Lingua, & consequenter Pronunciatione, si excipias paucas barbaras voces; in scriptis autem sese ad Eruditorum & Grammaticorum rationes & Linguæ correctiones accommodasse.* De Pronunciatione nihil dico, quia parum abest quin me permoveant quę de ea re scripsit Cl. Joh. Rud. Wetstenius; sed illum Etymologici locum maximopere miratus sum; nam & analogię repugnat illud ὄν, & autorum, quos habemus, usui. Locus iste est: ὡὼτῶ ὃ τῶ, ὠδὲὶς, τὸ ὠδέτερον, ὄν, χωρὶς τ, ὠ, πρὸθέσεως, ἔχομὲν πρὸ τῷ Ἀλκμάν ὠν τῷ σνγάτῳ. Κὠὄν ὠκ δενὸς γίνοιτο. Ζηνόβιος. ex quo hausisse hoc videtur. Alcęi igitur verba hoc pacto redderentur: *Et nihil ex nihilo fieri potest.* mihi nunc nihil in mentem venit, nisi non credere ὄν significare οὐκ ὄν, verum potius contrarium; Herodianus certe ita videtur accepisse cum Homericum illud ἀδινόσωρα componi dicit ex ἀ & δενὸς & ὦρα, ut statim ibi vides, exponitque: ἀὄ μιᾶς φρονπίδος ἄξια· contra, ὄν pro οὐκ ὄν accepto, vox illa significaret μὴ ἀδεμιᾶς ὥρας ἢ φρονπίδος ἄξια, quod Herodianus non volebat; sed quia apud Græcos non semper duæ Negationes faciunt affirmationem, adhuc hæreo, facitque vel ima hæc particula, ut non nimis multa tribuam argumentis illis ab usu vocum deductis, in attribuendo vel adimendo quosdam Hymnos & alia Carmina Homero. Ergo credo potius requirentur testimonia Veterum de ea re; quæ tamen hic me adducturum negavi antea; nam cum de plerisque non eadem ajant vel negent, ad extremum parum inde efficitur. Unicum tamen proferam, quia illud valde mihi placet, summonuit autem ejus me Doctissimus Hemsterhusius, qui mature in Pollucis Onomastico ostendit, quanta sibi Eruditus Orbis de tam fœcundo ingenio polliceri debeat. Ille vero locus est apud Scholiasten Pindari ad Pythiorum III. circa initium de genere Æsculapii, eum prognatum matre Coronide. verba sunt hæc: ὠν ὃ τοῖς Ὀμηρικοῖς Ὑμνοις

Ἰητῆ-

Ἰητῆρα νόσων Ἀσκληπιὸν ἄρχομ' ἀείδειν,
Υἱὸν Ἀπόλλωνος, τὸ ἐγείνατο δῖα Κορωνὶς
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ κέρη φλεγυίαο βασιλῆος.

Extat autem ille Hymnus in Æsculapium in hac Editione pag. 740. eodem prorsus modo, nisi quod in ultimo versu φλεγύω sit, quod magis probo.

Atque hæc jam mihi dicta hic sunto. Levia certe, nec Homero digna; sed qualia imparato & incauto excidere potuerunt. Nunquam enim putabam a me hic præfationem additum iri. Potuissem vero ostendere *quanta mutaverim maxime in Castellionis versione* (qua hic plurimum usi sumus) *aut potius correctione; quantaque mutare debuissem.* Sed cum rem mecum reputarem, inveni hæc plura esse, quam ut in præfationis modum breviter constringi a me possent; itaque in chartam conjeci quæ hic expressa habes. Ea tamen subito a me conscripta esse, credes facile; ut Apelles olim, cum malus quidam pictor ei imaginem quandam ostenderet cum indicatione illam se ex tempore pinxisse, λῷ γ' μὴ λέγῃς, inquit, οἶδα, ὅτι ἔχω γέγραπται, θαυμάζω δ' πῶς ἐχὶ τοιαύτας πλείους γέγραφας. Vale. Dab. Amstelædami Ibid. Sept. CIↃ IↃCCVI.

HO-

HOMERI POEMATUM

INDEX.

BATRACHOMYOMACHIA *Pag.* 642

HYMNI in

Æſculapium 740
Apollinem 658. 744
Bacchum 748
Bacchus ſive Iatrones 732
Cererem 738
Dianam 736. 748
Herculem leonini animi 740
Hoſpites 756
Jovem 746
Jovis pueros 740. 754
Junonem 738
Lunam 754
Martem 736
Matrem deorum 738
Matrem omnium 752
Mercurium 686. 740
Muſas & Apoll. 746
Neptunum 746
Palladem 738. 750
Pana 742
Solem 752
Venerem 716. 730. 736
Veſtam 746
Veſtam & Mercurium 750
Vulcanum 744

EPIGRAMMATA.

Adverſus Antiſtitam Samiam 762
Cœcitatem deplorat 758
Cumam rediturus 756
ad Cumanos 756
in palatium Curialium 762
Eireſione ſeu ramus 764
ad Erythræam 760
Exordium parvæ Iliados 758
Fornax 762
ad Glaucum 760
in Midam 758
ad Nautas 760
Neptuno 760
Pinus 760
Piſcatoribus 764
Theſtoridæ 758

ΟΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑ.

HOMERI
ODYSSEA.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Α ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Θεῶν ἀγορὰ γίνεται περὶ τοῦ τὸν Ὀδυσσέα εἰς Ἰθάκλιν πεμφθῆναι ἀπὸ τῆς Καλυψοῦς νήσου· μεθ' ὃ ἡ Ἀθηνᾶ εἰς Ἰθάκλιν παραγίνεται πρὸς Τηλέμαχον, ὁμοιωθεῖσα Μέντῃ βασιλεῖ Ταφίων. γενομένης δὲ ὁμιλίας, παραινέσασα ἡ Ἀθηνᾶ Τηλεμάχῳ παραγενέσθαι διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ζήτησιν, εἰς Πύλον μὲν πρὸς Νέστορα, εἰς Σπάρτην δὲ πρὸς Μενέλαον, ἐπαίρει, ἔρριψεν ὕπνον ὡς θεὸς εἶη, καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται διωχία.

Ἄλφα, θεῶν γέγονε, Ὀδυσσεὺς Παλλάδι θάρσος.

ΑΝΔΡΑ μοι ἔννεπε Μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
Πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·
Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω.
Πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἑτάρους ἐρρύσατο ἱέμενός περ.
Αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
Νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος ἠελίοιο
Ἤσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
Τῶν ἁμόθεν γε θεὰ θύγατερ Διὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰπὺ ὄλεθρον,
Οἶκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφεύγοτες ἠδὲ θάλασσαν·
Τὸν δὲ οἶον νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς,

Νύμ-

ODISSEÆ HOMERI PRIMI LIBRI

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

Argumentum.

DEorum concilium fit de Ulyſſe in Ithacam mittendo a Calypſus Inſula: poſt quod Pallas in Ithacam proficiſcitur ad Telemachum, ſimilis facta Mentæ regi Taphiorum. Facto autem colloquio, Pallas adhortata Telamachum ut proficiſceretur ad patris inquiſitionem, in Pylum quidem ad Neſtorem, in Spartam vero ad Menelaum diſcedit, indicio de ſe quod dea eſſet. & procerum fit convivium.

A, Deorum concio, *ab* Ulyſſea Pallade confidentia.

VIRUM dic mihi Muſa verſutum, qui admodum multum
Jactatus eſt, poſtquam Trojæ ſacram urbem evertit:
Multorumque hominum vidit urbes, & mores cognovit,
Plurimoſque idem in mari paſſus eſt dolores ſuo in animo,
Juxta æſtimans ſuamque vitam & reditum ſociorum:
Sed neque ſic ſervavit ſocios tametſi cupiens.
Sua enim ipſorum inſipientia perierunt,
Stulti, qui boves ſublimis ſolis
Comederunt: ille vero eis abſtulit reditus diem.
Hæc aliqua ex parte dea filia Jovis dic & nobis.
Jam alii quidem omnes quotquot effugerant ſævam mortem,
Domi erant, belloque elapſi atque mari:
Hunc ſolum reditu carentem atque uxore,

Νύμφη πότνι' ἔρυκε Καλυψὼ δῖα θεάων
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
Τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἶκόνδε νέεσθαι
Εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων,
Καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες,
Νόσφι Ποσειδάωνος, ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαινεν
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆι, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας
(Αἰθίοπες τοὶ δίχθα δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
Οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος)
Ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης.
Ἔνθ' ὅγε τέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν Ὀλυμπίου ἀθρόοι ἦσαν.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
Τόν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκτανεν Ὀρέστης·
Τῆ ὄγ' ἐπμνησθεὶς, ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα·
Ὤ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται.
Ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.
Ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον, Ἀτρεΐδαο
Γῆμ' ἄλοχον μνηστῆν, τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα,
Εἰδὼς αἰπὺ ὄλεθρον· ἐπεὶ πρό οἱ εἴπομεν ἡμεῖς,
Ἑρμείαν πέμψαντες ἐύσκοπον Ἀργεϊφόντην,
Μήτ' αὐτὸν κτείνειν, μήτε μνάασθαι ἄκοιτιν.
Ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσσεται Ἀτρεΐδαο,
Ὁππότ' ἂν ἡβήσῃ τε καὶ ἧς ἱμείρεται αἴης.
Ὣς ἔφαθ' Ἑρμείας· ἀλλ' οὐ φρένας Αἰγίσθοιο
Πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἁθρόα πάντ' ἀπέτισε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Καὶ λίην κεῖνός γε ἐοικότ' κεῖται ὀλέθρῳ·
Ὣς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
Ἀλλά μοι ἀμφὶ Ὀδυσῆι δαΐφρονι δαίεται ἦτορ
Δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει,
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης,
Νήσῳ δενδρήεσσα· θεὰ δ' ἐν δώμασι ναίει
Ἀτλαντος δυσαέος ὀλοόφρονος, ὅστε θαλάσσης

Πά-

Nympha veneranda detinebat Calypso diva Dearum
In specubus cavis, cupiens maritum esse:
Sed quando tempus venit volventibus annis,
Quo ei destinarunt dii domum redire
In Ithacam, neque tum eluctatus erat e laboribus,
Etiam inter suos amicos. dii vero miserebantur omnes,
Præter Neptunum: qui indesinenter irascebatur
Divino Ulyssi, antequam suam in terram venisset.
Sed ille quidem Æthiopas accesserat longe semotos:
(Æthiopas, qui bifariam divisi sunt, ultimi hominum,
Alii quidem occidentalis solis, alii vero orientalis,)
Adfuturus taurorumque & agnorum sacrificio.
Hic ille delectabatur convivio assidens: at alii jam
Jovis in regia Olympii congregati erant.
His autem sermones cœpit pater hominumque deorumque:
Recordabatur enim in animo eximii Ægisthi,
Quem Agamemnonides inclytus occiderat Orestes:
Hujus ille recordatus inter immortales orationem habuit:
Papæ, ut scilicet deos mortales culpant.
Ex nobis enim ajunt mala esse: qui tamen ipsi
Sua insipientia præter fatum calamitates habent,
Quemadmodum & nunc Ægisthus præter fatum, Atridæ
Duxit uxorem sponsam, ipsumque occidit reversum,
Gnarus gravis exitii, quoniam illi prædiximus nos,
Mercurium mittentes speculatorem Argicidam,
Neque ipsum occide, nec duc *ejus* uxorem.
Ex Oreste enim erit ultio Atridæ,
Postquam pubuerit, & suam desiderabit ditionem.
Sic ait Mercurius: sed non mentem Ægisthi
Persuasit bona meditans: nunc cumulata omnia luit.
Huic respondit postea dea cæsia Pallas:
O pater noster Saturnie, summe regum;
Et admodum ille quidem decenti jacet morte;
O si pereat & alius quicunque talia fecerit.
Verum mihi pro Ulysse bellicoso cruciatur cor
Infelice, qui jam diu procul ab amicis calamitates patitur
Insula in circumflua, ubi umbilicus est maris,
Insula sylvosa: dea vero intra domum habitat
Atlantis filia multiscii, qui maris

Πάσης βένδεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
Μακρὰς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι·
Τῶ δυγάτηρ δύσλιον ὀδυρόμενον κατερύκει·
Αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι
Θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
Ἧς γαίης, θανέειν ἱμείρεται. οὐδέ νύ σοί περ
Ἐντρέπεται φίλον ἦτορ Ὀλύμπιε. ἦ νύ τ' Ὀδυσσεὺς
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο Ζεύς;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆα ἐγὼ θείοιο λαθοίμην;
Ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ' ἱρὰ θεοῖσιν
Ἀθανάτοισιν ἔδωκε πολὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
Ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰεὶ
Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
Ἀντίθεον Πολύφημον, ὃ κράτος ἐστὶ μέγιστον
Πᾶσι Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε νύμφη,
Φόρκυνος δυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
Ἐν σπείεσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
Ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Οὐκ κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
Ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες
Νόστον, ὅπως ἔλθῃσι, Ποσειδάων δὲ μεθήσει
Ὀργὴν χόλον. ἐ μὲν γάρ τι δυνήσεται ἀντία πάντων
Ἀθανάτων, ἀέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἷος.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εἰ μὲν δὴ νῦν τῷγε φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα δαΐφρονα ὄνδε δόμονδε,
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον Ἀργεϊφόντην
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα
Νύμφῃ εὐπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλὴν,
Νόστον Ὀδυσσῆος πολυαίνορος, ὥς κε νέηται,
Αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδε κιὼν ἐσελεύσομαι, ὄφρά οἱ υἱὸν
Μᾶλλον ἐποτρύνω, καί οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω,
Εἰς ἀγορὴν καλέσασα καρηκομόωντας Ἀχαιούς,
Πᾶσι μνηστῆρσιν ἀπειπέμεν, οἵ τε οἱ αἰεὶ

Μῆλ'

Omnis profunditates novit, sustinet autem columnas ipse
Longas, quæ terramque & cælum disterminant:
Ejus filia infortunatum lugentem detinet:
Semper enim mollibus & dulcibus sermonibus
Demulcet, ut Ithacæ obliviscatur; verum Ulysses
Cupiens vel fumum exilientem videre
Suæ terræ, mori cupit: neque tibi tandem
Commovetur tuum cor Olympie, nonne Ulysses
Argivorum apud naves gratificabatur sacrificando
Troja in lata? quid illi tantum irasceris o Jupiter?
Huic respondens alloquutus est nubium congregator Jupiter,
Mea filia, qualis tibi sermo excidit septo dentium?
Quomodo unquam ego Ulyssis divini oblivisceret?
Qui & mente supra mortales est, & supra cæteros sacra diis
Immortalibus dedit qui cælum latum habitant?
Sed Neptunus terram continens graviſſime semper
Ob Cyclopem irascitur, quem oculo excæcavit,
Parem deo Polyphemum, cujus robur est maximum
Inter omnes Cyclopas: Thoosa autem eum peperit Nympha,
Phorcynis filia maris infructuosi regis,
In specubus cavis Neptuno mixta,
Ex eo tempore Ulyssem Neptunus terræ quassator
Neutiquam occidit, sed errabundum arcet a patria terra.
Sed agite, nos ipsi dispiciamus omnes
Reditum, ut redeat, Neptunus autem omittat
Suam iram. neque enim quicquam poterit contra omnes
Immortales, invitis diis contendere solus.
Huic respondit deinde dea cæsia Minerva:
O pater noster Saturnie, supreme regnantium,
Si quidem nunc hoc gratum beatis diis,
Redire Ulyssem prudentem ad suam domum,
Mercurium quidem jam internuncium Argicidam
Insulam in Ogygiam jubeamus ire, ut celerrime
Nymphæ cirratæ edicat certum consilium,
Reditum Ulyssis fortis, uti redeat:
Ast ego in Ithacam proficiscar, ut ei filium
Magis excitem, & illi robur in præcordiis ponam,
Ut in concionem vocatis comatis Achivis,
Omnibus procis interdicat, qui ei semper

Μῆλ' ἀδινὲ σφάζων, ἠδ' ἐλίποδας ἕλικας βοῦς.
Πέμψω δ' ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἡμαθόεντα,
Νόστον πευσόμενον πατρὸς φίλου, ἤν που ἀκούσῃ,
Ἤ δ' ὅπα μιν κλέῳ ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχησιν.
Ὣς εἰπὼν, ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν
Ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι σίχας ἀνδρῶν
Ἡρώων οἷσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη·
Βῆ δὲ κατ' ἠλύσιον καρηάνων εἰσάασα·
Σοῦ δ' Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ, ἐπὶ προθύροις Οὐδυσῆος,
Οὐδὲ ἔπ' αὐλείῃ· παλάμῃ δ' ἔχε χάλκειον ἔγχος,
Εἰδομένη ξείνῳ Ταφίων ἡγήτορι Μέντῃ.
Εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγλαΐαρας· οἱ μὲν ἔπειτα
Πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον,
Ἥμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν ἃς ἔκτανον αὐτοί.
Κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες,
Οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἐμίσγοον ἐν κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
Οἱ δ' αὖτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
Νίζον, καὶ προέθεντο, ἰδὲ κρέα πολλὰ δατέοντο.
Τοῖσι δὲ πολὺ πρῶτος ἰδὼς Τηλέμαχος θεοειδὴς
Ἧστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον τετιημένος ἦτορ,
Ὀσσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσὶν, εἴποθεν ἐλθὼν
Μνηστήρων τῶν μὲν σκεδάσειν κατὰ δώματα θείη,
Τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι, καὶ κτήμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
Τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεμιγμένος, εἶσιδ' Ἀθήνην·
Βῆ δ' ἰδὺς προθύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ
Ξείνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν. ἐγγύθι δὲ σεῖο
Χεῖρ' ἐλὼ δεξιτερὴν, καὶ ἐδέξατο χάλκειον ἔγχος·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε ξεῖνε· παρ' ἄμμι φιλήσεαι, αὐτὰρ ἔπειτα
Δεῖπνα πασσάμενος μυθήσεαι ὅττευ σε χρή.
Ὣς εἰπὼν ἡγεῖτ', ἡ δ' ἕσπετο Παλλὰς Ἀθήνη·
Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἔντοσθεν ἔσαν δόμου ὑψηλοῖο,
Ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
Δουροδόκης ἔντοσθεν ἐϋξόου, ἔνθά περ ἄλλα
Ἔγχε' Ὀδυσσῆος πολεμήϊα ἵστατο πολλά·
Αὐτὴν δ' ἐς θρόνον εἶσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πετάσας

Κα-

Pecora plurima mactant, & flexipedes nigras boves.
Mittam autem in Spartam & in Pylum arenosam,
Reditum scisciturum patris cari, si cubi audierit,
Atque ut eum gloria insignis inter homines habeat.
Sic fata, pedibus subligavit pulchra talaria,
Immortalia, aurea, quæ ipsam ferebant tam super mare,
Quam super ingentem terram simul cum flatibus venti:
Sumpsit autem hastam, acuminatam acuto ære,
Gravem, magnam, validam, qua domat acies virorum
Heroum, quibus utique irascitur forti patre nata;
Descendit autem ab olympi verticibus ruens:
Stetitque Ithacæ in populo, ad vestibulum Ulyssis,
In limine aulæ: manu autem tenebat æream hastam,
Similis hospiti Taphiorum duci Mentæ.
Invenit autem procos superbos: qui quidem tum
Calculis ante januam animum oblectabant,
Sedentes in pellibus boum, quos occiderant ipsi.
Præcones autem ipsis & prompti famuli,
Alii quidem vinum miscebant in crateribus & aquam,
Alii rursum spongiis multiforis mensas
Abstergebant, & proponebant, atque carnes multas dividebant.
Hanc vero longe primus vidit Telemachus Deo similis:
Sedebat enim inter procos suo cruciatus corde,
Cernens patrem eximium in mente, si alicunde veniens
Procorum quidem dispersionem per domos faceret,
Honorem autem ipse haberet, & bonis suis imperaret.
Hæc cogitans, procis adsidens, vidit Palladem:
Ivitque recta foras, indignatus est autem animo
Hospitem diu ad januam stare: prope autem adstans
Manum prehendit dextram, & accepit æream hastam:
Et ipsam compellans verbis velocibus allocutus est,
Salve hospes: apud nos amice accipieris, at deinde
Cœna pastus loquere quid tibi opus sit.
Sic fatus præibat, ipsaque sequebatur Pallas Minerva:
Illi vero cum jam intra domum essent excelsam,
Hastam quidem statuit ferens ad columnam longam,
Intra armarium bene politum, ubi utique aliæ
Hastæ Ulyssis fortis stabant multæ:
Ipsam vero in torum collocavit ducens, stragulum substernens

Pul-

Καλὸν, δαιδάλεον, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν
Παρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἔκπαγλ' ἀλάων
Μνησήρων, μὴ ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ,
Δείπνῳ ἀδήσειεν, ὑπερφιάλοισι μετελθών;
Ἡδ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐσάνυσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
Παντοίων, παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
Κῆρυξ δ' αὐτοῖσι θαμὰ ἐπώχετο οἰνοχοεύων.
Ἐς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγλαόωρες· οἱ μὲν ἔπειτα
Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Σῖτον δὲ δμῳαὶ παρκυλίνδεον ἐν κανέοισιν,
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιός τε καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο
Μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει,
Μολπή τ' ὀρχηστύς τε· (τὰ γάρ τ' ἀνθήματα δαιτός)
Κῆρυξ δ' ἐν χερσὶ κίθαριν περικαλλέα θῆκε
Φημίῳ, ὃς ῥ' ἦειδε παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ·
Ἦτοι ὃ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Ἄγχι κυδὲ κεφαλῇ, ἵνα μὴ πάθοιεθ' οἱ ἄλλοι,
Ξεῖνε φίλ', εἰ καί μοι νεμεσήσεαι ὅττι κεν εἴπω;
Τοῖσιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδή,
Ρεῖα· ἐπεὶ ἀλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν
Ἀνέρος ὃ δή που λάϊν ὀστέα πύθεται ὄμβρῳ,
Κείμεν' ἐπ' ἠπείρου, ἢ ἐν εἰλὶ κῦμα κυλίνδει·
Εἰ κείνόν γ' Ἰθακῆνδε ἰδοίατο νοστήσαντα,
Πάντες κ' ἀρσαίατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι
Ἢ ἀφνειότεροι χρυσοῖό τε ἠδὲ τοῦ ἐσθῆτός τε·
Νῦν δ' ὁ μὲν ὣς πέπαλται κακὸν μόρον, οὐδέ τις ἡμῖν
Θαλπωρὴ, εἰπέρ τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Φησὶν ἐλεύσεσθαι· τῷ δ' ὤλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,

Pulchrum, ingenioſe factum, ſub autem pedibus ſcabellum erat,
Ipſeque ſellam appoſuit variegatam, ſeorſum ab aliis
Procis, ne hoſpes offenſus tumultu,
Convivium faſtidiret, cum ſuperbis converſans,
Atque ut ipſum de patre abſente interrogaret.
Aquam vero ancilla ex gutto infundebat ferens
Pulchro, aureo, ſuper argenteum lebetem,
Ad lavandum: juxta autem politam ſtravit menſam.
Panem vero verecunda proma appoſuit ferens,
Fercula multa addens, largiens de præſentibus.
Coquus autem carnium lances appoſuit tollens
Omnigenarum, ipſis etiam apponebat aurea pocula.
Præco etiam eos ſedulo obibat vinum fundens.
Ingreſſi autem ſunt proci ſuperbi: qui continuo quidem
Ordine ſedebant per ſedilia toroſque:
His vero præcones quidem aquam in manus fundebant,
Panem autem ancillæ acervabant in caniſtris,
Illi autem ad edulia appoſita parata manus porrexerunt.
Pueri vero crateres ad ſummum implerunt potu.
Sed poſtquam potus & eſcæ amorem dimiſerunt
Proci, ipſis quidem alia in mente curæ erant,
Cantus ſaltatioque: (hæc enim ſunt ornamenta convivii)
Præco autem in manus citharam perpulchram poſuit
Phemio, qui ſane canebat inter procos neceſſitate:
Ille tamen fides pulſans præludebat ut ſcite pſalleret.
At Telemachus alloquutus eſt glaucis oculis inſignem Palladem
Prope admovens caput, ut ne audirent alii:
Hoſpes care, num etiam mihi iraſceris *ob id* quod dixero?
His quidem hæc curæ ſunt, cithara & cantus,
Facile: quoniam alienum cibum impune abſumunt
Viri, cujus jam alicubi alba oſſa putreſcunt imbre,
Jacentia in continente, aut in mari fluctus volvit:
Si illum utique in Ithacam viderent reverſum,
Omnes optarent celeriores pedibus eſſe,
Quam ditiores auroque veſteque.
Nunc vero ille ſic periit malo fato, neque ulla nobis
Spes eſt, etiam ſi quis terreſtrium hominum
Dicat rediturum eſſe: ejus enim periit reditionis dies.
Sed age mihi hoc dic & indubitate enarra,

Quis,

Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; ἅτινες ἔμμεναι ἀρχεπόνται;
Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐπίτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
Ἦ ἑὸν μεθέπεις, ἦ ᾗ πατρώιός ἐσσι
Ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ
Ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἦεν ἀνθρώπων.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὐχομαι εἶναι
Τίτις, ἠπὲρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
Νῦν δ' ὧδε ξυὶ νηῒ κατήλυθον ἠδ' ἑτάροισι,
Πλεύσας ἐπὶ οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
Εἰς Τεμέσην μετὰ χαλκόν· ἄγω δ' αἴθωνα σίδηρον.
Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγρῇ νόσφι πόληος,
Ἐν λιμένι Ῥείθρῳ ὑπὸ Νηίῳ ὑλήεντι.
Ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώιοι δύχόμεθ' εἶναι
Ἐξ ἀρχῆς, εἴπέρ τε γέροντ' εἴρηαι ἐπελθών
Λαέρτεω ἥρωα· τὸν ἐκὲπ φασὶ πόλινδε
Ἐρχεσθ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐπ' ἀγρῆ πήματα πάσχειν
Γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρῶσίν τε πόσιν τε
Παρπαδὴς, ὅτ' ἂν μιν κάματος κατὰ γῆρας λάβῃσι,
Ἑρπύζοντ' ἀνὰ γυνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
Νῦν δ' ἦλθον· δὴ γάρ μιν ἔφαντ' ἐπιδήμιον εἶναι
Σὸν πατέρ' ἀλλά νυ τόν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθῳ.
Οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖῳ Ὀδυσῆϊ,
Ἀλλ' ἔτι πού τις ζωὸς κατερύκεται ἀμφιρύτῃ·
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν
Ἄγριοι, οἵ τε κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.
Αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐν θυμῷ
Ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι οἴω,
Οὔτέ τι μάντις ἐὼν, οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς·
Οὔτι ἔτι δηρόν γε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης
Ἔσσεται, οὐδ' ἐπέρ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσι·
Φράσσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ δὴ ἐξ αὐσθὶο τόσσος πάϊς εἰς Ὀδυσῆος.
Αἰνῶς γὰρ κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας

Κα-

Quis, unde es hominum? ubi tibi urbs atque parentes?
Quali autem in navi adveniſti? quo pacto te nautæ
Duxerunt in Ithacam? quinam eſſe ſe profitentur?
Neque enim ullo pacto te peditem exiſtimo huc veniſſe:
Et mihi hoc dic vere, ut bene cognoſcam
An recens veniſti, an *tu* etiam paternus es
Hoſpes: quoniam multi adibant viri noſtram domum
Alii; nam & is in ſe convertebat ſtudia hominum.
Hunc rurſus alloquuta eſt dea cæſia Minerva:
Enimvero ego tibi hæc perquam indubitate narrabo.
Mentes Anchiali bellicoſi glorior eſſe
Filius, cæterum Taphiis navigandi ſtudioſis impero.
Nunc vero huc cum navi veni atque ſociis,
Navigans nigrum pontum ad alienæ linguæ homines,
In Temeſen ad æs: veho autem ſplendidum ferrum.
Navis autem ipſa mihi ſtat ad agrum ante urbem,
In portu Rhethro, ſub Neio ſylvoſo.
Hoſpites autem invicem paterni profitemur eſſe
Ab initio, ſi modo ſenem interroges conveniens
Laertem heroem: quem non amplius ajunt in urbem
Venire, ſed ſeorſim in agro dolores pati
Vetula cum ancilla, quæ illi cibumque potumque
Apponit, quandocunque ei languor membra invadit,
Reptantem per fertiliſſima ſoli viniferi.
Nunc autem veni: nam ipſum ajebant jam apud ſuos eſſe
Tuum patrem: ſed eum dii impediunt in itinere.
Non enim adhuc mortuus eſt ſuper terram divinus Uliſſes,
Sed adhuc alicubi vivus detinetur in lato ponto,
Inſula in circumflua: ſævi autem ipſum viri detinent
Agreſtes, qui alicubi illum arcent invitum.
Porro nunc tibi ego vaticinabor quemadmodum in animo
Immortales ſuggerunt, & quemadmodum perfectum iri puto,
Neutiquam vates cum ſim, neque auguriorum clare peritus:
Non jam diu cara a patria terra
Erit, neque ſi etiam ferrea vincula detinerent:
Videbit ut redeat, quoniam ſolers eſt.
Sed age mihi hoc dic & indubitate enarrato,
Num ex ipſo tantus filius ſis Ulyſſe:
Vehementer enim & capite & oculis pulchris ſimilis es

Illi:

Κείνῳ· ἐπεὶ θαμὰ πῶν ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι
Πρίν γε τὸν ἐς Τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθά περ ἄλλοι
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλης ἐνὶ νηυσίν·
Ἐκ τοῦδ' ὄτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, ὄτ' ἐμὲ κεῖνος.
Τλῶ δ' αὖ Τηλεμάχῳ πεπνυμένῳ ἀντίον ἦδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τὸ ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε
Οὐκ οἶδ'· οὐ γάρ πώ τις ἐὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
Ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον μάκαρός νύ τοι ἔμμεναι υἱὸς
Ἀνέρος, ὃν κατέαστιν ἐοῖς ἐπὶ γήραος ἔτεσι.
Νῦν δ' ὃς ἀποτμότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
Τὸν μ' ἔκ φασι γενέσθαι· ἐπεὶ σύ με τοῦτ' ἐρεείνεις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Οὐ μέν τοι γενεὴν γε θεοὶ νώνυμον ὀπίσω
Θῆκαν· ἐπεί σέ γε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπειά.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τίς δαὶς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο, τίπτε δέ σε χρεώ;
Εἰλαπίνη, ἦε γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν·
Ὥς σέ μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσι
Δαίνυσθαι κατὰ δῶμα. νεμεσσήσαιτο κεν ἀνὴρ
Αἴσχεα πόλλ' ὁρόων, ὅστις πινυτός γε μετέλθοι.
Τλῶ δ' αὖ Τηλεμάχῳ πεπνυμένῳ ἀντίον ἦδα.
Ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
Μέλεν μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων
Ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος ἀνὴρ ἐπιδήμιος ἦεν.
Νῦν δ' ἕτερως ἐβάλοντο θεοί, κακὰ μηδιόωντες,
Οἳ κεῖνον μὲν ἄϊστον ἐποίησαν περὶ πάντων
Ἀνδρώπων· ἐπεὶ ἤ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
Εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δάμη Τρώων ἐνὶ δήμῳ,
Ἢ ἐφίλων εἰ χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον πολύφρων
Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοὶ,
Ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ὄπρατ' ὀπίσω·
Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο·
Οἴχετ' ἄϊστος, ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ἐδύσας τε γόους τε
Κάλλιπεν. οὐδ' ἔπι κεῖνον ὀδυρόμενος στεναχίζω
Οἷον, ἐπεί νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔθεσαν.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Ἠδ' ὅσσοι κραναῇ Ἰθάκῃ κατανάσσονται ἀγαυοί,

Τόν-

Illi: nam frequenter ſicuti nunc nos inviſebamus invicem
Antequam ille in Trojam conſcenderet, quo utique alii
Græcorum optimates ierunt cavis in navibus:
Ex hoc tempore neque Ulyſſem ego vidi, neque me ille.
Hanc rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
Enimvero ego tibi o hoſpes perquam indubitate enarrabo.
Equidem mater ait me ejus eſſe: aſt ego
Neſcio: non enim ullo pacto quiſquam ſuum parentem ipſe cognovit.
O ſi & ego debuiſſem beati alicujus eſſe filius
Viri, quem in ſuis bonis ſenectus inveniſſet:
Nunc vero qui infeliciſſimus eſt mortalium hominum,
Ex hoc me dicunt natum eſſe: quoniam tu me hoc interrogas:
Hunc autem rurſus alloquuta eſt dea cæſia Minerva,
Non ſane tibi etiam nativitatem dii ignobilem in poſterum
Fecerunt: poſtquam te talem peperit Penelope.
Sed age mihi hoc dic & indubitate enarrato,
Quodnam epulum, quæve hęc turba? aut quid *iſtis* tibi opus eſt?
Convivium, an nuptiæ? quoniam haud ſymbolum hæc ſunt:
Ita mihi ſupra modum contumelioſe videntur
Convivari per domum. indigne ferat vir
Turpia multa videns, quicunque cordatus utique intervenerit.
Hanc v. rurſum Telemachus prudens contra allocutus eſt:
O hoſpes, quandoquidem me hæc interrogas atque percontaris,
Videbatur quidem quondam domus hæc dives & integra
Eſſe, quamdiu adhuc ille vir apud nos erat:
Nunc vero aliter ſtatuerunt dii, mala meditantes,
Qui illum quidem ignobilem fecerunt ſupra omnes
Homines: ſiquidem non ob mortuum utique ſic lugerem,
Si inter ſuos ſocios occiſus fuiſſet Trojanorum in populo,
Aut amicorum in manibus poſtquam bellum egregie adminiſtraſſet:
Quare ei tumulum feciſſent omnes Græci,
Atque ſuo filio ingentem gloriam reportaſſet in poſterum:
Nunc vero ipſum ſine gloria Harpyæ abripuerunt:
Periit nulli inveniendus, nulli auditus, mihi autem dolores luctumque
Reliquit, neque amplius illum lugens defleo
Solum, quoniam mihi alia dii triſtia mala ſtruxerunt:
Quotquot enim inſulis dominantur optimates,
Dulichioque Samoque & ſylvoſa Zacyntho,
Atque quotquot aſperæ Ithacæ dominantur,

Tot

Τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχωσι δὲ οἶκον.
Ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται συγερὸν γάμον, οὔτε τελεύτὴν
Ποιῆσαι δύναται· οἱ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
Οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρράισουσι καὶ αὐτόν.
Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσηύδα Παλλὰς Ἀθήνη,
Ὢ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχομένου Ὀδυσῆος
Δεύτερον, ὅ κε μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.
Εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν, δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι
Σταίη, ἔχων πήληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δάρε,
Τοῖον ἐὼν οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα
Οἶκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε,
Ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντα παρ' Ἴλου Μερμερίδαο,
Ὧχετο γὰρ κἀκεῖσε θοῇς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς,
Φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρά οἱ ἕτμῃ
Ἰὸς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἐκ δ' ὁ μὲν οὔ οἱ
Δῶκεν, ἐπεί ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας·
Ἀλλὰ πατὴρ οἱ δῶκεν ἐμὸς· φιλέεσκε γὰρ αἴνως)
Τοῖον ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεὺς,
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
Ἤκεν νοστήσας ἀποτίσεσθαι, ἦε μὴ οἶκί,
Οἷσιν ἰὼν μεγάροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἔπειτα
Ὅππως κεν μνηστῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο.
Εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων,
Αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς,
Μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπιμάρτυροι ἔστων.
Μνηστῆρας μὲν ἔπειτα σκίδνασθαι ἄνωχθι·
Μητέρα δ' εἴ οἱ θυμὸς ἐφαρμάσσασθαι γαμέεσθαι
Ἄλλῳ ἔπι εἰς μέγαρον πατρὸς μέγα δυνατέοντος·
Οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
Σοὶ δ' αὐτῷ τυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴκε πίθηαι,
Νῆ' ἄρσας ἐρέτῃσιν εἰκοσίν, ἥτις ἀρίστη,
Ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς δηρὸν οἰχομένοιο,
Ἤν τίς τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὅσσαν ἀκούσῃς
Ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
Πρῶτα μὲν εἰς Πύλον ἐλθὲ, καὶ εἴρεο Νέστορα δῖον·
Κεῖθεν δ' εἰς Σπάρτην δὲ παρὲξ ξανθὸν Μενέλαον·
Ὃς γὰρ δύστατος ἦλθεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·

Εἰ

Tot matrem meam ambiunt, atterunt autem domum.
Illa vero neque abnuit odiosas nuptias, neque finem
Facere potest: hi vero dilapidant epulantes
Domum meam: cito jam & me male perdent ipsum.
Hunc vicem ejus dolens alloquebatur Pallas Minerva:
Papæ, næ tu multum absentis Ulyssis
Indiges, qui procis impudentibus manus injiciat.
Si enim nunc veniens, domus in primis foribus
Staret, habens galeam & scutum & duo hastilia,
Talem se ferens qualem ipsum ego primum cognovi
Domo in nostra bibentemque seque oblectantem,
Ex Ephyra reversum ab Ilo Mermerida,
(Profectus enim erat illuc celeri in navi Ulysses,
Venenum mortiferum inquirens, ut posset
Sagittas ungere æratas: sed ille quidem non illi
Dedit, quoniam deos verebatur sempiternos:
Sed pater illi dedit meus: amabat enim vehementer)
Talem se ferens inter procos *si* versaretur Ulysses,
Omnes & brevis fati fierent & amaris nuptiis.
Verum enimvero hæc deorum in potestate posita sunt,
Utrum reversus ulciscetur, an non,
Suis in ædibus: te autem considerare jubeo
Quo modo procos expellas ex ædibus.
Eja age nunc intellige, & meam cura orationem,
Cras in concionem ubi vocaveris Heroes Achivos,
Orationem edissere omnibus, dii vero testes sint:
Procos quidem ad sua *quemque* discedere jube:
Matrem autem si eam animus incessit nubere,
Rursus eat in domum patris præpotentis:
Illi vero nuptias facient, & parabunt dotem
Amplam admodum, quantam par est caram filiam comitari.
Tibi autem ipsi prudenter consulam, si quidem parueris,
Navem instruens remigibus viginti quæ optima est,
Proficiscere sciscitaturus de patre diu absente,
Si quis tibi dicat mortalium, aut oraculum audiveris
Ex Jove, quod potissimum gloriam affert hominibus.
Primum quidem in Pylum abi, & interroga Nestorem eximium:
Illinc in Spartam ad flavum Menelaum:
Hic enim novissimus venit Achivorum ære loricatorum:

Εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
Ἠ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔπι τλαίης ἐνιαυτόν·
Εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσῃς, μηδέ τ' ἐόντος,
Νοστήσας δ' ἤπειτα φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σῆμά τέ οἱ χεύσαι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερείξαι
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε· καὶ ἀνέρι μητέρα δῶσαι.
Αὐτὰρ ἐπὶ δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ἔρξῃς,
Φράζεσθαι δ' ἤπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
Ὅππως κεν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι σοῖσι
Κτείνῃς, ἢὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδόν· ὐδέ σε χρὴ
Νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκ ἔτι τηλίκος ἐσσί.
Ἦ οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλαβε δῖος Ὀρέστης
Πέντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
Καὶ σύ φίλος, (μάλα γάρ σ' ὁράω καλόν τε μέγαν τε)
Ἀλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων ἀνέπῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἤδη,
Ἠδ' ἑτάρους, οἵ πού με μάλ' ἀχαλόωσι μένοντες.
Σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ξεῖν' ἦτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
Ὡς τε πατὴρ ᾧ παιδί· καὶ ἔπποτε λήσομαί αὐτῶν·
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμενον, ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
Ὄφρα λοεσάμενός τε, τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ,
Δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίῃς, χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
Τιμῆεν, μάλα καλόν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσται
Ἔξ ἐμέο· οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι διδῶσι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Μή μ' ἔτι νῦν κατέρυκε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο·
Δῶρον δ' ὅ, τί κέ μοι δῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγει,
Αὖθις ἀνερχομένῳ δόμεναι οἰκόνδε φέρεσθαι,
Καὶ μάλα καλὸν ἑλών· σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς.
Ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦρνις δ' ὣς Ἀνόπαια διέπτατο· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ
Θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τέ ἑ πατρὸς
Μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν. ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσι νοήσας,
Θάμβησεν κατὰ θυμόν· ὄϊσατο γὰρ θεὸν εἶναι.
Αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐφῴτα ἰσόθεος φώς·
Τοῖσι δ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός, οἱ δὲ σιωπῇ

Εἵατ'

Si quidem patris vitam & reditum audiveris,
Etsi defessus tamen adhuc sustinebis annum:
Si vero mortuum audieris, neque amplius viventem,
Reversus continuo caram in patriam terram,
Monumentum illi erige, & inferias infer
Eximias admodum, quales decet: & viro matrem dato.
Ast ubi jam hæc finieris & perfeceris,
Considera deinde in mente & in animo
Quo pacto procos in ædibus tuis
Interficias, sive dolo, sive palam. neque te convenit
Puerilia tractare, siquidem non amplius tantillus es.
An non audis qualem gloriam ceperit nobilis Orestes
Omnes apud homines, postquam interfecit patricidam
Ægisthum dolosum, qui illi patrem inclytum interemerat?
Et tu amice, (admodum enim te video eximiumque magnumque)
Strenuus esto, ut aliquis de te etiam posterorum bona dicat.
Ast ego ad navem celerem descendam jam,
Atque socios, qui fortassis admodum ægre ferunt, *quod* me præstolantur.
Tibi autem ipsi curæ sit, & meos observa sermones.
Hanc rursus Telemachus prudens contra alloquutus est:
O hospes profecto hoc amico animo dicis,
Perinde atque pater suo filio, & nunquam obliviscar illorum:
Sed age nunc mane, accelerans licet iter,
Ut & lotus, & oblectatus tuum cor,
Donum habens ad navem eas, gaudens in animo,
Pretiosum, perquam eximium, quod tibi *instar* reconditi muneris erit
Ex me; qualia amici hospites hospitibus dant.
Huic respondebat deinde dea cæsia Minerva:
Ne me amplius detine, cupidum utpote itineris:
Donum autem quodcunque mihi dare tuum cor jubet,
Rursus redeunti dato domum ferre,
Et sane eximium accipiens: tibi autem dignum erit retributione.
Illa quidem sic loquuta abiit cæsia Minerva,
Avis autem ut Anopæa avolavit: huicque in animo
Indidit robur & audaciam, memoremque fecit patris
Magis adhuc quam antea. hic autem mente sua considerans,
Obstupuit in animo: putavit enim deum esse.
Continuo autem procos adibat deo æquandus vir:
Illis autem cantor canebat inclytus, iique tacite

Εἶπε· ἀκὴν ὄντες· ὁ δ' Ἀχαιῶν νόσον ἄειδε
Λυγρὴν, ἣν ἐκ Τροίης ἐπετείλατο Παλλὰς Ἀθήνη.
Τὴ δ' ὑπερῳὴόθεν φρεσὶ σιύθετο δέσπιν ἀοιδὴ
Κύρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια·
Κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσατο αἰὲν δόμοιο,
Οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε δύω ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
Ἠ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
Ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη·
Δακρύσασα δ' ἔπειτα προσηύδα δῖον ἀοιδὸν,
Φήμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας,
Ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί.
Τῶν ἓν γέ σφιν ἄειδε παρήμενος· οἱ δὲ σιωπῇ
Οἶνον πινόντων. παύεο δ' ἀποπαύε ἀοιδῆς
Λυγρῆς, ἥτέ μοι αἰὲι ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
Τείρει· ἐπεὶ μάλιστα κατίσχετο πένθος ἄλαστον.
Τοίην γὰρ κεφαλὴν ποθέω, μεμνημένη αἰὲι
Ἀνδρὸς τῷ κλέος εὐρὺ κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
Τὼ δ' αὖ Τηλέμαχος τετυμένος αἰπὺν ἤυδα,
Μῆτερ ἐμή, τί τ' ἄρ' αὖ φθονέεις ἐρίηρον ἀοιδὸν
Τέρπειν ὅππη οἱ νόος ὄρνυται; ἤ νύ τ' ἀοιδοὶ
Αἴτιοι, ἀλλά ποθι Ζεὺς αἴτιος, ὅστε δίδωσιν
Ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
Τούτῳ δ' ἠ νέμεσις Δαναῶν κακὸν οἶτον ἀείδειν·
Τὸν γὰρ ἀοιδὸν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι
Ἥτις ἀκούουσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.
Σοὶ δ' ἐπιτλήτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκούειν.
Οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
Ἐν Τροίῃ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα πὸ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἔσσεται ἀνδράσι πᾶσι,
μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔσ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει.
Πεφνὸν γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ·
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Sedebant audientes: ille vero reditum Achivorum canebat
Difficilem, quem ex Troja indixisset Pallas Minerva.
Hujus e supernis ædium advertit animum divinæ cantilenæ
Filia Icarii prudens Penelope:
Gradibus autem altis descendit suæ domus,
Non sola, una cum hac ancillæ duæ sequebantur.
Illa vero quando jam ad procos pervenit præstantissima mulierum,
Stetit sane juxta postem domus affabre structæ,
Genis prætendens tenuia capitis redimicula:
Ancilla vero ei fida utrinque adstabat.
Lacrymans vero tum alloquebatur divinum cantorem:
O Phemie, multa enim alia mortalium oblectamenta novisti,
Gesta hominumque deorumque, quæ celebrant poetæ,
Horum unum ipsis cane adsidens: illi autem silentio
Vinum bibant. ab hac vero quiesce cantilena
Molesta, quæ mihi perpetuo in pectoribus meum cor
Rodit: nam me imprimis invasit dolor gravissimus.
Tale enim caput desidero, memor semper
Viri, cujus lata est gloria per Græciam & medium Argos.
Hanc rursus Telemachus prudens contra alloquutus est:
Mater mea, quid jam invidiam concitas jucundo cantori,
Ne oblectet utcunque illi mens impellitur? non sane poetæ
In causa sunt, sed interdum Jupiter in causa est, qui suggerit
Viris ingeniosis ita ut vult unicuique.
Huic autem haud reprehensioni erit quod Græcorum adversa canit.
Eam enim cantilenam magis celebrant homines
Quæcunque auditoribus recentissima existat.
Tibi vero sustineat cor & animus audire.
Non enim Ulysses solus perdidit reditus diem
In Troja, sed multi & alii viri perierunt.
Tu vero in domum profecta tua opera administra,
Telamque columque, & ancillis impera
Operi incumbere: sermones vero viris curæ erunt
Omnibus, potissimum vero mihi: cujus imperium est in domo.
Illa quidem admirabunda rursus in domum ivit:
Filii enim dictum prudens ponebat in animo.
Ad superioraque *ædium* conscendens cum servientibus mulieribus,
Flebat tum Ulyssem dilectum maritum, donec illi somnum
Dulcem palpebris immisit cæsia Minerva.

BIBLIOTECA N. ROMA VITTORIO EMAN.

Μνηστῆρες δ' ἀμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα,
Πάντες δ' ἠρίστεον πάρεσ λεχέεσσι κλιδίῃσιν·
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχετο μύθων,
Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες,
Νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς
Ἔστω (ἐπεὶ τόγε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
Τοιοῦδ' οἷος ὅδ' ἐστί, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδῇ)
Ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεσθα πάντες,
Πάντες, ἵν' ὑμῖν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω,
Ἐξίεναι μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
Τμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἶκους,
Εἰ δ' ὑμῖν δοκέει καὶ πάμπαν λυσιτελέστερον ἦ ἄμεινον
Ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νηποινον ὀλέσσαι,
Κείρετ', ἐγὼ δὲ θεὸν ἐπιβώσομαι αἴ κέ ἐόντως,
Αἴκέ ποθι Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι,
Νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔνδοσθεν ὀλοισθε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φῶτες,
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγορᾶφι·
Τὸν δ' αὖ Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή σε διδάσκουσιν θεοὶ αὐτοὶ
Τ' ἀγορεύειν τ' ἔμεναι, ἠδ' θαρσαλέως ἀγορεύειν,
Μή σέ γ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων
Ποιήσειεν· ὃ που γενεῇ πατρωΐόν ἐστιν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνο', ἦτέρ μοι ἠγήσεται, τά κεν ἔπτω;
Καί κεν τοῦτ' ἐθέλοιμι Διός γε διδόντος ἀρέσθαι.
Ἦ φῂς τοῦτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;
Οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλεύεμεν· αἶψα τέ οἱ δῶ
Ἀφνειὸν τέλεται, ἠδ' αἰνέστερος αὐτός.
Ἀλλ' ἦτοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσι καὶ ἄλλοι
Πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι, ἠδὲ παλαιοί,
Τῶν κέν τις τόδ' ἔχῃσιν, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς·
Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἠμὲ τέκοιο,
Καὶ δμώων ἧς μοι λῆσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
Τὸν δ' αὖ Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἀντίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', ἦτοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
Ὅστις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει Ἀχαιῶν·
Κτήματα δ' αὐτὸς ἔχοις, καὶ δώμασιν ὅσσιν ἀνάσσοις.
Μὴ γάρ δὴ ἔλθοι ἀνὴρ ὅστις σέκτηται βίηφι

Κτε-

Proci autem tumultuabantur per domum obſcuram,
Omnes autem autem optabant lectulis propter dormire;
Illis autem Telemachus prudens incepit ſermonem:
Matris meæ proci intolerabili contumelia inſtructi,
Nunc quidem convivantes delectemur, neque clamor
Adſit: (nam hoc honeſtum eſt audire cantorem
Talem, qualis hic eſt, diis aſſimilis voce)
Mane vero in concionem ſedeamus venientes
Omnes, ut vobis ſermonem audenter renunciem,
Exire ex ædibus: aliaſque ſequimini dapes,
Veſtra bona edentes, invitantes invicem ſuam quiſque in domum.
Si vero vobis videtur hoc ſatius & melius
Eſſe, viri unius victum impune perdere,
Abſumite, ego vero deos invocabo ſempiternos,
Sicubi Jupiter det repenſa facta *hæc* ut fiant,
Inulti tum intra ædes pereatis.
Sic ait. Illi vero omnes mordicus labia prehendentes,
Telemachum admirabantur, quod audacter loquutus eſſet:
Hunc autem rurſus Antinous alloquutus eſt Eupithei filius:
O Telemache, revera nimis te docuerunt dii ipſi
Sublimiloquum eſſe, & audenter concionari:
Ne te utique in circumflua Ithaca regem Jupiter
Conſtituat: quod tibi genere paternum eſt.
Hunc rurſum Telemachus prudens contra alloquutus eſt:
Antinoe, num etiam mihi iraſceris *ob id* quod dixero?
Et hoc vellem Jove quidem dante accipere.
An putas hoc peſſimum inter homines eſſe?
Non enim quicquam mali *eſt* regnare: ſtatimque ei domus
Dives fit, & honoratior ipſe.
Sed certe reges Achivorum ſunt etiam alii
Multi in circumflua Ithaca, juvenes & veteres:
Horum aliquis hoc habere poſſit, poſtquam mortuus eſt nobilis Ulyſſes.
At ego domus rex ero noſtræ,
Et ſervorum quos mihi manciparit nobilis Ulyſſes.
Hunc rurſus Eurymachus Polybi filius contra allocutus eſt:
O Telemache, certe hæc deorum in poteſtate poſita ſunt,
Quiſnam circumfluæ Ithacæ dominabitur Græcorum:
Bona vero ipſe habeas, & domui tuæ imperes,
Non enim ille veniat vir qui invitum vi

Κτήματ' ἀποῤῥαίσει, Ἰθάκης ἔπι ναιετάουσης.
Ἀλλ' ἐγέλω σε φέρεσθε περὶ ξείνοιο ἕρεσθαι,
Ὁππόθεν ἔτ' ἀνήρ, ποίης δ' ἐξ ἀΐχεται εἶναι
Γαίης· πῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα·
Ἦέ τοι ἀγγελίῃσι πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,
Ἦ ἐὸν αὐτῷ χρεῖος ἐελδόμενος τόδ' ἱκάνει.
Οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται, οὐδ' ὑπέμεινε
Γνώμενος· ἠ μὲν γάρ τι κακῷ εἰς ὦπα ἐῴκει.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Εὐρύμαχ', ἤτοι νόστος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο,
Οὔτ' ἔν ἀγγελίῃ ἔπι πείθομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι,
Οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥν τινα μήτηρ
Εἰς μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται.
Ξεῖνος δ' ἧπος ἐμὸς πατρώιός ἐκ Τάφου ἐστὶ,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαίφρονος ὄχεται εἶναι
Τῖός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος· φρεσὶ δ' ἀθανάτῳ θεὸν ἔγνω.
Οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
Τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθε.
Δὴ τότε κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος.
Τηλέμαχος δ' ὅθι οἱ θάλαμος πετηλέος αὐλῆς
Τ' ὑψηλὸς δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
Ἔνθ' ἔβη εἰς ἄντρον, πολλὰ φρεσὶ μερμηρίζων.
Τῷ δ' ἄρ' ἅμ' αἰδομένας δαΐδας φέρε κεδνὴ ἰδυῖα
Εὐρύκλει', Ὦπος Δυγάτηρ Πισηνορίδαο,
Τώ ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν
Πρωθήβῃσι ἔτ' ἔοῦσαν, ἐείκοσάβοια δ' ἔδωκεν.
Γσα δέ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν μεγάροισιν·
Εὐνῇ δ' ἔποτ' ἔμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός·
Ἦ οἱ ἅμ' αἰδομένας δαΐδας φέρε, καί ἑ μάλιστα
Δμωάων φίλεσκε, κὴ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.
Ὣ ἔπεν δὲ θύρας θαλάμου πύκα ποιητοῖο·
Ἕζετο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἐκδύνε χιτῶνα·
Καὶ τὸν μὲν γραίης πυκιμήδεϊ ἐμβάλε χερσίν.
Ἦ μὲν τὸν πτύξασα κὴ ἀσκήσασα χιτῶνα,
Παασάλῳ ἀγκρεμάσασα παρὰ τρητοῖσι λέχεσσι,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο· θύρην δ' ἐπέρυσε κορώνῃ
Ἀργυρέῃ· ἐπὶ δὲ κληῖδ' ἐτάνυσεν ἱμάντα.

Ἔνθ'

Bonis deprædaturus sit, dum Ithaca habitatur.
Sed volo te optime de hospite interrogare,
Unde ille vir, quali autem gloriatur esse
E terra: ubinam ei genus & patria ruta:
An tibi nuncium patris adfert venientis,
An suum ipsius debitum expetens huc venit.
Ut propipiens se statim abiit, neque sustinuit
Ut cognosceretur: nam haud quicquam in faciem malo simi-
lis erat.
Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquutus est:
Eurymache, certe reditus periit patris mei,
Certe nec nunciis amplius credo, sicunde veniat,
Neque vaticinium curo, si quem mater
In regiam vocans divinatorem scisciteur.
Hospes vero hic meus paternus e Tapho est,
Mentes Anchiali cordati gloriatur esse
Filius, cæterum Taphiis navigandi studiosis imperat.
Sic ait Telemachus: mente vero immortalem deum intelli-
gebat.
Hi vero ad saltationem & suavem cantum
Conversi oblectabantur, manebantque dum vesper adventaret.
His autem se oblectantibus niger vesperus supervenit.
Tunc ergo dormituri ibant domum quisque.
Telemachus autem ubi ipsi thalamus perpulchræ aulæ
Sublimis ædificatus erat, prospicuo in loco,
Illuc ivit in lectum, multa mente reputans.
Simulque cum eo ardentes faces ferebat pudicitiam docta
Euryclea, Opis filia Pisenoridæ:
Quam olim Laertes emerat facultatibus suis
Primum jam pubescentem, pretiumque viginti boum dede-
rat.
Æque autem ipsam ac pudicam uxorem honorabat in ædibus:
Sed lecto nunquam mixtus ea est; iram scilicet vitabat uxo-
ris:
Hæc illi simul ardentes faces ferebat, & ipsum maxime
Sola ancillarum amabat, & enutrierat parvulum.
Aperuit autem januas thalami scite facti:
Sedebatque in lecto, & mollem exuebat tunicam:
Et eam quidem aniculæ sedulæ dedit in manus.
Illa quidem plicans & aptans tunicam,
Paxillo suspendens juxta lectum,
Festinavit ire ex thalamo: januam autem attraxit annulo
Argenteo: pessulumque obtendit loro.

Hic

Ἐνθ' ὄγε παννύχιος, κεκαλυμμένος οἷος ἀάστῳ,
Βάλλε φρεσὶν ἦσιν ὁδὸν τλὼ πέφραδ' Ἀθήνη.

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Υ ΤΗΣ Β. Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Υπόθεσις.

Συναγαγὼν ἐκκλησίαν Τηλέμαχος, παραγγέλλει τοῖς μνηστῆρσιν ἐξιέναι τῆς οἰκίας τοῦ Ὀδυσσέως. λαβὼν δὲ παρὰ μὲν Εὐρυκλείας τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν ἐπιτήδεια, παρὰ δὲ τοῦ Ἀθηναίου ἑταίρου καὶ ναῦν, εἰς πλοῦν ἀνάγεται ἡλίου δυομένου.

Βῆτ' ἀγορὴν ἔχει, ἦια γρηὸς, πλοῦν μετ' Ἀθήνης.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
Εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ εἰκελίγκιος ἄντην.
Αἶψα δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
Κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν, ἀμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορήν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος·
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἕποντο·
Θεσπεσίῃ δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχεεν Ἀθήνη.
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
Ἕζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἶξαν δὲ γέροντες.
Τῶσι δ' ἔπειθ' ἥρως Αἰγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν,
Ὅς ῥ' ἦ γήραϊ κυφὸς ἔην, καὶ μυελὸν ἤδη.
Καὶ γὰρ τοῦ φίλος υἱὸς ἅμ' ἀνδράσιν Ὀδυσῆϊ
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἔβη κοίλῃσι σὺν νηυσίν,
Ἄντιφος αἰχμητὴς ὀνομάκλυτος· τὸν δ' ἄρ' ὅγρος ἔκπαγλος Κύκλωψ
Ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ, τύμενον δ' ὀπίσασθε δέρτας.
Τρεῖς δέ οἱ ἄλλοι ἔσαν, καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει
Εὐρυάδης, δύο δ' αἶεν ἔχον πατρώϊα ἔργα·
Ἀλλ' οὐδ' ὣς τὸν λήθετ' ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.
Τοῖς ὅγε δεκτυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,

25 Κε-

Hic ille pernox, tectus ovis florida lana,
Consultabat mente sua viam quam dixerat Minerva.

ODYSSEÆ HOMERI LIBRI SECUNDI

Argumentum.

COngregato concilio Telemachus denunciat procis ut exeant e domo Ulyssis. Acceptis autem ab Euryclea, quæ ad peregrinationem necessaria erant, a Pallade sociis & navi ad navigationem, solvit post solis occasum.

B. Concionem habet, viatica anus, navigationem cum Pallade.

QUando vero mane genita apparuit rosea digitos aurora,
Surrexit ex lectulo Ulyssis dilectus filius,
Vestes induens: gladiumque acutum suspendit ab humeris.
Pedibus vero sub splendidis ligavit pulchra sandalia,
Festinavitque exire e cubiculo deo similis plane.
Continuo autem præconibus vocalibus imperavit
Convocare ad concionem comantes Græcos.
Illi quidem convocarunt; hi vero congregabantur celerrime.
At postquam congregati sunt, & in unum convenerunt,
Perrexit ire in concionem, manu autem tenebat ferream hastam:
Non solus, una illum duo canes albi sequebantur:
Divinam certe huic gratiam circumfudit Pallas.
Hunc sane omnes populi advenientem admirabantur.
Sedebat autem in patris sella, cesseruntque *ei* senes.
His deinde heros Ægyptius cœpit concionari,
Qui jam senio incurvus erat, & plurima sciebat.
Etenim hujus dilectus filius cum divino Ulysse
Ad Ilion equis felicem ierat cavis in navibus,
Antiphus bellator: quem sævus interfecit Cyclops
In spelunca cava, ultimamque paravit cœnam.
Tres autem illi alii erant, & unus inter procos versabatur
Eurynomus, duo autem perpetuo habebant paterna opera:
Sed neque sic illius oblitus erat lugens & dolens.
His ille lacrymans concionatus est & dixit:

Au-

Κέκλυτε δὴ νῦν μεῦ Ἰθακήσιοι ὅ, τί κεν εἶπω,
Οὐδέ ποθ' ἡμετέρη ἀγορὴ γένετ' οὐδὲ θόωκος,
Ἐξ οὗ Ὀδυσεὺς δῖος ἔβη κοίλης ἐπὶ νηυσί·
Νῦν δὲ τίς ὧδ' ἤγειρε; τίνα χρειὼ τόσον ἶκει
Ἠὲ νέων ἀνδρῶν, ἢ οἱ προγενέστεροί εἰσιν;
Ἠέ τιν' ἀγγελίην στρατῷ ἐκλυεν ἐρχομένοιο,
Ἣν χ' ἡμῖν σάφα εἶποι, ὅτε πρότερός γε πύθοιτο;
Ἠέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἠδ' ἀγορεύει;
Εὐκλέος μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος· εὖ δέ οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν ὅ, τι φρεσὶν ἦσι μενοινᾷ.
Ὣς φάτο. χαῖρε δὲ φήμῃ Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
Οὐδ' ἄρ' ἔτι δηρὸν ἧστο, μενοίνησεν δ' ἀγορήνδε·
Σκῆπτρον δὲ μέσῃ ἀγορῇ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
Κήρυξ Πεισήνωρ πεπνυμένα μήδεα εἰδώς.
Πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπε,
Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς ὅσσος ἀνήρ, (τάχα δ' εἴσεαι αὐτὸς)
Ὃς λαὸν ἤγειρα· μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἱκάνει·
Οὔτέ τιν' ἀγγελίην στρατῷ ἐκλυον ἐρχομένοιο,
Ἣν χ' ὑμῖν σάφα εἶπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,
Οὔτέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι ἠδ' ἀγορεύω·
Ἀλλ' ἐμὸν αὐτῆς χρεῶς, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἶκῳ,
Δοιά· τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ' ἐν ὑμῖν
Τοῖσδεσσιν βασίλευε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.
Νῦν δ' αὖ κῆ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
Πάγχυ διαρραίσει, βίοτον δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει·
Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον οὐκ ἐθελούσῃ,
Τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἷες οἳ εὐδόσδε γ' εἰσὶν ἄριστοι·
Οἳ πατρὸς μὲν ἐς οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι
Ἰκαρίου, ὡς κ' αὐτὸς ἑεδνώσαιτο θύγατρα,
Δοίη δ' ᾧ κ' ἐθέλοι καί οἱ κεχαρισμένῳ ἔλθοι·
Οἳ δ' εἰς ἡμέτερον πωλέμενοι ἤματα πάντα,
Βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
Εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
Μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάπτηται. οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἶκον ἀμῦναι·
Ἡμεῖς δ' οὐ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν· οὐ κε ἔπειτα
Λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα, καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν·
Ἣ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δυνάμις γε παρείη.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἀνεκτὰ ἔργα τετεύχαται, οὐδ' ἔτι καλῶς

Οἴκῳ

Audite nunc jam me Ithacenſes quodcunque dixero,
Nunquam noſtrum concilium factum eſt neque conſeſſus,
Ex quo Ulyſſes divinus abiit cavis in navibus:
Nunc autem quis hunc congregavit? quem neceſſitas tantum urget
Sive ex junioribus viris, ſive qui ſeniores ſunt?
An aliquem nuncium exercitus audivit venientis,
Quem nobis ediſſerere queat, quoniam prior audiverit?
An quippiam publicum aliud dicturus eſt aut loquetur?
Probus mihi videtur eſſe, dignus cui bene cedat: utinam ipſi
Jupiter bene vertat quæcunque mente ſua cogitat.
Sic ait. lætus autem omine Ulyſſis carus filius,
Non amplius diu ſedit, cupiebat enim concionari:
Stetit autem in media concione: ſceptrumque ei dedit in manum
Præco Piſenor prudentia conſilia edoctus.
Primum deinde ad ſenem dirigens orationem loquutus eſt:
O ſenex, non procul abeſt ille vir (ſtatim autem ipſe cognoſces)
Qui populum congregavi: potiſſimum enim me dolor urget:
Neque ullum nuncium exercitus audivi venientis,
Quem vobis ediſſeram, quod prior audiverim,
Neque quicquam publici aliud enarro neque dico:
Sed meum ipſius negotium, quod mihi malum incidit domui,
Imo duo: alterum quod patrem eximium perdidi, qui quondam inter vos
Ipſos imperabat, erat autem velut pater mitis.
Nunc autem longe majus, quod mox cito domum univerſam
Omnino evertet, victumque omnem perdet:
Matri meæ proci ingruerunt nolenti,
Eorum virorum cari filii qui hic utique ſunt optimi:
Qui patris quidem in domum horrent ire
Icarii, ut ipſe dotet filiam,
Detque cui voluerit & qui ipſi gratus venerit:
Illi vero in noſtram ventitantes quotidie,
Boves ſacrificantes & oves & pingues capras,
Splendide convivantur, bibuntque atrum vinum
Impune, multaque illa abſumuntur: non enim adeſt vir
Qualis Ulyſſes erat, qui malum a domo arceat:
Nos vero neutiquam tales qui arceant: certe etiam deinceps *hoc pacto*
Calamitoſi erimus & indocti *artium* fortitudinis.
Equidem arcerem, ſi mihi vis adeſſet.
Non enim jam tolerabilia facinora patrantur, neque honeſte

Do-

Οἰκῶ ἐμὸς δόλωλε. νεμεσήθητε καὶ αὐτοὶ,
Ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικαίονας ἀνθρώπους,
Οἳ περιναιετάουσι· θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
Μήπ μετατρέψωσιν ἀγασάμενοι κακὰ ἔργα.
Λίσσομαι ὑμὲν Ζηνὸς ὀλυμπίου, ἠδὲ Θέμιστος,
Ἤτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ὑμὲν λύει, ἠδὲ καθίζει,
Σχέσθε φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε πένθεϊ λυγρῷ
Τείρεσθ', εἰ μήπ τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
Δυσμενέων κάκ' ἔρεξεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Τῶν μ' ἀποπνύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
Τέκνα ὀτρύνοντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
Τίμεας ἐσθέμενοι κειμήλιά τε πρόβασίν τε.
Εἶχ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, πάχ' ἂν ποτε καὶ τίσις εἴη.
Τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποπτυσοίμεθα μύθῳ,
Χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη·
Νῦν δέ μοι ἀπρήκτους ὁδυσὰς ἐμβάλλετε θυμῷ.
Ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
Δάκρυ' ἀναπρήσας· οἶκτος δ' ἕλε λαὸν ἅπαντα.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν· ἔστ' ἄρα τις ἦτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·
Ἀντίνοος δέ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες,
Ἡμέας αἰσχύνων; ἐθέλεις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
Σοὶ δ' ὄπη μνηστῆρες Ἀχαιῶν ἄκποί εἰσιν,
Ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἣ τοι περὶ κέρδεα οἶδεν,
Ἤδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, πάχα δ' εἴσι τέταρτον,
Ἐξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν·
Πάντας μέν ῥ' ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
Ἀγγελίας προϊεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
Ἣ δὲ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
Στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,
Λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν,
Κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
Ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
Μήπ μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
Αἴκεν ἄτερ σπείρου κέεται, πολλὰ κτεατίσσας.

Ὣς

Domus mea perit. indignamini & ipsi,
Alioſque reveremini vicinos homines
Qui circum habitant: deorum vero timete iram,
Ne quid rependant indigne ferentes mala facinora,
Oro ſive per Jovem Olympium, ſive per Themidem,
Quæ hominum conciones & dimittit & cogit,
Succurrite amici, & *tum demum* me ſolum ſinite dolore moleſto
Affigi, ſi unquam pater meus probus Ulyſſes
Infenſus malis affecit fortes Græcos:
Quæ mihi rependentes malis afficite infenſi,
Iſtos inſtigantes: mihi vero ſatius eſſet
Vos abſumere immobilia & mobilia bona:
Quod ſi vos comederitis, fortaſſis aliquando etiam ſolutio fieret.
Tandiu enim per urbem commutaremus verba,
Bona repetentes, donec omnia redderentur.
Nunc vero mihi inſanabiles dolores injicitis animo.
Sic ait iratus, ſceptrumque jecit in terram,
Lacrymas profundens. commiſeratio autem cepit populum omnem.
Tunc alii quidem omnes in ſilentio erant: neque quiſquam auſus eſt
Telemacho verbis reſpondere aſperis:
Antinous autem ipſum ſolus reſpondens alloquutus eſt:
Telemache altiloque, viribus impotens, quid loquutus es
Nos infamans? vis autem maculam inurere.
Tibi vero neutiquam proci Græcorum culpandi ſunt,
Sed cara mater, quæ ſane verſutias percallet.
Jam enim tertius eſt annus, ſtatim autem ibit quartus,
Ex quo dementat animum intra præcordia Achivorum:
Omnes quidem ſperare jubet; & promittit viris ſingulis,
Nuncios mittens, mens autem illi alia cogitat.
Sed illa dolum hunc alium in mente deliberavit:
Exorſa magnam telam in ædibus texuit,
Subtilem & immenſam: continuoque nos allocuta eſt,
Juvenes mei proci, poſtquam mortuus eſt nobilis Ulyſſes,
Manete urgentes meas nuptias, donec textum
Perfecero, (ne mihi vana fila pereant)
Laerti Heroi ſepulchrale, quando tandem ipſum
Fatum triſte tollet ſomno longo conſopientis mortis:
Ne aliqua me in populo mulierum Achivarum culpet,
Si abſque tegumento jacuerit, qui multa poſſederat.

Sic

Ὣς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτε πεπείθετο θυμὸς ἀγλαὸν
Ἔνδα κῆ ἡμαρτὴ μὲν ὑφαίνεσκε μέγαν ἱστὸν,
Νύκτας δ' ἀλύεσκεν, ἐπὶ δαΐδας παραθεῖτο.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, κῆ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, κῆ ἐπήλυθον ὧραι,
Καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἣ σάφα ᾔδη,
Καὶ τὴν γ' ἀλύουσαν ἐφάρμεν ἀγλαὸν ἱστὸν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε κῆ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης.
Σοὶ δ' ὧδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῇς
Αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοί·
Μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἀνωχθὶ δέ μιν γαμέεσθαι
Τῷ ὅτεῳ τε πατὴρ κέλεται, κῆ ἀνδάνει αὐτῇ.
Εἰ δ' ἔτ' ἀνιήσει γε πολὺν χρόνον ἦας Ἀχαιῶν,
Τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμὸν ἃ οἱ πέρι δῶκεν Ἀθήνη,
Ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, κῆ φρένας ἐσθλὰς,
Κέρδεά θ' οἷ', ἔπος αἴ κ' ἀκούομεν ἀνδρὸς ἀοιδοῦ,
Τέων αἳ πάρος ἦσαν ἐϋπλοκαμῖδες Ἀχαιαὶ,
Τυρώ τ', Ἀλκμήνη τε, ἐϋπλόκαμός τε Μυκήνη·
Τέων οὔπις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείη
Ἤδη. ἀπὴρ μὲν τοῦτό γ' ἐνήσιμον οὐκ ἐνόησεν.
Τόφρα γὰρ ἂν βίοτόν τε τεὸν κῆ κτήματ' ἔδονται,
Ὅφρά κε κείνη τῶνδε ἔχῃ νόον ὅνπερ καὶ οἱ νῦν
Ἐν στήθεσσι πίθῃσι θεός· μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
Ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε πολὺν πολέος βιότοιο.
Ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτέ κῃ ἄλλῃ,
Πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν ὧ κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀνάσσω, ὥπως ἐρὶ δόμων εἴκυσαν ἀπῶσαι
Ἣ μ' ἔτεχ', ἣ μ' ἔθρεψε· πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης
Ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δέ με πόλλ' ἐποτάνειν
Γαρίῳ, εἰκὴ αὐτὸς ἐκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.
Ἐκ γὰρ τῶ πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων
Δώσει· ἐπεὶ μήτηρ συγερὰς ἀρήσετ' Ἐρινῦς
Οἴκῳ ἀπερχομένῃ, νέμεσις δέ μοι ἔξ ἀνθρώπων
Ἔσσεται. ὡς ἀ τῶνδ' ἐγὼ ποτε μῦθον ἐνίψω.
Τὴν μέτηρ δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῶν,
Ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
Τὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμοιβόμενοι κατὰ οἶκους·
Εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωΐτερον κῆ ἀμείνον

Ἔμε-

Sic ait. nobis vero ſtatim perſuaſus eſt animus generoſus,
Atque ibi tum die quidem texebat magnam telam,
Sed nocte ſolvebat, poſtquam faces adhibuerat.
Sic triennio quidem latuit dolo, & perſuaſit Achivis:
Sed cum quartus venit annus, & advenerunt horæ,
Et tunc certe aliqua indicavit mulierum quæ bene ſciebat,
Et ipſam ſolventem invenimus pulchram telam.
Sic illa quidem perfecit etiam nolens præ neceſſitate.
Tibi vero ſic proci reſpondent, ut ſcias
Ipſe tuo animo, ſciant & omnes Achivi;
Matrem tuam dimitte, jube autem ipſam nubere
Illi cuicunque pater juſſerit, & placuerit ipſi.
Si vero adhuc vexabit multo tempore filios Achivorum,
Hæc agitans in animo quæ ei abunde dedit Pallas,
Operaque ſcire inſignia, & mentem bonam,
Et verſutias quales nunquam ullas audivimus neque veterum,
Earum quæ olim fuerunt cirratæ Achivæ,
Tyroque, Alcmenaque, & cirrata Mycena:
Harum nulla ſimilia commenta Penelopæ
Sciebat. Sed hoc quidem non conducibile excogitavit.
Tamdiu enim victum tuum & bona edent,
Quamdiu illa hunc habebit animum, quem illi nunc
In pectoribus ponunt Dii: magnam quidem gloriam ſibi
Conciliat, ſed tibi deſiderium multi victus.
Nos autem nec ad negotia noſtra ante ibimus, neque aliquo alio,
Priuſquam ipſa nubat Græcorum cuicunque voluerit.
Hunc rurſum Telemachus prudens alloquutus eſt:
Antinoe, nullo modo fas e domo invitam expellere
Quæ me peperit, quæ me nutrivit: pater autem meus alicubi terrarum
Sive vivit ſive mortuus eſt. durum tamen me multa luere
Icario, ſi ipſe ego matrem dimiſero.
Ex patre enim mala patiar, alia autem deus
Dabit, poſtquam mater odioſas imprecata fuerit furias
A domo diſcedens: invidia etiam mihi ex hominibus
Erit. ſic itaque hunc ego ſermonem nunquam dicam.
Veſter vero ſiquidem animus indignatur his,
Exite mihi domo, aliaſque curate dapes,
Veſtra bona comedentes, invicem per domos:
Si vero vobis videtur ſatius & melius

Ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἐνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσσαι,
Κείρετ' ἐγὼ δὲ θεὸς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
Αἴ κέ ποτε Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·
Νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος. τῷ δ' αἰετὼ ὑψόθεν ἦλθε Διὸς
Τηλόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε πέτεσθαι.
Τὼ δ' ἕως μέν ῥ' ἐπέτοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο,
Πλησίω ἀλλήλοισι πτανυμένω πτερύγεσσιν·
Αὐτὰρ ὅτε δὴ μέσσῃσιν ἀγορῇσι πολύφημον ἱκέσθην,
Ἔνθ' ἐπιδινηθέντε πνοιῇ ἀσθλῇσι πτερὰ πᾶσι,
Ἐς δ' ἰδέτην πάντων κεφαλὰς, ὀξὺν δ' ὄλεθρον·
Δρυφαμένω δ' ὀνύχεσσι παρειὰς ἀμφί τε δειρὰς,
Δεξιὰ ἤϊξαν διά τ' οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν.
Θάμβησαν δ' ὄρνιθας ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Ὠρμήναν δ' ἀνὰ θυμὸν ἅπερ τελέεσθαι ἔμελλον.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρσης,
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἵ γε ὁμηλικίῃ ἐκέκαστο,
Ὄρνιθας γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι,
Ὅσφιν εὖ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
Κέκλυτε δή νυν μευ Ἰθακήσιοι ὅ, τά κεν εἴπω.
Μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος πάδε ἔρδω,
Τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· ἠ γὰρ Ὀδυσσεὺς
Δηὶ ἀπάνευθε φίλων ὤν ἔσσεται, ἀλλά πῃ ἤδη
Ἐγγὺς ἐών, τοῖσδεσσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύει
Πάντεσσιν· πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσται,
Οἳ νεμόμεσθ' Ἰθάκῃδε δεδιέλον. ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Φραζώμεσθ' ὡς κεν παπαῴσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Παυέσθων· καὶ γὰρ σφιν ἄφαρ πόδε λῳτὸν ἔσται.
Οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύσομαι, ἀλλ' εἰδώς·
Καὶ γὰρ ἐκείνῳ φημὶ τελεσσιδέα πάντα
Ὡς οἱ ἐμυθεόμην ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ δέ σφιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Φῶ κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
Ἄγνωστον πάντεσσιν ἑοικοτῷ ἐνιαυτῷ
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· πάδε δή νυν πάντα τελεῖται.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ηὔδα,
Ὦ γέρον, εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν,
Οἴκαδ' ἰὼν, μή πού τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω·
Ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνονα μαντεύσεσθαι.

Ὄρ-

Esse, viri unius victum impune perdere,
Vastate; ego vero deos invocabo sempiternos,
Si unquam Jupiter dederit repensa facta hæc fieri:
Inulti deinde intra domum periretis.
Sic ait Telemachus. huic aquilas late videns Jupiter
Ex alto a vertice montis misit volare.
Hæ usque quidem volabant cum flatu venti,
Propinquæ invicem extendentes alas:
Sed cum jam ad mediam concionem celebrem perveniss-
sent,
Hic in gyrum flexæ excutiebant multas pennas,
Adspiciebantque omnium capita, & portendebant mortem:
Laniantes vero unguibus maxillas circumque colla,
Ad dextram volarunt & per ædes & per urbem ipsorum.
Admirati sunt autem aves postquam viderunt oculis,
Agitabantque in animo quæ perficienda erant.
His vero etiam interfatus est senex heros Halitherses,
Mastorides: hic enim solus coævos vincebat
In avibus dijudicandis, & fatalia proloquendo,
Qui ipsis bene cupiens concionatus est, & dixit:
Audite nunc me Ithacenses quodcunque dixero:
Procis autem potissimum præsagiens ista dico,
Illis enim ingens periculum advolvitur: non enim Ulysses
Diu seorsim a suis amicis aberit, sed alicubi jam
Prope cum sit, ipsis cædem & fatum molitur
Omnibus: pluribus etiam aliis male erit,
Qui habitamus Ithacam claram. sed longe antea
Consideremus qui *illos* compescamus, aut etiam ipsi
Quiescant: etiam ipsis statim hoc utilius est.
Non enim inexpertus vaticinor, sed bene doctus:
Etenim illi ajo perfecta esse omnia,
Quemadmodum illi prædixeram quando ad Ilium conscenderunt
Græci, cumque ipsis conscendit versutus Ulysses.
Dixi mala multa passum, amissisque omnibus sociis,
Ignotum omnibus vicesimo demum anno
Domum venturum: hæc scilicet nunc omnia perficiuntur.
Hunc rursus Eurymachus Polybi filius allocutus est:
O senex, eja age nunc vaticinare tuis liberis,
Domum profectus, ne forte quid mali patiantur in posterum:
In his autem ego te longe melior sum ad vaticinandum.

Ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αἰγὰς ἠελίοιο
Φοιτῶσ', ἐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὤλετο τῆλ'. ὡς ἢ σὺ καταφθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
Ὤφελες, ἀλλ' ἄν πᾶσα θεοπροπέων ἀγόρευες,
Οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ὧδ' ἀνιείης,
Σῷ οἴκῳ δῶρα ποτιδέγμενον ἄκρα πόρησιν·
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε δὴ τετελεσμένον ἔσται,
Αἴκε νεώτερον ἄνδρα, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,
Παρφάμενον ἐπέεσσιν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν,
Αὐτῷ μέν οἱ πρῶτον ἀνιηρότερον ἔσται,
Πρῆξαι δ' ἔμπης οὔ τι δυνήσεται εἵνεκα τῶνδε,
Σοὶ δὲ γέρον δώσω ἐπιδήσομεν ἦν κ' ἐνὶ θυμῷ
Τίνων ἀχάλλης· χαλεπὸν δέ τοι ἔσεται ἄλγος.
Τηλεμάχῳ δ' ἐν πᾶσιν ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτὸς,
Μητέρα ἣν ἐς πατρὸς ἀνωγέμεν ἀποπέεσθαι,
Οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτιώσουν ἔεδνα
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
Οὐ γὰρ πρὶν παύσασθαι οἴομαι ὑῖας Ἀχαιῶν
Μνηστύος ἀργαλέης· ἐπεὶ ἄ πῃ δείδιμεν ἔμπης,
Οὔτ' ἄν Τηλέμαχον μάλα περ πολύμυθον ἐόντα·
Οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαί γ' ἣν σύ γε μυθεῖ
Μύθεαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ' ἔτι μᾶλλον.
Χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, οὐδέ ποτ' ἴσα
Ἔσσεται, ὄφρά κεν ἢ γε διατρίβῃσιν Ἀχαιούς
Οὐ γάμον· ἡμεῖς δ' αὖ ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα,
Εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, οὐδὲ μετ' ἄλλας
Ἐρχόμεθ' ἃς ἐπιοικὲς ὀπυέμεν ἐστὶν ἑκάστῳ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Εὐρύμαχ', ἠδὲ καὶ ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,
Ταῦτα μὲν οὐκ ὑμέας ἔτι λίσσομαι, οὐδ' ἀγορεύω·
Ἤδη γὰρ τά γ' ἴσασι θεοὶ καὶ πάντες Ἀχαιοί.
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους.
Οἵ κέ μοι ἔνδα καὶ ἔνθα διαπρήσσωσι κέλευθον.
Εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
Νόστον πευσόμενος πατρὸς δηρὸν οἰχομένοιο,
Ἤν τίς μοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσω
Ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
Εἰ μὲν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσω,
Ἦ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίην ἐνιαυτόν·

220 Εἰ

Aves ſane multæ ſub radiis ſolis
Volitant, neque omnes fatales: cæterum Ulyſſes
Periit procul: o ſi & tu periiſſe cum illo
Debuiſſes: non tanta vaticinans diceres,
Neque Telemachum iratum ſic incitares,
Tua in domo donum expectans ſi quod præbeat:
Sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,
Si juvenem virum, veteraque multaque doctus,
Decipiens verbis incitaveris ad iraſcendum,
Illi quidem ipſi primum pernicioſius erit,
Efficere tamen nihil poteris propter hos,
Tibi vero o ſenex pœnam infligemus, quam in animo
Luens moleſte feras: graviſque tibi erit dolor.
Telemacho autem in primis ego ſuadebo ipſe,
Matrem ſuam ad patrem jubeat redire,
Illi vero nuptias facient, & parabunt dotem
Amplam, quantam convenit caram filiam comitari.
Non enim antea quieturos puto filios Achivorum
A procatione moleſta: quoniam neminem timemus omnino,
Neque ſane Telemachum, tametſi multiloquus ſit:
Neque vaticinium curamus quod tu ſenex
Loqueris irritum, odioſus autem es magis.
Bona vero rurſus male devorabuntur, neque unquam æque multa
Erunt, ſed *pauciora* ſemper, donec hæc detinebit Achivos
Suis nuptiis: nos vero rurſus expectantes diebus omnibus,
Propter ejus virtutem contendimus, neque ad alias
Imus quas conveniebat inire quemque.
Hunc autem rurſum Telemachus prudens allocutus eſt:
Eurymache, nec non alii quotquot proci generoſi,
Iſta quidem non vos amplius oro, neque dico:
Jam enim hæc ſciunt dii & omnes Achivi.
Sed age mihi date navem celerem & viginti ſocios,
Qui mihi hinc atque hinc pertranſeant viam.
Proficiſcar enim in Spartam & Pylum arenoſam,
Reditum percontaturus patris diu abſentis,
Si quis mihi dicat mortalium, aut oraculum audiam
Ex Jove, quod maxime fert gloriam hominibus.
Si quidem patris vitam & reditum audivero;
Sane quantumvis adflictus adhuc ſuſtinebo annum:

Εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσω μηδ' ἔτ' ἐόντος,
Νοστήσας δ' ἤπειτα φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σῆμά τέ οἱ χεύω, καὶ ἐπικτέρεα κατερείξω
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε· καὶ ἀνέρι μητέρα δώσω.
Ἦτοι ὃγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Μέντωρ, ὃς ῥ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦεν ἑταῖρος,
Καί οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
Πείθεσθαί τε γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν.
Ὅσφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε δὴ καὶ ἐμεῖο μάλ' Ἰθακήσιοι ὅ, τά κεν εἶπω.
Μήπω ἔτι πρόφρων, ἀγαθὸς καὶ ἤπιος ἔστω
Σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν ἄσιμα εἰδὼς,
Ἀλλ' αἰεί χαλεπός τ' εἴη, καὶ ἄσυλα ῥέζοι.
Ὡς οὔτις μέμνηται Ὀδυσῆος θείοιο
Λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.
Ἀλλ' ἤτοι μνηστῆρας ἀγίσορας οὔ τι μεγαίρω
Ἔρδειν ἔργα βίαια, κακορραφίῃσι νόοιο·
Σφὼϊ γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς, κατέδουσι βιαίως
Οἶκον Ὀδυσῆος, τὸν δ' οὐκ ἔτι φασὶ νέεσθαι·
Νῦν δ' ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι· οἷον ἅπαντες
Ἥσθ' ἄνεῳ, οὐδὲ ἔτι καθαπτόμενοι ἐπέεσσιν,
Παύρους μνηστῆρας κατερύκετε πολλοὶ ἐόντες.
Τὸν δ' Εὐρυνομίδης Λειώκριτος ἀναΐξας ἠΰδα,
Μέντορ ἀπαρτρεπὲ, φρένας ἠλεὲ, ποῖον ἔειπες,
Ἠμέας ὀτρυνόων καταπαυέμεν; ἀργαλέον δὲ
Ἀνδράσι καὶ πλεόνεσσι μαχήσασθαι περὶ δαιτί.
Εἴπερ γάρ κ' Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν
Δαινυμένους κατὰ δῶμα ἑὸν μνηστῆρας ἀγαυοὺς
Ἐξελάσαι μεγάροιο μενοινήσῃ ἐνὶ θυμῷ,
Οὐκέν οἱ κεχάροιτο γυνὴ, μάλα περ χατέουσα,
Ἐλθόντ', ἀλλά κεν αὐτῇ ἀεικέα πότμον ἐπίσποι,
Εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο· σὺ δ' οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνασθ' ἐπὶ ἔργα ἕκαστος,
Τύτῳ δ' ὀτρυνέει Μέντωρ ὁδὸν ἠδ' Ἀλιθέρσης,
Οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοί εἰσιν ἑταῖροι.
Ἀλλ' (οἴω) καὶ δηθὰ καθήμενος, ἀγγελιάων
Πεύσεται ἐν Ἰθάκῃ, τελέει δ' ὁδὸν οὔποτε ταύτην.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορὴν ἀνιηρήν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο κὰ πρὸς δώματ' ἕκαστος·

Μνη-

Si vero mortuum audivero neque amplius superstitem,
Reversus continuo meam in patriam terram
Tumulum illi faciam, & inferias inferam
Multas admodum quantas convenit. & viro matrem dabo.
Ille quidem sic loquutus consedit: his autem surrexit
Mentor, qui Ulyssis inculpati erat socius,
Et illi cum proficisceretur commisit totam familiam,
Utque obedirent seni, & firma omnia costodirent.
Qui illis bene cupiens concionatus est & dixit:
Audite certe me nunc Ithacenses quodcunque dixero:
Nullus amplius benignus, mansuetus & mitis sit
Sceptriger rex, neque in mente prospera callens,
Sed semper gravis sit, & nefaria patret.
Quandoquidem nullus recordatur Ulyssis divini
Populorum quibus præfuit, & velut pater mansuetus erat.
Verum enim vero procos superbos haud invideo
Committere facinora violenta, malis consiliis mentis:
Sua enim oblectantes capita, comedunt violenter
Domum Ulyssis, quem non amplius autumant rediturum esse:
Sed nunc cætero populo succenseo: ut omnes
Sedetis muti, ac non redarguentes verbis,
Pauciores procos compescitis cum sitis plures.
Hunc vero Euenorides Leocritus contra alloquebatur:
Mentor conviciator, ingenio stolide, ut loquutus es,
Nos adhortans desistere? difficile autem erit
Cum viris pluribus pugnare de convivio.
Etiamsi enim Ulysses Ithacensis ipse adveniens
Convivantes per domum suam procos eximios
Expellere e domo cogitaret in animo,
Non illius lætaretur uxor, quantumvis valde desiderans
Ut veniat, sed is hic sævam mortem inveniret,
Si pluribus pugnaret: tu vero non ex officio es loquutus.
Sed age, populi quidem dispergantur ad opera quivis,
Huic autem disponat Mentor viam & Halitherses,
Qui illi a principio paterni sunt amici.
Sed (puto) & diu sedens, nuncios
Percontabitur in Ithaca, perficietque viam nunquam hanc.
Sic ille loquutus, dimisit concionem celerem.
Hi quidem dispergebantur ad domum quisque suam:

Μνησῆρες δ' ἐνὶ δώματ' ἴσαν θείου Ὀδυσῆος.
Τηλέμαχος δ' ἀπάνευθεν ἰὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
Χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς ἔκχεε Ἀθήνῃ,
Κλῦθί μοι ὅς χθιζὸς θεὸς ἤλυθες ἠμέτερον δῶ,
Καί μ' ἐν κέλευσας ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
Νόστον πευσόμενον πατρὸς δηλῶ οἰχομένοιο,
Ἔρχεσθαι· τὰ δέ πάντα διατρίβουσιν Ἀχαιοὶ,
Μνησῆρες δὲ μάλιστα, κακῶς ὑπερφιάλοντες.
Ὣς ἔφατ' ἀχόμενος. πελάσθην δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδῇ,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχ', ἤδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, ἠδ' ἀνοήμων·
Εἰ δή τοι σῇ πατρὸς ἐνέσακται μένος ἠΰ,
Οἷος ἐκεῖνος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε,
Οὔ τοι ἔπειτ' ἄλιν ὁδὸς ἔσσεται, ἠδ' ἀτέλεστος·
Εἰ δ' ὅ κείνου γ' ἐστὶ γόνος καὶ Πηνελοπείης,
Οὐ σ' ἔτ' ἔπειτα ἔολπα τελευτήσειν ἃ μενοινᾷς.
Παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται·
Οἱ πλέονες κακίους· παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἠδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, ἠδ' ἀνοήμων,
Οὐδέ σε πάγχυ γε μοῖρα Ὀδυσῆος προλέλοιπεν,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
Τῷ νῦν μνησήρων μὲν ἔα βυλήν τε νόον τε
Ἀφραδέων, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες, ἠδὲ δίκαιοι·
Οὐδέ τι ἴσασιν θάνατον, καὶ κῆρα μέλαιναν,
Ὅς δή σφιν ἐγγὺς ἐὼν ἐπὶ ἤματι πάντας ὀλέσσαι.
Σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται ἣν σὺ μενοινᾷς.
Τοῦ γάρ τοι ἑταίρου ἐγὼ πατρώϊός εἰμι,
Ὅς τοι νῆα θοὴν σελέω, καὶ ἅμ' ἕψομαι αὐτός.
Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ' ἰὼν μνησῆρσιν ὁμίλει,
Σῖτόν τ' ἠῖα, καὶ ἄγγεσιν ἄρσον ἅπαντα,
Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἁλφιτα μυελὸν ἀνδρῶν,
Δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν· ἐγὼ δ' ἀνὰ δῆμον ἑταίρους
Ἀγλ' ἐθελοντῆρας συλλέξομαι· εἰσὶ δὲ νῆες
Πολλαὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ νέαι ἠδὲ παλαιαί·
Τάων μέν τοι ἐγὼν ἐπιόψομαι ἥτις ἀρίστη·
Ὧκα δ' ἐφοπλίσαντες ἐνήσομεν ὑγρῇ πόντῳ.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη κούρη Διός. ἠδ' ἄρ' ἔπι δὴν
Τηλέμαχος παρὰ μητρὶ μένε, ἧκε δὲ θεῖον ἄϋδήν.

Proci autem in domum ibant divini Ulyſſis,
Telemachus autem ſeorſim profectus eſt ad littus maris,
Manibus lotis e cano mari precabatur Palladem:
Audi me qui heri deus veniſti domum noſtram,
Et me in navi juſſiſti per obſcurum pontum
Reditum interrogaturum patris diu abſentis,
Ire, nam hæc omnia impediunt Græci,
Proci autem potiſſimum, male ſuperbientes.
Sic ait precatus. prope autem illum venit Pallas,
Mentori ſimilis facta tum corpore, tum etiam voce,
Et ipſum compellans verbis volatilibus allocuta eſt:
Telemache, neque in poſterum ignavus eris, neque ſtolidus:
Si quidem tibi tui patris inſtillatus eſt animus fortis,
Qualis ille erat ad perficiendum opuſque dictumque,
Non tibi vanum iter erit, neque irritum:
Si vero non illius eſſes filius & Penelopes,
Non ſane deinde ſperarem te perfecturum eſſe quæ cogitas.
Pauci enim filii ſimiles patri ſunt:
Plerique pejores, pauci vero etiam parentibus meliores:
Sed quoniam neque in poſterum ignavus eris, neque ſtolidus,
Neque te penitus ſapientia Ulyſſis reliquit,
Spes deinde tibi eſt te perfecturum eſſe hæc opera;
Ideo nunc procorum ſine conſiliumque mentemque
Inſipientium, quoniam neutiquam prudentes, neque juſti:
Neque ullo pacto ſciunt mortem, & fatum nigrum,
Quæ illis jam imminet die uno ut omnes pereant.
Tibi vero via non amplius aberit quam tu cogitas:
Talis enim tibi ſocius ego paternus ſum,
Qui tibi navem celerem parabo, & ſimul ſequar ipſe.
Sed tu quidem ad domum vadens procos conveni,
Apparaque viatica, & vaſis conde ſingula,
Vinum in amphoris, & farinam medullam hominum,
Utribus in denſis: ego autem per populum ſocios
Statim voluntarios colligam. ſunt autem naves
Multæ in circumflua Itacha novæ atque veteres:
Harum quidem ego deſpiciam quæcunque optima eſt:
Statimque inſtructam immittemus lato mari.
Sic ait Pallas filia Jovis. neque amplius dia
Telemachus moratus, poſtquam deæ audivit vocem.

Fe-

Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τεπημένος ἦτορ·
Εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγλαΐηρας ἐν μεγάροισιν
Αἶγας ἀνιεμένους, σταλὺς δ' ὄνασας ἐν αὐλῇ.
Ἀνπίνος δ' ἰδὺς γελάσας κὶς Τηλεμάχοιο,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ' ὑφαγόρη, μένος ἄχετε, μήπ τοι ἄλλα
Ἐν στήθεσι κακὸν μελέτω ἔργον τε ἔπος τε,
Ἀλλὰ μάλ' ἐσθιέμεν τε πινέμεν, ὡς τοπάρος περ·
Τοῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελδτήσουσιν Ἀχαιοί,
Νῆα τε ἐξάπτυς ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι
Ἐς Πύλον ἠγαθέην μετ' ἀγαυὸν πατρὸς ἀκουήν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀνπίνο', ἤπως ἐστὶν ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν
Δαίνυσθαί τ' ἀέκοντα, τε ἄφρασίνεσθαι ἔκηλον.
Ἦ οὐχ ἅλις ὡς τοπάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ τε ἐσθλὰ
Κτήματ' ἐμὰ μνηστῆρες; ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα,
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμὶ, τε ἄλλων μῦθον ἀκούων
Πυθάνομαι, τε δή μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμὸς,
Πειρήσω ὥς κ' ὔμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήλω,
Ἦε Πύλον δ' ἐλθών, ἦ αὐτῇ τῷ δ' ἐνὶ δήμῳ.
Εἶμι μὲν, οὐδ' ἀλίη ὁδὸς ἔσσεται ἣν ἀγορεύω
Ἔμπορος· ἑ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ' ἐρετάων
Γίνομαι, ὥς νύ πῃ ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι.
Ἦ ῥα, τε ἐκ χειρὸς χεῖρα πάσσεν Ἀνπίνοιο
Ῥεῖα· μνηστῆρες δὲ δόμον κατὰ δαῖτα πένοντο,
Οἱ δ' ἐπελώβεον τε ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν,
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερθυμοσυνάων·
Ἦ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει·
Ἥξας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμυμόνας ἡμαθόεντος,
Ἦ ὄγε τε Σπάρτηθεν· ἐπεὶ νύ περ ἵεται αὖως.
Ἦ τε εἰς Ἐφύρην ἐθέλει πίειραν ἀρούρην
Ἐλθεῖν, ὄφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκῃ,
Ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι, τε ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.
Ἄλλος δ' αὖτ' εἰπεσκε νέων ὑπερθυμοσυνάων,
Τίς δ' οἶδ' εἴ κε τε αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηὸς,
Τῆλε φίλων ἀπόληται, ἀλώμενος ὥσπερ Ὀδυσσεύς;
Οὕτω κεν τε μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμι.
Κτήματα γάρ κεν πάντα δασσαίμεθα, οἰκία δ' αὖτε
Τὼν μητέρι δοῖμεν ἔχειν, ἠδ' ὅτις ὀπάζοι,

Festinabat ire ad domum, suo cruciatus corde:
Invenit autem procos superbos in ædibus
Capras excoriantes, porcosque saginatos glabrantes in atrio.
Antinous autem ridens obviam ibat Telemacho,
Inque manu illius hæsit, verbumque dixit, & compellavit:
Telemache altiloque, impotens animi, ne quidquam tibi aliud
In pectore malum sit curæ vel opus vel verbum,
Sed strenue comede & bibe, ut antea: 305
Ista enim naviter omnia perficient tibi Græci,
Navem & electos remiges, ut ocyus eas
In Pylum divinam ad inclyti parentis famam.
Huic autem rursus Telemachus prudens respondit:
Antinoe, nullo modo decet cum vobis superbis 310
Convivari invitum, & lætari quietum.
An non satis quod antea dilapidastis multas & eximias
Possessiones meas proci? ego autem adhuc infans eram:
Sed nunc ubi grandior sum, & aliorum orationem audio
Scisitans, jamque mihi augescit intus ira, 315
Tentabo ut vobis malam mortem inferam,
Sive ad Pylum profectus, sive hic in hoc populo.
Ibo quidem, neque vana via erit quam dico
Navem alienam conscendens; neque enim navem possideo neque remiges,
Quod quidem, uti vobis videtur, melius est. 320
Dixit, & ex manu manum traxit Antinoi
Facile. proci autem per domum convivium apparabant,
Qui cavillabantur & incessebant verbis.
Tum vero aliquis dicebat juvenum superbientium:
Næ sane Telemachus cædem nobis meditatur: 325
Aut aliquos ex Pylo ducet ultores arenosa,
Aut ille ex Sparta etiam: nam cupit vehementer.
Aut & in Ephyram vult fertilem terram
Proficisci, ut inde mortifera venena afferat,
Injiciatque in craterem, & nos omnes perdat. 330
Alius rursus dicebat juvenum insolentium:
Quis scit an etiam ipse profectus cava in nave,
Longe ab amicis pereat, errabundus ut Ulysses?
Sic & magis augere posset nobis laborem.
Bona enim omnia divideremus, domum vero 335
Illius matri daremus ut habeat, aut ille cui nubet.

Sic

Ὣς φάν· ὁ δ' ὑφόρφον θάλαμον κατεβήσατο πατρὸς
Εὐρυὼ, ὅθι νηὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο,
Εἵσθής τ' ἐν χηλοῖσιν, ἅλις τ' ἀὼδες ἔλαιον.
Ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
Ἕστασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐνὸς ἔχοντες,
Ἑξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες, ἕστοτ' Ὀδυσσεὺς
Οἴκαδε νοστήσειε, καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
Κληῖσαὶ δ' ἔπεσαν σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι,
Δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε καὶ ἦμαρ
Ἔσκεν, ἣ πάντ' ἐφύλασσε νόῳ πολυϊδρείῃσιν,
Εὐρύκλει', Ὀπὸς θυγάτηρ Πεισηνορίδαο·
Τὴν πότε Τηλέμαχος προσέφη θάλαμόνδε καλέσσας,
Μαῖ', ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
Ἡδύν, ὃς μετὰ τὸν λαρώτατος ὃν σὺ φυλάσσεις,
Κεῖνον ὀϊομένη τὸν κάμμορον, ἤποθεν ἔλθοι
Διογενὴς Ὀδυσεύς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
Δώδεκα δ' ἐμπλησον, καὶ πώμασιν ἄρσον ἅπαντας.
Ἐν δέ μοι ἄλφιτα χεῦον ἐϋρραφέεσσι δοροῖσιν·
Εἴκοσι δ' ἔστω μέτρα μυλητόφιν ἀλφίτα ἀκτῆς.
Αὐτὴ δ' οἴῃ ἴσθι· τὰ δ' ἀθρόα πάντα τετύχθω.
Εἰ γὰρ ἐγὼν αἱρήσομαι, ὁππότε κεν δὴ
Μήτηρ εἰς ὑπερῷ' ἀναβῇ, κοίτης τε μέδηται.
Εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
Νόστον πευσόμενος πατρὸς φίλου ἤν που ἀκούσω.
Ὣς φάτο. κώκυσεν δὲ φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια.
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον, ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
Ἔπλετο; πῇ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν,
Μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός. ὁ δ' ὤλετο πλόδι πάτρης
Διογενὴς Ὀδυσεύς, ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ.
Οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φραζόνται ὀπίσσω,
Ὥς κε δόλῳ φθίῃς, τάδε δ' αὖποι πάντα δάσωνται.
Ἀλλὰ μέν' αὐδ' ἐπὶ σοῖσι καθήμενος· οὐδέ τί σε χρὴ
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν, οὐδ' ἀλάλησθαι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένως ἀντίον ηὔδα,
Θάρσει μαῖ'· ἐπεὶ οὔ τι ἄνευ θεοῦ ἥδε γε βουλή·
Ἀλλ' ὄμοσον μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι
Πρίν γ' ὅτ' ἂν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
Ἢ αὐτὴν πυθέσθαι, ἢ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι·

Ω'

Sic dicebant. ille vero excelsum thalamum intrabat parentis
Amplum, ubi cumulatum aurum & æs jacebat,
Vestisque in cistis, abundeque odoriferum oleum:
Intus etiam dolia vini veteris dulcis bibenti
Stabant, merum divinum potum continentia,
Ordine ad murum aptata, si quando Ulysses
In patriam reverteretur, & quidem dolores multos passus.
Claustrisque munitæ inerant januæ & ingenioſe aptatæ,
Bifores: intus autem mulier custos noctesque diesque
Erat, quæ omnia asservabat mentis solertia,
Euryclea, Opis filia Pisenoridæ:
Hanc tunc Telemachus allocutus est in thalamum vocatam:
Nutrix, age mihi vinum in amphoris hauri
Suave, quod dulcissimum sit *omnium* quæ tu asservas,
Illum expectans infelicissimum, si quando veniat
Generosus Ulysses, mortem & fatum elapsus.
Duodecim autem imple, & operculis obduc omnes.
Infunde sis etiam farinam mihi bene consutis utribus:
Viginti autem mensuras impleant laboratæ Cereris dona.
Ipsa vero sola scias: hæcque congregata omnia sint.
Sub noctem enim ego accipiam, quando jam
Mater ad superiora domus conscenderit, lectique curam habebit.
Ibo enim in Spartam & Pylum arenosam,
Reditum percontaturus patris cari sicubi, audiero.
Sic dixit. at exclamavit nutrix dilecta Euryclea,
Et cum magno ejulatu verbis volatilibus allocuta est,
Cur vero tibi, care fili, in mente hæc sententia
Est? quonam vis ire multam per terram,
Solus cum sis & unicus? periit autem longe a patria terra
Generosus Ulysses, ignoto in populo:
Illique tibi statim profecto mala machinabuntur posthac,
Ut dolo pereas, hæc vero ipsi omnia dividant:
Sed mane hic apud tuos sedens: neque te oportet
Per pontum indomitum mala pati, neque errare.
Huic Telemachus prudens respondit:
Confide nutrix: quoniam neutiquam absque deo hoc consilium:
Sed jura matri caræ hæc non dicturam
Priusquam undecimaque duodecimaque dies aderit,
Aut priusquam ipsa me desiderabit, & discessisse audiet,

Ne

Ὡς ἂν μὴ κλαίυσα κατὰ χρόα καλὸν ἴαπτῃ.
Ὡς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
Αὐτίκ' ἔπειτά οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,
Ἓν δέ οἱ ἄλφιτα χεῦεν ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσιν.
Τηλεμάχῳ δ' ἐς δῶματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει.
Ἔνθ' αὖ ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλεμάχῳ δ' εἰκυῖα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντη,
Καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον,
Ἐς πείρους δ' ἐπὶ νῆα θοὴν ἀγέρεσθαι ἀνώγει.
Ἡ δ' αὖτε Φρονίοιο νοήμονα παῖδιμον υἱὸν
Ἤτεε νῆα θοὴν· ὁ δέ οἱ πρόφρων ὑπέδεκτο.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντο τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' εἵρυσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
Ὅπλ' ἐπίθει τά τε νῆες ἐυσελμοι φορέεσιν.
Στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῆς λιμένος· περὶ δ' ἐσθλοὶ ἑταῖροι
Ἀθρόοι ἠγερέθοντο· θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκαστον.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα τοῦ Ὀδυσῆος θείοιο·
Ἔνθα μνηστῆρεσιν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχυτο,
Πλάζε δὲ πίνοντας· χειρῶν δ' ἐκβάλλε κύπελλα.
Οἱ δ' οὐδὲ ἔτι ὤρνυντο κατὰ πτόλιν· ἀλλ' ἄρ' ἔπι δηὖ
Εἵατ', ἐπεὶ σφισιν ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
Αὐτὰρ Τηλέμαχον προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἐκπροκαλεσσαμένη μεγάρων ἀνακτόρων,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν·
Τηλέμαχ', ἦδη μέν τοι ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
Εἵατ' ἐπήρετμοι, τὴν σὴν ποθιδέγμενοι ὁρμήν·
Ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο.
Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαίνε θεοῖο.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ δηρὶ καρηκομόωντας ἑταίρους·
Τοῖσι δὲ κῦδος μετέφη ἱερὴ ἶς Τηλεμάχοιο,
Δεῦτε φίλοι, ἧῖα φερώμεθα· πάντα γὰρ ἤδη
Ἀθρόα· σὺν μεγάρῳ· μήτηρ δ' ἐμὴ οὔτε πέπυσται,
Οὐδ' ἄλλαι δμωαί· μία δ' οἴη μῦθον ἄκουσεν.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
Οἱ δ' ἅμα πάντα φέροντες, ἐϋσέλμῳ ἐπὶ νηὶ

Κατ-

Ne flens pulchrum corpus deformet.
Sic dixit. at anus deorum magnum jusjurandum dedit.
Cæterum poſtquam juravit perfecitque jusjurandum,
Statim poſtea illi vinum in amphoras hauſit,
Farinamque illi infudit bene conſutis in utribus.
Telemachus autem domum ingreſſus procos conveniebat.
Tum rurſus alia excogitavit dea cæſia Minerva,
Telemachum ſimulans per urbem obibat ubique,
Et ſingulis viris adſtans dicebat ſermonem,
Veſperique ad navem celerem congregari jubebat.
Ipſa rurſus Phronii prudentem ſortem filium
Poſcebat navem celerem: qui ei benevolus promiſit.
Occiditque ſol, obumbrabanturque omnes viæ.
Et tunc navem celerem in mare protraxit, omniaque in ipſa
Arma poſuit quæ naves bene tabulatæ ferunt.
Statuitque in extremum portum: circum autem eximii ſocii
Frequentes congregabantur: dea enim hortabatur quemque.
Tunc rurſus alia cogitavit dea cæſia Minerva,
Feſtinavit ire domum Ulyſſis divini:
Hic procis dulcem ſomnum infudit,
Decepitque bibentes: e manibuſque excuſſit pocula.
Hi vero dormitum feſtinabant per urbem: neque amplius diu
Sedebant, poſtquam ipſis ſomnus palpebris incidit.
Cæterum Telemachum allocuta eſt cæſia Minerva,
Evocans ex ædibus bene habitatis,
Mentori ſimilis facta tum corpore tum voce:
Telemache, jam tibi quidem fortes ſocii
Sedent remiges, tuum expectantes adventum.
Sed eamus, ne diutius differamus iter.
Sic locuta præceſſit Pallas Minerva
Subito: ille autem continuo ad veſtigia ſecutus eſt deæ.
Cæterum poſtquam ad navem pervenerunt atque mare,
Invenerunt continuo in littore comantes ſocios:
His vero interfatus eſt potens Telemachus:
Adeſte amici, viatica feramus: omnia enim jam
Congregata ſunt in ædibus: mater vero neutiquam ſcit,
Neque aliæ ancillæ: unica ſola orationem audivit.
Sic vero loquutus præceſſit: illique ſimul ſequebantur.
Ipſi vero ſimul omnia ferentes, pulchre tabulata in navi

De-

Κάτθεσαν ὡς ἐκέλευσεν Ὀδυσῆϊ φίλῳ υἱός.
Αὐτὰρ δ' ἀρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' Ἀθήνη.
Νηὶ δ' ἐνὶ πρύμνῃ κατ' ἄρ' ἔζετο· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
Ἕζετο Τηλέμαχος. τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Αὐτὰρ δὲ ἐς αὐτοὶ βάντες, ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
Τοῖσιν δ' ἴκμενον ὄρσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἀκραὴς Ζεφύροιο, κελάδοντι ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
Σπλων ἅπτεσθαι. τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν,
Ἱστὸν δ' ἐλάπνουν κοίλης ἔνδοσθε μεσόδμης
Σπῶσαν ἐείρασντες· κατὰ δὲ πρυμνῆσιν ἔδησαν,
Ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ εὐτρέπτοισι βοείοις.
Ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον· ἀμφὶ δὲ κῦμα
Στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
Ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
Δησάμενοι δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
Σπήσαντο κρητῆρας ἐπισταφέας οἴνοιο.
Λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσιν·
Ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Διὸς γλαυκώπιδι κούρῃ,
Παννυχίη μέν ῥ' ἥ γε κιὼ πεῖρε κέλευθον.

Ο'ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο'ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Γ. Ρ'ΑΨΩΔΙΑΣ

Υ'πόθεσις.

Τηλέμαχον ἐλθόντα συὶ Ἀθήνᾳ ξενίζει Νέστωρ, καὶ διηγεῖται αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα τοῖς Ἕλλησι, καὶ τὸν ἐκ Τροίας ἀπόπλουν. πυθόμενος δὲ τὰ περὶ τὸν μνηστῆρας, καὶ γνωρίσας τὴν Ἀθηνᾶν ἀπίσασι, θυσίαν αὐτῇ ἐπιτελεῖ. λαβὼν δὲ ὁ Τηλέμαχος ἅρμα σὺν Πεισιστράτῳ Νέστορος υἱεῖ, εἰς Σπάρτην ἀπαίρει. νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης ξενίζονται παρὰ Διοκλεῖ ἐν Φηραῖς.

Γέμμ', ὑπὸ Νέστωρ δέκατο, σιωῶρτο δ' ὃς ὑγί· θεὰ δ' ἔπεσε.

Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
Οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ,
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
Οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος εὐκτίμενον πτολίεθρον,

5 Γίζον·

Depoſuerunt, ut præcepit Ulyſſis carus filius.
Telemachus vero navem conſcendit, præivit autem Minerva.
Naviſque in puppe conſedit: prope autem eam
Sedebat Telemachus. ipſi vero rudentes ſolverunt.
Etiam ipſi aſcendentes, per tranſtra ſederunt:
His vero ſecundum ventum miſit cæſia Minerva,
Opportuniſſimum Zephyrum, æſtuoſum & nigrum per mare.
Telemachus autem ſocios hortatus juſſit
Prehendere arma nautica, qui hortantem audiverunt,
Malum autem abiegnum cavam intra baſem
Statuerunt elevantes: rudentibuſque colligarunt,
Traxeruntque vela alba tortilibus loris.
Inflavit autem ventus medium velum: circumque fluctus
Carinam purpureus fremebat nave eunte:
Quæ currebat per fluctus conficiens iter.
Ligantes autem arma celerem per navem nigram,
Statuerunt crateras plenos vini.
Libabantque diis immortalibus ſempiternis:
Ex omnibus autem potiſſimum Jovis glaucæ oculos filiæ,
Per totam noctem quidem illa & auroram fecit iter.

ODYSSEÆ HOMERI III. LIBRI

Argumentum.

TElemachum venientem cum Pallade hoſpitio excipit Neſtor, & enarrat illi quæ acciderint Græcis, & ex Troja navigationem. utque audivit illa de procis, & cognovit Palladem diſcedentem, ſacrificium illi facit. Sed Telemachus accepto curru cum Piſiſtrato Neſtoris filio Spartam diſcedit. Nocte ſuperveniente divertuntur apud Dioclem Pheris.

1. Neſtor hoſpitem excepit, abiitque iſte cum ejus filio: & Dea volavit.

SOl autem ortus eſt linquens pulchrum lacum,
In cælo firmo, ut immortalibus luceret,
Et mortalibus hominibus ſuper almam terram:
Atque illi in Pylum, Nelei bene ædificatum oppidum,

Ἦλθον· τοὶ δ' ἐπὶ νηὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον,
Ταύρους παμμέλανας Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ.
Ἐννέα δ' ἕδραι ἦσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ
Ἕατο, καὶ πρὸ ἔχοντο ἑκάστοθι ἐννέα ταῦροι.
Ἔνθ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο, θεῷ δ' ἐπὶ μηρία καῖον,
Οἱ δ' ἰθὺς καταβάντο, ἵν' ἰσὰ νηὸς ἵσοιτο
Στεῖλαν ἐλάσαντες, τὴν δ' ὥρμισαν· ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί.
Ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν'· ἦρχε δ' Ἀθήνη.
Τὸν πρότερη προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλέμαχ', ἐ μέν σε χρὴ ἔτ' αἰδῶς οὐδ' ἠβαιόν·
Τοὔνεκα γὰρ καὶ πόντον ἐπέπλως ὧδε πύθηαι
Πατρὸς, ὅπου κύδε γαῖα, καὶ ὁππη πότμον ἑπέσπεν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κέ Νέστορος ἱππόδαμοιο
Εἰδομεν ἦν πως μῆτιν ἐνὶ στήθεσσι κεκεύθῃ.
Λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ὅπως νημερτέα εἴπῃ.
Ψεύδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστί.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ προσπτύξομαι αὐτόν;
Οὐδέ τί πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν·
Αἰδὼς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
Ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποδήσεται. οὐ γὰρ οἴω
Οὐ σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τε τραφέμεν τε.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Ἦλθον δ' ἐς Πυλίων ἀνδρῶν ἀγυιάς τε καὶ ἕδρας.
Ἔνθ' ἄρα Νέστωρ ἧστο σὺν υἱάσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Δαῖτ' ἐντυόμενοι, κρέα ὤπτων, ἄλλα δ' ἔπειρον.
Οἱ δ' ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
Χερσίν τ' ἠσπάζοντο, καὶ ἑδριάασθαι ἄνωγον.
Πρῶτος Νεστορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν
Ἀμφοτέρων ἕλε χεῖρα, καὶ ἵδρυσεν παρὰ δαιτὶ
Κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσι,
Πάρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατέρι ᾧ.
Δῶκε δ' ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχυτε
Χρυσείῳ ἐν δέπαϊ· δειδισκόμενος δὲ προσηύδα
Παλλάδ' Ἀθηναίην κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο·
Εὔχεο νῦν ὦ ξεῖνε Ποσειδάωνι ἄνακτι·

Pervenerunt: ipsi vero in littore maris sacra faciebant,
Tauros nigerrimos Neptuno cœruleo cæsariem.
Novem autem consessus erant, quingentique in quolibet
Sedebant, & præbebant cuique novem boves.
Hic illi viscera sumebant, deo autem semora incendebant,
Ipsi vero recta appellebant, atque vela navis æquabilis
Contrahebant tollentes, eamque in portum ducebant: & ipsi egrediebantur.
Egrediebatur & Telemachus: sed præibat Minerva.
Illum prior allocuta est dea cæsia Minerva:
Telemache, non opus tibi jam pudore ne paululum quidem:
Ejus enim gratia & pontum pernavigasti ut audires
De patre, ubi eum occultet terra, & quonam fato obierit.
Sed age nunc recta vade ad Nestorem equorum domitorem:
Videamus an aliquod consilium in præcordiis absconditum habeat.
Ora autem ipsum ut vera dicat.
Sed falsum non dicet: perquam enim prudens est.
Huic Telemachus prudens respondit,
Mentor, quo pacto accedam, quo pacto salutabo ipsum?
Neque adhuc sermonibus exercitus sum prudentibus:
Pudor etiam juvenem virum seniorem interrogare.
Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerva:
Telemache, quædam ipse in mente tua dispicies,
Quædam vero & deus suggeret. non enim puto
Te diis invitis natum esse nutritumve.
Sic locuta præivit Pallas Minerva
Celeriter: ille vero continuo vestigia secutus est deæ.
Veneruntque in Pyliorum virorum congregationem & consessum.
Hic Nestor sedebat cum filiis: circumque soeii
Convivium apparantes, carnes assabant, aliasque transfigebant.
Qui ut igitur hospites viderunt, conglobati venerunt omnes,
Manibusque amplectebantur, & considere jubebant.
Primus Nestorides Pisistratus prope accedens
Utrorumque prehendit manum, & collocavit ad epulas
Pellibus in mollibus, in arenis marinis,
Juxtaque fratrem Thrasymedem & patrem suum.
Præbuit autem viscerum partes, infundebatque vinum
Aureo in poculo: reverenter autem allocutus est
Palladem Minervam filiam Jovis ægida tenentis:
Precare nunc o hospes Neptunum regem:

Τῦ γὰρ ἧ δαίτης ἠντήσατε δῶρα μολόντες.
Αὐτὰρ ἐπὴν πείσης τε καὶ ἄρξεαι ἦ θέμις ἐστὶ,
Δὸς καὶ τῷ ἔπεσσι δέπας μελιηδέα οἴνου
Σπεῖσαι· ἐπεὶ καὶ τῶν οἴομαι ἐνδεκάποσιν
Εὔχεσθαι· πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνδρωποι.
Ἀλλὰ νεώτερός ἐστιν, ὁμηλικίη δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
Τοὔνεκά τοι προτέρῳ δώσω χρύσειον ἄλεισον.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ θέτο δέπας ἡδέα οἴνου,
Χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ,
Οὕνεκά οἱ πρότερα δῶκε χρύσειον ἄλεισον·
Αὐτίκα δ' εὔχετο πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε, μηδὲ μεγήρῃς
Ἡμῖν εὐχομένοισι τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
Νέστορα μὲν πρώτιστα καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε,
Αὖτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβήν,
Σύμπασι Πυλίοισιν, ἀγακλειτῆς Ἑκατόμβης.
Δὸς δ' ἴσα Τηλεμάχοι καὶ ἐμὶ πρήξαντα νέεσθαι
Οὕνεκα δεῦρ' ἰκόμεσθα θοῇ σὺν νηὶ μελαίνῃ.
Ὣς ἄρ' ἔφατ' ἠρᾶτο, καὶ αὐτὴ πάντα τελέσσαι,
Δῶκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὰ δέπας ἀμφικύπελλον.
Ὣς δ' αὖτως ἠρᾶτο Ὀδυσῆϊ φίλῳ υἱός.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
Μοίρας δασσάμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πάσης καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Νῦν δὴ κάλλιόν ἐστι μετακλῆσαι καὶ ἔρεσθαι
Ξείνους, οἵτινές εἰσιν, ἐπεὶ κέρτησαν ἐδωδῆς.
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἦ τί κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἐάλητε
Οἷά τε λῃστῆρες ὑπεὶρ ἅλα; τοί γ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρδόμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένῳ ἀντίον ηὔδα,
Θαρσήσας. αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θέσπις Ἀθήνη
Θῆκε, ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο,
Ἠδ' ὅσα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχησιν.
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Εἴρεαι ἐκπάγλως ἐμέθεν· ἐγὼ δέ κε τοι καταλέξω.
Ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπονηΐου εἰλήλουθμεν,
Πρῆξις δ' ἦδ' ἰδίη, ἣ δήμιος, οὐ μεγορεύσω,

Ejus enim in epulas incidistis huc profecti.
Cæterum postquam libaveris & precatus fueris ut fas est,
Da & huic statim poculum dulcis vini
Ut libet: quoniam etiam hunc puto immortales
Invocare, omnes enim diis indigent homines.
Sed junior est, ætas eadem *ei* mecum:
Propterea tibi priori dabo aureum poculum.
Sic locutus, in manibus ponit poculum dulcis vini,
Delectata est autem Minerva prudenti viro & justo,
Eo quod ipsi priori præbuisset aureum poculum:
Statimque precata est multa Neptunum regem,
Audi Neptune terram continens, neve dedigneris
Nobis precantibus perficere hæc opera.
Nestori quidem primo & filiis gloriam præbe,
Deinde aliis da dignam gratiam,
Omnibus Pyliis, ob inclytam Hecatomben.
Da insuper Telemachum & me re confecta redire,
Cujus gratia huc venimus celeri cum nave nigra.
Sic deinde precabatur, & ipsamet omnia perficiebat,
Dedit vero Telemachum pulchrum poculum rotundum.
Itidemque supplicavit Ulyssis carus filius.
Hi postquam assarunt carnes superiores & detraxerunt,
In partes dividentes, celebrabant splendidum convivium.
At postquam potus & cibi amorem emiserunt,
His sermones occœpit senex eques Nestor;
Nunc certe satius est inquirere & interrogare
Hospites quinam sint, postquam saturati sunt cibo.
O hospites, quinam estis? unde navigatis humidas vias?
An ob aliquod negotium, aut temere erratis
Tanquam prædones per mare? qui errant
Animas exponentes, malum alienis ferentes.
Huic Telemachus prudens respondit
Confidens. ipsa enim intra præcordia confidentiam Minerva
Posuit, ut ipsum de patre absente interrogaret:
Atque ut illum decus egregium apud homines maneat.
O Nestor Nelide, ingens gloria Achivorum,
Interrogas unde simus: ego vero tibi enarrabo;
Nos ex Ithaca sylvosa venimus,
Negotium autem hoc privatum est, non publicum, quod dicam.

Πατρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ μετέρχομαι ἤν πῦ ἀκούσω,
Δῖον Ὀδυσῆος παλαίφρονος· ὃν ποτέ φασιν
Σοὶ σὺν μαρνάμενον Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι,
Ἄλλους μὲν γὰρ πάντας ὅσοι Τρωσὶν πολέμιζον,
Πάλθόμεθ' ἤχι ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ·
Κεῖνον δ' αὖ νῶϊ ὀλέθρον ἀπηλύσατο Κρονίων.
Οὐ γάρ πω δυνάτα σάφα εἰπέμεν ὀπτῆδ' ὀλωλώς,
Εἴτ' ἄρ' ἐπ' ἠπείρῳ δάμη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
Εἴτε καὶ πελάγει μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης.
Τοὔνεκα νῦν σὲ σὰ γούναδ' ἱκάνομαι, αἴκε θέλησθα
Κεῖνον λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴπε ὀπωπάς
Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἀκούσας
Πλαζομένου. πέρι γάρ μιν ὀιζυρὸν τέκε μήτηρ.
Μηδέ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσεο, μηδ' ἐλεαίρων,
Ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἴδῃσας ὀπώπῃς·
Λίσσομαι, εἴποτέ τοι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσεὺς
Ἢ ἔπος ἠὲ καὶ ἔργον ὑποσχὰς ἐξετέλεσσε
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί,
Τῶν νῦν μοι μνῆσαι, κούρη μοι νημερτὲς ἐνίσπες.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερηνίη ἱππότα Νέστωρ,
Ὦ φίλ', ἐπεὶ μ' ἔμνησας οἰζύν' ἣν ἐν ἐκείνῳ
Δήμῳ ἐνέτλημεν μένος ἄχεϊ ὗες Ἀχαιῶν,
Ἢ μὲν ὅσα ξυὼ νηυσὶν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
Πλαζόμενοι κατὰ λῆϊδ' ὅπῃ ἄρξειεν Ἀχιλλεύς,
Ἠδ' ὅσα καὶ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Μαρνάμεθ', ἔνθα δ' ἔπεσπε κατέκταθεν ὅσσοι ἄριστοι·
Ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται Ἀρηΐφιλος, ἔνθα δ' Ἀχιλλεύς,
Ἔνθα δὲ Πάτροκλος θεόφιν μήστωρ ἀπάλαντος,
Ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς ἅμα κρατερὸς καὶ ἀμύμων,
Ἀντίλοχος, περὶ μὲν θέειν ταχὺς, ἠδὲ μαχητής.
Ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τοῖς πάθομεν κακά· τίς κεν ἐκεῖνα
Πάντα γε μυθήσαιτο κατὰ δυνατὸν ἀνδρώπων;
Οὐδ' εἰ πεντάετές γε καὶ ἑξάετες παραμίμνων
Ἐξερέοις ὅσα κεῖθι πάθον κακὰ δῖοι Ἀχαιοί·
Πρὶν κεν ἀνιηθεὶς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκοιο.
Εἰνάετες γὰρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
Παντοίοισι δόλοισι· μόγις δ' ἐτέλεσσε Κρονίων.
Ἔνθ' ἄτις ποτε μῆτις ὁμοιωθήμεναι ἔντῳ
Ἦθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος Ὀδυσεὺς

Παν-

Patris mei gloriam magnam inquiro, ſicubi audiero,
Nobilis Ulyſſis, cujus mens invicta ferendis malis: quem pridem ajunt
Una tecum pugnantem Trojanorum urbem evertiſſe.
Alios quidem omnes quotquot cum Trojanis pugnarunt,
Audivimus quo in loco unuſquiſque perierit ſæva morte:
Illius vero mortem incognitam fecit Jupiter.
Neque quiſquam poteſt clare dicere ubinam perierit,
An ille in continente domitus ſit a viris inimicis,
An in pelago inter fluctus maris.
Ejus gratia nunc ad tua genua venio, ſi velis
Illius triſtem mortem ediſſerere, ſicubi videris
Oculis tuis, aut alterius orationem audieris
Errantis. perquam enim ipſum ærumnoſum peperit mater.
Neque ullo pacto me veritus blandire, neque miſertus,
Sed plane mihi narrato utcunque contigit videre:
Oro, ſi unquam tibi pater meus eximius Ulyſſes
Sive dictum ſive factum pollicitus perfecit
Populo in Trojanorum, ubi paſſi eſtis clades Achivi,
Horum nunc mihi memor ſis, & mihi verum dicas.
Huic reſpondit deinde ſenex eques Neſtor:
O amice, quoniam me admones calamitatis quam in illo
Populo paſſi ſumus robore indomiti filii Achivorum,
Sive quæcunque cum navibus per obſcurum pontum
Errantes ad prædam qua duceret Achilles,
Sive quæcunque circa urbem magnam Priami regis
Pugnavimus, ubi deinde occiſi ſunt quotquot optimi:
Illic quidem Ajax jacet Martius, illic Achilles,
Illic & Patroclus diis artifex æquiparandus,
Illic meus dilectus filius ſimul fortis & inculpatus,
Antilochus, admodum currendo velox, atque pugnator.
Aliaque multa præterea paſſi ſumus mala. quis illa
Omnia utique enarraret inter mortales homines?
Neque ſi vel quinquennio & ſexennio hic permanens
Interrogares quæ illic paſſi ſunt mala nobiles Achivi:
Prius tædio affectus tuam ad patriam terram ires.
Novennio enim ipſis mala machinati ſumus circumvenientes
Omnimodis dolis: vix tandem finem dedit Saturnius.
Ibi nullus unquam prudentia æquari plane
Potuit, nam admodum multum vincebat nobilis Ulyſſes

Παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ τεὸς· εἰ ἀτεόν γε
Κείνυ ἔκγονός ἐσσι· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα·
Ἦτοι γὰρ μῦθοί γε ἐοικότες, οὐδέ κε φαίης
Ἄνδρε νεώτερον ὧδε ἐοικότε μυθήσασθαι.
Ἐνθ' ἦτοι εἶως μὲν ἐγὼ τῷ δῖος Ὀδυσσεὺς
Οὔτε ποτ' ἐν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν, ἔτ' ἐνὶ βουλῇ,
Ἀλλ' ἕνα θυμὸν ἔχοντε, νόῳ τῷ ἐπίφρονι βουλῇ
Φραζόμεθ' Ἀργείοισιν ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,
Βῆμεν δ' ἐν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς·
Καὶ τότε δὴ Ζεὺς κυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήδετο νόστον
Ἀργείοις· ἐπεὶ οὔ ποθ' ὁμῶς νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
Πάντες ἔσαν· τῷ σφέων πολλὰς κακὸν οἶτον ἐπέπτων,
Μηνὶν ἐξ οὐλοῆς Γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης,
Ἥτ' ἔριν Ἀτρεΐδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν.
Τὼ δὲ καλεσσαμένω ἀγορὴν ἐς πάντας Ἀχαιοὺς
Μακρ, ἀπὰρ ἐ κατὰ κόσμον, ἐς ἠέλιον καταδύντα,
(Οἱ δ' ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες ἦες Ἀχαιῶν)
Μῦθον μυθείσθην τῶ εἵνεκα λαὸν ἄγειραν.
Ἔνθ' ἦτοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας Ἀχαιοὺς
Νόστου μιμνήσκεσθαι ἐπ' ἀρίστα νῶτα θαλάσσης.
Οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἐϊδδάνε· βάλετο γάρ ῥα
Λαὸν ἐρυκακέειν, ῥέζειν δ' ἱερὰς ἑκατόμβας,
Ὥς κεν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἐξακέσαιτο.
Νήπιος, οὐδὲ τὸ ἤδη ὃ κ' πείσεσθαι ἄμεινεν.
Οὐ γάρ τ' ἄλλα θεῶν ὀρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
Ὥς τὸ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
Ἔστασαν· οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἠχῇ δεσπσίῃ· δίχα δὲ σφισιν ἴδδανε βουλή.
Νῆας μὲν εἴσαμεν καλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
Ἀθήνηος (ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο)
Ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νέας εἵλκομεν εἰς ἅλα δῖαν,
Κτήματά τ' ἐνδέμεσθα, βαδυζώνους τε γυναῖκας·
Ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες
Αὖθι παρ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν·
Ἡμίσεες δ' ἐναβάντες ἐλαύνομεν. αἶψα δὲ μοῦνα ἔπλεν
Ἔπλεον· ἐσόρασεν δὲ θεὸς μεγαλήτορα πόντον.
Ἐς Τένεδον δ' ἐλθόντες, ἐρέξαμεν ἱρὰ θεοῖσιν,
Οἰκαδε ἱέμενοι· Ζεὺς δ' οὔπω μήδετο νόστον,

Σχέ-

Omnimodis dolis, pater tuus: si vere quidem
Illius filius es: admiratio me tenet aspicientem:
Profecto enim sermones quidem similes, neque tu diceres
Virum juniorem usque adeo similia loqui.
Ibi sane hactenus ego & nobilis Ulysses
Nunquam in concione diversum dicebamus, neque in consilio,
Sed eundem animum habentes, mente & prudenti consilio
Consultabamus Achivis, ut quam optime fieret.
At postquam Priami urbem depopulati sumus excelsam,
Abivimusque in navibus: deusque disperšit Achivos:
Et tunc sane Jupiter tristem in mente machinabatur reditum
Achivis: nam neque prudentes neque justi
Omnes erant: ideoque ipsorum plures malum fatum consecuti sunt,
Ira ex pernicioša Cæsiæ oculos forti patre natæ,
Quæ contentionem Atridas inter ambos fecit.
Hi vocatis ad concionem omnibus Achivis
Frustra, ac non rite, ad solem occidentem,
(Illi vero venerunt vino gravati filii Achivorum)
Sermones explicabant, cujus gratia populum congregarunt.
Ibi tum Menelaus jubebat omnes Græcos
Reditus memores esse super lata dorsa maris.
Neque Agamemnoni penitus placebat: volebat enim
Populum detinere, facereque sacras hecatombas,
Ut Palladis vehementem iram placaret.
Stultus, neque istud noverat quod non persuasurus erat.
Non enim statim deorum vertitur mens sempiternorum.
Sic hi contumelioši viciššim contendentes verbis
Stabant. ipši vero surrexerunt ocreati Achivi
Clamore diro: bifariam autem ipsis placebat consilium.
Per noctem quidem dormivimus tristia mente cogitantes
Invicem: (insuper Jupiter parabat damnum mali)
Mane autem nos quidem naves traximus in mare vastum,
Resque imposuimus, alticinctaque mulieres:
Pars autem populi retenti sunt manentes
Ibi apud Atridem Agamemnonem pastorem populorum:
Sed pars conscendentes remigavimus: ipsæque *naves* perquam velociter
Navigabant: straxit enim deus vastum pontum.
In Tenedum autem venientes, fecimus sacra diis,
Domum adspirantes. Jupiter autem nondum curabat reditum,

Infe-

Σχέτλιος, ὃς ῥ' ἔρεν ὥρσε κακῷ ἐπιδέρτερον αὖπις.
Οἱ μὲν ἀποπρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας,
Ἄμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
Αὖτις ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες.
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀρὴν ἀλέεσθαι ἄμοι ἔπορον,
Φάσγανον, ἐπεὶ γώωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
Φάσγε δὲ Τυδέος υἱὸς Ἀρηΐφιλος, ὦρσε δ' ἑταίρους.
Οὐδὲ δὲ δὴ μετὰ νῆας κιὼν ξανθὸς Μενέλαος,
Ἐν Διόσβαν δ' ἔκιχεν δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντας,
Ἦ καδύπερθε Χίοιο νεοίμεθα παιπαλόεσσης,
Νήσου ἐπὶ Ψυρίης, αὐτοῦ ἐπ' ἀερσιφόρῳ ἔχοντες,
Ἦ ὑπένερθε Χίοιο, παρ' Αἰγαίοντα Μίμαντα.
Ἠτέομεν δὲ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὄγ' ἡμῖν
Δεῖξε, νὺ λιάγετε πέλαγος μέσον εἰς Εὔβοιαν·
Τέμνειν, ὄφρα τάχιστα ὑπεκκακόπατοι φύγοιμεν.
Ὦρτο δ' ἐπὶ λιγὺς ὄρνις ἀήμεναι· αἱ δὲ μάλ' ὦκα
Ἰχθυόεντα κέλευθα διέδραμον, εἰς δὲ Γεραιστὸν
Ἐννύχιαι κατέγοντο. Ποσειδάωνι δὲ ταύρων
Πόλλ' ἐπὶ μῆρ' ἔδομεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες.
Τέτρατον ἦμαρ ἦλθ, ὅτ' ἐὺ Ἄργεϊ νῆας ἔεισας
Τυδείδαο ἑταῖροι Διομήδεος ἱπποδάμοιο
Ἕσσαον. αὐτὰρ ἐγὼ γε Πύλον δ' ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσβη
Οὖρος ἐπειδὴ πρῶτα θεὸς προέηκεν ἰόντας.
Ὣς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπόλλυθής· οὐδέ τι οἶδα
Κείνων οἵ τ' ἐσάωθεν Ἀχαιῶν οἵ τ' ἀπόλοντο.
Ὅσσα δ' ἐν μεγάροισι καθήμενος ἠμετέροισι
Πεύσομαι, ἦ ἐμέ γε ἐῢ δαήσεαι, οὐδέ σε κεύσω.
Εὖ μὲν Μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους,
Οὓς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός·
Εὖ δὲ Φιλοκτήτῃ Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν·
Πάντας δ' Ἰδομενῆς Κρήτῃ ἐσάγαγ' ἑταίρους
Οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πάντος δέ οἱ ἔκτανε πόντος·
Ἀτρείδῃ δὲ νὺ αὐτῷ σχεδὸν νόσφιν ἐόντες,
Ὡς τ' ἤλυθ', ὡς τ' Αἴγισθος ἀμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἦτοι κεῖνος μὲν ἐπισμυγερῶς ἀπέπεσεν,
Ὡς ἀγαθὸν νὺ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
Ἀνδρός· ἐπεὶ νὺ κεῖνος ἐπέσσευε πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
Καὶ σὺ φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)

200 Ἀλ-

Infestus, qui contentionem concitavit malam secundo iterum.
Hi quidem digressi ascenderunt naves remis utrinque actas,
Qui circa Ulyssem erant regem cordatum varii consilii,
Rursus Atridæ Agamemnoni gratificantes.
Sed ego cum navibus congregatis, quæ me sequebantur,
Fugi, quoniam cognoscebam quod jam mala meditabatur deus.
Fugit & Tydei filius bellicosus, excitavitque socios.
Sero autem jam ad nos veniebat flavus Menelaus,
In Lesbo autem invenit *nos* longam navigationem animo agitantes,
An supra Chium iremus asperam,
Ad insulam Psyriam, ipsam a sinistris habentes,
An sub Chio, ad ventosum Mimantem.
Rogabamus autem deum ostenderet signum: sed ille nobis
Ostendit, & jussit pelagus medium in Eubœam
Sulcare, ut quam celerrime infortunium effugeremus.
Cœpit autem stridulus ventus spirare: ipsæ autem *naves* admodum velociter
Piscosas vias percurrerunt, & ad Gerestum
Nocturnæ deductæ sunt. Neptuno autem taurorum
Multa femora posuimus, pelagus magnum mensi.
Quartus dies erat quando in Argis naves æquales
Tydidæ socii Diomedis bellicosi
Constitere. sed ego in Pylum tendebam: nec unquam extinctus est
Ventus postquam primum deus misit flare.
Sic veni dilecte fili ut qui nihil audivi: nec scio
Qui illorum servati sint Achivorum quique perierint.
Quæcunque autem in domibus sedens nostris
Audio, quatenus fas est, doceberis neque te celabo.
Bene quidem Myrmidonas dicunt iviſſe lanceatos,
Quos duxit Achillis magnanimi præclarus filius:
Bene etiam Philoctetem Pœantis illustrem filium:
Omnesque Idomeneus in Cretam duxit socios,
Qui fugerunt ex bello, pontus quoque ei nullum abstulit:
Atridem autem & ipsi auditis procul qui estis,
Utque venit, utque Ægisthus molitus est triste exitium.
Sed ille quidem graviter luit,
Quam bonum & filium interempti relictum esse
Viri: quoniam & ille ultus est parricidam,
Ægisthum dolosum, qui ejus patrem inclytum interfecerat.
Et tu amice (perquam enim te video bonumque magnumque)

For-

Ἀλκιμέ᾽ ἔοικ᾽, ἴνα σε καὶ ὀλιγόνων περ ἐόντων.
Τὸν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς ἀντίον ηὔδα,
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Καὶ λίην κεῖνος μὲν ἐπίσσεται, καί οἱ Ἀχαιοὶ
Οἴσουσι κλέος ἀρούρῃ, ἐπεὶ ἐσαμένασιν ἀοιδήν.
Αἲ γὰρ ἐμοὶ τοσσίδε θεοὶ δύναμιν παραθεῖεν
Τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγεινῆς.
Οἵ τέ μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
Ἀλλ᾽ ἤ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον
Πατρί τ᾽ ἐμῷ καὶ ἐμοί· νῦν δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ὦ φίλ᾽, ἐπεὶ δὴ ταῦτά μ᾽ ἀνέμνησας καὶ ἔειπες,
Φασὶ μνηστῆρες σῆς μητέρος εἵνεκα πολλὰς
Ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν κακὰ μηχανάασθαι·
Εἰπέ μοι ἠὲ ἑκὼν ὑποδέμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ
Ἐχθαίρουσ᾽ ἀνὰ δῆμον, ἐπισσόμενοι θεοῦ ὀμφῇ.
Τίς δ᾽ οἶδ᾽ εἴ κέ ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθὼν
Ἢ ὅγε μοῦνος ἐὼν, ἢ καὶ σύμπαντες Ἀχαιοί;
Εἴ γάρ σ᾽ ὡς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ὡς τότ᾽ Ὀδυσῆος περικήδετο κυδαλίμοιο
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε᾽ Ἀχαιοί·
Οὐ γάρ πω ἴδον ὧδε θεὸς ἀναφανδὰ φιλέοντας
Ὡς νέῳ ἀναφανδὰ παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη·
Εἰ σ᾽ ὄφρα γ᾽ ἐθέλοι φιλέειν, κήδοιτό τε θυμῷ,
Τῷ κέν τις κείνων γε καὶ ἐκλελάθοιτο γάμοιο.
Τὸν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς ἀντίον ηὔδα,
Ὦ γέρον, οὔτω φῶτα ἐπὶ τηλόσσαι οἴω.
Λίην γὰρ μέγα εἶπες· ἄγαμαί γε· ἔχει δ᾽ ἀνὰ θυμὸν ἐμοὶ γε
Ἐλπομένῳ τὰ γένοιτ᾽, οὐδ᾽ εἰ θεοὶ ὣς ἐθέλοιεν.
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Ῥεῖα θεὸς γ᾽ ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.
Βουλοίμην δ᾽ ἂν ἔγωγε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
Οἴκαδέ τ᾽ ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
Ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ὑφ᾽ ἑστίῃ, ὡς Ἀγαμέμνων
Ὤλεθ᾽ ὑπ᾽ Αἰγίσθοιο δόλῳ καὶ ἧς ἀλόχοιο.
Ἀλλ᾽ ἤτοι θάνατον μὲν ὁμοίιον οὐδὲ θεοί περ
Καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖρ᾽ ὀλοὴ παραδύσῃσι πανημέριον θανάσιμον.

Τὸν

Fortis ſis, ut aliquis tibi & poſterorum bene dicat.
Hunc rurſus Telemachus prudens contra allocutus eſt:
O Neſtor Nelide, magna gloria Achivorum,
Et jure ille quidem ultus eſt, & ei Achivi
Ferent gloriam amplam, & poſteris præconium.
Utinam enim mihi tantam dii vim dediſſent
Ad ulciſcendos procos ob injuriam moleſtam,
Qui me contumelia afficientes pernicioſa machinantur.
Sed neutiquam mihi hujuſmodi deſtinarunt dii felicitatem
Patrique meo & mihi: nunc autem opus eſt pati tamen.
Hunc autem excepit ſenex eques Neſtor:
O amice, quandoquidem de his me admones & loquutus es,
Ferunt procos tuam matrem propter multos
Domi te invito mala machinari:
Dic mihi an lubens vinceris, an te cives
Odio habent publice, ſequentes dei vaticinium.
Quis ſcit an aliquando eorum violentiam ulciſcatur veniens
Sive ille ſolus exiſtens, ſive univerſi Achivi?
Si enim te ſic vellet amare cæſia Minerva,
Quemadmodum Ulyſſem quondam ſupra modum curabat glorioſum
Populo in Trojanorum, ubi paſſi ſumus mala Achivi:
Non enim unquam vidi uſque adeo deos manifeſte amantes,
Quemadmodum illi manifeſte aſtitit Pallas Minerva:
Si te adeo vellet amare, curareque ex animo,
Tum quilibet illorum utique obliviſceretur nuptiarum.
Hunc rurſus Telemachus prudens contra allocutus eſt:
O ſenex, nunquam hunc ſermonem perfectum iri exiſtimo.
Nimis enim magna dixiſti: ſtupor me tenet: neque mihi
Speranti ea contingerent, neque ſi dii ſic vellent.
Hunc rurſus allocuta eſt dea cæſia Minerva:
Telemache, quale tibi dictum effugit ſeptum dentium?
Facile deus, ſi quidem velit, vel ex longinquo virum ſervarit.
Mallem vero ego etiam mala multa paſſus,
Domum redire & reditus diem videre,
Quam reverſus perire incola, veluti Agamemnon
Periit Ægiſthi dolo & ſuæ uxoris.
Verum enimvero mortem omnibus moleſtam neque dii ipſi
Etiam ab amato viro poſſunt arcere, quandocunque tandem
Fatum perniciosum corripuerit aſperæ mortis.

Hunc

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, κηδόμενοί περ.
Κείνῳ δ' οὐκ ἔτι νόστος ἐπήρατος, ἀλλά οἱ ἤδη
Φράσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
Νῶϊ δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μετοχλίσαι καὶ ἐρέσθαι
Νέστορ', ἐπεὶ περίοιδε δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄνδρων.
Τῆς γάρ δὴ μίν φασιν ἀνέξασθαι γένε' ἀνδρῶν·
Ὡς τέ μοι ἀθανάτοις ἠδάμαται εἰσορόασθαι.
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπε,
Πῶς ἔθανε Ἀτρεΐδης ἀμύμονος Ἀγαμέμνων;
Πῆ Μενέλαος ἔην; πάτρην δ' αὐτῷ μήσατ' ὀλέθρου
Αἴγισθος δολόμητις; ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω.
Ἦ ἦκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιΐκῆς, ἀλλά που ἄμμι
Πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὁ δὲ θαρσήσας κατέπεφνε;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
Ἦτοι μὲν τόδε κ' αὐτὸς οἴεαι ὥς κεν ἐτύχθη·
Εἰ ζώοντ' Αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
Ἀτρεΐδης Τροίηθεν ἰὼν ξανθὸς Μενέλαος,
Τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτλώσαντε κάρηνα
Ἀμφὶ πάγη χεύαντο· κύνες δέ μιν οἰωνοὶ κατέδαψαν
Κείμενον ἐν πεδίῳ ἐκὰς Ἄργεος· οὐδέ κε τίς μιν
Κλαῦσεν Ἀχαιϊάδων, μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
Ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντες ἀέθλους
Ἤμεθ'· ὁ δ' ἥσυχος μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο
Πόλλ' Ἀγαμεμνονίδῃσι λάλος θέλγεσκ' ἐπέεσσιν,
Ἦ δ' ἤτοι πρῶτον μὲν ἀνώγεπε ἔργον ἀεικὲς
Δῖα Κλυταιμνήστρη (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι·
Πὰρ γάρ ἔσαν ἦ ἀοιδὸς ἀνὴρ ᾧ πόλλ' ἐπέτελλεν
Ἀτρεΐδης Τροίηνδε κιὼν, εὐρυσθενὲς ἄκοιτιν)
Ἀλλ' ὅτε δὴ μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι,
Δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην,
Κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἕλωρ ἦ κύρμα γενέσθαι·
Τὴν δ' ἐθέλουσαν ἐθέλοντα ἀνήγαγεν ὅνδε δόμονδε.
Πολλὰ δὲ μηδ' ἔκπαγλ' ἔρδε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
Πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆπτεν, ὑφάσματά τε, χρυσόν τε,
Ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ ὔποτε ἔλπετο θυμῷ.
Ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλόομεν Τροίηθεν ἰόντες
Ἀτρεΐδης ἦ ἐγώ, φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν·

Α'λλ'

Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est:
Mentor, ne amplius hæc dicamus, soliciti quamvis.
Illi vero non amplius reditus verus, sed ei jam
Destinarunt immortales mortem & fatum nigrum,
Nunc vero volo dictum aliud quærere & interrogare
Nestorem: quoniam plus jura novit & prudentiam aliis.
Ter enim ipsum dicunt regnasse secula virorum:
Itaque mihi immortalibus æquiparatur aspectu.
O Nestor Nelide, tu vero verum dic,
Quomodo mortuus est Atrides late imperans Agamemnon?
Ubi Menelaus erat? quam vero illi machinatus est mortem
Ægisthus dolosus? quandoquidem occidit se multo fortiorem.
An non in Argo erat Achaico, an aliquo alio loco
Errabat apud homines, illeque sumpto animo interfecit?
Huic respondit deinde senex eques Nestor:
Profecto ego tibi fili vera omnia dicam.
Equidem hoc ipse quoque suspicaris quemadmodum accidit:
Si viventem Ægisthum in ædibus inveniisset
Atrides a Troja profectus flavus Menelaus,
Sane ei neque mortuo fusilem terram infudissent,
Sed certe canesque & aves comedissent
Jacentem in campo procul ab Argis: neque ulla ipsum
Deploravisset Achivarum. admodum enim magnum admisit facinus:
Nos etenim illic multa obeuntes certamina
Sedebamus: ille vero desidiosus in secessu Argi equos pascentis
Crebro Agamemnoniam uxorem demulcebat verbis,
Et illa quidem primo abnuebat facinus indignum
Nobilis Clytæmnestra (mente enim utebatur bona:
Nam aderat Musicus vir, cui plurimum mandarat
Atrides ad Trojam proficiscens, servaret uxorem)
Sed cum jam ipsum fatum deorum irretivit ut periret,
Tum vero ipsum Musicum ductum ad insulam desertam,
Dereliquit avibus lacerandum & rapiendum,
Ipsamque volens volentem duxit domum suam.
Multos autem armos adolebat deorum super sacra altaria.
Multa simulacra suspendit, & textilia, & aurum,
Quod perfecisset magnum opus, quod nunquam speraisset animo.
Nos quidem simul navigabamus a Troja profecti
Atrides & ego, amice affecti invicem:

Sed

Ἀλλ' ἔτι Σούνιον ἱρὸν ἀφικόμεθ' ἄκρον Ἀθηνῶν,
Ἔνθα κυβερνήτην Μενελάου Φοίβος Ἀπόλλων
Οἷς ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐτοιχόμενον κατέπεφνε,
Πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεούσης νηὸς ἔχοντα,
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
Νῆα κυβερνῆσαι ὑπότε σπέρχοιεν ἄελλαι.
Ὣς δ μὲν ἔνθα κατέσχε', ἐπηγάμενός περ ὁδοῖο,
Ὄφρ' ἔτι φάρον θάπτοι, ἧ ἐπὶ πάτρης κτεείσειεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκίων ἰὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
Ἐν νυσὶ γλαφυρῇσι, Μαλειάων ὄρος αἰπύ
Ἴξε θέων, τόθι δὴ συγκρὶν ὁδὸν ἀρύσπα Ζεὺς
Ἐφράσσατο, λιγέων δ' ἀνέμων ἐπ' ἐύτμενα χεῦε,
Κύματά τε τροφόεντα, πελώρια, ἶσα ὄρεσσιν.
Ἔνθα διετμήξας, τῆς μὲν Κρήτην ἐπέλασσεν,
Ἧχι Κύδωνες ἔναιον, Γαρδέης ἀμφὶ ῥοῇσι.
Ἔστι δέ πως λισσὴ αἰπεῖά τε εἰς ἅλα πέτρη
Ἐχεπλὴς Γόρτυνος, εὖ ἠρεμιδῇ πόντῳ,
Ἔνθα νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ
Εἰς Φαιστόν· μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ' ἀποέργει.
Αἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἦλθον, πυθὴ δ' ἥλυξαν ὀλέθρον
Ἄνδρες, ἀταὶρ νῆές γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαξαν
Κύματ'. ἀταὶρ τὰς πέντε νέας κυανοπρῳρείους
Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα πολλὼ βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων,
Ἦλθε ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἀνθρώπους ἀνθρώπος.
Τόφρα δὲ ταῦτ' Αἴγισθος ὑμήσατο οἴκοθι λυγρὰ,
Κτείνας Ἀτρείδην· δόλιμητο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ.
Ἑπτάετες δ' ἴσασε πολυχρύσοιο Μυκήνης.
Τῷ δέ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἦλθε δῖος Ὀρέστης
Ἀπ' ἐπ' Ἀθηνάων, κατὰ δ' ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
Ἦτοι ὃ τὸν κτείνας δαίνυ τάφον Ἀργείοισιν
Μητρός τε στυγερῆς καὶ ἀνάλκιδος Ἀγίσθοιο.
Αὐτῆμαρ δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσά οἱ νέες ἄχθος ἄειραν.
Καὶ σύ, φίλος, μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησο,
Κτήματά τε προλιπὼν, ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισι
Οὕτω ὑπερφιάλως, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
Κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ πῦσίν ὁδὸν ἔλθῃς.

Ἀλλ'

Sed cum ad Sunium ſacrum pervenimus promontorium Athenarum,
Illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo
Suis mitibus telis ſuperveniens occidit,
Clavum in manibus currentis navis habentem,
Phrontem Onetoridem, qui vincebat genera hominum
In gubernando navem, quoties ingruebant procellæ.
Sic ille quidem illic detentus, feſtinans licet itinere,
Ut ſocium ſepeliret & inferias inferret.
Sed & ille ubi profectus in obſcurum pontum
In navibus cavis, ad Malearum montem excelſum
Pervenit currens, tum certe inviſum iter late tonans Jupiter
Deſtinavit, ſtridulorumque ventorum flatum immiſit,
Fluctuſque tumidos, ingentes, æquales montibus.
Illic ſeparatus, partem quidem Cretæ admovit,
Ubi Cydones habitant, Jardani circa fluenta.
Eſt autem quædam plana excelſaque in mari petra
In finibus Gortynis, in obſcuro ponto,
Huc Auſter ingentem fluctum ad ſiniſtrum promontorium pellebat
In Phæſtum: parvulus autem ſcopulus ingentem fluctum dividit.
Hæ quidem huc venerunt, vix autem effugerunt mortem
Viri: at naves ſane ad ſaxa fregerunt
Fluctus. at quinque naves cæruleis proris
Ægypto admovit ferens ventuſque & aqua.
Sic ille quidem illic plurimum victum & aurum congregans,
Errabat cum navibus apud alterius linguæ homines.
Interea vero iſta Ægiſthus molitus eſt domi triſtia,
Occiſo Atrida: domitus quoque eſt populus ſub illo.
Septennio vero imperavit divitibus Mycenis,
Sed ei ipſi octavo in perniciem venit nobilis Oreſtes
Rurſus ab Athenis, occiditque parricidam
Ægiſthum doloſum, qui illi patrem inclytum interfecerat.
Atque illo occiſo dedit cœnam ſepulchralem Argivis
Matriſque inviſæ & imbellis Ægiſthi.
Eodem vero die ſupervenit voce bonus Menelaus,
Plurima bona ducens, quanta illi naves pondere ſuſtinebant.
Et tu amice ne diutius a domo longe erres,
Bona relinquens, viroſque in tuis ædibus
Tam inſolentes, ne tibi omnia comedant
Bona dividentes, tu vero vanum iter feceris.

Αλλ' ἐς μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ ἄνωγα
Ἐλθεῖν· κεῖνος γὰρ νέον ἄλσδεν ἐλήλυθεν
Ἐκ τῶν ἀνδρώπων, ὅθεν ἂν ἔλποιτό γε θυμῷ
Ἐλθέμεν, ὃν πνα πρῶτον ἀποσφήλωσιν ἄελλαι
Ἐς πέλαγος μέγα τοῖον, ὅθεν τέ περ οὐδ' οἰωνοὶ
Αὐτόμενοι οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινόν τε.
Ἀλλ' ἴθι νῦν σοὶ νηί τε σῇ καὶ σοῖς ἑτάροισιν.
Εἰ δ' ἐθέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρός τε καὶ ἵπποι,
Πὰρ δέ τοι υἷες ἐμοί, οἵ τοι πομπῆες ἔσονται
Ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος.
Λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ἵνα πιμερτὰς ἀϋσῃ.
Ψεύδεται δ' οὐκ ἐρέω· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν.
Ὣς ἔφατ'· ὕλιος δ' ἀρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε·
Τοῖσι δὲ καὶ μετέπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ γέρον, ἦσι τῶνδε κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
Ἀλλ' ἄγε ταῦρόν μὲν γλώσσας, κεάσασθε δὲ οἶνον,
Ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
Σπείσαντες, κοίτοιο μεδώμεθα· καὶ γὰρ ὥρη.
Ἦμαρ γὰρ φάος οἰχεθ' ὑπὸ ζόφον· οὐδὲ ἔοικε
Δηρὸν δαῖτα θοὴν δασσάμενον, ἀλλὰ νέεσθαι.
Ἦ ῥα Διὸς θυγάτηρ, αἱ δ' ἔκλυον αὐδησάσης.
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχέαν,
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι,
Γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον, ἀνστάμενοι δ' ἐπέλευσαν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
Δὴ τότ' Ἀθηναίη καὶ Τηλέμαχος θεοειδὴς
Ἄμφω ἴσαν κοίλην ἐπὶ νῆα νίσεσθαι.
Νέστωρ δ' υἱὸν ἔρυκε καὶ ἐντύνοντο ἕκαστα,
Ζεύξ τ' ἀλεξίκακος καὶ ἀδμήτη θεὶ ἄκοιτις,
Ὡς ἐμὰς πρὸ ἐμὸν δῶμ' ἐπὶ νῆα κιόντε,
Ὡσεί τε πρὸ ἑὸν πατέρ' ἐσθλὸν ἐπιφραδέες υἱεῖς,
Ὣς υἱὸν χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
Οἳ δ' αὖτε μαλακῆς, ὑπὸ ξεστὸν ἐμβάντες ἀπήνης.
Αὐτὰρ ἐπὶ πρῶτα μὲν χλαίνας καὶ ῥήγεα καλὰ,
Οἳ δ' ἐν δὴ σφὸν ἀνῆγον Ὀλύμπιος ἔνδον ἔχοντες
Νὺξ δ' ἐπὶ ἔκλετο κεκλήγοντας, ἐπὶ δ' ἔβραχε λειριόεντα,
Ζεῦξε ὑπαὶ ζυγόφιν, ἐπὶ δ' ἐκ θαλάμοιο λέβητα

Sed ad Menelaum quidem ego adhortor & jubeo te
Proficiſci. ille enim nuper aliunde venit
Ex eis hominibus, unde non ſperaret in animo
Redire, quemcunque primum abegerint procellæ
In pelagus tam magnum, unde utique nec aves
Intra annum venire poſſunt, quoniam ingens horrendumque.
Sed ito nunc cum nave tua & tuis ſociis.
Si vero velis terreſtri itinere, aderit tibi curruſque & equi,
Aderunt tibi etiam filii mei, qui tibi comites erunt
Ad Lacedæmonem divinam, ubi flavus Menelaus.
Precare autem eum ipſum ut vera dicat.
Mendacium autem non dicet: valde enim prudens eſt.
Sic ait. ſol autem occubuit & tenebræ advenerunt:
Cum his vero locuta eſt & dea cæſia Minerva:
O ſenex profecto hæc ex officio dixiſti:
Sed agite ſecate & linguas, & miſcete vinum,
Ut Neptuno & aliis immortalibus
Ubi libaverimus, lectum curemus: ejus enim hora adeſt.
Jam enim lumen ivit ſub tenebras: neque decet
Diu deorum in epulis ſedere, ſed abire.
Dixit ſane Jovis filia, illique audiverunt admonentem.
Ipſis autem præcones aquam manibus infuderunt,
Juveneſque crateres coronarunt potu:
Et diviſerunt omnibus libantes poculis.
Linguas autem in ignem conjecerunt ſurgenteſque iterum libarunt.
At poſtquam libarunt, biberuntque quantum deſiderabat animus,
Tum Minerva & Telemachus deo ſimilis
Ambo cupiebant cavam ad navem redire.
Neſtor autem adhuc detinuit inceſſens verbis:
Jupiter hoc prohibeat & immortales dii alii,
Ut vos a me celerem ad navem eatis,
Tanquam ab aliquo vel prorſus pannoſo vel pauperculo,
Cui neque lænæ neque pallia tincta plurima in domo,
Quibus nec ipſe molliter nec hoſpites poſſint indormire.
At mihi adſunt lænæ & pallia picta multa,
Nunquam certe hujus viri Ulyſſis carus filius
Navis in tabulatis cubaverit, donec ego
Vixero, donec liberi in regia linquentur,
Qui hoſpites ſuſcipiant, quicunque domum meam venerit.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Εὖ δὴ ταῦτά γ' ἔφησθα, γέρον φίλε· σοὶ δὲ ἔοικε
Τηλέμαχον πεύθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ὄπω·
Ἀλλ' ἄγε μὲν νῦν σοι ἄμ' ἕψεται, ὄφρά κεν εὖδῃ
Δοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπὶ νῆα μέλαιναν
Εἶμι, ἵνα θαρσύνω θ' ἑτάρους, εἴπω τε ἕκαστα.
Οἵ γάρ μετὰ φῶτιν γεραίτερος εὔχομαι εἶναι,
Οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα νεώτεροι ἄνδρες ἕπονται
Πάντες ὁμηλικίῃ μεγαθύμῳ Τηλεμάχοιο·
Ἔνθά κε λεξαίμην κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ
Νῶϊ· ἀταρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
Εἶμι, ἔνθα χρεώς μοι ὀφέλλεται, οὔτι νέον γε
Οὐδ' ὀλίγον· σὺ δὲ τῶνδ' (ἐπεὶ τὸν ἵκανε δῶμα)
Πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ υἱεῖ· δὸς δέ οἱ ἵππους
Οἵ τοι ἐλαφρότατοι θέειν, καὶ κάρτεϊ ἄριστοι.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Φλῳὴν εἰδομένη. θάμβησε δ' ἔπος πάντας ἰδόντας·
Θαύμαζεν δ' ὁ γεραιὸς ὅπως ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
Τηλεμάχῳ δ' ἔπε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν,
Ὦ φίλος, ἤ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἀνάλκιν ἔσεσθαι,
Εἰ δή τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆες ἕπονται.
Οὐ μέν γάρ τις δεῦρ' ἄλλος ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
Ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη Τριτογένεια,
Ἣ τοι καὶ πατέρ' ἐσθλὸν ἐν Ἀργείοισιν ἐτίμα.
Ἀλλὰ ἄναξ ἵλαθι, δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλόν,
Αὐτῷ καὶ παίδεσσι καὶ αἰδοίῃ παρακοίτῃ·
Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἠνίν, εὐρυμέτωπον,
Ἀδμήτην, ᾗ οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ.
Τήν τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν κέρασι περιχεύας.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τὰ δ' ἤκουε Παλλὰς Ἀθήνη.
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε γερηνίῳ ἱππότα Νέστωρ,
Τίσι καὶ μεμβροῖσιν ἰὰ πρὸς δώματα καλά.
Ἀλλ' ὅτε δώμαθ' ἵκοντο ἀγακλυτὰ διὸς ἄνακτος,
Εἵζοντ' ἐν θρόνοις καὶ κλισμοῖς τε ἠδὲ θώκοις τε.
Τοῖς δ' ὁ γέρων ἐλθοῦσιν ἀνὰ κρητῆρα κέρασσεν
Οἴνου ἡδυπότοιο, τὸν ἐν δεκάτῳ ἐνιαυτῷ
Ὤιξε ταμίη, καὶ ἀπὸ κρήδεμνον ἔλυσε.
Τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κεράσσατο· πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
Εὔχετ' ἀποσπένδων, κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο.

395 Αὐ-

Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerva:
Bene sane hæc dixisti senex amice: te vero decet
Telemacho persuadere, quoniam longe melius sic:
Sed hic quidem nunc te sequatur, ut dormiat
Domi tuæ: ego autem ad navem nigram
Vado, ut confirmem socios, præcipiamque singula.
Solus enim inter illos seniorem me profiteor esse,
Alii vero ob amicitiam juniores viri sequuntur
Omnes pari ætate cum magnanimo Telemacho:
Illic cubaverim cava in navi nigra
Nunc: sed mane ad Cauconas magnanimos
Ibo, ubi debitum mihi restat neque novum
Neque exiguum. tu vero hunc (postquam tuam venit in domum)
Mitte cum curru & filio: daque illi equos
Qui tibi levissimi currendo, & robore fortissimi.
Sic certe loquuta abiit cæsia oculos Minerva,
Aquilæ similis. stupor autem cepit omnes videntes:
Admiratus etiam est senex ut vidit oculis.
Telemachique prehendit manum, verbumque dixit, & compellavit:
O amice, haud te spero ignavum & imbellem fore,
Siquidem te juvenem sic dii comites sequuntur.
Non enim quisquam hic est alius cælestes domos habitantium,
Sed Jovis filia prædatrix Pallas,
Quæ tibi & patrem bonum inter Argivos honorabat.
Quare regina propitia sis, daque mihi gloriam eximiam,
Mihi ipsi & filiis & venerandæ uxori,
Tibi autem sacrificabo bovem anniculam, lata fronte,
Indomitam, quam nullus sub jugum duxit vir.
Hanc tibi ego sacrificabo, auro cornibus circumfuso.
Sic ait vovens, hunc autem audivit Pallas Minerva.
Illis autem præibat senex eques Nestor,
Filiis & generis suam ad domum pulchram.
Sed postquam ad domum venerunt inclytam regis,
Ordine sedebant per sediliaque thronosque.
His vero senex venientibus craterem miscuit
Vini dulcis, quod undecimo anno
Aperuit proma, & operculum relevit.
Hujus senex craterem miscuit: plurima vero Palladi
Vota fecit libans, filiæ Jovis ægidem habentis.

Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος,
Τὸν δ' αὐτοῦ κοίμησε γερηνίος ἱππότα Νέστωρ
Τηλέμαχον φίλον υἱὸν Ὀδυσσῆος θείοιο,
Τρηχῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
Παρ δ' ἄρ ἐϋμμελίλῳ Πεισίστρατον ὄρχαμον ἀνδρῶν,
Ὅς οἱ ἔτ' ἠίθεος παίδων ἔχεν ἐν μεγάροισιν.
Αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
Τῷ δ' ἄλοχος δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εἵλυ.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι γερηνίος ἱππότα Νέστωρ.
Ἐκ δ' ἐλθὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
Οἳ οἱ ἔσαν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων,
Λαμπροὶ, ἀποστίλβοντες ἀλείφατος· οἷς ἐπὶ μὲν πρὶν
Νηλεὺς ἵζεσκεν, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς αἴδόσδε βεβήκει.
Νέστωρ αὖ τότ' ἔφιζε γερηνίος, ἄρος Ἀχαιῶν,
Σκῆπτρον ἔχων. περὶ δ' υἷες ἀολλέες ἠγερέθοντο,
Ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε, Στράτιός τε,
Περσεύς τ', Ἄρητός τε, καὶ ἀντίθεος Θρασυμήδης·
Τοῖσι δ' ἔπειθ' ἕκτος Πεισίστρατος ἦλυθεν ἥρως·
Παρ δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον ἷζον ἄγοντες.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Καρπαλίμως μοι τέκνα φίλα κρηήνατ' ἐέλδωρ,
Ὄφρ' ἦσι πρώτιστα θεῶν ἱλάσσομ' Ἀθήνῃ,
Ἣ μοι ἐναργὴς ἦλθε θεὸς ἐς δαῖτα θάλειαν.
Ἀλλά γ' ὁ μὲν πεδίονδ' ἐπὶ βοῦν ἴτω, ὄφρα τάχιστα
Ἔλθησιν, ἐλάσῃ δὲ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
Εἷς δ' ἐπὶ Τηλεμάχῳ μεγαθύμῳ νῆα μέλαιναν
Πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ' οἴους·
Εἷς δ' αὖ χρυσοχόον Λαέρκεα δεῦρο κελέσθω
Ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.
Οἱ δ' ἄλλοι μένετ' αὐτοῦ ἀολλέες, εἴπατε δ' ἔσω
Δμωῇσιν κατὰ δῶματ' ἀγακλυτὰ δαῖτα πένεσθαι,
Ἕδρας τε ξύλα τ' ἆμφὶ καὶ ἀγλαὸν οἰνοχόειν ὕδωρ,
Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνυον· ἦλθε μὲν ἄρ βοῦς
Ἐκ πεδίου, ἦλθον δὲ θοῆς παρὰ νηὸς ἑταῖροι
Τηλεμάχου ἐπαροι μεγαλήτορος· ἦλθε δὲ χαλκεύς,
Ὅπλ' ἐν χερσὶν ἔχων χαλκήϊα, τέρματα τέχνης,

Ἀκ-

At poſtquam libarunt, biberuntque quantum voluit animus,
Hi quidem dormitantes abierunt domum quiſque,
Illic vero dormire ſivit ſenex eques Neſtor
Telemachum carum filium Ulyſſis divini,
Perforatis in lectis, ſub porticu ſonora:
Juxta eum vero bellicoſum Piſiſtratum ducem virorum,
Qui ei adhuc adoleſcens inter filios erat in regia:
Ipſe vero rurſus dormivit in ſeceſſu domus excelſæ,
Huic vero conjux hera lectum præparavit & cubile.
Quando autem aere genita apparuit roſea digitos aurora,
Surrexit ſane ex lecto ſenex eques Neſtor.
Egreſſuſque ſedit ſuper politos lapides,
Qui illi erant ante fores excelſas,
Albi reſplendentes unguento: quibus quidem antea
Neleus ſedebat, diis artifex æquiparandus:
At ille quidem jam fato domitus ad inferos deſcenderat.
Neſtor poſtea tum inſidebat ſenex, cuſtos Achivorum,
Sceptrum habens. circumque filii frequentes congregabantur,
E thalamis egreſſi, Echephronque, Statiuſque,
Perſeuſque, Aretuſque, & deo par Thraſymedes:
His vero continuo ſextus Piſiſtratus acceſſit heros:
Juxta autem Telemachum deo ſimilem collocarunt ducentes,
Illis vero loqui cœpit ſenex eques Neſtor:
E veſtigio mihi filii cari perficite voluntatem,
Ut quam primum inter deos placem Minervam,
Quæ mihi manifeſta venit dei ad convivium celebre.
Sed alius quidem rus ad bovem eat; ut celerrime
Veniat, adducat autem boum bubulcus vir:
Unus autem ad Telemachi magnanimi navem nigram
Omnes profectus ſocios adducat, & relinquat duos ſolos:
Unus rurſum aurificem Laerceum huc jubeat
Venire, ut bovis aurum cornibus circumfundat.
Vos vero alii manete hic ſimul omnes, dicitèque intus
Ancillis per domum celebre convivium apparent,
Sediliaque lignaque undique & limpidam ferant aquam.
Sic ait. illi autem omnes adminiſtrabant: venit & bos
Ex agro, venerunt etiam celeri a nave æquata
Telemachi ſocii magnanimi: venitque faber,
Arma in manibus tenens fabrilia, ſummam artis,

Ἄκμονά τε, σφύραν τ', ἐϋποίητόν τε πυράγρην,
Οἷσίν τε χρυσὸν εἰργάζετο· ἦλθε δ' Ἀθήνη
Ἱρῶν ἀνταύσασα. γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
Χρυσὸν ἔδωκ'· ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περιχεύας
Ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα.
Βοῦν δ' ἀγέτην περάων Στράτιος ἧγε δίος Ἐχέφρων.
Χέρνιβα δέ σφ' Ἄρητος ἐν ἀνθεμόεντα λέβητα
Ἦλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων· ἑτέρῃ δ' ἔχεν ὅλας
Ἐν κανέῳ. πέλεκυν δὲ μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
Οἷος ἔχων ἐν χερσὶ παρίστατο, βοῦν ἐπικόψων.
Περσεὺς δ' ἄμνιον εἶχε· γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
Χέρνιβά τ' ἠλοχύτας τε κατήρχετο· πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
Εὔχετ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, καὶ ἠλοχύτας προβάλοντο,
Αὐτίκα Νέστορος υἱὸς ὑπέρθυμος Θρασυμήδης
Ἤλασεν ἄγχι στὰς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας
Αὐχενίους, λῦσεν δὲ βοὸς μένος. αἱ δ' ὀλόλυξαν
Θυγατέρες τε νυοί τε, καὶ αἰδοίη παράκοιτις
Νέστορος Εὐρυδίκη, πρέσβα Κλυμένοιο θυγατρῶν.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνελόντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν.
Τῆς δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν αἷμα ῥύη, λίπε δ' ὀστέα θυμός,
Αἶψ' ἄρα μιν διέχευαν· ἄφαρ δ' ἐκ μηρία πάμπαν
Πάντα κατὰ μοῖραν, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν,
Καῖε δ' ἐπὶ σχίζης ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
Λεῖβε. νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
Ὤπτων δ', ἀκροτόμους ὀβελοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Τόφρα δὲ Τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ Πολυκάστη,
Νέστορος ὁπλοτάτη θυγάτηρ Νηληϊάδαο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
Ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
Πὰρ δ' ἄρα Νέστορ' ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο ποιμένι λαῶν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα, καὶ ἐρύσαντο,
Δαινυντ' ἐζόμενοι· ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄρουσαν
Οἶνον ἀειραρεῖται ἐνὶ χρυσέοις δεπάεσσιν.

Αὐ-

Incudemque, malleumque, benefactamque forcipem,
Quibus scilicet aurum faciebat. venit quoque Minerva
Sacris adfutura. senex autem eques Nestor
Aurum dedit: ille vero deinde bovis cornibus circumfudit
Aptans, ut ornatum dea gauderet videns:
Bovem autem ducebant cornibus Stratius & nobilis Echephron:
Sed aquam ipsis Aretus in florido lebete
Venit ex thalamo ferens: altera vero gestabat molas
In canistro. securim autem bellicosus Thrasymedes
Acutam tenens in manu astabat, bovem cæsurus.
Perseus autem sanguinis vas tenebat: senex autem eques Nestor
Aquamque molasque præcepit: multaque Minervæ
Vovebat incipiens, capitis pilos in ignem injiciens.
Cæterum postquam precati sunt, & molas porrexerunt,
Statim Nestoris filius magnanimus Thrasymedes
Impulit prope stans: securis autem abscidit nervos
Cervicales, solvitque bovis robur. clamore autem ingenti precabantur
Filiæque nurusque, & pudica uxor
Nestoris Eurydice, maxima natu Clymeni filiarum.
Hi quidem dein attollentes a terra spatiosa
Tenebant: at mactavit Pisistratus princeps virorum.
Ex illa postquam niger sanguis fluxit, reliquitque ossa animus,
Celeriter ipsam diviserunt: statimque ossa exciderunt
Omnia de more, & pinguedine cooperuerunt,
Duplicia facientes. super ea vero cruda posuerunt,
Torrebat autem super ligna senex, insuperque nigrum vinum
Libabat. juvenes vero juxta eum tenebant verua quinquefida manibus.
Sed postquam armi combusti sunt, & viscera comederunt,
Minutatim dissecuerunt cætera, & verubus transfixerunt,
Assaruntque, acuta verua in manibus tenentes.
Interea vero Telemachum lavit pulchra Polycaste,
Nestoris minima natu filia Nelidæ.
At postquam lavit, & unxit pingui oleo,
Ipsumque induso pulchro amixit atque tunica,
E lavacro exiit corpore immortalibus similis:
Ad Nestorem autem profectus assedit pastori populorum.
Hi vero postquam assarunt carnes exteriores, & detraxerunt,
Epulabantur sedentes: deinde viri præstantes surgebant
Vinum infundentes in aureis poculis.

At

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε γερηνὸς ἱππότα Νέστωρ,
Παῖδες ἐμοὶ, ἄγε δὴ Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους
Ζεύξαθ' ὑφ' ἅρματ' ἔχοντες, ἵνα πρήσσησιν ὁδοῖο.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τῷ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
Καρπαλίμως δ' ἔζευξαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους.
Ἐν δὲ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον ἔθηκεν,
Ὁπλά τε οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες.
Ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος περικαλλέα βήσατο δίφρον·
Παῖς δ' ἄρα Νεστορίδης Πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν
Ἐς δίφρον τ' ἀνέβαινε, καὶ ἱμάσι λάζετο χερσί·
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· πὼ δ' ὑκ ἄκοντε πετέσθην
Ἐς πεδίον, λιπέτην δὲ Πύλον αἰπὺ πτολίεθρον.
Οἱ δὲ παωημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες·
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος πρὸ δόμοιο
Υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Ἵππους τ' ἐζεύγνυντ', ἀνὰ δ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
Ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αὐθέστης ἐφίδυπε·
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· πὼ δ' ὑκ ἄκοντε πετέσθην.
Ἵξον δ' ἐς πεδίον πυρηφόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα
Ἦνον ὁδόν. τοῖον γὰρ ὑπέφερον ὠκέες ἵπποι.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Δ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

ΠΑρὰ Μενελάῳ ξενισθεὶς σὺν Πεισιστράτῳ Τηλέμαχος, ἀπαγγέλλει τὰ κατὰ τὴν Ἰθάκην ὑπὸ τῶν μνηστήρων πραττόμενα. ἔπειτα ἐξηγεῖται αὐτῷ ὁ Μενέλαος περὶ τῶν νόστων τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῆς Πρωτέως μαντείας, δι' ἧς ἔγνω τὸν Ἀγαμέμνονος θάνατον, καὶ ὡς Ὀδυσσεὺς παρὰ Καλυψοῖ εἴη. βουλὴ δὲ γίνεται τῶν μνηστήρων περὶ τοῦ τὸν Τηλέμαχον ἀνελεῖν. παραμυθεῖται δὲ ἡ Ἀθηνᾶ δι' ὀνείρου τὴν Πηνελόπην, ἐπὶ τῇ τοῦ παιδὸς ἀποδημίᾳ δυσφορήσασαν, διὰ εὐδώλου, ὁμοιωθεῖσα Ἰφθίμῃ τῇ τοῦ Πηνελόπης ἀδελφῇ.

Δέλ-

At ubi potus & cibi amorem emiſerunt,
Inter illos ſermonem cœpit ſenex eques Neſtor:
Filii mei, agite Telemacho pulchros crines habentes equos
Jungite ſub currum ducentes, ut conficiat iter.
Sic ait. hi vero illum ſtatim audierunt atque paruerunt:
Celeriterque junxerunt ſub currum veloces equos.
Mulier vero proma panem & vinum impoſuit,
Obſoniaque qualia edunt Jovis alumni reges.
Telemachus autem perpulchrum conſcendit currum:
Juxta eum vero Neſtorides Piſiſtratus princeps juventutis
In currumque conſcendit, & habenas cepit manu:
Verberavitque ut impellerentur: illi vero non inviti volabant
In campum, reliqueruntque Pyli arduam urbem.
Illi vero tota die quatiebant jugum utrinque tenentes:
Occiditque ſol, obumbratæque ſunt omnes viæ.
Ad Pheras autem venerunt, Dioclis ad domum
Filli Ortilochi, quem Alpheus genuit filium.
Ibi per noctem quieverunt: ille vero illis hoſpitalia appoſuit.
Quando vero aere nata apparuit roſea digitos aurora,
Equoſque junxerunt, curruſque variegatos conſcenderunt:
Extra limen agitarunt & porticum ſonoram:
Flagellavit autem ut irent: Illi vero non inviti volabant.
Venerunt autem in campum frugiferum: hicque deinde
Perficiebant iter: uſque adeo extulerant veloces equi.
Occiditque ſol, inumbratæque ſunt omnes viæ.

ODYSSEÆ HOMERI IV. LIBRI

Argumentum.

APud Menelaum hoſpitio exceptus cum Piſiſtrato Telemachus, nunciat ea quæ in Ithaca a procis fiebant. Deinde narrat ipſi Menelaus de reditu Græcorum, & Protei vaticinio, per quod cognovit Agamemnonis mortem, quodque Ulyſſes apud Calypſo eſſet. Sed proci conſultant de Telemacho occidendo. Conſolatur autem Pallas per ſomnium Penelopen, filii profectionem graviter ferentem, per ſimulacrum, ſimilis facta Iphthimæ Penelopes ſorori.

Δίλπε, μάδ' ἀμφὶ πατρὸς παρ' Ἀτρείδα λοχώμενος ὑός.

Οἳ δ' ἵξον καὶ λίλιο Λακεδαίμονα κηπόεσσαν·
Πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάυ κυδαλίμοιο.
Τὸν δ' ἕρον δαινυῦτα γάμον πολλοῖσιν ἑταῖσιν,
Τίέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμοδος, ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
Τλὼ μὲν Ἀχιλῆος ῥυζιώορος υἷεϊ πέμπεν·
(Ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
Δωσέμεναι· τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον.
Τλὼ ἄρ' ὄγ' ἔνδ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων προτὶ ἄστυ πεφιλλυτόν, οἷσιν ἄνασσεν.)
Τιεῖ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἦγετο κούρη,
Ὅς οἱ πηλύγετος γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης
Ἐκ δούλης· Ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκ ἔτ' ἔφαινον,
Ἐπειδὴ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινὴν
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσῆς Ἀφροδίτης.
Ὡς αἱ μὲν δαίνυντο κατ' ὐψερεφὲς μέγα δῶμα
Γείτονες ἠδὲ ἕται Μενελάυ κυδαλίμοιο,
Τερπόμενοι. μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο δῖος ἀοιδὸς
Φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτὼς
Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνεον κατὰ μέσσον.
Τῶ δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτώ τε καὶ ἵππω,
Τηλέμαχόν θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
Σῆσαν· ὁ δὲ προμολὼν ἷδετο κρείων Ἐτεωνεύς,
Ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάυ κυδαλίμοιο·
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελίων διὰ δώματα ποιμένι λαῶν·
Ἀγχοῦ δ' ἰσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἤειν δή τινε τώδε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Ἄνδρε δύω, γενεὴ δὲ Διὸς μεγάλοιο ἔοικεν·
Ἀλλ' εἶπ' εἰ σφῶϊν κατακύσομεν ὠκέας ἵππους,
Ἢ ἄλλον πέμπωμεν 'κανέμεν ὄς κε φιλήσῃ.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Οὐ μέν νήπιος ἦσθα Βοηθοίδη Ἐτεωνεῦ
Τοπρίν, ἀτὰρ μὲν νῦν γε πάϊς ὡς νήπια βάζεις.
Ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε
Ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἰκόμεθ', αἴκέ ποθι Ζεὺς
Ἐξοπίσω περ παύσῃ οἰζύν. ἀλλὰ λύ' ἵππους
Ἤειν, ἐς δ' αὐτὰς προτέρω ἄγε θοινηθῆναι.

Ὡς

Δ. Discit de patre ab Atrida insidiis circumdatus filius.

AT illi venerunt in cavam Spartam amplam:
Ad domum autem diverterunt Menelai glorioſi.
Hunc invenerunt celebrantem nuptias multis civibus,
Filii atque filiæ inculpatæ, ſua in domo.
Hanc quidem Achillis agminum perruptoris filio mittebat:
(In Troja enim primum ſpoponderat atque annuerat
Daturum: illis vero dii nuptias efficiebant.
Eam ipſe illuc cum equis & curribus mittebat ire
Myrmidonum ad urbem inclytam, quibus imperabat.)
Filio autem ex Sparta Alectoris dedit filiam,
Qui ei in ſenectute natus erat fortis Megapenthes
E ſerva, Helenæ enim dii prolem non amplius oſtendebant,
Ex quo ſemel genuerat filiam amabilem
Hermionem, quæ ſpeciem habebat aureæ Veneris.
Sic hi quidem epulabantur per ſublimem magnam domum
Vicini & cives Menelai glorioſi,
Oblectantes ſe. inter eos autem cantabat divinus Muſicus,
Citharam pulſans: duoque ſaltatores inter eos
Cantum auſpicantes ſaltabant in medio.
Cæterum in veſtibulo ædium ipſique & equi,
Telemachus heros & Neſtoris inclytus filius
Stabant: ipſe vero procurrens vidit potens Eteoneus,
Strenuus armiger Menelai glorioſi,
Ivitque annuncians per domos paſtori populorum:
Prope autem ſtans verba velocia dixit:
Hoſpites quidam iſti, Jovis alumne Menelae,
Viri duo, proli vero Jovis magni ſimiles ſunt:
Sed dic an ipſis ſolvere debeamus veloces equos,
An ad alium mittamus ire, qui eos amice excipiat.
Sed hunc admodum indignabundus allocutus eſt flavus Menelaus:
Non quidem ſtultus eras Boethide Eteoneu
Antea, at nunc quidem puer veluti puerilia loqueris.
Nos certe hoſpitalia multa poſtquam edimus
Aliorum virorum huc venimus, ſicubi Jupiter
In poſterum ſaltem liberaret ab ærumna. ſed ſolve equos
Hoſpitum, ipſoſque in conſpectum adduc ad epulandum.

Sic

Ὣς φάθ'. ὁ δ' ἐκ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλους
Ὀτρηρὸς θεράποντας ἅμ' ἑσπέσθαι οἱ αὐτῷ.
Οἱ δ' ἵππους μὲν ἔλυσαν ὑπὸ ζυγὸν ἱδρώοντας·
Καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἱπείοισι κάπησι,
Πὰρ δ' ἔβαλον ζειὰς, ἀνὰ δὲ κρῖ λευκὸν ἔμιξαν·
Ἅρματα δ' ἐκλίναν πρὸς αὐλῶπιν παμφανόωντα,
Αὐτὰς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον. οἱ δὲ ἰδόντες
Θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὥς τε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
Δῶμα κατ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τέρψησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
Εἰς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λόεσσαντο.
Τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ἕλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
Εἷς ῥα θρόνους ἕζοντο παρ' Ἀτρεΐδῃ Μενέλαον.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
Παντοίων· παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
Τῷ δὲ δεικνύμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Σίτου δ' ἅπτεσθον, καὶ χαίρετον· αὖτὰρ ἔπειτα
Δείπνου ποσσαμένω, ἐρησόμεθ' οἵτινές ἐστον
Ἀνδρῶν. ἐ γὰρ σφῶν γε γένος ἀπόλωλε τοκήων,
Ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐσσὶ διοτρεφέων βασιλήων,
Σκηπτόχων· ἐπεὶ ἤ κε κακοὶ τοιῇσδε τέκοιεν.
Ὣς φάτο· καὶ σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν
Ὀπτ' ἐν χερσὶν ἑλών, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
Ἀγχι σὺν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πλησθοίατ' οἱ ἄλλοι,
Φραζόμενος Νεστορίδῃ τῷ μὰλ' ἀκαχεσμένα θυμῷ,
Χαλκῷ τε στορνῦσι καὶ δώμασιν ἠχήεσσι,
Χρυσῷ τ', ἠλέκτρῳ τε, καὶ ἀργύρῳ, ἠδ' ἐλέφαντι.
Ζηνὸς που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή.
Ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλὰ· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.

Τῶ

Sic ait. ille vero ex ædibus prorupit, vocabatque cæteros
Strenuos famulos una, ut sequerentur se ipsum.
Hi vero equos quidem solverunt sub jugo sudantes:
Et hos quidem alligarunt ad equina præsepia,
Apponebant autem avenas, & hordeum album admiscuerunt:
Currus vero posuerunt ad parietem collucentem,
Sed ipsos duxerunt in augustam domum; qui contemplantes
Admirabantur per domum Jovis alumni regis.
Instar enim solis splendor erat atque lunæ
Domum per excelsam Menelai glorioſi.
At postquam saturati sunt videndo oculis,
Ad labra descendentes perpolita lavabant.
Hos postquam igitur ancillæ laverunt, & unxerunt oleo,
Circumque vestes villosas posuerunt ipsis atque tunicas,
In sellas collocarunt prope Atridem Menelaum.
Aquam autem ancilla in gutturnio fudit ferens
Pulchro, aureo, super argenteo lebete,
Ad lavandum: juxtaque politam explicuit mensam.
Cibum vero veneranda proma appoſuit ferens,
Fercula multa imponens, largiens de præsentibus:
Structor autem carnium lances propoſuit tollens
Diversarum: ipsisque appoſuit aurea pocula.
Hos etiam data dextra alloquutus est flavus Menelaus:
Cibum simul attingite, & gaudete: cæterum deinde
Cibo saturati, interrogabimus quinam sitis
Hominum. non enim vestrorum utique genus periit parentum,
Sed virorum genus estis Jovis aluminorum regum,
Sceptriferorum: siquidem haud ignavi tales genuerunt.
Sic ait: & ipsis terga bovis pinguia appoſuit
Assata in manibus capiens, quæ ei munera appoſuerant ipsi.
Hi vero ad edulia parata appoſita manus porrexerunt.
Cæterum postquam potus & cibi amorem emiserunt,
Tum Telemachus alloquutus est Nestoris filium,
Prope admovens caput, ut ne audirent alii:
Considera Nestoride meo gratissime animo,
Ærisque splendorem & domum sonoram,
Aurique electrique, & argenti, atque eboris.
Jovis nimirum talis est Olympii intus aula,
Quanta hæc infinita multa: admiratio me occupat inspicientem.

Hunc

Τὸν δ' ἀγορεύοντ' ξαύετο ξανθὸς Μενέλαος,
Καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τέκνα φίλ', ἦτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐείζοι·
(Ἀθάνατοι γὰρ τῷ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν)
Ἀνδρῶν δ' ἤ κέν τίς μοι ἐρίσσεται, ἠὲ καὶ οὐκί,
Κτήμασιν. ἢ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐπαληθεὶς
Ἤγαγόμην ἐν νηυσὶ, καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον
Κύπρον, Φοινίκην τε, καὶ Αἰγυπτίους ἐπαλῆλθεις,
Αἰθίοπάς θ' ἱκόμην, καὶ Σιδονίους, καὶ Ἐρεμβούς,
Καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι.
Τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν·
Ἔνθα μὲν οὔτε ἄναξ ἐπιδεύεται, οὔτέ τι ποιμὴν,
Τυρῷ καὶ κρειῶν, ἠδὲ γλυκεροῖο γάλακτος·
Ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηετανὸν γάλα δῖσθαι.
Ἕως ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον συναγείρων
Ἠλώμην, τείως μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνε,
Λάθρη, ἀνωΐστὶ, δόλῳ ἀλομένης ἀλόχοιο·
Ὧς οὔτοι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
Καὶ πατέρων πίδε μέλετ' ἀκούειν, οὕστινες ὔμμιν
Εἰσίν· ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον,
Εὖ μάλα ναιετάοντα, κεχανδότα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Ὧν ὄφελον τριηκοστὸν περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
Ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι οἳ πρὶν ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
Ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
Πολλάκις ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν,
Ἄλλοτε μέν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
Παύομαι· αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο.
Τῶν πάντων ἐ τόσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
Ὡς ἑνὸς ὅς μοι ὕπνον ἀπέχδαίρει καὶ ἐδωδὴν
Μνωομένῳ. ἐπεὶ οὔτις Ἀχαιῶν τόσ' ἐμόγησεν
Οἷ' Ὀδυσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο· τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν
Αὐτῷ κήδε' ἔσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν ἄλαστον
Κείνου, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται. οὐδέ τι ἴδμεν
Ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκεν· ὀδύρονταί νύ πού αὐτὸν
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχός θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ὧς φάτο· τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
Δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε πατρὸς ἀκούσας,

Hunc autem loquentem intellexit flavus Menelaus,
Et ipsos compellans verba volatilia dixit:
Filii cari, equidem cum Jove mortalium nemo contenderit:
(Immortalia enim ejus habitacula & facultates sunt)
Hominum vero sive aliquis mecum contendat, sive non,
Facultatibus; certe multa passus & multum errans
Vectus in navibus, & octavo *demum* anno veni
In Cyprum Phœnicemque: & Ægyptios oberrans,
Æthiopesque adii, & Sidonios, & Erembos,
Et Lybiam, ubi agni protinus cornuti sunt.
Ter enim pariunt oves per annum perfectum:
Ibi enim neque herus indigens est, neque pastor,
Caseï & carnium, neque dulcis lactis:
Sed semper præbent durantes in totum annum lac mulgendum.
Interea dum ego circa illa multum victum congregans
Errabam, interea mihi fratrem alius interfecit
Clam, ex improviso, dolo pernicioseæ uxoris.
Sic minime lætus istis facultatibus impero.
Et ex patribus ista eratis audituri, qui quidem vobis
Sunt, quandoquidem valde multa passus sum, & perdidi domum
Perquam bene habitatam, capientem multa & pretiosa,
Quorum debebam vel tertiam habens in domo partem
Habitare, illi vero viri salvi esse, qui tum perierunt
Troja in lata, longe ab Argis equos pascentibus.
Sed tamen omnes quidem lugens & deflens,
Crebro domi desidens nostræ,
Interdum quidem luctu mentem oblector, interdum rursus
Quiesco. brevis enim satietas molesti luctus.
Horum omnium non tantum lugeo, tametsi mœstus,
Ut unius gratia, qui mihi somnum invisum facit & cibum
Recordanti. quoniam nullus Græcorum tanta laboravit,
Quanta Ulysses laboravit & sustulit: ob hæc futurum erat
Ut ipsi dolores evenirent, mihi vero tristitia semper incessabilis
Ejus *causa*, quoniam diu longe abest. neque scimus
Vivatne ille an mortuus sit: defient utique illum
Laertesque senex & prudens Penelope,
Telemachusque, quem reliquit recens natum in domo.
Sic ait. huic autem ob patrem desiderium excitavit luctus.
Lachrymas vero a palpebris humi fudit patrem audiens,

Χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν ἀναχὼν
Ἀμφοτέρηισι χερσὶ. νόησε δέ μιν Μενέλαος.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Ἦ μιν αὖτὸν πατρὸς ἐάσειε μνησάμενα,
Ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε μυθήσαιτο.
Ἕως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Ἐκ δ' Ἑλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
Ἤλυθεν, Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ ἐοικυῖα.
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' Ἀδρήστη κλισίην ἐύτυκτον ἔθηκεν·
Ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρεν μαλακὸν ἐριοῖο·
Φυλὼ δ' ἀργύρεον πάλαθον φέρε, τὸν οἱ ἔδωκε
Ἀλκάνδρη Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναι' ἐνὶ Θήβῃς
Αἰγυπτίης, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἔνι κτήματα κεῖται.
Ὅς Μενελάῳ δῶκε δύ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
Δεὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα.
Χώρεις δ' αὖδ' Ἑλένη ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα,
Χρυσῷ τ' ἠλακάτην, πάλαθον δ' ὑπόκυκλον ὄπασσεν,
Ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκρέανται·
Τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα,
Νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
Ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα.
Ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
Αὐτίκα δ' ἣγ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινε ἑκαστα,
Ἴδμεν δὴ Μενέλαε Διοτρεφὲς οἵ τινες οἵδε
Ἀνδρῶν εὐχετόωνται ἱκάνεμεν ἡμέτερον δῶ;
Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω, κέλεται δέ με θυμός.
Οὔ γάρ πω πινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
Οὔτ' ἄνδρ', οὔτε γυναῖκα, (σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν)
Ὡς ὃδ' Ὀδυσῆος μεγαλήτορος υἷι ἔοικε
Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
Κῆνος ἀκὴρ, ὅτ' ἐμεῖο χυωόμενοι εἵνεκ' Ἀχαιοὶ
Ἦλθεθ' ὑπὸ Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Οὕτω νῦν καὶ ἐγὼ νοέω, γύναι, ὡς σὺ εἰσκεις·
Κείνου γὰρ τοιοίδε πόδες, τοιαίδε τε χεῖρες,
Ὀφθαλμῶν τε βολαὶ, κεφαλή τ', ἐφύπερθέ τε χαῖται.
Καὶ νῦν ἤπι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆι,
Μυθεόμην ὅσα κεῖνος ὀιζύσας ἐμόγησεν
Ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ὃ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβε,

Χλαῖ-

Veſtem purpuream oculis obtendens
Utraque manu: agnovit autem Menelaus ipſum.
Deliberavitque deinde in mente & in animo,
An ipſum patris ſineret meminiſſe,
An prior interrogaret, ſingulaque diceret.
Interim dum ille iſta deliberabat in mente & in animo,
Helena ex thalamo odorifero excelſo
Egreſſa eſt, Dianæ aureum arcum habenti ſimilis:
Huic ſtatim Adraſta ſellam benefactam appoſuit:
Alcippe vero tapetem ferebat mollis lanæ:
Phyloque argenteum calathum ferebat, quem illi dedit
Alcandra Polybi uxor, qui habitabat in Thebis
Ægyptiacis, ubi plurima in ædibus bona jacent.
Qui Menelao dedit duo argentea labra,
Geminoſque tripodas, & decem auri talenta:
Privatim vero rurſus Helenæ uxor dedit pulchra dona,
Aureamque colum, calathumque ſubrotatum præbuit,
Argenteum, auro vero labia immixta erant:
Hunc itaque ei ancilla Phylo appoſuit ferens,
Filo pulchre elaborato repletum: cæterum ſuper eum
Colus extenſa erat violaceam lanam habens.
Sedit autem in ſella, ſcabellumque ſub pedibus erat:
Continuo autem illa verbis maritum interrogabat ſingula.
Scimus utique Menelae Jovis alumne quinam hi
Hominum glorientur veniſſe noſtram domum?
Mentiar, an verum dicam, jubet me animus.
Nullum enim unquam puto ſimilem adeo vidiſſe
Neque virum, neque mulierem, (admiratio me tenet aſpicientem)
Ut iſte Ulyſſis magnanimi filio ſimilis
Telemacho, quem reliquit recens natum domi ſuæ
Ille vir, quando mei impudentis gratia Achivi
Veniſtis ad Trojam, bellum ingens agitantes.
Hanc viciſſim reſpondens allocutus eſt flavus Menelaus:
Sic nunc ego quoque cogito uxor ut tu putas.
Illius enim ejuſmodi pedes, ejuſmodique manus,
Oculorumque jactus, caputque, & ſuperne comæ.
Et nunc ſane ego recordatus de Ulyſſe,
Loquebar quantas ille ærumnas patiens toleravit
Pro me: at hic amaras a palpebris lacrymas ſtillavit,

Χλαῖναν πορφυρέην ἀντ' ὀφθαλμοῖϊν ἀναχών.
Τὸν δ' αὖ Νεσορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρείδη Μενέλαε Διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Κεῖνα μέν τοι δὴ ὡς ἐπότυμον, ὡς ἀγορεύεις·
Ἀλλὰ σαόφρων ἐστὶ, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ,
Ὥδ' ἐλθὼν τοιοῦτον, ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν
Ἄντα σέθεν, τῷ νῶϊ θεῷ ὡς πειρόμεθ' αὐδῇ.
Αὐτὰρ ἐμὲ προέηκε γερηνίῳ ἱππότα Νέστωρ
Τῷ ἅμα πομπὸν ἕπεσθαι. ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι,
Ὄφρά οἱ ἢ τι ἔπος ὑποθήσεαι, ἠέ τι ἔργον.
Πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς πεῖς οἰχομένοιο,
Ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ τοῖοι ἀρωσιπτῆρες ἔωσιν·
Ὡς νῦν Τηλεμάχῳ· ὁ μὲν οἴχεται, ἀδέ οἱ ἄλλοι
Εἰσ' οἵ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλοι ἀνέρος υἷος ἐμοῦ δῶ
Ἵκανε, ὃς εἵνεκ' ἐμεῖο πολεῖς ἐμόγησεν ἀέθλους·
Καί μιν ἔρδειν ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
Ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεὶρ ἅλα νόσφιν ἔδωκε
Νηυσὶ θοῇσι γενέσθαι Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεύς·
Καί κέν οἱ Ἄργεϊ ναίειν πόλιν, ᾗ δώματ' ἔτευξα,
Ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ,
Καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
Αἳ περιναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
Καί κε δαμὰ ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ'· οὐδέ κεν ἡμέας
Ἄλλο διέκρινε φιλέοντέ τε τερπομένω τε,
Πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν πω μέλλεν ἀγάασθαι θεὸς αὐτὸς,
Ὅς κεῖνον δύσλιον ἀνόσιμον οἷον ἔθηκεν.
Ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
Κλαῖε μὲν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα,
Κλαῖε δὲ Τηλεμάχος τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος·
Οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρύτῳ ἔχεν ὄσσε.
Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμείμονος Ἀντιλόχοιο,
Τὸν ῥ' Ἠὼς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός.
Τῷ ὅγ' ἐπιμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν,
Ἀτρεΐδη, τέο μέν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι
Νέστωρ φάσκ' ὁ γέρων, ὅτ' ἐπιμνησαίμεθα σεῖο
Οἵσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλοις ἐρέοιμεν.

Καὶ

Veſtem purpuream oculis prætendens.
Hunc rurſus Neſtorides Piſiſtratus allocutus eſt:
Atride Menelae, Jovis alumne, dux populorum,
Equidem illius hic filius eſt vere, quemadmodum dicis:
Sed modeſtus eſt, indignumque putat in animo,
Huc veniens primum, interpellationes proferre
Coram te, cujus nos dei tanquam delectamur voce.
Cæterum me miſit ſenex eques Neſtor
Hunc ſimul comes ſequerer. cupiebat enim te videre,
Ut ei aut verbis conſulas, aut re ipſa.
Plurimos enim dolores patitur ob patrem filius abſentem,
Domi ſuæ, cui non multi auxiliatores ſunt:
Sic nunc Telemacho: hic quidem abeſt, neque ei alii
Sunt qui per populum avertant malum.
Hunc viciſſim allocutus eſt flavus Menelaus:
Papæ, certe perquam amici viri filius meam domum
Venit, qui mei gratia plurima ſubiit certamina.
Atque ipſum putabam reverſum amaturum eſſe præter cæteros
Argivos, ſi nobis ſuper mare reditum dediſſet
Navibus velocibus fieri Olympius late videns Jupiter:
Et ſanè ei in Argo ſtatuiſſem urbem, & ædes ædificaſſem,
Ex Ithaca adducto cum facultatibus & filio ſuo,
Et omni populo, unam urbium evacuans,
Quæ circum habitantur, regnanturque mihi ipſi:
Et crebro hic exiſtentes conſuetudinem habuiſſemus: neque nos
Aliud ſeperaſſet amanteſque, oblectanteſque,
Donec jam mortis nigra nebula obtexiſſet.
Sed hæc fortaſſe inviſurus erat deus ipſe,
Qui illum infelicem abſque reditu ſolum reddidit.
Sic ait. his vero omnibus voluptatem excitavit luctus.
Flebat quidem Argiva Helena ex Jove nata,
Flebat etiam Telemachuſque & Atrides Menelaus:
Neque ſane Neſtoris filius abſque lacrymis habebat oculos.
Recordabatur enim in animo inculpati Antilochi,
Quem ſanè Auroræ interfecit ſplendidæ inclytus filius:
Hujus ille recordatus verba volatilia dixit:
Atride, ſupra alios mortales te prudentem eſſe
Neſtor dicebat ſenex, cum faceremus mentionem tui
Suis in domibus, & nos mutuo interrogaremus.

Καὶ νῦ εἰπέ τι ἔστι, πίθοιό μοι· ὐ γὰρ ἔγωγε
Τέρπομ' ὀδυρόμενον μεταδόρπιον· ἄλλα καὶ ἠὼς
Ἔσσεται ἠερίγενεια. νεμεσσῶμαί γε μὲν ὐδὲν
Κλαίειν ὅς κε θάνῃσι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
Τοῦτό νυ καὶ γέρας οἷον ὀίζυροῖσι βροτοῖσι,
Κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.
Καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεὸς, ὅς περ κάκιστος
Ἀργείων· μέλεις δὲ σὺ ἴδμεναι. ὐ γὰρ ἔγωγε
Ἥντησ', οὐδὲ ἴδον· πέρι δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι
Ἀνάλκιον, πέρι μὲν θείειν ταχὺ, ὐδὲ μαχητήν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ πάσα εἰπες ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ
Εἴποι καὶ ῥέξειε, καὶ ὃς προγενέστερος εἴη·
(Τοίη γὰρ πατρὸς ὅ καὶ πεπνυμένα βάζεις·
Ῥεῖα δ' ἀείγνωτος γόνος ἀνέρος ᾧ τε Κρονίων
Ὄλβον ἐπικλώσῃ γαμέσσῃ τε γεινομένῳ τε·
Ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα,
Αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηράσκεμεν ἐν μεγάροισιν,
Τέκεας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εὖ διακρίνας)
Ἡμεῖς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἐάσομεν, ὅς περ ἐτύχθη·
Δόρπα δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
Χεύαντες· μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται
Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ, διαειπέμεν ἀλλήλοισιν.
Ὣς ἔφατ'. Ἀσφαλίων δ' ἀρ' ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευεν,
Ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάϊ κυδαλίμοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε Διὸς κυγεγαῖα Ἑλένη.
Αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον ἔνδεν ἔπινον,
Νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
Ὃς τὸ καταβρόξειε, ἐπὶ κρητῆρι μιγείη,
Οὐκ ἂν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
Οὐδ' εἰ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
Οὐδ' εἰ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν
Χαλκῷ δηϊόωσιν, ὁ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
Τοῖα Διὸς δυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα
Ἐσθλά, τά οἱ Πολύδαμνα πόρε Θῶν παράκοιτις
Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.
Ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπίσταμενος περὶ πάντων

Ἀν-

Quare nunc si forte licet, pareas mihi: non enim ego
Delector flens post cœnam: sed & aurora
Erit aere genita. indignor quidem nihil
Deflere *illum* qui mortuus fuerit mortalium & fatum obierit.
Hic nimirum honos est solus miseris mortalibus,
Tondereque comam, profundereque lacrymas a genis:
Etenim meus mortuus est frater, neutiquam ignaviſſimus
Argivorum: debes autem tu scire. non enim ego
Adfui, neque vidi: supra autem alios ferunt fuisse
Antilochum, supra alios & currendo velocem, & bellatorem.
Hunc autem excipiens allocutus est flavus Menelaus:
O amice, quandoquidem talia dixisti quæcunque prudens vir
Diceret & faceret, & qui major natu esset:
(Talis enim & patris es, quare etiam sapienter loqueris.
Facilis enim cognitu proles viri cui Saturnius
Felicitatem destinat & uxorem ducenti & nascenti:
Quemadmodum nunc Nestori dedit jugiter diebus omnibus,
Ipsum quidem molliter senescere domi suæ,
Filios rursus prudentes & hasta esse optimos)
Nos vero fletum relinquemus, qui prius incidit:
Cœnæ autem rursus memores simus, manibusque aquam
Infundant: sermones etiam mane erunt
Telemacho & mihi, ad colloquendum invicem.
Sic ait. Asphalio vero aquam manibus infudit,
Strenuus famulus Menelai glorioſi.
Hi vero ad edulia parata appoſita manus mittebant.
Ibi tum alia excogitavit Helena Jove prognata.
Protinus ergo in vinum misit medicamen unde bibebant,
Luctui iræque adversum, malorum oblivionem inducens omnium.
Qui illud biberit postquam crateri mixtum est,
Non utique tota die profuderit lacrymas per genas,
Neque si ei mortui fuerint materque paterque,
Neque si ei coram fratrem aut carum filium
Ferro trucidarent, ipse vero oculis videret.
Talia Jovis filia habebat medicamina utilia
Bona, quæ illi Polydamna præbuerat Thonis uxor
Ægyptia, qua plurima producit fertilis terra
Medicamina, multa quidem bona mixta, multa tamen & mala.
Medicus vero unusquisque peritus supra omnes

Ἀνθρώπων· ἦ γὰρ Πεισήνορός εἰσι γενέθλης.
Ἀὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐνέηκε, κέλευσέ τε οἰνοχοῆσαι,
Ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε Διοτρεφές, ἡδὲ καὶ οἵδε
Ἀνδρῶν ἐσθλῶν παῖδες, (ἐπὰρ θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ· δύναται γὰρ ἅπαντα)
Ἧσθε νῦν δαίνυσθε κατήμενοι ἐν μεγάροισι,
Καὶ μύθοις τέρπεσθε· ἐοικότα γὰρ καταλέξω.
Πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
Ὅσσοι Ὀδυσσῆος παλαισφρονός εἰσιν ἄεθλοι·
Ἀλλ' οἷον τὸ δ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί·
Αὐτὸν μὲν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσας,
Σπεῖρε κακὴ ἀμφ' ὤμοισι βαλών, οἰκῆι ἐοικώς,
Ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν·
Ἄλλῳ δ' αὖτ' φωτὶ κατακρύπτων ἤισκε
Δέκτῃ, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔλιν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
Τῷ ἴκελος κατέδυ Τρώων πόλιν. οἱ δ' ἀβάκησαν
Πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἷη ἀνέγνων τοῖον ἐόντα,
Καί μιν ἀνηρώτων· ὁ δὲ κερδοσύνῃ ἀλέεινεν·
Ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼν ἐλόων ἐς χεῖρον ἐλαύνω,
Ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσα, καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
Μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι
Πρίν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι·
Καὶ τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξε Ἀχαιῶν.
Πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας ταναηκέϊ χαλκῷ,
Ἦλθε μετ' Ἀργείους· κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν·
Ἔνθ' ἄλλαι Τρωαὶ λίγ' ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Χαῖρ', ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι
Αὖ οἰκόνδ'· ἄτην δὲ μετέστενον, ἣν Ἀφροδίτη
Δῶκ' ὅτε μ' ἤγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
Παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισαμένην, θαλαμήν τε, πόσιν τε
Οὔ τευ δεύομενον, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτέ τι εἶδος.
Τὴν δ' ἀταμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γύναι, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἤδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε
Ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
Ἀλλ' οὔπω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Οἷον Ὀδυσσῆος παλαίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ.

Οἷον

Homines: ſane enim Pæonis ſunt generis.
At poſtquam immiſit, juſſitque vinum infundere,
Denuo verbis excipiens allocuta eſt:
Atride Menelae a Jove nutrite, atque etiam hi
Virorum bonorum filii, (enimvero deus aliud ſupra aliud
Jupiter bonumque malumque dat: poteſt enim omnia)
Quare nunc convivamini ſedentes in ædibus,
Et ſermonibus delectamini: decentia enim ordine dicam.
Omnia quidem non ego enarrare queam neque nominare
Quot Ulyſſis patientis ſunt certamina:
Sed qualiter iſtud fecit & ſuſtinuit durus vir
Populo in Trojanorum, ubi paſſi eſtis ærumnas Achivi:
Seipſum plagis indecentibus domans
Pannos ſordidos circumjiciens humeris, ſervo ſimilis,
Hominum infenſorum ingreſſus eſt urbem latam:
Aliique ſeipſum viro diſſimulans aſſimilavit
Mendico, qui neutiquam talis erat apud naves Achivorum:
Huic ſimilis ingreſſus eſt Troum urbem; qui ignorabant
Omnes: ego vero ipſum ſola agnovi talis quod eſſet,
Et ipſum interrogabam: ille vero aſtu tergiverſabatur.
Sed cum jam ipſum laviſſem & unxiſſem oleo,
Veſtibuſque induiſſem, & juraviſſem validum juramentum,
Non prius Ulyſſem apud Trojanos prodituram
Priuſquam is ad naves veloces tentoriaque veniſſet:
Tum demum mihi omnem mentem aperuit Achivorum.
Plurimos autem Trojanorum cum interfeciſſet longo ferro,
Ivit ad Argivos: deſpectum vero *Trojanis* induxit multum.
Ibi aliæ Trojanæ ſtridule ejulabant: ſed meum pectus
Gaudebat; nam jam mihi cor verſum erat ut redirem
Rurſus domum: damnum vero deflebam, quod Venus
Dederat quando me duxit hinc cara a patria terra,
Filiamque meam ſegregans, thalamumque, maritumque,
Nulli ſecundum, neque mente, neque forma.
Illam dictis excipiens allocutus eſt flavus Menelaus:
Næ *tu* quidem hæc omnia uxor pro decenti dixiſti:
Jam quidem multorum cognovi conſiliumque mentemque
Virorum Heroum, multamque peragravi terram:
Sed nondum talem ego vidi oculis,
Quale Ulyſſis patientis erat amicum cor.

Qua-

Οἷον δὴ τόδ' ἔρεξε κὴ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ,
Ἵππῳ ἐν' ξεστῷ, ἵν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον κὴρας φέροντες.
Ἦλθες ἔπειτα σὺ κῆσε· κελαδεόμενναι δέ σ' ἔμελλε
Δαίμων, ὃς Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι,
Καί τοι Δηϊφοβον θεοείκελον ἕπετ' ἰόντι.
Τρὶς δὲ περίστειξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα,
Ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ἀνόμαζες ἀρίστους,
Πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκων' ἀλόχοισιν.
Αὐτὰρ ἐγὼ κὴ Τυδείδης κὴ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἥμενοι ἐν μέσσοισιν, ἀκούσαμεν ὡς ἐβόησας.
Νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὁρμηθέντε
Ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αὖθι ὑπακοῦσαι·
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε κὴ ἔσχεθεν ἱεμένω περ.
Ἔνθ' ἄλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν ἷφι Ἀχαιῶν·
Ἀνακλος δὲ σέ γ' οἷον ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
Ἤθελεν· ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἐπὶ μάσσακα χερσὶ πίεζε
Νωλεμέως κρατερῇσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιούς·
Τόφρα δ' ἔχ' ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχον πεπνυμένον ἀντία ἤδη,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
Ἄλγιον· οὐ γάρ οἵ τι πάρ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
Οὐδ' εἰ οἱ κραδίη γε σιδηρέη ἔνδοθεν ἦεν.
Ἀλλ' ἄγετ', εἰς ἄντρον τρέπετ' ἠμέας, ὄφρά κεν ἤδη
Τέρπῳ ὑπὸ γλυκερῷ παρπαλιμέδοντε κοιμηθέντες.
Ὣς ἔφατ'. Ἀργείη δ' Ἑλένη δμῳῇσι κέλευσε
Δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, κὴ ῥήγεα καλὰ
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
Χλαίνας τ' εὐθέμεναι ῥῶγας καθύπερθεν ἔσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
Δέμνια δὴ στόρεσαν· ἐκ δὲ ξείνους ἄγε κήρυξ.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο
Τηλέμαχός θ' ἥρως κὴ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·
Ἀτρεΐδης δὲ κάθευδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
Παρ δ' Ἑλένη ταναύπεπλος ἀλέξετο δῖα γυναικῶν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ὄρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ,

Quale etiam illud fecit & sustinuit fortis vir,
Equo in polito, ubi insidebamus omnes optimi
Argivorum, Trojanis cædem & fatum ferentes.
Venisti deinde tu illuc: jussisse autem te videbatur
Deus, qui Trojanis volebat gloriam præbere,
Et te Deiphobus deo similis sequebatur vadentem.
Ter autem circumluſtrasti cavas insidias attrectans,
Nominatim vero Danaorum nominabas optimos,
Omnium Argivorum voce assimilata uxoribus.
Cæterum ego & Diomedes & nobilis Ulysses
Sedentes inter medios, audivimus ut vocasti.
Nos quidem ambo prompti eramus facto impetu
Aut exire, aut protinus respondere intus:
Sed Ulysses prohibuit & continuit quantumvis cupidos.
Ibi alii quidem omnes taciti erant filii Achivorum:
Anticlus vero te solus excipere verbis
Volebat: sed Ulysses os manibus premebat
Indesinenter robustis, servavitque omnes Achivos:
Tamdiu autem detinuit, donec te seorsim abduxit Pallas Minerva.
Hunc rursus Telemachus prudens allocutus est:
Atride Menelae Jovis alumne, dux populorum,
Durum est; non enim ei ista depulerunt tristem mortem,
Neque si ei cor ferreum intus esset:
Sed agite ad cubile ducite nos, ut jam
Somno a dulci delectemur dormientes.
Sic ait. Argiva autem Helena ancillis præcepit
Cubilia sub porticu ponere, & stragula pulchra
Purpurea injicere, sternereque superne tapetas,
Vestesque imponere crispas superne cooperiendo.
Illæ vero iverunt ex ædibus, facem in manibus habentes;
Cubiliaque straverunt. hospites vero ducebat præco.
Hi quidem in vestibulo domus illic dormiebant
Telemachusque heros & Nestoris inclytus filius:
Atrides vero dormivit in recessu domus excelsæ,
Juxtaque Helena sinuoso peplo cubavit nobilissima mulierum.
Quando vero aere genita apparuit rosea digitos aurora,
Surrexit ex lecto prælio strenuus Menelaus
Vestes induens: acutumque gladium circumposuit humero,
Pedibus vero nitidis subligavit pulchra sandalia.

In-

Βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐπιείκελος ἄντην,
Τηλεμάχῳ δὲ παρίζεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τίπτε δέ σε χρειὼ δῦρ' ἤγαγε Τηλέμαχ' ἥρως,
Εἰς Λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
Δήμιον, ἢ ἴδιον; τόδε μοι νημερτὲς ἐνισπε.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Ἦλυθον εἴ τινά μοι κληηδόνα πατρὸς ἐνίσποις.
Ἐσθίεταί μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα·
Δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἵτέ μοι αἰεὶ
Μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἐλικας βοῦς,
Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.
Τοὔνεκα νῦν σὰ γούνα δ' ἱκάνομαι αἴκ' ἐθέλησθα
Κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴπερ ὄπωπας
Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
Πλαζομένου. πέρι γάρ μιν ἐΐζυρὸν τέκε μήτηρ.
Μηδέ τι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων,
Ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἴδηαι ὀπωπῆς.
Λίσσομαι, εἴ ποτέ τοί τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσεὺς
Ἢ ἔπος ἢέ τι ἔργον ὑποσχὰς ἐξετέλεσσε
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί,
Τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνισπε.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
Ἤθελον εὐνηθῆναι ἀναλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἐλαφος κρατεροῖο λέοντος
Νεβρὰς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνὰς,
Κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
Βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα εἰὼ εἰσήλυθεν εὐνήν,
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
Ὡς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
Αἴ γὰρ Ζεὺς τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ,
Ἐξ ἕρδην Φιλομηλείδῃ ἐπάλασσεν ἀνῆκας,
Καδδ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοὶ·
Τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσεύς,
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε·
Τὰ φὼτα δ' ἃ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
Ἄλλο παρὲξ ἐτέτμω παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω·

Ἀλ-

Instititque ire ex thalamo deo similis plane,
Telemacho autem assidebat, sermonemque habuit, & compellavit:
Et quæ te necessitas huc egit Telemache heros,
Ad Lacedæmonem nobilem, per lata dorsa maris?
Publica, an privata? hoc mihi vere dic.
Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est:
Atride Menelae Jovis alumne, rex populorum,
Veni si quam mihi famam de patre diceres:
Comeditur mihi domus, perieruntque pinguia opera:
Hostiumque virorum plena est domus, qui mihi perpetuo
Oves frequentes mactant & flexipedes nigras boves,
Matris meæ proci violentam injuriam inferentes.
Propterea nunc ad tua genua venio, siquidem velis
Illius sævam mortem indicare, sicubi vidisti
Oculis tuis, aut alterius sermonibus audivisti
Errantis. supra modum enim ipsum ærumnosum peperit mater.
Neque quicquam me veritus blandiaris neque misertus,
Sed plane mihi enarra quemadmodum incidisti videndo.
Precor, si unquam tibi aliquod pater meus bonus Ulysses
Aut dictum aut etiam factum pollicitus effecit
Populo in Trojanorum, ubi passi estis ærumnas Achivi,
Horum nunc mihi memento, & mihi verum dic.
Hunc graviter ingemiscens allocutus est flavus Menelaus:
Papæ, certe valde sane duri viri in cubili
Voluerunt cubare imbelles ipsi cum sint.
Ut cum in lustro cerva fortis leonis
Hinnulos collocans recens genitos lactentes,
Colles investigat & valles herbosas
Pascens, ille vero deinde suum ingreditur cubile,
Et utrisque illis ingratam mortem infert:
Ita Ulysses illis mortem ingratam inferet.
Utinam O Jupiterque pater & Minerva & Apollo,
Talem se ferens qualis olim bene condita in Lesbo,
Contentione cum Philomelide luctatus est insurgens,
Prostravitque fortiter, & gavisi sunt omnes Achivi:
Talem ferens cum procis *utinam* congrediatur Ulysses.
Omnes & brevis vitæ fierent & amari matrimonii:
Ista vero quæ me interrogas & precaris, non equidem
Alia quam *sunt* dixero declinando, neque decipiam:

Sed

Ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἁλιος νημερτὴς,
Τῶν αὐτὸς τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος ἀδ' ἐπικάσσω.
Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
Ἔσχον, ἐπεὶ ἄ σφιν ἔρεξα τελείεσσας ἑκατόμβας·
Οἱ δ' αἰεὶ βάλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐρετμέων,
Νῆσός ἐπειτά τις ἐστὶ πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Αἰγύπτῳ προπάροιθε (Φάρον δέ ἑ κικλήσκουσι)
Τόσσον ἄνδιθ' ὅσσον τε πανημερὴν γλαφυρὴ νηῦς
Ἤνυσεν, ἢν λιγὺς αὖρος ἐπιπνείησιν ὄπισθεν·
Ἐν δὲ λιμένι δῦρμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας ἐίσας
Ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
Ἔνθά μ' ἐείκοσιν ἤματ' ἔχον θεοί· οὐδέ ποτ' ἔροι
Πνείοντες φαίνονθ' ἁλιπλάγες, οἵ ῥά τε νηῶν
Πομπῆες γίγνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Καί νύ κεν ἤια πάντα κατέφθιτο τῆ μένε ἀνδρῶν,
Εἰ μή τίς με θεῶν ὀλοφύρατο καί μ' ἐσάωσε,
Πρωτέος ἰφθίμου δυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος,
Εἰδοθέη· τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρωρα·
Ἦ μ' οἴῳ ἔρρουσι συμπλώσατο νόσφιν ἑταίρων.
Αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἁλώμενοι ἰχθυάασκον
Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
Ἦ δ' ἐμὸν ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο, φώνησέν τε·
Νήπιος εἶς ὦ ξεῖνε λίην τόσον, ἠὲ χαλίφρων,
Ἦὲ ἑκὼν μεθίης, καὶ τέρπεαι ἄλγεα πάσχων,
Ὅς δὴ δηθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
Εὑρέμεναι δύναται, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων;
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Ἔκ μέν τοι ἐρέω, ἥτις σύ περ ἔσσι θεάων,
Ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν κατερύκομαι, ἀλλά νυ μέλλω
Ἀθανάτῳ ἀλιτέσθαι οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Ἀλλὰ σύ περ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
Ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,
Νόσον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα;
Ὣς ἔφαμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Πωλεῖται ὃς δῦρο γέρων ἁλιος νημερτὴς,
Ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅστε θαλάσσης
Πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμώς·
Τόνδέ τ' ἐμὸν φασιν πατέρ' ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι·

Τὸν

Sed quæ mihi dixit ſenex marinus verax,
Horum nullum te ego celabo dictum neque occultabo.
In Ægypto me adhuc dii huc cupientem redire
Detinuerunt, quoniam ipſis non exhibueram perfecta ſacrificia:
Semper enim volunt dii nos meminiſſe præceptorum.
Cæterum inſula quædam eſt undoſo in ponto,
Ægyptum ante (Pharum autem ipſam vocant)
Tantum ſemota, quantum tota die cava navis
Confecit, cui ſtridulus ventus aſpirat a puppi:
In ea autem portus opportunus, unde naves æquales
In pontum deducunt, poſtquam hauſerunt nigram aquam.
Illic me viginti diebus detinuerunt dii: neque unquam venti ſecundi
Spirantes apparuerunt mari flantes, qui ſane navium
Ductores ſunt ſupra lata dorſa maris.
Et fortaſſis viatica omnia conſumpta fuiſſent & robur virorum,
Niſi me aliqua dearum reſpexiſſet & me ſervaſſet,
Protei potentis filia marini ſenis,
Idothea. illi enim maxime animum commovi,
Quæ mihi ſoli in ſolicitudine verſanti occurrit ſeorſim a ſociis.
Semper enim circa inſulam errantes piſcabantur
Curvis hamis: urgebat enim ventrem fames.
Hæc prope me aſtans verbum dixit, & prolocuta eſt:
Stultus es o hoſpes uſque adeo, aut fatuus,
An ſponte ceſſas, & delectaris dolores ferens,
Qui diu in inſula detineris, neque ullum finem
Invenire potes, conficitur autem tibi cor ſociorum?
Sic ait. at ego ipſam mutuis excipiens allocutus ſum:
Sane tibi dicam, quæcunque tandem ſis dearum,
Quod ego neutiquam volens detineor, ſed videor
Immortales offendiſſe qui cælum amplum habitant.
Sed tu mihi dic (dii enim omnia ſciunt)
Quiſnam me immortalium impedit & moratur iter,
Reditumque, ut in pontum deveniam piſcoſum?
Sic dicebam. illa vero ſtatim reſpondebat præſtantiſſima dearum:
Enimvero ego tibi o hoſpes perquam vere enarrabo.
Habitat quidam hic ſenex marinus verax,
Immortalis Proteus Ægyptius, qui maris
Totius profunditates novit, Neptuni ſubminiſter:
Hunc meum ajunt patrem eſſe, atque me genuiſſe:

Quem

Τόν γ' ἔπος σὺ δυώδεκ' ἀλοχησάμενος λελαβέσθαι,
Ὅς κέν τοι ἔπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα,
Καὶ δέ κέ τοι ἔπῃσι διοτρεφὲς, αἶκ' ἐθέλῃσθα,
Ὅν, τά τοι ἐν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται,
Οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Αὐτὴ νῦ φράζεο σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
Μήπως με προϊδὼν ἢ προδάεὶς ἀλέηται.
Ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτὶς ἀμείβετο δῖα θεάων,
Τοῦτο μὲν ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως κατερέξω.
Ἤμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβέβηκε,
Τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς εἶσι γέρων ἅλιος νημερτὴς,
Πνοιῇ ὑπὸ Ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὶ καλυφθείς,
Ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσσι γλαφυροῖσιν.
Ἀμφὶ δέ μιν Φῶκαι νέποδες καλῆς Ἁλοσύδνης
Ἀθρόαι εὕδουσιν, πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι,
Πικρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμὴν.
Ἔνθά σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἄμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
Εὐνάσω ἐξείης· σὺ δ' εὖ κρίνασθαι ἑταίρους
Τρεῖς, οἵ τοι παρὰ νηυσὶν ἐυστόλμοισιν ἄριστοι.
Πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῦ γέροντος.
Φώκας μέν τοι πρῶτον ἀριθμήσει, ἢ ἔπεισιν·
Αὐτὰρ ἐπὴν πάσας πεμπάσσεται, ἠδὲ ἴδηται,
Λέξεται ἐν μέσῃσι νομεῦς ὡς πώεσι μήλων·
Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ὄμμιν μελέτω κάρτος τε βίη τε,
Αὐδὴ δ' ἔχειν μεμαῶτα· ἢ ἐσύμενόν περ ἀλύξαι.
Πάντα δὲ γινόμενος πειρήσεται ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν
Ἕρπετ' γίνονται, ἢ ὕδωρ, ἢ θεσπιδαὲς πῦρ.
Τμεῖς δ' ἀσπαφέως ἐχέμεν, μᾶλλόν τε πιέζειν.
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσιν,
Τοῖόν οἱ ἐὸν εἶδος ἀναπλήσαντα ἴδησθε,
Καὶ τότε δὴ χέσθαί τε βίης, λῦσαί τε γέροντα.
Ἤρως· εἴρεσθαι δὲ θεῶν ὅστις σε χαλέπτει,
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλάσσεαι ἰχθυόεντα.
Ὣς εἰποῦσ', ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἔασεν σὺν ἀμαθόισιν,

Ἤιε·

Quem si quo pacto tu possis ex insidiis capere,
Qui tibi dicat viam & modum itineris,
Reditumque, ut per mare proficiscaris piscosum,
Atque præterea tibi dicat o Jovis alumne, si modo velis,
Quodcunque tibi in domibus malumque bonumque accidit,
Absente te per longam viam difficilemque.
Sic ait. at ego ipsam vicissim allocutus sum:
Ipsa nunc explica tu divini insidias senis,
Ne quo pacto me prævidens aut præsciens effugiat.
Difficilis enim est deus mortali homini domari.
Sic dicebam. illa vero continuo respondit præstantissima diva:
Enimvero ego tibi, hospes, perquam vere ediseram,
Cum sol medium cælum conscendit,
Tum scilicet e mari emergit senex marinus verax,
Flatu sub Zephyri, nigra superficie horrescentis maris tectus,
Egressus vero dormit sub specubus cavis.
Circaque ipsum phocæ natatilibus pedibus pulchræ Halosydnæ
Frequentes dormiunt, e cano mari egressæ,
Acerbum spirantes maris profundi odorem.
Illuc te ego ducens cum aurora illuxescente,
Collocabo ex ordine: tu vero probe elige socios
Tres, qui tibi apud naves transtris instructas optimi sunt.
Omnes autem tibi enarrabo astutias ipsius senis.
Phocas quidem primum numerabit, & obibit:
At postquam omnes quinquenario numeraverit, atque inspexerit,
Cubabit in medio pastor veluti in grege ovium:
Hunc postquam primum sopitum videritis,
Tum deinde vobis curæ sit roburque visque,
Illic vero tenete cupientem & nitentem elabi.
Omnia autem fieri tentabit quæcunque in terra
Reptilia sunt, & aqua, & divinitus ardens ignis.
Vos autem firmiter tenete, magisque premite.
Sed quando te ipse interrogaverit verbis,
Talis apparens qualem consopitum videratis,
Tum vero desiste a vi, solveque senem
Heros: interroga vero deorum quisnam te affligat,
Reditumque, ut per pontum proficiscaris piscosum.
Sic locuta, sub pontum subiit fluctuantem:
At ego ad naves, ubi stabant in arena,

Ἦιε· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Δόρπον δ' ὁπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότε δὴ παρὰ δῖνα θαλάσσης ἁλιπόροιο
Ἦιε, πολλὰ θεὸς γουνούμενος· αὐτὰρ ἑταίρους
Τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰδυιῇ·
Τόφρα δ' ἄρ' ἦγ' ὑποδῦσα θαλάσσης ἁλίης κόλπον,
Τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἄνεκτο·
Πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα. δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί.
Εὐνὰς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγλάψασ' ἁλίησιν,
Ἧστο μένουσ'. ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἠλθομεν αὐτῆς·
Ἐξείης δ' ἔθηκε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἑκάστῳ.
Κὰδδὴ δὴ αἰνότατον λόχον ἔπλεπε· τέρε γὰρ αὖτως
Φωκάων ἁλιτρεφέων ὀλοώτατον ὀδμή·
Τίς γὰρ ἂν εἰνάλιον παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη;
Ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε, καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
Ἀμβροσίῃ ὑπὸ ῥῖνα ἑκάστῳ θῆκε φέρουσα,
Ἡδὺ μάλα πνείουσαν· ὀλέκτρου δὲ κήτεος ὀδμὴ
Πᾶσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ·
Φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες· αἱ μὲν ἔπειτα
Ἑξῆς ἠιόνας ἐστείχοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἔνδιον δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὗρε δὲ φώκας
Ζατρεφέας· πάσας δ' ἄρ' ἐπῴχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν.
Ἐν δ' ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
Ὤϊσθη δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
Ἡμεῖς δ' ἅλτο ἰάχοντες ἐπεσύμενθ'· ἀμφὶ δὲ χεῖρας
Βάλλομεν. οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης,
Ἀλλ' ἤνωσε λέων γένετ' ἠυγένειος,
Αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς·
Γένετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
Ἡμεῖς δ' ἀσπερχὲς ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀνίαζ' ὁ γέρων ὀλοφώϊα εἰδὼς,
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἐνερόμενος προσέειπεν,
Τίς νύ τοι Ἀτρέος υἷϊ θεῶν συμφράσσατο βουλὰς,
Ὅφρά μ' ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Οἶσθα γέρον· τί μὲ ταῦτα παρατροπάων ἐρείνεις;

Ὡς

Ibam: plurima vero mihi cor agitabat eunti.
Cæterum postquam ad navem veni atque mare,
Cœnamque apparavimus, & supervenit divina nox,
Tum obdormivimus in littore maris.
Quando vero aere genita apparuit rosea digitos aurora,
Tunc ad littus maris latum transitum habentis
Ibam, plurima diis supplicans: ac socios
Tres ducebam, quibus potissimum confidebam ad omne inceptum:
Interea vero illa egressa maris latum finum,
Quatuor phocarum ex ponto pelles attulit:
Omnes vero erant recentes. dolum autem struebat patri:
Cubilia autem in arena exsculpens marina,
Sedebat expectans. nos vero valde prope venimus eam:
Ex ordine vero collocavit, injecit autem cuique unicuique.
Illic quidem molestissimæ insidiæ erant: affligebat enim graviter
Phocarum in mari nutritarum teterrimus odor:
Quis etenim marinum apud cetum cubet?
Sed ipsa servavit, & excogitavit magnam utilitatem:
Ambrosiam ad nares unicuique posuit afferens,
Dulce admodum spirantem: fugavitque ceti odorem.
Totum autem matutinum tempus expectavimus patienti animo:
Phocæque e mari venerunt frequentes: illæ quidem deinde
Ordine cubabant juxta littus maris.
Meridianus autem senex venit e mari, invenitque phocas
Obesas: omnes vero obibat, recensuitque numerum.
Nos autem primos recensuit inter cetos, neque animo
Putavit dolum esse: deinde decubuit & ipse.
Nos vero protinus vociferantes irruimus; manusque
Injecimus. neque ipse senex dolosæ oblitus est artis,
Sed primum leo factus est bene barbatus,
At deinde draco, & pardalis, atque ingens sus:
Factus est etiam liquida aqua, & arbor excelsa.
Nos vero firmiter tenebamus patienti animo.
Sed cum jam angustabatur senex versutias sciens,
Tunc vero me verbis interrogans allocutus est:
Quis vero tibi Atrei fili deorum dedit consilium,
Ut me caperes invitum insidiis? cujus rei opus habes?
Sic ait: at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Scis senex: quid me ista decipiens interrogas?

Ὡς δὴ δηθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι τέκμωρ
Εὑρέμεναι δύομαι· μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.
Ἀλλὰ σὺ πέρ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
Ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάα κῆ ἔδησε κελεύθου,
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἀλύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἀλλὰ μάλ' ὄφελες Διΐ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
Ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἐναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
Σὴν ἐς πατρίδ' ἵκοιο, πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Οὐ γάρ τοι πεπρωμένον αἶσιμόν ἐστιν ὀλέσθαι,
Οἶκον ἐϋκτίμενον κῆ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
Πρίν γ' ὅτ' ἂν Αἰγύπτοιο διιπετέος ποταμοῖο
Αὖτις ὕδωρ ἕλθῃς, ῥέξῃς δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
Καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοί, ἣν σὺ μενοινᾷς.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Οὕνεκά μ' αὖτις ἄνωγεν ἐπ' ἠροειδέα πόντον
Αἰγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
Ἀλλὰ κῆ ὣς μιν ἔπειτα ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ταῦτα μὲν ὄτω δὴ τελέω γέρον ὡς σὺ κελεύεις·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ κῆ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ πάντες σοὶ νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοί,
Οὓς Νέστωρ κῆ ἐγὼ λίπομεν Τροίηνδε ἰόντες,
Ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδδικείῃ ἧς ἐπὶ νηὸς,
Ἢὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπαιδα.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἀτρείδη, τί μοι ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τί σε χρὴ
Γνάμενον, οὐδὲ δαῆναι ἐμὸν νόον· οὐδέ σέ φημι
Δηὼ ἄκλαυτον ἔσεσθαι, ἐπὴν δ' πάντα πύθηαι.
Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνδε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο.
Ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δέ τ κῆ σὺ παρῆσθα·
Εἷς δ' ἔτι τις ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.
Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτμοισι.
Γυρῆσι μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε
Πέτρῃσι μεγάλῃσι, κῆ ἐξέσάωσε θαλάσσης.
Καί νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, κῆ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
Εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, κῆ μέγ' ἀάσθη.
Φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης·

Quod jam diu insula detineor: neque ullo pacto finem
Invenire queo; conficitur autem mihi intus cor.
Sed tu saltem mihi dic (dii enim omnia sciunt)
Quisnam me mortalium impediat & avertat a via,
Reditumque, ut pet pontum vadam piscosum.
Sic dicebam. ille vero rursus respondens me allocutus est:
Enimvero prorsus debebas Jovique aliisque diis
Prius litasse quam solveres, ut velocissime
Tuam ad patriam venires, navigans per nigrum pontum.
Non enim tibi antea fatum est amicosque videre, & venire
Ad domum bene ædificatam & tuam in patriam terram,
Donec Ægypti a Jove fluentis fluvii
Rursus ad aquas redieris, feceriscque sacras hecatombas
Immortalibus diis qui cælum amplum tenent:
Et tunc tibi dabunt viam dii, quam tu cupis.
Sic ait. cæterum mihi fractum est meum cor,
Eo quod me rursus jubebat per obscurum pontum
In Ægyptum ire, longam viam difficilemque.
Verum etiam sic ipsum verbis excipiens allocutus sum:
Ista quidem sic perficiam senex ut tu præcipis:
Sed age mihi hoc dic & vere ordine recense,
Num omnes cum navibus illæsi redierint Achivi,
Quos Nestor & ego reliquimus a Troja profecti,
An quispiam periit morte inopinata sua in nave,
Aut amicorum in manibus, postquam bellum administrasset.
Sic dicebam. ille vero me rursus excipiens allocutus est:
Atride, quid me ista interrogas? Neutiquam te convenit
Scire, neque discere meam mentem: neque te puto
Diu absque lacrymis fore, postquam bene omnia audieris.
Multi quidem illorum domiti sunt, plurimi vero relicti.
Duces autem duo soli Græcorum loricatorum
In reditu perierunt: pugnæ quidem & tu interfuisti:
Unus autem adhuc alicubi vivus detinetur lato in ponto.
Ajax quidem in navibus domitus est longis remis instructis:
Ad Gyras quidem primum Neptunus advexit
Petras ingentes, & servavit e mari.
Et sane effugisset mortem, quantumvis invisus Palladi,
Nisi impium dictum protulisset, & valde labefactus fuisset.
Dixit invitis diis se effugiturum ingentes fluctus maris:

Τὸ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν οὐδήσαντος.
Αὐτὰρ ἔπειτα τρίαιναν ἐλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν,
Ἤλασε γυρωθῶ πέτρῃ, ἀπὸ δ' ἔχυτο αὐτῇ·
Καὶ τὰ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ δὲ πρύμνῃ ἔμπεσε πόντῳ·
Τῷ ῥ' Αἴας τοπρῶτον ἐρεζόμενος μεγ' ἀάσθη,
Τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κωμαίνοντα.
Ὡς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Σὸς δέ τε ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ' ὑπάλυξεν,
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι· σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πέχ' ἔμελλε Μαλειάων ὄρος αἰπὺ
Ἵξεσθαι, τότε δή μιν ἀναρπάξασα θύελλα
Πόντου ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν, μεγάλα στενάχοντα,
Ἀγρῆς ἐπ' ἐσχατιήν· ὅθι δώματα ναίε Θυέστης
Τοπρίν, ἀτὰρ τότ' ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀτίμων,
Αὖ δὲ θεοὶ ὄρσαν τρέψαι, καὶ οἵκαδ' ἵκοντο.
Ἠτοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης,
Καὶ κυσὶ ἀπτόμενος λῶν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτῶ
Δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.
Τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπὸς, ὃν ῥα καθεῖσεν
Αἴγισθος δολόμητις ἄγων· ὑπὸ δ' ἔκειτο μισθὸν,
Χρυσῶ δοιὰ τάλαντα. φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτὸν,
Μή ἑ λάθοι παριών, μνήσαιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελίην πρὸς δώματα τοιμένι λαῶν·
Αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίῃ ἐφράσσατο τέχνῃ·
Κεινάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους,
Εἶσε λόχον· ἑτέρωθι δ' ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι.
Αὐτὰρ ὃ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα τοιμένα λαῶν,
Ἵπποισιν θ' ἅμα ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
Τὸν δ' οὐκ εἰδότ' ὄλεθρον ἀνήγαγε θ' κατέπεφνε
Δειπνίσας, ὥς τις τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
Οὐδέ τις Ἀτρείδεω ἑτάρων λίπεθ' οἳ οἱ ἕποντο,
Οὐδέ τις Αἰγίσθου, ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
Κλαῖον δ' ἐν λαμάδοισι καθήμενος· οὐδέ νύ μοι κῆρ
Ἤθελ' ἔτι ζώειν θ' ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
Δὴ τότε μοι προσέειπε γέρων ἅλιος γηραιὸς,
Μηκέτ' Ἀτρέος υἱὲ πολὺν χρόνον ἀσχελὲς ὦπω

Κλαῖ'

Hunc Neptunus magnifica audivit jactantem.
Statim deinde tridentem arripiens manu forti,
Percussit Gyream petram, abscissitque ipsam:
Et unum quidem illic mansit, alterum frustum incidit mari:
Huic sane Ajax primum insidens valde labefactus est,
Illum autem detrusit in mare ingens undosum.
Sic ille quidem ibi periit, postquam bibit salsam aquam:
Tuus vero utcunque effugit mortem frater atque elapsus est
In navi concava; servavit enim eum veneranda Juno.
Sed quando propere erat ad Malearum montem arduum
Perventurus, tum ipsum abripiens procella
Pontum per piscosum tulit, valde ingemiscentem,
Agri ad extremam oram: ubi domos habitabat Thyestes
Prius, at tunc habitabat Thyestiades Ægisthus.
Sed cum jam & illinc apparebat reditus illabefactus,
Retro vero dii ventum verterunt, & domum venerunt.
Ille quidem lætus descendit in patriam terram,
Et osculabatur attingens suam patriam: multæque ab ipso
Lacrymæ calentes effundebantur, quia libenter vidit terram.
Hunc sane a specula conspexit speculator, quem constituerat
Ægisthus dolosus ducens: promisit autem mercedem
Auri duo talenta. custodivit vero hic toto anno,
Ne ipsum lateret præterians, reminiscereturque impetuosi roboris.
Festinavitque ire annunciaturus ad domos pastori populorum:
Statim autem Ægisthus dolosam excogitavit artem:
Electis ex plebe viginti viris eximiis,
Constituit insidias, alibi autem jussit convivium apparari,
At ipse ivit invitans Agamemnonem pastorem populorum,
Equis & curribus, nefanda deliberans.
Hunc insciun mortis deduxit & trucidavit
Cœna exceptum, ut si quis interficiat bovem ad præsepe.
Neque quisquam Atridæ sociorum relictus est qui eum sequebantur,
Neque quisquam Ægisthi: sed trucidati sunt in regia.
Sic ait. at mihi concussus est meus animus.
Flebamque in arenis sedens: neque mihi cor
Volebat amplius vivere & videre lumen solis.
Sed postquam flendo volutandoque saturatus sum,
Tum me allocutus est senex marinus verax,
Ne amplius Atrei fili longo tempore continenter sic

Κλαῖ' ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν πανε δ' ἤομεν· ἀλλὰ πάχισα
Πείρα ὅπως κεν δὴ σῶ πατρίδα γαῖαν ἵκηαι.
Ἦ γάρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι, ἦ κεν Ὀρέστης
Κτεῖνεν ὑποφθάμενός· σὺ δέ κεν πάρα δυπιβολήσαις,
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη χ' ὑμὸς ἀγλαΐηφιν
Αὖτις ἐνὶ στήθεσι, χ' ἀχνυμένῳ περ, ἰάνθη,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα
Τύνη μὲν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τέκνον ἄνδρ' ὀνόμαζε
Ὅς τις ἔτ' ζωὸς κατερύκεται ἀρεῖ πόντῳ,
Ἠὲ θανών. ἰδέλω δὲ χ' ἀχνυμένός περ ἀκούσαι.
Ὡς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν.
Τίος Λαέρταο Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.
Τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψόος, ἣ μιν ἀνάγκῃ
Ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι χ' ἑταῖροι
Οἵ κέν μιν πέμψειαν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Σοὶ δ' ἔ δέσφατόν ἐστι διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε
Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ θανέειν χ' πότμον ἐπιπεῖν.
Ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον χ' πείρατα γαίης
Ἀθάνατοι πέμψουσιν, (ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθος
Τῇ περ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
Οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολύς, οὔτέ ποτ' ὄμβρος·
Ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους)
Οὕνεκ' ἔχεις Ἑλένην, καί σφιν γαμβρὸς Διός ἐσσι.
Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἔδυσετο κυμαίνοντα.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἅμ' ἀντιθέοις ἑταίροισιν
Ἤια· πολλὰ δέ μοι κραδίη πέρφυρε κίονα.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατιλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
Δόρπον δ' ὁπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ἐν δ' ἴστία πιθέμεσθα χ' ἱστία νηυσὶν ἔϊσης·
Ἐν δὲ χ' αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι κάθιζον,
Ἑξῆς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Αὖθι δ' εἰς Αἰγύπτοιο διίπετος ποταμοῖο
Σπῶσα νέας, χ' ἔρεξα τελήεσσας ἑκατόμβας.

Αὐ-

Fleas, quoniam non remedium aliquod inveniemus: sed citissime
Tenta quo pacto jam tuam in patriam terram pervenias.
Aut enim ipsum vivum deprehendes, aut Orestes
Interfecit præveniens: tu vero sepulturæ intereris.
Sic ait. at mihi cor & animus generosus
Rursus intra pectus, etiam dolenti, lætabatur,
Et ipsum allocutus verba volatilia dixi:
Istos quidem jam novi: tu vero tertium virum nomina
Qui adhuc vivus detinetur in lato mari,
Aut mortuus. volo enim quamvis dolens audire.
Sic dicebam. ille vero me rursus excipiens allocutus est:
Filius Laertæ in Ithaca domos habitans.
Hunc vidi in insula lacrymas uberes fundentem
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
Detinet: illeque non potest in suam patriam terram pervenire,
Non enim ei adsunt naves remiges & socii
Qui ipsum reducant per læta dorsa maris.
Tibi vero non est a fato decretum divine o Menelae
In Argo equos pascente mori & fatum obire.
Sed te in Elysium campum & fines terræ
Immortales mittent, (ubi flavus Rhadamanthus est:
Ubi facillima vivendi ratio est hominibus,
Non nix, neque hyems multa, neque unquam imber:
Sed semper Zephyri suaviter spirantes auras
Oceanus emittit, ad refrigerandum homines)
Eo quod habes Helenam, & ipsius Jovis gener es.
Sic locutus, subiit in pontum fluctuosum.
At ego ad naves simul cum divinis sociis
Ibam: multaque mihi cor deliberabat incedenti.
Cæterum postquam ad navem venimus atque mare,
Cœnamque apparavimus, supervenitque immortalis nox,
Ibi tum dormivimus in littore maris.
Quando autem aere genita apparuit rosea digitos aurora,
Naves quidem ante omnia deduximus in mare Jovis,
Malosque imposuimus & vela navibus æquis:
Ipsi etiam ingressi super transtra sederunt,
Ordine autem considentes spumosum mare verberabant remis.
Rursusque ad Ægyptum a Jove fluens flumen
Constitui naves, & feci legitimas hecatombas.

At

Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσε θεᾶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
Χὤ' Ἀγαμέμνονι τύμβον, ὃ ἄσβεστον κλέος εἴη.
Τοῦτα τελευτήσας νέμεσιν δόσαν δέ μοι ἔρον
Ἀθάνατοι, οἱ μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐλὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
Ὄφρά κεν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται·
Καὶ τότε σ' ἀμφ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα
Τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον ἐΰξοον· αὐτὰρ ἔπειτα
Δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα μνήσῃ σὺ θεοῖσιν
Ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς ἀντίον ηὔδα·
Ἀτρέιδη, μὴ δή με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἔρυκε.
Καὶ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοὶ γε μένοιμι
Ἥμενος, οὐδέ κέ μ' οἶκος ἔλοι πατρῶός θ', ὑδὲ τοκῆες·
(Αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσσί τε σῇσιν ἀκούω
Τέρπομαι) ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
Ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
Δῶρον δ' ὅ, τι κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔσω·
Ἵππους δ' οὐκ Ἰθάκῃ ἀνάξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
Ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
Εὐρέος, ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολὺς ἠδὲ κύπειρον,
Πυροί τε, ζειαί τε, ἠδ' ὠρυφυὲς κρῖ λευκόν.
Ἐν δ' Ἰθάκῃ οὔτ' ἄρ δρόμοι εὐρέες, οὔτε τι λειμών.
Αἰγίβοτος, καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἱπποβότοιο.
Οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος, οὐδ' εὐλείμων,
Αἵ τ' ἁλὶ κεκλίαται· Ἰθάκη δέ τε καὶ πέρι πάντων.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Χειρί τε μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκτ' ὀνόμαζεν,
Αἷμα τοῦ ἐς ἀγαθὸν φίλον υἱόν, οἱ' ἀγορεύεις·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταφρασόμην· δύναμαι γάρ,
Δώρων δ' ὅσσ' ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
Δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμιώτατόν ἐστιν·
Δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
Ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται·
Ἔργον δ' Ἡφαίστοιο· φόρει δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλῆος, ὅθ' εἰς δόμον ἀμφεκάλυψε
Κῆσί με νοστήσαντα· πεῖν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Δαιτυμόνες δ' ἐς δῶμα θεῖ ἶσαν θείου βασιλῆος.

Ο'

At postquam sedavi deorum iram qui semper sunt,
Aggessi Agamemnoni tumulum, ut inextincta gloria esset.
Hæc ut perfeci redii: dederuntque mihi ventum secundum
Dii, qui me celeriter caram in patriam miserunt:
Sed age nunc mane in ædibus meis
Donec undecimaque duodecimaque fiat dies;
Et tunc te bene mittam, dabo autem tibi splendida dona,
Tres equos, & currum bene politum: ac postea
Dabo pulchrum poculum, ut libes diis
Immortalibus, mei memor diebus omnibus.
Hunc rursus Telemachus prudens allocutus est:
Atride, ne sane me multo tempore hic detine.
Etenim in annum ego apud te utique sustinerem
Sedens, neque me domus caperet desiderium, neque parentum:
(Vehementer enim verbis sermonibusque tuis audiens
Oblector) sed jam mihi afficiuntur tædio socii
In Pylo divina, tu autem me ætatem hic detines.
Donum autem quodcunque mihi dabis, thesaurus sit:
Equos tamen in Ithacam non ducam, sed tibi ipsi
Hic relinquam in delicias; tu enim campo imperas
Lato, in quo quidem lotus frequens, in quo cyperus,
Triticum, spelta, atque late germinans hordeum album.
In Ithaca autem neque sane curricula lata, neque pratum.
Est capripascua, & magis grata *mihi* quam equipascua.
Nulla enim insularum est equis idonea, neque felix pratis,
Quæ in mari jacent: Ithaca etiam supra omnes.
Sic ait. risit vero in pugna strenuus Menelaus:
Manuque ipsum prehendit, verbumque dixit, & compellavit,
Sanguinis es boni, care fili, qualia loqueris:
Atqui ego tibi hæc commutabo: possum enim.
Donorum autem quæcunque in mea domo reposita jacent,
Dabo quod pulcherrimum & pretiosissimum est:
Dabo tibi craterem elaboratum: argenteus autem
Est totus, auroque labra immixta sunt:
Opus autem est Vulcani. deditque ipsum gloriosissimus heros
Sidoniorum rex, quando ejus domus suscepit
Illuc me profectum: tibi autem volo id præbere.
Sic hi quidem hujuscemodi inter sese loquebantur.
Convivæ vero in domum ierunt divini regis.

Illi

Οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' ἀλίωρα οἶνον·
Σῖτον δέ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔνεικαν.
Ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον εὐὶ μεγάροισι πίνοντο.
Μνησῆρας δὲ πάροιθεν Ὀδυσῆϊ μεγάροις
Δίσκοισι τέρποντο ϗ αἰγανέῃσιν ἱέντες,
Ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀντίνοος δὲ καθῆστο ϗ Εὐρύμαχος θεοειδὴς,
Ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄλλων.
Τοῖς δ' ἰὼς Φρονίοιο Νοήμονος ἐγγύθεν ἐλθὼν,
Ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμενος προσέειπεν,
Ἀντίνο', ἦ ῥά π ἴδμεν εὐὶ φρεσὶν ἠὲ ϗ ἠνί,
Ὁππότε Τηλέμαχος νεῖτ' ἐκ Πύλω ἠμαθόεντος;
Νῆά μοι οἴχετ' ἄγων· ἐμὲ δὲ χρειὼ γίνετ' αὐτῆς
Ἠλιδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι· ἔνθά μοι ἵπποι
Δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι τελαεργοὶ
Ἀδμῆτες, τῶν κέν τιν' ἐλασσάμενος δαμασαίμην.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον· ἐ γὰρ ἔφαντο
Εἰς Πύλον οἴχεσθαι Νηλῆϊον, ἀλλά πυ αὐτῇ
Ἀγρῶν ἢ μήλοισι παρήμενα, ἠὲ συβώτῃ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος ὑὸς,
Νημερτές μοι ἔνισπε πόθ' ὧχετο, ϗ τινες αὐτῷ
Κῶροι ἕποντ'· Ἰθακης ἐξαίρετοι, ἦ ἑοὶ αὐτῷ
Θῆτές τε δμῶές τε· δύναιτό γε ϗ τὸ τελέσαι.
Καί μοι τῶτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Ἦ σε βίη ἀέκοντος ἀπηύρατο νῆα μέλαιναν,
Ἠὲ ἑκών οἱ δῶκας, ἐπεὶ προαπτύξατο μύθῳ·
Τὸν δ' ὑὸς Φρονίοιο Νοήμονος ἀντίον ηὔδα,
Αὐτός ἑκὼν οἱ δῶκα. τί κεν ῥέξειε ϗ ἄλλος,
Ὁππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος ἔχων μελεδήματα θυμῷ
Αἰ'αίζῃ; χαλεπόν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἶη.
Κῶροι δ' οἳ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μετ' ἡμέας,
Οἵ οἱ ἕποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐνόησα
Μέντορα, ἠὲ θεὸν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐῴκει.
Ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον ἐνδάδε Μέντορα δῖον
Χθιζὸν ὑπ' ἠοῖσιν, πρόσθε δ' ἔμβη νηῒ Πύλονδε.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός.
Τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάασατο θυμὸς ἀγλαὸς.
Μνησῆρας δ' ἄμυδις κάθισαν, ϗ παῦσαν ἀέθλων.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος ὑὸς,

Ἀχνύ-

Illi vero adducebant oves, afferebantque forte vinum:
Panem vero ipſis uxores ornatæ vittis attulerunt.
Sic illi quidem circa cœnam in ædibus laborabant.
Proci autem ante Ulyſſis ædes
Diſcis delectabantur & jaculis torquendis,
In æquato pavimento, ubi antea inſolentiam exercebant.
Antinous vero conſederat & Eurymachus deo forma ſimilis,
Duces procorum, virtute enim erant longe optimi.
His filius Phronii Noemon prope accedens,
Antinoum verbis interrogans alloquebatur:
Antinoe, an quid ſcimus in mente noſtra, an non,
Quando Telemachus redit ex Pylo arenoſa?
Navem mihi abiit abducens: mihi vero opus eſt illa,
Elidem in ſpatioſam ut trajiciam: ubi mihi equæ
Duodecim fœminæ, ſubtuſque muli patientes operis
Indomiti, ex quibus aliquem adigens ſubjugarem.
Sic ait. at illi in animo obſtupeſcebant: non enim putabant
Ad Pylum abiiſſe Neleiam, ſed alicubi illic
Agris aut ovibus adeſſe, aut ſubulco.
Hunc rurſus Antinous allocutus eſt Eupithei filius:
Vere mihi dic quando abiit, & quinam illum
Juvenes ſequuntur: ex Ithaca electi, an ſui ipſius
Mercenariique mancipiaque. poſſet autem hoc etiam perficere.
Et mihi hoc dic vere, ut bene ſciam,
An te per vim invitum privavit nave nigra,
An lubens ei dediſti, poſtquam convenit te ſermone.
Hunc autem filius Phronii Noemon allocutus eſt:
Ipſe ſponte ei dedi. quid faceret etiam alius,
Quando vir talis habens curas in animo
Peteret? difficile ſane abnegare munus eſſet.
Juvenes autem qui in populo optimates apud nos,
Illi eum ſequuntur: ducem vero ego conſcendentem agnovi
Mentorem, aut deum, huic enim ipſi omnimodo ſimilis erat:
Sed hoc admiror: vidi hic Mentorem divinum
Heri ſub aurora, tunc autem conſcendit navem ad Pylum.
Sic locutus abiit ad domum patris.
His vero utriſque perculſus eſt animus generoſus.
Proci vero ſimul ſederunt, & quieverunt a certaminibus.
His vero Antinous interfatus eſt Eupithei filius,

Do-

Α᾽χνύμενος· μένος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
Πίμπλαντ᾽, ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην.
Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
Τηλεμάχῳ· οὐδὸς ἥδε. φάμεν δέ οἱ ἀτελέσθαι.
Ἐκ πάντων δ᾽ ἀέκητι νέος παῖς οἴχεται αὐτως
Νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ᾽ ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
Ἄρξει δὴ προτέρω κακὸν ἔμμεναι· ἀλλά οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ὀλέσειε βίην πρὶν ἡμῖν πῆμα φυτεῦσαι.
Ἀλλ᾽ ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν δὴ εἴκοσ᾽ ἑταίρους,
Ὄφρά μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω
Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης·
Ὡς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυτίλλεται εἵνεκα πατρός.
Ὣς ἔφαθ᾽· οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ᾽ ἐκέλευον.
Αὐτίκ᾽ ἔπειτ᾽ ἀναστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
Οὐδ᾽ ἄρα Πηνελόπεια πολὺ χρόνον ἦεν ἄπυστος
Μύθων οἳ μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βεβουλεύοντο.
Κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπύθετο βουλάς,
Αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ᾽ ἔνδοθι μῆλα οὐφαινον.
Βῆ δ᾽ ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελοπείῃ·
Τὸν δὲ κατ᾽ οὐδὸν βάντα προσηύδα Πηνελόπεια·
Κῆρυξ, ἦπτε δέ σε πρόσσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
Ἦ ἐπέρεννα δμωῇσιν Ὀδυσῆος θείοιο
Ἔργον παύσασθαι, σφίσι δ᾽ αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι;
Μὴ μνηστεύσαντες, μηδ᾽ ἄλλοθ᾽ ὁμιλήσαντες,
Τῶνδε τὰ πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν.
Οἳ θαμὰ ἀγειρόμενοι, βίοτον κατακείρετε πολλόν,
Κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· οὐδέ τι πατρῶν
Τέκετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε παῖδες ἐόντες
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ᾽ ὑμετέροισι τοκεῦσιν.
Οὔτέ πινα ῥέξας ἐξαίσιον, οὔτέ τι εἰπὼν
Ἐν δήμῳ· ἦτ᾽ ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων,
Ἄλλον μὲν ἐχθαίρῃσι βροτῶν, φίλον κε φιλοίη.
Κεῖνος δ᾽ ὁπότε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει.
Ἀλλ᾽ ὑμέτερος θυμὸς ἠδ᾽ εἰσέτι ἔργα
Φαίνεται, οὐδὲ τὰς ἐστι χάρις μετόπισθ᾽ ἀργέων.
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
Αἲ γὰρ δὴ βασίλεια τόδ᾽ ἔπλετον κακὸν εἶη·
Ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
Μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·

700 Τη-

Dolens: furore vero multum mens obtenebrata
Implebatur, oculi vero ei igni splendenti similes erant.
Eheu, quam ingens facinus superbe patratum est
Telemacho profectio isthæc: putamus tamen ei non perfectum iri.
Ex tot vero invitis ætate puer abiit impune
Nave deducta, electisque per populum optimis.
Incipiet & ulterius majum esse: sed illi ipsi
Jupiter perdat vim antequam nobis malum ferat.
Sed agite mihi date navem celerem & viginti socios,
Ut eum ipsum venientem insidiis excipiam atque observem
In freto Ithacæque Samique asperæ:
Ut laborioſe naviget propter patrem.
Sic ait. illi vero omnes laudabant, atque jubebant.
Statim deinde exurgentes ibant in domum Ulyssis.
Neque sane Penelope longo tempore erat insciа
Sermonum quos proci in mente profunde cogitabant.
Præco enim illi dixit Medon, qui audierat consilia,
Extra aulam cum esset: illi vero interius consilium texebant.
Festinabat vero ire annunciaturus per domum Penelopæ:
Sed eum in limine euntem alloquebatur Penelope,
Præco, cur te præmiserunt proci inclyti?
An dicere ancillis Ulyssis divini
Ut a labore cessent, hisque ipsis convivium apparent?
Ne *me* ambierint, neve alias ad cœnam convenerint,
Ultimum & postremum nunc hic cœnent.
Qui frequenter congregati, victum absumitis multum,
Facultates Telemachi prudentis: neque quicquam a patribus
Vestris antea audistis, pueri cum essetis,
Qualis Ulysses erat inter vestros parentes:
Neque ulli faciens injuriam, neque quicquam *tale* locutus
Publice: quæ consuetudo est divinorum regum,
Ut alium oderit mortalium, alium amet.
Ille vero nunquam prorsus malum homini fecit.
Sed vester quidem animus & indigna facinora
Apparent, neque ulla est gratia post benefacta.
Hanc rursus allocutus est Medon seria callens:
Utinam sane o regina hoc maximum malum esset:
Sed multo majusque & perniciosius aliud
Proci meditantur, quod non perficiat Saturnius:

Tele-

Τηλέμαχον μεμιάσι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ,
Οἴκαδε νεισόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν
Εἰς Πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Ὣς φάτο· τῷ δ' αὐτῷ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
Δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔχετο φωνή·
Ὀψὲ δὲ δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπε,
Κῆρυξ, ἦπτε δέ μοι παῖς οἴχεται; οὐδέ τι μιν χρεὼ
Νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αὐδ' ἑλὸς ἵπποι
Ἀνδράσι γίγνονται, περόωσι δὲ πυλὺν ὑγρὴν,
Ἦ ἵνα μηδ' ὄνομ' αὐτῆς εὖ ἀνθρώποισι λίπηται;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μίδων πεπνυμένα εἰδώς,
Οὐκ οἶδ' εἴ τις μιν θεὸς ὄρορεν, ἠὲ ἧ αὐτὴ
Θυμὸς ἐφορμήθη ἴμεν ἐς Πύλον, ὄφρα πύθηται
Πατρὸς ἑῆς ἢ νόστον, ἢ ὅν τινα πότμον ἐπέπιθεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος·
Τὴν δ' ἀχὼ ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
Δίφρῳ ἐφεζέσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
Ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸς ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο,
Οἴκτρ' ὀλοφυρομένη· περὶ δὲ δμῳαὶ μινύριζον
Πᾶσαι ὅσαι κατὰ δῶματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί.
Τῇς ἀδινὸν γοόωσα μετηύδα Πηνελόπεια,
Κλῦτε φίλαι· πέρι γάρ μοι Ὀλύμπιοι ἄλγε' ἔδωκαν
Ἐκ πασέων ὅσαι μοι ὁμῇ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
Ἦ μὲν μὴν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
Παντοίης ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
Εὐρὺν, τῷ κλέος ἦρυ κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
Νῦν δ' αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀνηρείψαντο θύελλαι
Ἀκλέα ἐκ μεγάρων· οὐδ' ὁρμηθέντ' ἄκουσα.
Σχέτλιαι, οὐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ θέσθε ἑκάστη
Ἐκ λεχέων μ' ἀνεγεῖραι, ἐπισσάμεναι σάφα θυμῷ,
Ὅππότ' ἐκεῖνος ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
Εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὁρμαίνοντα,
Τῷ κε μάλ' ἢ κεν ἔμεινε, καὶ ἀσύμενός περ ἀοῖα,
Ἦ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλιπεν.
Ἀλλά τις ὀτρηρὸς Δολίον καλέσασθε γέροντα,
Δμῶ' ἐμὸν, (ὃν μοι ἔδωκε πατὴρ ἑὸς ἀμφὶ δὲ κῆπον
Καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον) ὄφρα τάχιστα
Δαέρτῃ πάνδ' ταῦτα παρεζόμενος καταλέξῃ,

Εἴ

Telemachum cupiunt interficere acuto ferro,
Domum revertentem: ille vero profectus eſt ad patris famam
In Pylum ſacram, atque in Lacedæmonem nobilem.
Sic ait. at ejus illic ſoluta ſunt genua & amicum cor:
Diuque ipſam ut loqui nequiret ſtupor linguæ tenuit, eique oculi
Lacrymis impleti ſunt, tenella autem ei detenta eſt vox:
Tandem vero ipſum verbis excipiens allocuta eſt:
Præco, cur mihi filius abiit? neque ipſum opus erat
Naves celeres conſcendere, quæ maris equi
Hominibus ſunt, trajiciuntque immenſum humidum mare,
An ut ne quidem nomen ejus inter homines relinquatur?
Illam excepit deinde Medon ſeria callens,
Haud ſcio an aliquis ipſum deus impulit, an ipſius
Animus impulſus eſt ire in Pylum, ut audiat
Patris ſui aut reditum, aut quodnam fatum obierit.
Sic locutus abiit ad domum Ulyſſis:
Hanc autem dolor circumfudit animum crucians, neque amplius ſuſtinuit
In ſella ſedere, plures in domo *licet* eſſent:
Verum ſuper limen ſedebat elaborati thalami,
Miſerabiliter lamentans. circumque ancillæ ejulabant
Omnes quotquot in domo erant juvenculæ atque vetulæ.
Illas vehementer lugens alloquebatur Penelope.
Audite dilectæ: ſupra modum enim mihi cælites dolores dederunt
Ex omnibus quotquot una mecum nutritæ atque natæ ſunt:
Quæ antea quidem maritum bonum amiſi animoſum inſtar leonis,
Omnibus virtutibus ornatum inter Græcos,
Eximium, cujus gloria lata per Græciam & medium Argos:
Nunc rurſus filium unicum abripuerunt procellæ
Inglorium ex ædibus: neque abeuntem audivi.
Improbæ, neque vos quidem in animum induxiſtis ſingulæ
E lectulo me ſuſcitare, ſcientes certum animo,
Quando ille conſcendit cavam in navem nigram.
Si enim ego audiviſſem iſtam profectionem molientem,
Sane ſtatim aut manſiſſet, quantumvis feſtinans ad iter,
Aut me mortuam in domo reliquiſſet.
Sed aliquis famulus Dolium vocet ſenem
Mancipium meum, (quem mihi dedit pater jam huc eunti,
Et mihi hortum habet arboriferum) ut celerrime
Laertæ hæc omnia aſſidens ordine dicat,

Ε δή πό πνα κεῖνον ἐνὶ φρεσὶ μᾶλλον ὑφήνας,
Ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἳ μεμάασιν
Οὐ γὰρ Ὀδυσῆος φθῖσαι γόνον ἀντιθέοιο.
Τὼ δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ με κατάκτανε νηλεῖ χαλκῷ,
Ἦ ἔα ἐν μεγάρῳ· μῦθον δέ τ' οὐκ ἐπικάσσω.
Ἤδη ἐγὼ πάντ' ἔμμι· πόρον δέ οἱ ὃν ἐκέλευσε,
Σῖτον γὰ μέν οἱ ἔδυ· ἐμὲ δ' ἔλεγε μέγαν ὅρκον,
Μὴ πρίν σοι ἐρέειν πρὶν δωδεκάτῳ περ γενέσθαι,
Ἢ σ' αὐτὼ ποθέσαι, γὰ ἀφορμηθέντ' ἐκύσαι
Ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἴάπτῃς.
Ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροὶ εἵματ' ἑλοῦσα,
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Εὔχεο Ἀθηναίῃ κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο·
Ἢ γάρ κέν μιν ἔπειτα γὰ ἐκ θανάτοιο σαώσαι.
Μηδὲ γέροντα κάκα κεκακωμένον. ὐ γὰρ ὄἴῳ
Πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὼ Ἀρκεισιάδαο
Ἔχθεσθ'· ἀλλ' ἔτι πᾶ τις ἐπέσσεται ὅς κεν ἔχῃσι
Δώματά θ' ὑψερεφέα γὰ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς.
Ὡς φάτο. τῆς δ' ὄρνυσε γόον, χέθε δ' ὄσσε γόοιο
Ἢ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροὶ εἵματ' ἑλοῦσα,
Εἰς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Ἐν δ' ἔθετ' ἄλοχ' ὑπὸ κανέῳ, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ,
Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη·
Εἴποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
Ἢ βοὸς ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρί' ἔκηε,
Τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι φίλον υἷα σάωσον,
Μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας.
Ὡς ἐφάτ' ὀλόλυξε· θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
Ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη βασίλεια
Ἀρτεμέως ὀδέ τ' οἶδεν ὃ οἱ φρένῃ ἔγγυθι κῆται.
Ὡς ἄρα τις εἶπεσκε. τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Δαιμόνιοι, μύθου μὲν ὑπερφιάλου ἀλέασθε
Πάντας ὁμῶς, μήπως τις ἐπαγγείλῃσι καὶ εἴσω.
Ἀλλ' ἄγε στεῖχ' ἀμῖν ἀνασάντες τελέωμεν
Μῦθον ὁ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤρεσεν ἡμῖν.

Ὡς

Si fortassis aliquod ille mente consilium texens
Progressus populo deploret, qui cupit
Ejus & Ulyssis perdere prolem diis æquiparandi.
Hanc rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
Domina cara, tu quidem me vel interfice crudeli ferro,
Vel relinquas in ædibus: sermonem certe non celabo.
Novi ego ista omnia: præbui autem illi quæcumque postulavit;
Panem & vinum dulce: a me autem accepit magnum juramentum,
Non prius tibi dicturam quam aut duodecima adesset dies,
Aut tu ipsa desiderares, & digressum audisses:
Ut ne flens corpus pulchrum lædetes:
Sed tu lota, puras corpori vestes sumens,
In superiora ædium conscendens cum ministris mulieribus,
Vota fac Palladi filiæ Jovis a capra nutriti:
Hæc enim ipsum deinde & a morte servavit.
Neque senem affligé afflictum. non enim existimo
Penitus diis beatis sobolem Arcesiadæ
Invisam esse: sed alicubi aliquis supererit qui habeat
Domos excelsas, & *qui* procul *sunt* pingues agros.
Sic ait. hujus autem sedavit luctum, cohibuitque oculos a luctu.
Ipsa vero lota, puras corpori vestes sumens,
In superiora conscendit cum ministris ancillis.
Imposuitque molas canistris, & precata est Palladem,
Audi me a capra nutriti Jovis filia indomita:
Si unquam tibi prudens in ædibus Ulysses
Aut bovis aut ovis pinguia femora adolevit,
Horum nunc memor sis, & mihi carum filium serva,
Procos vero averte nimis insolentes.
Sic locuta ejulavit. dea autem illius audivit preces.
Proci autem tumultuabantur per atria obscura:
Sic vero aliquis dicebat juvenum insolentium:
Profecto jam nuptias nobis a multis cupita regina
Apparat: neque quicquam novit quod suo cædes filio constituta est.
Sic quispiam dicebat. ea autem nesciebant ut acta erant.
Illis vero Antinous concionatus est & interfatus:
O felices, sermones quidem arrogantes fugite
Omnes pariter, ne forte quispiam annunciet etiam intus.
Sed age silentio hic exurgentes perficiamus
Consilium quod etiam omnibus in mente placuit nobis.

Ὣς εἰπὼν, ἐκέλευσε θοὰς ἐπὶ νῆας ἐέσσας
Βαίνειν, ἠὼς δὲ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθεῖν καὶ ἅλαδε πρῆξιν.
Νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐς ἅλμυρον ἐρύσσαμεν ὦκα·
Ἐν δὲ ἰὸν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ·
Ἤρτυον δ' ἐρετμὰ τραπεῖς ἐν δερματίνοισι
Πάντα κατὰ μοῖραν. ἀνὰ δ' ἱστία λάβρ' ἐπέτασσαν.
Τάχεε δὲ σφιν ἔνεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
Τὰ ῥ' ἐν νηὶ τιὼ γ' ὧρμισαν· ἐν δ' ἔβαν αὐτοί,
Ἔνδα δὲ δόρπον ἔλοντο, μένον δ' ἐπὶ ἔασπερον ἐλθεῖν.
Ἤδ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα περίφρων Πηνελόπεια
Κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Ὀρμαίνουσ' ἤ οἱ θάνατον φύγοι ὑὸς ἀμύμων,
Ἦ ὅγ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη.
Ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ
Δείσας, ἑπτόητε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι·
Τόσσα μιν ὁρμαίνουσαν ἐπέλαβε νήδυμος ὕπνος.
Εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἄρθεα πάντα.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Εἴδωλον ποίησε, δέμας δ' ἴκτο γυναικὶ
Ἰφθίμῃ κούρῃ μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,
Τῷ Εὐμήλου ὄπυιε Φερῆς ἔνι οἰκία ναίων.
Πέμπε δέ μιν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
Εἴπως Πηνελόπειαν ὀδυρομένην γοόωσαν
Παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος·
Ἐς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὲκ κληῖδος ἱμάντα.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὕδεις Πηνελόπεια φίλον τεπημένη ἦτορ;
Οὐ μέν σ' ὠδὲ ἐῶσι θεοὶ ῥεῖα ζώοντες
Κλαίειν, οὐδ' ἀκέχησθαι, ἐπεὶ ῥ' ἔτι νόσιμός ἐσσι
Σοὶ παῖς, ὃ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμενός ἐστιν.
Τῷ δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Ἤδη μάλα κνώσσω ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσι,
Τίπτε καταγνήτη δᾶερ' ἤλυθες; ἦ πάρος γε
Πάλαι, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δώματα ναίεις·
Καί μοι κέλη παύεσθαι ἰζύος, ἠδ' ὀδυνάων
Πολλέων, αἳ μ' ἀρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ἦ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
Παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
Εὐκλῆα· τοῦ κλέος οὐρανὸν εὐρὺ κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·

Νῦν

Sic locutus, elegit viginti viros optimos.
Festinarunt autem ire ad navem velocem & littus maris.
Navem quidem principio matis in altum traxerunt:
Malum vero imposuerunt & vela navi nigræ:
Aptabant autem remos vertebris coriaceis,
Omnia rite: ac vela alba expanderunt.
Arma vero ipsis tulerunt animosi famuli.
Alteque in humidum hanc traxerunt: ingressique sunt ipsi,
Et illic cœnam sumpserunt, expectaruntque dum vesper adveniret.
In superiora ædium cum conscendisset prudens Penelope
Jacebat sane jejuna, non gustans cibum neque potum,
Cogitans an ejus mortem effugeret filius innocens,
An ipse sub procis impiis domaretur.
Quantaque cogitat leo virorum in turba
Timens, cum ipsum dolosō in circulo agitant:
Tanta ipsam cogitantem corripuit dulcis somnus.
Dormivit vero recumbens: solutæque sunt ei compages omnes.
Ibi tum alia excogitavit dea cæsia Minerva:
Idolum effinxit, corpore autem simile erat mulieri,
Iphthimæ filiæ magnanimi Icarii,
Hanc Eumelus duxerat Pheris in domo habitans.
Misit vero ipsam ad domum Ulyssis divini,
Si quo pacto Penelopen lamentantem lugentem
Compesceret a fletu, luctuque lacrymoso:
In thalamum vero ingressa est ferax apud lorum.
Stetitque supra caput, & ipsam sermone allocuta est:
Dormis Penelope tuo cruciata corde?
Nequaquam te sinunt dii facile viventes
Flere, neque tristem esse, quoniam adhuc rediturus est
Tuus filius: minime enim quicquam deorum offensor est.
Hanc vero excepit deinde prudens Penelope,
Suaviter admodum dormiens in somniorum portis,
Cur o soror huc venisti? non antea quidem
Ventitabas, quandoquidem nimis procul domum habitas:
Et me jubes cessare ab ærumna, & doloribus
Multis, qui me irritant in mente & in animo.
Quæ ante quidem maritum bonum amisi magnanimum,
Omnibus virtutibus ornatum inter Græcos,
Eximium: cujus gloria lata per Græciam & medium Argos.

Νῶϊ δ' αὖ παῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηὸς
Νήπιός, ὅστε πόνων δ' εἰδὼς, ὅστ' ἀγοράων·
Τῶ δή ἑγὼ τῷ μᾶλλον ὀδύρομαι ἤπερ ἐκείνω,
Τῶ δ' ἀμφιτρομέω τῷ δείδια μήπω πάθῃσιν,
Ἢ ὅγε τῶν ἐνὶ δήμῳ ἵν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ,
Δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
Ἴμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Τὼ δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρὸν
Θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην.
Τοίη γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ἕρχεται, ὧ τε καὶ ἄλλοι
Ἀνέρες ἠρήσαντο παρεσσόμενοι, (δύνατος γὰρ)
Παλλὰς Ἀθηναίη· σὲ δ' ὀδυρομένω ἐλεαίρει.
Ἦ νῶϊ μὲ προέηκε πεῖν πίδε μυθήσασθαι.
Τὼ δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εἰ μὲν δὴ θεός ἐσσι, θεοῖό τε ἔκλυες αὐδῆς,
Εἰ δ' ἄγε μοι τῷ κεῖνον ὀϊζυρὸν καταλέξον,
Εἴπω ἔτ' ζώει, τῷ ἐρᾷ φάος ἠελίοιο,
Ἢ ἤδη τέθνηκε, τῷ εἰν ἀΐδαο δόμοισι.
Τὼ δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρὸν,
Οὐ μέν τοι κεῖνόν γε διωχήσω ἀγορήσω,
Ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
Ὣς εἰπὸν, σαθμοῖο παρὰ κληῖδα λιάσθη
Εἰς πνοιὰς ἀνέμων. ἡ δ' ἐξ ὕπνου ἀνόρουσε
Κύρη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰάνθη,
Ὡς οἱ ἀναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῷ.
Μνησῖρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺ ἐνὶ φρεσὶν ὁρμαίνοντες.
Ἔστι δέ τις νῆσος μέσῃ ἁλὶ πετρήεσσα,
Μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παπαλοέσσης,
Ἀστερὶς, ἡ μεγάλη· λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ
Ἀμφίδυμοι· τῇ πού γε μένον λοχόωντες Ἀχαιοί.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ε. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Ἐν Κλησίαν τῶν θεῶν δευτέραν ποιησάμενος ὁ Ζεὺς, Ἑρμῆν πέμπει ἐπὶ Καλυψὼ, κελεύων ἀποπέμπειν τὸν Ὀδυσέα. ἡ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ· τῇ δὲ ὀκτωκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἰδὼν αὐ-

τὸν

Nunc rursus filius unicus abiit cava in nave
Puer admodum, neque laborum probe gnarus, neque commerciorum.
Ob hunc jam ego etiam magis lugeo quam illum:
Ob hunc tremisco & timeo ne quid patiatur,
Sive is eorum in populo quo abiit, sive in ponto.
Hostes enim multi in ipsum *mala* machinantur,
Cupientes occidere antequam in patriam terram veniat.
Hanc excipiens allocutum est simulacrum obscurum:
Confide, neque prorsus in mente timeas tantopere,
Talis enim comes una sequitur, quam etiam alii
Viri optarint adesse, (potest enim)
Pallas Minerva: te enim lamentantem miseratur,
Quæ nunc me præmisit tibi hæc dicere.
Hanc rursus allocuta est prudens Penelope:
Siquidem tu dea es, deæque audivisti vocem,
Age mihi & illum ærumnosum enarra,
Si fortasse adhuc vivit, & videt lumen solis,
An jam mortuus est, & in Plutonis ædibus.
Hanc respondens allocutum est idolum obscurum:
Non quidem tibi illum continuo dicam,
Vivat ille an mortuus sit. malum enim vana loqui.
Sic locutum, postium apud seram evanuit
In flatus ventorum. ipsa vero somno profiliit
Filia Icarii: amicum autem illi cor exultavit,
Ut ipsam evidens somnium adiit noctis in conticinio.
Proci vero conscensa nave navigabant humidas vias,
Telemacho cædem arduam in mente meditantes.
Est autem quædam insula medio mari petricosa.
Inter Ithacamque Samumque asperam,
Asteris, non magna: portus vero ad insidias apti in ipsa
Ab utroque latere introitum habentes: ibi hunc expectaverunt insidiantes Achivi.

ODYSSEÆ HOMERI

V. LIBRI

Argumentum.

Concilio deorum iterum facto, Jupiter Mercurium mittit ad Calypso, jubens dimittere Ulyssem: quæ jussum facit. Decima vero octava die conspicatus eum Neptunus, & indi-

πὸν ὁ Ποσιδῶν, καὶ χαλεπήνας, λύει τὼ χεδίαν. Γνὼ δὲ αὐτῷ δίδωσι κρήδεμνον, ἐντελαμένη ἐπιβάντα τῆς γῆς ἀποβλῆσαι αὐτό. καὶ ποῖα παθὼν; εἰς τὼ τῶν Φαιάκων χώραν ἔρχεται διασωθείς.

Ε, πλεῖ ἐπὶ χεδίης Ὀδυσεὺς κεκαδήσης πόντῳ.

Ἦως δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυὸ Τιθωνοῖο
Ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φάος φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν.
Οἱ δὲ θεοὶ θώκνδε καθίζανον, ἐν δ' ἄρα τοῖσι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὅ τε κράτιστος ἐστὶ μέγιστος.
Τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πόλλ' Ὀδυσῆος
Μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι νύμφης.
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Μή τις ἔτ' πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
Σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν ἄσιμα εἰδὼς,
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, καὶ αἰσυλα ῥέζοι·
Ὡς ὔπις μέμνηται Ὀδυσῆος θείοιο
Λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖται κρατερὰ ἄλγεα πάσχων,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκῃ
Ἴσχει, ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
Οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασι,
Οἰκάδε νεισόμενον. ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
Ἐς Πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς.
Τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Οὐ γάρ δὴ πάτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτῇ,
Ὡς ἧπι κείνῳ Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
Τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον ἐπισταμένως, (δύνασαι γάρ)
Ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς δὴ πατρίδα γαῖαν ἵκηται,
Μνηστῆρες δ' ἐν νηῒ παλιμπετὲς ἀπονέωνται.
Ἦ ῥα, καὶ Ἑρμείαν φίλον υἱὸν ἀνώιστον ἤυδα,
Ἑρμεία (σὺ γάρ αὖτε πέλ τ' ἄλλά περ ἄγγελος ἐσσι)
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα βυλὴν,
Νόστον Ὀδυσῆι πελασίφρονι, ὥς κε νέηται,
Οὔτε θεῶν πομπῇ, ὅτε θνητῶν ἀνθρώπων·

Α'λ'

gnatus, solvit ratem. Ino vero ei dat vittam, præcipiens ut postquam ad terram appulisset, abjiceret eam. & multa passus, in Phæacum regionem venit servatus.

E. navigat in rate Ulysses fracta mari.

Aurora autem ex lectis ab generoso Tithono
Surrexit, ut immortalibus lumen ferret atque mortalibus:
Ipsi vero dii ad consessum consederant, interque illos
Jupiter altitonans, cujus potentia est maxima.
Illis autem Pallas dicebat pericula multa Ulyssis
Memori: curæ enim ei erat quod esset in domo Nymphæ
Jupiter pater, atque alii beati dii sempiterni,
Nullus amplius benignus mitis & mansuetus sit
Sceptrifer rex, neque animo justa sentiens,
Sed semper durus sit, & injusta faciat:
Adeo nemo memor est Ulyssis divini
Populorum quibus præfuit, pater autem ceu mansuetus erat:
Sed ille quidem in insula jacet graves dolores patiens,
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum vi
Detinet, is vero non potest suam in patriam terram venire.
Non enim ei adsunt naves remiges & socii,
Qui ipsum comitentur super lata dorsa maris.
Nunc rursum filium unicum occidere cupiunt,
Domum revertentem. ille vero abiit ad patris famam
In Pylum divinam atque in Lacedæmonem claram.
Hanc excipiens alloquutus est Jupiter nubium coactor:
Filia mea, quale dictum excidit septo dentium?
An non jam hoc quidem consultasti mente ipsa,
Ut scilicet illos Ulysses ulciscereturreversus?
Telemachum autem tu deduc accurate, (potes enim)
Ut incolumis in patriam terram veniat,
Proci vero in navi retro iter relegant.
Dixit, & Mercurium dilectum filium alloquebatur:
Mercuri (tu enim & in aliis nuncius es.)
Nymphæ cirratæ edissere certum consilium,
Reditum Ulyssis patientis, ut redeat,
Neque deorum ductu, neque mortalium hominum:

Sed

Αλλ' ὅγ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου πήματα πάσχων
Ημασί κ' εἰκοστῷ Σχερίῃ ἐρίβωλον ἱκοιτο,
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἱ ἀγχίθεοι γενέασιν,
Οἱ κέν μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσουσιν·
Πέμψουσι δ' ἐυ νηῒ φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν,
Χαλκόν τε χρυσόν τε ἄλις ἐσθῆτά τε δόντες,
Πόλλ' ὅσ' ἄν οὐδέποτ' ἐκ Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
Εἴπερ ἀπημων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ λαρὸν αἶσαν.
Ὡς γάρ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργεϊφόντης·
Αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμβρόσια, χρύσεια· τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
Ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο.
Εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
Τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργεϊφόντης.
Πιερίην δ' ἐπιβὰς, ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ.
Σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῦμα, κάρῃ ὄρνιθι ἐοικώς,
Ὅς τε κατὰ δεινὰς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
Ἰχθῦς ἀγρώσσων, πυκινὰ πτερὰ δάσσατο θαλπνῇ·
Τῷ ἴκελ' ὀρθωθεὶς ὀχέσασκε κύμασιν Ἑρμῆς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ' ἐοῦσαν,
Ἔνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέος, ἤπειρόνδε
Ἤιεν· ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, τῷ ἔνι νύμφη
Ναῖεν εὐπλόκαμος· τὴν δ' ἔνδοθι πότμος ἐέλπων·
Πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, τηλόθι δ' ὀδμὴ
Κέδρου τ' εὐκεάτοιο θύου τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει,
Δαιομένων· ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάουσ' ὀπὶ καλῇ,
Ἱστὸν ἐποιχομένη, χρυσείῃ κερκίδ' ὑφαίνεν.
Ἄλση δὲ περὶ σπέος ἀμφιπεφύκει πλειόωσα,
Κλήθρη τ' αἴγειρός τε, καὶ εὐώδης κυπάρισσος·
Ἔνθα δέ τ' ὄρνιθες πανυσίπτεροι εὐνάζοντο,
Σκῶπές τ' ἴρηκές τε, καὶ εὐρύγλωσσοι κορῶναι
Εἰνάλιαι, τῇσίν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
Ἡ δ' αὐτὴ πεπότητο περὶ σπέος ὑγροβάτης,
Ἡμερὶς ἠβώωσα, τεθήλει δὲ σαφυλῇσι·
Κρῆναι δ' ἑξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ,
Πλησίαι ἀλλήλων τετραμμένα ἀλλυδις ἄλλη·

Ἀμ-

Sed is rate colligata ærumnas patiens
Die vicesima ad Scheriam fertilem perveniat,
Phæacensium in terram, qui propinqui diis sunt,
Qui ipsum ex animo deum veluti honorabunt:
Mittentque in navi caram in patriam terram,
Æsque aurumque abunde vestemque dantes
Plurima quanta nunquam ex Troja sustuliſſet Ulysses,
Etiamsi incolumis veniſſet, sortitus ex præda portionem.
Sic enim ei fatale est amicosque videre, & redire
Domum in excelsam & suam in patriam terram.
Sic ait, neque renuit internuncius Argicida:
Statim deinde pedibus subligavit pulchra sandalia,
Immortalia, aurea: quæ ipsum ferebant sive per mare,
Sive per immensam terram, pariter cum flatibus venti.
Cepit & virgam, qua virorum oculos demulcet
Quorumcumque vult, rursumque dormientes excitat,
Hanc in manibus tenens volabat fortis Argicida.
In Pieriam autem delapsus, ex æthere incidit in mare.
Ruit autem deinde super fluctus, laro avi similis,
Quæ circum magnos sinus maris irrequieti
Pisces venans, crebro alas mergit salsugine:
Huic similis plurimis vectus est fluctibus Mercurius,
Sed quando jam in insulam pervenit longe sitam,
Tum ex ponto ascendens cœruleo, ad continentem
Ibat; donec ad ingentem specum pervenit, in qua Nympha
Habitabat cirrata. eamque intus cum esset offendit.
Ignis quidem super foco ingens ardebat, procul vero odor
Cedrique fissilis thyæque per insulam olebat,
Ardentium. ipsa vero intus cantillans voce pulchra,
Telam percurrens, aureo radio texebat.
Sylva autem specum circumcreverat virescens,
Alnusque populusque, & odorata cypariſſus.
Ibi quoque aves extensas alas habentes nidulabantur,
Bubones, accipitresque, latasque linguas habentes cornices
Marinæ, quibus marina opera curæ sunt.
Atque illic extensa erat per speluncam cavam,
Vitis pubescens, florebat vero uvis:
Fontes vero ex ordine quatuor fluebant aqua limpida,
Vicini inter se versi alius alio:

Cir-

Ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴα ἠδὲ σελίνῳ
Θήλεον· ἔνθά κ' ἔπειτα καὶ ἀθάνατός περ ἐπελθὼν
Θηήσαιτο ἰδὼν, καὶ τερφθείη φρεσὶν ἧσιν·
Ἔνθα σὰς θηεῖτο διάκτορος Ἀργειφόντης.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἑῷ ἐνὶ θυμῷ ἐθήσατο,
Αὐτίκ' ἄρ' εἰς ἄντρον τό γε βήσετο· ἤλυθε δ' ἔνδον
Ἠγνοίησεν ἰδυῖα Καλυψὼ δῖα θεάων.
(Οὐ γάρ τ' ἀγνῶτές γε θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται
Ἀθάνατοι, οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει)
Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ἔνδον ἔτετμεν,
Ἀλλ' ὅγ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖεν καθήμενος· ἔνθα πάρος περ
Δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων.
Ἑρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψὼ δῖα θεάων,
Ἐν θρόνῳ ἱδρύσασα φαεινῷ σιγαλόεντι,
Τίπτε μοι Ἑρμεία χρυσόρραπι εἰλήλουθας,
Αἰδοῖός τε φίλος τε; πάρος γέ μεν οὔ τι θαμίζεις.
Αὖδα ὅ, τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
Εἰ δυνάμαι τελέσαί γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν·
Ἀλλ' ἕπεο προτέρω, ἵνα τοι πάρ ξείνια θείω.
Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκε τραπέζαν,
Ἀμβροσίης πλήσασα· κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν.
Αὐτὰρ ὃ πῖνε καὶ ἦσθε διάκτορος Ἀργειφόντης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε, καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
Καὶ τότε δὴ μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
Νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω· κέλεαι γάρ.
Ζεὺς ἔμ' ἰδὼν ἐκέλευσε δι' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
Τίς δ' ἂν ἑκὼν τοσσόνδε διαδράμοι ἁλμυρὸν ὕδωρ,
Ἄσπετον; οὐδέ τι ἄγχι βροτῶν πόλις οἵτε θεοῖσιν
Ἱερά τε ῥέζουσι καὶ ἑξαίτους ἑκατόμβας.
Ἀλλὰ μάλ' ὔπως ἦεν Διὸς νόον αἰγιόχοιο
Οὔτε παρεξ ἐλθεῖν ἄλλον θεόν, οὔδ' ἀλιῶσαι.
Φησὶ τοι ἄνδρα παρεῖναι ὀϊζυρώτατον ἄλλων
Τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἄστυ περὶ Πριάμοιο μάχοντο
Ἐννέαετες, δεκάτῳ δὲ πόλιν περσαντες ἔβησαν
Οἴκαδ'· ἀτὰρ ἐν νόσῳ Ἀθηναίῃσι κάλιστον
Ἦ σφιν ἐπῶρσ' ἄνεμόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρά.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,

Τὸν

Circum vero prata mollia violarum atque apii
Virebant: ibi tametsi immortalis accedens
Admiraretur videns, & oblectaretur mente sua:
Illic stans admirabatur fortis internuncius Argicida.
Cæterum postquam omnia suo admiratus est animo,
Statim in amplam speluncam perrexit: neque ipsum coram
Ignoravit conspicata Calypso præstantissima dearum.
(Non enim ignoti utique dii invicem sunt
Immortales, neque si quis longe procul domos habitet)
Neque vero Ulyssem magnanimum intus offendit,
Sed is in littore flebat sedens: ubi ante etiam
Lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans,
Pontum in irrequietum prospiciebat lacrymas stillans.
Mercurium autem interrogabat Calypso præstantissima dearum,
In throno collocatum splendido stupendo:
Cur ad me Mercuri auream virgam ferens veniisti,
Venerandus pariter & carus? ante quidem neutiquam frequentabas.
Loquere quodcunque cupis: perficere autem me animus jussit,
Si possum perficere, & si perficiendum est:
Sed sequere ulterius, ut tibi hospitalia *munera* apponam.
Sic locuta dea apposuit mensam,
Ambrosia impletam: miscuitque nectar rubrum.
At ille bibebat & comedebat internuncius Argicida.
At postquam cœnavit, & exhilaravit animum cibo,
Tum ipsam verbis excipiens allocutus est:
Interrogas me venientem dea deum? ast ego tibi
Vere sermonem enarrabo: jubes enim.
Jupiter me jussit huc ire invitum.
Quis enim volens tantam percurreret salsam aquam,
Immensam? neque ulla prope mortalium urbs qui diis
Sacra faciunt & eximias hecatombas.
Sed nullo modo *fas* est Jovis mentem ægida habentis
Neque prætergredi alium deum, neque irritam facere:
Ait tibi virum adesse ærumnosissimum præter cæteros
Eorum virorum, qui circum urbem Priami pugnarunt
Novennio, decimo vero urbem depopulati abiverunt
Domum: at in reditu Palladem offenderunt,
Quæ ipsis excitavit ventumque malum & fluctus ingentes.
Ibi alii quidem omnes perierunt boni socii,

Hunc

Τὸν δ' ἄρα δοῦρ' ἀνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσεν·
Τὸν ναῦν σ' ἰώχει ἀποπεμπέμεν ὄφρα τάχιστα.
Οὐ γάρ οἱ τῆδ' αἶσα φίλων ἄπο νόστιμον ὀλέσθαι,
Ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς φάτο. ῥίγησεν δὲ Καλυψὼ δῖα θεάων,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Σχέτλιοί ἐστε θεοί, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
Οἵ τε θεὰς ἀγάασθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
Ἀμφαδίην, ἥτις τε φίλον ποιήσεται ἀκοίτην.
Ὡς μὲν ὅτ' Ὠρίωνα ἕλον ῥοδοδάκτυλοι Ἠῶ,
Τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
Εἰὼς μιν εὐ Ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν·
Ὡς δ' ὁπότ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,
Ὧι θυμῷ ἔξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
Νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ· οὐδὲ δολὼ ἦεν ἄπυστος
Ζεύς, ὃς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
Ὡς δ' αὖ νῦν μοι ἄγασθε θεοὶ βροτὸν ἄνδρα παρεῖναι·
Τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα πεφυλαγμένον ἔμπεδον αἰεὶ
Οἶον· ἐπεὶ οἱ νῆα δολὼ ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἔλασε τετύκοντε μέσῳ ἐνὶ οἰνοπὶ πόντῳ.
Ἔνθ' ἄλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
Τὸν δ' ἄρα δοῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
Τὸν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἔτρεφον, ἠδὲ ἔφασκον
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
Ἀλλ' οὐδὲ ὅπως ἐστὶ Διὸς νόον αἰγιόχοιο
Οὔτε παρὲξ ἰλθεῖν ἄλλον θεὸν, οὐδ' ἀλιῶσαι,
Εἴρηται, εἴ μιν κεῖνος ἐποτρύσει καὶ ἀνώγει
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· πέμψω δέ μιν οὔπη ἔγωγε.
Οὐ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι
Οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Αὐτάρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
Ὡς κέ μάλ' ἀσκηθὴς λιμὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργεϊφόντης·
Οὕτω νῦ οἱ ταῦτ' ἐστὶν, Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν,
Μήπως τοι μετέπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἐπέβη κρατὺς Ἀργεϊφόντης·
Ἡ δ' ἐπ' Ὠγυγίην μεγαλήτορα πότνια νύμφη

Hunc vero huc ventusque ferens & fluctus appulit,
Hunc nunc te jubet dimittere quam celerrime.
Non enim ei hic fatale est ab amicis seorsim perire,
Sed adhuc ei fatale est amicosque videre, & pervenire
Domum in excelsam, & suam in patriam terram.
Sic ait: exhorruit vero Calypso præstantissima dea,
Et ipsum compellans voce, verba velocia dixit;
Improbi estis dii, invidi præ aliis,
Qui deabus invidetis cum viris dormire
Palam, quæcumque earum *sibi* conciliarit maritum.
Sic quidem cum Orionem cepit rosea digitos Aurora,
Tamdiu illi invidebatis dii facile viventes,
Donec ipsum in Ortygia aurea sella *utens* Diana casta
Suis mitibus sagittis aggrediens occidit:
Sic etiam quando Jasioni cirrata Ceres,
Suo animo cedens, commixta est amore & concubitu,
Novali in tertiato: neque diu erat ignarus
Jupiter, qui ipsum occidit feriens coruscо fulmine.
Sic rursum nunc mihi invidetis dii immortalem virum adesse,
Illum quidem ego servavi circum carinam sese versantem
Solum: quoniam illi navem celerem coruscо fulmine
Jupiter ferieris diffidit medio in nigro ponto.
Tum alii quidem omnes perierunt boni socii,
Hunc vero huc ventusque ferens & fluctus adegit.
Eum ego amice excepi & pavi, atque dicebam
Me facturam *eum* immortalem & expertem senii diebus omnibus:
Verum quandoquidem nullo pacto fas est Jovis mentem ægiochi
Nec prætergredi alium deum, neque irritam facere,
Valeat, si eum ille impellit & *ire* jubet
Pontum per irrequietum: dimisero vero ipsum numquam ego.
Non enim mihi præsto sunt naves remigesque socii
Qui ipsum deducant per lata dorsa maris.
Ast ei lubens consulam, neque celabo,
Ut plane incolumis suam in patriam terram perveniat.
Hanc rursum allocutus est internuncius Argicida,
Sic nunc dimitte, Jovisque respice iram,
Ne fortassis tibi in posterum iratus succenseat.
Sic locutus abiit fortis Mercurius:
Ipsa vero ad Ulyssem magnanimum veneranda nympha

Ibat,

Ἡῖ', ὑπεδὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων.
Τὸν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς βέρε καθήμενον· ὐδέ ποτ' ὄσσε
Δακρυόφιν τέρσοντο· κατείβετο δὲ γλυκὺς αἰὼν
Νόστον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ οὐκέτι οἱ κατὰ νῆας
Ἀ'λ' ἤπιοι νύμφαι μὲν ἰαίνεσκεν κῆ ἀνάγκη
Εὖ κατίσας γλαφυροῖσι παρ' ἀκ ἐθέλων ἐθελούσῃ,
Ἡμασι δ' ἐν πέτρῃσι κῆ ἠϊόνεσσι καθίζων,
Δάκρυσι κῆ στοναχῇσι κῆ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο, δάκρυα λείβων.
Ἀγχοῦ δ' ἰσαμένη προσεφώνεε δῖα θεάων,
Καίμορε, μή μοι ἔτ' ἐνθάδ' ὀδύρεο, μηδέ τοι αἰὼν
Φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασσ' ἀποπέμψω.
Ἀ'λ' ἄγε, δρέπεσθαι μακρὰ πεμῶν, ἁρμάξεο χαλκῷ
Εὐρείῃ χαδίῃ, ἐπὲρ ἱκμενα πῆξαι ἐπ' αὐτῇ
Τ'ψοῦ, ὥς σε φέρῃσιν ἐπ' ἠπειρόδεα πόντον.
Αὐτὰρ ἐγὼ ἄσπον κῆ ὕδωρ κῆ οἶνον ἐρυθρὸν
Ἐνθήσω μενοεικέ', ἃ κέν τοι λιμὸν ἀρύκοι.
Ἐσσαμένῃ τ' ἀμφίεσσα· πέμψω δέ τοι ἔρον ὄπισθεν,
Ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι,
Αἴκε θεοί γ' ἐθέλωσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οἵ μέ φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε κρῆναί τε.
Ὣς φάτο. ῥίγησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἄ'λλό τι δὴ σὺ δεὰ τάδε μήδεαι, οὐδέ τι πομπῇ,
Ἢ με κέλεαι χαδίῃ περάαν μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' οὐδ' ἐπὶ νῆες ἴσασι
Ὠκύποροι περόωσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς ὄρῳ.
Οὐδ' ἔν ἐγὼν ἀέκητι σέθεν χαδίης ἐπιβαίην,
Εἰ μή μοι πλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσας,
Μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ Καλυψὼ δῖα θεάων,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσσι, κῆ οὐκ ἀπροφάσιε εἰδώς·
Οἷον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράσαο ἀγορεῦσαι.
Ἴστω νῦν τάδε γαῖα κῆ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεν,
Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, (ὅρκος μέγιστος
Ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι)
Μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσομεν ἄλλο·
Ἀ'λλὰ τὰ μὲν νοέω κῆ φράσσομαι, ἅσσ' ἂν ἐμοί περ

Αὐ-

Ibat, postquam Jovis audierat mandata.
Illum autem in littore invenit sedentem: neque unquam oculi
A lacrymis siccabantur; consumebaturque dulcis ætas
Reditum deflenti, quoniam non amplius placebat nympha.
Enimvero nocte quidem dormiebat etiam *coactus* necessitate
In speluncis cavis apud nolens volentem:
Per dies vero in petris & littoribus sedens,
Lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans,
Pontum in irrequietum prospiciebat, lacrymas stillans.
Prope autem astans allocuta est præstantissima dearum:
Infelix, ne mihi amplius hic ejules, neve ætas tibi
Consumatur: jam enim te perquam lubens dimittam.
Sed age, ligna longa cædens compinge ære
Latam ratem, atque tabulata fige super eam
Sublime, ut te ferat per obscurum pontum.
Porro ego panem & aquam & vinum rubrum
Imponam desiderio conveniens, quæ tibi famem arceant:
Vestesque induam: mittamque tibi ventum a tergo,
Ut plane incolumis tuam in patriam terram pervenias,
Si modo dii utique voluerint qui cælum amplum habitant,
Qui me potiores sunt in cognoscendoque judicandoque.
Sic ait. exhorruit autem patiens nobilis Ulysses,
Et ipsam allocutus verba volucria dixit.
Aliud quid omnino tu dea hoc moliris, neutiquam dimissionem,
Quæ me jubes rate trajicere ingentes undas maris,
Horrendas difficilesque: quas neque naves æquales
Veloces trajiciunt, gaudentes Jovis vento.
Non ego te invita ratem conscenderim,
Nisi mihi digneris dea magnum jusjurandum jurare,
Nullum mihi ipsi damnum malum structuram aliud.
Sic ait. risit vero Calypso præstantissima dearum,
Manuque ipsam demulsit, verbumque dixit, & compellavit:
Profecto improbus es, & non incauta sciens:
Qualem jam hunc sermonem induxisti in animum proloqui.
Sciat nunc hoc terra, & cælum amplum superne.
Et ipsa subterlabens Stygis aqua, (quod maximum
Jusjurandum graviſſimumque est beatis diis)
Non ullum tibi ipsi damnum malum structuram aliud:
Sed ea quidem cogito & suadeo, quæcunque mihi ipsi

Αὐτῇ μηδοίμλω ὅτε με χρειὼ τόσον ἴκοι.
Καὶ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναίσιμος, οὐδέ μοι αὐτῇ
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ὑγήσατο δῖα θεάων
Καρπαλίμως· ἡ δ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Γῖον δὲ πτεὸς γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνὴρ·
Καί ῥ' ὁ μὲν ἔνθα κάθιζεν ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη
Ἑρμείας· νύμφη δ' ἐπίθει παρὰ πᾶσαν ἐδωδὴν,
Ἔσθειν καὶ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἀνδρες ἔδουσιν·
Αὐτὰρ δ' ἀντίοον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο,
Τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμωαὶ καὶ νέκταρ ἔθηκαν.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον,
Αὐτὰρ ἐπεὶ πάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψὼ δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὕτω δὴ οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Αὖτικα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης.
Εἴγε μὲν εἰδείης σῇσι φρεσὶν ὅσσά τοι αἶσα
Κήδε' ἀναπλῆσαι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
Ἐνθάδ' αὖθι μίμνων σοὶ ἐμοὶ πόσι δῶμα φυλάσσοις,
Ἀθανάτός τ' ἔασ' ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι
Σὸν ἄλοχον, τῆς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα.
Οὐ μέν θην κείνης γε χερείων εὔχομαι εἶναι,
Οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν. ἐπεὶ οὔπως οὐδὲ ἔοικεν
Θνητὰς ἀθανάτῃσι δέμας καὶ εἶδος ἐρίζειν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Πότνια θεά, μή μοι τόδε χώεο· οἶδα καὶ αὐτὸς
Πάντα μάλ' ὥνεκα σεῖο περίφρων Πηνελόπεια
Εἶδος ἀκιδνοτέρη, μέγεθός τ', εἰς ὦπα ἰδέσθαι.
(Ἡ μὲν γὰρ βροτός ἐστι, σὺ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρως)
Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθέλω καὶ ἐέλδομαι ἤματα πάντα
Οἶκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
Εἰ δ' αὖ τις ῥαίσῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Τλήσομαι, ἐν στήθεσσιν ἔχων τετληότα θυμόν.
Ἤδη γὰρ μάλα πολλὰ ἔπαθον καὶ πολλὰ ἐμόγησα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
Ὣς ἔφατ'. ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν.
Ἐλθόντες δ' ἄρα τώγε μυχῷ σπείους γλαφυροῖο,
Τερπέσθην φιλότητι παρ' ἀλλήλοισι μίνοντε.

Ἦμος

Utique ſuaderem, ſi me neceſſitas tantopere urgeret.
Etenim mihi mens eſt æqua, neque mihi ipſi
Animus intra præcordia ferreus, ſed miſericors.
Sic locuta præivit præſtantiſſima dearum
Celeriter: ille deinde poſt veſtigia ivit deæ.
Pervenerunt autem ad ſpeluncam cavam dea atque vir:
Et ille quidem illic reſedit in ſolio unde ſurrexerat
Mercurius: Nympha vero appoſuit omnem cibum
Ad edendum & bibendum, qualia mortales viri edunt:
Ipſa vero e regione ſedit Ulyſſis divini;
Huic vero ambroſiam ancillæ & nectar appoſuerunt.
Iique ad fercula parata appoſita manus extenderunt.
At poſtquam ſaturati ſunt cibo & potu,
His ſermones cœpit Calypſo præſtantiſſima dea,
O inclyte Laertiade verſute Ulyſſes,
Siccine domum caram in patriam terram
Protinus nunc vis proficiſci? tu vero vale nihilominus.
Si quidem ſcires tua mente quantos tibi fatale
Dolores implere priuſquam in patriam terram pervenias,
Tum certe hic manens una mecum hanc domum cuſtodires,
Immortaliſque fieres: quantumvis cupidus ſis videndi
Tuam uxorem, cujus uſque deſiderio teneris dies omnes.
Non quidem certe illa inferiorem me ajo eſſe
Nec corpore, neque ſtatura; quandoquidem nequaquam decet
Mortales cum immortalibus corpore & forma certare.
Hanc reſpondens allocutus eſt verſutus Ulyſſes:
Veneranda dea, ne mihi ob hoc ſuccenſeas: ſcio enim ipſe
Omnia plane quod te prudens Penelope
Forma deterior eſt, magnitudineque, coram aſpectu.
(Illa enim mortalis eſt, tu vero immortalis & ſenii expers)
Sed etiam ſic volo & deſidero diebus omnibus
Domumque redire, & reditus diem videre.
Quod ſi quiſpiam ſævierit deorum in nigro ponto,
Patiar, in pectore habens patientem ærumnarum animum.
Jam enim perquam multa paſſus ſum, & multa laboravi
Fluctibus & bello: poſt illa hoc quoque fiat.
Sic ait. ſol autem occidit & tenebræ advenerunt:
Venientes autem hi in ſeceſſum ſpeluncæ cavæ,
Oblectati ſunt amore alter apud alterum manentes.

Ἠμὸς δ' ἠριγένειαι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Αὐάχ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἕννυτ' Ὀδυσσεύς·
Αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο νύμφη,
Λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ὡραίην
Καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην·
Καὶ πότ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μήδετο πομπήν·
Δῶκε μὲν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσι,
Χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
Στειλειὸν περικαλὲς, ἐλαΐνεον, εὖ ἐναρηρός·
Δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον ἐΰξοον. ἦρχε δ' ὁδοῖο
Νήσου ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
Κλήθρη τ' αἴγειρός τ', ἐλάτη τ' ἰὼ οὐρανομήκης,
Αὖαι πάλαι, περίκηλαι, τά οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ δὴ ἔξ ὅδι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
Ἠ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψὼ δῖα θεάων,
Αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα· θοῶς δέ οἱ ἴκτο ἔργον.
Εἴκοσι δ' ἔκβαλε πάντα· πελέκκησεν δ' ἄρα χαλκῷ,
Ξέσσε δ' ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνε.
Τόφρα δ' ἔνεικε τερέτρα Καλυψὼ δῖα θεάων,
Τέτρηνεν δ' ἄρα πάντα, καὶ ἥρμοσεν ἀλλήλοισι·
Γόμφοισι δ' ἄρα τιτύγε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρηρεν
Ὅσσον τίς τ' ἔδαφος νηὸς τορνώσεται ἀνὴρ
Φορτίδος εὐρείης, εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων,
Τόσσον ἐπ' εὐρείῃ σχεδίῃ ποιήσατ' Ὀδυσσεύς.
Ἴκρια δὲ στήσας, ἀραρὼν θαμέσι στεμάνεσσι,
Ποίει, πάντῃ μακρῇσιν ἐπηγκενίδεσσι τελέσσας.
Ἐν δ' ἱστὸν ποίει, καὶ ἐπίκριον ἄρμενον αὐτῷ.
Πρὸς δ' ἄρα πηδάλιον ποιήσατο, ὄφρ' ἰθύοι.
Φράξε δέ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσυΐνῃσι,
Κύματος ἐλάρ ἔμεν· πολλὴν δ' ἐπεχάλατο ὕλην.
Τόφρα δὲ φάρε' ἔνεικε Καλυψὼ δῖα θεάων,
Ἱστία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο καὶ τά.
Ἐν δ' ὑπέρας τε κάλως τε πόδας τ' ἐνέδησεν ἐν αὐτῇ·
Μοχλοῖσιν δ' ἄρα τιτύ γε κατείρυσεν εἰς ἅλα δῖαν.
Τέτρατον ἦμαρ ἔην, καὶ τῷ τετέλεστο ἅπαντα·
Τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου δῖα Καλυψώ,
Ἐσσάμενον τ' ἀμφιέσασα ἐυώδεα, καὶ λύσασα.
Ἐν δὲ οἱ ἀσκὸν ἔδηκε θοὴ μέλανος οἴνοιο
Τῷ ἑτέρῳ, ἑτέρῳ δ' ὕδατος μέγαν· ἐν δὲ καὶ ἦα

Κα-

Quando autem aere genita apparuit rosea digitos aurora,
Continuo is quidem palliumque tunicamque induit Ulysses,
Ipsa vero candidam stolam ingentem induit Nympha,
Tenuem & gratiosam, zonamque circumposuit lumbis
Pulcram, auream: capiti autem imposuit calanticam:
Et tum tandem Ulyssi magnanimo molita est dimissionem:
Dedit quidem primum ei securim magnam, habilem in manus,
Ferream, utrinque acutam. cæterum in ipsa
Manubrium perpulchrum, oleaginum, fabrefactum:
Dedit vero deinde asciam politam: duxque viæ erat
Insulæ ad extremam oram, ubi arbores proceræ succreverunt,
Alnusque populusque, abiesque in cælum pertingens,
Aridæ pridem, siccæ, quæ ei navigarent leviter.
Cæterum postquam ostendit ubi arbores longæ crevissent,
Rediit quidem ad domum Calypso præstantissima dea:
At ipse cædebat ligna: celeriterque ei perficiebatur opus.
Viginti autem dejecit omnino: dolavitque ferro,
Levigavitque scite, & ad normam direxit:
Interim autem attulit terebras Calypso præstantissima dea,
Terebravit vero omnes, & composuit inter sese:
Clavis autem ipsam & compagibus aptavit:
Quanto *tempore* quis fundum navis fabricabit vir
Onerariæ latæ, bene peritus fabrilium,
Tanto latam ratem confecit Ulysses.
Tabulata etiam erigens, coaptans densis staminibus,
Faciebat, cæterum longis asseribus perficiebat.
Inserebat etiam malum, & antennas congruentes ei.
Præterea gubernaculum fecit, ut dirigeret.
Obsepsit vero ipsam virgis undique salignis,
Fluctuum propugnaculum ut essent: multamque ingessit materiam.
Interea vero lintea attulit Calypso præstantissima dearum,
Ad vela conficienda: ille vero bene confecit & ista.
Illigavit quoque funesque rudentesque pedesque in ipsa;
Vectibus autem illam traxit in mare divinum.
Quarta dies erat, & ei perfecta erant omnia:
Quinta vero dimisit ab insula præstantissima Calypso,
Vestesque amiciens odoratas, & lavans.
Impositi vero ei utrem dea nigri vini
Alium, alium vero aquæ magnum: & viatica

Κωρύκῳ· ἐν δέ οἱ ὅλα πίθοι μενοεικέα πολλά,
Οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
Γηθόσυνος δ' ἔρρῳ πέσασ' ἱστία δῖος Ὀδυσσεύς·
Αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰδυίῃσι τεχνήεντως
Ἧμενος· οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε
Πληϊάδας τ' ἐσορῶντι καὶ ὀψὲ δύοντα Βοώτην,
Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
Ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει·
Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.
Τὴν γὰρ δή μιν ἄνωγε Καλυψὼ δῖα θεάων
Ποντοπορεύεμεναι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
Ἑπτὰ δεκαίδεκα μὲν πλάγξε ἡμάτια ποντοπορεύων,
Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
Γαίης Φαιήκων, ὅθι τ' ἄγχιστον πέλε αὐτῷ·
Εἴσατο δ' ὡς ὅτε ῥινὸν ἐν ἠεροειδεῖ πόντῳ.
Τὸν δ' ἐξ Αἰθιόπων ἀνιὼν κρείων Ἐνοσίχθων,
Τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων ἶδεν· εἴσατο γάρ οἱ
Πόντῳ ἐπιπλείων. ὁ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον·
Κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μετεβάλλσαν θεοὶ ἄλλως
Ἀμφ' Ὀδυσῆϊ, ἐμεῖο μετ' Αἰθιόπεσσιν ἐόντος·
Καὶ δὴ Φαιήκων γαίης σχεδόν, ἔνθά οἱ αἶσα
Ἐκφυγέειν μέγα πεῖρας ὀϊζύος ἥ μιν ἱκάνει.
Ἀλλ' ἔτι μέν μίν φημι ἄδην ἐλάαν κακότητος.
Ὣς εἰπὼν (σώιαγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον,
Χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
Παντοίων ἀνέμων· σκυὶ δὲ νεφέεσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' ἐρεμνὸς νύξ.
Συὶ δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἔπεσε, Ζέφυρός τε δυσαὴς,
Καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
Καὶ τότ' Ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤ μοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
Δείδω μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν,
Ἥ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
Ἄλγε' ἀναπλήσειν· τάδε δὴ νυῦν πάντα τελεῖται.
Οἷοισι νεφέεσι περισσόρει οὐρανὸν εὐρὺν
Ζεύς, ἐτάραξε δὲ πόντον, ἐπισσύρχυσι δ' ἄελλας
Παντοίων ἀνέμων νυῦν μοι σάως αἰπὺς ὄλεθρος.

Τὸν

In peram. etiam ei obsonia imposuit desiderio convenientia multa.
Ventum vero misit innocuumque tepidumque.
Lætus vero vento extendit vela nobilis Ulysses:
Cæterum ipse gubernaculo dirigebat artificiose
Sedens: neque ei somnus in palpebras cadebat
Pleiadesque contemplanti & sero occidentem Bootem,
Ursamque, quam & currum cognomento vocant,
Quæ ibidem vertitur, atque Orionem observat:
Sola vero expers est lavacrorum Oceani.
Hanc enim eum jussit Calypso præstantissima dearum
Ponto navigare ad sinistram manum habentem.
Septemdecim quidem navigabat dies iter mari faciens,
Octodecima vero apparuerunt montes umbrosi
Terræ Phæacensium, qua proximum erat illi:
Apparuit autem veluti scutum in obscuro ponto.
Hunc vero ex Æthiopibus rediens potens Neptunus,
Procul ex Solymorum montibus vidit: apparuit enim ei
Pontum navigans. ille vero iratus est ex corde magis:
Quassans autem caput ad suum dixit animum:
Eheu, profecto jam consultarunt dii aliter
De Ulysse, me apud Æthiopas absente:
Et jam Phæacensium terram prope, ubi ei fatum est
Effugere magnam metam ærumnarum, quæ ipsum manent.
Sed adhuc quidem eum ajo affatim agitatum iri malis.
Sic fatus, collegit nubes, & turbavit pontum,
Manibus tridentem capiens: omnesque concitavit procellas
Omnium ventorum: nubibusque operuit
Terram simul & pontum: ruit autem e cælo nox.
Una Eurusque Notusque incidit, Zephyrusque vehemens,
Et Boreas serenus, ingentem fluctum provolvens.
Et tunc Ulyssis soluta sunt genua & amicum cor:
Ingemiscens sane dixit ad suum magnanimum animum:
Heu me miserum, quid me tandem fiet?
Vereor ne omnia dea vera dixerit,
Quæ me dicebat in mari, priusquam ad patriam terram pervenirem,
Dolores hausturum esse: ea nempe nunc omnia perficiuntur.
Qualibus nubibus operuit cælum latum
Jupiter, turbavitque mare, irruunt vero procellæ
Omnium ventorum: nunc mihi præsens est gravis pernicies.

Τεῖς μάκαρας Δαναοὶ καὶ τετράκις οἱ πότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν ἀρείῃ, χάριν Ἀτρείδῃσι φέροντες.
Ὡς δὴ ἐγὼν ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
Ἤματι τῷ ὅτε μοι πλέονες χαλκήρεα δοῦρα
Τρῶες ἐπέρριψαν περὶ Πηλείωνι θανόντι·
Τῷ κ' ἔλαχον κτερέων, καί μ' κλέος ἦγον Ἀχαιοί·
Νῦν δέ με λιγαλέῳ θανάτῳ ἄμορτο ἁλῶναι.
Ὡς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα κατ' ἄκρης,
Δεινὸν ἐπεσσύμενον, περὶ δὲ σχεδίῃ ἐλέλιξεν.
Τῆλε δ' ἀπὸ σχεδίης αὐτὸς πέσε, πηδάλιον δὲ
Ἐκ χειρῶν προέηκε· μέσον δέ οἱ ἱστὸν ἔαξε
Δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα.
Τηλοῦ δὲ σπέρους καὶ ἐπίκριον ἔμπεσε πόντῳ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπάβρυχα θῆκε πολυὼ χρόνον, οὐδὲ δυνάσθη
Αἶψα μάλ' ἀνχιθέειν μεγάλῳ ὑπὸ κύματος ὁρμῆς.
Εἵματα γάρ ῥ' ἐβάρυνε, τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
Ὀψὲ δὲ δὴ ῥ' ἀνέδυ, στόματος δ' ἐξέπτυσεν ἅλμην
Πικρὴν, ἣ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς κελάρυσσεν.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς σχεδίης ἐπελήθετο περόμενός περ,
Ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐν κύμασιν, ἐλάβετ' αὐτῆς·
Ἐν μέσῃ δὲ κάθιζε, πέλῳ θανάτου ἀλεείνων.
Τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέῃσιν ἀκάνθας
Ἂν πεδίον, πυκιναὶ δὲ πρὸς ἀλλήλησιν ἔχονται·
Ὡς τὴν ἂν πέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ἄλλοτε μέν τε Νότος Βορέῃ προβάλεσκε φέρεσθαι,
Ἄλλοτε δ' αὖτ' Εὖρος Ζεφύρῳ ἐξᾶσκε διώκειν.
Τὸν δὲ ἴδεν Κάδμου θυγάτηρ καλλίσφυρος Ἰνὼ
Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήεσσα,
Νῦν δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσσι θεῶν ἔξεμμορε τιμῆς.
Ἣ ῥ' Ὀδυσῆι ἐλέησεν ἀλώμενον, ἄλγε' ἔχοντα,
Αἰθυίῃ δ' ἐικυῖα ποτῇ ἀνεδύσατο λίμνης·
Ἵζε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου, εἶπέ τε μῦθον,
Κάμμορε, πῇπτέ τοι ὧδε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Ὠδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει;
Οὐ μὲν δή σε καταφθίσει μάλα περ μενεαίνων.
Ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξαι, (δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν)
Εἵματα ταῦτ' ἀποδὺς, σχεδίην ἀνέμοισι φέρεσθαι
Κάλπη· ἀτὰρ χερσὶν νέων, ἐπιμαίεο νόστου

Ter beati Danai, & quater qui quondam perierunt
Troja in ampla, Atridis gratificantes.
Utinam ego mortuus fuissem & fatum obiissem
Die illo, quando mihi plurimi æratas hastas
Trojani injecerunt circa Atridem mortuum:
Tum fortitus essem parentalia, & meam gloriam celebrassent Achivi:
Nunc me tristi morte fatale est perire.
Sic ipsum locutum pepulit ingens fluctus a vertice,
Horrendum irruens, concussit autem ratem.
Longe vero a rate ipse excidit, clavumque
Ex manibus dimisit: medium autem malum ei fregit
Horrenda commixtorum ventorum irruens procella:
Longe autem velum & antenna incidit ponto.
Ipsumque sub aqua detinuit longo tempore, neque potuit
Cito adeo emergere magni sub fluctus impetu.
Vestes enim gravabant, quas illi præbuerat optima Calypso.
Sero tandem emersit, ex ore autem evomuit salsuginem
Amaram, quæ ei copiosa ab capite defluebat.
Sed neque sic ratis oblitus est tametsi afflictus,
Sed impetu facto in fluctibus, apprehendit eam:
In medio autem sedit, finem mortis evitans:
Hanc autem ferebat ingens fluctus per fluenta huc atque illuc:
Ut cum autumnalis Boreas fert spinas
Per campum, densæ autem invicem hærent:
Sic illam per mare venti ferebant huc atque illuc.
Interdum quidem Notus Boreæ objecit ferendam,
Interdum vero rursus Eurus Zephyro cedebat ut persequeretur.
Hunc autem vidit Cadmi filia pulcra talos Ino
Leucothea, quæ ante quidem erat mortalis vocalis,
Nunc vero maris in pelago deorum sortita erat honorem.
Hæc Ulyssem miserata est vagabundum, dolores habentem,
Mergoque adsimilis volatu emersit e gurgite:
Sedit autem in rate multis clavis munita, locutaque est:
Infelix, quid tibi sic Neptunus terram concutiens
Iratus est vehementer, quod tibi mala multa serit?
Non tamen te perdet quantumvis insaniens.
Sed certe sic fac, (videris enim mihi non insipiens esse)
Vestes istas exuens, ratem ventis ferendam
Relinque: cæterum manibus natans, quære reditum

In

Γαίης Φαιήκων, ὅθι τοι μοῖρ' ἐστὶν ἀλύξαι.
Τῇ δὲ τόδε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο πάτυσσαι
Ἄμβροτον· οὐδέ τοι παθέειν δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπὴν χείρεσσιν ἐφάψεαι ἠπείροιο,
Αὐτοῦ ἀποδυσάμενος βαλέειν εἰς οἶνοπα πόντον,
Πολὺν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπὸ νόσφι τραπέσθαι.
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν,
Αὖτις δ' αὖ ἐς πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
Αἰθυίῃ εἰκυῖα· μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν.
Αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγώ, μή τίς μοι ὑφαίνῃσι δόλον ἄλλον
Ἀθανάτων, ὅτε μ' ἐκέλευσε θαλάσσης ἀποβλῶσαι ἀνώγει.
Ἀλλὰ μάλ' οὔπω πείσομαι· ἐπεὶ ἐκὰς ὀφθαλμοῖσι
Γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι·
Ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον·
Ὄφρ' ἂν μέν κεν δέρτρα σὺν ἁρμονίῃσιν ἀρήρῃ,
Τόφρ' αὐτοῦ μενέω καὶ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων·
Αὐτὰρ ἐπὴν δή μοι κεδάσῃ διὰ κῦμα πνοιάξῃ,
Νήξομαι· ἐπεὶ ἃ μέν π' πάρα προνοῆσαι ἀμείνων.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ὧρσε δ' ἐπὶ μέγα κῦμα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε κατηφέα· ἦλασε δ' αὐτόν.
Ὡς δ' ἄνεμος ζαὴς ἠΐων θημῶνα πνοιάξῃ
Καρφαλέων, τὰ μὲν ἄρ τε διεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλη·
Ὡς τὰς δέρατα μακρὰ διεσκέδασ'. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀμφ' ἑνὶ δέρατι βαῖνε, κέλητ' ὡς ἵππον ἐλαύνων,
Εἵματα δ' ἐξαπέδυνε τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
Αὐτίκα δὲ κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο πάτυσσεν·
Αὐτὸς δὲ πρηνὴς ἁλὶ κάππεσε χεῖρε πετάσσας,
Νηχέμεναι μεμαώς· ἴδε δὲ κρείων Ἐνοσίχθων,
Κινήσας δὲ κάρη ποτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Οὕτω νυῦ γε κακὰ πολλὰ παθὼν ἁλόα κατὰ πόντον,
Εἰσάκεν ἀνδρώτοισι διοτρεφέεσσι μιγείης·
Ἀλλ' ἦ δ' ὥς σε ἔολπα ἀνύσεσθαι κακόπητα.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ἅμασεν καλλίτριχας ἵππους,
Ἷκτο δ' εἰς Αἰγὰς, ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασιν.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς ἄλλ' ἐνόησεν.
Ἤτοι τῶν ἄλλων ἀνέμων κατέδησε κελεύθους,

Παύ-

In terra Phæacenſium, ubi tibi fatale eſt effugere.
Accipe autem hanc vittam, & ſub pectore extendas
Immortalem: nihil tibi periculi te paſſurum aut perituru-
rum.
At poſtquam manibus contigeris littus,
Rurſus exuens projice in nigrum pontum,
Longe a littore, ipſe autem alio te convertas.
Sic locuta dea vittam dedit,
Ipſa vero rurſus in pontum ingreſſa eſt fluctuantem,
Mergo adſimilis: niger vero ipſam fluctus obtexit.
Cæterum ſolicitus erat patiens eximius Ulyſſes,
Ac ingemiſcens dixit ad ſuum magnanimum animum;
Hei mihi, ne quis mihi texit dolum rurſus
Immortalium, quando me a rate diſcedere jubet.
Sed omnino nondum parebo: quoniam longe oculis
Terram ego vidi ubi mihi dixit effugium eſſe:
Sed omnino ſic faciam, videtur vero mihi eſſe optimum:
Quamdiu ſane ligna in compagibus hærebunt,
Tamdiu hic manebo & ſuſtinebo dolores patiens:
At poſtquam mihi ratem fluctus diſperſerit,
Natabo: quandoquidem nihil adeſt proſpectu melius.
Dum ille hæc cogitabat in mente & in animo,
Immiſit ingentem fluctum Neptunus terræ quaſſator,
Horrendumque moleſtumque, ſublimem: impulitque ipſum.
Ut cum ventus vehementer ſpirans acervum diſſipat
Stipularum, quas quidem diſſipat ultro citroque:
Sic ipſius ligna longa diſperſit. porro Ulyſſes
In unum lignum conſcendit, deſultorium veluti equum impellens,
Veſteſque exuit quas ei præbuerat optima Calypſo.
Statimque vittam ſub pectus extendit:
Ipſe autem pronus in mare cecidit manus extendens,
Natandi cupidus. Vidit vero potens Neptunus,
Quaſſanſque caput ad ſuum locutus eſt animum:
Sic nunc mala plurima paſſus erres per mare,
Donec hominibus Jovis alumnis interſis:
Sed neque ſic te ſpero vilipenſurum malum.
Sic locutus, impulit pulchros jubis equos,
Venit autem ad Ægas, ubi ei inclytæ domus ſunt.
At Pallas filia Jovis alia excogitavit:
Illa quidem aliorum ventorum obſtruxit vias,

Quie-

Παύσασθαι δ' ἐκέλευσε καὶ ἀνηθέα πᾶσι τανύσσαι·
Ὦρσε δ' ἐπὶ πρηστῆρα Βορέην, πρὸ δὲ κύματα ἔαξεν,
Εως ὄγε Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μιγείη
Διογενὴς Ὀδυσεύς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας,
Ἔνθα δύω νύκτας δύο δ' ἤματα κύματι πηγῷ
Πλάζετο· πολλὰ δέ οἱ κραδίη προπόωσε ὀλέθρου.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, νὴδε γαλήνη
Ἔπλετο νωμήσαι· ὁ δ' ἄρα σχεδὸν εἰσιδε γαῖαν,
Ὀξὺ μάλα προϊδών, μεγάλῳ ὑπὸ κύματος ἀρθείς.
Ὡς δ' ὅταν ἀσπάσιος βίοτος παίδεσσι φανείη
Πατρὸς, ὃς εὖ νούσῳ κῆται κρατερῇ ἐλκηθεὶς πάχων,
Δηρὸν πτώσσων, συγερὸς δέ οἱ ἔχραε δαίμων,
Ἀσπάσιον δ' ἄρα τόν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
Ὡς Ὀδυσῆι ἀσπαστὸν ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη·
Νῆχε δ' ἐπειγόμενος ποσὶν ἠπείρου ἐπιβῆναι.
Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
Καὶ δὴ δοῦπον ἄκουσε πρὸς ἀπειλάδεσσι θαλάσσης.
Ῥόχθει γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
Δεινὸν ἐρεύγόμενον, εἵλυτο δὲ πάντ' ἀλὸς ἀχνη.
Οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες νηῶν ὄχοι, οὐδ' ἐπιωγαί,
Ἀλλ' ἀκταὶ προβλῆτες ἔσαν, ἀπειλάδες τε πάγοι τε.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι· ἐπεὶδὴ γαῖαν ἐέλπεα δῶκεν ἰδέσθαι
Ζεὺς, καὶ δὴ πάδε λαῖτμα διατμήξας ἐπέρησα,
Ἔκβασις οὔ πη φαίνετ' ἀλὸς πολιοῖο θύραζε.
Ἔκποθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δὲ κῦμα
Βέβρυχεν ῥόθιον, λιστὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη,
Ἀγχιβαθὴς δὲ θάλασσα· καὶ οὔπως ἐστὶ πόδεσσι
Στῆμέναι ἀμφοτέροισι, καὶ ἐκφυγέειν κακότητα,
Μήπως μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι ποτὶ πέτρῃ
Κῦμα μέγ' ἀρπάξαν, μελέη δέ μοι ἔσσεται ὁρμή.
Εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω παρανήξομαι, αἴ πε ἐφεύρω
Ἠϊόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης,
Δείδω μή μ' ἔξαπτις ἀναρπάξασα θύελλα
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρῃ βαρέα στενάχοντα,
Ἢ ἔτι μοι καὶ κῆτος ἐπισσύῃ μέγα δαίμων
Ἐξ ἁλὸς, οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτη.

Οἶδα

Quieſcereque juſſit & conſopitos eſſe omnes:
Excitavit autem velocem Boream, fluctuſque fregit,
Donec ipſe Phæacenſibus remigandi ſtudioſis miſceretur
Inclytus Ulyſſes, mortem & fatum effugiens.
Hic duas noctes duoſque dies fluctu vaſto
Errabat: circa plurima vero ei cor prævidebat perniciem.
Sed quando jam tertiam diem pulchricoma adduxit aurora,
Et tunc ſtatim ventus quidem quievit, atque ſerenitas
Erat tranquilla: ipſe vero prope conſpexit terram,
Acute admodum proſpiciens, e magno fluctu levatus.
Ut cum jucunda valetudo filiis apparet
Patris, qui in morbo decumbit validos dolores patiens,
Diu contabeſcens, odioſus vero ei ingruit dæmon:
Lubentem vero hunc dii a morbo liberarunt:
Sic Ulyſſi grate apparuit terra & ſylva:
Natabat vero nitens pedibus littus ut conſcenderet.
Sed cum tantum abeſſet quantum auditur clamans,
Jam ſonitum audivit ad ſcopulos maris.
Murmurabat enim ingens fluctus ad aridam continentis
Horrendum eructans operuit autem omnia maris aſperge.
Non enim erant navium portus capaces, neque receſſus,
Sed littora objecta erant, ſcopulique ſaxaque:
Et tunc Ulyſſi ſoluta ſunt genua ejuſque cor,
Ingemiſcens vero dixit ad ſuum magnanimum animum:
Hei mihi: poſtquam terram inſperatam dedit videre
Jupiter, & jam has undas ſulcans penetravi,
Egreſſus nuſquam apparet ex mari cano foras.
Extra enim ſaxa acuta, circumque fluctus
Fremit raucum, leviſque eminet petra,
Prope autem profundum mare: & nullo modo licet pedibus
Conſiſtere ambobus, & effugere malum,
Ne fortaſſe me egredientem projiciat lubricam ad petram
Fluctus magnus abripiens, vanus vero mihi erit conatus.
Si vero adhuc ulterius natabo, ſi alicubi inveniam
Littora depreſſa portuſque maris,
Vereor ne me rurſus abripiens procella
Pontum in piſcoſum ferat graviter gementem,
Aut adhuc mihi etiam cetum immittat magnum deus
Ex mari, qualia multa nutrit inclyta Amphitrite.

No-

Οἶδα γὰρ ὥς μοι ὀδώδυσαι κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Ἕως ὁ ταῦδ' ὤρμαινε κατὰ φρένα ἠῦ κατὰ θυμὸν,
Τόρρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρεν τρηχεῖαν ἐπ' ἀκτὴν.
Ἔνθ' ἀπὸ ῥινός τε δρύφθη, σαύ τ' ὀστέ' ἀράχθη,
Εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης,
Τῆς ἔχετο σκαίρων, εἵως μέγα κῦμα παρῆλθε.
Καὶ τὸ μὲν ὣς ὑπάλυξε· παλιρρόθιον δέ μιν αὖπις
Πλῆξεν ἐπεσσύμενον, πλῆξε δέ μιν ἐμβάλε πόντῳ.
Ὡς δ' ὅτε πυλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο
Πρὸς κοτυληδονόφιν πυκιναὶ λάϊγγες ἔχονται·
Ὣς τῷ πρὸς πέτρῃσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
Ῥῖνοὶ ἀπέδρυφθεν, τὸν δὲ μέγα κῦμα κάλυψεν.
Ἔνθά κε δὴ δύσμορος ὑπὲρ μόρον ὤλετ' Ὀδυσσεύς,
Εἰ μὴ ἐπιφροσύνῃσι δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Κύματος ἐξαναδὺς πάϊ τ' ἐρδύγεται ἠπειρόνδε,
Νῆχε παρὲξ ἐς γαῖαν ὁρώμενος, εἴπε τε φάροι
Ἠϊόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης,
Ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλιρόοιο
Ἶξε νέων, τῇ δή οἱ ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
Λεῖος πετράων, ἠδ' ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο·
Ἔγνω δὲ προρέοντα, ἠδ' εὔξατο ὃν κατὰ θυμόν,
Κλῦθι ἄναξ ὅς τ' ἐσσί· πολίτῃσι δέ σ' ἱκάνω,
Φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος ἐλπάς.
Αἰδοῖος μέν τ' ἐστὶ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἀνδρῶν ὅστις ἵκηται ἀλώμενος, ὡς καὶ ἐγὼ νῦν
Σόν τε ῥόον σά τε γούνατ' ἱκάνω πολλὰ μογήσας·
Ἀλλ' ἐλέαιρε ἄναξ, ἱκέτης δέ τοι εὐχομαι εἶναι.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' αὐτίκα παῦσεν ἑὸν ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα
Πρόσθε δέ οἱ πόησε γαλήνην· τὸν δ' ἐσάωσεν
Εἰς ποταμοῦ προχοάς· ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γούνατ' ἔκαμψε.
Χεῖράς τε σθένεά τε· ἁλὶ γὰρ δέδμητο φίλον κῆρ.
Ὤδεε δὲ χρόα πάντα· θαλάσσια δὲ πτύε πολλὰ
Ἂν στόμα τε ῥῖνάς τε· ὁ δ' ἄπνευστος ἠδ' ἀναύδητος
Κεῖτ' ὀλιγοπελέων, κάματος δέ μιν αἶνὸς ἱκάνει.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
Καὶ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἕο λῦσε θεοῖο·
Καὶ τὸ μὲν ἐς ποταμὸν ἁλιμυρήεντα μεθῆκεν,
Ἄψ δ' ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον· αὐτὰρ δ' ἄρ' Ἰνὼ

Δέ-

Novi enim quam mihi infensus sit inclytus Neptunus.
Dum ille hoc deliberabat in mente & in animo,
Interea ipsum magnus æstus tulit ad asperum littus.
Ibi sane cutis lacerata, simulque ossa confracta fuissent,
Nisi in mentem indidisset dea cæsia Minerva:
Ambabus vero manibus irruens apprehendit petram,
Eique adhæsit ingemiscens, donec ingens fluctus præteriit:
Et hunc sic effugit: sed refluus ipsum rursus
Percussit irruens, longe autem ipsum injecit ponto.
Ut quando polypus ex cubili extrahitur,
Cavitatibus pedum crebri calculi adhæresciunt,
Sic hujus ad saxa fortibus a manibus
Cutis lacerata erat, eumque ingens fluctus obtexit.
Ibi jam infelix præter fatum periisset Ulysses,
Nisi prudentiam indidisset cæsia Minerva.
Ex fluctu emergens qui eructantur ad continentem,
Præternatabat in terram, spectans sicubi inveniret
Littoraque depressa portusque maris.
Sed quando certe fluvii ad ostia pulchriflui
Pervenit natans, illic ei visus est locus optimus,
Levis petris, & tectum erat a ventis:
Agnovit autem profluentem, & vota fecit suo in animo:
Audi rex quisquis es: valde supplex autem ad te venio,
Fugiens ex ponto Neptuni iras.
Venerabilis quidem est etiam immortalibus diis
Ex hominibus quicumque venit errans, quemadmodum ego nunc
Ad tuum fluentum tuaque genua accedo plurima passus:
Sed miserere rex, fateor tibi supplicem esse *me*
Sic ait. ille vero continuo sedavit suum fluentum, continuitque fluctus:
Et ante eum fecit tranquillitatem: ipsumque servavit
In fluvii ostia: ille vero utrumque genu contraxit,
Manusque fortes: mari enim afflictus suo corde erat,
Tumebatque corpore toto: mare autem manabat copiosum
Per osque nareisque: illeque absque anhelitu & voce
Jacebat debilis, lassitudo enim ipsum vehemens invaserat.
Sed postquam respiravit, & ad præcordia animus coivit,
Tum sane vittam a se solvit deæ:
Et ipsam ad fluvium in mare fluentem immisit,
Retro autem ferebat ingens fluctus per flumen: statimque Ino

Su-

Δέξασθ' χερσὶ φίλησιν. ὁ δ' ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
Σχοίνῳ ὑπεκλίνθη, κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤ μοι ἐγὼ, τί πάθω, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
Εἰ μέν κ' ἐν ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα φυλάξω,
Μή μ' ἄμυδις σίβη τε κακὴ ἠὼς θῆλυς ἔέρσῃ
Ἐξ ὀλιγηπελίης δαμάσσῃ κεκαφηότα θυμόν.
Αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἠῶθι πρό.
Εἰ δέ κεν ἐς κλιτιὰ ἀναβὰς ἠ δάσκιον ὕλην,
Θάμνοις ἐν πυκινοῖσι καταδραθῶ, εἴ με μεθείη
Ῥῖγος ἠ κάματος, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ,
Δείδω μὴ θήρεσσιν ἕλωρ ἠ κύρμα γένωμαι.
Ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς ὕλην· τὴν δὲ χεδὸν ὕδατος εὗρεν
Ἐν περιφαινομένῳ, δοιὼς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους
Ἐξομόδεν πεφυῶτας· ὁ μὲν φυλίης, ὁ δ' ἐλαίης.
Τὼς μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάη μένος ὑγρὸν ἐόντων,
Οὐδέ ποτ' ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν·
Οὕτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὣς ἄρα πυκνοὶ
Ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδίς· ὃς ὑπ' Ὀδυσσεὺς
Δύσετ'. ἄφαρ δ' ὕλην ἐπαμήσατο χερσὶ φίλῃσιν.
Εὑρεῖαν. φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἠλίδα πολλὴ,
Ὅσσον τ' ἠὲ δύω ἠὲ τρεῖς ἄνδρας ἔρυσθαι
Ὥρῃ χειμερίῃ· εἰ ἠ μάλα περ χαλεπαίνοι.
Τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἐν δ' ἄρα μέσσῃ λέκτο, χύσιν δ' ἐπεχεύατο φύλλων.
Ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν ποθὲν εὐέρι μελαίνῃ,
Ἀγρῇ ἐν' ἐσχατιῇς, ὦ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,
Σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μὴ ποθεν ἄλλοθεν αὖοι·
Ὡς Ὀδυσεὺς φύλλοισι καλύψατο· τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
Ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦ', ἵνα μιν παύσειε πάχιστα
Δυσπονίης καμάτοιο, φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ζ.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Ἀθηνᾶ ἐπισκέψασα ὄνειρον Ναυσικάᾳ τῇ Ἀλκινόου θυγατρὶ, κελεύει αὐτῇ τὴν ἐσθῆτα ἐπὶ ποταμὸν ἀγαγοῦσαν πλύ-

νειν.

Suſcepit manibus ſuis. Ille vero ex fluvio ſedens
In junco recubuit, oſculatuſque eſt almam tellurem.
Atque ingemiſcens dixit ad ſuum magnanimum animum:
Heu mihi, quid me fiet quid mihi denique reſtat?
Si enim in fluvio gravem per noctem excubavero,
Ne mihi ſimul pruinaque mala & fœmineus ros
Ex imbecillitate conficiat afflictum animum.
Aura autem ex fluvio frigida ſpirat matutino tempore.
Si vero in altam conſcendens & umbroſam ſylvam,
Arbuſtis in denſis dormiero, ſi me ſinat
Frigus & laſſitudo, jucundus autem mihi ſomnus obrepat,
Vereor ne feris laceratio & præda fiam.
Sic ſane ei deliberanti viſum eſt ſatius eſſe:
Feſtinavit ire in ſylvam: hanc autem prope aquam invenit
In conſpicuo loco, duo autem ſubiit arbuſta
Ex uno loco enata: alterum oleaſtri, alterum oleæ,
Quæ nec ventorum perflat vis humidum ſpirantium,
Neque unquam ſol lucens radiis percuſſit,
Neque imber penetravit penitus: ſic ſane denſa
Invicem creverant contigue: quæ Ulyſſes
Subiit. ſtatimque cubile aggeſſit manibus ſuis
Latum. foliorum enim erat copia affatim ingens,
Quantumque duos aut tres viros tegeret
Tempeſtate hyberna, etiamſi admodum ſæviat.
Illam quidem videns lætatus eſt patiens nobilis Ulyſſes:
In medio autem procubuit, copiamque ſuperingeſſit foliorum.
Ut cum quiſpiam torrem cinere abſcondit nigro,
Agro in extimo, cui non adſunt vicini alii,
Semen ignis ſervans, ut ne qua aliunde incendat:
Sic Ulyſſes foliis abſconditus erat. illi autem Pallas
Somnum in oculis fudit, ut ipſum quieſcere faceret cito
Ab difficili labore, caras palpebras tegens.

ODYSSEÆ HOMERI VI. LIBRI

Argumentum.

MInerva adſtans per ſomnium Nauſicaæ Alcinoi filiæ, jubet illam veſtes ad flumen ferre lotum: inſtare enim ei nu-

νειν· πλησίον γάρ οἱ αὐτὴν εἶναι τὸν γάμον. ἡ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ· ἔπειτα παίζει μετὰ τῶν θεραπαινῶν. ἀκούσας δ' αὐτῶν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐξυπνίζεται, καὶ δεηθεὶς Ναυσικάας, ἐσθῆτα καὶ τροφὴν παρ' αὐτῆς λαβών, ἕπεται αὐτῇ εἰς τὴν πόλιν.

Ζῆτα δὲ Ναυσικάα κόμισ' ἐν Σχερίῃ Ὀδυσῆα.

Ὣς ὁ μὲν ἔνδα καθεῦδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη
Βῆ ῥ' ἐς Φαιήκων ἀνδρῶν δημόν τε πόλιν τε.
Οἳ πρὶν μέν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερείῃ,
Ἀγχοῦ Κυκλώπων ἀνδρῶν ὑπερφιάλων ἐόντων,
Οἳ σφέας σινέσκοντο, βίηφι δὲ φέρτεροι ἦσαν.
Ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοον θεοειδής,
Εἶσεν δ' ἐν Σχερίῃ ἑκὰς ἀνδρῶν ἀλφηστάων·
Ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασε πόλει, καὶ ἐδείματο οἴκους,
Καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσατ' ἀρούρας.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς ἄϊδόσδε βεβήκει·
Ἀλκίνοον δὲ τότ' ἦρχε, θεῶν ἅπο μήδεα εἰδώς.
Τῷ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Νόστον Ὀδυσσῆι μεγαλήτορι μηχανόωσα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἔνι κούρη
Κοιμᾶτ', ἀθανάτῃσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίη,
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
Πὰρ δὲ δύ' ἀμφίπολοι χαρίεντ' ἀπὸ κάλλος ἔχουσαι
Σταθμοῖιν ἑκάτερθε, θύραι δ' ἐπέκειντο φαειναί.
Ἠΰτε δ' αὔρη ἐπόρουσε δέμνια κούρης,
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εἰδομένη πατρὸς ναυσικλειτοῖο Δύμαντος,
Ἣ οἱ ὁμηλικίη μὲν ἔην κεχαρίσατο δὲ θυμῷ·
Τῇ μιν ἐεισαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ναυσικάα, τί νύ σ' ὧδε μεδήμονα γείνατο μήτηρ;
Εἵματα μέν τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα.
Σοὶ δὲ γάμος χαδόν ἐστιν, ἵνα καὶ χροὶ καλὰ μήσῃ αὐτὴ
Ἔννυσθαι, καὶ δέ τοι ἄλλους παρέμεν οἵ κέ σ' ἄγωνται.
Ἐκ γάρ τοι πάτρων φάτις ἀνθρώπους ἀναβαίνει
Ἐσθλή· χαίρουσιν δὲ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
Ἀλλ' ἴομεν πλυνέουσα ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
Καί τοι ἐγὼ συνέεσθον ἅμ' ἔμμεναι, ὄφρα τάχιστα

Ἐν-

nuptias, illa vero jussa facit: deinde ludit cum ancillis. Audiens autem ipsas Ulysses expergiscitur, & precatus Nausicaam, vestemque & cibum ab ipsa accipiens, sequitur eam in urbem.

Z. Nausicaa excipit in Scheria Ulyssem.

Sic quidem illic dormiebat patiens nobilis Ulysses,
Somno & lassitudine gravatus: ast Minerva
Ibat ad Phæacensium virorum populumque urbemque:
Qui antea quidem habitabant in spatiosa Hyperia,
Prope Cyclopas viros insolentes,
Qui eos infestabant, viribus enim potiores erant,
Inde excitos *illos* duxit Nausithous deo similis,
Sedemque *eis* fixit in Scheria procul ab hominibus ingeniosis:
Circum vero murum duxit civitati, & domos ædificavit,
Etiam templa fecit deorum, & divisit agros.
Sed hic jam fato domitus ad inferos descenderat?
Alcinous vero tunc imperabat, a diis consilia doctus:
Ejus quidem perrexit ad domum dea cæsia Minerva,
Reditum Ulyssi magnanimo moliens.
Institit autem ire ad thalamum fabrefactum, in quo puella
Dormiebat, immortalibus indole & forma similis,
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi:
Aderant duæ ancillæ a gratiis pulchritudinem habentes
A postibus utrinque, fores vero admotæ erant splendidæ.
Illa vero venti veluti flatus accessit ad cubilia puellæ,
Stetitque supra caput, & ipsam sermone allocuta est,
Similis filiæ excellentis nautæ Dymantis,
Quæ ei æqualis quidem erat, grataque ex animo:
Illam seipsam simulans allocuta est cæsia Minerva:
Nausicaa, quid te sic remissam peperit mater?
Vestes etenim tibi jacent neglectæ admirabiles:
Tibique nuptiæ instant, ubi oportet pulchras te ipsam
Induere, talesque illis præbere qui te ducent.
Etenim ex his fama apud homines it
Bona: gaudent vero pater & veneranda mater.
Sed eamus loturæ simul cum aurora apparente,
Et ego adjutrix simul sequar, ut celerrime

Ε'ντῦσεαι. ἐπεὶ ὄπι ἔπ δλὼ παρθένῳ ἔοικας·
Η'δη γάρ σε μνῶνται ἀριςῆες κατὰ δῆμον
Πάντων Φαιήκων, ὅθι περ γένος ἐςὶ καὶ αὐτῇ.
Α'λλ' ἄγ' ἐπότρυνον πατέρα κλυτὸν ἠῶθι πρὸ
Η'μιόνους καὶ ἅμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄγῃσι
Ζῶστά τε καὶ πέπλους καὶ ῥίγεα σιγαλόεντα.
Καὶ δέ σοι ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον ἠὲ πόδεσσιν
Ε'ρχεσθαι· πολλὸν γὰρ ἄπο πλωτοί εἰσι πόλῃφ.
Η' μὲν ἄρ' ὣς εἰπῦ͂σ' ἀπέβη γλαυκῶπις Α'θήνη
Ο'ὐλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ε'μμεναι. οὔτ' ἀνέμοισι πτυάσσεται, οὔτέ ποτ' ὄμβρῳ
Δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται· αἰθὲ μάλ' αἴθρη
Πεπταται ἀννέφελῳ, λευκὴ δ' ἐπιδρομὲν ἀγλὴ
Τῷ ἔνι τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα·
Ε'νθ' ἀπέβη Γλαυκῶπις, ἐπεὶ διαπέφραδε κόρῃ.
Αὐτίκα δ' ἠὼς ἦλθεν ἐύθρονος, ἥ μιν ἔγειρε
Ναυσικάαν εὐπεπλον. ἄφαρ δ' ἀπεδαίμασ' ὄνειρον.
Βῆ δ' ἰέναι διὰ δώματ', ἵν' ἀγγείλειε τοκῆσι,
Πατρὶ φίλῳ καὶ μητρί. κιχήσατο δ' ἔνδον ἐόντας·
Η' μὲν ἐπ' ἐσχάρῃ ἧστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
Η'λάκατα στρωφῶσ' ἁλιπόρφυρα· τῷ δὲ θύραζε
Ε'ρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτὸς βασιλῆας
Ε's βουλὴν, ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί.
Η' δὲ μάλ' ἄγχι στᾶσα φίλον πατέρα προσέειπε,
Πάππα φίλ', οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσειας ἀπήνην
Τ'ψηλὴν, εὐκύκλον, ἵνα κλυτὰ εἵματ' ἄγωμαι
Ε's ποταμὸν πλυνέουσα, τά μοι ῥερυπωμένα κεῖται;
Καὶ δέ σοι αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντα
Βουλὰς βουλεύειν καθαρὰ χροὶ εἵματ' ἔχοντα·
Πέντε δέ τοι φίλοι υἷες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
Οἱ δύ' ὀπυίοντες, τρεῖς δ' ἠίθεοι θαλέθοντες·
Οἱ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ' ἔχοντες
Ε's χορὸν ἔρχεσθαι· τὰ δ' ἐμῇ φρενὶ πάντα μέμηλεν.
Ω's ἔφατ'. αἴδετο γὰρ θαλερὸν γάμον ἐξονομῆναι
Πατρὶ φίλῳ· ὁ δὲ πάντα νόει, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Οὔτέ τοι ἡμιόνων φθονέω τέκος, οὔτε τεῦ ἄλλου.
Ε'ρχεο· ἀτὰρ τοι δμῶες ἐφοπλίσουσιν ἀπήνην
Τ'ψηλὴν, εὐκύκλον, ὑπερτερίην ἀραρυῖαν.
Ω's εἰπὼν, δμῶεσσιν ἐκέκλετο· τοὶ δ' ἐπίθοντο.

Ο'

Expediaris: quoniam non diu virgo eris.
Jam enim te ambiunt optimi in populo
Omnium Phæacenſium, ubi tibi genus eſt etiam ipſi.
Sed age jube patrem inclytum ſub auroram
Mulos & currum apparare, qui vehat
Cingulaque & peplos & pallia admirabilia.
Quippe tibi ſic ipſi multò honeſtius eſt quam pedibus
Ire: multum enim abſunt labra ab urbe.
Ipſa quidem ſic locuta abiit cæſia Minerva
Ad Olympum, ubi ajunt deorum ſedem tutam ſemper
Eſſe. neque ventis concutitur, neque unquam imbre
Rigatur, neque nix aſpergitur: ſed potius ſerenitas
Volat abſque nube, luciduſque circumfulget ſplendor:
In quo delectantur beati dii diebus omnibus:
Huc abiit Pallas, poſtquam indicavit puellæ.
Continuo aurora venit pulchro throno conſpicua, quæ ipſam excitabat
Nauſicaam ornatam peplo. ſubitoque admirata eſt ſomnium.
Inſtitit autem ire per domos, ut annunciaret parentibus,
Patri caro & matri. offendit autem intus cum eſſent:
Illa quidem ad focum ſedebat cum ſervientibus mulieribus,
Penſum verſans purpureum: in ipſum autem foras
Egredientem incidit ad inclytos reges
Ad conſilium, quo ipſum vocabant Phæacenſes generoſi.
Hæc valde prope aſtans carum patrem allocuta eſt:
Pater care, nonne mihi inſtrueres currum
Excelſum, agilem rotis, ut pulchras veſtes feram
Ad flumen lotura, quæ mihi ſordidatæ jacent?
Etenim tibi ipſi convenit inter primores verſanti
Conſilia conſulere pulchras corpori veſtes habentem!
Quinque autem tibi cari filii in regia ſunt,
Quorum duo in matrimonio, tres autem cœlibes florentes:
Hi ſemper volunt recens lotis veſtibus induti
Ad ſaltationem ire: quæ meæ menti omnia curæ ſunt.
Sic ait. verebatur enim florentes nuptias nominare
Patri caro: ille vero omnia intelligebat, & reſpondit ſermone:
Neque tibi mulos invideo filia, neque quicquam aliud.
I: cæterum tibi famuli apparabunt currum
Altum, agilem rotis, contabulatione inſtructum.
Sic locutus, ſervis præcepit: illi vero paruerunt.

Οἱ μὲν ἄρ' ἐκπὸς ἄμαξαν ἐύτροχον ἡμιονείην
Ὦπλεον, ἡμίονοι δ' ὕπαγον, ξυζυγὲν δ' ὑπ' ἀπλοΐῃ·
Κύρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρεν ἐσθῆτα φαεινὴν,
Καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐϋζέστῳ ἐπ' ἀπλοΐῃ·
Μήτηρ δ' ἐν κίστῃ ἐπίθει μένοεικέ' ἐδωδὴν,
Παντοίην, ἐν δ' ὄλπα τίθει, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
Ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· (κύρη δ' ἐπεβήσετ' ἀπλοΐης)
Δῶκε δὲ χρυσείῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
Εἶπε χυτλώσαιτο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Ἡ δ' ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα,
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· καναχὴ δ' ὑπὸ ἡμιόνοιϊν.
Αἱ δ' ἄμοσαν πανύντο. φέρον δ' ἐσθῆτα καὶ αὐτὴν,
Οὐκ οἴῳ· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
Αἱ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον περικαλλέ' ἵκοντο,
Ἔνθ' ἦσαν πλυνοὶ ἦσαν ἐπημαθιοὶ, πολὺ δ' ὕδωρ
Καλὸν ὑπεκπροῤῥεῖ, μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι·
Ἔνθ' αὖ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπρολύσασαν ἀπλοΐης,
Καὶ τὰς μὲν σθέναν ποταμοῦ παρὰ δινήεντα,
Τρώγειν ἄγρωστιν μελιηδέ· ταὶ δ' ἀπ' ἀπλοΐης
Ἔμματα χερσὶν ἕλοντο, καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ,
Στεῖσαν δ' ἐν βόθροισι θοῶς ἔριδα προφέρουσαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πλυνῶν τε κάθηραν τε ῥύπα πάντα,
Ἐξείης πέτασαν παρὰ δῖν' ἁλὸς, ἦχι μάλιστα
Λάϊγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύζεσκε θάλασσα.
Αἱ δὲ λοεσσάμεναι, καὶ χρισσάμεναι λίπ' ἐλαίῳ,
Δεῖπνον ἕπειθ' ἕλοντο παρ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο·
Ἔμματα δ' ἠελίοιο μένον περσήμενα αὐγῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν δμωαί τε καὶ αὐτὴ,
Σφαίρῃ ταί τ' ἄρ' ἔπαιζον ἀπὸ κρηδέμνα βαλοῦσαι,
Τῆσι δὲ Ναυσικάα λευκώλενος ἦρχετο μολπῆς.
Οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' ἄρεος οἰχομένοιο,
Ἢ κατὰ Τηύγετον περιμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον,
Τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισι,
Τῇ δέ θ' ἅμα νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
Ἀγρονόμοι παίζουσι· γέγηθε δέ τε φρένα Λητώ,
Πασάων δ' ὑπερ ἔπρεπ' ἀκὴν ἔχει οὐδὲ μέτωπα,
Ῥεῖα δ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι·
Ὡς ἣ γ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἁδμής,
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι,

Ζεῦξ

Illi quidem foris currum agilem rotis mulinum
Instruebant, mulosque subegerunt, junxeruntque sub curru:
Filia vero e thalamo ferebat vestem splendidam,
Et eam quidem reposuit bene polito in curru:
Mater vero in cista collocabat desiderio convenientem cibum,
Multifarium, obsonia quoque imposuit, & vinum infudit
Utre in caprino: (puella verò conscendit currum)
Dedit etiam aurea in ampulla humidum oleum,
Ut ungeretur cum ministris fœminis.
Illa vero cepit flagellum & habenas leves,
Flagellavitque ut currerent: strepitus autem fiebat a mulis.
Qui strenue contendebant, ferebantque vestem & ipsam,
Non solam: simul cum illa ibant ancillæ aliæ.
Quæ quando jam fluvii ad alveum pervenerunt,
Ubi labra erant perennia, multaque aqua
Pulchra profluebat ad persordida purganda:
Ibi illæ mulos quidem solverunt a curru,
Et eos quidem egerunt fluvium propter vorticosum,
Ut ederent gramen dulce instar mellis: ipsæ vero a curru
Vestes manibus sumebant, & inferebant nigram aquam.
Calcabantque in scrobibus celeriter certamen proferentes.
At postquam lavaruntque purgaruntque sordes omnes,
Ex ordine explicuerunt ad littus maris, ubi potissimum
Lapillos ad littus abluebat mare.
Illæ vero lotæ, & unctæ pingui oleo,
Prandium deinde sumpserunt ad ripas fluvii,
Vesteque præstolabantur dum siccarentur splendore solis.
Cæterum postquam cibo saturatæ sunt ancillæque & ipsa,
Pila ludebant redimicula deponentes,
Illis Nausicaa pulchra ulnas incepit cantilenam.
Qualis autem Diana incedit per montem sagittis gaudens,
Aut per Taygetum arduum, aut Erymanthum,
Oblectans se capris & velocibus cervis,
Simul cum illa Nymphæ filiæ Jovis Ægiochi
Agrestes ludunt: gaudet vero mente Latona,
Omnes vero ipsa capite supereminet atque fronte,
Facileque notabilis est, pulchræ vero omnes:
Sic illa inter ancillas excellebat virgo nondum domita:
Sed quando jam erat rursum domum reditura,

Ζεῦξαν' ἡμιόνους, πτύξαντό τε εἵματα καλά,
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὡς Ὀδυσεὺς ἔγροιτο, ἴδοι τ' εὐώπιδα κούρην,
Ἣ οἱ Φαιήκων ἀνδρῶν πόλιν ἠγήσαιτο.
Σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον βασίλεια,
Ἀμφιπόλῳ μὲν ἅμαρτε, βαθεῖαν δ' ἔμπεσε δίνην.
Αἱ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσαν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἑζόμενος δ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ὤ μοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
Ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
Ἦὲ φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεουδής;
Ὥς μέ τις ἀμφήλυδε θῆλυς ἀΰτη
Νυμφάων, αἳ ἔχουσ' ὀρέων αἰπεινὰ κάρηνα,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πείσεα ποιήεντα·
Ἦ νύ πω ἀνδρώπων εἰμὶ χεδὸν αὐδηέντων;
Ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι, ἠδὲ ἴδωμαι.
Ὡς εἰπὼν θάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης παρθὼν κλάσε χειρὶ παχείῃ
Φύλλων, ὡς ῥύσαιτο περὶ χροὶ μήδεα φωτός.
Βῆ δ' ἴμεν ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθώς,
Ὅς τ' εἶσ' ὑόμενος καὶ ἀήμενος, ἐν δέ οἱ ὄσσε
Δαίεται· αὐτὰρ ὁ βουσὶν ἐπέρχεται ἢ ὀίεσσιν,
Ἦὲ μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δέ ἑ γαστὴρ
Μήλων πειρήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·
Ὣς Ὀδυσεὺς κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισιν ἔμελλε
Μίξεσθαι, γυμνός περ ἐών· χρειὼ γὰρ ἵκανε.
Σμερδαλέος δ' αὐτῇσι φάνη, κεκακωμένος ἁλμῇ·
Τρέσσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠόνας πρὀχέεσας·
Οἴη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε. τῇ γὰρ Ἀθήνη
Θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε, καὶ ἐκ δέος εἷλετο γυίων·
Στῆ δ' ἀντιαχομένη. ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς
Ἢ γούνων λίσσοιτο λαβὼν εὐώπιδα κούρην,
Ἢ αὔτως ἐπέεσσιν ἀποσχεδὰ μειλιχίοισι
Λίσσοιτ', εἰ δείξειε πόλιν, καὶ εἵματα δοίη.
Ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
Λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσχεδὰ μειλιχίοισι,
Μή οἱ γοῦνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη.
Αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον,
Γουνοῦμαί σε ἄνασσα· θεός νύ τις ἢ βροτός ἐσσι.

Jungens mulos, complicansque veſtes pulchras,
Tum ſtatim alia excogitavit dea cæſia Minerva,
Ut Ulyſſes excitaretur, videretque pulchram oculos puellam,
Quæ illum ad Phæacenſium virorum urbem duceret.
Pilam deinde jecit ad ancillam regina:
Ab ancilla quidem erravit, profundum autem incidit in vorticem:
Illæ vero alte clamarunt, & excitatus eſt divinus Ulyſſes:
Sedens autem cogitabat in mente & in animo:
Hei mihi, quorumnam hominum in terram deveni?
An ſunt petulantes & agreſtes, neque juſti,
An hoſpitales, & ipſis eſt mens deum timens?
Ut me puellarum circumvenit fœminea vox
Nympharum, quæ habitant montium ſummos vertices,
Et fontes fluviorum, & paluſtria loca herboſa:
An fortaſſis homines ſum prope vocales?
Quin ego ipſe experiar atque videbo.
Sic locutus arbuſtis clam egrediebatur divinus Ulyſſes.
Ex denſa autem ſylva ramum fregit manu craſſa
Cum foliis, ut tegeret circa corpus genitalia viri.
Inſtititque ire veluti leo montanus, viribus fidens,
Qui incedit pluviam & ventos perpeſſus, intuſque ei oculi
Ardent: at is boves invadit, aut oves,
Aut agreſtiores cervas: jubet enim eum venter
Pecudes tentaturum etiam in denſam domum ire:
Ita Ulyſſes puellis pulchris comas erat ſe
Immiſturus, nudus licet eſſet: neceſſitas enim urgebat.
Horrendus autem ipſis apparuit, afflictus ſalſugine:
Diffugeruntque huc atque illuc per ripas prominentes:
Sola tamen Alcinoi filia manſit. ei enim Pallas
Audaciam in mente indiderat, & formidinem exemerat membris:
Stetit autem oppoſita: ſed ipſe cogitabat Ulyſſes
An oraret genibus prehenſis pulchræ oculos puellæ,
An alioquin verbis longe ſtans blandis
Precaretur, ut oſtenderet urbem, & veſtes daret.
Sic igitur ei cogitanti viſum eſt ſatius eſſe
Precari verbis eminus ſtantem blandis,
Ne ei genua prehendenti iraſceretur mente puella.
Protinus blandum & aſtutum dixit ſermonem:
Supplex te oro regina: deus utique quis aut mortalis es.

Si

Εἰ μέν τις θεός ἐστι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχοντες,
Ἀρτέμιδί σε ἔγωγε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο
Εἶδός τε μέγεθός τε φυὴν τ' ἀγχίστε ἔοικας·
Εἰ δέ τις ἐστι βροτῶν τοὶ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσι,
Τρισμάκαρες μὲν σοί γε πατὴρ ἠδ' πότνια μήτηρ,
Τρισμάκαρες δὲ κασίγνητοι· μάλα πού σφισι θυμὸς
Αἰὲν ἐϋφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
Ἀθανάτοισιν τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.
Κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων
Ὅς κέ σ' ἐϋδνοισι βείσας οἴκονδ' ἀγάγηται.
Οὐ γάρ πω τοιῆνδε ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν,
Οὔτ' ἀνδρ', ἔτε γυναῖκα· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Δήλῳ δή ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
Φοίνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐσόησα·
(Ἦλθον γὰρ κἀκεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λαός
Τῷ ὁδὸν ἣ δὴ ἔμελλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε' ἔσεσθαι)
Ὣς δ' αὖτως ἦ κεῖνο ἰδὼν, ἐτεθήπεα θυμῷ
Δηρὸν· ἐπεὶ ἔπω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης·
Ὣς σε γυναῖ' ἀγαμαί τε τέθηπά τε, δείδιά τ' αἰνῶς
Γούνων ἅψασθαι· χαλεπὸν δέ με πένθος ἱκάνει.
Χθιζὸς εἰκοστῷ φύγον ἤματι οἶνοπα πόντον,
Τόφρα δέ μ' αἰεὶ κῦμα φόρει, καπνιαί τε θύελλαι
Νήσου ἀπ' Ὠγυγίης· νῦν δ' ἐνθάδε κάββαλε δαίμων,
Ὄφρ' ἔπι καὶ τῇδε πάθω κακόν· ἐ γὰρ οἴω
Παύσεσθ'· ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέουσι πάροιθεν.
Ἀλλὰ ἄναξ· ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἐς πρώτους ἱκόμην· τῶν δ' ἄλλων ὕπνον οἶδα
Ἀνθρώπων οἳ τῆνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
Ἄσυ δέ μοι δεῖξον, δὸς δὲ ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,
Εἴ τί που εἶλυμα πειρὼν ἔχες εὐδάδ' ἑῦσαι.
Σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
Ἄνδρά τε καὶ οἶκον καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν,
Ἐσθλήν. ἐ μὲν γὰρ τῷ γε κρεῖσσον καὶ ἄρειον
Ἢ ὅτ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
Ἀνὴρ ἠδὲ γυνή· πόλλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι,
Χάρμασι δ' εὐμενέτῃσι· μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί.
Τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ηὔδα,
Ξεῖν', ἐπεὶ ἔτε κακῷ ὅτ' ἄρρενι φωτὶ ἐοικας,
Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν

Ε 09-

Si quidem deus es ex iis, qui latum cælum incolunt,
Dianæ te ego Jovis filiæ magni
Formaque magnitudineque, indoleque quam proxime comparo:
Si vero aliquis es hominum qui super terram habitant,
Ter beati tibi pater & veneranda mater,
Ter beati fratres: valde nimirum ipsorum animus
Usque lætitiis gestit tui gratia,
Videntibus tale germen ad choream te euntem.
Ille vero ex animo feliciſſimus præter cæteros
Quicumque te dote gravis domum duxerit.
Nondum enim talem vidi mortalem oculis;
Neque virum, neque mulierem: admiratio me tenet aſpicientem.
In Delo equidem aliquando tale Apollinis juxta aram
Palmæ recens germen ſuccreſcens vidi:
(Veni enim illuc quoque, multus autem me comitabatur populus
In ea profectione quæ mihi erat malum damnum futura)
Utque ſimiliter illud conſpicatus, obſtupui animo
Diu: quandoquidem nunquam tale ſuccrevit lignum e terra:
Sic te mulier admiror, obſtupeo, & vereor nimis
Genua prehendere. gravis enim me calamitas urget.
Heri vigeſimo effugi die nigrum pontum,
Interea me uſque fluctus ferebat & celeres procellæ
Inſula ab Ogygia: nunc vero me huc appulit deus;
Ut adhuc fortaſſe & hic patiar malum. non enim puto
Quieturos; ſed adhuc multa dii patrabunt ante.
Verum regina miſerere. te enim mala multa paſſus
Ad primam veni: aliorum autem neminem novi
Hominum qui hanc urbem & terram incolunt.
Urbem mihi oſtende, daque laceram veſtem ad induendum,
Si aliquod fortaſſe involucrum pannorum habebas huc veniens.
Tibi vero dii tanta dent quanta animo concupiſcis,
Maritum & familiam & concordiam præbeant
Bonam. non enim hoc quicquam præſtantius & melius
Quam cum concordes conſiliis rem familiarem adminiſtrant
Vir atque conjux: multi dolores malevolis,
Gaudia autem benevolis: maxime autem exaudiunt ipſi.
Hunc autem rurſus Nauſicaa ulnas candida allocuta:
Hoſpes, quandoquidem non ignavo nec ſtulto viro ſimilis es,
Jupiter ipſe diſtribuit felicitatem Olympius hominibus

Bo-

Ε'σθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλησιν ἑκάστῳ·
Καὶ πού σοι καὶ δῶκε, σὲ δὲ χρὴ τετληότα μῦθον
Νωῖν δ' ἐπεὶ ἡμετέρῃσι τε πόλιν καὶ γαῖαν ἱκάνεις,
Οὔτ' ἄν ἐσθῆτος δειλήσεαι, οὔτέ τευ ἄλλου
Ὧν ἐπέοικ' ἰκέτῃσι παλαιτάτοισιν ἀνύσσαι.
Αὖτυ δέ τοι δείξω, ἐρέω δέ τοι οὔνομα λαῶν.
Φαίηκες μὲν τῇσδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν·
Εἰμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
Τῷ δ' ἐκ Φαιήκων ἔχεται κάρτος τε βίη τε.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι κέλευσε,
Στῆτε μοι ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε φῶτα ἰδοῦσαι;
Ἦ μή τι πτὰ δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι ἀνδρῶν;
Οὐκ ἔστ' οὐτος ἀνὴρ διερὸς βροτός, οὐδὲ γένηται,
Ὅς κεν Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται
Δηϊοτῆτα φέρων· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισιν.
Οἰκέομεν δ' ἀπάνευθε πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
Ἔσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι βροτῶν ἐπιμίσγεται ἄλλος,
Ἀλλ' ὅδε τις δύστηνος ἀλώμενος εἰνάδ' ἱκάνει·
Τὸν νῦν χρὴ κομέειν. πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
Ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
Ἀλλὰ δότ' ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε·
Λούσασθε δ' ἐν ποταμῷ ὅθ' ἠπὶ σκέπας ἔσ' ἀνέμοιο.
Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἔσαν τε καὶ ἀλλήλοισι πέλασσαν.
Καδδὰρ Ὀδυσῆα ἔσαν ἐπὶ σκέπας, ὡς ἐκέλευσε
Ναυσικάα διογένητος μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
Πὰρ δ' ἄρα οἱ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔθηκαν.
Δῶκαν δ' οἱ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον.
Ἤνωγον δ' ἄρα μιν λοῦσθαι ποταμοῖο ῥοῇσι.
Δὴ ῥα τότ' ἀμφιπόλοισι μετιπύδα δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀμφίπολοι στῆθ' ὅπως ἀπόπροθεν, ὄφρ' ἐγὼ αὐτὸς
Ἁλμυρὸν ὤμοιϊν ἀπολύσομαι, ἀμφὶ δ' ἐλαίῳ
Χρίσομαι. ἦ γὰρ δὴ μοι ἀπὸ χροὸς ἔστιν ἀλοιφή.
Ἄντῳ δ' οὐκ ἂν ἔγωγε λοήσομαι· αἰδέομαι γὰρ
Γυμνοῦσθαι, κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισι μετελθών.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἀπάνευθεν ἴσαν. ἔπποι δ' ἄρα κέρην.
Αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο δῖος Ὀδυσσεύς
Ἁλμυρὸν, ἦ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἀμπεχεν ὤμους.
Ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λοήσατο, καὶ λίπ' ἄλειφεν,

Ἀμ-

Bonis atque malis, prout voluerit unicuique:
Et fortaſſe tibi iſthæc dedit, te autem oportet pati tamen.
Nunc poſtquam in noſtram & terram & urbem venis,
Neque veſtium indigebis, neque alterius alicujus *rei*,
Quæ decent ſupplicem multa expertum occurrentem.
Urbem autem tibi oſtendam, & dicam nomen populorum.
Phæacenſes hanc urbem & terram habitant:
Sum autem ego filia magnanimi Alcinoi,
Cujus inter Phæacenſes ſupereminet & imperium & potentia.
Dixit, & ancillis pulchricomis imperavit:
Siſtite mihi gradum ancillæ: quo fugitis virum conſpicatæ?
An ſcilicet aliquem hoſtium putatis eſſe virorum?
Non eſt ille vir vivus homo, neque naſcetur,
Qui Phæacenſium in terram veniat
Hoſtilia inferens: valde enim cari ſunt diis.
Habitamus autem ſeorſum undoſo in mari
Extremi, neque aliquis nobiſcum homo commercium habet alius.
Verum hic aliquis infelix errabundus huc venit:
Quem nunc oportet curare. a Jove enim ſunt omnes
Hoſpites & egeni. donum autem & exiguum gratum eſt.
Quare date ancillæ hoſpiti cibum & potum:
Et lavate in fluvio ubi tutela eſt a vento.
Sic ait. Illæ vero ſtabant & invicem adhortabantur.
Ulyſſemque collocarunt in tuto, quemadmodum juſſerat
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi:
Eique pallium & tunicam veſteſque appoſuerunt.
Dederunt vero ei aurea in ampulla liquidum oleum,
Juſſeruntque ipſum lavare in fluvii fluento.
Tunc cum ancillis locutus eſt divinus Ulyſſes:
Ancillæ ſtate ſic ſeorſim, ut ego ipſe
Salſuginem ab humeris abluam, circumque oleo
Ungar. jam enim diu a corpore eſt unctio.
Coram vero haud ego lavero: vereor enim
Nudari inter puellas cirratas verſans.
Sic ait. illæ vero ſeceſſerunt, narraruntque puellæ.
At ipſe ex flumine a corpore lavabat divinus Ulyſſes
Salſuginem, quæ ei terga & latos tegebat humeros.
A capite autem exterſit maris ſordes indomiti.
Cæterum poſtquam omnia lavit & oleo unxit,

Veſ-

Ἀμφὶ δὲ ἕματα ἕσσατ' ἄ οἱ πόρε παρθένος ἀδμής·
Τὸν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν Διὸς ἐκγεγαυῖα
Μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κατθέτο δὲ κάρητι
Οὖλας ἧκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας,
Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
Ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
Τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει·
Ὡς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ δίνα θαλάσσης,
Καλὴ καὶ χαρίεσσα σίλβων. θηεῖτο δὲ κούρη.
Δή ῥα τότ' ἀμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοισι μετηύδα,
Κλῦτέ μοι ἀμφίπολοι λευκώλενοι, ὄφρά τι εἴπω·
Οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ἐπιμίσγεται ἀντιθέοισι.
Πρόσθεν μὲν γάρ δή μοι ἀεικέλιος δόκει εἶναι,
Νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Αἴ γάρ ἐμοὶ τοῖόσδε πόσις κεκλημένος εἴη
Ἐνθάδε ναιετάων, καί οἱ ἄδοι αὐτόθι μίμνειν.
Ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι, ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε.
Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον, ἠδὲ πίθοντο·
Πὰρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ θέσαν βρῶσίν τε πόσιν τε.
Ἤτοι ὁ πῖνε καὶ ἤσθιε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
Ἀρπαλέως· δηρὸν γὰρ ἐδήιτου ἦεν ἅπαντα.
Αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ' ἐνόησεν·
Εἵματ' ἄρα πτύξασα ἅθ' ἁμάξῃ ἐπ' ἀπλοΐης,
Ζεῦξεν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας· ἂν δ' ἔβη αὐτή·
Ὤτρυνεν δ' Ὀδυσῆα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ἐνόμαζε,
Ὄρσεο δὴ καὶ νῶϊ, ξεῖνε. πόλιν δ' ἴμεν, ὄφρά σε πέμψω
Πατρὸς ἐμοῦ πρὸς δῶμα δαΐφρονος· ἔνθά σέ φημι
Πάντων Φαιήκων εἰδησέμεν ὅσσοι ἄριστοι,
Ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρδειν· (δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν)
Ὄφρ' ἂν μέν κ' ἀγρὸς ἴομεν καὶ ἔργα ἀνδρῶν,
Τόφρα σοὶ ἅμα πομπῇσι μετ' ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν
Καρπαλίμως ἔρχεσθον, ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
Αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἐπιβήσομεν ἣν περὶ πύργος
Ὑψηλός, καλὸς δὲ λιμὴν ἑκάτερθε πόληος,
Λεπτὴ δ' εἴσοδος· νῆες δ' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
Εἰρύαται· πᾶσιν γὰρ ἐπίστιόν ἐστιν ἑκάστῳ·
Ἔνθα δέ τοι σφ' ἀγορὴ, καλὸν Ποσειδήϊον ἀμφὶς,

Ρύ-

Veſteſque induit quas illi præbuerat virgo intacta;
Illum quidem Minerva reddidit ex Jove nata
Majoremque aſpectu & ſpiſſiorem; in capite vero
Criſpas demiſit comas, hyacinthino flori ſimiles,
Ut cum quis aurum circumfundit argento vir
Solers, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerva
Artem omnifariam, elegantia vero opera perficit:
Sic huic infudit gratiam capitique & humeris.
Sedit autem deinde ſeorſim incedens ad littus maris;
Pulchritudine & gratiis ſplendens; admirabatur autem puella:
Ac tunc ad ancillas citratas loquebatur:
Audite me ancillæ candidæ lacertos, ut aliquid dicam:
Non omnibus invitis diis qui cælum tenent,
Ad Phæacenſes hic vir pervenit diis æquiparandus.
Antea certe mihi nihili videbatur eſſe;
Nunc vero diis ſimilis qui cælum amplum inhabitant.
Utinam mihi talis maritus vocatus eſſet
Hic habitans, & ipſi placeret ibidem manere.
Sed date ancillæ hoſpiti cibumque potumque.
Sic ait. Illæ vero hanc diligenter audiverunt, & paruerunt,
Ulyſſique appoſuerunt cibum & potum.
Atque ille bibebat & edebat prudens divinus Ulyſſes
Rapaciter: diu enim a cibo erat jejunus.
Cæterum Nauſicaa alba lacertis alia excogitavit:
Veſtes igitur plicans poſuit pulchrum in currum,
Junxitque mulos fortibus ungulis; conſcendit autem ipſa:
Adhortataque eſt Ulyſſem, verbumque dixit, & compellavit:
Surge nunc hoſpes, ad urbem ut eas, ut te mittam
Patris mei ad domum prudentis: ubi te autumo
Omnium Phæacenſium viſurum eſſe quotquot optimi.
Sed omnino ſic facito: (videris enim mihi non parum ſapere)
Donec quidem per agros iverimus & culturas hominum,
Tamdiu cum ancillis poſt mulos & currum
Celeriter venito, ego vero per viam ducam:
At poſtquam ad urbem conſcenderimus; circa quam murus
Altus, pulcher autem portus utrinque urbis,
Arctuſque introitus: & naves per viam utrinque agitatæ
Subductæ ſunt. omnibus enim ſua ſtatio eſt unicuique:
Ibi quoque ipſis forum eſt, pulchrum Neptuni circa templum,

Ve-

Ρ'υσῖσιν λάεσσι κατωρυχέσσ' ἀραρυῖα.
Ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλέγουσι,
Πείσματα καὶ σπεῖρα, καὶ ἀποξύουσιν ἐρετμά.
Οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιὸς, ἀδὲ φαρέτρη,
Ἀλλ' ἱστοὶ καὶ ἐρετμὰ νεῶν, καὶ νῆες ἐΐσαι,
Ἧσιν ἀγαλλόμενοι πολιὴν περόωσι θάλασσαν.
Τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδδυκέα, μή τις ὀπίσσω
Μωμεύῃ· (μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον)
Καί νύ τις ὧδ' εἴπῃσι κακώτερος ἀνπιβολήσας,
Τίς δ' ὅδε Ναυσικάᾳ ἕπεται καλός τε μέγας τε
Ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὗρε; πόσις νύ οἱ ἔσσεται αὐτῇ.
Ἦ πού τιν' πλαγχθέντα κομίσσατο ἧς ἀπὸ νηὸς,
Ἀνδρῶν πλησιόων· ἐπεὶ ἄ πτερ ἐγγύθεν εἰσίν·
Ἦ τις οἱ ὀξαμένη πολυάρητος θεὸς ἦλθεν
Οὐρανόθεν καταβάς· ἔξει δέ μιν ἤματα πάντα.
Βέλτερον εἴ κ' αὐτή περ ἐποιχομένη πόσιν εὗρεν
Ἄλλοθεν· ἦ γὰρ τόσδε γ' ἀπημάζει κατὰ δῆμον
Φαίηκας, τοί μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
Ὣς ἐρέουσ', ἐμοὶ δέ κ' ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο·
Καὶ δ' ἄλλῃ νεμεσῶ, ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
Ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων
Ἀνδράσι μίσγηται, πρίν γ' ἀμφαδίον γάμον ἐλθεῖν.
Ξεῖνε, σὺ δ' ὧδ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
Πομπῆς καὶ νόστου τύχῃς παρὰ πατρὸς ἐμεῖο·
Δήμῳ ἐγλαὸν ἄλσος Ἀθήνης ἔγχι κελεύθῳ
Αἰγείρων· ἐκ δὲ κρήνη ῥέει, ἀμφὶ δὲ λειμών.
Ἔνθά δέ πατρὸς ἐμοῦ τέμενος τεθαλυῖά τ' ἀλωή,
Τόσσον ἀπὸ πτόλιος ὅσσον τε γέγωνε βοήσας·
Ἔνθα καθεζόμενος μεῖναι χρόνον εἰσάκις ἡμεῖς
Ἀστύδε ἔλθωμεν, καὶ ἱκώμεθα δώματα πατρός.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἔλπῃ ποτὶ δώματ' ἀφῖχθαι,
Καὶ τότε Φαιήκων ἴμεν εἰς πόλιν, ἠδ' ἐρέεσθαι
Δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
Ῥεῖα δ' ἀείγυιαί εἰσι, καὶ ἂν πάϊς ἡγήσαιτο
Νήπιος· ἐ μὲν γάρ τι ἐοικότα πᾶσι πέπυκται
Δώματα Φαιήκων, οἷος δόμος Ἀλκινόοιο
Ἥρωος· ἀλλ' ὁπότ' ἄν σε δόμοι κεχύδωσι καὶ αὐλή,
Ὦκα μάλ' ἐκ μεγάροιο διελθέμεν, ὄφρ' ἂν ἴκηαι
Μητέρ' ἐμήν· ἣ δ' ἧσται ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν πυρὸς αὐγῇ,

Ἡλά-

Vectitiis lapidibus excisis aptum.
Ibi vero navium armamenta nigrarum reservant,
Rudentes & vela, & poliunt remos.
Non enim Phæacibus curæ est arcus neque pharetra,
Sed mali & remi navium, & naves æquatæ,
Quibus læti penetrant spumosum mare:
Horum evito famam amaram, ne quis post
Carpat: (valde enim sunt insolentes vulgo)
Et fortassis quis sic diceret malignior occurrens:
Quis ille qui Nausicaam sequitur pulcherque & magnus
Hospes? ubi illum nacta est? maritus utique erit ipsi.
Aut aliquem errantem adduxit a sua navi
Virorum externorum: quandoquidem nulli prope sunt:
Aut quispiam supplicanti multis exoratus Deus venit,
E cælo descendens: habebit vero eum dies omnes.
Rectius si ipsa adiens maritum invenit
Aliunde. nam hos quidem spernit in populo
Phæaces, qui ipsam ambiunt multi & nobiles.
Sic dicent, mihi vero probrosa hæc fierent:
Atque alii succenserem quæcumque talia faceret,
Quæ invitis caris patre & matre viventibus
Viris misceretur, priusquam palam nuptiæ advenissent.
Hospes, tu autem sic meum percipe sermonem, ut celerrime
Deductu & reditu potiaris per patrem meum:
Inveniemus pulchrum lucum Palladis prope viam
Ex populis: fons autem effluit, circaque pratum.
Atque ibi patris mei & prædium & florentes horti,
Tantum ab urbe quantum auditur clamans:
Ibi desidens præstolare aliquandiu, donec nos
Ad urbem venerimus, & pervenerimus ad ædes patris.
At postquam nos speraveris ad ædes perveniisse,
Et tum Phæacum eas ad urbem, atque require
Ædes patris mei magnanimi Alcinoi.
Facile autem notabiles sunt, etiam puer duceret
Infans. neque enim quidquam similes illi sunt
Ædes Phæacum, qualis domus Alcinoi
Herois. sed postquam te ædes celaverint & aula,
Valde celeriter ex regia penetra, ut pervenias
Ad matrem meam, quæ sedet ad focum in ignis splendore,

Ἠλάκατα στρωφῶσ' ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι·
Κίονι κεκλιμένη, δμωαὶ δέ οἱ ἕαται ὄπισθεν.
Ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμεῖο θρόνῳ πουκέκλιται αὐτῇ,
Τῷ ὅγε οἰνοποτάζει ἐφήμενος, ἀθανάτοισ ὄσς·
Τὸν παραμειβόμενος, μητρὸς ποτὶ γούνασι χεῖρας
Βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ ἰδηαι
Χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα πολλὸν ἐσσί.
Εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέησ' ἐνὶ θυμῷ.
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλης τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἄρα φωνήσασ', ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
Ἡμιόνους. αἱ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα·
Αἱ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δὲ πλίσσοντο πόδεσσιν.
Ἡ δὲ μάλ' ὀλιόχαλκον, ὅπως ἅμ' ἑποίατο πεζοὶ
Ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσῆός τε· νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἰμάσθλῃ·
Δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο
Ἱρὸν Ἀθηναίης, ἵν' ἄρ' ἕζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Κλῦδί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος ἀτρυτώνη,
Νῦν δή περ μοὶ ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος οὔποτ' ἄκουσας
Ῥυομένη, ὅτε μ' ἔρραισε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Δός μ' ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τῷ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
Αὐτῷ δ' οὔπω φαίνετ' ἐναίσιον· οὐδέπω γάρ ῥα
Πατροκασιγνήτου· ὁ δ' ἐπιζαφελῶς μενέαινεν
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆι, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

Ο'ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο'ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Η.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

ΝΑυσικάα εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται, καὶ μετ' ὀλίγον Ὀδυσσεὺς ἱκετεύει τὴν Ἀρήτην Ἀλκινόου τοῦ βασιλέως γυναῖκα. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον πυθομένης ὁπόθεν τὴν ἐσθῆτα ἔχειν,

(ἐγ-

Pensum versans purpureum, mirabile visu,
Columnæ acclinata, ancillæ vero sedent pone illam.
Hic vero patris mei solium adjacet ei,
Quo ille convivatur insidens immortalis ceu:
Hoc præterito, matris ad genua manus
Extende nostræ, ut reditionis diem videas
Gaudens, cito, etiamsi valde procul hinc es.
Si quidem tibi illa utique bene volet in animo.
Spes tibi deinde amicosque videre, & pervenire
Domum ad pulchre ædificatam & tuam in patriam terram.
Sic locuta, flagellavit flagello splendido
Mulos, qui celeriter reliquerunt fluvii fluenta:
Illi bene quidem currebant, & pulchre jactabant pedes.
Ipsa autem plane *ita* aurigabatur, ut simul sequerentur pedites
Ancillæ Ulyssesque: arte vero impegit flagellum:
Occidit autem sol, & illi inclytum ad delubrum pervenerunt
Sacrum Palladis, ubi sedit divinus Ulysses:
Statim deinde precatus est Jovis filiam magni:
Audi me a capra nutriti Jovis filia indomita,
Nunc sane me exaudi, quoniam antea nunquam exaudivisti
Jactatum, quando me jactabat inclytus Neptunus.
Da me ad Phæacas gratum venire atque miserabilem.
Sic ait orans. eum autem audivit Pallas Minerva.
Ipsi vero neutiquam apparebat palam: verebatur enim
Patruum. is enim vehementer irascebatur
Divino Ulyssi, antequam suam ad terram veniret.

ODYSSEÆ HOMERI VII.

LIBRI

Argumentum.

NAusicaa in urbem pervenit, & paulo post Ulysses supplicat Aretæ Alcinoi regis uxori. Atque illi post cœnam interroganti unde vestimenta haberet; (cognoverat enim ea)

(ἐγνώρισε γὰρ αὐτὼ) τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὸν πλοῦν ἀπὸ τῆς Ὠγυγίας μέχρι τῆς τῶν Φαιάκων γῆς διηγεῖται.

Ἦτοι δ' ἡ φρονέουσ' Ὀδυσῆι Σχερίης βασιλῆες.

Ὣς ὁ μὲν ἔνδ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Κούρῃ δὲ πρηὺς ἄντυ φέρεν μένος ἠμιόνοιιν.
Ἠδ' ὅτε δὴ ἄ πατρὸς ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκανεν,
Στῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισι· κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
Ἴσαντ' ἀθανάτοις ἐναλίγκιοι, οἵ ῥ' ἀπ' ἀπλοίης
Ἠμιόνους ἔλυον, ἐσθῆτά τε ἔσφερον εἴσω.
Αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον ἔην ἧις· δαΐε δέ οἱ πῦρ
Γρηῢς Ἀπειραίη θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
Τὴν ποτ' Ἀπειρηθεν νέες ἤγαγον ἀμφιέλισσαι·
Ἀλκινόῳ δ' αὐτὴν γέρας ἔξελον, ὕνεκα πᾶσι
Φαιήκεσσιν ἄνασσε, θεοῦ δ' ὣς δῆμος ἄκουεν·
Ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν·
Ἣ οἱ πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει.
Καὶ τότ' Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἰέμεν, ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
Πολλὴ ἠέρα χεῦε φίλα φρονέουσ' Ὀδυσῆι,
Μή πως Φαιήκων μεγαθύμων ἀντιβολήσας
Κερτομέοι τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐξερέοιτ' ὅτις εἴη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννήν,
Ἔνθά οἱ ἀντεβόλησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Παρθενικῇ εἰκυῖα νεηνίδι κάλπιν ἐχούσῃ·
Στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῦ· ὁ δ' ἀνείρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ τέκος, οὐκ ἂν μοι δόμον ἀνέρος ἡγήσαιο
Ἀλκινόου, ὃς τῆσδε μετ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει;
Καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος πελασπείρου ἐνθάδ' ἱκάνω
Τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ οὔπω οἶδα
Ἀνδρώπων οἳ τῆιδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε πάτερ δόμον ὄν με κελεύεις
Δείξω· ἐπεὶ μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
Ἀλλ' ἴθι σιγῇ πῆος· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
Μηδέ τιν' ἀνδρώπων προπόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
Οὐ γὰρ ξείνους οἵδε μάλ' ἀνδρώπους ἀνέχονται,
Οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ' ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθοι.
Νηυσὶ δοῆσιν γὰρ πεποιθότες ὠκείῃσιν,

35 Λαῖτ-

omnia quæ acciderant sibi in navigatione ab Ogygia usque ad Phæacum terram narrat.

H. bene cupiunt Ulyssi Scheriæ reges.

Sic quidem illic precabatur patiens divinus Ulysses,
Puellam vero ad urbem ferebat robur mulorum.
Illa vero quando jam *ad* sui patris inclytas ædes pervenit,
Constitit in vestibulo: fratres vero ipsam undique
Circumstabant immortalibus similes, qui a curru
Mulos solvebant, vestemque portabant intro.
Ipsa vero ad thalamum suum ibat: accendebat autem illi ignem
Anus Epirotica cubicularia Eurymedusa,
Quam olim ex Epiro naves duxerant remis utrinque agitatæ:
Alcinoo autem eam munus elegerunt, eo quod omnibus
Phæacibus imperabat, & veluti deum populus audiebat:
Quæ enutrivit Nausicaam pulchram ulnis in regia:
Quæ ei ignem accendebat, & intus cœnam adornabat.
Atque tunc Ulysses surrexit ad urbem iturus. at Pallas
Multam caliginem circumfudit bene cupiens Ulyssi,
Ne quis Phæacum magnanimorum obviam factus
Conviciaretur verbis, & interrogaret quisnam esset.
Sed cum jam urbem ingressurus erat amabilem,
Hic ei obviam facta est dea cæsia Minerva,
Virgini similis juvenculæ urnam gestanti:
Stetitque ante eum. interrogabat autem divinus Ulysses:
O filia, nonne me ad domum viri deduceres,
Alcinoi, qui inter hosce homines imperat?
Etenim ego hospes multa passus huc venio
Procul ex longinqua terra: quare nullum novi
Hominum qui hanc urbem & terram inhabitant.
Hunc contra allocuta est dea cæsia Minerva:
Equidem tibi hospes pater domum quam me jubes
Monstrabo: quoniam mihi patrem inculpatum prope habitat.
Sed eas tacite sic: ego vero viam præibo:
Neque quenquam hominum alloquere, neque interroga.
Non enim hospites hi admodum ferunt,
Nec amantes diligunt quicunque aliunde venerit.
Navibus velocibus illi freti celeribus

Λαῖτμα μέγ' ἐκπερόωσιν, ἐπεὶ σφιν δῶκ' Ἐνοσίχθων,
Τῶν νέες ὠκεῖαι ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο,
Τὸν δ' ἄρα Φαίηκες νωμησικλυτοὶ ἐκ ἐνόησαν
Ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ διὰ σφέας. ἠ γὰρ Ἀθήνη
Εἶκε ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἦ ῥά οἱ ἀχλὺν
Θεσπεσίην κατέχεε, φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
Θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα λιμένας ἠδ' νῆας εἰσας,
Αὐτῶν θ' ἡρώων ἀγορὰς ἠδ' τείχεα μακρὰ,
Τηλε, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκοντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Οὗτος δή τοι ξεῖνε πάτερ δόμος, ὃν με κελεύεις
Πεφραδέμεν, δήεις δὲ διοτρεφέας βασιλῆας
Δαίτῃ δαινυμένους. σὺ δ' ἔσω κίε, μηδέ τι θυμῷ
Τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
Ἔργοισι τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
Δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσεαι ἐν μεγάροισιν,
Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον· ἐκ δὲ τοκήων
Τῶν αὐτῶν, οἵπερ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Γείνατο ἠ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
Ὀπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
Ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι γιγάντεσσιν βασίλευεν·
Ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός·
Τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη, ἠ ἐγείνατο παῖδα
Ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν Φαίηξιν ἄνασσε.
Ναυσίθοος δ' ἔτεκε Ῥῆξήνορά τ' Ἀλκίνοόν τε·
Τὸν μὲν ἄκουρον ἐόντα βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἶον παῖδα λιπόντα
Ἀρήτην. τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν,
Καί μιν ἔτισ' ὡς οὔτις ἐπὶ χθονὶ πίσεται ἄλλη,
Ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν,
Ὣς καὶ ἐκείνην περὶ κῆρι τετίμηται τε ἠ ἔστιν,
Ἔκ τε φίλων παίδων ἔκ τ' αὐτοῦ Ἀλκινόοιο,
Καὶ λαῶν, οἳ μίν ῥα θεὸν ὡς εἰσοράωντες,
Δειδέχαται μύθοισιν, ὅτε σεῖο ἀνὰ ἄστυ,
Οὐ μὲν γάρ τι νόου γε ἠ αὐτὴ δέδεται ἐσθλῇ,

Οἵ-

Undas ingentes tranant, nam ipsis dedit Saturnius:
Horum naves veloces veluti penna & cogitatio.
Sic sane locuta præibat Pallas Minerva
Celeriter: ipse deinde post vestigia ibat deæ.
Hunc autem Phæaces inclyti navigatione non animadverterunt
Vadentem in urbe per ipsos: non enim Pallas
Sinebat cirrata potens dea, quæ ei caliginem
Divinam offudit, bene cupiens in animo.
Mirabatur autem Ulysses portus & naves æquatas,
Ipsorumque heroum fora & muros longos,
Sublimes, vallis munitos, mirabile visu.
Sed quando jam regis ad inclytam domum pervenerunt,
His vero sermonibus cœpit dea cæsia Minerva:
Hæc sane tibi hospes pater domus quam me jubes
Indicare, invenies vero Jovis alumnos reges
Epulas epulantes, tu vero intro eas, neve quid animo
Timeas: audens enim vir in omnibus potior
Rebus est etiam si alicunde aliunde veniat.
Reginam quidem primo invenies in regia,
Arete vero nomen est ex re: parentibus autem
Eisdem est qui quidem genuerunt Alcinoum regem.
Nausithoum quidem primum Neptunus terræ quassator
Genuit & Peribœa, mulierum forma pulcherrima,
Minima natu filia magnanimi Eurymedontis,
Qui olim superbis gigantibus imperitabat.
Sed hic quidem perdidit populum scelestum, periit & ipse.
Huic vero Neptunus mistus est, & genuit filium
Nausithoum magnanimum, qui Phæacibus imperavit.
Nausithous vero genuit Rhexenoremque Alcinoumque:
Illum autem prole mascula carentem peremit arcitenens Apollo
Recentem a nuptiis in regia, unicam solam filiam relinquentem
Aretam: hanc Alcinous fecit uxorem,
Et ipsam honoravit, ut nulla super terra honoratur alia,
Quotquot nunc quidem mulieres sub viris domum habent,
Quemadmodum illa ex animo honorabatur & est,
Atque caris liberis atque ipso Alcinoo,
Et civibus, qui ipsam sane veluti deam suspicientes,
Excipiunt verbis, cum incedit per urbem.
Minime enim mente etiam ipsa eget bona,

Οἷσίν τ' ἠδ' φρονέῃσι θεοὶ ἀνδράσι νείκεα λύειν.
Εἰ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· λίπε δὲ Σχερίην ἐρατεινήν·
Ἦκεν δ' ἐς Μαραθῶνα καὶ Εὐρυάγυιαν Ἀθήνην,
Δῶμ' ἐς Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀλκινόου πρὸς δώματ' ἴε κλυτά. πολλὰ δέ οἱ κῆρ
Ὥρμαιν' ἰσαμένῳ, πρὶν χάλκεον οὐδὸν ἱκέσθαι.
Ὥστε γὰρ ἠελίου αὐγὴ πέλεν ἠὲ σελήνης
Δῶμα κατ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
Χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ· περὶ δὲ θριγκὸς κυάνοιο.
Χρύσειαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
Ἀργύρεοι δὲ σταθμοὶ ἐν χαλκέῳ ἔστασαν οὐδῷ,
Ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσείη δὲ κορώνη.
Χρύσειοι δ' ἑκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,
Οὓς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
Δῶμα φυλακοσύνεσσι μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
Ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
Ἐν δὲ θρόνοι πεπὶ τοῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῖο διαμπερές· ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι,
Λεπτοὶ δαίδαλα πολλὰ, γυναικῶν ἔργα τετυγμένα.
Ἔνθα δὲ Φαιήκων ἡγήτορες ἑδριόωντο,
Πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπήετανὸν γὰρ ἔχεσκον.
Χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτοιο ἐπὶ βωμοῦ
Ἕστασαν, αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
Φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.
Πεντήκοντα δέ οἱ δμῳαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες·
Αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἔπι μήλοπα καρπὸν,
Αἱ δ' ἴστὸν ὑφόωσι καὶ ἠλάκατα στροφόωσιν
Ἥμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
Καιροσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον·
Τόσσον Φαίηκες πέρι πάντων ἴδμεν ἀνδρῶν
Νῆα θοὴν ἐνὶ πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὡς δὲ γυναῖκας
Ἰσὰν τεχνῆσαι· περὶ γάρ σφισι δῶκεν Ἀθήνη
Ἔργα τ' ἐπίσασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς.
Ἔκποθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων

Τετρά-

Quibus bene vult etiam viris lites ſolvit.
Si tibi illa bene volet ex animo,
Spes eſt tibi poſtea amicoſque videre, & pervenire
Domum in excelſam & tuam in patriam terram.
Sic igitur locuta abiit cæſia Minerva
Pontum per infructuoſum: deſeruitque Scheriam amabilem:
Venit autem ad Marathonem & ſpatioſas plateis Athenas,
Ingreſſaque eſt Erecthei bene munitam domum. Sed Ulyſſes
Alcinoi ad domum ibat inclytam, plurima vero illi cor
Cogitabat ſtanti, prius quam ad æreum limen veniſſet:
Inſtar enim ſolis ſplendor erat aut lunæ
Domum per excelſam magnanimi Alcinoi.
Ærei etenim muri firmati ſunt hinc atque hinc,
In penetrale a limine: cancelli autem cyani.
Aureæ vero fores firmam domum intus claudebant:
Argentei autem poſtes in æreo ſtabant limine,
Argenteum vero ſuperliminare, aureus autem circulus.
Aurei autem utrinque & argentei canes erant,
Quos Vulcanus fecerat peritis præcordiis,
Domum ut cuſtodirent magnanimi Alcinoi,
Immortales futuros & inſeneſcentes dies omnes.
Intus ſedilia circa murum firmata erant hinc & hinc,
Ad infimum ſeceſſum a limine penitus: ibi pepli
Tenues bene neti reconditi erant, opera mulierum.
Hic autem Phæacum ductores ſedebant,
Bibentes & edentes: toto anno enim habebant.
Aurei vero juvenes fabrefactas ad aras
Stabant, ardentes faces in manibus habentes,
Prælucentes nocte per domum convivantibus.
Quinquaginta autem ei ancillæ per domum fœminæ:
Aliæ quidem molunt ſub mola flavum fructum,
Aliæ telas texunt & penſum verſant
Sedentes, qualia folia excelſæ populi:
Bene textis autem a linteis deſtillat humidum oleum:
Tantum Phæaces ſupra omnes periti ſunt homines
Navem celerem per pontum agere, quantum mulieres
Telam texere: ſupra modum enim illis dedit Pallas
Operaque ſcire perpulchra, & ingenium bonum.
Extra vero aulam ingens hortus prope januas

Qua-

Τετράγυω· περὶ δ' ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν,
Ἔνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκασι πληθόωντα,
Ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
Συκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι πληθόωσαι·
Τάων οὔποτε καρπὸς ἐπόλλυται, οὐδ' ἐπιλείπει
Χείματος οὐδὲ θέρευς, ἐπετησίου, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.
Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
Αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλὴ, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.
Ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐρρίζωται·
Τῆς ἕτερον μὲν θειλόπεδον λιθρῷ ἐνὶ χώρῳ
Τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
Ἄλλας δὲ τραπέουσι· πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν,
Ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἕτεραι δ' ὑποπερκάζουσι.
Ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νείατον ὄρχον
Παντοίαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι·
Ἐν δὲ δύω κρῆναι, ἡ μὲν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπασται
Σκίδνανται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἵησι
Πρὸς δόμον ὑψηλὸν, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται.
Τοῖ' ἄρ' ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.
Ἔνθα σὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἐῷ θηήσατο θυμῷ,
Καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσατο δώματος εἴσω.
Εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
Σπένδοντας δεπάεσσιν ἐϋσκόπῳ Ἀργειφόντῃ,
ὯΙ πυμάτῳ σπένδεσκον, ὅτε μνησαίατο κοίτου.
Αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Πολλὼ ἠέρ' ἔχων, ἣν οἱ περίχεεν Ἀθήνη,
Ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτῃ βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς·
Καὶ τότε δὴ ῥ' αὐτοῖο πέλιν χύτο θέσφατος ἀὴρ.
Οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο δόμον κατὰ φῶτα ἰδόντες·
Θαύμαζον δ' ὁρόωντες. ὁ δ' ἐλιτάνευεν Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτη, θύγατερ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,
Σόν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
Τῶν δέ τε δαιτυμόνας· τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
Ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειαν ἕκαστος
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, γέρας δ' ὅ, τι δῆμος ἔδωκεν.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν στρωφᾶτε πατρίδ' ἱκέσθαι

Θᾶσ-

Quatuor jugerum: circaque ſeptum ductum eſt utrinque.
Ibi vero arbores proceræ creverant virentes,
Pirus & malus punica, & mali pulchrum fructum ferentes,
Ficuſque dulces, & oleæ vireſcentes:
Ex iis fructus nunquam perit, neque deficit
Hyeme, neque æſtate, perennans, ſed plane ſemper
Zephyrus ſpirans alia creſcere facit, aliaque matureſcere.
Pirum poſt pirum ſeneſcit, malum poſt malum,
Ac poſt uvam uva, ficus autem poſt ficum.
Ibidem ei fructuoſa vinea ſata eſt.
Hujus alterum quidem ſolum lato in loco
Siccatur ſole, alias autem vindemiant,
Alias autem calcant: ante autem uvæ immaturæ ſunt,
Florem emittentes, nonnullæ vero matureſcunt.
Ibi exculti pulvini ad extremum ordinem
Omnis generis conſiti ſunt, toto anno virentes:
Duo autem fontes, alter quidem per hortum omnem
Diſpergitur, alter autem ex altera parte ſub aulæ limen fluit
Verſus domum excelſam, unde aquantur cives.
Talia videlicet in Alcinoi domo deorum erant ſplendida dona.
Ibi ſtans admirabatur patiens divinus Ulyſſes.
Cæterum poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
Celeriter ſuper limen ingreſſus eſt domum intro.
Invenit autem Phæacum duces atque conſiliarios
Libantes poculis ſpeculatori Mercurio,
Cui ultimo libabant, quando cogitabant de lecto.
Cæterum ipſe ivit per domum patiens divinus Ulyſſes,
Multam caliginem habens quam ei circumfuderat Pallas,
Donec pervenit ad Aretem & Alcinoum regem.
Circum igitur Aretæ jecit genua manus Ulyſſes:
Et tum rurſus ab ipſo diffuſus divinus aer.
Illi vero muti facti ſunt per domum ut virum conſpexerunt,
Admirabantur autem videntes. ipſe autem orabat Ulyſſes:
Arete filia Rhexenoris diis æquiparandi,
Ad tuum maritum & ad tua genua venio, multa paſſus,
Et ad hoſce convivas: quibus dii feliciter dent
Vivere, & liberis committant unuſquiſque
Bona domi, honoremque quemcumque populus dederit:
Cæterum mihi deductionem parate in patriam ut redeam

Ocyus

Θᾶσσον· ἐπειδὴ δηδὲ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
Ὡς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ εὐ κονίῃσι
Παρ πυρί. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλὺ ἐγένοντο σιωπῇ.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
Ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,
Καὶ μύθοισι κέκασο, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
Ὅσφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀλκίνοε, ἦ μέν τοι τόδε κάλλιον, οὐδὲ ἔοικε,
Ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἧσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ εὐ κονίῃσιν·
Οἵδε δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.
Ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
Εἶσον ἀναστήσας· σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον
Οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
Σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Δόρπον δὲ ξείνῳ ταμίη δότω ἔνδον ἐόντων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
Χειρὸς ἑλὼν Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτεω
Ὧρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, καὶ ἐπὶ θρόνου εἷσε φαεινοῦ,
Τίον ἀναστήσας ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα,
Ὃς οἱ πλησίον ἧζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μέγος Ἀλκινόοιο,
Ποντόνοε, κρητῆρα κεραυσάμενος μέθυ νεῖμον
Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
Σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς φάτο. Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Νῶϊ μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἶκαδ' ἰόντες·
Ἠῶθεν δὲ γέροντας ἐπὶ πλείονας καλέσαντες,
Ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσομεν, ἠδὲ θοῖμι

Ocyus: quoniam diu procul ab amicis ærumnas patior.
Sic fatus, resedit ad focum in cineribus
Juxta ignem. illi vero omnes muti facti sunt silentio.
Sero tandem fatus est senex heros Echeneus,
Qui sane Phæacum virorum maximus natu erat,
Et eloquentia pollebat, priscaque & plurima doctus:
Qui eis bene sapiens concionatus est & dixit:
Alcinoe, non sane hoc honestum, neque convenit,
Hospitem quidem humi sedere ad focum in cineribus,
Isti vero tuum jussum expectantes cunctantur.
Sed age jam hospitem in sede argenteis clavis distincta
Colloca erigens: tu autem præconibus impera
Vinum infundere, ut & Jovi fulminatori
Libemus, qui supplices venerandos comitatur.
Cœnam vero hospiti proma det de penu.
At postquam hoc audivit sacrum robur Alcinoi,
Manu prehensum Ulyssem prudentem varium consilio
Levavit a foco, & in sedem locavit splendidam,
Filium exuscitans fortem Laodamantem,
Qui ei proximus sedebat, maxime autem ipsum amabat.
Aquam autem ancilla gutturnio infudit ferens
Pulchro, aureo, super argenteum lebetem,
Ad lavandum: juxtaque politam explicuit mensam.
Panem vero verecunda proma appositit ferens,
Escas multas addens, gratificans de præsentibus.
Cæterum ipse bibebat & comedebat prudens divinus Ulysses:
Atque tum præconem allocutum est robur Alcinoi:
Pontonoe, craterem miscens vinum distribue
Omnibus per domum, ut Jovi fulminatori
Libemus, qui supplices honoratos comitatur.
Sic ait. Pontonous autem dulce vinum miscebat:
Distribuit igitur omnibus propinans poculis.
At postquam libarunt, biberuntque quantum cupiebat animus,
Illis Alcinous concionatus est & fatus:
Audite Phæacum duces atque consiliarii,
Ut dicam quæ me animus in pectore jubet:
Nunc quidem pasti dormiatis domum euntes:
Mane autem senes plures advocantes,
Hospitem in ædibus hospitaliter tractabimus, atque diis

Ρ' ἔξομεν ἱερὰ καλὰ· ἕπεται δὲ ϗ πεῤ πομπῆς
Μνησόμεθ', ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἀνδρῶδε πόνε ϗ ἀνίης
Πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ἷῶ πατρίδα γαῖαν ἵκηται
Χαίρων, καρπαλίμως, εἴ ϗ μάλα πολλὸν ἐσί·
Μηδέ τι μεσηγύς γε κακὸν ϗ πῆμα πάθῃσι
Πρίν γε τὸν ἧς γαίης ἐπιβήμεναι. ἔνθα δ' ἔπειτα
Πείσεται ἅσσα οἱ αἶσα Κατακλῶθές τε βαρεῖαι
Γινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανὸ ἠλήλυθεν,
Ἄλλό τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ πεπρωμένον ἔσσεται.
Αἰεὶ γὰρ τοπάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
Ἡμῖν, ὅσσ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας·
Δαίνυνταί τε παρ' ἄμμι καθήμενοι ἔνθά περ ἡμεῖς.
Εἴ δ' ἄρα τις ϗ μοῦνος ἰὼν ξύμβλητα ὁδίτης,
Οὔτι κατακρύπτουσιν. ἐπεί σφισιν ἐγγύθεν εἰμὲν,
Ὥσπερ Κύκλωπές τε ϗ ἄγριοι φῦλα γιγάντων.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε, ἄλλό τί τοι μελέτω φρεσίν· οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἀθανάτοισιν ἐοικὼς τοί οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οὐ δέμας, οὐδὲ φυλήν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν,
Οὕς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας ὀΐζύν·
Ἀνθρώποις, τοῖσίν κεν ἐὺ ἄλγεσιν ἰσωσαίμην·
Καὶ δ' ἔτι κεν ϗ πλείον' ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
Ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ.
Οὐ γάρ τι συγερὴ ἐπὶ γαστέρι κωΐτερον ἄλλο
Ἔπλετο, ἥτ' ἐκέλευσεν ἔο μνήσασθαι ἀνάγκῃ,
Καί μάλα τηρόμενον, ϗ σὺ φρεσὶ πένθος ἔχοντα.
Ὡς ϗ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσὶν, ἠδὲ μάλ' αἰεὶ
Ἐσθέμεναί κέλεταί ϗ πινέμεν· ἐκ δέ με πάντων
Ληθάνει ὅσσ' ἔπαθον, ϗ ἐνιπλήσασθαι ἀνώγει.
Τμεῖς δ' ὀτρύνεσθε ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
Ὡς κέ με τὸν δύσμορον ἐμῆς ἐπιβήσετε πάτρης,
Καίπερ πολλὰ παθόντα. ἰδόντα με ϗ λίποι αἰὼν
Κῆσιν ἐμῇσι, δμῳάς τε, ϗ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον
Πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος.

230 Αὐ-

Faciemus ſacra pulchra: deinde etiam de reductione
Cogitabimus, ut hoſpes abſque labore & moleſtia
Reductione ſub noſtra ſuam in patriam terram perveniat
Gaudens, celeriter, etiam ſi valde procul ſit:
Neque quicquam interea mali & damni patiatur
Antequam ipſe ſuam terram conſcendat. ubi deinde
Patiatur quæcumque ei fatum Parcæque graves
Naſcenti nerunt lino, quando ipſum peperit mater.
Quod ſi quis immortalium utique de cælo venit,
Aliud quippiam hoc utique dii moliuntur.
Semper enim etiam antea dii apparent manifeſti
Nobis, quando facimus inclytis hecatombis:
Convivanturque apud nos ſedentes ubi & nos.
Si autem aliquis & ſolus iens occurrerit viator,
Haud occultant: quoniam ipſos prope ſumus,
Quemadmodum Cyclopeſque & agreſtes gentes gigantum.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes.
Alcinoe, aliud quid tibi curæ ſit in animo: non enim ego
Immortalibus ſimilis ſum qui cælum amplum habitant,
Neque corpore neque indole, ſed mortalibus hominibus,
Quos vos ſcitis maxime portare ærumnam
Hominum, illis in doloribus æquiparandus eſſem:
Et adhuc etiam plura ego mala dicerem,
Quæ quidem omnia deorum voluntate paſſus ſum.
Sed me quidem cœnare ſinite dolentem quamvis.
Non enim odioſum poſt ventrem impudentius aliud
Eſt, qui jubet ſui recordari neceſſitate,
Etiam valde afflictum, & in animo dolorem habentem.
Sic & ego luctum quidem habeo in animo, hic tamen etiam atque etiam atque etiam
Comedere jubet & bibere: & me omnium
Obliviſci facit quæcunque paſſus ſum, & repleri jubet.
Vos autem feſtinate ſimul atque aurora apparuerit,
Ut me infelicem meam adire faciatis patriam,
Quamvis multa paſſum. *ubi* conſpicatum me vel vita relinquat
Poſſeſſionem meam, famuloſque, & altam magnamque domum:
Sic dixit. illi autem omnes laudabant, & hortabantur
Deducere hoſpitem, quoniam pro decenti locutus erat.
Sed poſtquam libarunt biberuntque quantum voluit animus,
Illi quidem dormituri iverunt domum unuſquiſque.

Sed

Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Πὰρ δέ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
Ἤσθιον· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔνθεα δαιτός.
Τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἦρχε μύθων,
Ἔγνω γὰρ φάρός τε χιτῶνά τε, εἵματ' ἰδοῦσα
Καλά, τά ῥ' αὐτὴ τεύξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί.
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή,
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; τίς σοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
Οὐ δὴ φὴς ἐπὶ πόντον ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκέσθαι;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀργαλέον, βασίλεια, διηνεκέως ἀγορεῦσαι
Κήδε', ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες.
Τῶν δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἁλὶ κεῖται,
Ἔνθα μὲν Ἄτλαντος δυσάτερ δολόεσσα Καλυψὼ
Ναίει εὐπλόκαμος, δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
Μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
Ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέστιον ἤγαγε δαίμων
Οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἔλασας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
Ἔνθ' ἄλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νηὸς ἀμφιελίσσης,
Ἐννήμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
Ναίει εὐπλόκαμος, δεινὴ θεός. ἣ με λαβοῦσα
Ἐνδυκέως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
Ἔνθα μὲν ἑπτάετες μίμνον ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεὶ
Δάκρυσι δεύεσκον τά μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε
Καὶ τότε δή μ' ἐκέλευεν ἐποτρύνασα νέεσθαι,
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ καὶ νόον ἐτράπετ' αὐτῆς.
Πέμπε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου· πολλὰ δ' ἔδωκε,
Σῖτον καὶ μίδυ ἡδύ. καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν·
Οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
Ἑπτακαίδεκα μὲν πλέον ἤματα πουτοπορεύων,
Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα

Γαί-

Sed in domo relictus est divinus Ulysses,
Apud autem ipsum Areteque & Alcinous divina specie præditus
Sederunt: famulæ autem auferebant vasa convivii.
His autem Arete ulnas candida incepit verba,
Agnovit enim pallium & tunicam, vestimenta videns
Pulchra, quæ ipsa fecerat cum ministris mulieribus:
Et ipsum alloquens verba velocia dixit:
Hospes, hoc quidem te primum interrogabo ipsa,
Quis? unde venis gentium? quis tibi hæc vestimenta dedit?
An non dicis per mare te errabundum huc venisse?
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Difficile regina repente narrare
Ærumnas, quandoquidem mihi multas dederunt dii cælestes:
Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Ogygia quædam insula longe in mari jacet,
Ubi Atlantis filia dolosa Calypso
Habitat cirrata gravis dea: neque aliquis ipsi
Miscetur neque deorum neque mortalium hominum:
Sed me infelicem inquilinum *ei* duxit fortuna
Solum, postquam mihi navem velocem candenti fulmine
Jupiter jaculatus diffidit medio in nigro mari.
Ubi alii quidem omnes periere boni socii:
At ego carinam ulnis capiens navis utrinque remis agitatæ,
Novem diebus ferebar: decimo autem me nocte nigra
Insulam in Ogygiam appulerunt dii, ubi Calypso
Habitat cirrata gravis dea. quæ me suscipiens
Accurate excepit & alebat, atque ajebat
Facturam immortalem & expertem senectutis diebus omnibus:
Sed meum nunquam animum in pectoribus persuasit.
Illic quidem septennio permansi firmiter, vestimenta autem semper
Lacrymis rigabam quæ mihi nulli obnoxia corruptioni dederat Calypso.
Sed quando jam octavus mihi revolutus annus venit,
Ac tum demum me jussit adhortans redire,
Jovis ex jussu, sive etiam animus mutatus est ipsius:
Dimisitque in rate colligata: multa autem dedit,
Panem & suave vinum: & divinas vestes induit:
Ventumque immisit innocuum suavemque.
Septendecim quidem navigabam dies mare sulcans,
Decimaoctava vero apparuerunt montes umbrosi

Γαίης ὑμετέρης· γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ
Δυσμόρῳ· ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξωὸς ἐσεσθαι ὀΐζυϊ
Πολλῇ, τλῶ μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους, κατέδησε κελεύθους,
Ὤρυνεν δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον· οὐδέ τι κῦμα
Εἶκε ἐπὶ χειμῶνι ἀδινὰ στενάχοντα φέρεσθαι.
Τλῶ μὲν ἔπειτα δύελλα διεσκέδασ', αὐτὰρ ἔγωγε
Νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον· ὄφρά με γαίῃ
Γμεπέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
Ἔνθά κέ μ' ἐκβαίνοντα βιήσατο κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
Πέτρῃς πρὸς μεγάλῃσι βαλὸν καὶ ἀτερπέϊ χώρῳ.
Ἀλλ' ἀναχασάμενος νῆχον πάλιν, ἕως ἐπῆλθον
Εἰς ποταμὸν, τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
Λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦεν ἀνέμοιο.
Ἔκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων· ἐπὶ δ' ἀμβροσίη νὺξ
Ἤλυθ'· ἐγὼ δ' ἀπάνευθε διϊπετέος ποταμοῖο
Ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ φύλλα
Ἤφυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατ' ἀπείρονα χεῦεν.
Ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι φίλον τεθαλυῖα κατὰ θυμὸν
Εὗδον παννύχιος καὶ ἐπ' ἠῶ καὶ μέσον ἦμαρ.
Δύσετό τ' ἠέλιος, καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἀμφιπόλους δ' ἐπὶ θῖνὶ τεῆς ἐνόησα θυγατρὸς
Παιζούσας, ἐν δ' αὐτῇσιν ἔην εἰκυῖα θεοῖσιν·
Τῇ ἱκετάδυν· ἡ δ' ἔτι νοήματος ἤμβροτεν ἐσθλῆς,
Ὡς ἂν ἐκ ἄλλοιο νεώτερον ἀντιάσαντα
Ἐρέεμεν. αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
Ἤμοι σῖτον ἔδωκεν ἄλις, ἠδ' αἴθοπα οἶνον,
Καὶ λοῦσ' ἐν ποταμῷ, καί μοι πάλιν εἵματ' ἔδωκεν.
Ταῦτά τοι ἀκηνύμενός περ ἀληθείῃ κατέλεξα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
Ξεῖν', ἦτοι μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε
Παῖς ἐμὴ, ἕνεκά σ' οὔπω μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
Ἦγεν ἐς ἡμέτερον, σὺ δ' ἄρα πρώτῃ ἱκέτευσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἥρως, μή μοι ταύτης ἀμύμονα νείκεε κούρης.
Ἣ μὲν γάρ μ' ἐκέλευε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον, δείσας, αἰδόμενός τε,
Μήπως καί σοι θυμὸς ἐπισκύσσατο οἷόν περ
Δύσζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων,

Τὸν

Terræ veſtræ: exultavitque mihi meum cor
Infelici. certe enim eram adhuc conflictaturus *cum* æru-
mna
Multa, quam mihi immiſit Neptunus terræ quaſſator,
Qui mihi immittens ventos, impedivit iter,
Commovitque mare immenſum: neque ullo pacto fluctus
Sinebat in rate crebrò ingemiſcentem ferri.
Hanc quidem deinde procella diſperſit, at ego
Natans has undas emenſus ſum: donec me terræ
Veſtræ admovit ferens ventuſque & aqua.
Ibi me egredientem coegiſſet fluctus ad terram,
Petras ad magnas jaciens & inamabilem locum.
Sed reſiliens natavi rurſus, donec veni
Ad fluvium, qui mihi viſus eſt locus optimus,
Expers petrarum, & tutela erat a vento.
Et elapſus ſum animum colligens: divina verò nox
Advenit: ego autem ſeorſim a Jovifluo fluvio
Egreſſus in arbuſtis dormivi: circumquaque autem folia
Congeſſi: ſomnum autem deus immenſum infudit.
Hic quidem in foliis meo cruciatus corde,
Dormivi tota nocte uſque ad auroram & meridiem.
Inclinabatque ſol, & me dulcis ſomnus derelíquit.
Ancillas vero in littore tuæ agnovi filiæ
Ludentes, inter eas autem ipſa erat ſimilis diis.
Ei ſupplicavi: illa verò neutiquam ab indole abfuit bona,
Ut non ſperare poſſes juniorem obviantem
Facturum. ſemper enim juniores deſipiunt.
Quæ mihi cibum dedit affatim & nigrum vinum,
Et lavit in flumine, & mihi has veſtes dedit.
Hæc tibi tametſi afflictus vere enarravi.
Huic rurſus Alcinous reſpondit dixitque:
Hoſpes, certe quidem ipſum decorum non conſideravit
Filia mea, quod te neutiquam cum miniſtris mulieribus
Duxit in noſtram domum, tu enim primæ ſupplicaſti.
Illum excipiens allocutus eſt verſutus Ulyſſes:
Heros, ne mihi ideo inſontem reprehende puellam.
Ipſa quidem me juſſit cum ancillis ſubſequi:
Sed ego nolui, timens, reverituſque,
Ne fortaſſis tibi animus iraſceretur videnti.
Suſpicaces enim ſumus ſupra terram genus hominum.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ξεῖν', ἤ μοι ποιῦτον ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ,
Μαφιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
Αἰ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλον,
Τοῖος ἐὼν οἷός ἐσσι, τά τε φρονέων ἔτ' ἐγώ περ,
Παῖδά τ' ἐμὴν ἐχέμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
Αὖθι μένων· οἶκον δὲ ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
Αἴκ' ἐθέλων γε μένοις. ἀέκοντα δέ σ' οὔτις ἐρύξει
Φαιήκων· μὴ πᾶτο φίλον Διὶ πατρὶ γένοιτο.
Πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι (ὄφρ' ἂν εἰδῇς)
Αὔριον· ἐς πῆμος δὲ σὺ μὲν δεδμημένος ὕπνῳ
Λέξεαι· οἱ δ' ἐλόωσι γαλήνιμον, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
Πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴπερ που φίλον ἐστίν·
Εἴπερ καὶ μάλα πολλὸν ἐκαστέρω ἔσ' Εὐβοίης.
Τὴν γάρ τηλοτάτω φάσ' ἔμμεναι οἱ μιν ἴδοντο
Λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν
Ἤγαγ' ἐποψόμενον Τιτυὸν γαιήιον υἱόν·
Καὶ μὲν οἳ ἔνδ' ἦλθον, καὶ ἄτερ καμάτοιο τέλεσσαν
Ἥμαρ τῷ αὐτῷ, καὶ ἀπήγαγον οἶκαδ' ὀπίσσω.
Εἶδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὅσσον ἄριστοι
Νῆες ἐμαὶ καὶ κοῦροι ἀναρρίπτειν ἅλα πηδῷ.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Ζεῦ πάτερ, αὐδ' ὅσα εἶπε τελεῦτήσειεν ἅπαντα
Ἀλκίνοος· τῷ μέν κεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
Ἄσβεστον κλέος ἔμπης, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἱκοίμην.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Κέκλητο δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισιν
Δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι ὕλας, καθύπερθεν ἔσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
Αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
Ὤτρυνε Ὀδυσῆα παρισταμένη ἐπέεσσιν,
Ὄρσο κέων, ὦ ξεῖνε, πεποίηται δέ τοι εὐνή·
Ὣς φάν· τῷ δ' ἀπάσσατο εἴσατο κοιμηθῆναι.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς
Τρηχὺς ἐν λεχέεσσιν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῦ·

Πὰρ

Huic rursus Alcinous respondit, dixitque:
Hospes, non mihi tale in præcordiis meum cor,
Temere ut iraſcatur: potiora autem honesta omnia.
Utinam enim o Jupiter pater & Minerva & Apollo,
Talis existens qualis es, eaque sentiens quæ ego quidem,
Filiam meam habere velles, & meus gener vocari,
Hic manens: domum enim ego & bona darem,
Si modo volens maneres. invitum enim te nullus retinebit
Phæacum: neque sic gratum Jovi esset.
Reductionem vero ego perficiam (ut bene scias)
In crastinum: in id temporis autem tu quidem domitus somno
Dormias: illi autem captabunt tranquillitatem, ut pervenias
In patriam tuam & domum, & sicubi quid gratum est:
Si etiam prorsus multo longius abest quam Eubœa.
Eam enim longissime ajunt abesse qui eam viderunt
Ex populo nostro, quando flavum Rhadamanthum
Duxerunt invisurum *ad* Tityum terræ filium:
Atque illi quidem illuc venerunt, & absque labore transnarunt
Die eodem, & abduxerunt domum retro.
Cognosces etiam ipse in mente quam optimæ
Naves meæ & juvenes in sulcando mare remis.
Sic ait. gavisus est autem ærumnosus divinus Ulysses.
Supplicans vero dixit verbum, orationemque habuit:
Jupiter pater, utinam quæcunque dixit perficiat omnia
Alcinous: ejus quidem per frugiferam terram
Immortalis gloria esset, ego autem in patriam venirem.
Sic illi quidem talia ad se invicem colloquebantur.
Jussit autem Arete albas lacertis ancillas
Cubilia sub porticum ponere, & stragula pulchra
Purpurea injicere, insternereque desuper tapetas,
Chlænasque imponere villosas, desuper induere.
Illæ vero ibant ex ædibus facem in manibus gestantes.
Cæterum postquam straverunt densum lectum acceleran-
tes,
Excitarunt Ulyssem astantes verbis:
Surge dormiturus hospes, paratus est tibi lectus.
Sic dicebant. huic vero gratum visum est dormire.
Sic ille quidem illic dormivit patiens divinus Ulysses
Cælatis in lectis sub porticu sonante.
Alcinous vero cubuit in penetrali domus excelsæ:

Πὰρ δὲ γυνὴ δέπαινα λέχ☉ πόρσιμε καὶ εὐνῇ.

Ο'ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο'ΜΗ'ΡΟΥ ΤΗΣ Θ. Ρ'ΑΨΩΔΙ'ΑΣ

Τ'πόθεσις.

Ε'Κκλησία γίνεται τῶν Φαιήκων περὶ τῦ ξένυ, καὶ ναῦς καθέλκεται πρὸς ἐκπομπὴν τῦ Ο'δυσσέως, καὶ ἑστιῶνται παρὰ τῷ Α'λκινόῳ τῶν Φαιήκων οἱ ἄεθλοι· καὶ μετὰ ταῦτα δίσκῳ ἀγωνίζονται Φαίηκες καὶ Ο'δυσσεύς. καὶ ὁ Δημόδοκ☉ ᾄδει, πρῶτα μὲν τὰ περὶ τὴν μοιχείαν Α'ρεως καὶ Α'φροδίτης, ἔπειτα δὲ τὰ περὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῦ δουρείυ ἵππυ· καὶ τῦ Ο'δυσσέως κλαίοντ☉, πωθάνεται ὡς καὶ πόθεν εἴη.

Θῆτας δ' ἄθλοις Φαίηκες Ο'δυσῆ☉ πείρησεν.

Η'Μ☉ δ' ἠελίγενεια φάνη ῥοδοδάκτυλ☉ ἠὼς,
Ω'ρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένο☉ Α'λκινόοιο.
Α'ν δ' ἄρα δίογενὴς ὦρτο πτολίπορθ☉ Ο'δυσσεύς·
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνδ' ἱερὸν μένο☉ Α'λκινόοιο
Φαιήκων ἀγορήνδ', ἣ σφιν πυρὰ νηυσὶ τέτυκτο.
Ε'λθόντες δὲ κάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
Πλησίον· ἡ δ' ἀνὰ ἄστυ μετῴχετο Παλλὰς Α'θήνη,
Εἰδομένη κήρυκι δαΐφρον☉ Α'λκινόοιο,
Νόστον Ο'δυσσῆι μεγαλήτορι μηχανόωσα.
Καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον,
Δεῦτ' ἄγε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
Ο'ς νέον Α'λκινόοιο δαΐφρον☉ ἵκετο δῶμα,
Πόντον ἐπιπλαγχθείς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖο☉.
Ω'ς εἰποῦσ', ὤτρυνε μένο☉ καὶ θυμὸν ἑκάστυ.
Καρπαλίμως δ' ἐμπλῶντο βροτῶν ἀγοραί τε καὶ ἕδραι
Α'γρομένων. πολλοὶ γὰρ ἐθηήσαντο ἰδόντες
Τἰὸν Λαέρτεω δαΐφρονα· τῷ δ' ἄρ' Α'θήνη
Θεσπεσίην κατέχυτο χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις·
Καί μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
Ω'ς κεν Φαιήκεσσι φίλ☉ πάντεσσι γένοιτο,
Δεινός τ' αἰδοῖός τε, καὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλυς

Πολ-

Juxta vero mulier regina lectum præbuit & cubile.

ODYSSEÆ HOMERI VIII.

LIBRI

Argumentum.

CONcio fit Phæacum de hospite, & navis deducitur ad reductionem Ulyssis, & convivio inscipiuntur ab Alcinoo Phæacum optimates. Et posthac disco certant Phæaces & Ulyssis. Et Demodocus canit, primum quidem ea quæ acciderunt circa adulterium Martis & Veneris, deinde ea quæ circa introductionem lignei equi: atque Ulysse flente, interrogatur quis & unde sit.

⊙ Ex certaminibus Phæaces de Ulysse experimentum sumpserunt.

QUando vero aërigena apparuit rosea digitis aurora,
Surrexit ex lecto sacrum robur Alcinoi.
Præterea inclytus surrexit urbium eversor Ulysses:
Illis vero præibat sacrum robur Alcinoi
Phæacum ad concionem, quæ ipsis apud naves constituta erat.
Venientes vero considebant in politis lapidibus
Prope: ipsa vero per urbem obibat Pallas Minerva,
Similis præconi prudentis Alcinoi,
Reditum Ulyssi magnanimo meditans.
Et sane cuique viro assistens dixit verbum:
Huc age Phæacum principes atque rectores
Ad concionem ite, ut hospitem audiatis,
Qui recens Alcinoi prudentis venit ad domum,
Ponto pererrato, corpore immortalibus similis.
Sic locuta, incitavit robur & animum singulorum.
Cito vero implebantur hominibus forumque & sedilia
Congregatis. multi enim admirati sunt videntes
Filium Laertæ prudentem. Ei enim Minerva
Divinam superinfudit gratiam capitique & humeris:
Et ipsum longiorem & crassiorem reddidit aspectu,
Ut Phæacibus gratus omnibus fieret,
Gravisque & venerabilis; & ut perficeret certamina

Πολλὸς, ὃς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆϊ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Ξεῖνος ὅδ' ἐκ οἶδ' ὅτις ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
Ἠὲ πρὸς ἠοίων, ἢ ἐσπερίων ἀνθρώπων·
Πομπὴν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι.
Ἡμεῖς δ' ὡς τοπάρος περ ἐποτρωνώμεθα πομπήν.
Οὐδὲ γάρ ὅστις κε ἀλεὸς ὃς κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται,
Ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
Ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
Πρωτόπλοον· κάρη δὲ δύω καὶ πεντήκοντα
Κεκριμένοι κατὰ δῆμον, ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
Δησάμενοι δ' εὖ πάντες ἐπὶ κληῖσιν ἑρετμὰ
Ἔκβητε· αὐτὰρ ἔπειτα δόλῳ ἀλεγυνέμεν ἄλλα,
Ἡμέτερόνδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' ἓξ πᾶσι παρέξω.
Κήρυσι μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
Ἔρχησθ', ὄφρα ξείνον ἐνὶ μεγάροις φιλέωμεν.
Μηδέ τις ἀρνείσθω, καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδὸν
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς περιδώκεν ἀοιδὴν
Τερπνὴν, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν ἀείδειν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο. τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Σκηπτοῦχοι· κῆρυξ δὲ μετῴχετο θεῖον ἀοιδόν.
Κοῦροι δὲ κρίνοντες δύω καὶ πεντήκοντα
Βήτην ὡς ἐκέλευσ' ἐπὶ δῖαν ἅλὸς ἀτρυγέτοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
Ἐν δ' ἱστὸν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ·
Ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματόεσσι
Πέντα κατὰ μοῖραν, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
Τ' ἐν νοτίῳ τιθύ' ὤρμισαν. αὐτὰρ ἔπειτα
Βαν ῥ' ἰμεν Ἀλκινόοιο δαίφρονος ἐς μέγα δῶμα.
Πλῆντο δ' ἄρ' αἰθουσαί τε καὶ ἕρκεα καὶ δόμοι ἀνδρῶν
Ἀγρομένων, πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν νέοι ἠδὲ παλαιοί.
Τοῖσιν δ' Ἀλκινοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱέρευσεν,
Ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὗας, δύο δ' ἑλίκποδας βοῦς·
Τοὺς δ' ἔρυον ἅμφι δ' ἔπον, σφετέρῳ τε δαῖτ' ἐρατεινὴν

Κή-

Multa, quibus Phæaces experirentur Ulyſſem.
Cæterum poſtquam convenerunt congregatique erant,
Illis Alcinous concionatus eſt & locutus:
Audite Phæacum duces atque principes,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Hoſpes hic haud ſcio quinam errando venit meam domum,
Sive ab Orientalibus ſive Occidentalibus hominibus:
Deductionem flagitat, & precatur ratum eſſe.
Nos vero ut antea quidem maturemus deductionem.
Neque enim quiſquam alius quicunque meam domum perve-
nerit,
Hic lugens diu manet propter deductionem.
Sed age navem nigram deducamus in mare divinum
Recentem: juvenes autem duo & quinquaginta
Eligantur e populo quicunque olim ſunt optimi.
Ligatis autem bene omnes ad ſcalmos remis
Exite. ac deinde ſubitum apparate convivium,
Ad noſtram domum profecti: ego autem laute omnibus præ-
bebo.
Juvenibus vero hæc præcipio: at cæteri
Sceptrigeri reges ad meam domum pulchram
Veniatis, ut hoſpitem in regia amplectamur.
Neque quiſquam recuſet. advocate vero divinum cantorem
Demodocum: illi enim deus excellenter dedit cantilenam
Suavem, quoties animus incitat ad cantandum.
Sic locutus præibat. illi vero ſimul ſequebantur
Sceptrigeri: præco vero cucurrit ad divinum muſicum.
Juvenes vero electi duo & quinquaginta
Ibant ut præceperat ad littus maris infructuoſi.
At poſtquam ad navem deſcenderunt atque mare,
Navem quidem ipſi nigram in maris profundum deduxe-
runt,
Malumque impoſuerunt & vela navi nigræ.
Aptaruntque remos vincula per coriacea
Omnia ut decebat, vela autem alba expanderunt.
Alte vero in humidum ipſam protraxerunt. at poſtea
Contenderunt ire Alcinoi prudentis in magnam domum.
Implebantur autem porticuſque & ſepta & domus viris
Congregatis, multi enim erant juvenes atque ſenes.
Illis vero Alcinous duodecim oves immolavit,
Et octo albos dentibus ſues, duoſque flexipedes boves:
Quos degluberunt curaruntque, & apparârunt convivium ama-
bile.

Præ-

Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν,
Τὸν πέρι μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
Ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
Τῷ δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
Μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας·
Καδδ' ἐκ παστοφόρου κρεμάσεν φόρμιγγα λιγεῖαν
Αὐτῷ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι
Κῆρυξ· παρ δ' ἐπίδνη κάνεον καλήν τε τράπεζαν,
Πὰρ δὲ δέπας οἶνοιο, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀειδέμεναι κλέα ἀνδρῶν,
Οἶμης τῆς τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺ ἵκανε·
Νεῖκος Ὀδυσσῆος καὶ Πηλείδεω Ἀχιλῆος,
Ὡς ποτε δηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
Ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν· ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Χαῖρε νόῳ, ὅτ' ἄριστοι Ἀχαιῶν δηριόωντο.
Ὡς γάρ οἱ χρείων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάινον οὐδὸν
Χρησόμενος· τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Πορφύρεον μέγα φάρος ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσι,
Κεκκεφαλῆς εἴρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα.
Αἴδετο γὰρ Φαίηκας, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
Ἦτοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδὸς,
Δάκρυ' ὀμορξάμενος, κεφαλῆς ἄπο φάρος ἔλεσκε,
Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἑλών, σπείσασκε θεοῖσιν·
Αὐτὰρ ὅτ' ἂψ ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειαν ἀείδειν
Φαιήκων οἱ ἄριστοι, (ἐπεὶ τέρπουτ' ἐπέεσσιν)
Αὖθ' Ὀδυσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν.
Εὖθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἷος ἐπέφραδε ἠδὲ νόησεν,
Ἧμενος ἄγχ' αὐτοῦ· βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν·
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν ἐΐσης,
Φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ συήορός ἐστι θαλείῃ·
Νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν

Πάν-

Præco autem prope venit ducens amabilem cantorem,
Quem supra modum Musa dilexit, dedit vero bonumque malumque:
Oculis quidem privavit, dedit autem dulcem cantilenam.
Huic igitur Pontonous posuit sedem argenteis clavis distinctam
In medio convivantium, columnæ longæ innixam.
Ex paxillo autem suspendit citharam argutam
Ipsius supra caput, & indicabat quo pacto manibus prehenderet
Præco: juxta autem apponebat canistrum pulchramque mensam,
Juxta etiam poculum vini, ut biberet quoties animus juberet:
Illi vero ad edulia parata appositа manus mittebant.
Cæterum postquam potus & cibi desiderium expulerunt,
Musa cantorem excitavit ut caneret gloriam virorum,
Cantilenæ cujus tunc gloria ad cælum amplum ibat:
Contentionem Ulyssis & Pelidæ Achillis,
Ut quondam contenderunt deorum in convivio celebri
Sævis verbis: rex autem virorum Agamemnon
Gaudebat animo cum optimi Achivorum contenderent.
Sic enim illi vaticinans prædixerat Phœbus Apollo
In Pythia divina, quando ingressus est lapideum limen
Oraculum petiturus: tunc enim versabatur mali principium
Trojanisque & Danais, Jovis magni per consilia.
Ista sane cantor cantabat inclytus. at Ulysses
Purpuream ingentem vestem prehendens manibus gravibus,
In caput traxit, obtexitque pulchram faciem.
Reverebatur enim Phæaces, sub superciliis lacrymas stillans.
At quando desinebat canere divinus cantor,
Lacrymis absterſis, a capite vestem demebat,
Et poculum rotundum accipiens, libabat diis:
At quando rursus incipiebat, & incitabant ut caneret
Phæacum optimates, (quippe oblectabantur verbis)
Rursus Ulysses capite obvoluto lugebat.
Hic alios quidem omnes latebat lacrymas stillans,
Alcinous vero solus ipsum animadvertit atque sensit,
Sedens prope ipsum: graviterque suspirantem audivit:
Continuo autem Phæacibus studiosis remorum loquebatur:
Audite Phæacum duces atque rectores
Jam quidem convivio saturavimus animum æquali,
Citharaque, quæ convivio congruens est celebri:
Nunc autem exeamus, & certamina experiamur
Omnia:

Πάντων· ὡς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
Οἶκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
Πύξ τε, παλαισμοσύνῃ τε, καὶ ἅλμασιν, ἠδὲ πόδεσσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
Καδδ' ἐκ παυσαλόφιν κρέμασε φόρμιγγα λιγεῖαν·
Δημοδόκῳ δ' ἔλε χεῖρα, καὶ ἐξάγεν ἐκ μεγάροιο
Κῆρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτῶν ὁδὸν ὣν περ οἱ ἄλλοι
Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἀέθλια θαυμανέοντες.
Βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν· ἅμα δ' ἕσπετο πουλὺς ὅμιλος,
Μυρίοι· ἀν δ' ἵσαντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί.
Ὦρτο μὲν Ἀκρόνεώς τε, καὶ Ὠκύαλος, καὶ Ἐλατρεύς,
Ναύτεύς τε, Πρυμνεύς τε, καὶ Ἀγχίαλος, καὶ Ἐρετμεύς,
Ποντεύς τε, Πρωρεύς τε, Θόων, Ἀναβησίνεώς τε,
Ἀμφίαλός θ' υἱὸς Πολυνήου Τεκτονίδαο·
Ἄν δὲ καὶ Εὐρύαλος βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ,
Ναυβολίδης θ' ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Πασπων Φαιήκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα·
Ἄν δ' ἔσαν τρεῖς παῖδες ἀμύμονες Ἀλκινόοιο,
Λαοδάμας θ', Ἅλιός τε, καὶ ἀντίθεος Κλυτόνηος·
Οἳ δή ῥα πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσιν·
Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος, οἱ δ' ἅμα πάντες
Καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
Τῶν δὲ θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
Οσσον τ' ἐν νειῷ ἧρον τέλει ἡμιόνοιϊν,
Τόσσον ὑπεκπροθέων λαὸς ἵκεθ', οἱ δ' ἐλίποντο.
Οἱ δὲ παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς πειρήσαντο,
Τῇ δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους·
Ἅλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων προφερέστατος ἦεν·
Δίσκῳ δ' αὖ πάντων προφερέστατος ἦεν Ἐλατρεύς,
Πύξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρένα ἀέθλοις,
Τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη παῖς Ἀλκινόοιο,
Δεῦτε φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα εἴ πιν' ἀέθλων
Οἶδέ τε καὶ δεδάηκε. φυὴν γε μὲν οὐ κακός ἐστι,
Μηρούς τε, κνήμας τε, καὶ ἄμφω χεῖρας ὕπερθεν,
Αὐχένα τε στιβαρὸν, μέγα τε σθένος· οὐδέ τι ἦβης
Δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συμπέρπηκται πολέεσσιν.
Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
Ἄνδρά τε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.

Omnia: ut hoſpes narret ſuis amicis,
Domum reverſus, quantum ſuperemus alios
Cæſtibuſque, luctaque, & ſaltibus, atque pedibus.
Sic igitur locutus præibat: illi vero una ſequebantur:
Ad paxillum autem ſuſpendit citharam argutam:
Demodoci vero prehendit manum, & eduxit ex ædibus
Præco: præibat vero huic eandem viam qua & alii
Phæacum optimates, certamina admiraturi.
Inſtiterunt autem ire ad forum: ſimulque ſequebatur ingens turba,
Infiniti: ſurrexerunt autem juvenes multique & boni.
Surrexit quidem Acroneus, & Ocyalus, & Elatreus,
Nauteuſque, Prymneuſque, & Anchialus, & Eretmeus,
Ponteuſque, Proreuſque, Thoon, Anabeſineuſque,
Amphialuſque filius Polynei Tectonidæ:
Surrexit etiam Euryalus homicidæ ſimilis Marti,
Naubolideſque qui optimus erat corporeque ſpecieque
Omnium Phæacum poſt inculpatum Laodamantem:
Surrexerunt & tres filii inculpati Alcinoi,
Laodamas, & Halius, & divinus Clytoneus:
Hi quidem primum periculum fecerunt pedibus:
Eiſque a carceribus intenſus eſt curſus, hi ſimul omnes
Celeriter volabant pulverem excitantes in campo.
Horum currendo longe optimus erat Clytoneus inculpatus:
Quantumque in novali ſpatium eſt mularum, *prævertendo boves*,
Tantum præcurrens ad populum venit, alii vero relinquebantur.
Alii vero luctæ moleſtæ periculum fecerunt,
In hac rurſus Euryalus vicit omnes optimos:
Saltu vero Amphialus omnium optimus erat:
Diſco autem omnium præſtantiſſimus erat Elatreus,
Pugnis rurſus Laodamas, eximius filius Alcinoi.
Cæterum poſtquam omnes oblectarunt animum certaminibus
His Laodamas locutus eſt filius Alcinoi:
Agite amici, hoſpitem rogemus ſi quod certamen
Et ſcit & didicit. habitudine corporis ſane non malus eſt,
Femoribuſque cruribuſque, & utraque manu deſuper,
Cerviceque firma, ingentique robore: neque vigore
Caret, ſed malis debilitatus eſt multis.
Non enim ego exiſtimo pejus aliud mari
Ad hominem affligendum, etiam ſi valde fortis ſit.

Hunc

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Λαοδάμα, μάλα πῆπε ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Αὐτὸς νῦν προκάλεσαι ἰὼν, καὶ πέφραδε μύθῳ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἀγαθὸς πάις Ἀλκινόοιο,
Στῆ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, καὶ Ὀδυσῆα προσέειπεν,
Δεῦρ' ἄγε καὶ σὺ ξεῖνε πάτερ πείρησαι ἀέθλων,
Εἴ πού τι δεδάηκας. ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλων.
Οὔ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρά κεν ᾖσιν,
Ἢ ὅπ ποσσίν τε ῥέξῃ καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
Ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμῷ.
Σοὶ δ' ὁδὸς οὐκ ἔπι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη
Νηῦς τε κατείρυσται, καὶ ἑπαρτῆες εἰσὶν ἑταῖροι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
Κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν, ἢπερ ἄεθλοι,
Ὅς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ ἔπαθον, καὶ πολλὰ ἐμόγησα·
Νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζων
Ἥμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε, πάντα τε δῆμον.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' ἄντην.
Οὐ γάρ σ' ἀδὲ ξεῖνε δαήμονι φωτὶ ἐίσκω
Ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται.
Ἀλλὰ τῷ ὅσθ' ἁμα νηὶ πολυκλήϊδι θαμίζων,
Ἀρχὸς ναυτάων, οἵτε πρηκτῆρες ἔασιν,
Φόρτου τε μνήμων, καὶ ἐπίσκοπος ἦσιν ὁδαίων,
Κερδέων θ' ἁρπαλέων. οὐδ' ἀθλητῇ ἔοικας.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ξεῖν', οὐ καλὸν ἔειπες· ἀπισθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
Οὕτως οὐ πάντεσσι θεὸς χαρίεντα δίδωσιν
Ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.
Ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει· οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
Τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
Αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν·
Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
Ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν·
Ἀλλ' οἱ χάρις ἀμφιπεριστέφεται ἐπέεσσιν.
Ὡς καί σοι εἶδος μὲν ἀμύμονες, οὐδέ κεν ἄλλως
Οὐδὲ θεὸς τεύξειε· νόον δ' ἀποφώλιός ἐσσι.
Ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,

Εἰ-

Hunc rursus Euryalus excepit, dixitque:
Laodama, sane hunc sermonem rite dixisti:
Tu ipse nunc provoca vadens, & alloquere sermone.
At postquam hoc audivit bonus filius Alcinoi,
Stetit in medium progressus, & Ulyssem allocutus est:
Huc age & tu hospes pater periculum fac certaminum,
Si aliquod fortassis didicisti. convenit enim te scire certamina.
Neque enim major gloria hominis quoad fuerit,
Quam quod pedibus præstiterit & manibus suis.
Sed age tenta. pelle autem mœstitiam ab animo.
Tibi vero profectio non jam diutius aberit, sed tibi jam
Et navis deducta est, & præparati sunt socii.
Hunc excipiens allocutus est prudens Ulysses:
Laodama, quid me ista jubetis taxantes?
Dolores mihi etiam magis in præcordiis quam certamina,
Qui antea nimis multa passus sum & multa pertuli:
Nunc vero in vestro consessu reditu indigens
Sedeo, precans regemque omnemque populum.
Huic rursus Euryalus respondit, objurgavitque coram.
Minime te hospes perito viro comparo
Certaminum, qualia multa inter homines sunt:
Sed huic qui apud navem transtratam frequens,
Princeps est nautarum, qui negotiatores sunt,
Vecturæque memor, & speculator est viaticorum,
Lucrique rapto acquisiti. neque athletæ similis es.
Illum torve intuitus allocutus est prudens Ulysses:
Hospes, non honeste dixisti: stulto viro similis es.
Ita non omnibus deus munera dat
Viris, neque formam, neque prudentiam, neque eloquentiam.
Alius quidem forma inferior est vir,
Verum deus formam eloquentia ornat: alii quoque in ipsum
Læti aspiciunt: & ipse secure loquitur
Modestia suavi, eminet autem in cœtu:
Incedentem autem per urbem, veluti deum aspiciunt.
Alius autem rursus forma quidem similis immortalibus:
Sed haud ei gratia addita sermonibus.
Sic & tibi species quidem decora, neque aliter
Neque deus fecerit: sed mente imperitus es.
Lacessisti mihi animum in præcordiis meis,

Lo-

Εἰπὼν ἐ κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ' ἐ νῆϊς ἀέθλων,
Ὡς σύ γε μυθέαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὁίω
Ἔμμεναι, ὄφρ' ἤβῃ τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.
Νῦν δ' ἔχομαι κακότητι κῇ ἄλγεσι. πολλὰ γὰρ ἔτλην,
Ἀνδρῶν τε πολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πέρην.
Ἀλλὰ καὶ ὣς, κακὰ πολλὰ παθὼν, περήσομ' ἀέθλων.
Θυμοδακὴς γὰρ μῦθος· ἐπώτρυνας δέ με εἰπών.
Ἦ ῥα, καὶ αὐτῷ φάρε' ἀναΐξας λάβε δίσκον
Μείζονα κῇ πάχεσιν, στιβαρώτερον ἠὲ ὀλίγον περ
Ἢ οἷῳ Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
Τὸν ῥα περισρέψας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός.
Βόμβησεν δὲ λίθος· κατὰ δ' ἔπτυξαν ποτὶ γαίῃ
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες,
Λᾶος ὑπαὶ ῥιπῆς. ὁ δ' ὑπέρπτατο σήματα πάντων,
Ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός. ἔδηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη
Ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Καί κ' ἀλαὸς τοι ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα
Ἀμφφόων· ἐπεὶ οὔ μεμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δὲ θάρσει φῶνδε γ' ἄεθλον·
Οὔτις Φαιήκων τόνγ' ἴξεται, οὐδ' ὑπερήσει.
Ὣς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Χαίρων ἔνεχ' ἑταῖρον ἐὺπλέα λεῦον ἐν ἀγῶνι·
Καὶ τὸν κυφότερον μετεφώνεε Φαιήκεσσι,
Τῶν νῦν ἀφίκεσθε νέοι· πάλιν δ' ὕστερον ἄλλον
Ἧσιν ἢ τοσσῶνον ὀίομαι, ἢ ὀλίγον μέσον.
Τῶν δ' ἄλλων ὅπινα κραδίη θυμός τε κελεύει,
Δίζυρ' ἄγε περηθήσω, ἐπεί μ' ἐχολώσατε λίην.
Ἦ πύξ, ἠὲ πάλῃ, ἢ κῆ ποσὶν, ὄφρα μεγαίρω
Πάντων Φαιήκων, πλήν γ' αὐτοῦ Λαοδάμαντος.
Ξείνος γάρ μοι ὅδ' ἐστί. τίς ἂν φιλέοντα μάχοιτο;
Ἄφρων δὴ κεῖνός γε κῆ ἀπήμονος πέλει ἀνήρ
Ὅστις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων
Δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ· ἕο τ' αὐτοῦ πάντα κολεύει.
Τῶν δ' ἄλλων ὑπέρ πιν' ἀναίνομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
Ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν κῆ περηθήμεναι ἄντιον.
Πάντας γὰρ ἐ κακός εἰμι μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι.
Εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἀμφφάασθαι·
Πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
Ἀνδρῶν δυσμενέων· ἐὶ κῆ μάλα πολλοὶ ἑταῖροι

Ἄγχι

Locutus haud pro decenti: ego vero non ignarus certaminum
Ut tu loqueris, verum inter primos ajo
Fuisse *me*, donec juventa fretus fui viribusque meis.
Nunc autem teneor malo & doloribus. multa enim passus sum,
Virorumque bella, sævosque fluctus penetrans.
Sed etiam sic, valde multa passus, experiar certamina.
Mordax est enim sermo: irritasti autem me locutus.
Dixit sane, & cum ipsa veste impetum faciens prehendit lapidem
Majorem & crassum, gravioremque non paulo
Quam quali Phæaces ludebant invicem.
Hunc circumrotans misit valida a manu:
Insonuit autem lapis: cernuabant autem ad terram
Phæaces longis remis utentes, navigationibus clari viri,
Lapidis ab impetu. qui supervolavit signa omnium,
Leviter currens a manu. posuit vero signum Pallas
Viro corpore similis; verbumque dixit, & compellavit:
Etiam cæcus tibi hospes posset discernere signum
Palpando: quandoquidem neutiquam mixtum est multitudini,
Sed longe primum. tu autem confide in hoc utique certamine,
Nullus Phæacum ad hoc perveniet, neque transmittet.
Sic ait. gavisus autem est patiens divinus Ulysses,
Gaudens eo quod socium benignum vidisset in circo,
Et tum levius allocutus est Phæacas:
Hunc nunc assequimini juvenes: brevi denuo alium
Me missurum esse tam longe puto, aut adhuc longius.
Ex aliis autem quemcunque cor animusque invitat
Huc age periculum faciat. quoniam me irritastis valde.
Aut cæstu, aut lucta, aut etiam cursu, nullum recuso
Omnium Phæacum, præter ipsum Laodamantem.
Hospes enim mihi ille est. quis cum amico pugnet?
Insipiens ille & nullius pretii est vir
Quicunque cum hospite contentionem movet certaminum
Populo in alienigeno: suique ipsius omnia perturbat.
Aliorum autem haudquaquam ullum recuso, neque despicio,
Sed volo scire & periculum facere palam.
In omnibus enim non ignavus sum inter homines quotquot certamina sunt.
Bene quidem arcum novi politum tractare:
Primus virum contingerem jaculatus in turba
Virorum hostilium: etiam si valde multi socii

Ἀγχι παρεστάσιν, ἢ τοξαζοίατο φῶτων.
Οἷσι δή με Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
Δήμῳ ἐνι Τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' Ἀχαιοί·
Τῶν δ' ἄλλων ἐμὲ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι,
Ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
Ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω,
Οὐδ' Ἡρακλῆϊ, οὐτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆϊ,
Οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον πεϱὶ τόξων.
Τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὐρυτος, οὐδ' ἐπὶ γῆρας
Ἵκετ' ἐπὶ μεγάροισι. χολωσάμενος γὰϱ Ἀπόλλων
Ἔκτανεν, ὕνεκά μιν προκαλίζετο τόξα ἔεσθαι.
Δευὲ δ' ἀκοντίζω ὅσον οὐκ ἄλλος πις ὀϊστῷ.
Οἷοισιν δείδοικα ποσὶν μήπις με παρέλθῃ
Φαιήκων. λίην γὰϱ ἀεικελίως ἐδαμάσθην
Κύμασιν ἐν πολλοῖς· ἐπεὶ ἡ κομιδὴ κατὰ νῆα
Ἦεν ἐπιπετανός. τῷ μοι φίλα γοῦα λέλυνται·
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλὺς ἐγένοντο σιωπῇ·
Ἀλκίνοος δέ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπε,
Ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάεσσα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
Ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φανέμεν ἣ τοι ὀπηδεῖ,
Χωόμενος ὅτι σ' ἔτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι παρεστὰς
Νείκεσεν, ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς ἄπις ὄνοιτο,
Ὅς τις ἐπίσταιτο ἧσι φρεσὶν ἄρθια βάζειν·
Ἀλλ' ἄγε, νῦν ἐμέθεν ξανίειε ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
Εἴπῃς ἠρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισι
Δαινύῃ παρὰ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσσιν,
Ἠμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἷα καὶ ἡμῖν
Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἐξ ἐπ πατρῶν.
Οὐ γὰϱ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες, οὐδὲ παλαισταί,
Ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν, καὶ νηυσὶν ἄεϱσοι.
Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαϱίς τε, χοροί τε,
Εἵματά τ' ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμὰ, καὶ εὐνή.
Ἀλλ' ἄγε Φαιήκων βητάρμονες ὄσσοι ἄεϱσοι,
Παίσατε· ὡς κ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
Οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
Ναυτιλίῃ καὶ ποσσὶ καὶ ὀρχηστύϊ καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δὲ τις αὖθι φόρμιγγα λιγεῖαν
Οἰσέτω, ἥ τις κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν.
Ὣς ἔφαθ' Ἀλκίνοος θεοειδέλος. ὦρτο δὲ κῆρυξ

Ὀ-

Juxta aſtarent, & jacularentur in viros.
Solus duntaxat me Philoctetes vincebat arcu
Populo in Trojanorum, quoties jaculabamur Achivi:
Aliorum me ajo longe præſtantiſſimum eſſe
Quales nunc mortales ſunt in terra panem edentes.
Cum viris autem priſcis contendere haud vellem,
Neque cum Hercule, neque cum Euryto Oechalienſi,
Qui etiam cum diis contendebant de arte jaculandi.
Quare etiam ſtatim mortuus eſt ingens Eurytus, neque ad ſenectutem
Pervenit in ædibus. iratus enim Apollo
Occidit, eo quod ipſum provocarat ad jaculandum.
Haſta autem jaculor quantum nullus alius quiſquam ſagitta.
Solis timeo pedibus ne aliquis me ſuperet
Phæacum. nimium enim male domitus ſum
Fluctibus in multis: quoniam non commeatus in navi
Erat perpetuus: ideoque mihi cara membra ſoluta ſunt.
Sic ait. illi vero omnes taciti erant ſilentio:
Alcinous autem ipſum ſolus reſpondens allocutus eſt:
Hoſpes, quandoquidem non ingrata inter nos hæc concionaris,
Sed vis virtutem tuam oſtendere quæ te ſequitur,
Iratus quod te hic vir in certamine aſtans
Objurgavit, ut tuam virtutem mortalis nullus vituperet,
Quicunque ſcit ſua mente commoda dicere:
Sed age, nunc meum intellige ſermonem, ut etiam alii
Dicas Heroum, quando tuis in ædibus
Epulaberis apud tuamque uxorem & tuos liberos,
Noſtræ virtutis memor; qualia etiam nobis
Jupiter opera imponat perpetuo jam inde a majoribus.
Non enim pugiles ſumus irreprehenſibiles, neque luctatores,
Sed pedibus celeriter currimus, & navibus optimi *ſumus*.
Semper autem nobis conviviumque gratum, citharaque, choreæque
Veſteſque mutatoriæ, lavacraque calida, & cubilia.
Sed age Phæacum ſaltatores quotquot optimi,
Ludite: ut hoſpes dicat ſuis amicis,
Domum reverſus, quantum ſuperemus alios
Arte navigandi & pedibus & ſaltatione & cantu.
Demodoco vero aliquis ſtatim profectus citharam argutam
Afferat, quæ alicubi jacet in noſtris ædibus.
Sic ait Alcinous deo ſimilis. ſurrexit autem præco

Οἴσων φόρμιγγα λιγυρὴν δόμε ἐκ βασιλῆος.
Αἰσυμνῆται δὲ κρητῆρ ἐννέα πάντες ἀνέσσαν
Δήμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας ἐϋπρήσσεσκον ἕκαστα·
Λείηναν δὲ χορὸν, καλὸν δ' ἄρμοσαν ἀγῶνα.
Κήρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λιγεῖαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κί' ἐς μέσον. ἀμφὶ δὲ κοῦροι
Πρωθῆβαι ἵσαντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο·
Πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ.
Αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν
Ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος, ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
Ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι
Λάθρη· πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ἤχρειε Κυθήρη
Ἡφαίστοιο ἄνακτος. ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
Ἠελίος, ὃ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.
Ἡφαιστος δ' ὡς ὃν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς χαλκεῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων·
Ἐν δ' ἔθετ' ἄκμοδέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμοὺς
Ἀῤῥήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε δόλον κεχολωμένος Ἄρει,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον ὅθι οἱ φίλα δέμνι' ἔκειτο·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἁπάντη.
Πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυτο
Ἠύτ' ἀράχνια λεπτά, τά κ' οὐ νόός τις, οὐδὲ ἴδοιτο
Οὐδὲ θεῶν μακάρων. πέρι γὰρ δολόεντα τέτυκτο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεύεν,
Εἴσατ' ἴμεν ἐς Λῆμνον ἐϋκτίμενον περιπλῆθρον,
Ἣ οἱ γαιάων πολὺ φίλτατόν ἐστιν ἁπασέων.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴ εἶχε χρυσάορος Ἄρηος,
Ὡς ἴδεν Ἡφαιστον κλυτοτέχνην ὅσσε φέριστα·
Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
Ἱμείρων φιλότητος ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
Ἣ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐείσατο Κρονίωνος
Ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἕζετ'· ὁ δ' εἰσω δώματος ἦλθε,
Ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἑπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
Δεῦρο φίλη, λέκτρονδε τραπείομεν ὑπνηθέντε.
Οὐ γὰρ ἔθ' Ἡφαιστος μετεδήμιος, ἀλλά που ἤδη
Οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους.
Ὣς φάτο, τῇ δ' ἀπάσσον ἐείσατο κοιμηθῆναι.

Τὴν

Allaturus citharam argutam domo ex regis.
Præfecti autem ludorum lecti novem omnino surrexerunt
Publici, qui in certaminibus administrabant singula:
Complanarunt autem locum, pulchrumque dilatarunt circum.
Præco autem prope venit ferens citharam argutam
Demodoco: qui deinde ibat in medium. circumque juvenes
Jam pubescentes stabant, docti saltationem:
Quatiebant autem circum divinum pedibus. at Ulysses
Radiationes admirabatur pedum, obstupescebatque animo.
Cæterum ipse citharam pulsans cœpit pulchre canere
De Martis amore pulchreque coronatæ Veneris,
Ut primum commixti fuerint in Vulcani domo
Clam: plurima autem dedit, lectumque dedecoravit & cubile
Vulcani regis. statim autem illi nuncius venit
Sol, qui ipsos animadvertit commixtos amore.
Vulcanus autem ubi tristem sermonem audivit,
Institit ire in officinam, mala animo profunde cogitans.
Imposuitque basi ingentem incudem, cudit autem vincula
Frangi solvique nescia, ut firmiter illic manerent:
Deinde postquam struxit dolum iratus Marti,
Institit ire in thalamum ubi ei cara cubilia jacebant:
Infudit igitur fulcris vincula circum ex omni parte:
Multa autem & e trabibus effundebantur
Perinde atque tela araneæ subtilis, quam nemo cerneret
Neque deorum beatorum: nimis enim dolosa facta erant.
Cæterum postquam omnem dolum circa lectum struxit,
Simulavit se ire in Lemnum pulchre ædificatum oppidum,
Quæ illi terrarum multo cariſſima est omnium.
Neque cæcam vigiliam habebat aurato freno utens Mars,
Ut vidit Vulcanum inclytum arte, seorsim euntem:
Institit autem ire ad domum inclyti Vulcani,
Cupidus amoris pulchre coronatæ Veneris.
Illa vero jam recens a patre præpotente Saturnio
Veniens resedit: ille vero intra domum ivit,
Illiusque manui inhæsit, verbumque dixit atque compellavit:
Age amica ad lectulum divertamus dormituri:
Non enim amplius Vulcanus domi est, sed alicubi jam
Proficiscitur in Lemnum ad Sintias barbaros.
Sic ait. huic autem gratum videbatur dormire.

Τὼ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
Τεχνήεντες ἔχωντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
Οὐδέ τι κινῆσαι μελέων ἴσ, οὐδ' ἀναεῖραι·
Καὶ τότε δὴ γίνωσκον ὅτ' οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλονται.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Αὖτις ὑποστρέψας πρὶν Λήμνον γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἠέλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν, ἠπέ τε μῦθον.
Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·
Ἕστη δ' ἐν προθύροισι· χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει,
Σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γεγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Δεῦτ' ἴνα ἔργα γελαστὰ ἴδητε, οὐκ ἐπιεικτὰ ἴδησθε.
Ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' ἀΐδηλον Ἄρηα·
Οὕνεχ' ὁ μὲν καλός τε καὶ ἀρτίπους· αὐτὰρ ἐγωγε
Ἠπεδανὸς γενόμην· ἀτὰρ ἔτι μοι αἴτιος ἄλλος,
Ἀλλὰ τοκῆε δύω, τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελον.
Ἀλλ' ὄψεσθ' ἴνα πώγε καθεύδετον ἐν φιλότητι,
Εἰς ἐμὰ δέμνια βάντε· ἐγὼ δ' ὀρόων ἀκαχήμαι.
Οὐ μέν σφας ἔτ' ἔολπα μίνυνθά γε κείσεμεν ὥπω,
Καὶ μάλα περ φιλέοντε. τάχ' οὐκ ἐθελήσετον ἄμφω
Εὕδειν· ἀλλά σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
Εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδώσει ἕεδνα
Ὅσσά οἱ ἐγγυάλιξα κυνώπιδος εἵνεκα κούρης·
Οὕνεκα οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
Ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐρμῆνυς
Ἑρμῆας, ἦλθεν δὲ ἄναξ ἑκαέργος Ἀπόλλων.
Θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αὐτοῦ οἶκοι ἑκάστη.
Ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ δωτῆρες ἑάων·
Ἄσβεστος δ' ὄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι,
Τέχνας εἰσοράωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
Ὧδέ τις δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Οὐκ ἀρεταὶ κακαὶ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν·
Ὡς νῦν Ἥφαιστος ἑὸν βραδὺν ἕλκεν Ἄρηα,
Ὠκύστατον περ ἐόντα θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Χωλὸς ἐὼν, τέχνῃσι· τὸ νῦ μοιχάγρι' ὀφέλλει.
Ὡς οἱ μὲν παίζοντα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.

335 Ἑρ-

Illi vero in lectum ut conſcenderunt dormierunt: circum autem vincula
Fabrefacta fundebantur prudentis Vulcani.
Neque ullum movere membrum licebat, neque attollere:
Et tum quidem agnoverunt quod non amplius effugia patebant.
Prope autem eis venit inclytus Vulcanus,
Rurſum reverſus antequam ad Lemni terram veniſſet:
Sol enim illi cuſtodiam habuit, narravitque hiſtoriam.
Contendit autem ire ad domum, ſuo cruciatus corde:
Steritque in veſtibulo: ira autem ipſum effera cepit,
Horrendumque clamavit, & audire fecit omnes deos.
Jupiter pater, atque alii dii beati ſemper viventes,
Venite ut opera ridicula & non tolerabilia videatis,
Ut me claudus qui ſum Jovis filia Venus
Semper dehoneſtat, amat autem pernicioſum Martem:
Eo quod ille quidem pulcher & ſanus pedibus, ſed ego
Imbecillus natus ſum. at neutiquam mihi cauſa alia eſt,
Sed parentes duo, qui non genuiſſe debebant.
Sed videte ut illi dormiunt in amore,
Meo conſcenſo lecto: ego autem aſpiciens triſtor.
Non tamen eos jam ſpero pauliſper optaturos jacere ſic,
Licet admodum amantes *invicem*. fortaſſe nolent ambo
Una dormire: ſed ipſos dolus & vinculum detinebit,
Donec mihi prorſus omnia pater reddat dotalia
Quæcunque illi præbui impudentem ob puellam.
Quod illi pulchra filia, ſed haud conſtantis animi.
Sic ait. & congregati ſunt dii æream ad domum.
Venit Neptunus terræ quaſſator, venit utilitatum autor
Mercurius, venit & rex jaculator Apollo:
Fœminæ autem deæ manebant pudore domi ſingulæ.
Stabant autem in veſtibulo dii datores bonorum:
Immenſus autem riſus excitatus eſt diis beatis,
Fraudes inſpicientibus prudentis Vulcani.
Sic vero quiſpiam dicebat adſpiciens in proximum alium:
Haud conciliant virtutis decus mala opera: aſſequitur tardus celerem:
Ut nunc Vulcanus, qui eſt tardus, cepit Martem,
Velociſſimus licet deorum ſit qui Olympum tenent,
Claudus cum ſit, technis; propter quod & adulterii mulctam debet.
Sic illi quidem talia invicem ad ſe loquebantur.
Mercurium autem allocutus eſt rex Jovis filius Apollo:

Ἑρμείαν, Διὸς υἱὲ, διάκτορε, δῶτορ ἐάων,
Ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖσι δέλοις κρατερῇσι πιεσθεὶς
Εὕδειν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος Ἀργιφόντης,
Αἶ γὰρ τῶτο γένοιτο ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἀπόλλων·
Δισμοὶ μὲν τοῖς τόσσι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν,
Τμεῖς δ' ἐσορόωντε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
Αὐτὰρ ἐγὼν ἕδοιμι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Ὣς ἔφαθ'. ἐν δὲ γέλως ὦρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
Οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
Ἥφαιστον κλυτοεργὸν ὅπως λύσειεν Ἄρηα.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸν ὑπίσχομαι (ὡς σὺ κελεύεις)
Τίσειν ἄσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Μή με Ποσείδεον γαιήοχε τοῦτο κέλευε·
Λειλαί τοι δειλῶν γε κὴ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
Πῶς ἄν ἐγώ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Εἴκειν Ἄρηος οἴχοιτο χρεὼ κὴ δεσμὸν ἀλύξας;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ἥφαιστ', εἴπερ γάρ κεν Ἄρης χρεῖῳ ὑπαλύξας
Οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἔοικε πρὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.
Ὣς εἰπὼν, δεσμὸν ἦκεν μένος Ἡφαίστοιο.
Τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν κρατερῆς περ ἐόντος,
Αὐτίκ' ἀνασσάξαντε, ὁ μὲν Θρήϊκόνδε βεβήκει,
Ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ἐς Πάφον, ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, κὴ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας·
Ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Τέρπετ' ἰὼν φρεσὶν ἦσιν ἀκούων, ἠδὲ κὴ ἄλλοι
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
Ἀλκίνοον δ' Ἄλιον κὴ Λαοδάμαντα κέλευσεν
Μοῦνοι ὀρχήσασθαι, ἐπεὶ σφισιν ἔπλετο οἶον.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἂν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἕλοντο
Πορφυρέην, τὴν σφιν Πόλυβος ποίησε δαίφρων,

Τὴν

Mercuri, Jovis fili, internuncie, dator bonorum,
Num in vinculis velles fortibus compressus
Dormire in lecto propter auream Venerem?
Huic respondit deinde internuncius Mercurius:
Utinam hoc fieret rex jaculator Apollo:
Vincula quidem ter tot infinita cohibeant,
Vos autem inspiciatis dii, omnesque deæ,
Attamen ego dormirem apud auream Venerem.
Sic ait. risus autem excitatus est immortalibus diis.
Neque Neptunum risus occupabat, sed precabatur semper
Vulcanum inclytum artificem ut solveret Martem:
Et ipsum allocutus verba volucria dicebat:
Solve: ego autem tibi ipsum promitto (ut tu jubes)
Pensurum æqua omnia inter immortales deos.
Hunc rursus allocutus est inclytus artifex ambiclaudus:
Ne me Neptune terræ quassator hæc jube:
Debiles debilium etenim sponsiones ad spondendum.
Quo pacto ego te vincire possem inter immortales deos,
Si quidem Mars abierit debitum & vincula effugiens?
Hunc rursus allocutus est Neptunus terræ quassator:
Vulcane, etiam si Mars debitum renuens
Abierit fugiens, ipse tibi ego hæc persolvam.
Huic respondit continuo inclytus ambiclaudus:
Non licet neque convenit tuam orationem abnuere.
Sic locutus, vincula solvit vis Vulcani.
Illi postquam e vinculo soluti sunt, forte licet esset,
Statim profilientes, ille quidem in Thraciam ivit,
Hæc vero ad Cyprum pervenit risus amans Venus,
In Paphum, ubi illi lucus araque odorata:
Hic autem ipsam Gratiæ lavarunt, & unxerunt oleo
Immortali, qualia diis inhæresunt semper viventibus.
Vestesque induerunt amabiles, mirabile visu.
Hæc igitur cantor cantabat inclytus: at Ulysses
Oblectabatur mente sua audiens, atque etiam alii
Phæaces longis remis adsueti, navibus inclyti viri.
Alcinous autem Halium & Laodamantem jussit
Solos tripudiare, quoniam ipsis nemo certabat.
Qui postquam pilam pulchram in manus acceperunt
Purpuream, quam ipsis Polybus fecerat prudens,

Hanc

Τῷ ἕτερ᾽ ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
Γ᾽δνωθεὶς ὀπίσω. ὁ δ᾽ ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ᾽ ἀερθεὶς,
Ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρ᾽ ποσὶν ἆδας ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σφαῖρῃ ἀν᾽ ἰδὼ πειρήσαντο,
Ὠρχείσθω δὴ ἤπειτα ποτὶ χθονὶ πυκνὸν ἐείρῃ
Τερφθῆ ἀμειβομένω· κῆροι δ᾽ ἐπελήκεον ἄλλοι
Ἑσταότες κατ᾽ ἀγῶνα· πολὺς δ᾽ ὑπὸ κόμπος ὀρώρει.
Δὴ τότ᾽ ἄρ᾽ Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ἦ μὲν ἀπειλήσας βητάρμονας εἶναι ἀρίστους,
Ἦ δ᾽ ἄρ᾽ ἐτοῖμα τέτυκτο· σέβας μ᾽ ἔχει εἰσορόωντα.
Ὣς φάτο. γήθησεν δ᾽ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιλῃρέτμοισι μετηύδα,
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὅ᾽ ξεῖνος μάλα μοι δοκέει πεπνυμένος εἶναι·
Ἀλλ᾽ ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήιον ὡς ἐπιεικές.
Δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
Ἄρχοι κραίνουσι, τερισκομένου δ᾽ ἐγὼ αὐτός·
Τῶν οἱ ἕκας᾽ φάρος ἠϋπλωές ἠδὲ χιτῶνα,
Καὶ χρυσοῖο τάλαντον εὐείκατε πεμήντα.
Αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέες, ὄφρ᾽ εὐὶ χερσὶ
Ξεῖνος ἔχων, ἐπὶ δόρπον ἴῃ χάρων εὐὶ θυμῷ.
Εὐρύαλος δὲ ἑοῦπον ἀρεσσάσθω ἐπέεσσι
Καὶ δώρῳ, ἐπεὶ ὄψι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Ὣς ἔφαθ᾽. οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ᾽ ἐκέλευον.
Δῶρα δ᾽ ἄρ᾽ οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκας᾽·
Τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι, ὡς σὺ κελεύεις,
Δώσω οἱ τόδ᾽ ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
Ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστῳ ἐλέφαντος
Ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιον ἔσται.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ πίδει ξίφος ἀργυρόηλον,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, ἔπος δ᾽ εἴπερ τι βέβακται
Δεινὸν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι·
Σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ᾽ ἰδέειν καὶ πατρίδ᾽ ἱκέσθαι
Δοῖεν· ἐπειδὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχεις.
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Καὶ

Hanc alter jaciebat ad nubes umbrosas,
Flexus retro. alter autem a terra in altum elevatus,
Facile accipiebat, antequam pedibus ad pavimentum venisset.
At postquam pila mittenda periculum fecissent,
Saltaverunt postea in terra pascenti multa
Frequenter alternantes : juvenes autem applaudebant cæteri
Stantes in certamine: multus autem strepitus subortus est.
Tunc Alcinoum allocutus est divinus Ulysses:
Alcinoe rex, omnium clarissime populorum,
Utique pollicitus es tripudiatores fore optimos,
Utique igitur factum est: stupor me habet inspicientem.
Sic dixit. lætata autem est sacra vis Alcinoi:
Statimque Phæaces amantes remorum allocutus est:
Audite Phæacum ductores ac principes,
Hospes mihi valde videtur prudens esse:
Sed agite ei demus hospitale munus uti conveniens *est*.
Duodecim enim in populo præclari reges
Principes imperant, tertius decimus autem ego ipse:
Horum singuli ei vestem bene lotam & tunicam,
Et auri talentum ferte pretiosi:
Statim autem omnia portemus conferti, ut in manibus
Hospes habens, ad cœnam veniat lætus in animo.
Euryalus autem ipsum placet verbis
Et dono, quoniam nequaquam pro decenti locutus est.
Sic dixit. omnes autem laudaverunt, & jusserunt:
Doriaque ut ferret præmiserunt præconem singuli:
Illi contra Euryalus respondit locutusque est:
Alcinoe rex, omnium clarissime populorum,
Tibi equidem hunc hospitem placabo sicut tu jubes,
Dabo ei hunc ensem totum æreum, cui est manubrium
Argenteum, vagina autem recens secto ebore
Circumdata est : multo autem ei dignus erit.
Sic dicens, in manibus ponebat ensem argenteis clavis distinctum,
Et ipsum alloquens verba volucria dixit:
Sis felix pater hospes, verbum autem si aliquod effutitum est
Grave, statim ferant rapientes procellæ:
Tibi autem dii uxorem videre, & in patriam redire
Dent: quando diu ab amicis *procul* ærumnas pateris.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

Et

Καὶ σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν·
Μηδέ τί τοι ξίφεός γε πόθη μετόπισθε γένοιτο
Τέκνα, δ δή μοι δῶκας ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόπηλον.
Δύσετο τ' ἠέλιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα πάρῃεν.
Καὶ τὸν μὲν ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
Δεξάμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
Μητρὶ παρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα δῶρα.
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
Ἐλθόντες δὲ κάθιζον ἐυ ὑψηλοῖσι θρόνοισι.
Δὴ ῥα τότ' Ἀρήτῃ προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,
Δεῦρο γυναι, φέρε κηλὸν ἀειρεπέ' ἤτις ἀείσῃ·
Ἐν δ' αὐτῇ θὲς φᾶρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα·
Ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
Ὄφρα λοεσσάμενός τε, ἰδὼν τ' εὖ κείμενα πάντα
Δῶρα, τά οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνδάδ' ἔνεικαν,
Δαιτί τε τέρπηται ἠδ' ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούων·
Καί οἱ ἐγὼ τόδ' ἄλεισον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω,
Χρύσεον, ὄφρ' ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
Σπένδῃ εὐ μεγάρῳ Διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.
Ὣς ἔφατ'· Ἀρήτη δὲ μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν ὅττι τάχιστα.
Αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἴσαν εὐ πυρὶ κηλέῳ·
Ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχυσαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἐλῦσαι.
Γάστρῃν μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.
Τόφρα δ' ἄρ' Ἀρήτη ξείνῳ περικαλλέα κηλὸν
Ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
Ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν·
Ἐν δ' αὐτῇ φᾶρος θῆκεν, καλόν τε χιτῶνα,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλον,
Μή τίς τοι καθ' ὁδὸν δηλήσεται, ὁππόταν αὖτε
Εὕδῃσθα γλυκερῷ ὕπνῳ ἰὼν εὐ νηὶ μελαίνῃ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλε
Ποικίλον, ὃν ποτέ μιν δέδαε φρεσὶ πότνια Κίρκη.
Αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λώσασθαι ἄνωγεν
Εἰς ἁ ἀσάμινθον βάντ'. ὁ δ' ἄρ' ἀπασίως ἴδε θυμῷ
Θερμὰ λοέτρ' ἐπεὶ οὔ πω κομιζόμενός γ' ἐθάμιζεν

Ἔπειτα

Et tu amice sis prorsus felix, diique tibi prosperitates dent:
Neque amplius tibi ensis desiderium in futurum fiat
Hujus, quem jam mihi dedisti placans verbis.
Dixit, & circa humeros posuit ensem argenteum clavis.
Occidit autem sol, & ei inclyta dona affuerunt.
Et hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illustres:
Suscipientes autem filii eximii Alcinoi
Matrem juxta venerandam posuerunt perpulchra dona.
Illis autem præibat sacra vis Alcinoi:
Venientes vero sederunt in altis soliis.
Tunc Areten allocuta est vis Alcinoi:
Age mulier, fer arcam perpulchram quæ optima:
Imponeque vestem bene lotam & tunicam:
Circaque ignem ei ahenum calefacite, & calefacite aquam,
Ut lotus, videnſque bene posita omnia
Dona, quæ ei Phæaces eximii huc tulerunt,
Et convivio oblectetur & cantilenæ laudem audiens:
Atque ei ego hoc poculum meum perpulchrum præbebo,
Aureum, ut mei memor diebus omnibus
Libet domi suæ Jovique aliisque diis.
Sic ait. Arete autem ancillis dixit
Ut ad ignem ponerent lebetem magnum quam celerrime.
Hæ autem labrum tripes locarunt ad ignem ardentem:
Aquamque infuderunt, & subtus ligna accendebant sumpta.
Alvum quidem tripodis ignis circumdedit, calefiebatque aqua.
Interea vero Arete hospiti pulchram cistam
Extulit e thalamo, impositque perpulchra dona,
Vestem, aurumque, quæ ei Phæaces dederant:
In ipsa etiam pallium posuit, pulchramque tunicam,
Et ipsum allocuta verba volatilia dixit:
Ipse nunc vide operculum, statim vero vinculum circumjice,
Ne quis tibi in itinere damnum afferat, cum forte
Dormieris dulcem somnum profectus in nave nigra.
At postquam hoc audivit prudens divinus Ulysses,
Statim aptavit operculum, celeriterque vinculum injecit
Varium, quod olim docuit ingenio veneranda Circe.
E vestigio autem ipsum ancilla lavari jussit
In balneum jam ingressum. ille vero libenter vidit animo
Calida lavacra: quoniam neutiquam curatus frequenter fuerat

Ἐπειδὴ λίπε δῶμα Καλυψὼς ἠϋκόμοιο·
Τόφρα δέ οἱ κομιδή γε δεῷ ὣς ἔμπεδον ἦεν.
Τὸν δ' ἐπεὶ ἂν δμωαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δὲ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα.
Ἐκ ῥ' ἀσαμίνθοιο βὰς ἀνδρας μετὰ οἰνοποτῆρας
Ἧϊε. Ναυσικάα δὲ θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα
Σταθμὸν ῥα παρὰ σταδμὸν ἔγεν πύκα ποιητοῖο·
Θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα κὺ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε ξεῖν', ἵνα καί ποτ' ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ
Μνήσῃ ἐμεῖ', ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι' ὀφέλλεις.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ναυσικάα δύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
Οὕτω νῦν Ζεὺς θεὶη ἐξίγδουπος πόσις Ἥρης,
Οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
Τῷ κέν τοι κἀκεῖθι θεῷ ὡς εὐχετοώμην
Αἰεὶ ἤματα πάντα. σύ γάρ μ' ἐβιώσαο κούρη.
Ἦ ῥά, καὶ ἐς θρόνον ἷζε παρ' Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον, κεράασάν τε οἶνον.
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, ἄγων ἐρίπρον ἀοιδὸν
Δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον· εἷσε δ' ἄρ' αὐτὸν
Μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
Δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Νώτου ἀποπροταμών· ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέκτο
Ἀργιόδοντος ὑὸς, θαλερῇ δ' ἰὼ ἀμφὶς ἀλοιφῇ·
Κῆρυξ, τῇ δὴ τοῦτο πόρε κρέας ὄφρα φάγῃσι,
Δημοδόκῳ, καί μιν προσπτύξομαι ἀχνύμενός περ.
Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ
Τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὕνεκ' ἄρα σφέας
Οἶμας μοῦσ' ἐδίδαξε· φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. κῆρυξ δὲ φέρων ἐν χερσὶν ἔθηκεν
Ἥρωϊ Δημοδόκῳ. ὁ δ' ἐδέξατο· χαῖρε δὲ θυμῷ.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείατ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δημόδοκ', ἦ ἔξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων,
Ἦ σέ γε μοῦσ' ἐδίδαξε Διὸς παῖς, ἢ σέ γ' Ἀπόλλων.
Λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
Ὅσ' ἔρξαν τ' ἔπαθόν τε, καὶ ὅσ' ἐμόγησαν Ἀχαιοί·

Ὡς

Ex quo reliquerat domum Calypſus pulchricomæ:
Tunc autem ei curatura tanquam deo præſto erat.
Hunc poſtquam ancillæ lavarunt & unxerunt oleo,
Circa ipſum pallium pulchrum jecerunt atque tunicam.
Ex balneo igitur egreſſus viros ad potores vini
Ibat. Nauſicaa autem a diis pulchritudinem habens
Stetit juxta poſtes tecti pulchre fabricati:
Admirata autem eſt Ulyſſem oculis aſpiciens,
Et ipſum allocuta verba velocia dicebat:
Salve hoſpes, ut etiam olim cum fueris in patria terra
Memor ſis mei, quod mihi primæ pretium vitæ debes.
Hanc mutuis dictis allocutus eſt verſutus Ulyſſes:
Nauſicaa, filia magnanimi Alcinoi,
Sic nunc Jupiter det altitonans maritus Junonis,
Domumque venire, & reditionis diem videre.
Ideo tibi etiam illic velut deo vota facerem
Semper diebus omnibus. tu enim me ſervaſti puella.
Dixit, & in thronum ſedit juxta Alcinoum regem.
Hi vero jam offas dividebant, miſcebantque vinum.
Præco vero prope venit, ducens amabilem cantorem
Demodocum, populo venerandum: collocavit autem ipſum
In medio convivantium, ad columnam longam inclinans.
Ac tunc præconem allocutus eſt verſutus Ulyſſes,
De tergo abſcindens fruſtum: multumque ſupererat
Albi dentes ſuis, tenera autem erat circum pinguedo:
Præco, cape jam, hanc præbe carnem ut comedat
Demodoco, & ipſum complectar mœſtus licet.
Omnibus enim hominibus terreſtribus cantores
Honoris participes ſunt & reverentiæ, eo quod ipſos
Cantus Muſa docuit: amatque gentem cantorum.
Sic ait. præco autem ferens in manibus poſuit
Heroi Demodoco. qui accepit: gaudebat autem animo.
Illi vero ad cibos apparatos appoſitos manus porrexerunt.
Cæterum poſtquam potus & cibi amorem emiſerunt:
Tunc Demodocum allocutus eſt verſutus Ulyſſes:
Demodoce, longe te nempe ſupra mortales laudo omnes,
Sive te Muſa docuit Jovis filia, ſive Apollo.
Valde enim ornate Græcorum fatum canis,
Quanta fecerint paſſique ſint, & quanta laborarint Achivi.

Tan-

Ὣς φάτ' ἄνδρα δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠνεμύκεσσαν.
Ἀλλ' ἄγε δὴ μεταβῶμεν, καὶ ἵππου κόσμον ἄείσω
Δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
Ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεύς,
495 Ἀνδρῶν ἐμπλήσας οἳ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν.
Εἴκτην δή μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατελέξῃς,
Αὐτὰρ ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν
Ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.
Ὣς φάτο. ὁ δ' ὁρμηθεὶς θεὸς ἤρχετο, φαῖνε δ' ἀοιδήν,
500 Ἔνθεν ἑλὼν, ὡς οἱ μὲν ἐυσσέλμοιν ἐπὶ νηῶν
Βάντες ἀπέπλωον, πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες
Ἀργεῖοι· τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
Εἵατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ·
Αὐτοὶ γάρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
505 Ὣς ὁ μὲν εἰστήκει· τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον
Ἥμενοι ἀμφ' αὐτόν· τρίχα δέ σφισιν ἤδαντο βουλή,
Ἢ διατμῆξαι κοῖλον δόρυ νηλέϊ χαλκῷ,
Ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρας,
Ἢ ἐάειν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
510 Τῇ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελεύτησεσθαι ἔμελλεν.
Αἶσα γὰρ ἦ ἀπολέσθαι, ἐπεὶ πόλις ἀμφικαλύψῃ
Δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' εἵατο πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
Ἤειδεν δ' ὡς ἔστυ διέπραθον υἷες Ἀχαιῶν
515 Ἱπποδέν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες.
Ἄλλον δ' ἄλλῃ ἄειδε πόλιν κεραϊζέμεν αἰπήν·
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα προτὶ δώματα Δηϊφόβοιο
Βήμεναι ἠύτ' Ἄρηα, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.
Κεῖθι δὴ αὖτ' ὀπάσσατον πόλεμον φέτο πολεμήσαντα,
520 Νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Τήκετο· δάκρυ δ' ἔβαλεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.
Ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
Ὅστε ἑῆς πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν,
525 Ἀστεϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ·
Ἣ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντ' ἐσιδοῦσα,
Ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δέ τ' ὄπισθεν
Κόπτοντες δούρεσσι μεταφρένου ἠδὲ καὶ ὤμους,
Εἴρερον εἰσαναγέσαι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζύν·

530 Τῆς

Tanquam alicubi aut tu ipſe præſens, aut ex alio audiveris.
Age vero jam tranſi, & equi apparatum canta
Lignei, quem Epeus fecit cum Pallade,
Quem quondam in arcem dolum duxit divinus Ulyſſes,
Viris implens qui Ilium everterunt.
Si jam mihi hæc rite enarraveris,
Tum ego omnibus narrabo hominibus
Quod tibi benignus deus præbuit divinam cantilenam.
Sic ait. ille inſtinctus deo cœpit, exhibuitque carmen,
Inde exorſus, ut bene tabulatas naves
Conſcendentes navigarint, igne in tentoria injecto,
Argivi: alii vero jam inclytum circum Ulyſſem
Sederint in Trojanorum cœtu tecti equo:
Ipſi enim eum Trojani in arcem protexerant.
Sic ille quidem ſtabat: illi vero confuſa multa dicebant
Sedentes circa ipſum: trifariam autem ipſis placuit conſilium,
Aut diſcindere cavum lignum ſævo ferro,
Aut de rupe dejicere tractum in arcem,
Aut ſinere ingens ſimulacrum deorum oblectamentum eſſe,
Sic ſane & poſtea perficiendum erat.
Fatale enim erat perire, poſtquam urbs intra ſe obtexiſſet
Ligneum ingentem equum, ubi ſedebant omnes optimates
Argivorum, Trojanis cædem & mortem ferentes.
Canebat etiam ut urbem depopulati ſunt filii Achivorum
Ex equo effuſi, cavas inſidias relinquentes.
Alium autem alibi canebat urbem vaſtare celſam:
At Ulyſſem ad domum Deiphobi
Iviſſe tanquam Martem, cum divino Menelao.
Illic jam graviſſimum bellum dicebat auſum fuiſſe,
Viciſſeque denique per magnanimam Palladem.
Hæc cantor cantabat eximius: at Ulyſſes
Tabeſcebat: lacrymaque irrigabat ſub palpebris genas.
Ut fœmina flet dilectum virum complectens,
Qui ſuam ante urbem populumque ceciderit,
Urbi & liberis arcens ſævam diem:
Quæ illum morientem & palpitantem videns,
Super illum fuſe ſtridulum *quiddam* lamentatur: illi vero retro
Cædentes haſtis tergum atque etiam humeros,
Servitutem inducunt, laboremque ut habeat & calamitatem:

Τῆς δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί·
Ὡς Ὀδυσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον ἔβρεν·
Ἔνδ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοον δέ μιν οἶον ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
Ἥμενον ἄγχ' αὐτῷ βαρὺ δὲ στενάχοντα ἄκουσεν·
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα.
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Δημόδοκός δ' ἤδη κεδνὴν φόρμιγγα λιγείαν.
Οὐ γάρ πως πάντεσσι χαριζόμενον τάδ' ἀείδει.
Ἐξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὥρορε δῖον ἀοιδός,
Ἐκ τοῦδ' ὅπου παύσατ' ὀϊζυροῖο γόοιο
Ὄφρ' ξείνον μάλα πού μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν.
Ἀλλ' ἄγε, ὁ μὲν κεδνὴν, ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες,
Ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος. ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ἔσαν.
Εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοίοιο τέτυκται,
Πομπή καὶ φίλα δῶρα, τά οἱ δίδομεν φιλέοντες.
Ἀνὴρ κασιγνήτῳ ξείνος δ' ἰκέτης τε τέτυκται
Ἀνέρι ὅς τ' ὀλίγον περ ἐπιφραίνει πραπίδεσσι.
Τῷ νῦν μηδὲ σὺ κεῖθε νοήμασι κερδαλέοισιν,
Ὅττι, τά κέ σ' ἔρωμαι. φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐστιν.
Εἰπὲ ὄνομ' ὅ, τι σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε,
Ἄλλοι δ' οἱ κατὰ ἄστυ καὶ οἱ περιναιετάουσι,
Οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστ' ἀνθρώπων
Οὐ κακὸς, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται
Ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι τοκῆες.
Εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν δῆμόν τε πόλιν τε
Ὄφρά σε τῇ πέμψωσι πεπυσκόμενοι φρεσὶ νῆες.
Οὐ γάρ Φαιήκεσσι κυβερνῆται ἔασιν.
Οὐδέ τι πηδάλι' ἐστὶ τά τ' ἄλλα νῆες ἔχουσιν
Ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν.
Καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγρούς
Ἀνδρώπων· καὶ λαῖτμα τάχιστα πεπότηται ἁλὸς ἐκπερόωσι,
Ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι· οὐδέ ποτέ σφιν
Οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι.
Ἀλλὰ τάδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼ εἰπόντος ἄκουσα
Ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων ἀγάασθαι
Ἡμῖν ἕνεκα πομποὶ ἀπήμονες εἰμὲν ἁπάντων·
Φὴ ποτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐύεργὲα νῆα
Ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ

Πρα-

Hujus autem mirabiliſſimo dolore tabeſcunt genæ:
Sic Ulyſſes miſerabiles ſub palpebris lacrymas ſtillabat.
Hic aliòs quidem omnes latebat lacrymas fundens,
Alcinous autem ipſum ſolus conſideravit atque animadvertit,
Sedens prope ipſum, graviter enim ingemiſcentem audivit:
Statim autem Phæacibus navigandi ſtudioſis dicebat:
Audite Phæacum duces & rectores,
Demodocus quoque jam cohibeat citharam ſonoram.
Non enim fortaſſis omnibus gratificans hæc cantat.
Ex quo cœnamuſque & cœpit divinus cantor,
Ex hoc nunquam ceſſavit ab ærumnoſo luctu
Hoſpes: valde fortaſſis ipſi dolor mentem circumdedit.
Sed age, ille quidem ceſſet, ut ſimul oblectemur omnes,
Hoſpitio ſuſcipientes & hoſpes: quoniam multo melius eſt.
Propter enim hoſpitem hæc venerandum parata ſunt,
Dimiſſio & amica dona, quæ illi damus amantes.
Pro fratre hoſpeſque ſupplexque eſt
Viro cui paulum ſenſus in præcordiis,
Ideoque nunc nec tu cela ingenio vafro,
Quodcunque interrogavero: dicere enim te melius eſt.
Dic nomen quo te illic vocabant materque paterque,
Aliique qui in urbe & qui circum habitant.
Non enim quiſquam omnino abſque nomine eſt hominum,
Neque malus, neque probus, poſtquam primum natus ſit:
Sed omnibus imponuntur, ſimul atque genuerint parentes.
Dic etiam mihi terramque tuam populumque urbemque:
Ut te illuc mittant meditatæ mente naves.
Non enim Phæacibus gubernatores ſunt,
Neque ullo pacto gubernacula ſunt quæ aliæ naves habent:
Sed ipſæ ſciunt cogitationes & mentem virorum.
Et omnium norunt urbes & pingues agros
Hominum: & undas celerrime maris tranant,
Caligine & nebulis obtectæ. neque unquam ipſis
Neque detrimentum patiendi eſt metus, neque pereundi.
Sed hæc ſic quondam patrem ego dicentem audivi
Nauſithoum, qui dicebat Neptunum ſuccenſere
Nobis, quod ductores innoxii ſumus omnium:
Dicebat aliquando Phæacum virorum benefactam navem
Ex deductione redeuntem in obſcuro ponto

Ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἦμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
Ὣς ἀγορὰδ' ὁ γέρων. τοὶ δέ κεν θεὸς ἢ τελέσειεν,
Ἦ κ' ἀτέλες' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ὅππῃ ἀπεπλάγχθης σε, καὶ ἀστυπας ἵκεο χώρας
Ἀνδρώπων· αὐτούς τε, πόλεις τ' ἐῢ ναιετοώσας,
Ἠμὲν ὅσοι χαλεποί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
Οἵτε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεοδμής.
Εἰπὲ δ' ὃ, τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ
Ἀργείων, Δαναῶν ἠδ' Ἰλίῳ οἴκτον ἀκούων.
Τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
Ἀνδρώποις, ἵνα ἦσι καὶ ἐσσομένοισι ἀοιδή.
Ἦ τίς τοι καὶ πηὸς ὑπὸ πληγῆναι Ἰλιόθι πρὸ,
Ἐσθλὸς ἑὼν γαμβρὸς ἢ πενθερός, οἵ τε μάλιστα
Κήδιστοι τελέθουσι μετ' αὐτούς τε καὶ γένος αὐτῶν.
Ἦ τίς που καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδὼς
Ἐσθλός. ἐπεὶ ὅ μέν τι καστιγήτοιο χερείων
Γίνεται ὃς κεν ἑταῖρος ἑὼν τετυγμένα εἰδῇ.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ι. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Ἀρχὴ τῶν Ὀδυσσέως διηγημάτων, ἐν ᾗ φησι πεπολεμηκέναι τοῖς Κίκωσι, καὶ πρὸς τοὺς Λωτοφάγους παραγενέσθαι, καὶ πρὸς τὸν Κύκλωπα Πολύφημον προσδιῶσαι, καὶ τοῦτον φαγόντας ἐξ ὕδου ἑταίρους ἐκτυφλῶσαι.

Γῆπα, Λωτοφάγων Κικόνων σοὶ Κύκλωψ ἐσὶν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ἦ τοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
Τοιοῦδ' οἷός δ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.
Οὐ γάρ ἔγωγέ φημι τέλος χαριέστερον εἶναι,
Ἢ ὅταν ἀφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,
Ἥμενοι ἑξείης· παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων

10 Οἰ-

Labefacturum *eum esse*, ingentemque nobis montem urbi incubiturum.
Sic dicebat senex. ea vero deus vel perficiat,
Vel imperfecta sint, ut illi placitum est in animo.
Sed age mihi hoc dic & vere enarra,
Quonam jactatus fueris, & ad quasnam perveneris regiones
Hominum: ad ipsosque, urbesque bene habitatas.
Et quotquot prorsus difficilesque & agrestes, neque justi:
Quique hospitales, & quibus mens est deo placens.
Dic quidnam fleas & lugeas intra animum
Argivorum, Danaorum atque Ilii fatum audiens.
Quod dii quidem pararunt, destinaruntque interitum
Hominibus, ut sit & posteris cantilena.
An aliquis tibi cognatus periit ante Ilium,
Qui eximius erat gener aut socer, qui maxime
Curæ sunt post sanguinem & genus vestrum.
An aliquis fortasse socius vir familiaritate junctus
Eximius. quoniam haudquaquam fratre inferior
Est qui socius cum sit seria sciat.

ODYSSEÆ HOMERI IX. LIBRI

Argumentum.

PRincipium Ulyssis narrationum, in quo ait se bellasse cum Ciconibus, & ad Lotophagos appulisse, & ad Cyclopem Polyphemum veniisse, & eum, postquam comedisset sex jam socios, excæcasse.

I. Cum Lotophagis & Ciconibus Cyclops est.

HUnc excipiens allocutus est prudens Ulysses:
Alcinoe imperator, omnium præstantissime populorum,
Equidem hoc honestum est, audire cantorem
Talem qualis hic est, diis adsimilis voce.
Non enim ego ullum autumo factum gratius esse,
Quam cum & lætitia detinet populum universum,
Et convivantes per domum audiunt cantorem,
Sedentes ordine: juxta autem plenæ sunt mensæ
Pane & carnibus: vinum autem ex cratere hauriens

Οἰνοχόῃ φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν·
Τῷ τά μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο γοόεντα
Εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στοναχίζω.
Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
Κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες.
Νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
Εἴδετ' ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα φυγὼν ὑπὸ νηλεὲς ἦμαρ,
Τμῖν ξεῖνος ἔω, καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
Εἰμὶ Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
Ἀνθρώποισι μέλω, καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει.
Ναιετάω δ' Ἰθάκην δὲ εἰσέλεον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
Νήριτον, εἰνοσίφυλλον, ἀερτρεπές· ἀμφὶ δὲ νῆσοι
Πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος·
Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ παυπετάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
Πρὸς ζόφον· (αἱ δέ τ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε)
Τρηχεῖ, ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὔπ ἔγωγε
Ἧς γαίης δυώδεκα γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
Ἡ μέν μ' αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψὼ δῖα θεάων
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
Ὡς δ' αὖτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.
Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων
Γίνεται, εἴπερ καί τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
Γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκήων.
Εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
Ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.
Ἰλίοθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν
Ἰσμάρῳ. ἔνθα δ' ἐγὼν πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς.
Ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους τε καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
Δασσάμεθ', ὡς μήπως μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἶσος.
Ἔνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ διερῷ ποδὶ φώγεμεν ἡμέας
Ἠνώγεα· τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
Ἔνθα δὲ πολὺν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα
Ἔσφαζον παρὰ θῖνα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βῶς.
Τόφρα δ' ἀρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γειτόνεσσιν,
Οἳ σφιν γείτονες ἦσαν ἅμα πλείονες καὶ ἀρείους,

Ἠπει-

Pincerna adfert & infundit poculis:
Hoc mihi pulcherrimum in mente videtur esse.
Tibi vero meas ærumnas animus institit lacrymosas
Interrogare, ut etiam magis lugens ingemiscam.
Quid primum, quid deinde, quid ultimo narrabo?
Ærumnas quandoquidem mihi multas dederunt dii cælestes.
Nunc vero nomen primum dicam, ut & vos
Sciatis: egoque deinde effugiens sævum fatum,
Vobis hospes sim, etiam longe domum habitans.
Sum Ulysses Laertiades, qui omnibus dolis
Hominibus curæ sum, & mea gloria ad cælum it.
Habito autem Ithacam apricam: inque ipsa mons *est*
Neritus, ventis expositus: circum autem insulæ
Multæ habitantur valde prope invicem,
Dulichiumque, Sameque, & nemorosa Zacynthus:
Ipsa autem humilis longe suprema in mari jacet
Versus noctem. (illæ vero seorsum ad auroram solemque)
Aspera, sed bona juvenum altrix. non quicquam ego
Sua *cujusque* terra possum dulcius aliud videre.
Enimvero me illic detinuit Calypso optima diva
In specubus cavis, cupiens maritum esse me *sibi*:
Consimiliter Circe detinuit domi suæ
Ææa, dolosa, cupiens maritum esse:
Sed meo nunquam animo in pectore persuaserunt.
Adeo nihil dulcius sua patria, neque parentibus
Est, etiamsi quis procul divitem domum
Terra in aliena habitet seorsim a parentibus.
Age vero tibi & reditum meum lacrymosum narrabo,
Quem mihi Jupiter immisit a Troja profecto.
Ab Ilio me ferens ventus Ciconibus appulit
Ad Ismarum. Ibi ego urbem depopulatus sum, occidique ipsos.
Ex urbe autem uxores & bona multa capta
Divisimus, ut ne quispiam mihi privatus abiret *parte* æquali.
Tum quidem ego celeri pede fugere nos
Auctor eram: illi vero nimis insipientes non parebant.
Hic vero & multum vini bibebatur, & multas oves
Mactabant ad littus, & flexipedes nigros boves.
Interea vero fugientes Cicones Ciconibus clamabant,
Qui ipsis vicini erant simul plures & meliores,

Ἤπειρον ναίοντες· ἐπισάμενοί μὲν ἀφ' ἵππων
Ἀνδράσι μάρνασθαι, ἢδ' ὁππι χρὴ πεζὸν ἐόντα.
Ἦλθον ἔπειθ' ὅσα φῦλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρῃ
Ἠέλιος. τότε δή ῥα κακὴ Διὸς αἶσα παρέστη
Ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθωμεν.
Στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχῃ παρὰ νηυσὶ θοῇσι·
Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦεν, καὶ ἐέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
Τόφρα δ' ἀλεξάμενοι μίνομεν πλέονάς περ ἐόντας·
Ἡμὲν δ' ἠέλιον μετενίσσετο βώλυτόνδε,
Καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιῶν.
Ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς εὐκνήμιδες ἑταῖροι
Ὤλοντ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους,
Οὐ δ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
Πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον αὖσαι,
Οἳ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὕπο δηϊωθέντες.
Νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' ἀρανόθεν νύξ.
Αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσιαι, ἰστία δὲ σφιν
Τρηχθά τε καὶ τετραχθὰ διέχισεν ἰς ἀνέμους.
Καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάτθεμεν δείσαντες ὄλεθρον,
Αὐτὰς δ' ἰσχομένους προερύσσαμεν ἠπείρονδε
Ἔνθα δύω νύκτας, δύο τ' ἤματα συνεχὲς αἰεί
Κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
Ἱστοὺς στησάμενοι ἀνά θ' ἱστία λᾶαν ἐρύσαντες
Ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
Καί νύ κεν ἀσκηθὴς ἰκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἀλλά με κῦμα ῥόθιόν τε περιγράμπτοντα Μάλειαν
Καὶ Βορέης ἐπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.
Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'. αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
Γαίης Λωτοφάγων, οἵ τ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βήμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ.
Αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,

Continentem habitantes: docti quidem ab equis
Cum hominibus pugnare, &, cum opus esset, pedites.
Venerunt deinde quot folia & flores crescunt in vere
Matutini. tunc sane malum Jovis fatum adstitit
Nobis infelicibus, ut dolores multos pateremur.
Consistentes autem pugnabant pugna ad naves veloces:
Feriebant autem invicem æratis hastis,
Quamdiu quidem mane erat, & augebatur sacra dies,
Tamdiu defendentes sustinebamus ipsos plures licet essent:
Quando vero sol ibat *ad vesperam*, cum boves *aratro* solvuntur,
Tum vero Cicones fugarunt domantes Achivos.
Seni autem a quavis navi bene armati socii
Perierunt: cæteri autem effugimus mortemque fatumque.
Illinc vero ulterius navigabamus mœrentes corde
Lubentes ex morte, caris amissis sociis.
Neque tamen mihi ulterius naves procedebant utrimque agitatæ,
Priusquam quemque miserorum sociorum ter quilibet vocasset,
Qui perierant in campo a Ciconibus trucidati.
Navibus autem immisit ventum Boream nubium coactor Jupiter
Cum turbine immani, nubibusque cooperuit
Terram simul & pontum: ruit vero e cælo nox.
Ipsæ deinde ferebantur obliquæ, ac vela ipsis
In tres quatuorque partes discidit vis venti.
Et hæc quidem in naves deposuimus timentes interitum,
Ipsas vero rapide subduximus ad continentem.
Hic duas noctes & duos dies continenter usque
Jacebamus, simul labore & doloribus animum rodentes.
Sed quando jam tertiam diem pulchricoma præbuit aurora,
Malos erigentes velaque alba attrahentes
Sedimus: ipsas vero ventusque gubernatorésque dirigebant.
Et fortassis incolumis pervenissem in patriam terram,
Sed me unda æstusque circumflectentem Maleam
Et Boreas repulit, aberrareque fecit Cytheris.
Hinc novem diebus ferebar pernicioſis ventis
Pontum per piscosum. cæterum decima die conscendimus
Terram Lotophagorum, qui floridum cibum edunt.
Hic in continentem ivimus, & hausimus aquam.
Statim autem prandium ceperunt celeres apud naves socii.
At postquam cibum gustavimus & potum,

Ibi

Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐλω πεύθεσθαι ἰόντας,
(Ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας)
Οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες,
Οἱ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν.
Οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὄλεθρον
Ἠμὲν ἑτέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
Τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
Οὐκ ἔτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι·
Ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισι
Λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστου τε λαθέσθαι.
Τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ,
Νηυσὶ δ' ὑπὸ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἑρύσας.
Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
Μήπως τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθηται.
Οἱ δ' αἶψ' ἐσβαινον, ἧς ἐπὶ κλησὶ καθίζον·
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ·
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων, ἀθεμίστων,
Ἱκόμεθ', οἳ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν,
Οὔτε φυτεύουσι χερσὶ φυτὸν, οὔτ' ἐρόωσιν·
Ἀλλὰ τὰγ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
Πυροὶ καὶ κριθαὶ, ἠδ' ἄμπελοι, αἵτε φέρουσιν
Οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
Τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγορὰι βουληφόροι οὔτε θέμιστες·
Ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι. θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
Παίδων ἠδ' ἀλόχων· οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι.
Νῆσος ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος τεταύσται
Γαίης Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν, οὔτ' ἀποτηλοῦ,
Τληέσσ'· ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
Ἄγριαι. ἡ μὲν γὰρ πόδος ἀνδρώπων οὐ περίκειε·
Οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κιναιγέται, οἵ τε κατ' ὕλην
Ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
Οὔτ' ἄρα ποίμνῃσιν καταΐσχεται, οὔτ' ἀρότοισιν,
Ἀλλ' ἦγ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα,
Ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
Οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρῃοι,
Οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἔπι τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν

Νῆ-

Ibi tum ego ſocios præmiſi ſciſcitatum ut irent,
(Viros duos eligens , tertium præconem ſimul ſequi jubens)
Quinam viri eſſent ſuper terra frumentum comedentes,
Qui ſtatim digreſſi inciderunt in viros Lotophagos.
Neque ſane Lotophagi parabant ſociis mali quippiam
Noſtris, ſed ipſis præbuerunt lotum guſtandum.
Horum quicunque loti ediſſent dulcem inſtar mellis fructum,
Non jam nunciare rurſum volebant, neque redire:
Sed illic volebant cum viris Lotophagis
Loto paſti manere, redituſque obliviſci.
Quos ego ad naves ducebam flentes vi,
Navibuſque in cavis ſub tranſtra ligavi trahens.
Aſt cæteros juſſi perdilectos ſocios
Feſtinantes naves conſcendere celeres,
Ne fortaſſis quis loto paſtus, reditus obliviſceretur.
Illi autem ſtatim ingreſſi ſunt, & per tranſtra ſederunt:
Ordine vero ſedentes canum mare tundebant remis.
Illinc autem ulterius navigavimus mœſti corde:
Cyclopum autem ad terram ſuperborum, nefariorum
Venimus, qui ſcilicet diis freti immortalibus
Neque plantant manibus plantam, neque arant:
Sed hæc ſine ſemente & aratione omnia proveniunt,
Triticum & hordeum, atque vites, quæ ferunt
Vinum e grandibus uvis, & ipſis Jovis imber incrementum dat.
Iiſdem neque conciones conſiliariæ neque leges:
Sed ipſi celſorum montium inhabitant vertices
In ſpeluncis cavis. jus autem dat unuſquiſque
Liberis atque uxoribus: neque ſe invicem curant.
Inſula deinceps Lachea extra portum obtenditur
Terræ Cyclopum, non prope, neque remote,
Sylvoſa: in ea vero capræ innumeræ naſcuntur
Sylveſtres: neque enim ſemita hominum prohibet:
Neque ipſam inveſtigant venatores, qui per ſylvam
Dolores patiuntur, juga montium luſtrantes.
Neque gregibus colitur, neque aratoribus,
Sed ipſa inſeminata & inarata diebus omnibus,
Viris caret, paſcit vero balantes capras.
Non enim Cyclopibus naves adſunt miniatæ proris:
Neque viri inſunt navium fabri, qui fabricent

Naves

Νῆας ἐϋσσέλμους, αἳ κεν τελέσιεν ἕκαστα,
Ἄστε᾽ ἔπ᾽ ἀνθρώπων ἰκνεύμεναι· οἵ τε πόλας
Ἄνδρες ἐπ᾽ ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θαλάσσαν,
Οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο·
Οὐ μὲν γάρ τι κακὴ γε, φέρει δέ κεν ὥρια πάντα.
Ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο παρ᾽ ὄχθας
Τ᾽δρηλοί, μαλακοί. μάλα κ᾽ ἄρθμιοι ἄμπελοι εἶεν.
Ἐν δ᾽ ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον αἰεὶ
Ἐἰς ὥρας ἀμῶεν· ἐπεὶ μάλα πίαρ ὑπ᾽ ἄδας.
Ἐν δὲ λιμὴν εὐορμος, ἵν᾽ ὐ χρεὼ πείσματός ἐστιν,
Οὔτ᾽ ἄγκυρ᾽ βαλέειν, οὔτε πρυμνήσι᾽ ἀνάψαι,
Ἀλλ᾽ ἐπικέλσαντας μεῖναι χρόνον, εἰσόκε ναυτέων
Θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ ἐπιπνεύσωσιν ἄῆται.
Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
Κρουνὸν ὑπὸ σπείους· περὶ δ᾽ ἄλσεα πεφύασιν.
Ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευε
Νύκτα δι᾽ ὀρφναίην· οὐδὲ πρόφαινετ᾽ ἰδέσθαι·
Ἀὴρ γὰρ περὶ νῆσι βαθεῖ᾽ ἐκεκάλυπτο,
Οὐρανόθεν πρόφαινε· κατείχετο γὰρ νεφέεσσιν,
Ἔνθ᾽ ὄψ τῳ νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν.
Οὔτ᾽ ἐν κύμασι μακρὰ κυλινδόμενα ποτὶ χέρσον
Εἰσίδομεν πρὶν νῆας ἐϋσσέλμους ἐπικέλσαι.
Κελσάσησι δὲ νηυσὶ, καθείλομεν ἱστία πάντα·
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Ἔνθα δ᾽ ἀποβλίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ᾽ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεύμεσθα κατ᾽ αὐτήν.
Ὦρσαν δὲ νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
Αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι.
Αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰχμηεντὰς δολιχαύλους
Εἱλόμεθ᾽ ἐκ νηῶν· διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
Βάλλομεν. αὐτὰρ δ᾽ ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
Νῆες μέν μοι ἕποντο δυώδεκα, ἐς δὲ ἑκάστην
Ἐννέα λάγχανον αἶγας· ἐμοὶ δὲ δέκ᾽ ἔξελον οἶοι.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ᾽ ἄπλετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἴνοπος ἐρυθρὸς,
Ἀλλ᾽ ἔνεμεν· πολὺν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
Ἤφύσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἑλόντες,

Κα-

Naves tranſtratas, quæ perficiant ſingula,
Ad urbes hominum venientes: veluti crebro
Viri ad ſe invicem navibus trajiciunt mare,
Quique ipſis & inſulam excultam reddant.
Neque enim mala, ferretque tempeſtiva omnia.
Inſunt enim prata maris cani ad littus
Irrigua, mollia. in primis perennes vites eſſent.
Ineſt arvum læve: admodum profundam ſegetem ſemper
In tempore meterent: quia valde pingue ſubeſt ſolum.
In ea portus opportunus, ut non opus ſune ſit,
Neque anchoras jacere, neque rudentes aptare,
Sed qui appulerunt manere aliquandiu, donec nautarum
Animus velit, & aſpirent venti.
Aſt in vertice portus fluit limpida aqua,
Fons ſub ſpecu: circum autem alni naſcuntur.
Huc appulimus, atque aliquis deus dux viæ fuit
Noctem per obſcuram: neque lucebat *ut quis* cerneret.
Caligo enim circa naves denſa erat, neque luna
E cælo lucebat: detinebatur enim nubibus.
Hic nullus inſulam vidit oculis:
Neque ſane fluctus magnos provolutos ad littus
Vidimus antequam naves bene tabulatas appuliſſemus.
Appulſis autem navibus, collegimus vela omnia:
Ipſi etiam egreſſi ſumus in littus maris,
Tum vero edormientes expectavimus auroram divinam.
Quando autem aerigena apparuit roſea digitis aurora,
Inſulam admirantes obambulabamus per eam.
Excitarunt autem Nymphæ filiæ Jovis caprarum alumni
Capras montanas, ut pranderent ſocii.
Continuo curvos arcus & haſtas cum longo ferro
Cepimus ex navibus: trifariam vero diſpoſiti
Jecimus, ſtatim autem dedit deus copioſam venationem.
Naves quidem me ſequebantur duodecim, in unamquamque autem
Novem ſortitus ſum capras: mihi vero decem elegerunt ſoli.
Sic tum tota die ad ſolem occidentem
Sedebamus epulantes carnes multas & vinum dulce.
Non enim adhuc ex navibus abſumptum erat vinum rubrum,
Sed inerat: multum enim in amphoris ſinguli
Hauſeramus, Ciconum ſacro oppido capto.

Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσομεν ἐγγὺς ἐόντων,
Καπνόν τ', αὐτῶν τε φθογγὴν οἰῶν τε καὶ αἰγῶν.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν δέμενος, μετὰ πᾶσιν ἑταίροις,
Αὐδήσας μετέειπον· ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηῒ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
Εἶμ' ἰέναι, τοὺς δ' ἀνδρῶν πειρήσομαι οἵτινές εἰσιν,
Ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
Ἦὲ φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεουδής.
Ὡς εἰπὼν, ἀνὰ νηὸς ἔβην· ἐκέλευσα δ' ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' ἐσβαίνον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,
Ἔνθα δ' ἐπ' ἠιόνῃ ἀπέην εἴδομεν ἄγχι θαλάσσης,
Τῆλον, δάφνῃσι κατηρεφές· ἔνθα δὲ πολλὰ
Μῆλ' οἰές τε καὶ αἶγες ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλὴ
Τῆλε δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισι,
Μακρῇσίν τε πίτυσσιν, ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ εὐίαυε πελώριος, ὅς ῥα τε μῆλα
Οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ' ἄλλους
Πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἑὼν ἀθεμίστια ἤδη.
Καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον· οὐδὲ ἐῴκει
Ἀνδρὶ γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
Τῆλε λόων ὀρέων, ὅτε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.
Δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Αὐτοῦ παρ νηῒ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
Αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἑταίρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους
Βῶν· ἀτὰρ αἴγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἰνοιο
Ἡδέος, ὅν μοι ἔδωκε Μάρων Εὐάνθεος υἱὸς
Ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει,
Οὕνεκά μιν σὺν παισὶ καὶ ἀλόχῳ δεδόμεν' ἁζόμενοί τε·
Οἰκία γὰρ ἐν ἄλσει δενδρήεντι
Φοίβου Ἀπόλλωνος· ὁ δέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
Χρυσοῦ μέν μοι δῶκ' ἑπτὰ τάλαντα·
Δῶκε δέ μοι κρητῆρα παναίργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
Οἶνον εἰ ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσας,

205 Ἡδὺν

Cyclopum autem ad terram prospiciebamus, prope qui erant,
Fumumque, ipsorumque vocem oviumque & caprarum.
Quando autem sol occidit & tenebræ advenerant,
Tunc dormivimus in littore maris.
Quando autem aerigena apparuit rosea digitis aurora,
Tunc ego concione advocata, omnes allocutus sum:
Cæteri quidem nunc manete mihi perdilecti socii:
At ego cum navi mea & cum meis sociis
Profectus, hos homines explorabo quinam sint,
An illi contumelioſi & agreſtes, neque justi:
An hospitales, & ipsis mens deo placens.
Sic fatus, ad navem conscendi: jussique socios
Et ipsos conscendere, & rudentes solvere.
Qui continuo conscenderunt, & per transtra sederunt.
Ordine autem sedentes canum mare verberabant remis.
Sed cum jam in locum pervenimus qui prope erat,
Hic extrema parte speluncam vidimus prope mare,
Excelsam, lauris opacam: ibique multæ
Pecudes oveſque & capræ quiescebant: circum autem cors
Excelsa ædificata erat excisis lapidibus,
Longisque piceis, atque quercubus alticomis.
Hic vir habitabat ingens, qui scilicet pecora
Solus pascebat longe ab cæteris: neque cum aliis
Versabatur, sed seorsim cum esset nefaria callebat.
Etenim miraculum erat monstrosum: neque similis erat
Homini qui frugibus vesceretur, sed cacumini sylvoso
Excelsorum montium, quando apparet solum ab aliis.
Ibi tum alios jussi perdilectos socios
Illic apud navemque manere & navem custodire:
Ast ego eligens sociorum duodecim optimos
Ibam: atque caprinum utrem habebam nigri vini
Dulcis, quod mihi dederat Maron Evanthei filius
Sacerdos Apollinis, qui Ismarum tuetur,
Quod ipsum cum liberis servassemus atque uxore
Reverentia moti: habitabat enim in luco arborifero
Phœbi Apollinis ille autem mihi dedit pulchra dona:
Auri quidem mihi dedit elaborati septem talenta:
Dedit autem mihi craterem totum argenteum: at deinde
Vinum in amphoris duodecim omnino hauriens,

Sua-

Ἡδὲ ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· ὧδέ τις αὐτὸν
Ἠείδη δμώων ὧδ' ἀμφιπόλων εὐὶ οἴκῳ,
Ἀλλ' αὐτός τ', ἄλοχός τε φίλη, ταμίη τε μεῖ οἴῃ.
Τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν,
Ἓν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
Χεῦ· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει,
Θεσπεσίη· τόθ' ἂν οὔποτ' ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
Τῷ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἦϊεν
Κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσατο θυμὸς ἀγήνωρ
Ἄνδρ' ὑπερβάσσεσθαι μεγάλῳ ἐπιειμένον ἀλκλῳ,
Ἄγριον, ὅστις δίκας οὐ οἶδεν ὅστις θεμιστας.
Καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔνδον
Εὕρομεν, ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κατὰ πίονα μῆλα.
Ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐδαίομεσθα ἕκαστα·
Ταρσοὶ μὲν τυρῶν βεῖδον, ῥαίνοντο δὲ σηκοί·
Ἀρνῶν τε ἐρίφων, διακεκριμέναι δὲ ἕκασται
Ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέσσαι,
Χωρὶς δ' αὖθ' ὕρσαι· νᾶες δ' ὀρῷ ἄγχι πάσαι,
Γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμέναι, τοῖς ἐνάμελγον.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρώτιστα ἔταροι λίσσοντ' ἐπέεσσι
Τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν· αὐτὰρ ἔπειτα
Καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλάσαι τε καὶ ἄρασθαι
Σηκῶν ἐξελάσαντες ἐπισταλὸν ἀλμυρὸν ὕδωρ·
Αὐτὰρ ἐγὼ οὐ πιθόμην, (ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν)
Ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
Οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἑτάροισι φανεὶς ἀρετανὸς ἔσεσθαι.
Ἔνθα δὲ πῦρ κήαντες ἐδύσαμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν· μένομέν τε μιν ἔνδον,
Ἥμενοι ἔως ἐπῆλθε νέμων. φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
Γλῆνις αἰζαλέης, ἅμα οἱ κοπάδ' ὄρπιον εἶη.
Ἔκπροθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν.
Ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεστύμεθ' εἰς μυχὸν ἄντρου.
Αὐτὰρ ὃγ' εἰς αὐλὴν ἀπὸ πίονα μῆλα πέμπε
Πάντα μάλ' ὅσσ' ἤμελγε· τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρηφι,
Ἀρνειούς τε τράγους τε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἐείρας,
Ὄβριμον· οὐκ ἂν τὸν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἁμαξαι
Ἑσθλαὶ τετράκυκλοι ἀπ' ἐδάφους ὀχλίσειαν·
Τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν.

Ἑζό-

Suave, incorruptum, divinum potum: neque quiſquam illud
Sciverat famulorum neque ancillarum in domo,
Sed ipſe, uxorque cara, promaque una ſola.
Hoc quoties biberent dulce inſtar mellis vinum rubrum,
Unum poculum implens, aquæ viginti menſuras
Infundebat: dulcis autem odor ab cratere ſpirabat,
Divinus: tum non abſtinuiſſe gratum erat.
Hujus ferebam implens utrem magnum, viatica autem
In pera: ſtatim autem mihi excitabatur animus generoſus
Virum adire ingenti præditum robore,
Agreſtem, neque jura bene ſcientem neque leges.
Celeriter autem in antrum venimus, neque ipſum intus
Invenimus, ſed paſcebat paſcuum per pinguia pecora.
Venientes autem in antrum admirabamur ſingula:
Calathi quidem caſeis gravabantur, anguſtabanturque ſtabula
Agnis atque hœdis, ſeparatæ vero quæque
Incluſæ erant, ſeorſim & grandiores natu, ſeorſim etiam mediæ,
Separatim recens natæ: natabantque ſero vaſa omnia,
Mulctraliaque ſchapiaque præparata, quibus immulgebat.
Hic me primum ſocii quidem precabantur verbis
Caſeos ſumentes ut iremus retro: at deinde
Raptim ad navem celerem hœdoſque & agnos
Stabulis exigentes navigaremus ſalſam aquam:
Sed ego non parui, (certe multo ſatius fuiſſet.)
Ut ipſum viderem, & ſi mihi hoſpitalia daret:
Neque ſane erat ſociis apparens amabilis futurus.
Tum autem igne accenſo ſacrificavimus, & ipſi *nos*
De caſeis ſumentes comedimus: expectavimuſque ipſum intus,
Sedentes donec venit paſcens. ferebat autem prægrave onus
Ligni aridi, ut illi ad cœnam eſſet.
Extra autem antrum dejiciens ſtrepitum fecit.
Nos autem timentes nos conjecimus in receſſum antri.
Aſt ille in latam ſpeluncam egit pingues pecudes
Omnes prorſum quaſcumque mulgebat: mares autem reliquit foris,
Arieteſque hircoſque profundam extra cortem.
Deinde impoſuit oſtium ingens ſublime levans,
Prægrave: non illud duo & viginti currus
Fortes quadriroti a ſolo dimoviſſent:
Tantam excelſam petram impoſuit januæ.

Ε'ζόμενθ δ' ἤμελλεν ὄϊς ἢ μηκάδας ἀγρας,
Πάντα κατὰ μοῖραν, ἢ ὑπ' ἔμβρυον ἦκεν ἑκάστη.
Αὐτίκα δ' ἤμισυ μὲν θρέψας λιπαροῖο γάλακτθ,
Πλεκτοῖς ἐν παλάθοισιν ἀμησάμενθ κατέθηκε·
Ἥμισυ δ' αὖτ' ἔσησεν ἐν ἀγγεσιν ὄφρά οἱ εἴη
Πίνειν δαινυμένῳ, ἢ οἱ ποτιδόρπιον εἴη·
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶσαν ποτυσσάμενθ τὰ ἃ ἔργα,
Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, ἢ εἰσδεν, ἤρετο δ' ἡμέας,
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἦ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε λῃϊστῆρες ὑπὲρ ἅλα, οἵ τ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρδόμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε πέλωρον·
Ἀλλὰ ἢ ὣς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενθ προσέειπον,
Ἠμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
Παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
Οἴκαδε ἰέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
Ἤλθομεν· ὥπα τε Ζεὺς ἤθελε μηχάσασθαι.
Λαοὶ δ' Ἀτρείδαο Ἀγαμέμνονθ ἀχόμεθ' εἶναι,
Τὸ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπερέχιον κλέθ ἐστί·
Τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν, ἢ ἀπώλεσε λαοὺς
Πολλούς. ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
Ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήιον, ἠὲ ἢ ἄλλως
Δώῃς δωτίνην, ἥτε ξείνων θέμις ἐστίν.
Ἀλλ' αἰδοῖο φέρισε θεούς· ἱκέται δέ τοι εἰμέν.
Ζεὺς δ' ἐπιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε
Ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ,
Νήπιος εἰς ὥ ξεῖν', ἢ πλόθεν εἰλήλουθας,
Ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδίμεν ἢ ἀλέασθαι.
Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν,
Οὐδὲ θεῶν μακάρων· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροι εἰμέν.
Οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθθ ἀλεύμενος τηφιδοίμην,
Οὔτε σέ, οὔθ' ἑτάρους, εἰ μὴ θυμός με κελεύοι.
Ἀλλά μοι αὖθι πῆ ἔσχες ἰὼν ἐὺεργέα νῆα,
Ἦ πη ἐπ' ἐσχατιῆς, ἢ ἢ σχεδόν· ὄφρα δαείω.
Ὣς φάτο πειράζων. ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλά,
Ἀλλά μιν ἀφρήτρῳ προσέφην δολίοις ἐπέεσσι,

Νέα

Sedens autem mulsit oves & balantes capras,
Omnia secundum ordinem, & fœtum submisit singulis.
Statim autem dimidium coagulans albi lactis,
Plexis in calathis constrigens reposuit:
Dimidium autem rursus constituit in vasis, ut sibi esset
Ad potandum comedenti, & sibi ad cœnam esset.
At postquam festinavit expediens sua opera:
Dum ignem accendit, & aspexit, interrogatque nos:
O hospites, quinam estis? unde navigatis humidas vias?
Num ad negotiationem, aut temere vagamini,
Ut piratæ super mare, qui vagantur
Animas *periculo* objicientes, malum alienigenis ferentes?
Sic ait. nobis autem statim exanimatum est nostrorum cor,
Timentibus sonitumque gravem, ipsumque monstrum:
Sed & sic ipsum verbis excipiens alloquebar:
Nos tibi a Troja in diversa jactati Achivi
Variis ventis super ingentes fluctus maris,
Domum tendentes, alia via, aliis itineribus
Venimus: sic fortassis Jupiter voluit constituere.
Populi autem Atridæ Agamemnonis gloriamur esse,
Cujus sane nunc maxima sub cælo gloria est:
Tantam enim evertit urbem, & perdidit populos
Multos. nos autem contra procumbentes ad tua genua
Supplicamus, si quod præbeas hospitale, sive alioquin
Donum des, qui hospitum mos est.
Sed verere optime deos: supplices enim tibi sumus.
Jupiter autem ultor est supplicumque hospitumque
Hospitalis, qui hospites simul venerandos comitatur.
Sic ajebam. ille vero mihi contra respondit sævo animo:
Stultus es o hospes, aut de longinquo advenisti,
Qui me deos jubes aut timere aut observare.
Non enim Cyclopes Jovem a capra nutritum curant,
Neque deos beatos: quoniam multo præstantiores sumus.
Neque ego Jovis inimicitias evitans pepercero
Neque tibi, neque sociis, nisi animus me jubeat.
Sed mihi dic ubi appulisti cum huc venires fabrefactam navem,
An alicubi in ora, an potius prope: ut sciam.
Sic ait tentans. me autem non latuit scientem plurima,
Sed ipsum vicissim allocutus sum dolosis verbis:

Νέα μέν μοι κατέπεξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
Ἄκρῃ προπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν,
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺ ὄλεθρον.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλεὲϊ θυμῷ·
Ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ἑτάροις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλε·
Σοὶ δὲ δύω μάρψας, ὥστε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
Κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
Τοὺς δὲ διαμελεϊσὶ παμφύ ἀπλίσατο δόρπον.
Ἤσθιε δ' ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν
Ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα.
Ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεχέδομεν Διὶ χεῖρας,
Σχέτλια ἔργ' ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλῳ ἐμπλήσατο νηδύϊ,
Ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων, καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
Κεῖτ' ἐντοσθ' ἄντροιο παπυσάμενος διὰ μήλων·
Τὸν μὲν ἐγὼ βάλλεσα κατὰ μεγαλήτορα θυμόν,
Ἄσσον ἰὼν, ξίφεϊ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρῷ,
Οὐτάμενος πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἦπαρ ἔχουσιν,
Χεῖρ' ἐπαμησάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.
Αὐτῇ γάρ κε καὶ ἡμεῖς ἀπωλόμεθ' αἰπὺ ὄλεθρον·
Οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
Χερσὶν ἀπωσασθαι λίθον ἄβλεμον ὃν προσέθηκεν.
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπάσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Σοὶ δ' ὄγε δ' αὖτε δύω μάρψας ὠπλίσατο δεῖπνον.
Δειπνήσας δ' ἄντρου ἐξύλασε πίονα μῆλα,
Ῥῖπός ἄφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἆλτ' ἐπέδησε, ὡς εἴ τε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθείη.
Πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
Κύκλωψ. αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
Εἴπως τισαίμην, δῴη δέ μοι κλέος Ἀθήνη.
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
Χλωρὸν, ἐλαίνεον, τὸ μὲν ἔκταμον ὄφρα φορήῃ
Αὐανθέν· τὸ μὲν ἄμμες ἐϊσκομεν εἰσορόωντες

Ὅσ-

Navem quidem mihi fregit Neptunus terræ quassator,
Ad petram jaciens vestræ ad fines terræ,
Scopulo impactam: ventus autem ex ponto tulit.
Ast ego cum hisce effugi arduam perniciem.
Sic ajebam. Ille autem nihil respondit sævo animo:
Sed ipse irruens sociis manus intulit.
Duos autem correptos, uti catulos ad terram
Illisit, cerebrum autem humi fluebat, irrigabatque terram.
His autem membratim dissectis apparavit cœnam.
Vorabat autem uti leo montanus, neque reliquit
Aut intestina aut carnes aut etiam ossa medullosa.
Nos autem flentes sustulimus Jovi manus,
Flebilia facinora videntes: desperatio autem habebat animum.
At postquam Cyclops magnum impleverat ventrem,
Humanas carnes comedens, & ad hæc merum lac bibens,
Jacuit intra antrum extensus inter pecudes:
Eum quidem ego constitueram magnanimo animo
Propius accedens, gladio acuto stricto ab femore,
Vulnerare ad pectus ubi præcordia hepar circumdant,
Manus admovens: aliud autem me consilium retinebat.
Illic enim etiam nos periissemus sæva morte:
Non enim potuissemus ab janua excelsa
Manibus movere saxum grave quod admoverat.
Itaque tum ingemiscentes expectavimus auroram divinam.
Quando autem mane genita apparuit rosea digitis aurora,
Tunc ignem accendit, & mulsit inclytas pecudes
Omnia rite, & *suum* fœtum submisit singulis.
At postquam festinavit perficiens sua opera,
Simul ille rursus duos prehendens apparavit prandium.
Ut prandit autem ex antro egit pingua pecora,
Facile tollens ostium ingens: at deinde
Rursus admovit veluti si pharetræ operculum imponeret.
Multo autem cum stridore ad montem egit pingues pecudes
Cyclops. sed ego relictus sum mala profunde cogitans,
Si quo pacto ulciscerer, daretque mihi victoriam Pallas.
Illud autem mihi in animo optimum apparebat consilium:
Cyclopis enim jacebat ingens clava ad stabulum,
Viridis, oleagina, hanc quidem inciderat ut ferret
Arefactam: quam nos *tantam esse* conjiciebamus inspicientes

Ὅσσον δ' ἐστὶν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης,
Φορτίδος εὐρείης, ἥτ' ἐκπερόωσι μέγα λαῖτμα·
Τόσσον ἔην μήκως, τόσσον πάχος εἰσοράασθαι·
Τῇ μὲν ὅσον τ' ὀργυιαὶ ἐγὼν ἀπέκοψα παρασχὰς,
Καὶ παρέδηκ' ἑτάροισιν, ἀποξῦναι δ' ἐκέλευσα,
Οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ' ἐδόησα παρασχὰς
Ἄκρην, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτευν ἐν πυρὶ κηλέῳ·
Καὶ τὸ μὲν αὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
Ἧ ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή.
Αὐτὰρ τὴς ἄλλης κλήρῳ πεπαλάχθαι ἄνωγον,
Ὅστις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας,
Τρίψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
Οἱ δ' ἔλαχον τὰς ἄν κε κὴ ἤθελον αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην.
Ἐσπέρη δ' ἦλθεν καλίτριχα μῆλα νομεύων·
Αὐτίκα δ' εἰς ἀὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα
Πάντα μάλ'· οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
Ἢ τι οἰόσαμένου, ἢ κὴ θεὸς ὧς ἐκέλευσε.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
Ἐζόμενος δ' ἤμελγεν ὅις κὴ μηκάδας αἶγας,
Πάντα κατὰ μοῖραν, κὴ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πανησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Σοὶ δ' ὅγε δὴ αὖτε δύω μάρψας ὠπλίσατο δόρπον·
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παρασὰς,
Κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο,
Κύκλωψ, τῶ, πῖε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα·
Ὄφρ' εἰδῇς οἷόν τι ποτὸν τόδε νηῦς ἐκεκάδει
Ἡμετέρη· σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
Οἴκαδε πέμψειας. σὺ δὲ μαίνεαι οὐκ ἔτ' ἀνεκτῶς.
Σχέτλιε, πῶς κέν τίς σε κὴ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
Ἀνδρώπων πολέων, ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δ' ἔδεκτο κὴ ἔκπιεν· ἥσατο δ' αἰνῶς
Ἡδὺ ποτὸν πίνων· καί μ' ἤπεα δεύτερον αὖτις,
Δός μοι ἔτι πρόφρων, καί μοι τεὸν οὔνομα εἰπέ
Αὐτίκα νῦν, ὄφρα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ χαίροις.
Καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Οἶνον ἐερσάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει·
Ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης κὴ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ.
Ὣς ἔφαθ'· αὐτὰρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον.

Τρὶς

Quantus eſt malus navis viginti remis agitatæ nigræ,
Onerariæ latæ, quæ trajicit ingentes fluctus:
Tanta erat longitudo, tanta ſpiſſitudo aſpectu:
Ab hac quantum eſt ulna ego abſcidi aſtans,
Et propoſui ſociis, lævigareque juſſi.
Hi vero lævem fecerunt: ego autem acui aſtans
Summum, ſtatim autem reprehendens torrui in igne ardente:
Et hanc quidem bene depoſui abſcondens ſub ſimo,
Qui per ſpeluncam fuſus erat admodum denſe multus.
At cæteros ſorte ſortiri juſſi,
Quinam auderet mecum vectem tollens
Interere in oculum, quando illum dulcis ſomnus occuparet.
Iique ſortiti ſunt quos utique voluiſſem ipſe eligere
Quatuor, aſt ego quintus cum iis electus ſum.
Veſpertinus autem rediit velleribus pulchras pecudes paſcens:
Continuo vero in latam ſpeluncam egit pingues pecudes
Omnes prorſus: neque ullam reliquit profundam extra cortem,
Sive quid ſuſpicatus, ſive etiam deus ſic juſſit.
At deinde admovit oſtium ingens ſublime tollens,
Sedens autem mulgebat oves & balantes capras,
Omnia ſecundum ordinem, & fœtus ſubmiſit ſingulis.
At poſtquam feſtinarat perficiens ſua opera,
Ille rurſus duos corripiens apparavit cœnam:
Et tum ego Cyclopem alloquebar prope aſtans,
Poculum in manibus tenens nigri vini,
Cyclops cape, bibe vinum, quia comediſti humanas carnes:
Ut ſcias qualem potum hunc navis occultaverat
Noſtra: tibi autem rurſus libamen ferebam ſi me miſeratus
Domum mittas. tu autem furis non jam tolerabiliter.
Improbe, quomodo quiſquam ad te in poſterum alius accedat
Hominum multorum, quia non pro decenti egiſti.
Sic dixi. is autem accepit & ebibit: delectatuſque eſt vehementer
Dulcem potum bibens: & a me petiit poſtea rurſus:
Da mihi adhuc benevolens, & mihi tuum nomen dic
Statim nunc, ut tibi dem hoſpitale quo tu gaudeas.
Etenim Cyclopibus fert alma terra
Vinum copioſis uvis, & illis Jovis imber dat incrementum:
Verum hoc ambroſiæ & nectaris eſt ſtiria.
Sic ait. at ei rurſus ego dedi ardens vinum:

Τοῖς μὲν ἔδωκα φέρων, τοῖς δ' ἐκπιέν ἀφραδίῃσιν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἦλυθεν οἶνος,
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσι προσηύδων μειλιχίοισι,
Κύκλωψ, εἰροτέας μ' ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
Ξείνιον, ὥσπερ ὑπέσης· Οὖτις ἐμοιγ' ὄνομ' ἔσθ'· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσι
Μήτηρ ἠδὲ πατὴρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ,
Οὖτιν ἐγώ τύμματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι.
Τἄλλους δ' ἄλλος πρόσθεν· τόδε τοι ξεινήιον ἔσται.
Ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα
Κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα· καδδέ μιν ὕπνος
Ἥρει πανδαμάτωρ. φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος,
Ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
Καὶ τότ' ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ στοδὸς ἤλασα πολλῆς,
Εἷως θερμαίνοιτο· ἔπεσί τε πάντας ἑτάρους
Θάρσυνον, μήπως μοι ὑποδδείσας ἀναδύῃ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλεν
Ἀζαλέος χλωρός περ ἐών, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἄορον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Ἕστασαν· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων·
Οἱ μὲν μοχλὸν ἑλόντες ἐλάϊνον ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ
Ὀφθαλμῷ ἐτόρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθείς
Δίνεον· ὡς δ' ὅτε τις τρυπῷ δόου νήϊον ἀνὴρ
Τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι
Ἀζαμενοι ἑκάτερθεν, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεί·
Ὣς τῷ ἐν' ὀφθαλμῷ πυριήκεα μοχλὸν ἑλόντες
Δινέομεν, τὸν δ' αἷμα περιῤῥέε θερμὸν ἐόντα·
Πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύες ἔσσεν ἀϋτμὴ,
Γλαύσσης καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι·
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ ἀξίνην
Εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα,
Φαρμάσσων· (τὸ γὰρ αὖτε σιδήρου τε κράτος ἐστίν)
Ὣς τῷ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαΐνῳ περὶ μοχλῷ.
Σμερδαλέον δὲ μέγ' ὤμωξε· περὶ δ' ἴαχε πέτρη.
Ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσύμεθ'. αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
Ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ.
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων.
Αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἳ ῥά μιν ἀμφὶ

400 Ὦ-

Ter quidem dedi ferens, ter autem ebibit ſtupore.
At poſtquam Cyclopi circa præcordia venit vinum,
Tunc ipſum verbis alloquebar blandis:
Cyclops, interrogas me nomen inclytum? at ego tibi
Dicam: tu autem mihi da hoſpitale munus, ut pollicitus es:
Nemo mihi nomen eſt: Neminemque me vocant
Mater atque pater, atque omnes alii ſocii.
Sic dicebam. ille autem me rurſus excepit ſævo animo:
Neminem ego poſtremum edam poſt ſuos ſocios,
Cæteros autem prius: hoc tibi hoſpitale munus erit.
Dixit, & recumbens cecidit ſupinus: at deinde
Jacebat inflectens craſſam cervicem: & illum ſomnus
Cepit omnium domitor. e gutture que prorupit vinum,
Fruſtaque humanæ carnis: nam ructabat vino gravatus,
Tunc ego vectem ſub cinerem egi multum,
Ut calefieret: verbiſque omnes ſocios
Confirmavi, ne quis mihi ſubveritus refugeret.
Sed cum mox vectis oleaginus in igne erat
Arſurus viridis licet eſſet, candebatque vehementer,
Tunc ego propius attuli ex igne, circum autem ſocii
Stabant: cæterum audaciam inſpiravit ingentem deus.
Hi quidem vectem ſumptum oleaginum acutum in ſummo
Oculo infixerunt: ego autem ſuperne erectus
Verſabam. ut cum quis terebrat lignum vir navale
Terebra, illi vero infra torquent loro
Tenentes utrinque, illaque circumvolvitur aſſidue ſemper:
Sic ejus in oculo ignitum vectem ſumptum
Verſabamus, hunc autem ſanguis circumfluebat caleſcentem:
Omneſque ei palpebras circum & ſupercilia cremavit vapor,
Pupilla ardente: crepitabant autem ei igne radices.
Veluti cum vir faber ſecurim magnam aut aſciam
In aqua frigida mergit multum ſtridentem,
Medicans: (hoc enim jam ferri utique robur eſt)
Sic ejus ſtridebat oculus oleaginum circa vectem.
Horrende autem magnum ejulavit: inſonuitque rupes.
Nos autem perterriti receſſimus. at ille vectem
Extraxit oculo fœdatum ſanguine multo:
Illum quidem deinde abjecit a ſe manibus prædolens.
At ipſe Cyclopas magna *voce* vocavit, qui circa ipſum

Ha-

Ὤκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἰωμοέσσας.
Οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλσεα πάντα·
Ἰσάμενοι δ' ἔροντο περὶ σπέος ὃ, τι ἑ κύδοι,
Τίπτε τόσον Πολύφημε ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας
Νύκτα δι' ἀμβροσίην, ἦ ἀΰπνους ἄμμε ποιήσᾳς;
Ἦ μή τίς σ' ἄλλη μῆλα βροτῶν ἐκέτοντος ἐλαύνει;
Ἦ μή τίς σ' αὐτὸν κτείνῃ δόλῳ ἠὲ βίηφι;
Τὸν δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κραταιὸς Πολύφημος,
Ὦ φίλοι, Οὖτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφι.
Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον,
Εἰ μὲν δὴ μήτις σε βιάζεται οἶον ἐόντα,
Νόσον γ' οὔπως ἐστὶ Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι·
Ἀλλὰ σύ γ' εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν ἀπιόντες. ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ
Ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνῃσι,
Χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων·
Αὐτὸς δ' εἰν ἀθύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσσας,
Εἴ τινά που μετ' ὄεσσι λάβοι στείχοντα θύραζε.
Οὕτω γάρ πού μ' ἤλπετ' ἐπὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
Αὐτὰρ ἐγὼ βάλλον ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο,
Εἴ πως ἑταίροισι δαμάσσω λύσιν τε ἐμοὶ αὐτῷ
Εὑρόμενος· πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὑφαινον,
Ὥστε περὶ ψυχῆς. μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ἄρσενες ὄιες ἦσαν ἐϋτρεφέες δασύμαλλοι
Καλοί τε μεγάλοί τε, ἰοδνεφέι ἔρῳ ἔχοντες·
Τοὺς ἀκέων συνέειρον ἐϋστρεφέεσσι λύγοισι,
Τῇς ἔπι Κύκλωψ εὗδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδώς.
Σμῖρνεις αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
Τὼ δ' ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην σόον ἀμφοτέρω δὲ
Τρεῖς δὲ ἔκαστον φῶτ' ὄιες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε
(Ἀρνειὸς γὰρ ἦεν μήλων ὄχ' ἄριστος ἁπάντων)
Τὸν κατὰ νῶτα λαβὼν, λασίῃ ὑπὸ γαστέρι εἱλυσθεὶς
Κείμην. αὐτὰρ χερσὶν ἐώπεα θεσπεσίοιο
Νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ.
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότ' ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσυτο ἄρσενα μῆλα.

Θύ-

Habitabant in ſpeluncis per cacumina ventoſa.
Illi autem vocem audientes accurrebant aliunde alius:
Stantes autem interrogabant circa ſpeluncam quid ipſum afligeret:
Quid tantum Polypheme læſus ſic clamaſti
Noctem per divinam, & inſomnes nos facis?
An ne quis te oves mortalium invito abigat?
An ne aliquis teipſum occidat dolo aut vi?
Hos rurſus ex antro allocutus eſt fortis Polyphemus:
Amici, Nemo me occidit dolo, neque viribus.
Illi vero reſpondentes verba volatilia dixerunt:
Si quidem Nemo tibi vim infert ſolus cum ſis,
Morbum quidem nullo modo licet Jovis magni effugere:
Sed tu precare patrem Neptunum regem.
Sic dixerunt abeuntes. meum autem riſit carum cor
Quod nomen decepiſſet meum & conſilium inculpatum.
Cyclops autem ingemiſcenſque & dolens doloribus,
Manibus palpans, lapidem quidem amovit a janua.
Ipſe autem in janua ſedebat manus extendens,
Si quem fortaſſis inter oves caperet euntem foras.
Sic enim me putabat in mente ſtultum eſſe.
Aſt ego deliberabam quid factu optimum eſſet,
Si quam ſociis mortis ſolutionem atque mihi ipſi
Invenirem: omneſque dolos & conſilium texebam,
Ut ob vitam. ingens enim malum prope erat.
Illud autem mihi in animo optimum apparebat conſilium:
Mares ovium erant bene nutriti denſi velleribus
Pulchri magnique, violaceam lanam habentes:
Hos tacite colligavi bene tortis funibus,
In quibus Cyclops dormiebat monſtrum, infanda ſciens.
Ternos una conſtringens: qui quidem in medio erat virum ferebat,
Duo autem alii utrinque ibant ſervantes ſocios.
Terni autem ſingulos viros ovium mares ferebant: at ego
(Aries enim erat pecudum longe optimus omnium)
Hujus tergum arripiens, villoſum ſub ventrem volutus
Jacebam. at manibus lana pretioſiſſima
Firmiter implicitus hærebam conſtanti animo.
Sic tum quidem ingemiſcentes expectavimus auroram divinam.
Quando autem mane genita apparuit roſea digitis aurora,
Tum vero ad paſcua exegit maſcula pecora.

Fœ-

Θήλειαι δ' ἐμέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς.
Οὔδασι γὰρ σφαράγιζντο· ἀναξ δ' ὀδυρῆσι κακῇσι
Ταρόμενος, πάντων ὧν ἐπεμαίετο νώτα
Ὀρθῶν ἐσάντων. τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν
Ὡς οἱ ὑπ' ἀιροπόκων οἴων στέρνοισι δέδεντο.
Ἕστατο δ' ἀρνειὸς μήλων ἔσχε θύρηζε,
Λαχμῷ στενόμενος, ᾗ ἐμοὶ πυκιναὶ φρονέοντι.
Τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφημος,
Κριὲ πέπον, τί μοι ὧδε διὰ σπέος ἔσσυο μήλων
Ἕστατος; ἦ πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἰῶν,
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν' ἄνθεα ποίης,
Μακρὰ βιβάς· πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις,
Πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
Ἑσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος. ἦ σύ γ' ἄνακτος
Ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε,
Σὺν λυγροῖς ἑτάροισι δαμασσάμενος φρένας οἴνῳ,
Οὖτις· ὃν ἔπω φημὶ πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον.
Εἰ δὴ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήεις τε γένοιο
Εἰπεῖν ὅττη κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει·
Τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄμυδις ἁπὴ
Θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς ὄδεϊ· καδδὲ ἐμὸν κῆρ
Λωφήσειε κακῶν, τά μοι οὐδανὸς πόρεν Οὖτις.
Ὡς εἰπὼν, τὸν κριὸν ἀπὸ ἕο πέμπε θύραζε.
Ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς,
Πρῶτος ὑπ' ἀρνειῷ λυόμην, ὑπέλυσα δ' ἑτάρους.
Καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα παχύποδα πίονα δημῷ
Πολλὰ περτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐπὶ νῆα
Ἱκόμεθ'· ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
Οἳ φύγομεν θάνατον. τοὺς δὲ στενάχοντο γοῶντες.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ
Κλαίειν· ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καπέτειχα μῆλα
Πόλλ' ἐν νηῒ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Οἱ δ' αὐτοῦ ἔσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισι,
Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
Ἔδμεναι ἐν σπῆι γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι·
Καὶ λίην σέ γε μέλλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,

Σχέ-

Fœminæ vero balabant immulctæ per ſtabula.
Ubera enim gravabantur: dominus vero doloribus multis
Afflictus, omnium ovium palpabat terga
Erecte ſtantium. Illud autem ſtultus non animadvertit
Ut illi ſub lanigerarum ovium pectoribus ligati eſſent.
Ultimus aries pecorum exibat foras,
Vellere gravatus, & me aſtuta cogitante.
Hunc contrectans allocutus eſt fortis Polyphemus:
Aries ignave, quid mihi per ſpeluncam exis pecudum
Ultimus? neutiquam antea relictus ibas ab ovibus,
Sed multo primus paſcebaris teneros flores herbæ,
Magnis paſſibus incedens, primus ad fluenta fluviorum pervenis.
Primuſque in ſtabulum cupiebas redire
Veſpertinus: nunc contra omnium ultimus. num tu domini
Oculum deſideras, quem vir malus eliſit,
Cum perniciosis ſociis, poſtquam domuit mentem vino,
Nemo? quem nondum exiſtimarem elapſum eſſe mortem,
Si nempe idem mecum ſentires, vocaliſque fieres,
Ut diceres ubinam ille meum robur vitet:
Profecto ei cerebrum per ſpeluncam huc & illuc
Verberato ſpargeretur ad ſolum: meumque cor
Quieſceret a malis, quæ mihi nihili vir intulit Nemo.
Sic locutus, arietem ab ſe miſit foras.
Profecti autem paululum a ſpeluncaque & corte,
Primus ab ariete ſolvebar, ſolvique & ſocios.
Celeriter autem pecudes rectipedes pingues pinguedine
Multas avertentes abigimus, donec ad navem
Pervenimus: deſiderati autem caris ſociis viſi ſumus,
Qui effugeramus mortem. illos autem gemitibus proſequebantur lugentes.
Sed ego non ſinebam, ſuperciliiſque innuebam ſingulis *ne*
Flerent: ſed juſſi celeriter pulchras velleribus pecudes
Multas navi injicientes navigare ſalſam aquam.
Illi vero ſtatim conſcenderunt, & per tranſtra ſederunt.
Ordine autem ſedentes canum mare verberabant remis.
Sed quando tantum aberant quantum audiri poteſt clamans,
Et tunc ego Cyclopem alloquebar conviciis:
Cyclops, non ergo eras imbellis viri ſocios
Comeſturus in ſpelunca cava valentibus viribus:
Utique te correpturæ erant malæ res;

Im-

Σχέτλι'. ἐπεὶ ξείνυς ἐχ ἄζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
Ἐσθέμεναι· τῷ σε Ζεὺς φάσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι·
Ὣς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
Ἦκε δ' ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρει μεγάλοιο.
Καδδ' ἔβαλε προπάροιθε νεὼς κυανοπρῴροιο,
Τυτθὸν ἐδάμησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἀέσθαι.
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα καταρχομένης ὑπὸ πέτρης.
Τὴν δ' αὖ ἔπειρόνδε πελώριον ὦρσε κῦμα
Πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἐκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν τερμιόεσσ' ἐκόντων
Ὦσα παρὲξ, ἑτάροισι δ' ἐποτρύνας ἐκέλευσα
Ἐμβαλέειν κώπῃς, ἵν' ὑπ' ἐκ κακὸν ἦμαρ φύγοιμεν,
Κρατὶ κατανεύων. οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἄλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος,
Σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἀνδρά,
Ὅς ῥ' νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος, ἤγαγε νῆας
Αὖτις ἐς ἤπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
Εἰ δέ φθεγξαμένου τεῦ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσε,
Σοὶ κεν ἄραξ ἡμέων κεφαλὰς καὶ νῆας δῆρε,
Μαρμαίρῳ ὀκρυόεντα βαλών· τόσσον γὰρ ἵησιν.
Ὣς φάσαν. ἀλλ' ἀ πεῖθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν,
Λᾶαν μιν ἀλοξήσας προσέφην κεχολωμένος θυμῷ·
Κύκλωψ, αἴκέν τίς σε κατὰ δυνητῶν ἀνθρώπων
Ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίῃ ἀλαωτῇ,
Φάσθαι Ὀδυσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
Τἰὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ,
Ὤ πόποι, ἦ μάλα δή μι παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει.
Ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐνίκατο
Καὶ μαντεύόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν.
Ὅς μοι ἔφη πάντα τελεῦσθαι ὀπίσσω,
Χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἀμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
Ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγαλίζυν ἐπιμένων ἀλκῇ·
Νῦν δέ μ' ἐὸν ὀλίγος τε καὶ ἀσθενὴς καὶ ἄκικυς,
Ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μ' ἐδαμάσσατο οἴνῳ.

Ἀλλ'

Improbe: quandoquidem hospites non verebaris tua in domo
Absumere: ideoque te Jupiter ultus est & alii dii.
Sic dicebam. ille autem continuo irascebatur ex corde magis.
Misit autem abruptum verticem montis magni,
Dejecitque ante navem nigram proram habentem,
Paululum autem abfuit clavum extremum quin pertingeret.
Inundavit autem mare decidente ab petra.
Ipsamque statim ad continentem refluus ferebat fluctus
Inundatio ex mari, adegitque prope terram ut veniret.
At ego manibus apprehendens prælongum contum
Detrusi ab *littore*, socios autem hortans jubebam
Incumbere remis, ut malum fugeremus,
Capite annuens. qui incumbentes remigabant.
Sed quando bis tantum mare sulcantes aberamus,
Tunc ego Cyclopem alloquebar, circum autem socii
Blandis verbis prohibebant aliunde alius,
Improbe, cur vis irritare agrestem virum,
Qui etiam nunc in pontum jaciens telum, deduxit navem
Rursus ad continentem? & sane existimabamus illic periturós *nos*.
Si vero sonantem te aut loquentem audivisset,
Confregisset nostra capita & navalia ligna,
Saxo aspero jaciens: tam enim longe mittit.
Sic dicebant. sed non persuaserunt meo generoso animo.
Sed ipsum rursus alloquebar irato animo:
Cyclops, si quis te inter mortales homines
Oculi interrogaverit fœdam privationem,
Dic Ulyssem urbium eversorem privasse,
Filium Laertæ, in Ithaca domum habentem.
Sic dicebam. ille autem mihi ejulans respondebat sermone:
Eheu, utique jam mihi prisca vaticinia accidunt.
Erat quidam hic vates vir bonusque magnusque,
Telemus Eurymides, qui vaticiniis pollebat,
Et vaticinans consenescebat inter Cyclopas:
Qui mihi dixit hæc omnia perfectum iri in posterum,
Manibus ex Ulyssis ptivatum iri visu.
Sed semper quendam virum ingentem & pulchrum expectabam
Huc venturum esse, magna præditum virtute;
Nunc autem me parvus & nihil & imbellis,
Oculo privavit, postquam domuit me vino.

Sed

Αλλ' ἄγε δεῦρ' Ὀδυσεῦ, ἵνα σοι παρὰ ξείνια δείω,
Πομπλίῳ τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον.
Τῷ γὰρ ἐγὼ παῖς εἰμὶ, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι·
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐθέλησιν ἰήσεται, ἠδέ τις ἄλλος
Οὔτε θεῶν μακάρων, ὅτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Αἴ γὰρ δὴ ψυχήν τε τὸν αἰῶνός σε δυναίμην
Εὐνὴν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω·
Ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται ἀδ' Ἐνοσίχθων.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
Εὔχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα.
Εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς ἐὐχεαι εἶναι,
Δὸς μὴ Ὀδυσῆα πτολιπόρθιον οἶκαδ' ἱκέσθαι
Τὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
Ἀλλ' εἴ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον εὐκτιμένον καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὕροι δ' ἐν οἴκῳ ἄχος.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. τῷ δ' ἔκλυε Κυανοχαίτης.
Αὐτὰρ ὃγ' ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
Ἧκε τ' ἐπιδινήσας· ἐπέρεισε δὲ ἴν' ἀπέλεθρον.
Καδδ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρῴρου,
Τυτθὸν ἐδυσόμενον δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης.
Τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ' ἔνθά περ ἄλλαι
Νῆες εὐσσελμοι μίμνον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Εἵατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποσιδεγμενοι αἰεί,
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισι,
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
Δασσάμεθ', ὡς μή τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἷῳ εὐκνήμιδες ἑταῖροι
Μήλων δαιομένων δόσαν ἔξοχα. τὸν δ' ἐπὶ θυὶ
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
Ῥῖξας, μηρί' ἔκηον. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
Ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
Νῆες εὐσσελμοι, ἠμὶ ἐμοὶ ἐρίπνες ἑταῖροι.

Ὣς

Sed age huc veni Ulyſſes, ut tibi hoſpitalia præbeam,
Reditionemque horter ut det inclytus Neptunus,
Hujus enim ego filius ſum, pater autem meus gloriatur eſſe:
Ipſe autem ſiquidem voluerit ſanabit, neque quiſquam alius
Neque deorum immortalium, neque mortalium hominum.
Sic ait. at ego ipſum excipiens alloquebar:
Utinam enim ſic anima & vita te poſſem
Orbum faciens mittere Plutonis intra *domum*:
Ut oculum non ſanabit vel Neptunus.
Sic dicebam. at ille deinde Neptunum regem
Orabat manus tendens ad cælum conſtellatum:
Audi Neptune terram continens niger cæſarie.
Si revera tuus ſum, patremque te meum profiteris eſſe,
Da ut ne Ulyſſes urbium everſor in patriam veniat
Filius Laertæ, in Ithaca domum habens.
At ſi illi fatale eſt amicoſque videre, & pervenire
Domum ad bene ædificatam & ſuam in patriam terram,
Sero male veniat, poſtquam perdiderit omnes ſocios,
Nave in aliena, inveniatque calamitates domi.
Sic ait precans. eum autem audivit Neptunus.
At ille iterum multo majorem lapidem tollens,
Miſit circumrotans: intendit autem vim immenſam
Dejecitque poſt navim cyaneam roſtro,
Paululum defuit quin gubernaculum ſummum attingeret.
Inundavitque mare delabente ab ſaxo.
Ipſam vero ulterius ferebat fluctus, coegitque ad continentem venire.
Sed quando jam ad inſulam pervenimus, ubi cæteræ
Naves bene tabulatæ ſtabant denſæ, circum autem ſocii
Sedebant lugentes, nos expectantes ſemper,
Navem quidem illuc venientes ſubduximus in arenas,
Ipſique exivimus ad littus maris.
Pecudes autem Cyclopis cava ex navi ſumentes
Diviſimus, ut nullus mihi privatus abiret æquali *portione*.
Arietem autem mihi ſoli fortes ſocii
Dividendis ovibus dederunt præ aliis. eum vero in littore
Jovi, cujus nigræ nubes, Saturnio, qui omnibus imperat,
Sacrificans, femora incendi. ille vero non curabat ſacra,
Sed deliberabat quo pacto perirent omnes
Naves bene tabulatæ, & mihi perdilecti ſocii.

Ὣς φάτο μὴν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἤμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Καὶ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἤμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισιν ἑοτρυώων ἐκέλευσα
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αὖψ' ἐσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Κ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

ΤΑ' περὶ τὸν Αἴολον ἀπαγγέλει τὸν τῶν ἀνέμων φύλακα, ὃς ἔδωκεν Ὀδυσσεῖ ἄελλον Ζέφυρον, τὸς ἄλλους ἀνέμους ἐγκαθείρξας ἐν ἀσκῷ· ὃν οἱ ἑταῖροι λύσαντες, κοιμωμένου Ὀδυσσέως, ἅτε ἐν αὐτῷ χρυσὸν εἶναι νομίζοντες, ὑπονοστοῦσι πρὸς Αἴολον. ἐκ προσιεμένου δὲ αὖ Αἰόλου τὸν Ὀδυσσέα, ἐκεῖθεν ἀποπλέων, εἰς Λαιστρυγόνας ἀφικνεῖται· παρ' οἷς ἔνδεκα τῶν νεῶν ἀπολέσας, μιᾷ εἰς Αἰαίαν τὴν νῆσον παραγίνεται. ἔνθα σὺν Εὐρυλόχῳ τὸς ἡμίσεας τῶν ἑταίρων κλήρῳ λαχόντας ἐκπέμπει, πυθομένους τίνες τὰ χαποικῶσιν. μεταμορφωθέντων δὲ ἐκείνων εἰς σύας ὑπὸ τῆς Κίρκης, πλὴν Εὐρυλόχου, αὐτὸς ἐπὶ ζήτησιν ἐλθών, λαβὼν παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ φάρμακον τὸ μῶλυ, ἔδυ βλάπτουσαν. ἀλλὰ καὶ τῶν ἑταίρων τὴν ἀρχαίαν φύσιν λαβόντων, ἐνιαυτὸν παραμείνας παρὰ τῇ Κίρκῃ, εἰς ᾅδου κατέρχεται.

Κάππα δ' ἔχ' Αἰόλου, Λαιστρυγόνων, καὶ Κίρκης ἔργα.

Ἀγόλιλμι δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἄναιεν
Αἴολος Ἱπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Πλωτῇ ἐν' νήσῳ. πᾶσαν δέ τε μιν πέρι τεῖχος
Χάλκεον, ἄῤῥηκτον· λιστὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη.
Τοῦ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν·
Ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβάοντες.
Ἔνθ' ὅγε θυγατέρας πόρεν υἱάσιν εἶναι ἀκοίτας,

Ο'.

Sic tunc quidem tota die donec sol occidit
Sedebamus epulantes carnes immensas & vinum dulce.
Quando autem sol occidit, & tenebræ supervenerunt,
Tunc dormivimus in littore maris.
Quando autem mane genita apparuit rosea digitis aurora,
Tum scilicet ego socios adhortans jussi
Et ipsos conscendere, & rudentes solvere.
Illi vero statim ingressi sunt & per transtra sederunt.
Ordine autem sedentes canum mare verberabant remis.
Hinc vero ulterius navigamus mœrentes corde,
Lubentes ex morte, postquam caros amiseramus socios.

ODYSSEÆ HOMERI X. LIBRI

Argumentum.

EA quæ apud Æolum acciderunt narrat ventorum custodem, ut dederit Ulyssi secundum ventum Zephyrum, aliis ventis inclusis in utre: quem socii solventes dormiente Ulysse, videlicet in ipso aurum esse existimantes, redeunt ad Æolum. Sed non recipiente Æolo Ulyssem, illinc navigans ad Læstrygonas pervenit: apud quos undecim navibus amissis, una in Ææam insulam proficiscitur. Et cum Eurylocho dimidium sociorum sorte electum emisit, interrogaturos quinam essent inhabitatores. Transformatis autem illis in sues a Circe præter Eurylochum, ipse ad inquisitionem egressus, accepto a Mercurio medicamento moly, non est labefactus: imo etiam sociis pristinam naturam adeptis, postquam annum mansit apud Circen, ad inferos descendit.

K. Habet Æoli, Læstrygonum, & Circes gesta.

IN Æoliam autem insulam pervenimus: ubi habitabat
Æolus Hippotades, carus immortalibus diis,
Natanti in insula. omnem vero ipsam circum murus est
Aereus, perrumpi nescius: planaque surſum procurrit petra.
Ejusque duodecim liberi in ædibus sunt:
Sex quidem filiæ, sex vero filii pubescentes.
Isthic ille filias dabat filiis ut essent uxores,

Οἱ δ' αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ
Δαίνυνται· παρὰ δέ σφιν ὀνείατα μυρία κεῖται.
Κνισσῆς δέ τε δῶμα περιστεναχίζεται αὐλὴ
Ἤματα, νύκτας δ' αὖτε παρ' ἀιδδοίοις ἀλόχοισι
Εὕδουσ' ἔν τε τάπησι καὶ ἐν τρηχῖς λεχέεσι·
Καὶ μὲν τὴν ἱκόμεσθα πόλιν καὶ δώματα καλά.
Μῆνα δὲ πάντα φίλει με, καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα,
Ἴλιον, Ἀργείων τε νέας, καὶ νόστον Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν ὁδὸν ἤτεον, ἠδ' ἐκέλδον
Πεμπέμεν, οὐδέ τι κεῖνος ἀνήνατο, τεῦχε δὲ πομπήν.
Δῶκε δέ μοι δείρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο·
Ἔνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα.
Κεῖνος γὰρ ταμίη ἀνέμων ποίησε Κρονίων,
Ἠμὲν παυέμεναι, ἠδ' ὀρνύμεν ὅν κ' ἐθέλῃσι.
Νηὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδει μέρμιθι φαεινῇ
Ἀργυρέῃ, ἵνα μήτι παραπνεύσῃ ὀλίγον περ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν Ζεφύρου προέηκεν ἀῆναι,
Ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς. οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
Ἐκτελέειν· αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.
Ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
Τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄρουρα·
Καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσομεν ἐγγὺς ἐόντας.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα.
Αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων· ἃ δὲ τῷ ἄλλῳ
Δῶκ' ἑτάροις, ἵνα θᾶσσον ἱκοίμεθα πατρίδα γαῖαν.
Οἱ δ' ἕταροι ἐτέοισι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Καί μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον ἄλαδ' ἄγεσθαι,
Δῶρα παρ' Αἰόλου μεγαλήτορος Ἱπποτάδαο.
Ὧδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ὦ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τιμιός ἐστιν
Ἀνδρώποις, οἵτεών τε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται·
Πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ
Λῃϊδος· ἡμεῖς δ' αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες,
Οἴκαδε νισόμεσθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες.
Καὶ νῦν οἱ τάχ' ἔδωκε χαριζόμενος φιλότητι
Αἰολος. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα ὅ, τι τάδ' ἐστίν,
Ὅσσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν.
Ὣς ἔφασαν. Βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων.

Αὐ-

Qui semper apud patrem carum & matrem castam
Convivantur: eisque cibaria varia appositа sunt.
Nidore autem plena domus undique arctatur aula
Die, nocte vero rursus apud pudicas uxores
Dormiunt inque tapetis & in perforatis lectis:
Equidem ad horum pervenimus urbem & domos pulchras.
Mensem vero totum amice accipiebat me, & exquirebat singula,
Ilium, Argivorumque naves, & reditum Achivorum.
At ego ei omnia pro decenti narravi.
Sed cum jam & ego iter postulabam, atque admonebam *ut*
Dimitteret, nihil quicquam ille abnuit, sed paravit dimissionem.
Deditque mihi excorians utrem bovis novennalis,
In quo procellosorum ventorum ligavit flatus.
Illum enim promum ventorum fecit Saturnius,
Vel mulcere, vel tollere quemcunque velit.
Nave vero in cava alligavit fune splendido
Argenteo, ut ne quicquam præterflaret vel paululum.
Cæterum mihi flatum Zephyri immisit ut flaret,
Ut ferret navesque & nos. neque erat
Perfecturus: nostra ipsorum enim periimus insipientia.
Novem tamen dies navigavimus nocteque & dies:
Decima vero jam apparebant patria rura:
Et jam ignem accendentes videbamus *quia* prope erant.
Ibi me dulcis somnus occupavit defessum.
Semper enim pedem navis movebam: neque cuiquam alii
Dedi sociorum, ut citius perveniremus in patriam terram.
Socii autem verbis ad se invicem loquebantur,
Et me autumabant aurumque & argentum domum portare,
Dona ab Æolo magnanimo Hippotadæ.
Sic autem aliquis dicebat intuens in proximum alium:
Papæ, ut hic omnibus gratus est & magni pretii
Hominibus quorumcumque *in* urbem & terram veniat.
Multos quidem ex Troja ducit thesauros pulchros
Ex præda: nos vero contra idem iter emensi,
In patriam redimus vacuas manus habentes.
Et nunc ipsi hæc dedit gratificans ob amicitiam
Æolus. sed age cito videamus quidnam hæc sint,
Quantum aurique & argenti utri insit.
Sic dicebant. consiliumque malum vicit sociorum.

Ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρουσαν·
Τὸν δ' αὖψ' ἁρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
Κλαίοντας γαίης ἀπὸ πατρίδος. αὐτὰρ ἔγωγε
Ἐγρόμενος, κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα
Ἠὲ πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην ἐνὶ πόντῳ,
Ἦ ἀκέων τλαίην, ἢ ἔπι ζωοῖσι μετείην.
Ἀλλ' ἔτλην καὶ ἔμεινα· καλυψάμενος δ' ἐνὶ νηῒ
Κείμην· αἱ δ' ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο θυέλλῃ
Αὖτις ἐπ' Αἰολίην νῆσον· ταράχοντο δ' ἑταῖροι.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσάμεθ' ὕδωρ.
Αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι·
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε καὶ μέθυος ἤδη ποτῆτο,
Δὴ τότ' ἐγὼ κήρυκά τ' ὀπασάμενος καὶ ἑταῖρον,
Βῶ εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα· τὸν δ' ἐκίχανον
Δαινύμενον παρὰ ἧ τ' ἀλόχῳ καὶ οἶσι τέκεσσιν.
Ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα, παρὰ σταθμοῖσιν ἐπ' αὐδῇ
Ἐζόμεθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, ἔκ τ' ἐρέοντο,
Πῶς ἦλθες Ὀδυσεῦ; τίς σε κακὸς ἔσχεν δαίμων;
Ἦ μέν σ' ἐνδυκέως ἀπεπέμπομεν, ὄρρ' ἐφίκοιο
Πατρίδα σὴν, καὶ δῶμα, καὶ εἴπερ τἀφίλτερον ἐστίν.
Ὣς φάσαν· αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμενος κῆρ,
Ἄασάν μ' ἕταροί τε κακοὶ, πρὸς δοῖσί τε ὕπνος.
Σχέτλιοι. ἀλλ' ἀκέεσθε φίλοι· δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν.
Ὣς ἐφάμην, μαλακοῖσι καθαπτόμενοι ἐπέεσσιν.
Οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο. πατὴρ δ' ἠμέβετο μύθῳ,
Ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον ἐλέγχιστε ζωόντων·
Οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν ὀδ' ἀποπέμπειν
Ἄνδρα τὸν ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν.
Ἔρρε, ἐπεὶ ἆρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις.
Ὣς εἰπὼν, ἀπέπεμπε δόμων βαρέα στενάχοντα.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
Τέρπετο δ' ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ' εἰρεσίης ἀλεγεινῆς
Ἡμετέρῃ μαύτῃ· ἐπεὶ οὐκέτι φαίνετο πομπή·
Ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
Ἑβδομάτῃ δ' ἱκόμεσθα Λάμου αἰπὺ πτολίεθρον,
Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμὴν
Ἠπύει εἰσελάων, ὁ δέ τ' ἐξελάων ὑπακούει.
Ἔνθά κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιὼ ἐξήρατο μισθώ,
Τὸν μὲν βουκολέοντ', τὸν δ' ἀργυφεα μῆλα νομεύοντ'.

Ἐγ-

Utrem quidem ſolverunt, venti autem omnes eruperunt.
Illos ſtatim raptos ferebat in pontum procella
Flentes terra a patria. at ego
Experrectus, in animo inculpato deliberabam
Utrum lapſus ex navi perirem in ponto,
An tacitus ſuſtinerem, & adhuc vivis intereſſem.
Sed ſuſtinui & manſi: tectus autem in navi
Jacebam: illæ vero ferebantur malo venti turbine
Rurſus ad Æoliam inſulam: gemebant autem ſocii.
Ibi terram conſcendimus, & hauſimus aquam.
Statim autem prandium ceperunt celeres apud naves ſocii.
At poſtquam cibumque guſtavimus atque potum,
Tum ego præconem in comitem eligens & ſocium,
Ivi ad Æoli inclytas ædes: eum autem inveni
Convivantem apud ſuam uxorem & ſuos liberos.
Ut venimus autem in domum, ad fores in limine
Sedebamus: illi vero in animo obſtupeſcebant, interrogabantque:
Quomodo veniſti Ulyſſes? quis tibi malus ingruit deus?
Equidem te accurate dimiſimus, ut pervenires
In patriam terram, & domum, & ſicubi quid gratum eſt.
Sic dicebant. at ego alloquebar triſtatus corde:
Labefactarunt me ſocii mali, & præterea ſomnus
Improbus. ſed ſanate amici: potentia enim penes vos.
Sic ajebam, blandis demulcens verbis.
Illi vero conticuerunt. pater autem excepit ſermone:
Pereas ex inſula ocyus peſſime viventium:
Neque enim mihi fas eſt curare neque dimittere
Virum eum qui diis inviſus eſt beatis:
Pereas, quoniam certe diis inviſus huc veniſti.
Sic locutus, dimiſit domo graviter ſuſpirantem.
Hinc vero ulterius navigabamus mœrentes corde.
Fatigabatur autem virorum animus a remigatione moleſta
Noſtra vanitate: quoniam non amplius apparebat reditus.
Sex dierum quidem continue navigavimus nocteſque & dies:
Septima vero venimus Lami ad excelſam urbem,
Longe diſtantes portas habentem Læſtrygoniam, ubi paſtorem paſtor
Evocat ingens *pecus*, alter vero exigens obedire ſolet.
Ibi inſomnis vir duplicem perciperet mercedem,
Unam paſcendis bobus, alteram albis pecudibus.

Ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἠματός εἰσι κέλευθοι.
Ἔνθ' ἐπεὶ ἐς λιμένα κλυτὸν ἵκομεν, ὃν πέρι πέτρη
Ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν,
Ἀκταὶ δὲ προβλῆτες ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
Ἐν στόμα πρὸχυσιν· ἀραιὴ δ' εἴσοδός ἐστιν·
Ἔνθ' οἵ γ' εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
Αἱ μὲν γὰρ ἔντοσθεν λιμένος κοίλοιο δέδεντο
Πλησίαι· ἀεὶ μὲν γάρ ποτ' ἀέξετο κῦμά γ' ἐν αὐτῷ,
Οὔτε μέγ', οὔτ' ὀλίγον· λάβρη δ' ὑπὸ ἀμφὶ γαλήνη.
Αὐτὰρ ἐγὼν οἶος κέθον ἔξω νῆα μέλαιναν,
Αὐτῇ ἐπ' ἐσχατιῇ, πέτρης ἐκ πείσματα δήσας.
Ἔστην δέ, σκοπιὴν εἰς παιπαλόεσσαν ἀνελθών·
Ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν οὔτ' ἀνδρῶν φαίνετο ἔργα,
Καπνὸν δ' οἶον ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἀΐσσοντα.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προίειν πεύθεσθαι ἰόντας
Οἵ τινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες·
Ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας.
Οἱ δ' ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδόν, ἦπερ ἄμαξαι
Ἄσυδ' ἀφ' ὑλήεντος ὀρέων καταγίνεον ὕλιν.
Κέρην δὲ ξύμβλητο πρὸ ἄστεος ὑδρεύσῃ,
Θυγατρὶ ἰφθίμῃ Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο.
Ἡ μὲν ἄρ' ἐς κρήνην καταβήσατο καλλιρέεθρον
Ἀρτακίην· ἔνθεν γὰρ ὕδωρ πρὸς ἄστυ φέρεσκον.
Οἱ δὲ παρεξάμενοι προσεφώνεον, ἔκ τ' ἐρέοντο
Ὅστις τῶν εἴη βασιλεύς, ἢ οἷσιν ἀνάσσοι.
Ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέρραδεν ὑψιρεφὲς δῶ.
Οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴν δὲ γυναῖκα
Εὗρον ὄσσον τ' ὄρεος κορυφήν, κατὰ δ' ἔσυγον αὐτήν.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατάην,
Ὅν πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
Αὐτίκ' ἕνα μάρψας ἑτέρων, ὠπλίσατο δόρπον.
Τὼ δὲ δύ' ἀίξαντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἱκέσθην.
Αὐτὰρ ὁ τεῖχε βοὴν διὰ ἄστεος· οἱ δ' ἀΐοντες
Φοίνικες ἴφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλληθεν ἄλλος.
Μυρίοι, οὐκ ἄνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ γίγασιν·
Οἵ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθέσι χερμαδίοισι
Βάλλον. ἄφαρ δὲ κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει
Ἀνδρῶν ὀλυμένων, νηῶν θ' ἅμα ἀγνυμενάων.
Ἰχθῦς δ' ὡς πείροντες ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.

125 Ὄφρ'

Prope enim noctisque & diei sunt viæ.
Ibi postquam ad portum inclytum venimus, quem circum petra
Excelsa erat continenter utrinque,
Littoraque prominentia contraria sibi invicem
In ostiis procurrunt: angustus autem introitus est:
Ibi illi introrsum omnes tenebant naves versatiles.
Ipsæ quidem intra portum concavum ligabantur
Propinquæ. nunquam enim attollitur fluctus in ipso,
Neque magnus, neque parvus: candidaque erat circum tranquillitas.
Ast ego solus tenui extrinsecus navem nigram,
Illic in extrema *parte*, petræ funes alligans.
Stabam vero specula aspera conscensa:
Ibi quidem neque boum neque virorum apparebant opera;
Sed fumum solum videbamus a terra erumpentem.
Tunc scilicet ego socios præmisi sciscitatum ut irent
Quinam viri essent supra terram pane vescentes:
Viros duos eligens, tertium præconem una comitem dans.
Qui iverunt egressi planam viam, qua currus
Ad urbem ab excelsis montibus vehebant sylvam.
In puellam autem inciderunt ante urbem aquantem,
Filiam fortem Læstrygonis Antiphatæ.
Hæc quidem ad fontem descenderat limpidum
Artaciam: hinc enim aquam ad urbem ferebant.
Illi vero astantes alloquebantur, interrogabantque
Quisnam illorum esset rex, & quibus imperaret.
Illa vero admodum cito patris indicavit excelsam domum.
At illi postquam ingressi sunt inclytam domum, ipsammet mulierem
Invenerunt velut montis verticem, horrueruntque ipsam.
Illa vero continuo e foro vocabat inclytum Antiphatem,
Suum maritum, qui illis molitus est sævam mortem:
Statim unum corripiens sociorum, apparavit cœnam.
Duo vero exilientes fuga ad naves pervenerunt.
At ipse clamorem excitavit per urbem. illi vero audientes
Ibant fortes Læstrygones aliunde alius,
Innumeri, non hominibus similes, sed gigantibus:
Qui a petris gravibus viro lapidibus
Jaciebant. statim autem malus strepitus per naves excitatus est
Viris pereuntibus, navibusque simul fractis.
Pisces vero sicut transfigentes, tristes epulas ferebant.

Dum

Οφρ' οἱ τὼς ὄλεκον λιμένῳ πολυβενθέϊ αὐτὸς,
Τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρῷ
Τῷ ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὼς κυανοπρῴροιο.
Αἶψα δ' ἐμοῖς ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
Εμβαλέειν κώπῃσ', ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν.
Οἱ δ' ἅμα πάντες ἐνέρριψαν, δείσαντες ὄλεθρον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἐς πρύμνην ἐπηρεφέας φύγε πέτρας
Νηῦς ἐμή: αὐτὰρ ἐγὼ μέγα οἰμώξας αὐτόθ' ὄλοντο.
Ἔνθεν δὲ πρατέρως πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιε
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, αὐδήεσσα,
Αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
Ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου Ἠελίοιο,
Μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηῒ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ
Ναύλοχον ἐς λιμένα· καί πς θεὸς ἡγεμόνευεν.
Ἔνθα τότ' ἐκβάντες, δύο τ' ἤματα καὶ δύο νύκτας
Κείμεθ' ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἑλὼν καὶ φάσγανον ὀξὺ,
Καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἐνήϊον ἐς τεχιοπῖλὼ,
Εἴπως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν, εἰσοπίλώ τε πυθοίμιλω.
Ἔστιν δὲ, σκοπιὴ ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθών,
Καί μοι ἐείσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλιλω.
Μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
Ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα καπνόν.
Ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θαλὼ καὶ θ' ἅλα δαλέσσης,
Δεῖπνον ἑταίροισι δόμεναι, προέμεν τε πυθέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥεδὸν ἦα νεὸς ἠμφιελίσσης,
Καὶ τότε μοι δὴ ἔπειτα θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα,
Ὅς ῥά μοι ὑψίκερων ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτῷ
Ἧκεν. ὁ μὲν ποταμόνδε κατήϊεν ἐκ νομοῦ ὕλης,
Πίάμενος. (δὴ γάρ μιν ἔχεν μένος ἠελίοιο)
Τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἔσκηπτιν μέσα νῶτα
Πλῆξα· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε·
Καδδ' ἔπεσ' οὐ κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.

Τῷ

Dum illi hos perdebant profundum portum intra,
Interea ego gladium acutum extrahens a femore,
Eo funes abscidi navis nigræ proram.
Statim autem meos socios adhortans jussi
Incumbere remis, ut calamitatem subterfugeremus.
Qui simul cuncti jactabant remos, timentes mortem.
Libenter autem in pontum cavas effugit petras
Navis mea: at reliquæ una omnes illic perierunt:
Hinc autem ulterius navigabamus mœrentes corde,
Lubentes ex morte, postquam dilectos amiseramus socios.
Ææamque ad insulam pervenimus: ubi habitabat
Circe cirrata, veneranda dea, vocalis,
Germana soror prudentis Æætæ:
Ambo enim nati sunt hominibus lucem præbente ex Sole,
Matreque ex Persa, quam Oceanus genuit filiam.
Hic vero in littore navi appulimus silentio
Navium capacem in portum: & deus aliquis dux erat.
Ibi tum exeuntes, duosque dies & duas noctes
Jacebamus pariter & labore & doloribus animum rodentes.
Sed quando tertiam diem pulchricoma fecit aurora,
Tunc ego meam hastam capiens & gladium acutum,
Rapide ab nave ascendo in speculam,
Sicubi opera viderem mortalium, vocemque audirem.
Steti autem, specula prærupta conscensa,
Et mihi visus est fumus a terra lata
Circes in ædibus, per querceta & sylvam.
Cogitabamque deinde in mente & in animo
Ire atque sciscitari, postquam vidi calidum fumum.
Sic autem mihi cogitanti visum est satius esse,
Primum profectum ad navem celerem & littus maris,
Jentaculum sociis dare, præmittereque scifcitatum.
Sed quando jam prope eram vadens ad navem versatilem,
Tum aliquis me deorum miseratus est solus cum essem,
Qui mihi excelsis cornibus cervum magnum in viam ipsam
Misit. is quidem ad flumen descendebat ex pascuis sylvæ,
Potaturus: (jam enim ipsum tenebat vis solis)
Illum ego egredientem per spinam medio tergo
Percussi: penitus autem hastile ferreum transiit:
Deciditque in pulveres balans, & evolavit animus.

Illi

Τῷ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων, δόρυ χάλκειον ἐξ ὠτειλῆς
Εἰρυσάμην· τὸ μὲν αὖδι κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ
Εἴασα. αὐτὰρ ἐγὼ ἀπασάμην ῥῶπάς τε λύγους τε·
Πεῖσμα δ' ὅσον τ' ὄργυιαν εὐστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
Πλεξάμενος, σανίδησα πόδας δεινοῖο πελώρου.
Βῶν δὲ κατηλοφάδια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
Ἔγχει ἐρειδόμενος, ἐπεὶ ἄπλετος ἦεν ἐπ' ὤμῳ
Χειρὶ φέρειν ἑτάρῃ· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
Καδδ' ἔβαλον προπάροιθε νεώς· ἀνέγειρε δ' ἑταίρους
Μειλιχίοις ἐπέεσσι, παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,
Ὥ φίλοι, ἠ γάρ πως κατηδυστόμεθ', ἀχνύμενοί περ,
Εἰς εἴδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπελθεῖν·
Ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' εὐ νηῒ δορὴ βρῶσίς τε πόσις τε,
Μνησόμεθα βρώμης, μηδὲ τρυχώμεθα λιμῷ.
Ὣς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο·
Ἐκ δὲ καλυψάμενοι παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
Θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τέρψησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
Χεῖρας νιψάμενοι τδ' ἔχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἤμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἠμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Δὴ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἠμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον,
Κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
Ὦ φίλοι, ἠ γάρ τ' ἴδμεν ὅπη ζόφος, ἠδ' ὅπη ἠώς,
Οὐδ' ὅπη ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
Οὐδ' ὅπη ἀνήεται· ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον
Εἴτ' ἔστ' ἔσαι μῆτις. ἐγὼ δ' οὐκ οἴομαι εἶναι.
Εἶδον γάρ, σκοπιὴν ἐς παπαλόεσσαν ἀνελθών,
Νῆσον, τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται·
Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κεῖται, καπνὸν δ' ἐνὶ μέσσῃ
Ἔδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Μνησαμένοις ἔργων Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο,
Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος ἀνδροφάγοιο.
Κλαῖον δὲ λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες·
Ἀλλ' ἠ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν·

Αὐ-

Illi ego insiliens hastam ferream ex vulnere
Extraxi: quam illic reclinans in terra
Reliqui. ast ego evulsi virgultaque viminaque:
Funemque ad ulnæ longitudinem bene tortum utrinque
Plectens, colligavi pedes ingentis monstri.
Ibam autem in cervice gerens ad navem nigram,
Hasta innixus, quoniam nullo pacto poteram in humero
Manu ferre altera: admodum enim magna bellua erat:
Dejeci autem ante navem: excitavique socios
Blandis verbis, astando viris singulis:
O amici, non enim ullo pacto descendemus, tametsi tristes,
In Plutonis domum, antequam fatalis dies venerit:
Sed agite quandiu in navi celeri cibusque potusque,
Memores simus escæ, neque maceremur fame.
Sic dicebam. illi vero ocyus meis verbis parebant:
Revelatique, apud littus maris infructuosi
Admirabantur cervum: perquam enim magna bellua erat.
At postquam oblectati sunt spectantes oculis,
Manus lavantes apparabant eximium epulum.
Sic tum quidem totum diem ad solis occasum
Sedebamus epulantes carnes copiosissimas & vinum dulce:
Quando autem sol occidit, & tenebræ supervenerunt,
Tunc scilicet dormivimus in littore maris.
Quando autem aerigena apparuit rosea digitis aurora,
Tunc ego concione instituta inter universos loquebar:
Audite meos sermones mala licet patientes socii.
O amici, non enim scimus ubi occasus, neque ubi aurora,
Neque ubi sol hominibus lucem præstans vadit sub terram,
Neque ubi surgit: sed consideremus celeriter
Num quod adhuc sit consilium. ego autem non arbitror esse.
Vidi enim, speculam in asperam conscendens,
Insulam, quam pontus infinitus circumdat:
Ipsa vero humilis jacet, fumum autem in medio
Vidi oculis per querceta densa & sylvam.
Sic dicebam. illis vero fractum est amicum cor,
Recordantibus facinorum Læstrygonis Antiphatæ,
Cyclopisque violentiæ magnanimi viros devorantis,
Flebant autem miserabiliter, tenellas lacrymas profundentes.
Sed nullus profectus fiebat lugentibus.

At

Αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
Ἠρίθμεον, ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔπασσα.
Τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τῶν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής.
Κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλομεν ὦκα,
Ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο.
Βῆ δ' ἴέναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
Κλαίοντες· κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοόωντας ὄπισθεν.
Εὗρον δ' ἐν βήσῃσι τετυγμένα δώματα Κίρκης
Ξεστοῖσι λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
Ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι, ἠδὲ λέοντες,
Τοὺς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν·
Οὐδ' οἵ γ' ὡρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοίγε
Οὐρῇσι μακρῇσι περιμαίνοντες ἀνέσσαν.
Ὡς δ' ὅταν ἀμφὶ ἄνακτα κυνες δαίτηθεν ἰόντα
Σαίνωσ'· (αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμῷ)
Ὡς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κραιπνώνυχες ἠδὲ λέοντες
Σαῖνον· τοὶ δ' ἐδδισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
Ἕστασαν δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ,
Ἱστὸν ἐποιχομένης μέγαν, ἄμβροτον· οἷα θεάων
Λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Πολίτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ὅς μοι κήδιστος ἑταίρων ἦν, καὶ δυνατώτατός τε,
Ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστὸν,
Καλὸν ἀοιδάει. (δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν)
Ἦ θεός, ἦε γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλέοντες.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤιξε φαεινὰς,
Καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, ὀϊσάμενος δόλον εἶναι.
Εἶσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
Ἐν δέ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
Οἶνῳ πραμνείῳ ἐκύκα. ἀνέμισγε δὲ σίτῳ
Φάρμακα λύγρ', ἵνα πέρ μιν λαθοίατο πατρίδος αἴης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε, καὶ ἔκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
Ῥάβδῳ πεπλήγει, κατὰ συφεοῖσιν ἐέργνυ.
Οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε δέμας τε,
Καὶ τρίχας· αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος περ.
Ὣς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο· τοῖσι δὲ Κίρκη

Πάρ

At ego bipartito omnes sortes socios
Numerabam, ducemque utrisque præbebam.
Alterorum ego dux eram, alterorum Eurylochus deo similis.
Sortes autem in galea ferrea concussimus ocyus,
Exiliitque sors magnanimi Eurylochi.
Festinabat autem ire, una cum eo duo & viginti socii
Flentes: nos etiam reliquerunt lugentes post se.
Invenerunt autem in convalle ædificatam domum Circes
Politis lapidibus, conspicuo in loco.
Circa ipsam autem lupi erant montani, atque leones,
Quos illa mansuefecerat, postquam mala medicamina dederat.
Neque illi irruerunt in viros, sed ipsi
Caudis longis adulantes surrexerunt.
Ut cum circa dominum canes a convivio venientem
Adulantur: (semper enim fert quæ mulceant animum)
Sic circa hos lupi fortes unguibus atque leones
Adulabantur. illi vero timebant ubi viderunt sæva monstra.
Steterunt autem in januis deæ pulchricomæ:
Circem autem intus audiebant cantantem voce pulchra,
Telam percurrentem ingentem, divinam: qualia dearum
Subtilia & venusta & splendida opera fiunt.
His vero verba *facere* cœpit Polites dux virorum,
Qui mihi cariissimus sociorum erat, quemque maximi faciebam,
O socii, intus sane aliqua texens ingentem telam,
Pulchre canit. (pavimentum autem totum resonat)
Aut dea, aut fœmina: quare alloquamur ocyus.
Sic dixit: illi vero allocuti sunt vocantes.
Quæ continuo egressa januas aperuit splendidas,
Et invitabat: illi una omnes imprudenter sequebantur:
Eurylochus autem remansit, suspicatus fraudem esse.
Collocavit autem introductos per sediliaque thronosque
Ipsisque caseum, & farinam, & mel recens
Vino dulci confudit: commiscuitque pani
Venena nocentia, ut omnino oblivisserentur patriæ terræ:
Ast ubi porrexitque & ebiberunt, statim deinde
Virgula percutiens, intra haras conclusit.
Illi vero porcorum quidem habebant capita vocemque corpusque,
Et setas: mens tamen erat firma, ut antea.
Sic hi quidem flentes conclusi sunt: quibus Circe

Ili-

Πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλε, καρπόν τε πρανέϊης,
Ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιδρυάδες αἰὲν ἔδουσιν.
Εὐρύλοχ' δ' αὖθ' ἥλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
Ἀγγελίην ἑτάρων ἐρέων καὶ ἀδύκεα πότμον.
Οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος, ἱέμενός περ,
Κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος· εὖ δέ ῥι ὄσσε
Δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.
Ἀλλ' ὅτε δή μιν πάντες ἀγασσάμεθ' ἔξερέοντες,
Καὶ τότε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον·
Ἤομεν, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
Εὕρομεν ἐν βήσῃσι τετυγμένα δώματα καλὰ
Ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
Ἔνθά δέ τις μέγαν ἰστὸν ἐποιχομένην λιγὺ ἄειδεν,
Ἢ θεὸς, ἠὲ γυνή· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλέοντες.
Ἡ δ' αὖθ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινάς,
Καὶ κάλει. οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, ὀϊόσάμενος δόλον εἶναι.
Οἱ δ' ἅμ' ἀϊς-ωάδησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὐτῶν
Ἐξεφάνη· δηρὸν δὲ καθήμενος ἐσκοπίαζον.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόπηλον
Ὤμοιϊν βαλόμην, μέγα, χάλκεον· ἀμφὶ δὲ τόξα.
Τὸν δ' αὖθ' ἡγεμόνα αὐτὸν ὁδὸν ἡγήσασθαι.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφοτέρῃσι καβὼν ἐλίσσετο γούνων,
Καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Μή μ' ἄγε κεῖσ' ἀέκοντα διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ.
Οἶδα γὰρ ὡς ὅτ' αὐτὸς ἐλάσσεαι, ὔτε τιν' ἄλλον
Ἄξεις σῶν ἑτάρων. ἀλλὰ ξὺν τοῖσδεσι θᾶσσον
Φεύγωμεν· ἦ γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Εὐρύλοχ', ἦτοι μὲν σὺ μένε· αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ
Ἔσθων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἅμα, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
Ὡς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσσας
Κίρκης ἵξεσθαι πολυφαρμάκου ἐς μέγα δῶμα,
Ἔνθά μοι Ἑρμείας χρυσόῤῥαπις ἀντεβόλησεν
Ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεμὼν ἀνδρῶν ἀοικῶν
Πρῶτον ὑπωΐητη, τῆπερ χαρίεσσα ἔβην·
Ἔνθ' τ' ἄρα μοι φῦ χηρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,

Πῆ

Ilicis fructum glandemque projecit, & fructum cerni,
Ad edendum, qualia sues cubare sueti semper edunt.
Eurylochus autem continuo venit celerem ad navem nigram,
Nuncium de sociis relaturus & amarum fatum:
Sed neque proloqui quibat verbum, cupidus licet,
Cor dolore ingenti perculsus. eique oculi
Lacrymis implebantur, luctum enim præ se ferebat animus.
Sed cum ei omnes instaremus interrogantes,
Tunc cæterorum sociorum narravit exitium:
Ivimus, ut jusseras, per querceta, inclyte Ulysses:
Invenimus in vallibus fabricatas ædes pulchras
Politis lapidibus, conspicuo in loco.
Illic quædam magnam telam texens argute canebat,
Aut dea, aut mulier: illi vero alloquebantur vocantes *eam*.
Quæ continuo egressa fores aperuit splendidas,
Et vocabat. simul omnes illi per imperitiam sequebantur:
At ego subsiti, ratus dolum esse.
Illi vero simul evanuerunt universi, neque quisquam eorum
Apparuit: diu autem desidens spectabam.
Sic ait. at ego gladium quoque argenteis clavis confixum
Humeris apposui, ingentem, ferreum: circum etiam arcum.
Illumque continuo jussi eandem viam ducere.
At ille ambabus prehendens precabatur genua,
Et me flens verbis alatis alloquebatur:
Ne me duc illuc invitum o Jovis alumne, sed relinque hic.
Novi enim quod neque ipse redibis, neque quenquam aliorum
Abduces tuorum sociorum. sed cum istis ocyus
Fugiamus: adhuc enim effugeremus malam diem.
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Euryloche, equidem tu mane isthic hoc in loco
Edens & bibens cavam apud navem nigram:
At ego vadam, dura enim mihi adest necessitas.
Sic fatus ab nave ego discedebam atque mari.
Sed cum jam eram pergens sactas per valles
Circes perventurus veneficæ ad magnam domum,
Ibi mihi Mercurius aureo caduceo *insignis* obviam venit
Incedenti ad domum, adolescenti viro similis
Primum pubescenti, cujus gratissima est pubertas:
Manuique mihi inhæsit, verbumque dixit, & compellavit:

Πῇ δ' αὖπως δύσῃσι δι' ἄκριας ἔρχεαι οἰῷ,
Χώρῳ ἄϊδρις ἐών; ἔπαροι δέ σι οἱ δ' ἐνὶ Κίρκης
Ἔρχεται, ὥστε σύες πυκινὸς κάδμωνας ἔχοντες.
Ἦ ὡς λυσόμεν῾ ἦλθ' ἔρχεαι; ἢδέ σέ φημι
Αὐτὸν νοστήσειν, μενέεις δὲ σὺ, ἔνθά περ ἄλλοι.
Ἀλλ' ἄγε δή σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω·
Τῇ τόδε φάρμακον ἐσθλὸν, ἔχων δ' ἐς δώματα Κίρκης
Ἔρχεο, ὅ κέν τοι κρατὸς ἀλαλκήσει κακὸν ἦμαρ,
Πάντα δὲ τοι ῥέξω ὀλοφώϊα δόλια Κίρκης.
Τέξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐν φάρμακα σίτῳ.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς θέλξαι σε δυνήσεται· ἐσθλὸν γὰρ ἔδωκα
Φάρμακον ἐσθλὸν, ὅ τοι δώσω. ἐρέω δὲ ἕκαστα·
Ὁππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ πελεμίζειν ῥάβδῳ,
Δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπαΐξας, ὥστε κταμένοιο μενοινᾶν.
Ἡ δέ σ' ὑποδδείσασα κελήσεται εὐνηθῆναι·
Ἔνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι δεῦ εὐνῆς,
Ὄφρά κέ τοι λύσῃ δ' ἑτάρους, αὐτόν τε κομίσσῃ.
Ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσειεν ἄλλο,
Μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν τεὴν ἠνίορα δείλην.
Ὣς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργειφόντης,
Ἐκ γαίης ἐρύσας, καί μοι φύσιν αὐτὴν ἔδειξεν.
Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος·
Μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί. χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον,
Νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν· ἐγὼ δ' ἐς δώματα Κίρκης
Ἤϊα, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
Ἕστην δ' εἰνὶ θύρῃσι θεὰς καλλιπλοκάμοιο.
Ἔνθα στᾶς ἐβόησα, θεὰ δέ μεν ἔκλυεν αὐδῆς.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς,
Καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
Καλοῦ, δαιδαλέου. ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Τέξε δέ μοι κυκεῶ χρυσείῃ δέπαϊ ὄρρα πίωμι.
Ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε, κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε, πιὼν ἔκπιον, οὐδέ μ' ἔθελξεν,
Ῥάβδῳ πεπληγυῖα, ἔπος τ' ἴαφτ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν,

Quorsum sic temere o infelix per juga incedis solus,
Locorum ignarus? socii autem tibi illi in Circes ædibus
Conclusi sunt, ut sues permunita latibula inhabitantes.
An hos liberaturus huc venis? neque te autumo
Ipsum redituram esse: manebis enim tu ubi utique alii.
Sed age jam te ex malis exsolvam atque servabo:
Accipe hoc medicamen bonum, retinens autem ad domum Circes
Vade, quod tibi a capite avertat malum diem.
Omnia autem tibi dicam pernicioſa consilia Circes:
Apparabit tibi mixturam, injiciet vero medicamina in panem:
Sed neque sic labefacere te poterit; non enim permittet
Remedium bonum quod tibi dabo. dicam vero singula:
Quando Circe te percutiet prælonga virga,
Tum scilicet tu gladium acutum extrahens a femore
In Circen irrue, perinde atque interficiendi cupidus:
Illa vero te subtimescens invitabit ad concubitum:
Ibi tu neutiquam deinde recusa deæ lectum,
Ut tibi dissolvatque socios, ipsumque *te benigne* curet:
Sed jube ipsam beatorum magnum juramentum jurare,
Haud ullum tibi ipsi detrimentum malum paraturam se aliud,
Ne te nudatum malum & effœminatum faciat.
Sic locutus præbuit medicamentum Mercurius,
Ex terra evulsum, & mihi naturam ejus monstravit.
Radice quidem nigrum erat, lacti vero simile flos:
Moly autem ipsum vocant dii: difficileque effossu
Viris utique mortalibus: dii autem omnia possunt.
Mercurius quidem post hæc discessit ad magnum olympum,
Per insulam sylvosam: ego autem ad domum Circes
Ibam. multaque mihi cor cogitabat eunti.
Constiti autem pro foribus deæ cirratæ:
Ibi stans clamavi, dea autem meam exaudivit vocem.
Quæ statim egressa fores aperuit splendidas,
Et invitabat: at ego sequebar mœrens corde,
Collocavit autem me introducens in sedili argenteo clavis,
Pulchro, fabrefacto: scabellumque sub pedibus erat.
Adornavit autem mihi mixturam aureo poculo ut biberem:
Et medicamen immisit, mala meditans in animo.
Sed postquam dedit, & ebibi, neque me labefecit,
Virgula feriens, verbumque dixit, & compellavit:

Ἔρχεο νῦν συφεόνδε, μετ' ἄλλων λέξον ἑταίρων.
Ὡς φάτ'· ἐγὼ δ' αὖρ ἔξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρῷ,
Κίρκην ἐπήϊξα, ὥστε κταμέναι μενεαίνων.
Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε, καὶ λάβε γούνων,
Καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Θαῦμά μ' ἔχει ὡς ὄπα πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
Οὐδέ γάρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη
Ὅς κε πίῃ, καὶ πρῶτον ἀμείλεται ἕρκος ὀδόντων.
Σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.
Ἦ σύγ' Ὀδυσσεύς ἔσσι πολύτροπος, ὅν τέ μοι αἰεὶ
Φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης,
Ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
Εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήσομεν, ὄφρα μιγέντε
Εὐνῇ καὶ φιλότητι, πεποίθομεν ἀλλήλοισιν.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κέλῃ σοι ἤπιον εἶναι;
Ἦ μοι σοῖς μὲν ἔδηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους·
Αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
Εἰς θάλαμόν τ' ἰέναι, καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
Ὄφρά με γυμνωθέντα, κακὸν καὶ ἀνήνορα θείης;
Οὐδ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι τῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
Εἰ μή μοι πρῶτον γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Μήτί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεαι ἄλλο.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυεν ὡς ἐκέλευον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσέν τε τελέσσέν τε τὸν ὅρκον,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.
Ἀμφίπολοι δ' ἄρα τῇγε διηνεκὲς ἐν μεγάροισι πένοντο
Τέσσαρες, αἳ οἱ δῶμα κάτα δρήσεσκον ἔασι.
Γίνονται δ' ἄρα ταί γ' ἐκ τε κρηϊδέων, ἀπό τ' ἁλσέων,
Ἔκ θ' ἱερῶν ποταμῶν, οἵ τ' εἰς ἅλαδε προρέουσι.
Τέων ἡ μὲν ἔβαλλε θρόνοις ἐνὶ ῥήγεα καλά,
Πορφύρεα καδύπερθε, ὑπένερθε δὲ λῖν' ὑπέβαλλεν·
Ἡ δ' ἑτέρη προπάροιθε θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
Ἀργυρέας, ἐπὶ δὲ σφι ἄδεα χρύσεια κίθησε.
Ἡ δὲ τερπὸν κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
Ἡδὺ μὲν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δὲ χρύσεια πύελλα·
Ἡ δὲ πετάρνῃσιν ὄρσασ' ἐφόρει, καὶ πῦρ ἀνέκαιεν

Πολ-

Abi nunc in haram, cum cæteris cuba sociis.
Sic ait. ego autem gladium acutum stringens a femore,
In Circen irrui, tanquam occidere cogitans.
Illa vero magnum exclamans subtercurrit, & prehendit genua,
Et me lamentans verbis volatilibus allocuta est:
Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs atque parentes?
Stupor me tenet quod cum biberis hæc medicamina, haud labefactus es.
Neque enim quisquam alius vir hæc medicamina sustinuit
Quicumque hauserit, & primum transmiserit per septum dentium.
Tibi vero aliqua in pectoribus indomita mens est.
Certe tu Ulysses es versutus, quem mihi semper
Prædixit venturum aureæ virgæ dominus Mercurius,
Ex Troja reversum celeri cum nave nigra.
Sed age sane in vaginam gladium pone, nos vero deinde
Lectum nostrum conscendamus, ut commixti
Lecto & amore, confidamus invicem nobis.
Sic ait, at ego ipsam excipiens alloquebar:
O Circe, quo pacto me jubes tibi mitem esse?
Quæ mihi sues quidem feciſti in domibus socios:
Ipsum autem hic detinens, dolosa jubes
Ad thalamum ire, & tuum conscendere lectum,
Ut me nudatum, malum & effœminatum facias?
Haud equidem ego volo tuum conscendere lectum,
Nisi mihi sustineas dea magnum juramentum jurare,
Nullum mihi damnum malum machinaturam te aliud.
Sic dicebam. illa vero continuo juravit ut jubebam.
At postquam juravit perfecitque jusjurandum,
Tum ego Circes conscendi perpulchrum lectum.
Ancillæ autem fidæ in domo satagebant
Quatuor, quæ ei per domum ministræ erant.
Nascuntur autem hæ ex fontibus, & a nemoribus,
Et ex sacris fluminibus, quæ in mare profluunt.
Harum una quidem injecit sedilibus tincta stragula pulchra,
Purpurea superne, inferne lintea candida subjecit:
Altera vero ante sedilia explicuit mensas
Argenteas, eisque imposuit aureas lances:
Tertia vero cratere mellifluum vinum miscebat
Dulce in argenteo, distribuit autem aurata pocula:
Quarta vero aquam ferebat, & succendit ign u

Πολὺν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ· ἰαίνετο δ' ὕδωρ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ λώπι χαλκῷ,
Ἐς ῥ' ἀσάμινθον ἔσασα, λό' ἐκ τρίποδος μεγάλοιο,
Θυμῆρες κεράσσασα κατὰ κρατός τε ἠ ὤμων,
Ὄφρά μοι ἐκ καμάτου δυμοφθόρον ἔλετο γυῖων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λύσέν τε, ἠ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ μι χλαῖναν καλὴν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα·
Εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
Καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι παρὰ δὲ ζεστὴν ἐπάνυσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδεα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Ἔσθιεν δ' ἐκέλευεν· ἐμῷ δ' ἐχ ἤδετο θυμῷ.
Ἀλλ' ἤμην ἀλοφρονέων, κακὰ δ' ὄσσετο θυμός.
Κίρκη δ' ὡς εἶδησεν ἔμ' ἤμενον, οὐδ' ἐπὶ δίφρῳ
Χεῖρας ἰάλλοντα, συγερὸν δέ με πένθος ἔχοντα,
Ἄγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Τίφθ' οὕτως Ὀδυσεῦ κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀναύδῳ,
Θυμὸν ἔδων; βρώμης δ' οὐχ ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;
Ἦ τινά που δόλον ἄλλον ὀΐεαι, οὐδέ σε χρὴ
Δειδίμεν· ἤδη γάρ τοι ἐπώμοσα καρτερὸν ὅρκον.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ Κίρκη, πὼς γάρ κεν ἀνὴρ ὃς ἐναίσιμος εἴη,
Πεῖν τλαίη πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Πρὶν λύσασθ' ἑτάρους ἠ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι;
Ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
Λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω φίλους ἑτάρους.
Ὣς ἐφάμην, Κίρκη δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
Ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρὶ, θύρας δ' ἀνέῳξε συφειοῦ·
Ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐνεώροισιν.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι· ἡ δὲ δι' αὐτῶν
Ἐρχομένη προσάλειφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.
Τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ἃς πρὶν ἔφυσαν
Φάρμακον ὀλόμενον, ὅ σφιν πόρε πότνια Κίρκη·
Ἄνδρες δ' αὖθ' ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν,
Καὶ πολὺ καλλίονες ἠ μείζονες εἰσοράασθαι.
Ἔγνωσαν δέ μ' ἔπειτα, ἕκαστος δ' ἐν χερσὶν ἕλεν

Πά-

Multum ſub tripode magno: calefiebat autem aqua.
Aſt ubi jam ferbuit aqua in ſplendido aheno,
In labrum mittens me, lavit ex tripode magno,
Animo meo gratum ſpargens per caputque & humeros,
Donec mihi laſſitudinem animi peſtem exemit membris.
Aſt ubi lavit, & unxit pingui oleo,
Meque læna pulchra induit atque tunica:
Collocavit me introductum in ſedili argenteo clavos
Pulchro, fabrefacto: ſcabellumque ſub pedibus erat.
Aquam autem ancilla gutto infundebat ferens
Pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete,
Ad lavandum: juxta autem politam explicuit menſam.
Panem autem pudica proma appoſuit ferens,
Edulia multa apponens, gratificans de præſentibus:
Edere autem juſſit: meo tamen non placebat animo.
Sed ſedebam alia cogitans, mala enim prævidebat animus.
Circe autem ut animadvertit me ſedentem, neque ad cibum
Manum porrigentem, gravem autem me dolorem habentem,
Prope aſtans verba volatilia dixit:
Quid ſic Ulyſſes ſedes ſimilis muto,
Animum rodens? cibum autem non attingis neque potum?
Certe aliquem dolum alium times, neque te oportet
Timere: jam enim juravi tibi firmum juramentum.
Sic ait: at ego ipſam excipiens dixi:
O Circe, quis enim vir, qui æquus & juſtus ſit,
Prius ſuſtineat guſtare cibum atque potum,
Antequam ſolverit ſocios & præ oculis viderit?
Sed ſi nempe benigna bibere edereque jubes,
Solve, ut oculis videam perdilectos ſocios.
Sic dicebam. Circe autem ex ædibus ibat
Virgam habens in manu, foreſque aperuit haræ:
Exegitque porcis ſimiles novem annorum.
Illi quidem continuo ſtabant oppoſiti: ipſa autem per eos
Incedens adunxit unicuique medicamen aliud.
Eorumque membris pili defluebant, quos ante produxerat
Medicamen exitiale, quod ipſis dederat auguſta Circe:
Virique ſtatim fiebant juniores quam antea fuerant,
Et multo pulchriores & majores aſpectu.
Agnoverunt autem me illi, hæſeruntque in manibus quiſque:

Πᾶσιν δ' ἱμερόεις ὑπέδυ γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
Σμερδαλέον κονάβιζε. θεὰ δ' ἐλέαιρε ἧ αὐτή·ι
Ἡ δέ μιν ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἔρχεο νυῖ ἐπὶ νῆα θοὴν ἧ δῖναν ἁλὸς ἅσης·
Νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσατε ἠπειρόνδε,
Κτήματα δ' ἐν σπήεσι πελάσσατε, ὅπλά τε πάντα·
Αὐτὸς δ' αὖ ἰέναι, ἧ ἄγειν ἑλίκρας ἑταίρους.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοιγ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
Βλῶ δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν ἧ δῖναν ἁλάσσης·
Εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ νηῒ θοῇ ἑλίκρας ἑταίρους
Οἰκτρ' ὀλοφυρομένους, ἁλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας.
Ὡς δ' ὅταν ἀγρωσταὶ πόρτιες περὶ βῦς ἀγελαίας
Ἑλδόμεναι ἐς κόπρον, ἐπὴν βοσάνης κορέσωνται,
Πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι· οὐδέ τι σηκοὶ
Ἴσχυ', ἀλλ' ἀδινὸν μυκώμεναι ἀμφιθέουσι·
Μητέρας· ὣς ἐμὶ κῆνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
Δακρυόεντες ἔχυντο. δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμός
Ὡς ἔμεν ὡς εἰ πατρίδ' ἱκοίατο ἧ πόλιν αὐτῶν
Τρηχείης Ἰθάκης, ἵνα τ' ἔτραφεν ἠδ' ἐγένοντο·
Καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Σοὶ μὲν νοστήσαντι, διοτρεφές, ὥς ἐχάρημεν
Ὡς ἐπὶ τ' εἰς Ἰθάκην ἀφικόμεθα πατρίδα γαῖαν·
Ἀλλ' ἄγε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.
Ὣς ἔφαν. αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην μαλακοῖς ἐπέεσσιν,
Νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἠπειρόνδε,
Κτήματά τ' ἐν σπήεσι πελάσσομεν, ὅπλά τε πάντα.
Ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἕπεσθαι,
Ὄφρα ἴδηθ' ἑτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
Πίνοντας ἧ ἔδοντας. ἐπήετανὸν γὰρ ἔχουσιν.
Ὡς ἐφάμην. οἱ δ' αὖτα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
Εὐρύλοχος δέ μοι οἷος ἐρύκακε πάντας ἑταίρους,
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἆ δύλοι, πόσ' ἴμεν; τί κακῶν ἱμείρετε αὖτον,
Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι; ἦ κεν ἅπαντας
Ἢ σῦς ἠὲ λύκους ποιήσεται, ἢὲ λέοντας,
Οἵ κέν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσομεν ἧ ἀνάγκῃ,
Ὥσπερ Κύκλωψ ἐρύ', ὅτε οἱ μήλοισιν ἵκοντο
Ἠμύτεροι ἕτεροι, σὺν δ' ὀ θρασὺς ἦεν Ὀδυσσεύς.

Τὼ

Omnibus autem dulcis ſubortus eſt luctus, circumque domus
Horrendum reſonabat. dea vero miſerta eſt & ipſa:
Quæ prope me ſtans locuta eſt dia dearum:
Generoſe Laertiade multiſcie Ulyſſes,
Vade nunc ad navem celerem & ad littus maris:
Navem quidem omnium primum ſubducite ad continentem,
Poſſeſſioneſque in ſpeluncas propius ferte, armaque omnia:
Ipſe autem ſtatim revertere, & adduc dilectos ſocios.
Sic ait. at mihi perſuaſus eſt animus generoſus.
Inſtitique ire ad navem celerem & littus maris:
Inveni deinde juxta navem celerem dilectos ſocios
Miſerabiliter lugentes, tenellas lacrymas profundentes.
Ac veluti villaticæ vitulæ circum vaccas armentales
Venientes ad mandram, poſtquam herbæ ſaturæ ſunt,
Omnes ſimul vitulantur adverſum: neque amplius ſtabula
Detinent, ſed multum mugientes circum currunt
Matres: ſic *circum* me illi ubi viderunt oculis,
Lacrymantes effundebantur. putabatque ipſorum animus
Ita eſſe quaſi in patriam veniſſent & urbem ſuam
Aſperæ Ithacæ, ubi nutriti ſunt atque nati:
Et me lugentes verbis volatilibus alloquebantur:
Tibi quidem redeunti, Jovis alumne, ſic gratulamur
Perinde atque ſi in Ithacam veniſſemus patriam terram:
Sed age cæterorum ſociorum narra interitum.
Sic dicebant. aſt ego alloquebar blandis verbis:
Navem quidem omnium primum ſubducamus in littus,
Bonaque in ſpeluncis reponamus, armaque omnia.
Vos autem accelerate me una univerſi ſequi,
Ut videatis ſocios ſacris in ædibus Circes
Bibentes & comedentes. copiam enim habent.
Sic dicebam. illique celeriter meis verbis obediebant.
Eurylochus tamen ſolus mihi detinebat omnes ſocios,
Et eos compellando, verbis volucribus allocutus eſt:
Ah miſeri, quo imus? quid mala concupiſcitis iſta,
Circes ad ædes ut deſcendatis? quæ omnes
Aut ſues aut lupos reddet, aut leones,
Qui ei magnam domum cuſtodiamus etiam neceſſario,
Ut Cyclops fecit, quando ei *ad* caulam venerunt
Noſtri ſocii, unaque hic audax ſecutus eſt Ulyſſes.

Hu-

Τόφρα γὰρ ἧ κεῖνοι ἀπασθαλίῃσιν ὄλοντο.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔγωγε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
Σπασσάμενος παρὰ μηροῦ, παρὲξ ἐπὶ γαίῃ θείνων,
Τῷ οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν ἔδασθε πελάσσαι,
Καὶ πυῷ περ ἐόντι μάλα χεδόν. ἀλλά μ' ἑταῖροι
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος,
Διογενές, πῖπτον μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ κελεύεις,
Αὐτὸς παρ' νηΐ τε μένειν ἧ νῆα ἔρυσθαι·
Ἡμῖν δ' ἡγεμόνευε ἰὼν πρὸς δώματα Κίρκης.
Ὣς φάμενοι, παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
Οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλῃ παρὰ νηὶ λέλειπτο,
Ἀλλ' ἕπετ'· ἔδδεισεν γὰρ ἐμοὶ ἔκπαγλον ἐνιπήν.
Τόφρα δὲ τοὺς ἄλλους ἑτάρους εὖ δώμασι Κίρκη
Ἐνδυκέως λοῦσέν τε, ἧ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ.
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ἕλκας βάλεν, ἠδὲ χιτῶνας.
Δαινυμένους δ' ἄρα πάντας ἐφάρμεν εὖ μεγάροισιν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον, φράσσαντό τε πάντα,
Κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ στοναχίζετο δῶμα.
Ἡ δέ μιν ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων.
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μηκέτι νῦν δαλερὸν γόον ὄρνυτε. οἶδα καὶ αὐτὴ
Ἢ μὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθετ' ἄλγεα ἰχθυόεντι,
Ἢ δ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσῳ.
Ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμεα, ἧ πίνετε οἶνον,
Εἰσόκεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε,
Οἷον ὅτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
Τρηχείης Ἰθάκης· νῦν δ' ἀσκελέες ἧ ἀδύμοι,
Αἰεὶ ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι· οὐδέ σοὶ ὑμῖν
Θυμὸς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐπεὶ μάλα πολλὰ πέπουσθε.
Ὣς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα μὲν ἤματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα ἧ μέθυ ἡδύ.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ὥραι ἔασιν,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα μακρὰ τελέσθη,
Καὶ τότε μ' ἑκκαλέσαντες ἕταροι εἰσῆλθον ἑταίρου,
Δαιμόνι', ἤδη νῦν μεμνήσκου πατρίδος αὖτε,
Εἴ τοι δέσφατόν ἐστι σαωθῆναι, ἧ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον ἧ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἔφαν. αὐτὰρ ἐμοιγ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.

Ὣς

Hujus enim etiam illi insipientia perierunt.
Sic ait. at ego in mente constituebam,
Stringens longum gladium crasso a femore,
Hoc ei abscindens caput ad solum dejicere,
Tametsi consanguinitate proximo. sed me socii
Mollibus verbis retinebant aliunde alius;
Jovis alumne, hunc quidem sinamus, siquidem tu jubes,
Hic juxta navem manere & navem custodire:
Nobis autem dux esto sacram ad domum Circes.
Sic locuti, ab nave ascendebant atque mari.
Neque tamen Eurylochus cavam apud navem relinquebatur,
Sed sequebatur: timebat enim meas atroces minas.
Interea vero cæteros socios in domo Circe
Studiose lavitque, & unxit pingui oleo,
Circumque lænas induit, atque tunicas.
Epulantes autem pulchre omnes invenimus intra ædes.
Hi vero postquam invicem conspexerunt, reputaruntque omnia,
Flebant lugentes, undequaque autem resonabat domus.
Illa vero prope me stans alloquebatur dia dearum:
Divine Laertiade versute Ulysses,
Ne amplius nunc tenellum luctum excitetis. novi & ipsa
Partim quot in ponto passi estis dolores piscoso,
Partim quot inimici viri mala tibi intulerunt in continente.
Sed agite comedite cibum, & bibite vinum,
Donec denuo animum intra præcordia receperitis,
Qualem *habebatis* cum primum relinqueretis patriam terram
Asperæ Ithacæ: nunc vero aridi *lassitudine estis* & tristes,
Semper erroris duri memores: neque unquam vobis
Animus est in lætitia, quia multa passi estis.
Sic ait. nobisque mox persuasus est animus generosus.
Hic quidem diebus omnibus integrum in annum
Sedimus epulantes carnes immensas & suave vinum:
Sed quando jam annus erat, & circumvertebantur horæ,
Mensibus exactis, & dies longi perfecti erant,
Tunc me evocantes alloquebantur percari socii:
Infelix, jam nunc memor esto patriæ terræ,
Si tibi fatale est servari, atque pervenire
Domum in excelsam & tuam in patriam terram.
Sic dicebant. at mihi persuasus est animus generosus.

Sic

Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἤμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
Ἠμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα·
Αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέος δίνης,
Γύμνωσ' ἐλισσάμενος· θεὰ δέ μοι ἔκλυεν αὐδῆς·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Ὦ Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν ἣν περ ὑπέστης,
Οἴκαδε πεμφθῆμεναι. θυμὸς δέ μοι ἤδη ἔοικεν
Ἠδ' ἄλλων ἑτάρων, οἳ μοι φθινύθουσι φίλον κῆρ,
Ἀμφ' ἐμὲ ὀδυρόμενοι, ὅτε που σύγε νόσφι γένηαι.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μηκέτι νῦν ἀέκοντες ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ·
Ἀλλ' ἄλλην χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι, καὶ ἱκέσθαι
Εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
Ψυχῆ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
Μάντηος ἀλαοῦ, τῷ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι.
Τῷ καὶ πεδηεῶτα νόον πόρε Περσεφόνεια
Οἷῳ τετιμῆσθαι· τοὶ δὲ σκιαὶ αἰόωσιν.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοὶ γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
Κλαῖον δ' ἐν λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ τι θυμὸς
Ἤδελ' ἔτ' ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε κορέσθην,
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγήσεται ἐμοί;
Εἰς Ἄϊδος δ' οὔτις πω ἀφίκετο νηὶ μελαίνῃ.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μή τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ περὶ νηὶ μελέσθω·
Ἱστὸν δὲ στήσας, ἁπὰ δ' ἱστία λάβρα πετάσσας,
Ἧσθαι. πνοιὴ δέ κέ σε πανὺ Βορέαο φέρῃσιν.
Ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ νηὶ δι' Ὠκεανοῖο περήσῃς,
Ἔνθ' ἀκτὴ τε λέχεα καὶ ἄλσεα Περσεφονείης
Μακραί τ' αἰγείροι, καὶ ἰτέαι ὠλεσικαρποι.
Νῆα μὲν αὐτοῦ κάλσαι ἐπ' Ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
Αὐτὸς δ' εἰς Ἀΐδαο ἰέναι δόμον ἠεροειδέα.
Ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθοντά τε ῥέουσι
Κωκυτός θ', ὃς δὴ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ,

Sic tum quidem tota die ad ſolis occaſum
Sedimus epulantes carnes infinitas & ſuave vinum:
Quando vero ſol occidit, & caligo advenit,
Illi quidem dormierunt per ædes obſcuras:
At ego Circes inſcendens perpulchrum lectum,
Ad genua ſupplex rogavi: dea vero meam audivit vocem:
Et ipſam compellans verba volatilia dixi:
O Circe, perfice mihi promiſſionem quam promiſiſti,
Ad domum miſſuram. animus enim mihi impellitur jam,
Atque cæterorum ſociorum, qui mihi affligunt carum cor,
Circa me lamentantes, quandocunque tu abes.
Sic dicebam. illa continuo excepit dia dearum,
Divine Laertiade vaferrime Ulyſſes,
Ne amplius nunc inviti mea manete in domo:
Sed aliam oportet primum viam perficere, & pervenire
In Plutonis domos & ſævæ Proſerpinæ,
Animam conſulturos Thebani Tireſiæ,
Vatis cæci, cujus præcordia integra ſunt.
Ei etiam mortuo mentem tribuit Proſerpina
Solus ut ſaperet: reliqui autem umbræ volitant.
Sic ait. at mihi fractum eſt meum cor:
Flebam autem in lecto ſedens, neque animus
Volebat amplius vivere & videre lumen ſolis,
Aſt ubi flendo volutandoque ſaturatus eram,
Tunc ſcilicet ipſam verbis excipiens alloquebar:
O Circe, quiſnam hanc viam præibit?
In Plutonis domos enim nemo unquam pervenit nave nigra.
Sic dixi. illa continuo reſpondit dia dearum:
Divine Laertiade verſute Ulyſſes,
Minime tibi ducis deſiderium apud navem curæ ſit.
Quin malo erecto, veliſque albis expanſis,
Sede: illam enim tibi flatus Boreæ feret.
Sed cum jam nave per Oceanum trajecetis,
Ubi littuſque molle & nemora Proſerpinæ,
Longæque populi, & ſalices ſteriles,
Navem quidem illic ſiſte in Oceanum vorticoſum,
Ipſe autem in Plutonis eas domum obſcuram.
Ubi & in Acherontem Pyriphlegethonque confluunt
Cocytuſque, qui ſcilicet Stygis aquæ eſt rivus,

Et

Πέτρη τε, ξυμβλῆτε τε δύω ποταμῶν ἐριδούπων.
Ἔνθα δ' ἔπειθ' Ἥρως χριμφθεὶς πέλας, ὡς σε κελεύω,
Βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὴν χεῦσαι πᾶσι νεκύεσσι,
Πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδεῖ οἴνῳ,
Τὸ τρίτον αὖδ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ παλύνειν.
Πολλὰ δὲ γουνοῦσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη
Ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλησάμεν ἐσθλῶν.
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερεύσαμεν οἴῳ,
Παμμέλαιναν, ὃς μήλοισι μεπαπρέπει ὑμετέροισιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἀρὰς ἐχέσῃ λίσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν
Ἔνδ' ὄϊν ἀρνειὸν ῥέζειν δήλυν τε μέλαιναν,
Εἰς Ἔρεβος στρέψας, αὐτὸς δ' ἀποτρόπι τραπέσθαι,
Ἱέμενος ποταμοῖο ῥοάων. ἔνθα δὲ πολλαὶ
Ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνειώτων.
Δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνειν καὶ ἀνώγειν
Μῆλα τὰ δὴ κατέκηε ἰσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ
Δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
Ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
Αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Ἧσθαι, μηδὲ ἐᾶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
Αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Ἔνθά τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται, ὄρχαμε λαῶν,
Ὅς κέν τοι ἐπίηισιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
Νόστον δ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς.
Ἀμφὶ δέ μ' χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν.
Αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἴννυτο Νύμφη
Λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ,
Καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέδησε καλύπτρην.
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ δώματ' ἰὼν ἔτορυνον ἑταίρους,
Μαλιχίοις ἐπέεσσι παραστὰς ἄνδρα ἕκαστον,
Μηκέτι νῦν ἕδοντας ἀωτεῖτε γλυκὺν ὕπνον·
Ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Οὐδὲ μὲν ἀδ' ἐνδυμπερ ἀπήμονας ἦγον ἑταίρους·
Ἐλπήνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, οὐδέ τι λίην
Ἀλκιμος ἐν πολέμῳ, ἔτι φρεσὶν ἦσιν ἀραρώς,

Ος

Et rupes, confluensque duorum fluviorum est murmurantium.
Ibi deinde Heros accedens prope, ut te jubeo,
Fossam fode cubitalem quaquaversum.
Circa illam libamen funde omnibus manibus,
Primum mulso, deinde etiam dulci vino,
Tertium autem aqua: insuper autem farinam albam misce.
Multa vero supplicato manium inanibus capitibus,
Te reversum in Ithacam, sterilem vaccam quæ optima *sit*
Sacrificaturum domi tuæ, pyramque impleturum rebus bonis:
Tiresiæ vero seperatim arietem sacrificaturum soli,
Prorsus nigrum, qui inter oves excellit vestras.
Ast ubi precibus oraveris inclytas gentes mortuorum,
Ibi tum ovem marem sacrifica fœmellamque nigram,
Ad Erebum convertens, ipse autem seorsim aversus sis,
Contendens ad fluvii fluenta. ibi vero multæ
Animæ accedent manium defunctorum.
Nimirum tunc deinde socios hortare & jube
Oves quæ scilicet jacebunt mactatæ sævo ferro
Excoriatas comburere: vota vero facere diis,
Præpotenti Plutoni & sævæ Proserpinæ.
Ipse autem gladium acutum extrahens a femore
Sedeas, neque permitte manium inania capita
Ad sanguinem prope accedere, antequam Tiresiam sciscitaris.
Hic tibi statim vates adveniet, o dux populorum,
Qui tibi dicat viam & modum itineris,
Reditumque, ut per pontum proficiscaris piscosum.
Sic dixit: statimque aureo throno conspicua venit aurora.
Me vero læna tunicaque vestibus vestivit.
Ipsa autem candidam togam ingentem induit Nympha
Tenuem & venustam, zonaque cinxit lumbos,
Pulchra, aurea: capitique imposuit calanticam.
At ego per domum vadens adhortabar socios,
Mollibus verbis astans virum quenque:
Ne amplius nunc dormientes carpite dulcem somnum:
Sed eamus: jam enim mihi edixit veneranda Circe.
Sic dicebam, illis vero persuasus est animus generosus.
Neque tamen vel inde saltem mali expertes abduxi socios:
Elpenor quidam erat minimus natu, neque nimis
Fortis in bello, neque mente sua aptus,

Qui

Ὅς μοι ἀνδρὶ ἑταίρων ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
ψυχῇ ἡμείρων καταλέξεσθαι οἰνοβαρείων·
Κινυμένων δ' ἑταίρων ὅμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας,
Ἔξεπίνης ἀνόρουσε, καὶ ἐκλέετο φρεσὶν ὄρσαι
Ἀμφορέα καταβλῶπα ἰὼν ἐς πλήμυρις μακρὰς·
Ἀλλὰ καταπτακρὰ πέσεν, ἐκ δέ οἱ αὐχὴν
Ἀστραγάλων ἔαγη, ψυχὴ δ' ἀϊδόσδε κατῆλθε.
Ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον,
Φάσθαί νύ που οἴκονδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Ἔρχεσθ'· ἄλλῳ δ' ἡμῖν ὁδὸν τεκμήρατο Κίρκη
Εἰς Ἄϊδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
Ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο.
Ὣς ἐφάμην. τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
Ἐζόμενοι δὲ κατ' αὖθι γόων, ἄλοντό τε χαίτας.
Ἀλλ' ὅ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ δῖναν ἁλὸς ἤμεν
Ἤομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
Τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένῃ Κίρκη παρὰ νηὶ μελαίνῃ
Ἀρνειὸν κατέδησεν ὄϊν, ἠλυθε τε μέλαινα,
Ῥῖα παρεξελθοῦσα. τίς ἂν θεὸν ὧδε ἐΐσκοι
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδοιτ', ἢ ἔνδ' ἢ ἔνθα κιόντα;

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Λ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Ἀπεγγέλλει τῶν κατὰ τὰς Κίρκης ἑνωλὰς εἰς ᾅδου καταβάντα, καὶ ὡς ἤκουσε Τειρεσίου τὰ μάντευσις περὶ τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων σωτηρίας, καὶ ὡς τὰς Ἥρωας καὶ τὰς Ἡρωίδας εἶδεν ἐν ᾅδου, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τῶν εἰς Ἴλιον συστρατευσάντων ἑνίους, καὶ τῶν ἐν ᾅδου κολαζομένων τινάς.

Λάμβδα δ' ἐν αἴσῃ ψυχᾶς ἐσύτυχεν Ὀδυσσεύς.

Αὖτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
Νῆα μὲν ἂρ πρώτιστον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ἐν δ' ἱστὸν πείσαντα καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ·
Ἐν δὲ καὶ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ

5. βαί-

Qui mihi seorsim a sociis sacris in ædibus Circes
Refrigerium cupiens dormivit vino gravatus:
Moventium autem *se* sociorum tumultum, & strepitum audiens,
Repente surrexit, & oblitus fuerat mente sua
Retro descendere iens in scalam longam:
Sed recta de tecto decidit, eique cervix
Ex articulis fracta est, anima vero ad inferos descendit.
Venientibus autem illis ego sermonem dixi:
Autumastis fortassis domum caram in patriam terram
Ituros: aliam autem nobis viam ostendit Circe
In Plutonis domum & sævæ Proserpinæ,
Animam consulturis Thebani Tiresiæ.
Sic dixi. Illis vero fractum est carum cor.
Sedentes autem illic flebant, vellebantque capillos.
Sed enim nullus profectus fiebat lugentibus.
Sed quando jam ad navem celerem & littus maris
Ibamus tristes, teneras lacrymas profundentes,
Interea vadens Circe ad navem nigram
Masculam alligavit ovem, fœmellamque nigram,
Facile prætergressa. quis deum nolentem
Oculis videat, aut huc aut illuc euntem?

ODYSSEÆ HOMERI XI.

LIBRI

Argumentum.

ENarrat quomodo ad Circes mandata ad inferos descenderit: & quo pacto audiverit Tiresiam vatem de sua & cæterorum fortuna. Et ut Heroas & Heroidas viderit apud inferos, & matrem, & eorum, qui ad Ilium militarunt, nonnullos & eorum, qui apud inferos puniuntur.

A. Apud Orcum animas convenit Ulysses.

ASt ubi ad navem devenimus & mare,
Navem omnium primum deduximus in mare divinum,
Malumque imposuimus & vela navi nigræ.
Etiam pecudes fumentes inegimus, atque ipsi quoque

Βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες·
Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
Ἴκμενον ἧρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
Ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆας,
Ἥμεθα, τὼ δ' ἀνέμοός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
Τῆς δὲ παννυχίης τέτατο ἱστία πουλυπορούσης.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἣ δ' ἐς πείρατ' ἵκανε βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο.
Ἔνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμός τε πόλις τε
Ἠέρι τῇ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι, οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
Οὐδ' ὁπότ' ἂν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Οὐδ' ὅταν αὖ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτράπηται·
Ἀλλ' ἐπὶ νύξ ὀλοὴ τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλάσαντες ἐκείλσαμεν· ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ
Εἱλόμεθ', αὐτοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο
Ἤομεν, ὄφρ' ἐς χῶρον ἀφικόμεθ' ὃν φράσε Κίρκη.
Ἔνθ' ἱερῆϊε μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
Εἶχον· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Βόθρον ὄρυξα ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·
Ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὰς χέομεν πᾶσι νεκύεσσιν,
Πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
Τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
Πολλὰ δὲ γυιοῦμαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη
Ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ἰὴν ἱερὴν σημήνασθαι
Μοῦνον, ὃς μήλοισι μελαινέφεσι ἰφθίτοισιν·
Τὸν δ' ἐπεὶ ἀψορρόοις λιτῇσί τε ἔθνεα νεκρῶν
Ἔλισσόμην, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα·
Ῥέε βόθρον, ῥέε δ' αἷμα κελαινεφές· αἱ δ' ἀγέροντο
Ψυχαὶ ὑπ' ἐξ Ἐρέβεος νεκύων καταπεπτηώτων,
Νύμφαι τ', ἠίθεοί τε, πολυτλήτοί τε γέροντες,
Παρθενικαί τ', ἁπαλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι,
Πολλοὶ δ' ὀπάονες χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν
Ἄνδρες ἀρηῖφατοι, βεβροτωμένα τ' ἄρεϊ ἕσσαι,
Οἵ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
Θεσπεσίῃ ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ἥρει·

Conſcendimus mœrentes, uberes lacrymas profundentes.
Nobis autem rurſus a poſteriori parte navis nigræ proram
Secundum ventum immittit implentem velum, bonum ſo-
cium,
Circe cirrata potens dea *humana* voce utens.
Nos autem arma cuncta diſponentes per navem,
Sedimus. ipſam *navem* ventuſque gubernatorque dirigebat.
Cujus tota die extendebantur vela per pontum vadentis.
Occidit autem ſol, obſcurabanturque omnes vici.
Et ea ad fines pervenit profundi Oceani:
Hic vero Cimmeriorum erat virorum populuſque civitaſque
Caligine & nube tecti, neque unquam eos
Sol lucidus aſpicit radiis,
Neque cum vadit ad cælum ſtelliferum,
Neque cum rurſus ad terram de cælo vertitur:
Sed nox pernicioſe ſupervolat miſeris mortalibus.
Navem quidem illuc profecti ſubduximus: pecudes autem
Extraximus. ipſi autem contra ad fluxum Oceani,
Ibamus, donec in locum pervenimus quem indicaverat Cir-
ce.
Hic victimas quidem Perimedes Eurylochuſque
Tenebant: ego autem gladium acutum extrahens a femore,
Foſſam feci cubitalem inde & inde:
Circa eam autem libamina fundebamus omnibus manibus,
Primum mulſo, poſtea vero dulci vino,
Tertioque aqua, inſuper molam albam miſcebam:
Multaque precatus ſum *vovens* manium infirma capita,
Ubi veniſſem in Ithacam, ſterilem bovem quæ optima
Me ſacrificaturum in ædibus, pyramque impleturum bonis:
Tireſiæ vero ſeorſim ovem ſacrificaturum ſoli
Totam nigram, quæ inter pecora excellat noſtra.
Has ubi votis & precibus gentes mortuorum
Precatus eram, illas pecudes prehendens eis cervices abſcidi
Super foſſam, fluebat vero ſanguis niger: atque congregaban-
tur
Animæ ex Erebo mortuorum defunctorum,
Sponſæque, juveneſque, & ærumnoſi ſenes,
Virgunculæque teneliæ, recenti luctu *faucium* animum haben-
tes:
Multi etiam vulnerati æratis haſtis
Viri in bello occiſi, cruentata arma habentes,
Qui multi circa foſſam obambulabant aliunde alius
Immenſo clamore: me vero pallidus timor cepit:

Δὴ τότ' ἔπειθ' ἑπάροισιν ἑποτρύνας ἐκέλευσα,
Μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ,
Δείραντας κατακῆσαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
Ἰφθίμῳ τ' Ἄϊδῃ ᾗ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Ἧμαι, ὐδ' εἴων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
Αἵματος ἆσον ἵμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου.
Οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς ἠυοδείης.
Σῶμα γὰρ ἐν μεγάρῳ Κίρκης κατελείπομεν ἡμεῖς
Ἄκλαυστον ᾗ ἄθαπτον, ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπεγρε.
Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
Ἔφθης πεζὸς ἰὼν ἢ ἐγὼ σὺ νηὶ μελαίνῃ;
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἄσέ με δαίμονος ἄλσα κακὴ, ᾗ ἀδέσφατος οἶνος.
Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ κατακείμενον οὐκ ἐνόησα
Ἄψορρον καταβῆναι, ἰὼν ἐς κλίμακα μακρὴν,
Ἀλλὰ κατὰ πρυμνὴν τέγος πέσον, ἐκ δέ μοι αὐχὴν
Ἀτραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' ἄϊδόσδε κατῆλθε.
Νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γενεήν ἑομαι ἠδὲ τοκῆας,
Πρός τ' ἀλόχου ᾗ πατρὸς, ὃς ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Τηλεμάχου θ' ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπες·
Οἶδα γὰρ ὡς ἐνδένδε νέον δόμον ἐξ Ἄϊδαο,
Νῆσον ἐς Αἰαίην χήσεις ἐυεργέα νῆα·
Ἐνθά σ' ἔπειτα ἄναξ κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο,
Μή μ' ἄκλαυστον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν,
Νοσφισθεὶς, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι·
Ἀλλά με κακκῆαι σὺν τεύχεσιν ἅσσά μοί ἐστιν,
Σῆμά τέ μοι χεῦαι πολιῆς ἐπὶ δινὶ θαλάσσης,
Ἀνδρὸς δυστήνοιο, ᾗ ἐσομένοισι πυθέσθαι.
Ταῦτά τέ μοι τέλεσαι, πῆξαί τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετμὸν,
Τῷ ᾗ ζωὸς ἔρεσσον, ἐὼν μετ' ἑμοῖς ἑτάροισιν.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ταῦτά τοι ὦ δύστηνε τελευτήσω τε ᾗ ἔρξω.
Νῶϊ μὲν ὧς ἑτέοισιν ἀμειβομένω συνεποῖσιν
Ἥμεθ'· ἐγὼ μὲν ἄρ' ἕσσα ἐφ' αἵματι φάσγανον ἶσχον,

Εἰδω-

Tum scilicet deinde socios adhortatus juffi,
Pecudes quæ jam jacebant mactatæ sævo ferro,
Deglubere & comburere, votaque facere diis,
Fortique Plutoni & sævæ Proserpinæ.
Ast ego gladium acutum stringens a femore
Sedebam, neque sinebam mortuorum debilia capita
Ad sanguinem prope accedere, priusquam Tiresiam interrogassem.
Prima vero anima Elpenoris venit socii.
Nondum enim sepultus erat sub terram spatiosam.
Cadaver enim in ædibus Circes reliqueramus nos
Indefletum & insepultum, quoniam labor alius urgebat.
Illum ego flevi ut vidi, misertusque sum animo,
Et ipsum allocutus verba volucria dixi:
Elpenor, quo pacto venisti sub tenebras obscuras?
Prius venisti pedes quam ego cum navi nigra?
Sic dixi. ille me plorans excepit sermone:
Inclyte Laertiade ingeniose Ulysses,
Labefecit me dæmonis fatum malum, & immodicum vinum.
Circes in domo cubans non adverti animum,
Quomodo retro descenderem, iens ad scalam longam,
Sed recta de tecto decidi, mihique cervix
Ex articulis fracta est, anima vero ad inferos devenit.
Nunc te per eos *qui* post *te sunt* oro non præsentes,
Per uxoremque & patrem, qui nutrivit parvulum,
Telemachumque quem unicum in ædibus reliquisti:
Scio enim quod hinc profectus ex *domo* Plutonis,
Insulam in Ææam appelles fabrefactam navem:
Ibi te deinde rex, jubeo recordari mei,
Ne me indefletum insepultum discedens post te relinquas,
Digressus, ne qua tibi deorum ira fiam:
Sed me combure cum armis quæcunque mihi sunt,
Tumulumque mihi aggere cani in litore maris,
Viri infelicis, etiam posteris audiendum.
Hæc mihi perfice, figeque super sepulchrum remum,
Quo etiam vivus remigabam, quandiu eram cum meis sociis:
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Hæc tibi o infelix perficiam & curabo.
Nos quidem sic verbis alternantes tristibus
Sedebamus: ego quidem super sanguine gladium tenens,

Εἴδωλον δ' ἑταρωδὸν ἑταίρης πόλλ' ἀγόρευεν.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς καταπεφνείης,
Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀνθίκλεια,
Τὴν ζωὴν κατέλιπον ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱρήν.
Τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ·
Ἀλλ' ὀδ' ὡς εἰὼν προτέρω, πυκινὸν περ ἀχεύων,
Ἄματος ἄσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω καὶ προσέειπεν·
Τίπτ' αὖτ', ὦ δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο
Ἦλυθες, ὄφρα ἴδῃς νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
Ἀλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξύ,
Αἵματος ὄφρα πίω, καί τοι νημερτέα εἴπω.
Ὡς φάτ', ἐγὼ δ' ἀνεχάσσάμην, ξίφος ἀργυρόηλον
Κουλεῷ ἐγκατέπηξα. ὁ δ' ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν,
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα μάντις ἀμύμων.
Νόστον δίζηαι μελιηδέα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
Τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός. οὐ γὰρ ὀΐω
Λήσειν Ἐννοσίγαιον, ὃ, τοι κότον ἔνδοθι θυμῷ,
Χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
Ἀλλ' ἔτι μέν γε καὶ ὣς κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε,
Αἴκ' ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων,
Ὁππότε δὴ πρῶτον πελάσῃς εὐεργέα νῆα
Θρηνακίην νήσῳ, προφυγὼν ἰοειδέα πόντον·
Βοσκομένας δ' εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει·
Τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάσῃς, νόστου τε μέδηαι,
Καί κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
Εἰ δέ κε σίνηαι, τόφρ' οἱ τεκμαίρομ' ὀλέθρου
Νηί τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
Οἴκαδε κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἅπο πάντας ἑταίρους,
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης. δόμους δ' ἐν πήματα εὕρῃ,
Ἀνδρας ὑπερφιάλους, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν,
Μνώμενοι ἀντιθέην ἕλοχον καὶ ἕδνα διδόντες.
Ἀλλ' ἦτοι κείνων γε βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
Αὐτὰρ ἐπεὶ μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι σοῖσι
Κτείνῃς ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἔρχεσθαι δ' ἤπειρα λαβὼν εὐήρες ἐρετμόν,
Εἰσόκε τοὺς ἀφίκηαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν

Ἀνέ-

Simulacrum vero altrinsecus socii multa loquebatur.
Supervenit autem anima matris demortuæ,
Autolici filia magnanimi Anticlea,
Quam vivam reliqui profectus ad Ilium sacrum.
Hanc quidem ego deflevi videns miseratusque sum animo:
Sed neque sic permittebam priorem, multum licet dolens,
Ad sanguinem prope accedere, antequam Tiresiam audirem.
Supervenit autem anima Thebani Tiresiæ,
Aureum sceptrum tenens, meque agnovit & allocuta est:
Quid hùc o infelix linquens lumen solis
Venisti, ut videas manes & inamabilem locum?
Sed recede a fossa, removeque gladium acutum,
Sanguinem ut bibam, & tibi vera dicam.
Sic ait: ego autem recedens, gladium argenteis clavis distinctum
Vaginæ infixi. ille deinde bibit sanguinem nigrum,
Atque tum scilicet me verbis alloquebatur vates inculpabilis;
Reditum quæris mellis instar dulcem illustris Ulysses:
Quem tibi difficilem faciet deus. non enim puto
Id latebit Neptunum, qui iram adversum te reposuit animo,
Iratus quod ei filium carum excæcasti.
Sed tamen mala licet patientes perveniretis,
Si velis tuum animum arcere & sociorum,
Quando scilicet primum appuleris fabrefactam navem
Thrinacriæ insulæ, elapsus obscuro ponto;
Pascentesque inveneritis boves & pingues pecudes
Solis, qui omnia videt & omnia audit:
Hos si illæsos reliqueris, reditumque curaveris,
Et adhuc sic in Ithacam mala licet patientes perveniretis:
Sin læseris, tum tibi definio interitum
Navique & sodalibus. ipse quoque etiamsi elabaris,
Sero *tamen* calamitose redibis, ubi perdideris omnes socios,
Navi in aliena, invenieseque mala domi,
Viros insolentes, qui tibi victum comedunt,
Ambientes divinam uxorem & munera dantes.
Sed tamen illorum vim ulciscēris adveniens.
Ast ubi procos in ædibus tuis
Interfeceris sive dolo, sive palam acuto ferro,
Proficiscere deinde sumens habilem remum,
Donec ad illos perveneris, qui non sciunt mare

Ἀνέρες, οὐδέ δ' ἄλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν.
Οὐδ' ἅρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,
Οὐδ' εἰρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀμφραδές, οὐδέ σε λήσει·
Ὅππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενον ἄλλον ὁδίτην
Φὴι ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ·
Καὶ τότε δὴ γαίῃ πῆξας ἐρετμὸν ἄνωγας
Ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Ἀρνειόν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
Οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Πᾶσι μάλ' ἑξείης· θάνατος δέ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
Ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ
Γήρᾳ ὑπὸ λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Ὄλβιοι ἔσσονται. τάδέ τοι νημερτέα εἴρω.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενον προσέειπον·
Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ τε ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως καταλέξον,
Μητρὸς τλιπνὸν ὁρῶ ψυχὴν καταπεφνειῶσαν·
Ἥ δ' ἀκέουσ' ἧστ' αἶμα· καὶ οὐδὲ ὃν υἱὸν
Ἔτλη ἐσάντα ἰδεῖν, οὐδὲ προσμυθήσασθαι·
Εἰπὲ ἄνα ξ πῶς κέν μ' ἀναγνοίη τῶν ἐόντα.
Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
Ῥηίδιόν τοι ἔπος ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θείω·
Ὅντινα μέν κεν ἐᾷς νεκύων καταπεφνειώτων
Αἵματος ἆσσον ἴμεν, ὅδε τοι νημερτὲς ἐνίσπει·
Ὧι δέ κ' ἐπιφθονέῃς, ὅδε τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.
Ὣς φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω
Τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ' ἔλεξε·
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μίνον ἔμπεδον, ὄφρ' ἐπὶ μήτηρ
Ἦλυθε, καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές· αὐτίκα δ' ἔγνω,
Καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνον ἐμόν, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
Ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὲ τάδε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι.
Μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα.
Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὔπως ἐστὶ περῆσαι
Πεζὸν ἐόντ', ἢν μή τις ἔχῃ εὐεργέα νῆα.
Ἦ νῦν δὴ Τροίηθεν ἐλώμενος ἐνδεὰς ἱκάνεις
Νηὶ σὺν καὶ ἑτάροισι πολὺν χρόνον; οὐδέ πω ἦλθες

Viri, neque ſale miſtam eſcam edunt.
Neque ſane hi ſciunt naves purpureas *in pore* genis,
Neque habiles remos, qui alæ navium ſunt.
Signum vero tibi dicam perquam notabile, neque te latebit.
Quando tibi obviam factus alius viator
Dixerit *te* ventilabrum habere in forti humero,
Tunc ſcilicet terræ infigens habilem remum,
Mactans victimas eximias Neptuno regi,
Arietem, taurumque, & verrem a quo ſues ſaliuntur,
Domum revertere, mactesque ſacras hecatombas
Immortalibus diis, qui cœlum latum habitant,
Omnibus ſane ordine. mors vero tibi extra mare ipſi
Lenta prorſum talis adveniet, quæ te occidet
Senectute ſub molli confectum. circum autem populi
Felices erunt. hæc tibi certa dico.
Sic dixit. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Tireſia, hæc quidem fortaſſis decreverunt dii ipſi:
Sed age mihi hoc dic & vere enarra,
Matris hanc video animam demortuæ:
Illa tacita ſedet prope ſanguinem, neque ſuum filium
Suſtinet palam aſpicere, neque alloqui.
Dic rex quo pacto me agnoſcet talem.
Sic dicebam. ille vero me rurſus excipiens allocutus eſt:
Facile tibi verbum hoc dicam, & in mente ponam:
Quemcunque quidem ſines mortuorum defunctorum
Ad ſanguinem prope accedere, ille tibi verum dicet:
Cui vero invidebis, ille tibi abibit retro.
Sic locuta anima quidem abiit domum Plutonis intra
Tireſiæ regis, poſtquam oracula ediſſeruit:
Aſt ego illic manebam conſtanter, donec mater
Advenit, & bibit ſanguinem nigrum: ſtatim autem agnovit,
Et me lamentans verbis volucribus allocuta eſt:
Fili mi quo pacto veniſti ſub caliginem obſcuram
Vivus cum ſis? difficile enim hęc viventibus videre.
Interſunt in medio ingentes fluvii & valida fluenta.
Oceanus quidem primum, quem non licet trajicere
Peditem, niſi quis habeat bene compactam navem,
Num jam a Trojæ errabundus huc veniſti
Cum navique & ſociis longo tempore? necdum iviſti

Εἰς Ἰθάκην; ἀλλ' εἶδες καὶ μεγάροισι γιγαῶτα;
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Μῆτερ ἐμή, χρειώ με κατήγαγεν εἰς Ἀΐδαο,
Ψυχῆ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο.
Οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἡμεῖς
Γῆς ἐπέβημεν, ἀλλ' αἰὲν ἔχομεν ἀλάλημαι ὀΐζυν,
Ἐξ οὗ περ πρώτιστα ἑπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ἴλιον εἰς εὐπωλον, ἵνα Τρώεσσι μαχοίμην.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἐντρέχεως κατάλεξον,
Τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε ταναηλεγὲς θανάτοιο;
Ἦ δολιχὴ νοῦσος, ἢ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;
Εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος ὃν κατέλειπον,
Ἦ ἔτι παρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἦέ τις ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' οὐκ ἔτι φασὶ νέεσθαι,
Εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε νόον τε,
Ἦε μένει παρὰ παιδί, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει,
Ἦ ἤδη μιν ἔγημεν Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος,
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
Καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν. ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
Φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ.
Σὸν δ' ἤτοι τις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἕκηλος
Τηλέμαχος τεμένη νέμεται, καὶ δαῖτας ἴσασι
Δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν.
Πάντες γὰρ καλέουσι. πατὴρ δὲ σὸς αὐτόθι μίμνει
Ἀγρῷ, οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται· οὐδέ οἱ εὐναὶ
Δέμνια καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα·
Ἀλλ' ὅγε χείματα μὲν δύεται ἔνδοι δμῳῆς σὺν οἴκῳ,
Ἐν κόνι ἀγχι πυρός, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἵται·
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τεθαλυῖά τ' ὀπώρη,
Πάντη οἱ κατὰ γυῖον ἀλωῆς οἰνοπέδοιο
Φύλλων κεκλιμένων χθαμαλαὶ βεβλήαται εὐναί.
Ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων· μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἀέξει,
Σὸν πότμον γοόων· χαλεπὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἱκάνει.
Οὕτω γὰρ καὶ ἐγὼν ὀλόμην, καὶ πότμον ἐπέσπον.
Οὔτ' ἐμὲ σὺν μεγάροισιν ἐΰσκοπος ἰοχέαιρα
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν,
Οὔτέ τις ἄλλη μοι νοῦσος ἐπήλυδεν, ἥτε μάλιστα

In Ithacam? neque vidisti in ædibus uxorem?
Sic ait, at ego ipsam excipiens alloquebar,
Mater mea, necessitas adegit me in Plutonis ædes,
Animam consulturum Thebani Tiresiæ.
Nondum enim prope veni Achajam, neque nostram
Terram adivi, sed semper habens erro ærumnam:
Ex quo primum secutus sum Agamemnonem dium
In Ilium equis aptum, ut cum Trojanis pugnarem.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Quodnam te fatum edomuit longum sommum inducentis mortis?
An diuturnus morbus, aut Diana sagittis gaudens
Suis mitibus jaculis aggrediens occidit?
Dic etiam mihi *de* patre & filio quem reliqui,
An adhuc apud illos meum *imperii* decus, aut aliquis jam
Virorum alius habet, me autem non amplius autumant rediturum.
Dic etiam mihi nuptæ uxoris consiliumque mentemque,
An manet cum puero, & salva omnia custodit:
An jam eam duxit Achivorum qui erat præstantissimus.
Sic dicebam. ipsa statim respondit veneranda mater;
Et sane illa quidem manet afflicto animo
Tuis in ædibus: ærumnosæ autem ei semper
Consumuntur noctesque dieque lacrymas fundenti.
Tuum tamen nondum quisquam habet pulchrum *imperii* honorem, sed quietus
Telemachus lucos colit, & epulis justis
Epulatur, quæ decet jura *populis* dantem virum curare:
Omnes enim vocant. pater autem tuus illic manet
In agro, neque in urbem concedit: neque illi lecti
Strata & lænæ, & stragula lævia:
Sed ille hyeme quidem dormit ubi mancipia in domo,
In cineribus prope ignem, malaque corpori indumenta induit:
Ast ubi venit æstasque virensque autumnus,
Undique illi per fertilem partem vineæ vitiferæ
Ex foliis delapsis humiles sternuntur lectuli:
Ubi ille jacet mœrens: ingentemque in præcordiis luctum alit,
Tuum fatum deflens: molesta autem insuper senectus urget,
Sic enim & ego perii, & fatum obii.
Neque me domi scopum ferire docta jaculatrix
Suis mitibus telis aggrediens interemit,
Neque aliquis me morbus invasit, qui maxime

Tabe

Τηλεδόκη συγερῇ μελέων ἔξείλετο θυμόν.
Ἀλλά μοι σός τε πόθος, σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
Σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼν' ἤδελον φρεσὶ μερμηρίξας
Μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἐλέειν καταταδνειυίης.
Τρὶς μὲν ἐφορμήθην, ἐλέειν τέ με θυμὸς ἄνωγε,
Τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιῇ ἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
Ἔπτατ'· ἐμοὶ δ' ἄχος ὀξὺ γενέσκετο κηρόθι μᾶλλον·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Μῆτερ ἐμή, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἐλέειν μεμαῶτα,
Ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε
Ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεσθα γόοιο;
Ἦ τί μοι εἴδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια
Ὤτρυν', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενός γε καχίζω;
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
Ὦ μοι τέκνον ἐμὸν, περὶ πάντων κάμμορε φώτων,
Οὐτά σε Περσεφόνεια Διὸς δυγάτηρ ἀπαφίσκει,
Ἀλλ' αὖτη δ' ἄλη ἐπὶ βροτῶν, ὅτε κέν τε θάνωσιν.
Οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν,
Ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
Δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμός,
Ψυχὴ δ' ἠύτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
Ἀλλὰ φόωσδε μάλιστα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
Γνοῖς', ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ ἐπὶ δηρὸν ἀνακτὶ.
Νῶϊ μὲν ὧς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ'· αἱ δὲ γυναῖκες
Ἦλυθον (ὤτρυνε γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια)
Ὅσαι ἀριστήων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θύγατρες.
Αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολέες ἠγερέθοντο.
Αὐτὰρ ἐγὼ βάλλον ὅπως ἐρέοιμι ἑκάστην·
Ἤδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Σπασάμενος παύνικας ἄορ παχὺ παρὰ μηροῦ,
Οὐκ ἐων πιέειν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν.
Αἱ δὲ προμνήστιναι ἐπίσσαν, ἡ δὲ ἑκάστη
Ὃν γόνον ἐξαγόρευε· ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἁπάσας.
Ἔνθ' ἦσαν πρώτιν Τυρὼ ἴδον ἀγακλέεια,
Ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι.
Φῆ δὲ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο,
Ἣ τισαμένη ἠράσατ' Ἐνιπῆος θείοιο,
Ὃς πολὺ κάλλιστος τισαμένων ἐπὶ γαῖαν ἧεν·

Κα-

Tabe invisa membris exemisset animum.
Sed me tuique desiderium, tuique cura, inclyte Ulysses,
Tuaque benignitas dulci vita privarunt.
Sic ait. at ego volui mente deliberans
Matris meæ animam prehendere defunctæ.
Ter quidem conabar, amplectique me animus jubebat,
Ter autem mihi ex manibus instar umbræ aut somni
Avolavit: mihique dolor acutus existebat ex animo magis:
Et ipsam compellans verbis velocibus allocutus sum,
Mater mea, cur me non expectas amplecti *te* cupientem,
Ut etiam apud inferos caras manus circumdantes *collis*
Ambo miserabili delectemur luctu?
Nunquid mihi idolum hoc inclyta Proserpina
Immisit, ut adhuc magis lamentans ingemiscam?
Sic dicebam, statimque respondebat optima mater:
Heu mihi fili mi, super omnes infelix viros,
Minime Proserpina Jovis filia deludit,
Sed hæc conditio est mortalium, cum mortui fuerint.
Non enim amplius carnesque & ossa nervi habent,
Sed ea quidem ignis valida vis ardentis
Absumit, ubi primum reliquit alba ossa animus,
Anima vero tanquam somnium avolans volat.
Sed in lucem viventium celerrime contende: hæc autem omnia
Scias, ut etiam in posterum tuæ dicas uxori.
Nos quidem sic verbis confabulabamur: mulieres autem
Accesserunt (incitabat enim inclyta Proserpina)
Quotquot optimatum uxores erant atque filiæ.
Quæ circa sanguinem nigrum frequentes congregabantur.
Ast ego consultabam quo pacto interrogarem singulas:
Illud autem mihi in animo optimum videbatur consilium,
Extrahens acutum gladium crasso a femore,
Non sinebam bibere simul omnes sanguinem nigrum.
Illæ vero præstolantes alia aliam accedebant, unaquæque autem
Suum genus narrabat: egoque interrogabam singulas.
Hic videlicet primam Tyro vidi bono patre natam,
Quæ dicebat Salmonei inculpati se filiam esse:
Dicebat autem Crethei se uxorem esse Æolidæ,
Quæ fluvium amavit Enipeum divinum,
Qui multo pulcherrimus fluviorum per terram labitur:

Et

Καὶ ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆϊ πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα·
Τῷ δ' ἄρα εἰσάμενος γαιήοχος Ἐννοσίγαιος,
Ἐν προχοῇς ποταμοῦ παρελέξατο δινήεντος.
Πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περισάθη ἠρεῖ ἴσον
Κυρτωθέν, κρύψέν τε θεὸν ὀνητόν τε γυναῖκα.
Λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχυδεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλότητα ἰδυίην,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Χαῖρε γύναι φιλότητι, περιπλομένου δ' ἐνιαυτῷ
Τέξεις ἀγλαὰ τέκνα· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοί εἰναὶ
Ἀθανάτων. σὺ δὲ τὼ κομέειν, ἀπομαλλέμεναί τε.
Νῦν δ' ἔρχεο πρὸς δῶμα, κῆ ἴσχεο, μηδ' ὀνομήνῃς·
Αὐτὰρ ἐγώ τοι εἰμὶ Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Ὣς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη, Πελίῃ τέκε κῆ Νηλῆϊ,
Τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην
Ἀμφοτέρω· Πελίης μὲν ἐὺ ἀρυχόρῳ Ἰαωλκῷ
Ναῖε πολύρρηνος, ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι·
Τὰς δ' ἑτέρας Κρηθῆϊ τέκε βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσονά τ', ἠδὲ Φέρητα, Ἀμυθάονά θ' ἱππιοχάρμην.
Τῷ δὲ μετ', Ἀντιόπην ἴδον Ἀσωπίδα θυγατέρα,
Ἣ δὴ κῆ Διὸς ἄλκετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι,
Καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ' Ἀμφίονά τε Ζῆθόν τε,
Οἵ πρῶτοι Θήβης ἔδος ἔκτισαν ἐπτάπυλόιο,
Πύργωσάν τ'· ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
Ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερῶ περ ἐόντε.
Τὴν δὲ μετ', Ἀλκμήνην ἴδον Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
Ἣ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμονα θυμολέοντα
Γείνατ', ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα.
Καὶ Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα,
Τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱὸς μένος ἀλκὶ πεπιθμὸς.
Μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον καλὴν Ἐπικάστην,
Ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοισι,
Γημαμένη ᾧ υἷϊ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἐξεναρίξας
Γῆμεν· ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων,
Καδμείων ἶφι ἄνασσε, θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς·
Ἡ δ' ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο,
Ἀΐξασ' ἠερόχον αἰπὺ ἀπ' ὑψηλοῦ μελάθρου,

Ω

Et forte propter Enipei versabatur pulchra fluenta:
Huic igitur similis qui terram continet, & quatit deus
In ostiis fluvii accubuit vorticosi.
Purpureus autem fluctus circumstetit monti æqualis
Curvatus, absconditque deum mortalemque fœminam.
Solvit autem virgineam zonam, somnumque offudit.
Ast postquam perfecit deus amatoria opera,
Inhæsit sane ei manu, verbumque dixit, & compellavit:
Sis lætâ, mulier, hoc amore; circumvoluto enim anno
Paries pulchros liberos: quia haud vani concubitus
Immortalium. tu vero hos cura enutrique.
Nunc autem i domum, & te contine, neve *cuiquam* indices:
At ego tibi sum Neptunus terræ quassator.
Sic locutus, pontum subiit fluctuantem.
Illa autem prægnans, Peliam peperit & Neleum,
Qui fortes ministri Jovis magni fuere
Ambo: Pelias quidem in spatiosa Jaolco
Habitabat abundans pecudibus, hic vero in Pylo arenosa.
Alios quoque Cretheo peperit regina fœminarum,
Æsonemque, atque Pheretem, Amythaonemque gaudentem equis.
Post hanc Antiopam vidi Asopi filiam,
Quæ scilicet & *ipsa* Jovis gloriabatur in ulnis dormisse,
Et habuit duos filios Amphionemque Zethumque,
Qui primi Thebarum fundamenta locarunt septem portas habentium,
Turribusque circumdederunt, cum absque turribus non possent
Habitare spatiosas Thebas, fortes licet essent.
Post hanc Alcmenam vidi Amphitryonis uxorem,
Quæ Herculem audacem animum leonis habentem
Peperit, in complexu Jovis magnanimi commista.
Et Megaram Creontis magnanimi filiam,
Quam habuit Amphitryonis filius animis semper indomitus.
Matrem quoque Oedipodis vidi pulchram Epicastam,
Quæ ingens facinus commisit imprudentia mentis,
Nupta suo filio: ille vero suum patrem vita spolians
Uxorem duxit. statimque hæc vulgata dii fecerant hominibus.
Sed ille quidem in Theba amabili dolores patiens,
Thebanis imperabat, deorum dira per consilia:
Illa autem abiit in Plutonis *domum* altas portas habentem firmam
Aptans laqueum sublimem ab alta trabe,

Suo

Ὦ ἄχεϊ χομένη. τῷ δ' ἔλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
Πολλὰ μάλ', ὅσσά τε μητρὸς Ἐριννύες ἐκτελέουσι·
Καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τὴν ποτε Νηλεὺς
Γῆμεν ἑὸν μετὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
Ὀτρηρὰν κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
Ὃς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηΐῳ ἶφι ἀνάσσων·
Ἣ δὲ Πύλῳ βασίλευε, τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα,
Νέσσορά τε, Χρομίον τε, Περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον,
Τοῖσι δ' ἔπ' ἰφθίμῃσι Πηρὼ τέκε, θαῦμα βροτοῖσι,
Τὴν πάντες μνώοντο περικτίται· ἀλλὰ καὶ Νηλεὺς
Τῷ οὐκ ἤθελε δῶκε μὴ ἕλικας βόας εὐρυμετώπους
Ἐκ Φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικληείης
Ἀργαλέας. τὰς δ' οἷος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων·
Ἔξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεῶν κατὰ μοῖρα πέδησε,
Δεσμοί τ' ἀργαλέοι, καὶ βουκόλοι ἀγροιῶται.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μηνῶς τε καὶ ἡμέραι ἐξετελέοντο
Ἀψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι.
Καὶ τότε δὴ μιν ἔλυσε βίη Ἰφικληείη,
Θέσφατα πάντ' ἐπέεσσι· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
Καὶ Λήδῃ εἶδον τὴν Τυνδαρέῳ παράκοιτιν,
Ἥ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονι γείνατο παῖδε,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πύξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα·
Τοὺς ἄμφω ζωοὺς κατέχει φυσίζοος αἶα·
Οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες,
Ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
Τεθνᾶσιν, τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι.
Τὴν δὲ μέτ', Ἰφιμέδειαν Ἀλωῆος παράκοιτιν
Εἶσιδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι.
Καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε (μινυνθαδίω δὲ γενέσθην)
Ὦτόν τ' ἀντίθεον, πολεμήτορά τ' Ἐφιάλτην,
Οὓς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος ἄρουρα,
Καὶ πολὺ καλλίστους, μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
Ἐννέωροι γὰρ τώγε καὶ εἰνεακτήχεες ἦσαν
Εὖρος, ἀπὸ μηκός γε γενέσθην εἰνεόργυιοι.
Οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην, ἐν Ὀλύμπῳ
Φυλόπιδα στῆσαν πολεμηΐην πολέμοιο.
Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
Καί νύ κεν ἐξετέλεσσαν ἐὺ ἥβης μέτρον ἱκόντε·

Ἀλλ'

Suo dolore correpta. illi autem dolores reliquit post se
Valde multos, quotquot matris furiæ efficiunt.
Et Chlorin vidi perpulchram, quam olim Neleus
Uxorem duxit suam ob formam, ubi dedit copiosissimam dotem,
Minimam natu puellam Amphionis Jasidæ,
Qui quondam in Orchomeno Minyeo potenter imperavit,
Atque in Pylo regnavit, peperit autem illi pulchros liberos,
Nestoremque, Chromiumque, Periclymenumque præclarum.
Post hos eximiam Pero peperit, miraculum hominibus,
Quam omnes ambiebant vicini: neque Neleus
Huic dabat qui non nigras boves latis frontibus
Ex Phylaca abegisset præpotentis Iphicli
Difficiles *abactu*, quas solus promisit vates inculpatus
Abacturum se: grave autem dei fatum impedivit,
Vinculaque sæva, & bubulci agrestes.
Sed cum jam menseque & dies finiti essent,
Rursus circumvoluto anno, & advenerunt horæ,
Atque tunc demum ipsum solvit præpotens Iphiclus,
Fatalia omnia prolocutum, Jovis autem perficiebatur consilium.
Et Ledam vidi Tyndari uxorem,
Quæ ex Tyndaro fortes peperit filios
Castoremque equorum domitorem, & pugnis valentem Pollucem:
Quos ambos vivos habet alma terra:
Qui etiam infra terram honorem ab Jove habentes,
Alias quidem vivunt alternis diebus, alias autem rursus
Moriuntur, honoremque sortiti sunt æqualem diis.
Post hanc, Iphimediam Aloei uxorem
Aspexi, quæ scilicet dicebat se Neptuno mistam.
Et peperit quidem duos filios (brevis tamen vitæ fuerunt)
Otumque diis æquiparandum, inclytumque Ephialtem,
Quos scilicet longissimos enutrivit alma terra,
Et longe pulcherrimos, post inclytum Orionem.
Novem annorum enim illi & novem cubitorum erant
Latitudine. at longitudine erant novem orgyiarum,
Qui etiam immortalibus minabantur, in cælo
Certamen moturos tumultuosi belli.
Ossam super Olympo conati sunt imponere, at super Ossa
Pelium frondosum, ut cælum permeabile esset.
Et fortassis perfecissent si ad pubertatis mensuram veniissent.

Α'λλ' ὄλεσεν Διὸς υἱὸς ὃν ἠύκομος τέκε Λητώ,
Α'μφοτέρω, πρὶν σφῶϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰᾶλυς
Α'νθῆσαι, πυκάσαι τε γένυς ἁνδρεί λάχνῃ.
Φαίδρῃ τε Πρόκριν τε ἴδον, καλήν τ' Α'ριάδνην,
Κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἣν ποτε Θησεὺς
Ε'κ Κρήτης ἐς γυνὸν Α'θηναίων ἱεράων
Ἦγε μέν, οὐδ' ἀπόνητο. πάρος δέ μιν Α'ρτεμις ἔκτα
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ, Διονύσου μαρτυρίῃσι.
Μαῖράν τε Κλυμένην τε ἴδον, συγερήν τ' Ε'ριφύλην,
Ἣ χρυσὸν φίλυ ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα·
Πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
Ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον ἠδὲ θύγατρας.
Πρὶν γάρ κεν κῆ νύξ φθαίη· ἄμβροτος. ἀλλὰ κῆ ὥρη
Εὕδειν ἢ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἑταίρους,
Ἢ αὐτοῦ. πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει.
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
Κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τοῖσιν δ' Α'ρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων,
Φαίηκες, πῶς ὔμμιν ἀνὴρ ὅγε φαίνεται εἶναι
Εἶδός τε μέγεθός τε, ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας;
Ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστιν· ἕκας δ' ἕμμορε τιμῆς.
Τῷ μὴ ἐπειγόμενοι ἀποτίμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
Οὕτω χρηΐζοντι κολώετε. πολλὰ γὰρ ὔμμιν
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται.
Τοῖσι δὲ κῆ μετέειπε γέρων ἥρως Ε'χένηος,
Ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,
Ὦ φίλοι, ἢ μὰν ὔμμιν ἀπὸ σκοπὸν, οὐδ' ἀπὸ δόξης
Μυθέεται βασίλεια πεφράδων. ἀλλὰ πίδεσθε·
Α'λκινόου δ' ἐκ τοῦδ' ἔσται ἔργον τε ἔπος τε.
Τὸν δ' αὖτ' Α'λκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
Τῶτο μὲν ὦτω δὴ ἔσται ἔπος, αἶψα δὲ ἔγωγε
Ζωὸς Φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
Ξεῖνος δὲ τλήτω, μάλα περ νόον ἱέμενος γε,
Ἔμπης ἂν ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον, εἰσόκε πᾶσαν
Δωτίνην τελέσω. πομπὴ δ' ἀνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί. τὸ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ δήμῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Α'λκίνοε κρεῖον, πάντων ἀγλαΐζεσθε λαῶν,
Εἰ μέ κῆ εἰς ἐνιαυτὸν ἀνώγοιτ' αὖθι μίμνειν,

Πεμ-

Sed *eos* perdidit Jovis filius, quem pulchricoma peperit Latona,
Ambos, antequam ipsis sub temporibus lanugo
Floreret, denſareturque mentum florenti lana,
Phædramque Pocrimque vidi, pulchramque Ariadnam,
Filiam Minois prudentis, quam olim Theſeus
Ex Creta in fertiliſſimam regionem Athenarum ſacratum
Duxit quidem, neque potitus eſt, ante autem ipſam Diana detinuit
Dia in circumflua, Bacchi monitu.
Mæramque Clymenamque vidi odioſamque Eriphylam,
Quæ aurum pro ſuo marito accepit pretioſum.
Univerſas vero haud ego eloquar neque nominarim
Quotquot Heroum uxores vidi & filias.
Ante enim etiam nox periret divina. ſed etiam hora
Dormiendi, ſive ad navem celerem mihi egreſſo ad ſocios,
Sive hic. reductio autem diis vobiſque curæ erit.
Sic ait. at illi omnes quieti erant ſilentio:
Voluptate enim tenebantur per domum umbroſam.
His vero Areta alba lacertis cœpit ſermonem:
Phæaces, qui vobis vir iſte videtur eſſe
Formaque magnitudineque, atque mente intus æqua?
Hoſpes ſane meus eſt: quiſque autem veſtrum particeps eſt honoris.
Ideo ne feſtinantes dimittite, neque dona
Sic egenti parce date. multa enim vobis
Bona in ædibus deorum benignitate jacent.
His autem interfatus eſt ſenex Heros Eucheneus,
Qui ſcilicet Phæacum virorum maximus natu erat:
O amici, non utique vobis inepte, neque ſine judicio
Loquitur regina prudens, ſed obedite:
Alcinoo autem ex hoc pendet opuſque dictumque.
Hunc autem rurſus Alcinous excepit, dixitque:
Hoc quidem ſic erit dictum, ſi modo ego
Vivus Phæacibus navigandi peritis imperabo.
Hoſpes autem ſuſtineat, tametſi reditus indigus,
Tamen expectare in craſtinum, donec totam
Donandi rationem perficiam. deductio autem viris curæ erit
Omnibus, potiſſimum autem mihi, cujus imperium eſt in populo,
Hunc excipiens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Alcinoe rex, omnium clariſſime populorum,
Si me etiam in annum juſſeritis hic manere,

Πεμπτὸν τ' ὀτρυνόντε, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδόντε,
Καί κε τὸ βελτίστω, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
Πλειστέρη σωὶ χειρὶ φίλῳ ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι,
Καί κ' αἰδοιότερός τε φίλτερός τ' ἀνδράσιν εἶμεν
Πᾶσιν ὅσοι μ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ὦ Ὀδυσεῦ, τὸ μὲν οὔ σ' εἰσκόμεν εἰσορόωντες
Ἠπεροπῆά τ' ἔμεν καὶ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
Βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους,
Ψεύδεά τ' ἀστιόωντας ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο.
Σοὶ δ' ἔνι μὲν μορφὴ ἐπέων, ἔνι δὲ φρένες ἐσθλαί·
Μῦθον δ' ὡς ὅ, τ' ἀοιδὸς ἐπισταμένως κατέλεξας,
Πάντων τ' Ἀργείων σέο τ' αὐτοῦ κήδεα λυγρά.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ὄτρεκέως κατάλεξον,
Εἴ τινας ἀνδρῶν ἑτάρων ἴδες, οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ
Γλῶν εἰς ἅμ' ἕποντο, καὶ αὐτοῦ πότμον ἐπέσπον.
Νὺξ δ' ἥδε μάλα μακρὴ ἀθέσφατος· οὐδέ πω ὥρη
Εὕδειν ἐν μεγάρῳ. σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα.
Καί κεν ἐς ἠῶ δῖαν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι σὺ
Τλαίης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσασθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου.
Εἰ δ' ἔτ' ἀκουέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
Τύπτων σοι φθονέοιμι καὶ οἴκοθεν ἄλλ' ἀγορεῦσαι
Κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο.
Οἳ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον τρυόεσσαν ἀϋτὴν,
Ἐν νόστῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ὑπὸ γυναικός.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπέσκεδασ' ἄλλυδις ἄλλη
Ἀγνὴ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων,
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
Ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέρθ' ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
Οἶκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
Ἔγνω δ' αἶψ' ἐμὲ κεῖνος ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν.
Κλαῖε δ' ὄγε λιγέως, θαλερὼ κατὰ δάκρυον ἔβλων,
Πτερνάς τ' εἰς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων.
Ἀλλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦεν ἔμπεδος, οὐδέ τι κῖκυς
Οἵη περ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.
Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσά τ' ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,

395 Καί

Deductionemque apparaveritis, & splendida dona dederitis,
Etiam hoc vellem, & utilius esset
Pleniori cum manu caram in patriam venire,
Et venerabilior & carior viris essem
Omnibus quotquot me in Ithacam viderent reversum.
Hunc rursus Alcinous allocutus est, dixitque:
O Ulysses! hoc quidem neutiquam te existimamus aspicientes
Impostoremque esse & fallacem, cujusmodi multos
Pascit terra nigra multifariam interspersos homines,
Mendacia concinnantes unde quis neque suspicaretur.
Tibi autem inest forma verborum, mensque bona:
Historiam vero uti quis poeta scite recensuisti,
Omnium Argivorum, tuique ipsius dolores tristes.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Si quosdam eximiorum sociorum vidisti, qui teipsum
Ad Ilium simul secuti sunt, & illic fatum obierunt.
Nox autem hæc valde longa, immensa: neque adhuc tempus.
Dormiendi in ædibus. tu autem mihi dic mira opera.
Etiam in auroram divinam sustinerem, si mihi tu
Sustineres in ædibus tuos dolores dicere.
Hunc autem excipiens allocutus est prudens Ulysses:
Alcinoe rex, omnium clarissime populorum,
Tempus & multa loquendi, tempus & dormiendi.
Si autem adhuc audire utique cupis, haud ego
His tibi invidus recusem & miserabiliores alios narrare
Dolores meorum sociorum, qui scilicet postea perierunt.
Qui Trojanorum quidem effugerunt luctuosum bellum,
In reditu vero perierunt malæ fœminæ gratia,
Ast ubi & animas dispersit huc atque illuc
Casta Proserpina mulierum fœminearum,
Supervenitque anima Agamemnonis Atridæ
Mœsta: circumque aliæ congregatæ erant quæcunque cum eo
Domo in Ægisthi perierunt & fatum obierunt.
Agnovitque statim me ille ubi bibit sanguinem nigrum.
Flevit autem idem vehementer, teneras lacrymas destillans,
Extendens ad me manus porrigere cupiens,
Sed non amplius aderat vis firma neque ulla potentia,
Qualis utique antea erat in flexilibus membris.
Illum quidem ego flevi ut vidi, misertusque sum in animo,

Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε πανημερίῳ θανάτοιο;
Ἦέ σέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
Ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμείλιχον ἀϋτμήν;
Ἦέ σ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσῳ,
Βῶς πεφιταμένην, ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
Ἦὲ περὶ πτόλιος μαχεόμενον, ἠὲ γυναικῶν;
Ὥς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτὰρ ἀμειβόμενος προσέειπε,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὔτ' ἐμέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
Ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμείλιχον ἀϋτμήν,
Οὔτέ μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσῳ·
Ἀλλά μοι Αἴγισθος τάδ' ἐφήσατο θάνατόν τε μόρον τε,
Ἕκτα σὺν ἀλομένην ἀλόχῳ, οἰκόνδε καλέσσας,
Δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκταμε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
Ὥς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ. περὶ δ' ἄλλοι ἑταῖροι
Νωλεμέως κτείνοντο, σύες ὡς ἀργιόδοντες,
Οἵ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
Ἢ γάμῳ ἢ ἑράνῳ, ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
Ἦδη μὲν πολέων ἐνδρῶν φόνῳ ἀντεβόλησας
Μουνὰξ κτεινομένων ἠὲ ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
Ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύροιο θυμῷ,
Ὡς ἀμφ' κρητῆρα τραπέζας τε πλησθείσας
Κείμεθ' ἀν' μεγάρῳ. δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Οἰκτροτάτῳ δ' ἤκουσα ὄπα Πριάμοιο θυγατρὸς
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις
Ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων,
Βάλλον ἀποθυήσκων περὶ φασγάνῳ· ἡ δὲ κυνῶπις
Νοσφίσατ', οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς Ἄϊδαο
Χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἑλέειν, σιώ τε στόμ' ἐρεῖσαι.
Ὡς οὐκ ἀνύστερον κύνα κύντερον ἄλλο γυναικὸς
Ἥτις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται.
Οἷον δὴ κύνα κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικὲς,
Κουριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον. ἦτοι ἔφην γε
Ἀσπασίῃ παίδεσσιν ἰδὲ δμῳῇσιν ἐμοῖσιν
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἡ δ' ἔξοχα λύγρ' εἰδυῖα,
Ἣ τε κατ' αἶσχος ἔχεα κὴ ἐσομένῃσιν ὀπίσσω
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, κὴ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.

Ὡς

Et ipſum compellans verbis volucribus allocutus ſum,
Atride glorioſiſſime rex virorum Agamemnon,
Quodnam te fatum domuit aſperæ mortis?
An te in navibus Neptunus domuit,
Ciens ſævorum ventorum plurimum flatum?
An tibi inimici viri nocuerunt in continente,
Boves vaſtanti, atque ovium greges pulchros?
Aut pro urbe pugnanti, atque fœminis?
Sic dixi. ille autem me ſtatim excipiens allocutus eſt:
Inclyte Laertiade, multiſcie Ulyſſes,
Neque me in navibus Neptunus domuit,
Excitans difficilium ventorum immenſum flatum,
Neque mihi hoſtiles viri nocuerunt in continente:
Sed mihi Ægiſthus ſtruens mortemque fatumque,
Occidit cum pernicioſa uxore, domum vocatum,
Convivio exceptum, uti quis occidit bovem ad præſepe.
Sic perii miſerabiliſſima morte. circumque cæteri ſocii
Continenter necabantur uti ſues albi dentibus,
Qui ſcilicet *mactantur* in locupletis viri præpotentis
Aut nuptiis, aut ſymbolis, aut convivio læto.
Jam tu quidem multorum virorum cædibus interfuiſti
Separatim interfectorum & in dura pugna.
Sed illa potiſſimum videns fleviſſes ex animo,
Ut circa craterem menſaſque refertas
Jacebamus in ædibus, pavimentumque totum ſanguine undabat.
Miſerabiliſſimam autem audivi vocem Priami filiæ
Caſſandræ, quam occidit Clytæmneſtra doloſa conſiliis
Apud me: at ego a terra manus elevans,
Injiciebam moriens in gladium. illa autem imprudentiſſima
Receſſit, neque mihi voluit eunti in Ditis *domum*
Manibus oculos comprimere, atque os componere.
Adeo non eſt ſævius & impudentius aliud muliere,
Quæcunque ſcilicet hujuſmodi animo facinora induxerit.
Quale & illa patravit facinus turpe,
Legitimo ſtruens marito cædem. atqui ahtumabam etiam
Jucundum liberis atque mancipiis meis
Me domum venturum: illa vero maxime exitialia callens,
Sibique infamiam aſperſit & illis quæ erunt deinceps,
Fœmineis mulieribus, etiam *illi* quæ benefica erit *i. e. proba*.

Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρέος ἀρύοπα Ζεὺς
Ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας διὰ βουλάς.
Ἐξ ἀρχῆς Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοί.
Σοὶ δὲ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε πηλόθ' ἑοῦσα.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτὶς ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Τῷ νῦν μή ποτε τῇ σὺ γυναικὶ περ ἤπιος εἶναι,
Μηδ' οἷ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν ὃν κ' ἐῢ εἰδῇς,
Ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ κεκρυμμένον εἶναι.
Ἀλλ' οἱ σοί γ' Ὀδυσεῦ φόνος ἔσσεται ἔκ περ γυναικός.
Λίην γὰρ πινυτή τε καὶ ἐῢ φρεσὶ μήδεα οἶδε
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
Ἣ μέν μιν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
Ἐρχόμενοι πολέμονδε· παῖς δέ οἱ ἦεν ἐπὶ μαζῷ
Νήπιος, ὅς πού νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἴζει ἀριθμῷ,
Ὄλβιος· ἦ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθών,
Καὶ κεῖνος πατέρα προσαπτύξεται ἣ θέμις ἐστίν·
Ἣ δ' ἐμὴ ὐδέ περ ἐμοῦ ἐνιπλησθήσεται ὄσσε,
Ὀφθαλμοῖσιν ἔασε· πάρος δέ με φέρνε κῆρ αὐτόν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι.
Κρύβδην μηδ' ἀναφανδὰ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Νῆα κατασχέμεναι· ἐπεὶ οὐκ ἔτι πιστὰ γυναιξίν.
Ἀλλ' ἄγε μοι πόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἴπερ ἔτι ζώοντος ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο,
Ἦ που ἐν Ὀρχομενῷ, ἢ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι,
Ἦ που παρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ.
Οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀρέστης.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Ἀτρεΐδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα
Ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
Νωϊν μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω συνεροῖσιν
Ἕσαμεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πυληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Καὶ Πατροκλῆος, ἠμὲν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ἔγνω δέ μ' ψυχὴ ποδώκεος Αἰακίδαο,
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσεῦ,

Σχέ-

Sic dixit. at ego ipsum excipiens alloquebar,
Papæ, quam nimis scilicet genus Atrei altitonans Jupiter
Vehementer odit fœminea propter consilia.
Ab initio Helenæ quidem causa periimus multi:
Tibi vero Clytæmnestra dolum struxit procul absenti.
Sic dicebam. ille autem me protinus excipiens alloquebatur:
Ideoque nunc nunquam etiam tu uxori mansuetus sis,
Neque illi dictum omne revela quod bene noveris,
Sed aliud quidem dic, aliud autem & celatum esto.
Sed haud tibi Ulysses exitium erit ex uxore.
Valde enim sapiens est & bene in mente consilia scit
Filia Icarii prudens Penelope.
Certe quidem ipsam nuptam novam relinquebamus nos,
Abeuntes in bellum: filius autem illi erat ad mammillam
Parvulus, qui forte nunc in virorum sedet numero,
Felix: certe enim illum pater carus videbit veniens,
Et ille patrem amplectetur ita ut fas est:
Sed mea neque saltem filii saturari uxor
Oculis permisit: prius enim me etiam occidit ipsum.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in mente reconde:
Clam non palam caram in patriam terram
Navem adpelle: quoniam non amplius fidendum est fœminis.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Sicubi adhuc viventem audivistis filium meum,
Aut alicubi in Orchomeno, aut in Pylo arenosa,
An alicubi apud Menelaum in Sparta ampla.
Nondum enim mortuus est in terra dius Orestes.
Sic ait. at ego ipsum excipiens alloquebar:
Atride, quid me hæc interrogas? non enim quicquam scio
Vivat ne ille an mortuus sit. malum autem vana loqui.
Nos quidem sic verbis alternantes tristibus
Stabamus mœsti, tenellas lacrymas profundentes.
Supervenit autem anima Pelidæ Achillis,
Et Patrocli, & eximii Antilochi,
Ajacisque, qui præstantissimus erat formaque corporeque
Cæterorum Græcorum post inculpabilem Achillem.
Agnovit autem me anima pedibus velocis Æacidæ,
Et lamentans verbis volucribus alloquebatur:
Generose Laertiade multiscie Ulysses,

Σχέτλιε, πῆπτ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
Πῶς ἔτλης Ἄϊδόσδε κατελθέμεν, ἔνθα τε νεκροὶ
Ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων;
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ Ἀχιλεῦ Πηλέος υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
Ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, εἴ τινα βυλὴν
Εἴποι ὅπως Ἰθάκην εἰς πημπαλόεσσαν ἱκοίμην.
Οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ που ἁμῆς
Γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχω κακά. σεῖο δ' Ἀχιλλεῦ
Οὔτις ἀνὴρ προπάροιθε μακάρτατος, ἀ τ' ἄρ' ὀπίσσω.
Πρὶν μὲν γάρ σε ζωὸν ἐσάμεν ἶσα θεοῖσιν
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν,
Ἔνθάδ' ἐὼν· τῷ μὴ θανὼν ἀκαχίζευ Ἀχιλλεῦ.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτὸς ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Μὴ δή μοι θάνατόν γε παραύδα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
Βυλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητεύμεν ἄλλῳ
Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
Ἢ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
Ἀλλ' ἄγε μοι τῆς παιδὸς ἀγαυῆς μῦθον ἐνίσπες,
Ἢ ἕπετ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι, ἠὲ μὴ οἶκοι,
Εἰπὲ δέ μοι Πηλῆος ἀμύμονος εἴ τι πέπυσται,
Ἢ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσι μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
Ἦ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
Οὕνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεῖράς τε πόδας τε.
Οὐ γάρ ἐγών ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
Τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ ἀρείῃ
Πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύμονα Ἀργείοισιν.
Εἰ τοῖος δ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατέρος δῶ,
Τῷ κε τέῳ σύξαιμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
Οἵ κεῖνον βιόωνται, ἐέργοιέν τ' ἀπὸ τιμῆς.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ἦτοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἤκουσμαι
Αὐτάρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο
Πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὡς με κελεύεις.
Αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἐλοιην
Ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ἦτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βυλάς,
Αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε, καὶ οὐκ ἡμάρτανε μύθων·
Νέστωρ τ' ἀντίθεος καὶ ἐγὼ ἡμαθόεσσαν οἶον.

Αὐ-

Infelix, quid adhuc majus in mente cogitabis facinus?
Quo pacto sustinuisti ad inferos venire, ubi mortui
Sensuum expertes habitant, hominum simulacra mortuorum?
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Achilles, Pelei fili, longe excellentissime Græcorum,
Veni Tiresiæ propter vaticinium, si quod consilium
Dicat quo pacto Ithacam ad arduam perveniam.
Necdum enim prope veni Achaiam, necdum nostram
Terram conscendi, sed semper habeo mala. te vero Achilles
Nullus vir majorum beatior, neque posteriorum.
Antea enim te vivum honorabamus æque ac deos
Argivi, nunc rursus late imperas mortuis,
Hic degens: ideo neutiquam mortuus doleas Achilles.
Sic dicebam. ille autem me protinus excipiens alloquebatur:
Ne jam mihi mortem consoleris inclyte Ulysses;
Mallem rusticus mercede servire alii
Viro inopi, cui haud victus multus esset,
Quam omnibus vita defunctis imperare.
Sed age mihi de filio generoso historiam dic,
An pergit bello inter primos pugnare, an vero non.
Dic etiam mihi de Peleo eximio si quid audivisti,
An adhuc teneat honorem multis in Myrmidonibus,
An ipsum despiciunt per Græciam Phthiamque,
Eo quod ipsi senium occupat manusque pedesque.
Non enim ego defensor *sum* sub lumine solis,
Talem me ferens, qualis olim in Troja ampla
Trucidabam populum fortissimum, pugnans pro Argivis.
Si talis venirem vel paulisper in patris domum,
Hoc pacto alicui retunderem animos & manus intrepidas,
Eorum qui illum violant, arcentque ab honore.
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Equidem de Peleo inculpato nihil audivi:
Sed tibi de filio saltem Neoptolemo caro
Omnem veritatem dicam, ut me jubes.
Ipse enim illum ego cava in navi æquali
Duxi ex Scyro ad caligatos Achivos.
Ac quando circa urbem Trojam inibamus consilia,
Semper primus dicebat, & non aberrabat oratione;
Nestorque eximius & ego contendebamus soli.

Αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίλω μαρνόιμεθ' Ἀχαιοί,
Οὔποτε ἐς πληθὼ μένεν ἀνδρῶν, ὃν κε σὺ ὁμίλῳ·
Ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τῷ ὃν μένος ὦδε νέμεσκεν·
Πολλὰς δ' ἄνδρας ἔπεφνεν ἐὺ αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι ὐδ' ὀνομήνω
Ὅσσον λαὸν ἔπεφνε ἀμυμόνων Ἀργείοισιν.
Ἀλλ' οἷον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ
Ἥρως Εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Κήτεσι πτείνοντο, γυναίων εἵνεκα δώρων.
Κῆνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
Αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν ὃν κάμ' Ἐπειὸς,
Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέτυκτο,
Ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον, ἠδ' ἐπιθεῖναι·
Ἔνθ' ἄλλοι Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Δάκρυά τ' ὠμόργνυντο, τρέμεν δ' ὑπὸ γῦα ἑκάστου.
Κεῖνον δ' ὔποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Οὔτ' ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον, ὔτε παρειῶν
Δάκρυ' ὀμορξάμενον. ὁ δέ με μάλα πόλλ' ἰκέτευεν
Ἵππόθεν ἐξιμεναι· ξίφεϊ δ' ἐπεμαίετο κώπης,
Καὶ δόρυ χαλκοβαρές· κακὰ δὲ Τρώεσσι μενοίνα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὺ,
Μοῖραν δὴ γέρας ἐσθλὸν ἔχων ἐπὶ νηὸς ἔβαινεν
Ἀσκηθὴς, οὔτ' ἄρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ,
Οὔτ' αὐτοσχεδίῃσι πεπαρμένος· οἷά τε πολλὰ
Γίνεται ἐν πολέμῳ, ἐπιμὶξ δέ τε μαίνεται Ἄρης.
Ὡς ἐφάμην. Ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο
Φοίτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Γηθοσύνη ὅτι οἱ υἱὸν ἔφην ἀριδείκετον εἶναι.
Αἱ δ' ἄλλαι Ψυχαὶ νεκύων κατατεθνειώτων
Ἔστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε' ἑκάστη.
Οἴη δ' Αἴαντος Ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
Νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,
Τὴν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ
Τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος. ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ·
Παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
Ὡς δὴ μὲ ὄφελον νικᾶν τοιῷδ' ἐπ' ἀέθλῳ·
Τοίῳ γὰρ κεφαλῇ ἔνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχεν,
Αἴαντ', ὃς τέκε μὲν εἶδος, τέκε δ' ἔργα τέτυκτο
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα·

Τὸν

Aſt quoties circa urbem Trojam decerneremus Achivi,
Nunquam in multitudine manebat virorum, neque in turba,
Sed longe præcurrebat, ſuis animis nulli cedens:
Multos autem viros trucidavit in ſæva pugna.
Omnes vero haud ego eloqui poſſem neque nominare
Quantam turbam occiderit defendens Argivos.
Sed qualem Telephidem interfecit ferro
Heroem Eurypylum, multi autem circa eum ſodales
Cetei trucidabantur, mulierum propter dona.
Illum nempe pulcherrimum vidi poſt Memnonem divinum.
Cæterum cum in equum conſcendimus quem fabricavit Epeus,
Græcorum optimates, commiſſa autem mihi erant omnia,
Cum aperire callidas inſidias, tum concludere:
Hic alii Græcorum duces atque conſiliarii
Lacrymas abſtergebant, tremebantque membra cujuſque.
Illum autem nunquam prorſus ego vidi oculis
Neque palleſcentem corpore pulchro, neque a genis
Lacrymas abſtergentem. ille mihi multum ſupplicabat
Ab equo ut exiret: gladii autem prehendebat capulum,
Et haſtam gravatam ære: malaque Trojanis moliebatur.
Sed quando Priami urbem depopulati ſumus celſam,
Portionem & donum bonum habens navem conſcendit
Incolumis, neque eminus læſus acuto ære,
Neque cominus vulneratus: qualia ſæpius
Fiunt in bello, permixtim namque furit Mars.
Sic dicebam. anima autem pedibus celeris Æacidæ
Abibat magnifice incedens per herboſum pratum,
Læta quod ei dixiſſem filium excellentem eſſe.
Aliæ vero animæ mortuorum defunctorum
Stabant mœſtæ, narrabant autem curas unaquæque.
Sola autem Ajacis anima Telamoniadæ
Longe abſiſtebat, irata propter victoriam,
Qua ipſum ego viceram jure contendens apud naves
Pro armis Achillis. poſuerat autem veneranda mater:
Filii autem Trojanorum judicarunt & Pallas Minerva.
Utinam non debuiſſem vincere tali mercede:
Tale enim caput ob iſta terra accepit,
Ajacem, qui præſtantiſſimus & forma, & rebus geſtis fuit
Cæterorum Græcorum, poſt inculpabilem Pelidem:

Τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδων μειλιχίοισιν,
Αἶαν, παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, ἦ ἄρ' ἔμελλες
Οὐδὲ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλῳ εἵνεκα τεύχεων
Οὐλομένων; τὰ δέ πῆμα θεοὶ θέσαν Ἀργείοισιν.
Τοῖος γὰρ σφιν πύργος ἀπώλεο· σεῖο δ' Ἀχαιοὶ
Ἶσον Ἀχιλῆϊ κεφαλῇ Πηληϊάδαο
Ἀχνύμεθα φθιμένοιο διαμπερές. αὐτὰρ ἔπειτα
Αἴσιμος, ἀλλὰ Ζεὺς Δαναῶν στρατὸν αἰχμητάων
Ἐκπάγλως ἤχθηρε, τεὴν δ' ἐπὶ μοῖραν ἔδηκεν.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο ἄναξ, ἵν' ἔπος κλύῃς μῦθόν τε πύθῃαι
Ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγλαὸν θυμόν.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλλας
Ψυχὰς εἰς Ἔρεβος νεκύων καταθνητῶν.
Ἔνθά κ' ὁμῶς προσέφη κεχολωμένος ἦκεν ἐγὼν ὅν,
Ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
Τῶν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν καταθνητῶν.
Ἔνθ' ἦτοι Μίνωα ἴδον Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,
Χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νεκύεσσιν,
Ἥμενον· οἱ δέ μιν ἀμφὶ δίκας ἔροντο ἄνακτα,
Ἥμενοι ἑσσάμενοί τε κατ' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
Τὸν δὲ μέτ', Ὠρίωνα πελώριον εἰσενόησα
Θῆρας ὁμοῦ εἰλοῦντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσσι,
Χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον, αἰὲν ἀαγές.
Καὶ Τιτυὸν εἶδον γαίης ἐριθρεμμονος υἱόν,
Κείμενον ἐν δαπέδῳ, ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα.
Γῦπε δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἧπαρ ἔκειρον,
Δέρτρον ἔσω δυόντε, ὁ δ' οὐκ ἀπαμυνέτο χερσί.
Λητὼ γὰρ ἤλκησε Διὸς κυδρὴν παράκοιτιν
Πυθὼδ' ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου Πανοπῆος.
Καὶ μὴν Τάνταλον εἰσεῖδον χαλεπ' ἄλγε' ἔχοντα,
Ἑστεὼς ἐν λίμνῃ, ἡ δὲ προσέπλαζε γενείῳ.
Στεῦτο δὲ διψάων, πιέειν δ' οὐκ ἔσχεν ἐλέσθαι.
Ὁσσάκι γὰρ κύψει ὁ γέρων πιέειν μενεαίνων,
Τοσσάχ' ὕδωρ ἀπολέσκετ' ἀναβροχθέν· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ
Γαῖα μέλαινα φάνεσκε, κατεζήνασκε δὲ δαίμων.
Δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατακρῆθεν χέε καρπὸν,
Ὄγχνας, ἠδ' ῥοιὰς, ἠδὲ μηλέας ἀγλαόκαρπους,
Συκάς τε γλυκερὰς, ἠδ' ἐλαίας τηλεθοώσας.

599 Τῶν

Illum quidem ego verbis alloquebar mollibus:
Ajax fili Telamonis inculpati, ſiccine eras
Ne mortuus quidem obliturus mihi iræ ob arma
Pernicioſa? quæ exitialia dii fecerunt Argivis.
Talis enim ipſis turris periiſti: propter te autem Græci
Æque ac propter Achillis caput Pelidæ
Dolemus occiſum penitus. neque quiſpiam alius
In culpa eſt, ſed Jupiter Danaorum exercitum bellicoſorum
Graviter odit, tibi autem fatum impoſuit.
Sed age huc veni rex, ut verbum & orationem audias
Noſtram: doma autem ſpiritus & generoſum animum.
Sic dicebam. ille autem mihi nihil reſpondit, ibat autem ad alias
Animas ad Erebum mortuorum defunctorum.
Illic ſimiliter allocutus *me* fuiſſet iratus uti ego ipſum,
Sed mihi volebat animus in pectore meo
Aliorum animas videre defunctorum.
Ibi autem Minoem vidi Jovis illuſtrem filium,
Aureum ſceptrum habentem, jus dicentem mortuis,
Sedentem: illi vero circa ipſum cauſas dicebant regem,
Sedentes & *partim* ſtantes per late patentem Plutonis domum.
Poſt hunc autem Orionem animadverti
Feras ſimul agitantem per floridum pratum,
Quas ipſe occiderat in deſertis montibus,
Manibus habens clavam totam æream ſemper infractam.
Et Tityum vidi terræ glorioſæ filium,
Jacentem in pavimento, qui in novem jacebat jugera.
Vultures autem ipſum utrimque aſſiſtentes jecur tondebant,
In viſcera penetrantes. ille autem non abigebat manibus.
Latonę enim vim intulit Jovis glorioſę conjugi
Ad Pytho eunti per amœnum Panopeum.
Et Tantalum vidi graves dolores habentem,
Stantem in lacu, qui accedebat ad mentum.
Appetebat autem ſitiens, potum tamen non poterat capere.
Quoties enim inclinabat ſenex bibere cupiens,
Toties aqua peribat abſorpta: circaque pedes
Terra nigra apparebat, areſcere autem faciebat deus.
Arbores autem procere a capite fundebant fructum,
Pyri, mali punicę, & alię mali egregium fructum ferentes,
Ficuſque dulces, & oleę vireſcentes,

Quę,

Τῶν ὁπότ' ἰδύσει ὁ γέρων ἐπὶ χερσὶ μάσασθαι,
Τὰ δ' ἄνεμος ῥίπασκε ποτὶ νῆρεα σκιόεντα.
Καὶ μιν Σίσυφον εἰσεῖδον, κρατερὰ ἄλγε' ἔχοντα,
Λᾶαν βασάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
Ἦτοι ὁ μὲν σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε,
Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ' ὅτε μέλλοι
Ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότ' ἀποστρέψασκε κραταιΐς,
Αὖτις ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀνειδής.
Αὐτὰρ ὅγ' αὖ ὤσασκε πιαινόμενος· κατὰ δ' ἱδρὼς
Ἔρρεεν ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐξ ἀκρατὸς ὀρώρει.
Τὸν δὲ μετ' εἰσενόησα βίην Ἡρακληείην,
Εἴδωλον· αὐτὰρ δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην
Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου.
Ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ἰὼν, οἰωνῶν ὡς,
Πάντοσ' ἀτυζομένων. ὁ δ' ἐρεμνῇ νυκτὶ ἐοικὼς,
Γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐπὶ νευρῇφιν ὀϊστὸν,
Δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
Σμερδαλέος δέ οἱ ἀμφὶ περὶ στήθεσσιν ἀορτὴρ,
Χρύσεος ἰὼ τελαμών· ἵνα θήσκελα ἔργα τέτυκτο,
Ἄρκτοι τ', ἀγριότεροί τε σύες, χαροποί τε λέοντες,
Τ' σμῖναί τε, μάχαι τε, φόνοι τ', ἀνδροκτασίαι τε,
Μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλό τι τεχνήσαιτο,
Ὅς κεῖνον τελαμῶνα ἰδὼν ἐγκάτθετο τέχνῃ.
Ἔγνω δ' ὡΐξαντα κεῖνος, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι·
Καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἆ δεῖλ', ἦ ῥα καὶ σὺ κακὸν μόρον ἠγλάϊζεις,
Οἷον περ ἐγὼν ὀχέεσκον ὑπ' αὐγὰς Ἠελίοιο.
Ζηνὸς μὲν παῖς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀϊζὺν
Εἶχον ἀπειρεσίην. μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
Δεδμήμην, ὁ δέ μοι χαλεπὰς ἐπετέλλετ' ἀέθλους.
Καί ποτέ μ' εἰνάδ' ἔπεμψε κύν' ἄξοντ'· ἀ γὰρ ἔτ' ἄλλον
Φράζετο τῶνδέ τί μοι χαλεπώτερον εἶναι ἄεθλον.
Τὸν μὲν ἐγὼν ἀνέηκα καὶ ἤγαγον ἐξ Ἀΐδαο·
Ἑρμείας δέ μ' ἔπεμψεν ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἴβη δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μίνον ἔμπεδον, εἴπως ἔτ' ἔλθοι
Ἀνδρῶν ἡρώων οἳ δὴ προπρόσθεν ὄλοντο.

Καὶ

Quæ, quando pergeret ſenex manibus prehendere,
Ea ventus jactabat ad nubes umbroſas.
Et Siſyphum aſpexi, duros dolores patientem,
Lapidem geſtantem ingentem utraque *manu*.
Et ille quidem innixus manibuſque pedibuſque,
Lapidem ſurſum pellebat ad cacumen: ſed quando erat
Summum ſuperaturus, tunc Crateis avertebat,
Rurſus deinde in campum volvebatur lapis impudens:
At ille rurſus pellebat contendens: ac ſudor
Defluebat ex membris, pulviſque ex capite oriebatur.
Poſt hunc vidi vim Herculeam
Simulacrum: ipſe vero apud immortales deos
Oblectatur in conviviis, & habet pulchram pedibus Heben,
Filiam Jovis magnanimi & Junonis aurea ſandalia habentis.
Circa autem ipſum clamor mortuorum erat, avium inſtar,
Undique agitatarum. ille vero obſcuræ nocti ſimilis,
Nudum arcum habens & ad nervum ſagittam,
Horrendum circumſpiciens, ſemper jaculanti ſimilis.
Horrendus autem illi circum pectora baltheus,
Aureum erat lorum: ubi miranda opera elaborata erant,
Urſique, agreſteſque apri, truceſque leones,
Prælia quæ pugnæque, cædeſque, homicidiaque.
Nec aliud fabricatus eſt, nec aliud fabricabitur,
Qui illud lorum ſua elaboravit arte.
Agnovit autem ſtatim ille poſtquam vidit oculis:
Et me miſerans verbis alatis alloquebatur:
Generoſe Laertiade, multiſcie Ulyſſes,
Heu miſer, certe aliquod & tu malum fatum nactus es,
Quale ego portabam ſub radiis Solis.
Jovis quidem filius eram Saturnii, ſed ærumnam
Habebam infinitam, valde enim longe deteriori viro
Obnoxius eram, qui mihi gravia imperabat certamina.
Et aliquando me huc miſit ut canem ducerem: non enim aliud
Exiſtimabat illo mihi gravius fore certamen.
Eum quidem ego ſubduxi & traxi ex inferis:
Mercurius autem me deducebat atque cæſia Minerva.
Sic fatus, ipſe quidem rurſus deſcendit in Ditis domum.
At ego illic manſi firmiter, ſi quis adhuc veniret
Virorum Heroum qui jam olim perierunt.

Καὶ νῦ κ' ἔτι προτέρους ἴδον ἀνέρας, οὓς ἔθελόν περ,
Θησέα, Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·
Ἀλλὰ περὶ ἐπὶ ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν
Ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ἤρει
Μή μοι Γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
Ἐξ αἴδος πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιὼν, ἐκέλευον ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αὐτ' ἐσβαινον, ἧῒ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Τὴν δὲ κατ' Ὠκεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥόοιο,
Πρῶτα μὲν εἰρεσίη, μετέπειτα δὲ κάλλιμος ἔρος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Μ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Διηγεῖται τοῖς ἐξ ᾅδου γενομένοις αὐτῷ ἐπάνοδον πρὸς Κίρκην· καὶ ὡς τὰς Σειρῆνας παρέπλευσε, καὶ τὰς πλαγκτὰς πέτρας Σκύλλαν τε καὶ Χάρυβδιν· καὶ τοῖς τῆς αὐτοῦ νεὼς καὶ τῶν ἑταίρων ἀπώλειαν, ἀνελόντων βοῦς τῶν Ἡλίου βοῶν· καὶ ὡς μόνος ἐπὶ ξύλου πρὸς Καλυψὼ διεσώθη.

Μοῦ Σειρῆνας ἔχει, πλαγκτάς τ', ἰδὲ βοῦς Ἀελίου.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
Νηῦς, ἀπὸ δ' ἵκετο κῦμα θαλάσσης ἀβρυπόροισι
Νῆσον ἐς Αἰαίην, ὅθι τ' Ἠοῦς ἠριγενείης
Οἰκία καὶ χοροί εἰσι, καὶ ἀντολαὶ Ἠελίοιο·
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἔνθα δ' ἀποβήξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν·
Ἠμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προίειν εἰς δώματα Κίρκης
Οἰσέμεναι νεκρὸν Ἐλπήνορα τεθνεῶτα.
Φιτροὺς δ' αὐτὰρ ταμόντες, ὅθ' ἀκροτάτη πρόεχ' ἀκτή,
Θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκρῶν,
Τύμβον χεύαντες, καὶ ἐπὶ στήλην ἐρύσαντες,
Πῆξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν.
Ἡμεῖς μὲν τὰ ἔκαστα διείπομεν. οὐδ' ἄρα Κίρκην
Ἐξ ἀίδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν. ἀλλὰ μάλ' ὦκα

Ἦλθ'

Et adhuc priscos vidissem viros, quos volebam,
Theseum, Pirithoumque, deorum glorioſos filios:
Sed ante multitudo congregabatur infinita mortuorum
Sonitu immenso: me autem pallidus timor occupabat
Ne mihi Gorgonium caput horrendi monstri
Ab inferis mitteret inclyta Proserpina.
Statim deinde ad navem profectus, jussi socios
Et ipsos ascendere, & rudentes solvere.
Illi vero statim ingressi sunt, & per transtra sederunt.
Illam vero per Oceanum flumen ferebat unda fluenti,
Primum quidem remigatio, postea autem optimus ventus.

ODYSSEÆ HOMERI XII. LIBRI

Argumentum.

NArrat ab inferis qualis fuerit sibi reditus ad Circen: & quomodo Sirenes prætervavigaverit, & erratiles petras, Scyllamque & Charybdim: & suæ navis & sociorum interitum, qui occiderant quosdam Solis boves: & ut solus in ligno ad Calypso evaserit.

M. Sirenes habet, petras, atque boves Solis.

CÆterum postquam fluvii reliquit fluentum Oceani
Navis, abiitque ad fluctus maris latislui
Insulam ad Ææam, ubi Auroræ mane genitæ
Domicilium & chori sunt & solis ortus:
Navem quidem huc venientes subduximus in arenam,
Nos autem egressi sumus ad littus maris.
Hic dormientes expectavimus auroram divinam:
Quando autem mane genita apparuit rosea digitis aurora,
Scilicet tunc ego socios præmisi ad domum Circes
Efferre mortuum Elpenorem defunctum.
Ligna vero statim cædentes, qua summum prominebat littus,
Sepelivimus tristes, tenellas lacrymas profundentes.
At postquam cadaver combustum est & arma mortui,
Tumulo congesto, & insuper columna erecta,
Fiximus in summo sepulchro fabrefactum remum.
Nos quidem singula administravimus. neque vero Circen
Ab inferis regressi latuimus, sed valde celeriter

Ἠλθ' εὐτυκτμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
Σῖτον τε κρέα τε πολλά, τε αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
Ἡ δ' ἐν μέσῳ στᾶσα μεπύδα δῖα θεάων,
Σχέτλιοι, οἱ ζώοντες ὑπήλθετε δῶμ' Ἀΐδαο,
Δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκυσ' ἄνθρωποι.
Ἀλλ' ἄγετ', ἐσθίετε βρώμλιν τε πίνετε οἶνον
Αὖθι παυημέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφι
Πλώσεσθ'. αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν, ἠδὲ ἕκαστα
Σημανέω, ἵνα μή τι κακοῤῥαφίῃ ἀλεγεινῇ
Ἢ ἀλὸς, ἢ ἐπὶ γῆς ἀλγήσετε τ' ἦμαι παθόντες.
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγλαὸς.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον κατεδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄπλετα τε μέθυ ἡδύ.
Ἠμος δ' ἠέλιος κατέδυ τε ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός·
Ἡ δέ με χειρὸς ἑλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἑταίρων,
Εἶσέ τε, τε προσέλεκτο, τε ἐξερέεινεν ἕκαστα.
Αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα πότνια Κίρκη,
Ταῦτα μὲν ὄφρα πάντα πεπείρανται. σὺ δ' ἄκουσον
Ὣς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε τε θεὸς αὐτός.
Σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε πάντας
Ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅ, τις σφέας εἰσαφίκηται.
Ὅς τις ἀϊδρείῃ πελάσῃ τε φθόγγον ἀκούσῃ
Σειρήνων, τῷ οὔ τι γυνὴ τε νήπιε τέκνα
Οἰκάδε νοστήσαντα παρείσεται, οὐδὲ γάνυνται·
Ἀλλά τε Σειρῆνες λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
Ἥμεναι ἐν λειμῶνι. πολὺς δ' ἀμφ' ὀστεόφιν ἀνδρῶν
Ἀνδρῶν πυθομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ μινύθουσιν.
Ἀλλὰ παρὲξ ἐλάαν· ἐπὶ δ' οὕατ' ἀλεῖψαι ἑταίρων,
Κηρὸν δεφήσας μελιηδέα, μήπως ἀκούσῃ
Τῶν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἴκ' ἐθέλῃσθα,
Δησάντων σ' ἐν νηῒ θοῇ χεῖράς τε πόδας τε
Ὀρθὸν ἐν ἰστοπέδῃ· ἐκ δ' αὐτῆς πείραρ' ἀνήφθω·
Ὄφρά κε τερπόμενος ὄπ' ἀκούῃς Σειρήσοιϊν.
Αἱ δέ κε λίσσηαι ἑτάρους, λῦσαί τε κελεύῃς,
Οἱ δέ σ' ἐν πλεόνεσσι πόρ' ἐν δεσμοῖσι δεύοντες.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τούς γε παρὲξ ἐλάσσωσιν ἑταῖροι,
Ἔνθά τοι οὐκέτ' ἔπειτα διηνεκέως ἀγορεύσω

Ὅτ-

Venit festinans: simul autem ancillæ ferebant cum ipsa
Panem & carnes multas, & ardens vinum rubrum.
Hæc in medio stans alloquebatur dia dearum:
Miseri, qui viventes subiistis domum Plutonis,
Bis mortui, cum alii semel moriantur homines.
Sed agite, edite cibum & bibite vinum
Hic tota die: simul autem cum aurora illucescente
Navigabitis: at ego monstrabo vinum, atque singula
Significabo, ut ne quid insidiis malis
Aut maris aut terræ doleatis cladem passi.
Sic ait. nobis vero persuadebatur animus masculus.
Sic tunc quidem tota die ad solis occasum
Sedebamus epulantes carnes immensas & dulce vinum.
Quando autem sol descendit & crepusculum venit,
Illi quidem dormierunt apud rudentes navis:
Ipsa autem me manu prehensum dilectis seorsim a sociis,
Locavitque, & accubuit, & interrogavit singula.
At ego illi omnia secundum ordinem recensui.
Atque tunc scilicet me verbis alloquebatur veneranda Circe:
Hæc quidem sic omnia transacta sunt: tu autem audi
Ut tibi ego dicam, in memoriam reducet etiam deus ipse.
Ad Sirenes quidem primum pervenies, quæ sane omnes
Homines fascinant, quicumque ad eas pervenerint.
Quicunque imprudentia appulerit & vocem audierit
Sirenum, huic neutiquam uxor & infantes parvuli
Domum reverso astant, neque lætantur:
Sed Sirenes stridula fascinant cantilena,
Sedentes in prato. ingens autem circa ossium acervus
Virorum putrefactorum, circumque cutes consumuntur.
Sed præternavigato: aures autem obline sociorum,
Ceram depsens mellitam ne quisquam audiat
Cæterorum: at ipse audi si quidem voles,
Ligent te in navi veloci manibusque pedibusque
Erectum in statione mali; ex ea autem funes alligentur:
Ut cum voluptate vocem audias Sirenum.
Quod si rogaveris socios, solvereque jusseris,
Illi vero te pluribus vinculis alligent.
Ast ubi has præternavigaverint socii,
Hic tibi non amplius jam continuo dicam

Ὁππότερη δή τοι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Θυμῷ βιβάσθων. ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ὑπηρεφέες, προτὶ δ' αὐτὰς
Κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώτιδος ἀμφιτελίτης·
Πλαγκτὰς δή τοι τάς γε θεοὶ μακάρες καλέουσι,
Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι
Τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίῳ Διὶ πατρὶ φέρουσιν,
Ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαιρέεται λὶς πέτρη,
Ἀλλ' ἄλλω ἐνίησι πατὴρ ἐναείδμιον εἶναι.
Τῇ δ' οὔπω τις νηῦς φύγεν ἀνδρῶν ἥτις ἵκηται,
Ἀλλά δ' ὁμοῦ πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φώτων
Κύμαθ' ἁλὸς φορέουσι, πυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
Οἴη δὴ κείνη γε παρέπλω ποντοπόρος νηῦς
Ἀργὼ πασιμέλουσα παρ' Αἰήταο πλέουσα.
Καί νύ κε τὴν ἔνθ' ὧκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
Ἀλλ' Ἥρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.
Οἱ δὲ δύω σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺ ἱκάνει
Ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
Κυανέη, τὸ μὲν οὔποτ' ἐρωεῖ, οὐδέποτ' αἴθρη
Κείνῃ ἔχει κορυφὴν, οὔτ' ἐν θέρει οὔτ' ἐν ὀπώρῃ.
Οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ, οὐδὲ καταβαίη,
Οὐδ' εἰ οἱ χεῖρές γε δέκοσι καὶ πόδες ἦσαν.
Πέτρη γὰρ λίς ἐστι περιξεστὴ εἰκυῖα.
Μέσσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπέος ἠερόεν
Πρὸς ζόφον εἰς Ἔρεβος τετραμμένον· ἦπερ ἂν ὑμεῖς
Νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύσετε φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
Οὐδέ κεν ἐν νηὸς γλαφυρῆς αἰζηὸς ἀνὴρ
Τόξῳ ὀϊστεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο,
Ἔνθα δ' ἐνὶ Σκύλλη ναίει δεινὸν λελακυῖα·
Τῆς ἤπιον φωνὴ μὲν ὅσην σκύλακος νεογιλῆς
Γίγνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακός· οὐδέ κέ τίς μιν
Γηθήσειεν ἰδὼν, οὐδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
Τῆς ἤπιον πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι·
Ἓξ δέ τέ οἱ δειραὶ περμήκεες, ἐν δὲ ἑκάστῃ
Σμερδαλέη κεφαλὴ, ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες
Πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
Μέσση μέν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν·
Ἔξω δ' ἐξίσχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου.
Αὐτὴ δ' ἰχθυάα σκόπελον περιμαιμώωσα

Δελ-

Utra tibi via erit, ſed & ipſe
Animo conſidera. dicam autem tibi utrimque,
Hinc quidem petræ excelſæ, ad eas autem
Fluctus ingens reſonat cærulei maris:
Erratiles ſcilicet eas dii beati vocant.
Hac neque volatilia prætervolant, neque columbæ
Timidæ, quæ ambroſiam Jovi patri ferunt,
Sed ex illis ſemper adimit lævis petra,
Sed aliam ſummittit pater ut in numero ſit.
Hac nondum ulla navis effugit virorum quæcumque acceſſerit,
Sed pariter tabulas navium & corpora virorum
Fluctus maris ferunt igniſque pernicioſi procellæ.
Sola nempe illa præternavigavit mare ſulcans navis
Argo quæ omnibus curę fuerat ab Æeta navigans:
Et fortaſſe illam ibi celeriter jeciſſet magnas ad petras,
Sed Juno prȩterire fecit, quoniam carus erat Jaſon.
Duo vero ſcopuli, hic quidem cælum latum attingit
Acuto vertice, nubes autem ipſum circumdat
Obſcura, quę nunquam recedit, neque unquam ſerenitas
Ejus occupat verticem, neque ęſtate neque autumno.
Neque aſcendere poſſet mortalis vir, neque deſcendere,
Neque ſi illi manus utique viginti & pedes eſſent.
Petra enim lęvis eſt circumpolitę ſimilis.
Medio autem in ſcopulo eſt ſpelunca obſcura
Verſus tenebras ad Erebum converſa: qua vos
Navem aliorſum cavam dirigite eximie Ulyſſes.
Neque ex navi cava juvenis vir
Arcu jaculatus ad cavam ſpeluncam perveniret.
Hic autem Scylla inhabitat graviter vociferans:
Ejus quidem vox quanta catuli nuper nati
Fit, ipſa autem monſtrum malum: neque quiſquam ipſam
Lętaretur aſpiciens, neque ſi deus obviam veniret.
Hujus quidem pedes ſunt duodecim omnes deformes,
Sex autem illi colla prȩlonga, in ſingulis autem
Horrendum caput, inſuntque triplici ſerie dentes
Denſi & frequentes, pleni nigrę mortis.
Media quidem per ſpeluncam cavam immergitur;
Extra autem porrigit capita ſęvum barathrum.
Illic autem piſcatur ſcopulum circumluſtrans

Δελφῖνάς τε κυνάς τε, καὶ ἔπποδι μᾶλλον ἐλάσσαι
Κῆτος, ἐὺ μυρία βόσκει ἀγάσσατο δ' Ἀμφιτρίτη.
Τῇ δ' ὅπου ποτὲ νῆϊται ἐκήριοι ἀλχεπόνηται
Παρφυγέειν σιὼ νηΐ. φέρει δέ τε κραπὶ ἑκάστῳ
Φῶτ' ἔξαρπάξασα νεὼς κυανοπρώροιο.
Τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει Ὀδυσσεῦ,
Πλησίον ἀλλήλων· κέ κεν διοϊστεύσειας.
Τῷ δ' ἐν ἐρινεὸς ἔστι μέγας φύλλοισι τεθηλώς·
Τῷ δ' ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναρροιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
Τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἦμαρ, τρὶς δ' ἀναρροιβδεῖ
Δεινόν. μὴ σύ γε κεῖθι τύχοις ὅτε ῥοιβδήσειεν.
Οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπ' ἐκ κακοῦ οὐδ' Ἐνοσίχθων.
Ἀλλὰ μέλαι Σκύλλης σκοπέλῳ πεπλημένος, ὦκα
Νῆα παρὲξ ἐλάαν· ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
Ἓξ ἑτάρους ἐν νηῒ ποδήμενας ἢ ἅμα πάντας.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Εἰ δ' ἄγε δή μοι τοῦτο θεὰ νημερτὲς ἐνίσπες,
Εἴπως τλῶ ὀλοὴν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
Τλῶ δέ κ' ἀμυναίμην ὅτε μοι σίνοιτο γ' ἑταίρους.
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτὰρ ἀμείβετο δῖα θεάων,
Σχέτλιε, καὶ δ' αὖπτι πολεμήϊα ἔργα μέμηλε
Καὶ πόνος· οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν;
Ἣ δέ τοι οὐ θνητή, ἀλλ' ἀθάνατον κακὸν ἐστι
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον, οὐδὲ μαχητόν.
Οὐδέ τίς ἐς' ἀλκή. φυγέειν κάρτιστον ἐπ' αὐτῇς.
Ἢν γὰρ δηθήσῃθα, κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
Δείδω μή σ' ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα κίχῃσι
Τόσσῃσιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἐκ φῶτας ἕλῃται.
Ἀλλὰ μέλαι σφοδρῶς ἐλάαν, βωστρεῖν δὲ Κραταιΐν
Μητέρα τῆς Σκύλλης, ἣ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν·
Ἣ μιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ἐς ὕστερον ὁρμηθῆναι.
Θρινακίην δ' ἐς νῆσον ἀφίξεαι, ἔνθα δὲ πολλαὶ
Βόσκονθ' Ἠελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν πώεα καλά,
Πεντήκοντα δ' ἕκαστα· γόνος δ' οὐ γίνεται αὐτῶν,
Οὐδέ ποτε φθινύθουσι· θεαὶ δ' ἐπιποιμένες εἰσίν,
Νύμφαι ἠϋπλόκαμοι, Φαέθουσά τε Λαμπετίη τε,
Ἃς τέκεν Ἠελίῳ Τπερίονι δῖα Νέαιρα.
Τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ,

135 Θεμ-

Delphinasque, canesque, & sicubi majus capere possit
Cete, quæ plurima alit sonorum mare.
Hac nondum unquam nautæ illæsi gloriantur
Præternavigasse cum nave. aufert autem capitibus singulis
Virum abripiens ex nave nigra proram.
Alterum vero scopulum humiliorem videbis Ulysses,
Prope ad invicem: & jaculo attingeres.
In hoc caprificus est ingens foliis florens:
Sub hoc dia Charybdis absorbet nigram aquam.
Ter enim eructat quotidie, ter vero absorbet
Horrende. ne tu utique illuc venias quando absorbet.
Non enim liberarit te ex illo malo neque Neptunus.
Sed valde Scyllæ scopulo appropinquans, celeriter
Navem præterage: quoniam longe satius est
Sex socios in navi desiderare quam simul omnes.
Sic ait. at ego ipsam excipiens allocutus sum:
Age vero mihi dic dea & vere enarra,
Si quo pacto pernicioſam quidem effugiam Charybdim,
Illam autem ulciscar quando mihi læserit socios.
Sic dicebam. illa statim respondit diva præstantissima,
Infelix, adhuc tibi bellica opera curæ sunt
Et labor: nec diis cedes immortalibus?
Illa vero non mortalis, sed immortale malum est,
Graveque difficileque & immane, neque expugnabile.
Neque ulla est liberatio: fugere optimum est ab illa.
Si enim cunctaberis, arma sumens ad petram,
Vereor ne te denuo irruens consequatur
Tot capitibus, totque viros abripiat.
Sed valde celeriter præternaviga, voca autem Cratæim
Matrem Scyllæ, quæ ipsam peperit malum hominibus:
Quæ ipsam deinde compescet posterius ne irruat.
Trinacriam autem ad insulam pervenies, hic autem multæ
Pascuntur Solis boves & pinguia pecora,
Septem boum armenta, tot ovium pulchri greges,
Quinquaginta vero singula: propagatio autem non fit ipsorum,
Neque unquam moriuntur: deæ vero pastores sunt,
Nymphæ cirratæ, Phaethusaque Lampetieque,
Quas peperit Soli Hyperioni dia Neæra.
Has quidem ut educavit peperitque veneranda mater,

Tri-

Θρηικίην ἐς νῆσον ἀπόρμισε πλόον ἀείρας,
Μῆλα φυλασσόμενος πατρώϊα καὶ ἕλικας βοῦς.
Τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάας, νόστου τε μέδηαι,
Ἦ τ' ἂν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
Εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
Νηί τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξεις,
Ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους.
Ὣς ἔφατ'. αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλυθεν ἠώς,
Ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέσχετο δῖα θεάων·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν, ὤτρυνον ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αὖθ' ἔσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς·
Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
Ἴκμενον ἆρον ἰὴ πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
Αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
Ἥμεθα, τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνον.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενός περ·
Ὦ φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἕνα ἴδμεναι οὐδὲ δύ' οἶους
Θέσφατ' ἄ μοι Κίρκη μυθήσατο δῖα θεάων·
Ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγών, ἵνα εἰδότες ἤ κε θάνωμεν,
Ἢ κεν ἀλεύάμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.
Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
Φθόγγον ἀλεύασθαι, καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
Οἶον ἐμὶ ἰῶγει ὅπ' ἀκουέμεν. ἀλλά με δεσμῷ
Δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ, (ὄφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω)
Ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ· ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω.
Αἰ δέ κε λίσωμαι ὑμέας, λῦσαί τε κελεύω,
Τμεῖς δὲ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι πιέζειν.
Ἦτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον,
Τόφρα δὲ καρπαλίμως ἐξίκετο νηῦς ἐργὴς
Νῆσον Σειρήσσιν. ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀρῶν ἐπήμων.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
Ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ κύματα δαίμων.
Ἀνστάντες δ' ἕταροι νεὸς ἱστία μηρύσαντο,
Καὶ τὰ μὲν ἐν νηὶ γλαφυρῇ βάλον· οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
Ἑζόμενοι, λάϊκαυον ὕδωρ ξεστῇς ἐλάτῃσιν.
Αὐτὰρ ἐγὼν κηρὸν μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ

Τμη-

Trinacriam in insulam relegavit procul habitare,
Oves custodire paternas & nigras boves.
Eas si quidem illæsas fines, redituque curam habebis,
Sane adhuc in Ithacam mala licet passi veniretis:
Sin autem læseris, tum tibi denuncio interitum
Navique & sociis. ipseque si modo evades,
Sero male redibis, amissis omnibus sociis.
Sic ait, statimque aureo throno *conspicua* venit aurora.
Illa quidem deinde per insulam abiit dia dearum:
At ego ad navem vadens, jubebam socios
Ipsosque ascendere funesque resolvere,
Qui statim ingrediebantur, & per transtra sedebant.
Ordine vero sedentes canum mare verberabant remis.
Nobis autem in parte posteriori navis nigræ proram
Secundum ventum misit implentem vela, bonum sodalem,
Circe cirrata, gravis dea voce humana utens.
Continuoque omnia arma componentes per navem
Consedimus, quam ventusque gubernatorque dirigebant.
Ibi tunc ego socios alloquebar mœstus corde:
O amici, non enim oportet unum scire neque duos solos
Vaticinia quæ mihi Circe prædixit dia dearum:
Sed dicam ego, ut scientes vel moriamur,
Vel elabentes mortem & fatum effugiamus.
Sirenum quidem primum jubebat divinarum
Vocem evitare, & pratum floridum.
Solum me jubebat vocem audire. sed me vinculo
Ligate in gravi, (ut firmiter illic maneam)
Erectum in basi mali: ex ipso autem funes alligentur.
Si vero oravero vos, solvereque jussero,
Vos vero pluribus tum in vinculis constringite.
Et ego quidem hæc singula dicens sociis declarabam.
Interea autem rapide venit navis fabrefacta
Ad insulam Sirenum. urgebat enim ventus innoxius.
Statim deinde ventus quievit, atque tranquillitas
Erat sine ventis, sopiveratque fluctus deus.
Surgentes autem socii navis vela complicarunt,
Et ea quidem in navi cava collocarunt: ipsi autem ad remos
Sedentes, dealbabant aquam politis abietibus.
Ast ego ceræ ingentem orbem acuto ære

Mi-

Τυτθὰ διατμήξας, χερσὶ σιβαρῇσι πιέζων.
Αἶψα δ' ἰαίνετο κηρὸς, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἶς,
Ἠελίου τ' αὐγὴ Ὑπερμενίδαο ἄνακτος.
Ἐξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' ὄσσε πᾶσιν ἄλειφα.
Οἱ δ' εὖ νηῒ μ' ἔδησαν ὁμῇ χεῖράς τε πόδας τε
Ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἐνῆψαν·
Αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τόσσον ἀπῆμεν ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
Ῥῖμφα διώκοντες, πὰς δ' ὑ λάθεν ὠκύαλος νηῦς
Ἐγγύθεν ὀρνυμένη· λιγυρὴν δ' ἔντυεν ἀοιδὴν,
Δῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν
Νῆα κατίσχησον, ἵνα νωϊτέρην ὀπ' ἀκούσῃς.
Οὐ γάρ πώ τις τῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ,
Πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦσαι.
Ἀλλ' ὅγε τερπάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.
Ἴδμεν γάρ τοι πάνθ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ δύρῃσιν
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
Ἴδμεν δ' ὅσσα γίνηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Ὣς φάσαν, ἱεῖσαι ὄπα κάλλιμον. αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους,
Ὀφρύσι νεύσάζων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.
Αὐτίκα δ' ἀνστάντες Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
Πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον, μᾶλλόν τ' ἐπιέζον.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάς γε παρήλασεν, οὐδ' ἔτ' ἔπειτα
Φθογγῆς Σειρήνων ἠκούομεν οὐδέ τ' ἀοιδῆς,
Αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἐῄρυες ἑταῖροι,
Οὗ σφιν ἐπ' ὠσὶν ἄλειψ', ἐμέ τ' ἐκ δεσμῶν ἀνέλυσαν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐκέτ' ἔπειτα
Κυμα ἴδον καὶ μέγα κῦμα ἴδον, καὶ δοῦπον ἄκουσα.
Τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατ' ἐρετμά.
Βόμβησεν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· ἔσχετο δ' αὐτῶ
Νηῦς, ἐπεὶ οὐκ ἔτ' ἐρετμὰ προπάλαι χερσὶν ἔπεσχον.
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους
Μαλθακίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,
Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πώ τι κακῶν ἀδαήμονες ἦμεν.
Οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπι κακὸν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
Εἶλεν ἐνὶ σπῆι γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι,
Ἀλλά κῆ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε
Ἐκφύγομεν· καὶ που τάνδε μνήσεσθαι ὀΐω.

Καὶ

Minutatim diſſecans, manibus fortibus premebam.
Statim vero liquefiebat cera, nam jubebat magna vis,
Soliſque ſplendor Hyperionidæ regis.
Ordineque ſociis ad aures omnibus illevi.
Illi autem in navi mihi ligarunt pariter manuſque pedeſque,
Erecto in baſi mali, ex eo autem funes alligarunt:
Ipſi autem ſedentes ſpumoſum mare verberabant remis.
Sed cum tantum aberamus quantum audiatur clamans,
Propere urgentes, illas non latuit velox navis
Prope impulſa: argutumque inſtituerunt carmen:
Huc age veniens celeberrime Ulyſſes, ingens decus Achivorum
Navem ſiſte, ut noſtram vocem audias.
Non enim unquam aliquis hac præteregit navem nigram,
Quin prius noſtram ſuavem ab ore vocem audiret:
Sed hic delectatus abit, & plura ſciens.
Scimus enim tibi omnia quæcunque in Troja lata
Argivi Trojanique deorum voluntate pertulerunt,
Scimus etiam quæcunque fiunt in terra alma.
Sic dicebant, mittentes vocem pulchram. at meum cor
Volebat audire, ſolvereque jubebam ſocios,
Superciliis innuens: illi autem incumbentes remigabant.
Statimque ſurgentes Perimedes Eurylochuſque
Pluribus me vinculis ligabant, magiſque premebant.
Cæterum ubi illas præteriit *navis*, neque amplius deinde
Vocem Sirenum audiebamus neque cantilenam,
Mox ceram dempſerunt mei dilecti ſocii,
Quam illis ad aures illeveram, meque ex vinculis ſolverunt.
Sed quando jam inſulam reliquimus, ſtatim deinde
Fumum & ingentem fluctum vidi, & ſonitum audivi.
His igitur timentibus ex manibus ceciderunt remi.
Inſonuerunt autem omnia per fluctum: tenebaturque illic
Navis, quoniam non amplius remos prolixos manibus urgebant.
Aſt ego per navem iens cohortabar ſocios
Blandis verbis aſtans virum quemque:
O amici, non enim ullo pacto malorum ignari ſumus.
Non equidem hoc majus adeſt malum, quam cum Cyclops
Includebat *nos* ſpeluncæ cavæ forti vi,
Sed & hinc mea virtute conſilioque prudentiaque
Effugimus: & olim horum recordaturos puto.

Nunc

Νῦν δ' ἄγε δ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
Τμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
Τύπτετε, κληίδεσσιν ἐφήμενοι, αἴκέ ποθι Ζεὺς
Δώῃ τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι.
Σοὶ δὲ κυβερνῆδ' ὧδ' ἐπιτέλλομαι, (ἀμὶ σὶ θυμῷ
Βάλλ', ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήια νωμᾷς)
Τοῦτ μὲν κατνὲ καὶ κύματ' ἐκτὸς ἔεργε
Νῆα, σὺ δὲ σκοπέλε ἐπιμαίεο, μή σε λάθῃσι
Κεῖσ' ἐξορμήσασα, καὶ ἐς κακὸν ἄμμε βάλῃσθα.
Ὣς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
Σκύλλην δ' ἐκέτ' ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀνίην,
Μήπως μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
Εἰρεσίης, αὐτὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτούς.
Καὶ τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
Λανθανόμην, ἐπεὶ οὔ μ' ἀνώγει δωρήσεσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ κατὰ δοῦς κλυτὰ τεύχεα, καὶ δύο δοῦρε
Μάκρ' ἐν χερσὶν ἑλών, εἰς ἴκελα νηὸς ἔβαινον
Πρώρης. ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι
Σκύλλην πετραίην, ἣ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν.
Οὐδέ πη ἀθρῆσαι δυνάμην. ἔκαμον δέ μοι ὄσσε
Πάντη παπταίνοντι πρὸς ἠερόεντα πέτρην.
Ἡμεῖς δὲ στενωπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες·
Ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ', ἑτέρωθι δὲ δῖα Χάρυβδις
Δεινὸν ἀνερροίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Ἦτοι ὅτ' ἐξεμέσειε, λέβης ὣς ἐν πυρὶ πολλῷ,
Πᾶσ' ἀναμορμύρεσκε κυκωμένη, ὑψόσε δ' ἀχνὴ
Ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
Ἀλλ' ὅτ' ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
Πᾶσ' ἔντοσθε φάνεσκε κυκωμένη· ἀμφὶ δὲ πέτρη
Δεινὸν ἐβαβρύχει, ὑπένερθε δὲ γαῖα φάνεσκε
Ψαμμῳ κυανέῃ. τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.
Ἡμεῖς μὲν πρὸς τὴν ἴδομεν, δείσαντες ὄλεθρον.
Τόφρα δέ μοι Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑτάρους,
Ἕξ ἔλεθ', οἳ χερσίν τε βίηφί τε φέρτεροι ἦσαν.
Σκεψάμενος δ' ἐς νῆα θοὴν ἅμα καὶ μετ' ἑταίρους,
Ἤδη τῶν ἐνόησα πόδας καὶ χεῖρας ὑπέρθεν
Τψόσ' αἰρομένων· ἐμὲ δὲ φθέγγοντο καλέοντες
Ἐξονομακλήδην, τότε γ' ὕστατα, ἀχνύμενοι κῆρ.
Ὡς δ' ὅτ' ἐπ' προβόλῳ ἁλιεὺς περιμήκεϊ ῥάβδῳ

Ἰχ-

Nunc agite, uti ego dixero pare mus omnes:
Vos quidem remis maris fluctus profundos
Verberate, transtris insidentes, si forte Jupiter
Det hanc saltem mortem effugere & evitare.
Tibi vero gubernator hoc præcipio, (sed in animo
Reconde, quoniam navis cavæ gubernacula motas)
Hunc quidem fumum & fluctum extra dirige
Navem, tu autem scopulum require, ne te imprudente
Illinc prorumpat, & in malum nos conjicias.
Sic dicebam. illique ocyus meis verbis parebant.
Scyllam tamen nondum commemoraveram, immedicabile malum,
Ne forte timentes cessarent mihi socii
A remigando, intraque constiparent seipsos.
Et tum scilicet Circes quidem mandatorum tristium
Oblitus fueram, quoniam neutiquam me jusserat armari.
Ast ego indutus inclyta arma, & duas hastas
Longas in manus sumens ad tabulata navis ibam
Proræ. inde enim ipsam expectabam primum visum iri
Scyllam petrosam, quæ mihi ferebat damnum sociis.
Neque usquam videre potui: lassabanturque mihi oculi
Undique circumspectanti ad obscuram petram.
Nos quidem angustum locum navigabamus lugentes:
Hunc enim Scylla, altrinsecus autem Charybdis
Immane absorbuit maris salsam aquam.
Equidem quando evomebat, sicut lebes in igne multo,
Tota remurmurabat conturbata, in altum autem aspergo
Summis scopulis utrisque incidebat.
Sed quando absorbebat maris salsam aquam,
Tota intus apparebat mota: circumque petram
Horrendum intonabat, infra autem terra apparebat
Arena *cum* cærulea. hos autem pallidus timor cepit,
Nos quidem ad hanc videbamus, timentes interitum.
Interea autem mihi Scylla cava ex navi socios
Sex abstulit, qui manibusque virtuteque præstantiores erant.
Aspiciens autem in navem velocem simulque ad socios,
Jam horum animadverti pedes & manus superne
In altum levatorum: me autem clamabant vocantes
Nominatim, tunc postremo, afflicti corde.
Ut cum in aggere piscator prælonga virga

Γχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἶδατα βάλλων,
Ἐς πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
Ἀπαιρόντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἐρρίψε θύραζε·
Ὡς οἳγ' ἀπαιρόντες ἀείροντο ποτὶ πέτρας·
Αὐτῇ δ' εἰνὶ θύρῃσι κατήσθιε κεκλήγοντας,
Χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Πάντων ὅσσ' ἐμόγησα, πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην τ', αὐτὰρ ἔπειτα δὴ ἐς ἀμύμονα νῆσον
Γκόμεθ'· ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες ἀδρυμήποροι,
Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλ' Τπερίονος Ἠελίοιο.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ,
Μυκηδμῶ τ' ἤκουσα βοῶν αὐλιζομενάων,
Οἰῶν τε βληχώ· καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
Μάντος ἁλαοῦ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν
Νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου Ἠελίοιο.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,
Κήκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
Ὄφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήια Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν,
Νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου Ἠελίοιο.
Ἔνθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν.
Ἀλλὰ παρὲξ τλῶ νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.
Ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
Αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος συγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ,
Σχέτλιος εἶς Ὀδυσεῦ· πέρι τοι μένος, οὐδέ τι γυῖα
Κάμνεις· ἦ ῥά νύ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται,
Ὅς ῥ' ἑτάρους καμάτῳ ἀδηκότας ἠδὲ καὶ ὕπνῳ
Οὐκ ἐάσεις γαίης ἐπιβήμεναι, ἔνθά κεν αὖτε
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τεκνοίμεθα δόρπον·
Ἀλλ' αἴσιμα διὰ νύκτα δολώ ἀλάλησθαι ἄνωγας,
Νήσου ἀποπλαγχθέντας ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.
Ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποὶ, δηλήματα νηῶν
Γίνονται. πῇ κέν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺ ὄλεθρον,
Ἢν πως ἐξαπίνης ἔλθῃ ἀνέμοιο θύελλα;
Ἢ νότου, ἢ ζεφύροιο δυσαέος, οἵ τε μάλιστα
Νῆας διαρραίουσι βοῶν ἀέκητα ἐνάντιον.

Ἀλλ'

Piscibus minutis dolum escam objiciens,
In pontum demittit bovis cornu agrestis,
Palpitantemque deinde corripiens projicit foras:
Sic illi palpitantes tollebantur ad petras:
Illic autem pro foribus depascebatur clamantes,
Manus mihi porrigentes in gravi calamitate.
Miserabilissimum scilicet illud meis vidi oculis
Omnium quecunque passus sum vada maris rimans.
Ast ubi petras effugimus, horrendamque Charybdim,
Scyllamque, statim deinde dei ad eximiam insulam
Pervenimus: ibi autem erant pulchri boves frontones,
Multæque pingues pecudes sublimis Solis.
Ibi tunc ego adhuc *in* mari in navi nigra cum essem,
Mugitum audivi boum stabulantium,
Oviumque balatum: & mihi dicta inciderunt animo
Vatis cæci Thebani Tiresiæ,
Circesque Æææ, quæ mihi admodum multis præcepit
Ut insulam vitarem homines oblectantis Solis.
Scilicet tunc ego socios alloquebar cruciatus corde;
Audite meos sermones mala quamvis patientes socii,
Ut vobis dicam vaticinia Tiresiæ,
Circesque Æææ, quæ mihi perquam multis præcepit,
Ut insulam vitarem Solis, qui delicium est hominum:
Ibi enim gravissimum malum fore nobis ajebat.
Sed præter insulam pellite navem nigram.
Sic dicebam. illis autem confringebatur suum cor.
Statimque Eurylochus molesto mihi respondit sermone:
Improbus es o Ulysses; superat tibi robur, neque unquam membris
Defatigaris: profecto omnia tibi ferrea sunt,
Qui socios lassitudine afflictos atque etiam somno *urgente*
Non sinis terram conscendere, ubi rursus
Insula in circumflua lautam paremus cœnam:
Sed sic *temere* per noctem celerem errare jubes,
Ab insula aberrantes in obscuro ponto.
Ex noctibus autem venti graves, pernicies navium
Existunt: qua quis effugeret sævam mortem,
Si forte repente veniret venti procella?
Aut Noti, aut Zephyri vehementis, qui potissimum
Navem infestant deorum non sponte regum.

Α'λλ' ἤτοι νωῖ μὲν πειδώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
Δόρπον θ' ὁπλισόμεσθα θοῇ παρὰ νηὶ μένοντες·
Ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν ἱρεῖ πόντῳ.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ἤνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
Καὶ τότε δὴ γίνωσκον ὃ δὴ κακὸ μήδετο δαίμων·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Εὐρύλοχ', ἦ μάλα δή με βιάζεσθε μοῦνον ἐόντα.
Α'λλ' ἄγε νωῖ μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
Εἴ κέ τιν' ἠὲ βοῶν ἀγέλαι, ἢ πωῢ μεγ' οἰῶν
Εὕρωμεν, μήπως τις ἐπισσυβήσεται κακῇσι
Ἢ βοῦν ἢ ἔπι μῆλον ἀποκτάνῃ· ἀλλὰ ἕκηλοι
Ἐσθίετε βρῶμίν τε θεῶν ἀθανάτων πόρε Κίρκη.
Ὣς ἐφάμην· οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὅμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
Στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ εὐεργέα νῆα
Α'γχι' ὕδατος γλυκεροῖο· κὰ ἐξαπέβησαν ἑταῖροι
Νηὸς, ἕπειτα δὲ δόρπον ἐπισταμένως τετύκοντο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιός τε καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Μνησάμενοι δ' ἤπεια φίλους ἔκλαιον ἑταίρους,
Οὓς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλοῦσα.
Κλαιόντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυδε νήδυμος ὕπνος.
Η'μος δὲ τρίτα νυκτὸς ἔλυ, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
Ω'ρσεν ἐπὶ ζαλῆ ἄνεμον νεφεληγερέτα Ζεύς
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ κὰ πόντον· ὀρώρει δ' ἐξ οὐρανόθεν νύξ.
Η'μος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοίλην κατὰ εἰσερύσαντες·
Ἔνθα δ' ἔσαν Νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδὲ θόωκοι.
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν δήμενος, μετὰ μῦθον ἔειπον·
Ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε
Ἔστιν, τῶνδε βοῶν ἀπεχώμεθα, μή τι πάθωμεν.
Δεινὴ γὰρ θεὸς αὕδε βόες κὰ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ κὰ πάντ' ἐπακούει.
Ὣς ἐφάμην. τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Μῆνα δὲ πάντ' ἄληκτος ἀπὴ Νότος, οὐδέ τις ἄλλος
Γίνετ' ἔπειτ' ἀνέμων, εἰ μὴ Εὖρός τε Νότος τε.
Οἱ δὲ, ἕως μὲν σῖτον ἔχον κὰ οἶνον ἐρυθρὸν,
Τόφρα βοῶν ἀπέχοντο, λιλαιόμενοι βιότοιο·
Α'λλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο πᾶσα τροφὴ,

330 Καὶ

Verum sane nunc quidem cedamus nocti nigræ,
Cœnamque apparemus celerem apud navem manentes:
Mane autem conscendentes intremus latum pontum.
Sic ait Eurylochus: comprobarunt autem cæteri socii.
Atque jam tum agnoscebam quod nempe mala moliretur deus:
Et ipsum compellans, verbis volatilibus alloquebar:
Eurylоche, profecto nimis jam me urgetis qui solus sum.
Sed age nunc mihi omnes jurate firmum juramentum,
Si quod aut boum armentum, aut magnum gregem ovium
Inveniamus, ne forte quis scelere pessimo
Aut bovem aut etiam pecudem occidat: sed tranquilli
Comedite cibum quem immortalis præbuit Circe.
Sic dicebam. illi autem protinus jurarunt ut jusseram.
Ast ubi juraruntque finiveruntque jusjurandum,
Stitimus in portu cavo benefactam navem
Prope aquam dulcem: & exiverunt socii
E navi, deinceps autem cœnam scite appararunt.
Ast ubi potus & cibi amorem emiserant,
Recordati deinde caros defleverunt socios,
Quos devoraverat Scylla cava ex navi eripiens.
Flentibusque ipsis supervenit dulcis somnus.
Quando autem tertia pars noctis erat, & astra transibant,
Immisit vehementem ventum nubium coactor Jupiter
Cum nimbis ingentibus, nubibus autem cooperuit
Terram simul & pontum: ruitque de cælo nox.
Quando autem mane genita apparuit rosea digitis aurora,
Navem quidem subduximus, in cavam speluncam intro trahentes.
Hic autem erant Nympharum pulchri loci atque sedilia.
Et tum ego concionem faciens, sermone allocutus sum:
O amici, in navi quidem celeri cibusque potusque
Est, ab his bobus abstineamus, ne quid patiamur.
Acris enim dei hi boves & eximia pecora,
Solis, qui omnia inspicit & omnia inaudit.
Sic dicebam, illisque persuadebatur animus generosus.
Mensem autem integrum nunquam desinens spirabat Notus,
neque quis alius
Existebat deinceps ventorum, nisi Eurusque Notusque.
Illi autem quoad quidem panem habebant & vinum rubrum,
Tamdiu a bobus abstinebant, studiosi *conservandæ* vitæ:
Sed cum jam e navi periissent viatica omnia,

Καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντες ἀνάγκῃ,
Ἰχθῦς, ὄρνιθάς τε, φίλας ὃ, τι χεῖρας ἵκοιτο,
Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
Δή ποτ' ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχον, ὄφρα θεοῖσιν
Εὐξαίμην, εἴπῃς μοι ὁδὸν φήνειε νέεσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ διὰ νήσου ἰὼν ἤλυξα ἑταίρους,
Χέρας νιψάμενος ἧσθ' ἐπὶ σκέπας λὶν ἀνέμοιο,
Ἠρώμην πάντεσσι θεοῖς οἳ ὄλυμπον ἔχουσιν.
Οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευαν.
Εὐρύλοχος δ' ἑτάροισι κακῆς ἐξήρχετο βουλῆς,
Κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.
Πάντες μὲν συγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι,
Λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Ἀλλ' ἄγετ', Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας,
Ῥέξομεν ἀθανάτοισι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν,
Αἶψά κεν Ἠελίῳ ὑπερίονι τίσομεν νηόν
Πάντα δόμεν, ἔνδεά τε θείομεν ἀγλαΐσματα πολλά·
Εἰ δὲ χολωσαίμενός περ βοῶν ὀρθοκραιράων
Νῆ' ἐθέλῃ ὀλέσαι, ἐπὶ δ' ἄλλοντες θεοὶ ἄλλοι,
Βέλεμ' ἅπαξ πρὸς κύμα χανὼν ἐπὸ θυμὸν ὀλέσσαι,
Ἢ δηθὰ σπάργησθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ἤνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
Αὐτίκα δ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
Ἐγγύθεν· (ἦ γὰρ τῆλε νέοι κυανοπρῴροιο
Βοσκέσκοντ' ἕλικες καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι)
Τὰς δὲ περισταδὸν ἕλκες, καὶ ἀρησάμενοι θεοῖσι,
Φύλλα δὲ δρυὸς ὑψικόμοιο
Οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐυστέλμῃ ἐπὶ νηΐ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄρξαντο, καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
Οὐδ' εἶχον μέθυ λευκὸν ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
Ἀλλ' ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ πλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.
Καὶ τότε μοι βλεφάρων ἔξέσσυτο νήδυμος ὕπνος.
Βῶν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα δολῶ καὶ δῖνα θαλάσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,

Καὶ

Ibi jam venaturam aggrediebantur necessitate,
Pisces avesque, caras quodcunque in manus veniſſet,
Uncis hamis: vexabat enim ventrem fames.
Scilicet tum ego per insulam seceſſi, ut deos
Precarer, si quis mihi viam monſtraret ut redirem.
Sed quando jam per insulam iens declinaveram a ſociis,
Manus lavans ubi defensaculum erat vento,
Precabar omnes deos qui cælum inhabitant:
Hi sane dulcem somnum palpebris infuderunt.
Eurylochus autem ſociis mali dux erat consilii:
Audite meos sermones mala quamvis passi ſocii.
Omnes quidem inviſæ mortes miseris mortalibus,
Fame autem miserrimum mori & fatum assequi.
Sed agite, Solis ex bobus abigentes optimos,
Sacra faciemus diis qui cælum latum habitant.
Quod si in Ithacam pervenerimus ad patriam terram,
Statim Soli per superna gradienti dives templum
Struemus, ibi ponemus ornamenta multa & pretiosa.
Si vero iratus aliquo pacto ob boves erecta capita habentes
Navem volet perdere, suffragabunturque dii alii:
Malo semel ad fluctus hians vitam perdere,
Quam diutius tabescere manens in insula deserta.
Sic ait Eurylochus: collaudabant autem alii ſocii.
Statim autem Solis ex bobus abigentes optimos
Ex propinquo: (non enim longe a navi nigra roſtro
Pascebantur camuris cornibus pulchri boves frontones)
Eos vero circumstabant, & vota faciebant diis,
Folia quoque decerpentes tenera quercus alticomæ:
Non enim habebant hordeum album bene tabulata in navi.
Aſt ubi precati sunt, & mactarunt & excoriarunt,
Femoraque exciderunt, arvinaque abſconderunt,
Duplicem facientes, desuper autem cruda posuerunt:
Neque habebant vinum ad libandum super incensa sacra,
Sed aqua libantes assabant intestina omnia.
Aſt ubi femora incensa sunt, & viscera comederunt,
Minutimque conciderunt cætera, & circum verua fixerunt.
Et tunc mihi palpebris excidit suavis somnus.
Festinabamque ire ad navem velocem & littus maris.
Sed cum jam vadens prope navem essem utrinque agitabilem,

Καὶ τότε μοι κνίσσης ἀμφ' ἤλυθε ἡδὺς ἀϋτμή,
Οἰμώξας δὲ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγώνων,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Ἦ μὲ μάλ' εἰς ἄτην κοιμίσατε νηλεῖ ὕπνῳ·
Οἱ δ' ἕταροι μέγα ἔργον ἐμηήσαντο μένοντες.
Ὡκέα δ' Ἠελίῳ ὑπεξίνι ἄγγελος ἦλθε
Λαμπετίη πανύπερλος, ὃ οἱ βόας ἔκταν ἑταῖροι.
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα χωόμενος κῆρ,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Τίσατ δὴ ἑτάρους Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Οἳ μοῦ βῦς ἔκτειναν ὑπέρβιον, ἣσιν ἔγωγε
Χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Ἠδ' ὁπότ' αὖ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτραποίμην.
Εἰ δέ μοι ὐ τίσουσι βοῶν ἐπιεικέ' ἀμοιβήν,
Δύσομαι εἰς Ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἠέλι', ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
Τῶν δέ κ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτα κεραυνῷ
Τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
Ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψὼς ἠϋκόμοιο·
Ἠδ' ἔφη Ἑρμείαο διακτόρου αὐτὴ ἀκοῦσαι.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Νείκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπισταδόν, ἐδέ τι μῆχος
Εὑρέμενοι δυσάμεσθα· βόες δ' ἀποτέθνασαν ἤδη.
Τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέρατα πρόφαινον·
Εἶρπον μὲν ῥινοί, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμύκει,
Ὠπτηλέά τε καὶ ὠμά· βοῶν δ' ὡς γίνετο φωνή.
Ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἑλίκες ἑταῖροι
Δαίνυντ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας.
Ἀλλ' ὅτε δ' ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς ἦκε Κρονίων,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
Ἠμεῖς δ' αὖτ' ἀναβάντες ἐνήκαμεν ἱστία νηός,
Ἰσὸν τησάμενοι, ἀνὰ δ' ἱστία λᾶαν ἐείσαντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
Φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα.
Δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
Νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
Ἦ δ' ἔδυ οὐ μάλα πολὺν ἐπὶ χρόνον· αἶψα γὰρ ἦλθε

Κε-

Et tum mihi nidoris obvenit dulcis flatus.
Lamentans autem deos ad immortales clamavi:
Jupiter pater, atque cæteri beati dii sempiterni,
Profectò me in malum sopiviſtis sævo somno:
Ipsi vero socii magnum facinus patrarunt illic manentes.
Velox autem Soli per superna meanti nuncia venit
Lampetia lato peplo induta, quod ei boves interfecerint socii.
Statim autem deos allocutus est, iratus corde:
Jupiter pater, atque alii beati dii sempiterni,
Luant jam socii Laertiadæ Ulyssis,
Qui meos boves occiderunt superbe, quibus ego
Lætabar & vadens in cælum stelliferum,
Et quando retro ad terram a cælo vertebar.
Quod si mihi non luent boum condignam talionem,
Descendam ad Plutonis *domum*, & inter mortuos lucebo.
Quem excipiens alloquebatur nubium coactor Jupiter:
Sol, certe quidem tu inter immortales luceas
Et mortales homines super fertilem terram:
Horum autem statim navem celerem candenti fulmine
Paululum feriens incendam medio in sævo ponto.
Hæc ego audivi a Calypso pulchricoma:
Quæ dicebat a Mercurio internuncio se audiviſſe.
Aſt ubi ad navem perveni atque mare,
Objurgabam aliunde alium adstans, neque remedium
Invenire potuimus: boves enim mortui erant jam.
Eis autem continuo deinde dii prodigia ostendebant:
Serpebant quidem pelles, carnes autem circum verua mugiebant,
Assæque & crudæ: boumque quasi exiſtebat vox.
Sex diebus quidem deinde mihi perdilecti socii
Convivabantur Solis boves postquam abegiſſent optimos.
Sed quando septimum diem Jupiter induxit,
Tum vero ventus quidem cessavit turbine sæviens,
Nos autem statim conscendentes immiſimus *navem* lato mari,
Malum erigentes, sursumque alba vela trahentes.
Sed quando jam insulam deseruimus, neque ulla alia
Apparebat terrarum, sed cælum atque mare,
Ibi tum atram nubem statuit Saturnius
Navim super cavam, caligabatque pontus sub ipsa.
Navis autem currebat haud adeo multum per tempus: statim enim venit

Κεκλημὼς Ζέφυρόν μεγάλην σὺν λαίλαπι δύων,
Ἰσᾶ δὲ προσόψιος ἔρρῃξ ἀνέμοιο θύελλα
Ἀμφοτέρους· ἰσὸς δ' ὀπίσω πέσεν, ὅπλά τε πάντα
Εἰς ἄντλον κατέχυθ'. ὁ δ' ἄρα πρύμνῃ ἐνὶ νηῒ
Πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλήν, σὺν δ' ὀστέ' ἄραξε
Πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς. ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικὼς
Κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν·
Ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
Ἐν δὲ θείου πλῶτο. πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
Οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
Κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀπεσήνυτο νόστον.
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχης
Λῦσε κλύδων τρόπιν, τὴν δὲ ψιλὴν φέρε κῦμα·
Ἐκ δέ οἱ ἰστὸν ἔαξε ποτὶ τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
Ἐπτήνων βέβλητο βοὸς ῥινοῖο τετάχως.
Τῷ ῥ' ἄμφω συνέεργον ὁμῇ τρόπιν ἠδὲ καὶ ἰστόν.
Ἐζόμενοι δ' ἐπὶ τοῖς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
Ἐνθ' ἤτοι Ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι δύων.
Ἦλθε δ' ἐπὶ Νότος ὦκα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
Ὄφρ' ἔπι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.
Παννύχιος φερόμην· ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνιόντι
Ἦλθον ἐπὶ Σκύλλης σκόπελον, δεινήν τε Χάρυβδιν.
Ἡ μὲν ἀνερροίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐερσέὸν ὑψόσ' ἀερθείς,
Τῷ προσφὺς ἐχόμην, ὡς νυκτερίς, οὐδέ πη εἶχον
Οὔτε στηρίξαι ποσὶν ἔμπεδον, οὔτ' ἐπιβῆναι.
Ῥίζαι γὰρ ἑκὰς ἦσαν, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι,
Μακροί τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.
Νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἐξεμέσειεν ὀπίσσω
Ἰστὸν καὶ τρόπιν αὖτις. ἐελδομένῳ δέ μοι ἦλθεν
Ὕψι. ἅμα δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέστη,
Κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων αἰζηῶν,
Τῆμος δὴ τάγε δῆρε Χαρύβδιος ἐξεφαάνθη.
Ἦκα δ' ἐγὼ καθύπερθε πόδας καὶ χεῖρε φέρεσθαι,
Μέσσην δ' ἐνδύπησα παρὲξ πεσεμεν δῆρα,
Ἐζόμενος δ' ἐπὶ τοῖσι διήρεσα χερσὶν ἐμῇσι.
Σκύλλῃ δ' οὐκ ἔτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Εἰσιδέειν· ἐ γάρ κεν ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.

Ἔν-

Stridens Zephyrus ingenti cum turbine sæviens.
Mali autem funes rupit venti procella
Utrosque: malusque retro cecidit, armamentaque omnia
In sentinam deciderunt. is autem extima in nave
Percussit gubernatoris caput, ossaque confregit
Omnia simul capitis. ipse autem urinatori similis
Decidit a tabulatis, deseruitque ossa animus generosus.
Jupiter autem simul intonuit, & injecit fulmen navi:
Ipsa autem contorquebatur tota, Jovis percussa fulmine,
Sulphureque implebatur. ceciderunt autem ex navi socii.
Illi autem *marinis* corvis similes circa navem nigram
In fluctibus ferebantur: deusque abstulit reditum.
Ast ego per navim incedebam, donec latera
Solvit unda carinæ, quam inermem ferebat fluctus:
Effregeratque ei malum usque ad fundum: at ipsi
Lorum injectum erat bovis corio factum.
Hoc utrunque colligavi pariter carinam atque malum.
Sedens autem super hæc, ferebar pernicioſis ventis.
Tum Zephyrus quidem cessavit turbine sæviens.
Supervenit autem Notus celeriter, ferens meo angores animo,
Ut rursus pernicioſam remetirer Charybdim.
Tota nocte ferebar: simul autem *cum* sole oriente
Veni ad Scyllæ scopulum, horrendamque Charybdim.
Hæc quidem absorpserat *maris* salsam aquam:
At ego ad altam caprificum alte levatus,
Huic implicitus tenebar veluti vespertilio, neque usquam poteram
Nec firmare pedem firmiter, neque ascendere.
Radices enim longe erant, distantes autem erant rami,
Longique ingentesque, obumbrabant autem Charybdim.
Continenter autem hærebam, donec evomeret retro
Malum & carinam denuo. cupienti autem mihi advenit
Tandem. quando autem ad cœnam vir e foro surgit,
Judicans lites multas litigantium juvenum,
Tunc scilicet ligna ex Charybdi apparebant.
Demisique ego desuper pedes & manus ut ferrentur,
In medium autem cum sonitu cecidi circa oblonga ligna,
Sedens autem super his remigabam manibus meis.
Scyllam autem non amplius permisit pater hominumque deorumque
Me aspicere: non enim effugissem sævam mortem.

Hinc

Ἐνθεο δ' ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νύκτα
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
Ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
Ἣ μ' ἐφίλει τ' ἐκόμει τε. τά σοι παῖδε μυθολογέω;
Ἤδη γάρ σοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
Σοί τε κῆ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δέ μοί ἐστιν,
Αὖτις ἀείζηλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

Ο'ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο'ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ν. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Κοιμώμενον Ο'δυσέα μετὰ τῶν δώρων ἐκπέμπουσιν οἱ Φαίακες εἰς τὴν γῆν τῶν Ἰθακησίων· κῆ τὴν μὲν ναῦν αὐτῶν ὑποτρέψασαν, λίθον ποιεῖ Ποσειδῶν· Ἀθηνᾶ δὲ ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ Ο'δυσεῖ συμβουλεύει περὶ τῆς μνηστηροφονίας· κῆ τὸ χρήμα τε ἓν πνι σπηλαίῳ ἀποκρύπτει, κῆ εἰς γέροντα μεταμορφοῖ τὸν Ο'δυσέα.

Νῦ, Ἰθάκης ἐπέβη Φαιήκων πομπῇ Ο'δυσεύς.

Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Κηληθμῷ δ' ἔχαντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ὦ Ο'δυσεῦ, ἐπεὶ ἵκεο ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
Τ'ὐρρεφὲς, τῷ σ' ὄπι παλιμπλαγχθέντα γ' οἴω
Ἀτὰ ἀπονοσήσειν, εἰ κῆ μάλα πολλὰ πέπονθας.
Τ'μέων δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἐφιέμενος παῖδε ἔρω,
Ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἶδοπα οἶνον
Αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' ἀοιδῆς·
Εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστη ἐνὶ χηλῷ
Κεῖται, κῆ χρυσὸς πολυδαίδαλος, ἄλλά τε πάντα
Δῶρ' ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἐνεικαν.
Ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
Ἀνδρακάς. ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον
Τισόμεθ'. ἀργαλέον γὰρ ἕνα προικὸς χατέεσθαι.
Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος. τοῖσιν δ' ἐπιμύθεσκε μῦθος.
Ο μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος·
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,

Hinc autem novem diebus ferebar: decima autem me nocte
Insulam in Ogygiam appulerunt dii, ubi Calypso
Habitabat cirrata veneranda dea voce *humana* utens,
Quæ me amice excipiebat fovebatque. quid tibi hæc enarro?
Jam enim tibi heri enarravi in domo
Tibique & castæ uxori: odiosum autem mihi est,
Rursus plane enarrata recensere.

ODYSSEÆ HOMERI XIII.

LIBRI

Argumentum.

DOrmientem Ulyssem cum donis exponunt Phæaces in terram Ithacensium. Et navem quidem ipsorum redeuntem, lapidem fecit Neptunus: Minerva autem in littore Ulyssi consulit de procorum cæde: & bona ejus in quadam spelunca occultat, in senemque transformat Ulyssem.

N. Ithacam ingressus est Phæacum ductu Ulysses.

SIc ait. illi autem omnes muti erant silentio,
Oblectationeque tenebantur per domos umbrosas.
Eum autem rursum Alcinous excepit, compellavitque:
O' Ulysses, quoniam venisti meam ad æratam domum
Altam, ideo te haud retrorsum jactatum puto
Rursus rediturum, etsi valde multa passus es.
Vestrum autem viro unicuique injungens hæc dico,
Quicunque in ædibus honorarium ardens vinum
Semper bibitis meis, auscultatisque cantori:
Vestes quidem jam hospiti pulchra in arca
Jacent, & aurum arte laboratum, aliaque omnia
Dona quæcunque Phæacum senatores huc attulerunt.
Sed age ei demus tripodem magnum & lebetem
Viritim. nos autem rursus congregati in populo
Exigemus. difficile enim unum largitionem præbere.
Sic dixit Alcinous. illis autem placuit sermo.
Qui dormitantes iverunt domum unusquisque:
Quando autem matutina apparuit rosea digitis Aurora,

Ad

Νῆ' ἄρ' ἐπεσσάλοντο, φέρον δ' ἀλίωρα χαλκόν.
Καὶ τὰ μὲν ἂς κατέθηκ' ἱερὸν μέν Ἀλκινόοιο,
Αὐτὰς ἰὼν διὰ νηὸς ὑπὸ ζυγὰ, μή πω ἑταίρων
Βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὅτ' ἴστε πειρήσαιτ' ἐρετμοῖς.
Οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον, ἦ δαῖτ' ἀλέγυνον.
Τοῖσι δὲ βῆν ἱέρευσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
Μηρὰ δὲ κείαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
Τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Πολλὰ πρὸς ἠέλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
Δύσιν ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧτε παπήμερ
Νειὸν ἀν' ἑλκήτην βῆ οἰήσπτε πηκτὸν ἄροτρον,
Ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυ φάος ἠελίοιο,
Δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι·
Ὡς Ὀδυσῆϊ ἀσπαστὸν ἔδυ φάος ἠελίοιο.
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος φάτο μῦθον,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Σπείσατέ μ' εἰσάντες ἀπήμονα· χαίρετε δ' αὐτοί.
Ἤδη γὰρ τετέλεσται ἃ μοι φίλος ἤθελε θυμός,
Πομπή θ' ἥ μοι ἄρεσσε, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες
Ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἶκοι ἄκοιτιν
Νοστήσας ἔροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
Τμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας
Κυδιόωντες θ' υἷας· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
Παντοίην, θ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.
Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον
Πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,
Ποντόνοε, κρητῆρα κεραυσάμενος μέθυ νείμαι
Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ,
Τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὡς φάτο. Ποντόνοε δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν. οἱ δὲ θεοῖσιν
Ἔσπεισαν μακάρεσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Αὐτόθεν ἐξ ἑδρέων. ἀνὰ δ' ἴστατο δῖος Ὀδυσσεὺς
Δῶκε δ' ἐν χερσὶ φίλης δέπας ἀμφικύπελλον,

Καὶ

Ad navem properabant, ferebantque generosum æs.
Et hæc quidem bene deposuit sacra potestas Alcinoi,
Ipse iens per navem sub transtra, ne aliquem sociorum
Læderet impellentium, quando incumberent remis.
Illi autem in Alcinoi *domum* iverunt, & epulas curarunt.
Post hæc autem bovem mactavit sacra potestas Alcinoi
Jovi nimboso Saturnio, qui omnibus imperat.
Femoribus autem crematis epulabantur celebri epulo
Se oblectantes: interque ipsos canebat divinus cantor
Demodocus, populis honoratus. at Ulysses
Crebro ad solem caput vertebat omnia illustrantem,
Ut occumberet optans: jam enim cupiebat reverti.
Ut cum vir cœnam concupiscit, cui tota die
Per novale verterunt boves nigri compactum aratrum,
Aventi autem huic occidit lumen solis,
Ad cœnam ut eat, labantque genua eunti:
Sic Ulyssi amicum occidit lumen solis.
Statim autem Phæacibus studiosis remorum locutus est,
Alcinoo autem maxime loquens dixit sermonem:
Alcinoe rex, omnium excellentissime populorum,
Mittite me postquam libaveritis, illæsum: & valete ipsi.
Jam enim perfecta sunt quæ mihi meus volebat animus,
Comitatus & cara dona, quæ mihi Dii cœlestes
Fortunata faciant: inculpabilemque domi uxorem
Reversus inveniam cum incolumibus amicis.
Vos autem hic manentes oblectetis uxores
Nuptas & liberos: Diique virtutem dent
Omnem, & ne quod malum publicum sit.
Sic dixit. illi autem omnes collaudabant, & jubebant
Mitti hospitem, quoniam pro decenti dixisset.
Atque tum præconem allocuta est virtus Alcinoi:
Pontonoe, cratere mixto temetum præbe
Omnibus in domo, ut precati Jovem patrem,
Hospitem mittamus suam in patriam terram.
Sic dixit. Pontonous autem mellitum vinum miscuit:
Distribuitque omnibus scite. illi autem Diis
Libaverunt beatis qui cœlum latum habitant,
Indidem ex sedibus. surrexit tamen divinus Ulysses,
Aretæque in manibus posuit poculum rotundum,

Et

Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρέ μοι ὦ βασίλεια διαμπερὲς, εἰσόκε γῆρας
Ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνδρώποισι πέλονται.
Αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
Παισί τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆι.
Ὣς εἰπὼν ὑπὲρ ὦδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς·
Τῷ δ' ἅμα κήρυκα προΐει μένος Ἀλκινόοιο,
Ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα δολὼ καὶ δῖναι θαλάσσης.
Ἀρήτη δ' ἔρεα οἱ δμωαὶς ἅμ' ἕπεμπε γυναῖκας.
Τὼ μὲν φᾶρος ἔχουσαι εὔπλυτός ἠδὲ χιτῶνα,
Τὼ δ' ἑτέρω χηλὸν πυκινῶ ἅμ' ἕπεμπε κομίζειν·
Ἡ δ' ἄλλη σῖτόν τ' ἔφερε καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Αἶψα τά γ' εἰ νηὶ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
Δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἔπασσαν·
Καδδὰρ Ὀδυσσῆι στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
Νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς (ὄφρα νήγρετον εὕδοι)
Πρύμνης· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο, καὶ κατέλεκτο
Σιγῇ· τοὶ δὲ καθίζον ἐπὶ κληῖσιν ἕκαστος
Κόσμῳ. πεῖσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.
Ἔνθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνέρριπτον ἅλα πηδῷ·
Καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
Νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.
Ἡ δ' ὅσ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἅρσενες ἵπποι,
Πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῆσιν ἰμάσθλης,
Τ' ἄφρόν τ' ἀείρομενοι, ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον·
Ὣς ἄρα τῆς πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὄπισθε
Πορφύρεον μέγα δῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Ἡ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον, οὐδέ κεν ἴρηξ
Κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
Ὣς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔπεμπεν,
Ἀνδρα φέρουσα θεοῖς εἰσαλλόχοις μήδε' ἔχοντα·
Ὅς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
Δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὗδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.
Εὖτ' ἀστὴρ ὑπερέσχε φαεσφόρος, ὅστε μάλιστα
Ἔρχεται ἀγγέλλων φάος ἠῶς ἠερίης.
Τὴμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο πουφορος νηῦς.
Φόρκυνος δέ τις ἐστὶ λιμὴν ἁλίοιο γέροντος

Ἐν

Et ipsam appellans verba volucria dicebat:
Vale mihi o regina semper, donec senectus
Veniat & mors, quæque hominibus accidunt.
At ego redeo: tu autem delectare hac in domo,
Filiisque & populis & Alcinoo rege.
Sic fatus super limen ibat divinus Ulysses:
Ei autem una præconem præmisit virtus Alcinoi,
Ut duceret ad navem velocem & littus maris.
Arete autem illi famulas una misit mulieres,
Alteram chlamydem habentem puram & tunicam,
Alteram arcam pictam una misit ut portaret:
Alia autem panemque ferebat & vinum rubrum.
At postquam ad navem pervenerunt & mare,
Statim hæc in navi concava comites læti
Accipientes deposuerunt, potum & cibum omnem.
Sed Ulyssi straverunt pictamque vestem linteumque
Navis in tabulatis concavæ (ut molliter cubaret)
Extimæ: ingressus autem & ipse est, & recubuit
Silentio. illi autem sederunt in transtris quisque
Ordine. funemque solverunt a pertuso lapide.
Ibi tum illi incumbentes jactabant mare remo:
Et huic suavis somnus in palpebris incidit,
Inexcitabilis, jucundissimus, morti proxime similis.
Illa autem sicut in campo quadrijuges masculi equi,
Omnes simul incitati a verberibus scuticæ,
Alte elevati, celeriter emetiuntur viam:
Sic quidem hujus puppis tollebatur, fluctus autem pone
Niger ingens furebat personantis maris.
Eaque admodum tuto currebat firmiter, neque accipiter
Circus assecutus fuisset, levissimus volucrum.
Sic illa celeriter currens maris undas secabat,
Virum ferens Diis æqua consilia habentem:
Qui antea quidem multos passus erat dolores suo in animo,
Virorumque bella molestasque undas transiens:
At tunc placide dormiebat, oblitus quæ passus fuerat.
Quando stella extitit lucidissima, quæ maxime
Venit nuncians lumen Auroræ mane genitæ:
Tum insulæ appulit per mare iens navis.
Phorcynis autem quidam est portus marini senis

In

Ἐν δ' ἤμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλῆτες ἐν αὐτῷ
Ἀκταὶ ἀπορρῶγες, λιμένος ποτιπεπτηυῖαι,
Ἄμπ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
Ἔκτοθεν· ἔντοσθεν δὲ ἄνευ δεσμοῖο μένουσι
Νῆες εὐσελμοι, ὅταν ὅρμου μέτρον ἵκωνται.
Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος πανύφυλλος ἐλαίη·
Ἄγχοθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον, ἠερόεις δὲ,
Ἱρὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.
Ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆες ἔασιν
Λάϊνοι· ἔνθα δ' ἔπειτα πολυβώσουσι μέλισσαι.
Ἐν δ' ἰστοὶ λίθοι περμήκεες, ἔνθά τε Νύμφαι
Φᾶρε' ὑφαίνουσιν ἐλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ἐν δ' ὕδατ' ἀενάοντα. δύω δέ τέ οἱ θύραι εἰσίν·
Αἱ μὲν πρὸς Βορέαο κατιβαταὶ ἀνθρώποισιν,
Αἱ δ' αὖ πρὸς Νότου εἰσὶ θεώτεραι, οὐδέ τι κείνῃ
Ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδός ἐστιν.
Ἔνθ' οὐ τοὶ πρὶν εἰσέλασαν πρὶν εἰδότες. ἡ μὲν ἔπειτα
Ἠπείρῳ ἐπέκειτο ὅσον τ' ἐπὶ ἦμισυ πάσης,
Σπερχομένη. τοίων γὰρ ἐπείγετο χέρσ' ἐρετάων.
Οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου ἤπειρόνδε,
Πρῶτον Ὀδυσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
Αὐτῷ σὺν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ στιγαλόεντι,
Καὶ δ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ.
Ἐκ δὲ κτήματ' ἄειραν ἃ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ
Ὤπασαν οἰκαδ' ἰόντι, διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
Καὶ τὰ μὲν ἔν παρὰ πυθμέν' ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
Ἐκτὸς ὁδοῦ, μή τίς τις ὀδιτάων ἀνδρῶπων,
Πρίν γ' Ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο.
Αὐτοὶ δ' αὖτ' οἶκόνδε πάλιν κίον. ὦδ' Ἐνοσίχθων
Λήθετ' ἀπειλάων, τὰς ἐνιπῇσιν Ὀδυσῆϊ
Πρῶτον ἐπιπτείλησε. Διὸς δ' ἐξαίρετο βουλὴν,
Ζεῦ πάτερ, οὐκ ἔτ' ἔγωγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τιμήεις ἔσομαι, ὅτε μὲ βροτοὶ ὧδε ἴδωσι
Φαίηκες, τοί περ τοι ἐμῆς ἔξαυτις γενέθλης.
Καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆα φέριλλον κακὸν πολλὰ παθόντα
Οἰκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόσον δέ οἱ ἔπποτ' ἀπούρων
Πέσσυν, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας.
Οἱ δ' ἄλλοντ' εἰ νηὶ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
Κάτθεσαν εὖ Ἰθάκῃ, δόσαν δέ οἱ ἀπσπετα δῶρα,

Χαλ-

In agro Ithacæ: duo autem objecta in ipso
Littora abrupta, in portum vergentia,
Quæ ventorum defendunt stridentium magnum fluctum
Extra: intus autem sine vinculo manent
Naves bene tabulatæ, cum portus spatium intraverunt.
At in vertice portus patula oliva:
Prope autem ipsam antrum amabile, obscurum,
Sacellum Nympharum quæ Naiades vocantur.
Intus autem crateresque & amphoræ sunt
Lapideæ: ibi vero præterea mellificant apes.
Intus juga lapidea prælonga, ibique Nymphæ
Lintea texunt purpurea, mirabile visu.
Intus etiam aquæ perennes. duæ autem ei januæ sunt:
Hæ quidem ad Boream permeabiles hominibus,
Illæ autem contra ad Notum sunt diviniores, neque illac
Homines intrant, sed immortalium via est.
Huc illi egerunt prius gnari. ipsa deinde navis
Terræ appulit quantum ad dimidium totius,
Concitata. talium enim impellebatur manibus remigum.
Hi autem ex nave egressi bene transtrata in terram,
Primum Ulyssem concava ex nave tollebant
Ipso cumque lineo & veste molli,
Atque in arena deponebant captum somno.
Bona quoque efferebant quæ Phæaces illustres
Dederant domum eunti, propter magnanimam Minervam.
Et ea quidem apud imum *fundum* olivæ universa ponebant
Extra viam, ne quis viatorum hominum,
Antequam Ulysses expergisceretur, superveniens noceret.
Ipsi autem contra domum retro iverunt: neque Neptunus
Oblitus erat minarum quas divino Ulyssi
Prius minatus fuerat. Jovis autem rogabat sententiam:
Jupiter pater, haud amplius in mortalibus Diis
Honorabilis ero, cum me homines non honorent
Phæaces, qui tamen ex meo sunt genere.
Etenim nunc Ulyssem autumabam mala multa passum
Domum iturum: reditum tamen illi nunquam eripui
Omnino, postquam tu primum promisisti & annuisti.
Illi autem dormientem in navi veloci super pontum ducentes
Deposuerunt in Ithaca, dederuntque ei infinita dona,

Χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν,
Πόλλ', ὅσ' ἂν ἀδέποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
Εἴπερ ἀπήμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ λαὸν ἄσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ὦ πόποι Ἐννοσίγαι' ἀφρυσθενὲς οἷον ἔειπες;
Οὔτί σ' ἀπιμάζουσι θεοί. χαλεπὸν δέ κεν εἴη
Πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀπημοσύνῃσιν ἰάπτειν.
Ἀνδρῶν δ' εἴπερ τις τε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων
Οὔτι οἱ, σοὶ δ' ἐστὶ καὶ ἐξοπίσω τίσις αἰεί.
Ἔρξον ὅπως ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Αἶψά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι κελαινεφὲς ὡς ἀγορεύεις.
Ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλεείνω.
Νεῶν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα
Ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
Ῥαῖσαι, ἵν' ἤδη κῶνται, ἀποπλήξωσι δὲ πομπῆς
Ἀνθρώπων· μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ὦ πέπον, ὡς μὲν ἐμῷ θυμῷ εἶναι ἄριστα,
Ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένῳ προσίδωνται
Λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
Νηῒ δοῇ ἴκελον, (ἵνα θαυμάσσωσιν ἅπαντες
Ἄνθρωποι) μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς Σχερίην ὅθι Φαίηκες γεγάασιν,
Ἔνθ' ἔμεν'. ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἦλυθε πουποπορος νηῦς
Ῥῖμφα διωκομένη· τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ' Ἐνοσίχθων,
Οἷς μιν λᾶαν ἔθηκε, καὶ ἐρρίζωσεν ἐνερθε,
Χερσὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας. ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.
Οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον
Φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες·
Ὤ δὲ δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ὤμοι, τίς δὴ νῆα δολῳ ἐπέδησ' ἐνὶ πόντῳ
Οἰκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ πρόφαινετο πᾶσα.
Ὣς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὤ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἵκάνει
Πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
Ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες εἰμὲν ἁπάντων.

Æsque aurumque satis, vestemque textam,
Multa, quanta nunquam Troja extulisset Ulysses,
Si illabefactus venisset sortitus de præda portionem.
Illum excipiens affatus est nubicogus Jupiter:
Papæ o Neptune præpotens quid dixisti?
Non te despiciunt Dii. difficile enim esset
Antiquissimum & præstantissimum ignominiis prosequi.
Hominum autem si quis te viribus & robore *suo* elatus
Non colit, tibi vero est & postea ultio semper.
Fac ut vis, & tibi placitum est animo.
Huic autem respondit postea Neptunus quassator terræ:
Statim facerem, sicut dicis, o fuscator nubium.
Sed tuam semper iram observo & fugito.
Nunc contra Phæacum volo perpulchram navem
Ex deductione redeuntem in nigro ponto
Perdere, ut jam abstineant, desistantque a deductione
Hominum: magnumque ipsis montem urbi imponere.
Illum excipiens affatus est nubicogus Jupiter:
O bone, sic quidem meo animo videtur esse optimum,
Cum jam omnes incitatam intuebuntur
Homines ab urbe, eam facere lapidem prope terram
Navi veloci similem, (ut admirentur omnes
Homines) magnumque ipsis montem urbi circumdare.
At postquam hoc audivit Neptunus quassator terræ,
Ingressus est iter in Scheriam ubi Phæaces erant.
Illic mansit. ipsa autem admodum prope venit pontigrada navis
Celeriter impulsa: *ad* quam prope venit Neptunus,
Qui ipsam lapidem fecit & radicavit inferne,
Manu prona impellens. ipse autem recessit.
Hi autem inter se verba velocia loquebantur
Phæaces longis remis adsueti navibusque inclyti viri:
Sic autem aliquis ajebat intuens in propinquum alium:
Eheu, quis jam navem velocem ligavit in ponto
Domum *versus* propulsam? & sane apparebat tota.
Sic aliquis dicebat: neque sciebant ut illa accidissent.
Post hæc Alcinous concionatus est & interfatus:
Papæ, certe nimis jam me antiqua vaticinia assequuntur
Patris mei, qui ajebat Neptunum succensere
Nobis, quoniam comites innocui sumus omnium,

Φῆ ποτε Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα
Ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
Ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τάδε δὴ νῶϊ πάντα τελεῖται.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες.
Πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτις κέν τις ἵκηται
Ἡμέτερον πρὸς ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
Δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ,
Μηδ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἔδδεισαν, ἐτοιμάσαντο δὲ ταύρους.
Ὣς αἱ μὲν ῥ' ἔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
Δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἑστάότες περὶ βωμόν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεὺς
Εὕδων ἐν γαίῃ πατρῴῃ. οὐδέ μιν ἔγνω
Ἤδη δηρὸν ἐπεών. περὶ γὰρ θεὸς ἦέρα χεῦεν
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός· ὄφρα μιν αὐτὸν
Ἄγνωστον θείῃ, ἕκαστά τε μυθήσαιτο.
Μή μιν πρὶν ἄλοχός γε νοήσῃ, ἀστοί τε φίλοι τε,
Πρίν πᾶσαν μνηστῆρσιν ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἀλλοιοῦτο φαείνετο πάντα ἄνακτι,
Ἀτραπιτοί τε δίηχεες, λιμένες τε πάνορμοι,
Πέτραι τ' ἠλίβατοι, καὶ δένδρεα τηλεθόωντα.
Στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, καί ῥ' εἰσίδε πατρίδα γαῖαν·
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὡ πεπλήγετο μηρὼ
Χερσὶ καταπρηνέσσι· ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα,
Ὤμοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
Ἦ ῥ' οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
Ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεοδμής;
Πῇ δὴ χρήματα τόσσα φέρω τάδε; πῇ δὲ καὶ αὐτὸς
Πλάζομαι; αὖθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
Αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
Ἐξικόμην, ὅς κέν μ' ἐφίλει καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.
Νῦν δ' οὔτ' ἄρ' πη δέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μὲν αὖτε
Καλέω, μή πώς μοι ἕλωρ ἄλλοισι γένηται.
Ὢ πόποι, ἦ ἄρα πάντα νοήμονες ἠδὲ δίκαιοι
Ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Οἵ μ' ἐς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον· ἦτέ μ' ἔφαντο
Ἄξειν εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἐτέλεσσαν.
Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅστε καὶ ἄλλους

Dixerat *is* se aliquando Phæacum virorum perpulchram navem
Ex deductione redeuntem in nigro ponto
Labefacturum, magnumque nobis montem urbi circumdaturum.
Sic dixit senex: hæc scilicet nunc omnia finiuntur,
Sed agite, sicut ego dicam pareamus omnes.
Deductione quidem superstedete mortalium, cum quis venerit
Nostram ad urbem: Neptuno autem tauros
Duodecim electos sacrificabimus, si misereatur,
Neque nobis ingentem montem urbi circumdet.
Sic dixit. illi autem metuebant, parabantque tauros.
Sic ii quidem vota faciebant Neptuno regi
Populi Phæacum duces & curatores,
Stantes circum altare. Excitatus autem est divinus Ulysses,
Dormiens in terra patria. neque ipsam cognovit
Jam diu qui abfuerat. circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerva, filia Jovis: ut illum ipsum
Ignotum faceret, singulaque narraret,
Ne ipsum prius uxor cognosceret, civesque amicique,
Prius quam omnem procis injuriam retaliasset.
Propterea mutata videbantur omnia regi,
Viæque perpetuæ, portusque ad appellendum *apti*,
Petræque altæ, & arbores virescentes.
Stetit autem surgens, & inspexit patriam terram:
Flevitque postea, & sua percussit femora
Manibus pronis: lugensque verbum locutus est:
O ego, quorum rursus hominum in terram venio?
Numquid injuriosique & crudeles, neque justi,
An hospitales, & ipsis mens est sancta?
Quo jam bona multa feram hæc? quo autem & ipse
Vagor? utinam mansissem apud Phæaces
Illic: egoque ad alium magnanimorum regum
Perveniissem, qui me amice accepisset & comites dedisset ad revertendum.
Nunc autem nusquam ponere scio, neque tamen hic
Relinquam, nequando mihi præda aliis fiant.
Eheu, non ergo per omnia intelligentes neque justi
Erant Phæacum duces & curatores,
Qui me in aliam terram abduxerunt. certe me dicebant
Ducturos in Ithacam amœnam: neque id perfecerunt.
Jupiter ipsos ulciscatur supplicum vindex, qui & alios

Ἀνδρώπους ἐφορᾷς, καὶ σίνυται ὅστις ἀμάρτῃ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀεθλήσω καὶ ἴδωμαι,
Μή τί μοι οἰχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες.
Ὡς εἰπὼν, τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
Ἠείδμει, καὶ χρυσὸν, ὑφαντά τε εἵματα καλά.
Τῶν μὲν ἄρ' ἔπι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν,
Ἐρπύζων παρὰ δῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Πόλλ' ὀλοφυρόμενος· χεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Ἀγδεὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ ἐπιβώτορι μήλων,
Παναπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν,
Δίπτυχον ἀμφὶ ὤμοισιν ἔχων εὐεργέα λώπην.
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χειρὶ δ' ἄκοντα,
Τὼ δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ ἐναντίος ἦλθε,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐπεί σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
Χαῖρέ τε, καὶ μή μοι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις·
Ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ· τοὶ γὰρ ἔγωγε
Εὔχομαι ὥς τε θεῷ, καί σεῦ φίλα γούνατ' ἰκάνω.
Καί μοι ταῦτ' ἀγόρευσον ἐπίτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
Τίς γῆ, τίς δῆμος, ἄνες ἀνέρες ἐγγεγάασιν·
Ἦπου τις νήσων εὐδείελος, ἦέ τις ἀκτὴ
Κεῖθ' ἁλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Νήπιος εἷς, ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
Εἰ δὴ τοῦδε τε γαῖαν ἀνείρεαι. οὐδέ τι λίην
Οὕτω νώνυμός ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοὶ,
Ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
Ἠδ' ὅσσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
Ἠτοι μὲν τραχεῖα καὶ οὐκ ἐπιπήλατός ἐστιν,
Οὐδὲ λίην λυπρὴ, ἀταὰρ οὐδ' εὐρεῖα πέφυκται.
Ἐν μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, ἐν δέ τε οἶνος
Γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖά τε ἕρση.
Αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βώβοτος· ἔστι μὲν ὕλη
Παντοίη. εὐ δ' ἀρδμοὶ ἐπιπεπτανοὶ παρέασιν.
Τῷ τοι ξεῖν' Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἶκοι,
Τήν περ πλεῖ φασιν Ἀχαιΐδος ἐμμεναι αἴης.
Ὡς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Χαίρων ᾗ γαίῃ πατρῴῃ, ὡς οἱ ἔειπε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς Αἰγιόχοιο.

Καὶ

Homines inſpicit, & punit quiſquis peccet.
Sed age jam bona numerem & videam,
Ne quid rapientes mihi diſceſſerint concava in navi ferentes.
Sic dicens, tripodas perpulchros & lebetes
Numerabat, & aurum, textaſque veſtes pulchras.
Horum quidem nihil deſiderabat: ſed flebat patriam terram,
Repens ad littus perſonantis maris,
Multum lamentans; prope autem eum venit Minerva,
Viro corpore ſimilis juveni paſtori ovium,
Delicatulo, quales regum filii ſunt,
Duplicem circa humerum habens concinnam veſtem.
Pedibus autem ſub nitidis calceos habebat, manuque jaculum.
Quam Ulyſſes lætabatur videns, & obvius venit,
Et ipſam appellans, verbis velocibus alloquebatur:
O amice, poſtquam te primum invenio hoc in loco,
Salve, & ne mihi malo animo occurreris:
Sed ſerva & hæc, ſerva & me. tibi enim ego
Supplico tanquam deo, & ad tua cara genua accedo.
Et mihi hæc dic vere, ut bene ſciam
Quæ terra, quis populus, qui viri inſunt:
Num qua inſularum amœna, an aliquod littus
Jacet ad mare vergens gleboſæ continentis.
Hunc autem contra affata eſt Dea cæſia oculis Minerva:
Ineptus es, o hoſpes, aut de longinquo veniſti,
Si nempe de hac terra interroges. neque nimis
Ita ignobilis eſt: norunt enim eam admodum multi,
Tum quotquot habitant ad auroram ſolemque orientem,
Tum quotquot pone ad noctem obſcuram.
Equidem aſpera & non equitabilis eſt,
Neque *tamen* omnino ſterilis, at neque lata eſt.
Etenim in ea triticum copioſum, in ea & vinum
Fit: ſemper enim pluvia *eam* habet, floriduſque ros.
Capris autem paſcendis bona & bobus eſt & ſylva
Omnigena, beneque aquationes perennes adſunt.
Itaque hoſpes Ithacæ & ad Trojam nomen pervenerit,
Quam procul dicunt ab Achaide eſſe terra.
Sic dixit. lætatus eſt autem patiens divinus Ulyſſes,
Gaudens ſua terra patria, ſicut ei dixerat
Pallas Minerva, filia Jovis Ægiochi.

Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Οὐδ' ὄγ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον·
Αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν·
Πωδαγόμην Ἰθάκης γε ἔτ' ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ
Τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ' ἐλήλυθα καὶ αὐτὸς
Χρήμασι σὺν τοῖσδεσι. λιπὼν δ' ἔτι παῖδα τοσσῦτον
Φεύγω, ἐπεὶ φίλον ἦα κατέκτανον Ἰδομενῆος
Ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ
Ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν·
Οὕνεκά μ' ἐρέσσαι τῆς λητδος ἤθελε πάσης
Τρωϊάδος, τῆς εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
Ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
Οὕνεκ' ἄρ' οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἑταίρων·
Τὸν μὲν ἐγὼ κατόπισθε βάλον χαλκήρει δουρὶ
Ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ.
Νύξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας
Ἀνθρώπων ἐνόησε· λάθον δέ ἑ θυμὸν ἀπούρας.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τόνγε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν Φοίνικας ἀγαυοὺς
Ἐλισάμην, καί σφιν μενοεικέα λητδα δῶκα·
Τοὺς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καταστῆσαι ἢ ἰφέουσι,
Ἢ εἰς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
Ἀλλ' ἦτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο εἰς ἅλα μοῖρα,
Πόλλ' ἀεκαζομένους· οὐδ' ἤθελον ἐξαπαφῆσαι.
Κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἰκάνομεν ἐνθάδε νυκτὸς·
Σπουδῇ δ' εἰς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
Δόρπου μνῆστις ἦεν, μάλα περ χατέουσιν ἐλέσθαι·
Ἀλλ' αὐτοὶ ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
Οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες,
Κάθεσαν ἔνθά περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
Οἱ δ' εἰς Σιδονίην δ' ἀναμείναντες ἀνέβαντες
Ὤχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Χειρί τε μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
Καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ·
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Κερδαλέος κ' εἴη καὶ ἐπίκλοπος ὅς σε παρέλθοι

Et ipsam compellans velocibus verbis alloquebatur,
Neque is vera dicebat, sed retro convertit sermonem,
Semper in præcordiis mentem perastutam agitans.
Audiebam de Ithaca quidem & in Creta lata
Longe trans pontum: nunc autem veni & ipse
Bonis cum his. linquens autem adhuc filiis tantundem
Fugio, quoniam dilectum filium interfeci Idomenei
Orsilochum pedibus velocem, qui in Creta lata
Viros strenuos vincebat velocibus pedibus:
Quoniam me privare præda volebat omni
Trojana, cujus gratia ego passus eram dolores animo,
Virorumque bella molestasque undas transiens:
Quoniam haud suo patri gratificans servieram
Agro in Trojanorum, sed aliis imperabam sociis:
Hunc quidem ego descendentem percussi ærea lancea
Rure, prope viam insidians cum socio.
Nox autem valde obscura occupaverat cælum, neque aliquis nos
Hominum animadvertit: latuique ipsi animam auferens.
At postquam hunc interfeci acuto ære,
Statim ego in navem iens Phœnices illustres
Oravi, & ipsis quanta cupiditati conveniret prædam dedi:
Hos me jussi in Pylum deferre & collocare,
Vel in Elidem divinam, ubi dominantur Epei.
Sed ipsos illinc repulit vis venti,
Admodum invitos: neque volebant fallere.
Illinc autem errabundi venimus huc nocte:
Cum festinatione autem in portum appulimus, neque ulla nobis
Cœnæ mentio erat, valde licet indigentibus sumere:
Sed sic egressi nave jacebamus omnes.
Hic me quidem dulcis somnus invasit defessum:
Illi autem bona mea concava ex navi tollentes,
Deposuerunt ubi ipse in arenis jacebam.
Ipsique in Sidoniam incolis abundantem conscendentes
Iverunt: at ego relictus sum mœstus animo.
Sic dixit. risit autem dea glauca oculos Minerva,
Manuque ipsum demulsit; corpore autem simulabat mulierem
Pulchramque magnamque, & illustria opera scientem:
Et ipsum compellans verbis velocibus alloquebatur:
Fraudulentus esset & fallax qui te superaret

Ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειε.
Σχέτλιε ποικιλομῆτα, δόλων ἆτ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες
Οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ λήξειν ἀπατάων,
Μύθων τε κλοπίων, οἱ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν.
Ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
Κέρδε'. ἐπεὶ σὺ μέν ἐσσι βροτῶν ὄχ' ἀρίστη καὶ ἀπάντων
Βουλῇ καὶ μύθοισιν· ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
Μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· ἀλλὰ σύ γ' ἔγνως
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός, ἥτε τοι αἰεὶ
Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
Καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα·
Νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἱκόμην, ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω,
Χρήματά τε κρύψω ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
Ὤπασαν οἶκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε·
Εἴπω δ' ὁσά τοι αἶσα δόμοις εὖι ποιητοῖσι
Κήδε' ἀνασχέσθαι. σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκῃ,
Μηδέ τῳ ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
Πάντων οὕνεκ' ἄρ' ἦλθες ἀλώμενος· ἀλλὰ σιωπῇ
Πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀργαλέον σε θεὰ γνῶναι βροτῷ ἀντιάσαντα,
Καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ. σὲ γὰρ αὐτίκα παντὶ ἰδέσκεις.
Τόσσο δ' ἐγὼ δὲ οἶδ', ὅσσον μοι πάρος ἤπιη ἦσθα
Εἷος ἐπὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,
Βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς,
Οὔ σέ γ' ἔπειτα ἴδον κούρη Διός, οὐδ' ἐνόησα
Νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις·
Ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἦσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ
Ἠλώμην, εἷος με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
Πρίν γ' ὅτε Φαίηκων ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
Θάρσυνάς τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτή·
Νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γνωτάζομαι, (ἐν γὰρ ὀΐω
Ἥκειν εἰς Ἰθάκην δυσδαίμονα, ἀλλά τιν' ἄλλην
Γαῖαν ἀνασρέφομαι· σὲ δὲ κερτομέουσαν οἴω
Ταῦτ' ἀγορεύμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσῃς)
Εἰπέ μοι εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἱκάνω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Αἰεί τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·

Τῷ

In omnibus dolis, etiamsi Deus se offerret.
Improbe, variis consiliis instructe, doli insatiabilis, ergo non eras
Ne in tua quidem terra destiturus fallaciis,
Verbisque falsis, quæ tibi ab ortu amica sunt.
Sed age ne amplius hæc dicamus, scientes ambo
Fraudes. quia tu quidem es hominum quam optimus omnium
Consilio & verbis: ego autem in omnibus Diis
Consilioque polleo & fraudibus: neque tu cognovisti
Palladem Minervam, filiam Jovis, quæ tibi semper
In omnibus laboribus asto & te servo?
Atque te Phæacibus gratum omnibus reddidi?
Nunc vero rursus huc veni ut tecum consilium texam,
Bonaque abscondam quæcunque tibi Phæaces illustres
Dederunt domum eunti meo consilioque animoque:
Dicamque quantos tibi fatale est in domo fabrefacta
Dolores sustinere, tu autem tolera etiam necessitate,
Neque cuiquam eloquere neque virorum neque mulierum
Omnium quod veneris errabundus: sed tacendo
Patere dolores multos, injurias suscipiens virorum.
Eam autem excipiens alloquebatur prudens Ulysses:
Difficile te dea cognoscere mortali occurrenti,
Etiam admodum scienti, te enim ipsam unicuique assimulas.
Hoc autem ego bene scio, quod mihi antea benigna eras,
Quandiu in Troja pugnabamus filii Achivorum:
At postquam Priami urbem diripuimus altam,
Ivimusque in navibus, Deusque dissipavit Achivos,
Haud te postea vidi filia Jovis, neque animadverti
Navem meam ascendentem, ut mihi dolorem amoveres:
Sed semper *in* præcordiis propriis habens confectum cor
Erravi, quousque me Dii malo solverunt.
Priusquam cum Phæacum virorum in ubere populo
Confirmasti verbis, & in urbem duxisti ipsa:
Nunc autem tibi per patrem supplico, (non enim puto *me*
Venisse in Ithacam amœnam, sed aliquam aliam
Per terram versor: te autem illudentem puto
Hæc dicere, ut meam mentem deciperes)
Dic mihi si vere dilectam in patriam veni.
Ei vero respondit postea Dea cæsia oculis Minerva:
Semper tibi talis in pectore cogitatio:

Pro-

Τῷ σε καὶ ἐμὸν δῶκαμαι προλιπεῖν δύσλιον ἔοντα,
Οὔνεκ' ἐπητὺς τ' ἐσσὶ καὶ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων.
Ἀπασίως γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
Γεστ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδάς τ' ἄλοχόν τε·
Σοὶ δ' ὔπω φίλον ἐστὶ δαήμεναι ὐδὲ πυθέσθαι,
Πρίν γέ τι σῆς ἀλόχοιο περήσεαι, ἠέ τοι αὖτως
Ἧσται ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
Φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχέουσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν ὔποτ' ἀπίσσεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
Ἤδε' ὀ νοσήσειν ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους.
Ἀλλά τοι ὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
Πατροκασιγνήτῳ, ὃς τοι χόλον ἔνθετο θυμῷ,
Χωόμενος ὅτι οἱ ὑὸν φίλον ἐξαλάωσας.
Ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἕδος, ὄφρα πεποίθῃς.
Φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐστὶ λιμήν, ἁλίοιο γέροντος,
Ἥδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος πανύφυλλος ἐλαίη·
Ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον, ἠερόεσσα,
Ἱερὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.
Τῆπο δέ τοι ἀμφὶς ὑρὺ κατηρεφὲς, ἔνθα σὺ πολλὰς
Ἕρδεσκες Νύμφῃσι τελήεσσας ἑκατόμβας.
Τῆπο δὲ Νήριτόν ἐστιν ὄρος καταείμενον ὕλῃ.
Ὣς ἐπιφὼσα θεὰ σκέδασ' ἠέρα. ἔσσατο δὲ χθών,
Γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Χαίρων ᾗ γαίῃ· κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
Αὐτίκα δὲ Νύμφῃς ἠρήσατο χεῖρας ἀνασχών,
Νύμφαι Νηϊάδες, κοῦραι Διός, ὔποτ' ἐγώγε
Ὄφσεσθ' ὑμὲ ἐφάμην· νῦν δ' ἀχωλῇς ἀγανῇσι
Χαίρετ'· ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν ὡς τοπάρος περ,
Αἴκεν ἐᾷ πρόφρων με Διὸς δυγάτηρ ἀγελείη
Αὐτόν τε ζώειν, καί μοι φίλον υἱὸν ἀέξῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Ἀλλ' ἄγε, χρήματα μὲν μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
Θείομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ.
Αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ δὰῦε ποτὶ ἠερόεσσ',
Μαιομένη κάλαμῶνας ἀνὲ σπέος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἄσσον πάντ' ἐφόρει χρυσὸν ἠὲ ἀστεμφέα χαλκὸν,
Εἵμασά τ' ἀμφοίτατα τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.

Καὶ

Propterea te etiam non possum deserere infelicem,
Quoniam facundus es & ingeniosus & prudens.
Libenter enim alius vir errabundus veniens
Cuperet in ædibus videre filiosque uxoremque:
Tibi autem nondum gratum est doceri neque audire,
Priusquam tuam uxorem experiaris, quæ tibi nequicquam
Sedet in ædibus: ærumnosæ autem ei semper
Pereunt noctes & dies lacrymas fundenti.
At ego hoc quidem nunquam non credidi, sed in animo
Sciebam quod rediturus esses amissis omnibus sociis.
Sed non volui Neptuno obsistere
Patruo, qui tibi iram induxit in animum *suum*,
Iratus quod ei filium dilectum excæcasti.
Sed age tibi ostendam Ithacæ sedem, ut credas.
Phorcynis quidem hic est portus marini senis.
Hæc autem in vertice portus patula oliva:
Prope autem ipsam antrum amabile, obscurum,
Sacrarium Nympharum quæ Naiades vocantur.
Hæc autem spelunca lata contecta, ubi tu multas
Sacrificabas Nymphis perfectas hecatombas.
Hic autem Neritus est mons indutus sylva,
Sic fata dea dissipavit nebulam, & visa terra est,
Lætatusque est postea patiens divinus Ulysses,
Gaudens sua terra: osculatus est autem almam tellurem.
Statimque Nymphis supplicavit manus tollens:
Nymphæ Naiades, filiæ Jovis, nunquam ego
Me visurum vos autumabam: nunc vocibus lætis
Salvete. at & dona dabimus sicuti antea,
Si sinit benevolens Jovis filia prædatrix
Ipsumque me vivere, & mihi carum filium auctat.
Hunc autem rursus affata est cæsia oculis Minerva:
Confide, ne te hæc in præcordiis tuis solicitent.
Sed age, bona quidem in intimo antri mirandi
Ponamus statim nunc, ubi hæc tibi salva maneant:
Ipsi autem consultemus quo pacto quam optime fiet.
Sic fata Dea subiit speluncam obscuram,
Quærens latibula per speluncam. at Ulysses
Propius omnia adportavit aurum & indomitum æs,
Vestesque concinnas, quas ei Phæaces dederant.

Et

Καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε· λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσι
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
Τὼ δὲ καθεζομένω ἱερῆς παρὰ πυθμέν' ἐλαίης,
Φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Φράζεο ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
Οἳ δή τοι τελέεσι μέγαρον κατακοιρανέουσιν,
Μνώμενοι ἄντα θέμις ἄλοχον, ᾗ ἕδνα δεδάπτες.
Ἣ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμόν,
Πάντας μέν ῥ' ἔλπει, ᾗ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
Ἀγγελίας προϊεῖσα· νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
Τὴν δ' ἀταμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
Φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
Εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφηνον ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς.
Πάρ δέ μοι αὐτὴ στῆθι, μένος πολυθαρσὲς ἐνεῖσα,
Οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
Αἰχέ μοι ὡς μεμαυῖα παραστᾶσ' Γλαυκῶπι,
Καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἀνδρεσσι μαχοίμην
Σοὶ σοί, πότνια θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Καὶ λίην τοι ἔγωγε παρέσομαι, ὅδε μὲ λήσεις
Ὁππότε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καί κ' ὀίω
Αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἔδαφος ἁδὰς
Ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.
Ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον θήσω πάντεσσι βροτοῖσι·
Κάρψω μὲν χρόα καλὸν ἐυῤῥοῦσι μέλεσσι,
Ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῷ
Εἵσω ὅ κεν συγήσιν ἰδὼν ἄνθρωπος ἔχουσα·
Κνυζώσω δέ τοι ὄσσε πάρος περικαλὲ ἔοντε,
Ὡς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστῆρσι φανείης,
Σῇ τ' ἀλόχῳ, ᾗ παιδί θ' ὃν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτεω εἰσαφικέσθαι,
Ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος· ὅμως δέ τοι ἤπια οἶδε,
Παιδά τε σὸν φιλέει ᾗ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
Δήεις τόν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
Πὰρ Κόρακος πέτρῃ, ἐπί τε κρήνῃ Ἀρεθούσης,

Et hæc quidem bene depoſuit : lapidemque impoſuit foribus
Pallas Minerva filia Jovis Ægiochi.
Hi autem ſedentes ſacræ apud radicem olivæ,
Cogitabant procis inſolentibus mortem.
Tum autem verba incepit cæſia oculis Minerva:
Generoſe Laertiade, prudens Ulyſſes,
Conſidera quomodo procis impudentibus manus inferas,
Qui jam tibi triennium domum regunt,
Ambientes divinam uxorem, & dotem dantes.
Illa autem, tuum ſemper reditum deflens in animo,
Omnibus quidem ſpem dat, & pollicetur viro unicuique,
Nuncios mittens: mens autem ei alia verſat.
Huic autem reſpondens locutus eſt prudens Ulyſſes.
Eheu, profecto prorſus jam Agamemnonis Atridæ
Periturus malo modo domi eram,
Niſi mihi tu ſingula o dea ſecundum ordinem dixiſſes.
Sed age conſilium texe quomodo ulciſcar ipſos.
Et mihi ipſa aſta, animum peraudacem immittens,
Qualem quando Trojæ ſolvimus ſplendida mœnia.
Si mihi ſic ſtudioſa aſtabis Minerva,
Etiam adverſus trecentos ego viros pugnavero
Tecum, venerabilis Dea, ſi me benevola adjuveris.
Illi autem reſpondit poſtea Dea glauca oculos Minerva:
Et valde tibi equidem adero, neque clam me eris
Quando ſcilicet hæc ſtruemus: atque aliquem ſpero
Sanguineque cerebroque maculaturum ingens pavimentum
Virorum procorum, qui tibi victum comedunt.
Sed age te incognoſcibilem faciam omnibus mortalibus.
Arefaciam cutem pulchram in flexilibus membris,
Flavoſque ex capite delebo crines, circumque velamen
Induam quod averſetur conſpicatus homo habentem.
Deformabo etiam tibi oculos antea perpulchros,
Ut turpis omnibus procis appareas,
Tuæque uxori, & filio quem in ædibus reliquiſti.
Ipſe autem primum ſubulcum adi,
Qui tibi ſuum cuſtos: attamen tibi bene vult,
Filiumque tuum diligit & prudentem Penelopen.
Invenies hunc ſuibus aſſidentem: quæ paſcuntur
Apud Corvi petram, & ad fontem Arethuſam,

Co-

Ἔσθυσεν βέλαν᾽ μεσσηγύς, ἐν μέλαν ὕδωρ
Πίνυσεν, αἱ δ᾽ ὕσσι τρέφει τεθαλυῖαι ἀλοιφῇ.
Ἔνθα μένειν, ἐν πάντα παρήμενον ἔξερέεσθαι,
Ὅφρ᾽ ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτῃ ἐς καλλιγύαικα,
Τηλέμαχον καλέσαι τεὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσῆϊ·
Ὅς οἱ ἐς ἀρύχορον Λακεδαίμονα πὰρ Μενέλαον
Ὤιχετο, πυσόμενος μετὰ σὸν κλέος, εἴ πυ ἔτ᾽ εἶης.
Τλῶ δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τίπτά τ᾽ ἄρ᾽ ἔ οἱ ἔειπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντ᾽ εἰδυῖα;
Ἦ ἵνα τι ἐν κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχῃ
Πόντον ἐπ᾽ ἀτρύγετον; βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδουσι;
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Μὴ δή τοι κείνός γε λίην εὐδύμῳ ἔσω.
Αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο,
Κεῖσ᾽ ἐλθών· ἀτὰρ ὔπνῳ ἔχει πόνον. ἀλλὰ ἑκηλὸς
Ἦται ἐν Ἀτρείδαο δόμοις, παρὰ δ᾽ ἄφενος κεῖται.
Ἦ μέν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηῒ μελαίνῃ,
Ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλὰ πάγ᾽ ἐκ οἶω, πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
Ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
Ὣς ἄρα μιν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ᾽ Ἀθήνη.
Κάρψε μέν οἱ χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
Ξανθὰς δ᾽ ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε θρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
Πάντεσσι μελέεσσι παλαιῷ θῆκε γέροντος·
Κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε πάρος περικαλέ᾽ ἐόντε.
Ἀμφὶ δέ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν, ἠδὲ χιτῶνα,
Ῥωγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ.
Ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἔσ᾽ ἐλάφοιο
Ψιλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πήρην,
Πυκνὰ ῥωγαλέην. ἐν δὲ σφόρος ἦεν ἀορτήρ.
Τὼ γ᾽ ὡς βουλεύσαντε διήμαγον. ἡ μὲν ἔπειτα
Εἰς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ᾽ Ὀδυσῆος.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ξ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Ξενισμὸς Ὀδυσσέως γίνεται ἐν τῷ ἀγρῷ παρ᾽ Εὐμαίῳ, καὶ ποικίλη τις ὁμιλία. Ἄλλως. Ὀδυσσέως παρουσία πρὸς Εὐ-

Comedentes glandem ſuavem, & nigram aquam
Bibentes, quæ ſuibus nutriunt florentem adipem.
Illic mane, & omnia aſſidens interroga,
Donec ego ivero in Spartam pulchrarum fœminarum *altricem*
Telemachum vocans tuum dilectum filium, Ulyſſes:
Qui in magnam Lacedæmonem ad Menelaum
Ivit, auditurus de tua fama, ſicubi adhuc eſſes.
Huic reſpondens locutus eſt prudens Ulyſſes:
Cur itaque non ei dixiſti, in præcordiis omnia ſciens?
An ut alicubi & ille errans dolores patiatur
Ponto ſuper indomito? victum autem ei alii edunt?
Illi reſpondit deinde Dea glauca oculos Minerva:
Ne jam tibi ille valde in animo hæreat.
Ipſa eum miſi, ut famam bonam adipiſcatur,
Illuc profectus. at nullam habet ærumnam: ſed quietus
Sedet in Atridæ ædibus, copioſa autem adſunt.
Equidem *illi inſidiantur juvenes cum nave nigra,*
Cupientes interficere antequam in patriam terram veniat.
Sed hæc non puto, prius aliquem terra premet
Virorum procorum qui tibi victum devorant.
Sic igitur fata ipſum virga tetigit Minerva:
Siccavitque ei cutem pulchram in flexibilibus membris,
Flavoſque ex capite delevit crines, circum autem pellem
Omnibus membris antiqui poſuit ſenis.
Deformavitque ei oculos antea perpulchros.
Circum autem lacernam aliam malam injecit, & tunicam
Ruptam, ſordidatam, malo tinctam fumo,
Amixitque eum magna pelle velocis cervæ
Nuda: deditque ei ſcipionem & deformem peram,
Crebris locis laceram, cui tortum inerat lorum.
Atque iſti ſic inito conſilio diviſi ſunt: illa quidem poſtea
In Lacedæmonem divinam ivit ad filium Ulyſſis.

ODYSSEÆ HOMERI XIV. LIBRI

Argumentum.

HOſpitium Ulyſſis in agro apud Eumæum, & varium quoddam colloquium. Aliter. Ulyſſis adventus ad Eumæum,

Εὔμαιον καὶ λόγοι γίνονται ἀνεπλάτυντοι ἑωυτῶν, καὶ πρᾶξις αὐτὰς ἐκπεθεμένη.

Ξῖ δ' Ὀυδσῆα ξείνισεν Εὔμαιος ἀγρῷ ὑφορβός.

Α Τ' τὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν,
Χῶρον ἀν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ἦ οἱ Ἀθήνη
Πέφραδε δῖον ὑφορβὸν, ὃ οἱ βιότοιο μάλιστα
Κήδετο οἰκήων, ὃς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
Τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμῳ εὗρ' ἥμενον, ἔνθά οἱ αὐλὴ
Τ' ἦλθε δέδμητο περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
Καλή τε μεγάλη τε, περίδρομος· ἣν ῥα συβώτης
Αὐτὸς δείματ' ὕεσσιν ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
Ρὑπῖσι λάεσσι, καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ.
Σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλκυσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα
Πυκνὺς καὶ δαμάσας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικαάσας.
Ἔντοσθεν δ' αὐλῆς συφεὺς δυοκαίδεκα ποίει
Πλησίον ἀλλήλων, σύνας συσίν. ἐν δὲ ἑκάστῳ
Πεντήκοντα σύες χαμαιδυνάδες ἐρχατόωντο
Θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἴασιν,
Πολλὸν παυρότεροι. τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
Ἀνήιθοι μνηστῆρες. ἐπεὶ προΐαλε συβώτης
Αἰεὶ ζατρεφέων σιάλων τὸν ἄριστον ἀπάντων.
Οἱ δὲ τεσσαράκοντά τε καὶ ἑξήκοντα πέλοντο.
Παρ δὲ κύνες δήρεσσιν ἐοικότες ἀῖσσον ἴασιν
Τέσσαρες, οὓς ἔθρεπτε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν.
Αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
Τάμνων δέρμα βόειον εὐχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ὤχοντ' ἄλλυδις ἄλλος ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν,
Οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροΐκε πόλινδε,
Σῦν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκῃ,
Ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσάμενοι θυμόν.
Ἐξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι·
Οἱ μὲν κεκληγοντες ἐπέδραμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἕζετο κερδοσύνῃ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἔνθά κεν ὧ παρὰ σταθμῷ ἀεικέλιον πάθε ἄλγος,
Ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ κραιπνοῖσι μεταπρὸ
Ἔσσυτ' ἀνὰ πρόθυρον· σκῦτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.

35 Τὼ

& sermones fiunt dissimulantis seipsum, & facta quædam exponentis.

2. Ulyssem excepit hospitio Eumæus in agro subulcus.

AT hic ex portu ingressus est asperam viam,
Locum in sylvosum per summa *juga*, qua Minerva
Dixerat divinum *ad* subulcum, qui ei victum maxime
Curabat domesticorum, quos comparaverat divinus Ulysses.
Eum autem in vestibulo invenit sedentem, ubi ei caula
Alta ædificata erat conspicuo in loco,
Pulchraque magnaque, circummeabilis: quam subulcus
Ipse ædificaverat suibus absente rege,
Sine domina & Laerte sene,
Advecticiis lapidibus, & cinxerat sepe spinosa:
Palosque extra adegerat prorsus hinc & hinc
Densos & crebros, nigrum *corticem* quercus abscindens.
Intra autem aream suilia duodecim fecerat
Prope inter se, cubilia suibus. in singulis autem
Quinquaginta sues humicubæ continebantur
Fœminæ fœtæ: ipsi autem mares foris dormiebant,
Multo pauciores. hos enim minuebant comedentes
Divini proci: quoniam mittebat subulcus
Semper saginatorum porcorum optimum omnium.
Hi autem trecentique & sexaginta erant.
Juxtaque canes feris similes semper dormiebant,
Quatuor, quos nutriebat subulcus princeps virorum.
Ipse autem circa pedes suos aptabat calceamenta,
Incidens pellem bovinam coloratam: cæteri autem
Iverant alio alius cum congregatis suibus,
Tres: quartum autem miserat ad urbem,
Suem ut ageret procis superbis necessitate *coactus*,
Ut mactantes carnibus saturarentur animo.
Extemplo autem Ulyssem viderunt canes latratores:
Qui quidem clamantes accurrerunt. at Ulysses
Sedit astutia: scipioque ei excidit manu.
Hic suum apud stabulum indignum tulisset dolorem,
Sed subulcus ocyus pedibus velocibus subsequens
Ferebatur per vestibulum: coriumque excidebat manu.

Τὸς μὲν ὁμηκλήσας σθένε κυίας ἄμυδις ἄλλη
Πυκνῇσι λιθάδεσσιν· ὁ δὲ προσέφη σε ἄνακτα,
Ὦ γέρον, ἦ ὀλίγα σε κυίες διεδηλήσαντο
Ἐξαπίνης· καί κέν μοι ἐλεγχείω κατέχυδας.
Καὶ δέ μοι ἄμμε δεῖ δόσαν ἄλγεά τε σοναχάς τε.
Ἀνηνδέε γὰρ ἄναχτ' ὀδυρόμεν' ἢ ἀχέων
Ἦμαι, ἄλοισιν δὲ σύας σιάλους ἀτιτάλλω
Ἐδμεναι· αὐτὰρ κεῖν' ἐελδόμενός πε ἐδωδῆς
Πλάζετ' ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
Εἴπε ἔπι ζώει, ἢ ὁρᾷ φάε' ἠελίοιο.
Ἀλλ' ἕπεο, κλισίῃσι δ' ἴομεν γέρον, ὄφρα ἢ αὐτὸς
Σίτε ἢ οἴνοιο κορεσσάμεν' κατὰ θυμόν,
Εἴπῃς ὁππόθεν ἐσσί, ἢ ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης.
Ὣς εἰπὼν κλισίηνδ' ἠγήσατο δῖ' ὑφορβός·
Εἶσεν δ' εἰσαγαγών, ῥῶπας δ' ὑπέχυδε δασείας.
Ἐσόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰονδάδ' αἰγέιν αἰγὸς,
Αὐτῷ ἐνδύκαιον, μέγα ἢ δασύ. χαῖρε δ' Ὀδυσεύς
Οὕτῳ μιν ὡς ὑπέδεκτο· ἔπε' τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Ζεύς τοι δοίη, ξεῖνε, ἢ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
Ὅ, τι μάλις' ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφης Εὔμαιε συβώτα,
Ξεῖν', ἔ μοι θέμις ἔς', οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
Ξείνον ἀτιμῆσαι. πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
Ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
Γίγνεται ἡμετέρη. ἡ γὰρ δμῳῶν δίκη ἐσ'ὶν,
Αἰεὶ δειδιόσιν ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες
Οἱ νέοι. ἦ γὰρ τῷ γε θεοὶ κατὰ νόσον ἔδησαν
Οἷς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει, ἢ κτῆσιν ὄπαζεν,
Οἷά τε ᾧ οἰκῆϊ ἄναξ εὐθυμεῖ ἔδωκεν
Οἰκόν τε κλῆρόν τε, πολυμνήσῖῳ τε γυναῖκα,
Ὅς οἱ πολλὰ κάμῃσι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἄέξει.
Ὡς ἢ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται ᾧ ἔπι μίμνω.
Τῷ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἄναξ εἰ αὐτόθ' ἐγήρα.
Ἀλλ' ὄλεθ'· ὡς ὤφελ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
Πρόχυν, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γύνατ' ἔλυσεν.
Καὶ γὰρ ἐκεῖνε ἔβη Ἀγαμέμνονε ἕνεκα τιμῆς
Ἴλιον εἰς ἄπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.
Ὣς εἰπὼν, ζωστῆρι θοῶς συνέεργε χιτῶνα.
Βῆ δ' ἴμεν εἰς συφεούς, ὅθι ἕατα ἔρχατο χοίρων·

Ἔνθεν

Illos quidem increpando canes pepulit alio alium
Crebris lapidibus: ipse autem affatus est herum:
O senex, paullum *aberat* quin te canes læsissent
Repente: & mihi probrum offudisses.
Atqui mihi alios Dii dederunt dolores gemitusque.
Divinum enim *ob* herum flens & lugens
Sedeo, aliis autem sues pingues nutrio
Ad comedendum: at ille egens forte cibi
Errat in alienigenarum virorum populoque urbeque,
Sicubi adhuc vivit, & videt lumen solis.
Sed sequere, ad casam eamus senex, ut & ipse
Cibo & vino saturatus in animo,
Dicas unde sis, & quot dolores toleraveris.
Sic locutus ad casam præcessit divinus subulcus:
Collocavit autem introductum, virgultaque substravit densa.
Instravitque pellem villosæ agrestis capræ,
Ibidem *ut* esset cubile magnum & densum. gaudebat autem Ulysses,
Quod ipsum sic susceperat: verbumque dixit, & appellavit:
Jupiter tibi det hospes & immortales dii alii
Quodcunque maxime vis, quia me benevolus suscepisti.
Illum vicissim alloquebaris Eumæe subulce:
Hospes, haud mihi mos est, neque si pejor te veniat,
Hospitem contemnere. ab enim Jove sunt omnes
Hospitesque paupereseque. munus autem exiguumque carumque
Est nostrorum. hic enim servorum mos est,
Semper timentium cum dominantur heri
Juvenes. nam ejus quidem Dii reditum impediverunt
Qui me accurate diligebat, & possessionem præbuit,
Utque suo domestico herus benevolus dedit
Domumque portionemque, & bene dotatam uxorem,
Qui ei multa laboraverit, Deus autem negotium adauget.
Sic & mihi hoc negotium augetur in quo maneo.
Ideo me multum juvisset herus si hic senuisset:
Sed periit. utinam debuisset Helenę genus periisse
Funditus, quoniam multorum virorum genua solvit.
Etenim ille ivit Agamemnonis propter honorem
In Ilium aptum equis, ut Trojanos oppugnaret.
Sic fatus, cingulo celeriter coercuit tunicam.
Perrexitque ire ad suilia, ubi gentes continebantur procorum:

Ἔνθεν ἑλὼν δύ' ἔνεικε, καὶ ἀμφοτέρους ἱέρευσεν·
Ἐδσέ τε, μίσυλέν τε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν,
Ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων παρέδηκ' Ὀδυσῆϊ,
Θέρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν. ὁ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνεν·
Ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
Αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν. ἐποτρύνων δὲ προσηύδα,
Ἔσθιε νῦν ὦ ξεῖνε πὶ τε δμώεσσι πάρεστι
Χάρε. ἀταὶρ σίαλος γε σύας μνησῆρες ἔδυσιν,
Οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ' ἐλεητύν.
Οὐ μὲν κέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
Ἀλλὰ δίκαια τίουσι καὶ αἴσυμα ἔργ' ἀνθρώπων.
Καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἵτ' ἐπὶ γαίης
Ἀλοτρίης βῶσιν, καί σφιν Ζεὺς ληΐδα δῴη·
Πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστοι.
Καὶ μὲν τοῖς ὄπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει·
Οἵδε δέ τι ἴσασι, θεὸν δέ τιν' ἔκλυον αὐδῆ,
Κείνῳ λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' οὐκ ἐθέλουσι δικαίως
Μηέσσθαι, οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ'· ἀλλὰ ἕκηλοι
Κτήμασι δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔτι φειδώ,
Ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἤματα ἐκ Διός εἰσιν,
Οὔποθ' ἓν ἱερεύσι ἱερήϊον, οὐδὲ δύ' ἄωτον·
Οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἐξαφύοντες.
Ἦ γάρ οἱ ζωὴ γ' ἦεν ἔασιν· ὕπνῳ τόσον
Ἀνδρῶν ἡρώων, ὅτ' ἠπείροιο μελαίνης,
Οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης· ὅτε ξωεείκοσι φῶτων
Ἔς' ἄφερον τοσσῦτον· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω·
Δώδεκ' ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι, τόσα πώεα οἰῶν,
Τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
Βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτῶ βώτορες ἄνδρες.
Ἔνδεκα δέ τ' αἰπόλια πλατὲ αἰγῶν ἔνδεκα πάντα
Ἐσχατιῇ βόσκοντ'· ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄρονται,
Τῶν αἰεί σφιν ἕκαστος ἐπ' ἤματι μῆλον ἀγινεῖ,
Ζατρεφέων αἰγῶν ὅστις φαίνηται ἄριστος.
Αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε,
Καί σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐϋκρίνας ἀποπέμπω.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐνδυκέως κρέατ' ἤσθιε, πῖνέ τε οἶνον
Ἀρπαλέως ἀκέων· κακὰ δὲ μνησῆρσι φύτευεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἥρπασε θυμὸν ἐδωδῇ,
Καί οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφος ᾧπερ ἔπινεν,

Οἶνω

Illinc sumens duos attulit, & ambos mactavit:
Ustulavitque, conciditque, & verubus infixit.
Assataque omnia ferens apposuit Ulyssi,
Calida *cum* ipsis verubus. idemque farinam albam insperſit:
Inque poculo miscebat instar mellis dulce vinum.
Ipse autem ex adverso sedit. & cohortans alloquebatur:
Comede nunc o hospes quæ servis adsunt
Porcina: at pingues porcos proci comedunt,
Haud vindictam reputantes in mentibus neque misericordiam.
Non quidem improba opera Dii beati amant,
Sed justitiam honorant & pia opera hominum.
Equidem hostes & inimici, qui terram
Alienam invadunt, & quibus Jupiter prædam dat:
Impletisque navibus eunt domum quisque,
Etiam his vindictæ validus timor *in* animos cadit;
Hi autem aliquid sciunt, Deique aliquam audiverunt vocem,
Illius tristem mortem, quod nolunt juste
Ambire, neque redire ad sua: sed otiosi
Bona devorant immoderate, neque amplius *est* parsimonia.
Quotquot enim noctesque & dies abs Jove oriuntur,
Nunquam unam sacrificant victimam, neque duas solas:
Vinumque consumunt immoderate haurientes.
Certe enim ei victus erat plurimus: nulli tantus
Virorum heroum, neque continentis nigræ,
Neque ipsius Ithacæ: neque simul viginti vitorum
Sunt divitiæ tantæ: ego autem tibi recensebo:
Duodecim in continente armenta, tot greges ovium,
Tot suum pascua, tot stabula lata caprarum
Pascunt peregrinique & ipsius pastores viri.
Hic etiam stabula lata caprarum undecim omnia
In extremo agri pascuntur: insuper viri boni custodiunt,
Quorum semper ipsis unusquisque in die pecudem fert,
Saginatarum caprarum quæcunque apparet optima.
At ego sues has servoque tueorque,
Et ipsis suum optimum electum mitto.
Sic dixit. ille autem strenue carnes comedebat, bibebatque vinum
Avide, tacitus: mala autem procis plantabat.
Ast ubi cœnavit & composuit animum cibo,
Etiam ei replens dedit poculum quo bibebat,

Οἶνον ἐνίπλειον. ὁ δ' ἐδέξατο. χαῖρε δὲ θυμῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλε, πῆς γάρ σε περίκτατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν,
Ὧδε μάλ' ἀφνειὸν καὶ καρτερὸν ὡς ἀγορεύεις;
Ἢ ῥ' αὐτὸν φθίσασθαι Ἀγαμέμνονα εἵνεκα τιμῆς.
Εἰπέ μοι αἰκέ ποθι γνώω ποιητὸν ἐόντα.
Ζεὺς γάρ πού γε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Εἴ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδὼν· ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα συβώτης ὀρχαμος ἀνδρῶν,
Ὦ γέρον, ἦτοι ἐκεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενον ἦλθεν
Ἀγγέλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν.
Ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
Ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
Ὃς δ' ἂν ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
Ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν, ἀπατήλιν βάζει.
Ἣ δ' εὖ δεξαμένη, φιλέει καὶ ἔκαστα μεταλλᾷ,
Καί οἱ ὀδυρομένῃ βλεφάρων ἀπὸ δάκρυα πίπτει,
Ἣ θέμις ἐστὶ γυναικὸς, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὄληται.
Αἶψά κε καὶ σὺ γεραιὲ ἔπος πρατεκτήναιο,
Εἵματα οἱ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίη.
Τῷ δ' ἤδη μέλλουσι κυῶες ταχέες τ' οἰωνοὶ
Ῥῖνὸν ἀπ' ὀστέοφιν ἐρύσαι· ψυχὴ δὲ λέλοιπεν·
Ἢ τὸν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὀστέα δ' αὐτοῦ
Κεῖται ἐπ' ἠπείρῳ, ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλε· φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
Πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τετεύχαται· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
Ἥπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι ὁππόσ' ἐπέλθω,
Οὐδ' εἰ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὖτις ἵκωμαι
Οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην, καί μ' ἔτρεφον αὐτοί.
Οὐδέ κ' ὣς τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ·
Ἀλλά μ' Ὀδυσῆος πόθος ἄμυτα οἰχομένοιο.
Τὸν μὲν ἐγὼν, ὦ ξεῖνε, καὶ ὃς πάρεσσι ὀνομάζειν
Αἰδέομαι· περὶ γάρ μ' ἐφίλει καὶ κήδετο θυμῷ.
Ἀλλά μιν ἠδέομαι καλέω καὶ νόσφιν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ πάμπαν ἀναίνεαι ὐδέ τι φῆσθα
Κεῖνον ἐλεύσεσθαι θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἀπιστεῖ·
Ἀλλ' ἴθι οὐχ οὕτως μυθήσομαι, ἀλλά σοὶ ὅρκῳ,

Ὡς

Vino plenum, is autem accipiebat: gaudebatque animo,
Et ipsum appellans verbis volucribus alloquebatur:
O amice, quisnam te emit possessionibus suis,
Ita valde dives & fortis ut prædicas?
Aisque ipsum periisse Agamemnonis propter honorem.
Dic mihi si forte noscam talem.
Jupiter enim hoc scit & immortales Dii alii,
Si ipsum nunciem vidisse: in multa enim *loca* errabundus veni.
Huic autem respondit postea subulcus princeps virorum:
O senex, nullus illum vir errabundus veniens
Nuncians fidem fecerit uxorique & dilecto filio.
Sed alioquin victu indigentes viri errones
Mentiuntur, neque volunt vera loqui.
Quicunque enim vagabundus Ithacæ in agrum venerit,
Profectus ad dominam meam, fallacia loquitur.
Hæc autem benigne susceptum diligit & singula inquirit,
Et ei flenti palpebris lacrymę decidunt,
Qui mos est mulieris, cum maritus alibi periit.
Cito & tu senex fabulam secus fabricares,
Si quis tibi lęnamque tunicamque vestimenta daret.
Illius autem jam potuerunt canes veloceśque alites
Cutem ab ossibus traxisse: animaque defecit:
Vel illum in ponto comederunt pisces, ossa autem ipsius
Jacent in terra, arenę involuta multę.
Sic ille quidem illic periit: amicis autem dolores post
Omnibus, mihi autem maxime, parati sunt. non enim amplius alium
Mitem sic herum inveniam quocumque ibo,
Neque si patris & matris iterum irem
In domum, ubi primum natus sum, & me educaverunt ipsi.
Neque vero ob illos tantum fleo dolens quamvis
Oculis ut videam, in patria terra:
Sed me Ulyssis desiderium capit absentis.
Hunc quidem ego, o hospes, & non prędentem nominare
Revereor: valde enim me diligebat & curabat animo.
Sed ipsum fratrem majorem voco etiam absentem.
Hunc autem rursus allocutus est patiens dius Ulysses:
O amice, postquam omnino negas neque dicis
Illum venturum esse, animusque tibi semper incredulus:
Sed ego non temere loquar, sed cum juramento,

Quod

Ὡς νεῦται Ὀδυσεύς. ἀναγγέλιον δέ μοι ἔσω,
Αὐτὰρ ἐπεί κεν κεῖνος ἰὼν τὰ ἀ δώματ' ἵκηται,
Ἕσσαί μι χλαῖναν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
Πρὶν δέ κε, καὶ μάλα περ κεχρημένος, ὔπα δεχοίμην.
Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσι
Γίνεται ὃς πινίῃ εἶκων ἀπατήλια βάζει.
Ἴσω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξεινίη τε τράπεζα,
Εἰσίν τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἰὼ ἀφικάνω,
Ἢ μέν τοι πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω.
Τῷ δ' αὐτῷ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
Τῷ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τῷ δ' ἰσαμένοιο,
Οἰκάδε νοστήσει, καὶ πάσεται ὅς κεν ἐκείνῳ
Ἐνθάδ' ἀπημαίζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὐμαιε συβῶτα,
Ὦ γέρον, ἦτ' ἄρ' ἐγών ἀναγγέλιον τόδε πάσω,
Οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔπ οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἔκηλος
Πῖνε, καὶ ἄλλα παρὲξ μεμνώμεθα, μηδέ με τοῦτον
Μίμνησκ'. ἢ γὰρ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
Ἄχνυμαι ὁππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος,
Ἀλλ' ἤτοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
Ἔλθοι ὅπως μιν ἔγωγ' ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια,
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
Νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι, ὃν τέκ' Ὀδυσεύς,
Τηλεμάχου· τὸν ἐπεὶ θρέψεν θεὸς ἔρνεϊ ἶσον,
Καί μιν ἔφλω ἔσεσθαι ἐν ἀνδράσιν ὄπι χερείω
Πατρὸς ἑοῖο φίλοιο, φρένας καὶ εἶδος ἀγητόν,
Τῷ δέ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἔνδον ἰάσας,
Ἢ τις ἀνθρώπων. ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
Εἰς Πύλον ἠγαθέην. τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
Οἰκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
Νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισίῳ ἀνθάδοιο.
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἁλῴη,
Ἢ κε φύγοι, καί κεν οἱ ὑπέρβιοι χεῖρας Κρονίων.
Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γεραιὲ τὰ σαυτοῦ κήδε' ἐνίσπε,
Καί μοι τῶτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες·
Ὅπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τίνες ἴσμεναι εὐχετόωντο.
Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι.

Τὸν

Quod redit Ulyſſes. munus autem læti nuncii mihi ſit,
Statim poſtquam ille veniens ſuas domos pervenerit,
Indue mihi lænam & tunicam, veſtimenta pulchra.
Ante autem, licet valde indigens, nihil accipiam.
Inimicus enim mihi is pariter *cum* Ditis portis
Eſt qui egeſtati cedens fallacia loquitur.
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hoſpitaliſque menſa,
Penateſque Ulyſſis inculpati ad quos venio,
Profecto tibi hæc omnia perficientur ſicut dico.
Hocque ipſo anno veniet huc Ulyſſes:
Iſto quidem pereunte menſe, illo autem inſtante,
Domum reverſus, & puniet quicunque illius
Hic probro afficit uxorem & illuſtrem filium.
Hunc autem reſpondens allocutus es Eumæe ſubulce:
O ſenex, neque ego pro læto nuncio munus ſolvam,
Neque Ulyſſes amplius domum veniet: ſed quietus
Bibe, & alia præter *hæc* memoremus, neque mihi hæc
Memora. certe enim animo in pectore meo
Triſtor, quando aliquis meminit optimi heri.
Sed juramentum quidem ſinamus: at Ulyſſes
Veniat ut ipſum ego volo & Penelope,
Laerteſque ſenex & Telemachus divinus forma.
Nunc rurſus puerum ſine fine defleo quem genuit Ulyſſes,
Telemachum: quem poſtquam nutrierunt dii plantæ ſimilem,
Et ipſum autumabam fore in viris haud pejorem
Patre ſuo caro, mente & ſpecie admirabilem,
Ejus autem aliquis immortalium læſit mentem intus æquabilem,
Vel aliquis hominum. is enim ivit ad patris auditionem
In Pylum divinam. huic autem proci ſuperbi
Domum venienti inſidiantur, ut genus pereat
Sine nomine ex Ithaca Arciſii divini.
Sed illum quidem ſinamus, ſive capiatur,
Sive effugiat, & eum protegat manu Saturnius.
Sed age mihi tu ſenex tuas ipſius ærumnas indica.
Et mihi hoc eloquere verum, ut bene intelligam,
Quis, unde es virorum, ubi tibi urbs & parentes:
Qua autem in navi veniſti: quomodo te nautæ
Duxerunt in Ithacam, quos *ſe* eſſe profitebantur.
Non enim te peditem puto huc veniſſe.

Hunc

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Εἰη μὲν νωῖν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἡμὲν ἐδωδὴ,
Ἡδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔνδοσθεν ἔῆσι,
Δαίνυσθαί τ' ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ἕποιεν·
Ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
Οὐκ διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμῷ,
Ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
Ἐκ μὲν Κρητάων γένος ἔχομαι ἠρειάων,
Ἀνέρος ἀφνειοῖο πάϊς· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι
Τίεες ἐν μεγάροις ἡμὲν τράφεν ἠδ' ἐγένοντο,
Γνήσιοι ἐξ ἀλόχου, ἐμὲ δ' ὠνητὸν τέκε μήτηρ
Παλλακὶς, ἀλλά με ἶσον ἰθαγενέεσσιν ἐτίμα
Κάστωρ Ὑλακίδης, τῷ ἐγὼ γένος ἔχομαι εἶναι·
Ὅς ποτ' ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὣς πέπον δήμῳ,
Ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, καὶ υἱάσι κυδαλίμοισιν.
Ἀλλ' ἦποι τὸν Κῆρες ἔβαν δαναόπιον φέρουσαι
Εἰς Ἀΐδαο δόμους· τοὶ δὲ ζωλὼ ἐδάσαντο
Παῖδες ὑπερθυμοι, καὶ ἐπὶ κλήρους ἐβάλοντο·
Αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα πολλὰ πατὴρ δόσαν, καὶ οἰκί' ἐνεῖμαν.
Ἠγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων,
Εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα,
Οὐδὲ φυγοπτόλεμος. νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν.
Ἀλλ' ἔμπης καλάμῳ γέ σ' ὀΐομαι εἰσορόωντα
Γινώσκειν· ἡ γάρ με δύη ἔχει ἤλιθα πολλή.
Ἣ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη,
Καὶ ῥηξήνορίην, ὁπότε κρείνοιμι λόχονδε
Ἀνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων·
Οὔποτέ μοι θάνατον προπρόσσεσθαι θυμὸς ἀγλαΐωρ,
Ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχει, ἕλεσκον
Ἀνδρῶν δυσμενέων ὅ, τέ μοι ἔξεσθαι πόδεσσιν.
Τοῖος ἔην ἐν πολέμῳ. ἔργον δέ μοι ἠ φίλον ἔσκεν,
Οὐδ' οἰκωφελίη, ἥτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα·
Ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν,
Καὶ πόλεμοι, καὶ ἄκοντες εὐξέστοι, καὶ ὀϊστοί,
Λυγρὰ, τά τ' ἄλλοισίν γε καταθρῳσκὰ πέλονται.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε τά περ θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν.
Ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
Πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι ὄφρ' Ἀχαιῶν,

230 Εἰ-

Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Enimvero ego tibi hæc admodum vera ediſſeram,
Sit quidem nunc nobis pro tempore & esca,
Et vinum dulce tecta intra manentibus,
Epularique quiete, alii autem ad opus eant:
Facile postea & in annum omnes
Non perficerem narrans meos dolores animi,
Quoscunque omnes deorum voluntate passus sum.
Ex Creta *quod ad* genus *attinet* me ajo esse spatiosa,
Viri divitis filium: multi autem & alii
Filii in ædibus & educati & nati sunt,
Legitimi ex uxore, me autem empta peperit mater
Pellex, sed me æque ac legitimos æstimabat
Castor Hylacides, cujus ego genus prædico *me* esse:
Qui quondam in Cretensibus ut deus colebatur populo,
Fortunisque divitiisque, & filiis gloriosis.
Sed illum quidem fata mortis aggressa sunt ferentia
In Ditis domos: victum autem diviserunt
Filii magnanimi, & sortes jecerunt:
At mihi valde pauca dederunt, & domum tribuerunt.
Duxi autem uxorem locupletissimorum hominum,
Virtutis meæ gratia: quia non futilis eram,
Neque fugax in bello. nunc autem jam omnia defecerunt.
Sed tamen stipulam saltem te arbitror intuentem
Cognoscere: nam profecto me calamitas occupat cumulatim multa.
Certe enim audaciam Marsque dederant & Minerva,
Et vim perrumpendi agmina virorum, cum legerem ad insidias
Viros optimates, mala inimicis ferens:
Nunquam mihi mortem ante oculos ponebat animus virilis,
Sed multo primus adoriens lancea, capiebam
Virorum inimicorum qui mihi cederet pedibus.
Talis eram in bello. opus autem mihi haud gratum erat,
Neque res familiaris, quæ nutrit caros filios:
Sed mihi semper naves remigabiles gratæ erant,
Et bella, & tela polita, & sagittæ,
Tristia, quæque aliis horrenda sunt.
At mihi grata erant quæ forte Deus in animo posuerat:
Alius enim aliis vir delectatur operibus.
Ante enim quam in Troja pedem ponerent filii Achivorum,

No-

Εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν
Ἀνδρας ἐς ἀλλοδαπούς· καί μοι μάλα τύχαι πάντα
Τῶν ἐξαιρεύμαι μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσω
Λάγχανον· αὐξε δὲ οἶκος ὀφέλετο, καί ῥα ἔπειτα
Δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην.
Αὐτὰρ ὅτε δὴ τλῶδε συγερὼ ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐφράσατ', ἣ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε,
Δὴ τότε μ' ἰώγγον καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα
Νήεσσ' ἠγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
Ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμιος φήμις.
Ἔνθά μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν,
Τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
Οἴκαδε σὺν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς.
Μοῦνος γὰρ οἷον ἔμεινα τεταρπόμενον κακέεσσι,
Κυρδίη τ' ἀλόχῳ καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα
Αἴγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
Νῆας εὐστείλαντα σὺν ἀγαυοῖσι ἑτάροισιν.
Ἐννέα νῆας στεῖλα, θοῶς δ' ἐσαγείρετο λαός.
Ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἑξείρης ἑτάροι
Δαίνυντ'. αὐτὰρ ἐγὼν ἱερῆα πολλὰ παρεῖχον,
Θεοῖσίν τε ῥέζειν, αὐτοῖσί τε δαῖτα πένεσθαι.
Ἑβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρείης,
Ἐπλέομεν Βορέῃ ἀνέμῳ κραναίῃ, κατὰ νῆα,
Ῥηϊδίως, ὡσεί τε κατὰ ῥόον. οὐδέ τις ἂν μοι
Νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηδέες καὶ ἄνουσοι
Ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
Πεμπταῖοι δ' Αἴγυπτον εὐρρείτην ἱκόμεσθα·
Στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἑταίρους
Αὐτοῦ παρὰ νήεσσι μένειν, καὶ νῆας ἔρυσθαι.
Ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα κιέσθαι.
Οἱ δ', ὕβρει εἴξαντες, ἐπισσόμενοι μένεϊ σφῷ,
Αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
Πόρδεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
Αὐτούς τ' ἔκτεινον. πάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή.
Οἱ δὲ, βοῆς αἰσθόντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
Ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
Χαλκοῦ τε στροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος

Φύ-

Novies viris imperator fui & velocibus navibus
Viros adversus externos: & mihi sane contigerant omnia
Ex quibus eligebam quæ animo placerent. multa autem post illa
Sortiebar: statimque domus augebatur, & postea
Gravisque reverendusque inter Cretenses evasi.
Sed cum jam hoc odiosum iter magnus Jupiter
Decreverat, quod multorum virorum subtus genua solvit,
Nempe tunc me jusserunt & inclytum Idomeneum
Navibus præesse in Ilium *destinatis*: neque ulla ratio
Erat denegandi, malus enim occupabat populi rumor.
Ibi quidem novem annis belligeravimus filii Achivorum,
Decimo autem urbem Priami populati, ivimus
Domum cum navibus: Deus autem disjecit Achivos:
At mihi misero male consuluerat consiliorum autor Jupiter.
Mensem enim solum mansi delectatus filiis,
Legitimaque conjuge & bonis: at postea
In Ægyptum me animus impulit navigare,
Naves adornantem cum divinis sociis.
Novem naves adornabam, citoque coactæ erant copiæ.
Sex diebus quidem postea mihi dilecti socii
Convivati sunt: at ego victimas multas præbebam,
Et diis ad sacrificandum, & ipsis ad epulas parandas.
Septimo autem conscendentes a Creta spatiosa,
Navigavimus Borea vento puro, bono,
Facile, veluti secundo flumine. neque ulla igitur mihi
Navium labefacta est, sed sospites & incolumes
Sedebamus: has autem ventusque & gubernatores dirigebant.
Quinto die autem Ægyptum pulchre fluentem venimus.
Statui autem in Ægypto fluvio naves versatiles.
Ibi quidem ego hortabar caros socios
Illic apud naves manere, & naves subducere.
Speculatoresque per speculas jubebam ire:
Illi autem intemperantia impulsi, sequentes libidinem animi sui,
Statim admodum Ægyptiorum virorum perpulchros agros
Populabantur, mulieres autem abigebant & infantes natos,
Ipsosque interficiebant. cito autem in urbem ivit rumor.
Illi autem clamorem audientes, simul cum aurora apparente
Venerunt: impletus est autem totus campus peditibus & equitibus,
Ærisque fulgore. Jupiter autem fulminator

Fu-

Φύζαν ἐμοῖς ἐπίροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
Μεῖναι ἀναιδίζων· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἦεν.
Ἔνθ' ἡμέων πολὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
Τοὺς δ' ἄγαγον ζωοὺς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὖτος ἐνὶ φρεσὶ τῶτο νόημα
Ποίησ'· ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
Αὐτῷ ἐν Αἰγύπτῳ. ἔτι γάρ νύ με πῆμ' ὑπέδεκτο.
Αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην ἐτύκτον ἔθηκα,
Καὶ σάκος ὤμοιϊν· δόρυ δ' ἐκβαλον ἔκπροσε χειρός·
Αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων,
Καὶ κύσα γούνατ' ἐλών. ὁ δ' ἐρύσατο, καί μ' ἐλέησεν,
Ἐς δίφρον δέ μ' ἔσας ἄγεν οἰκαδε δακρυχέοντα.
Ἦ μέν μοι μάλα πολλὰ ἐπήϊσαν μελίῃσιν,
Ἱέμενοι κτεῖναι· (δὴ γὰρ κεχολώατο λίην)
Ἀλλ' ἀπὸ κεῖνος ἔρυκε· Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
Ξείνιος, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
Ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα
Χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους ἀνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ὀγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
Δὴ τότε Φοίνιξ ἦλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδὼς,
Τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κακὰ ἀνθρώποισιν ἐώργει·
Ὃς μ' ἄγε παρπεπιθὼν ἧσιν φρεσὶν, ὄφρ' ἱκόμεσθα
Φοινίκῃσι, ὅθι τῷγε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
Ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελέσθην
Ἀψὲ περιτελομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Ἐς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσατο πουποπόροιο,
Ψεύδεα βυλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
Κεῖθι δέ μ' ὡς περάσησι, καὶ ἄσπετον ὦνον ἕλοιτο.
Τῷ ἑπόμην ἐπ' νηὸς, ὀϊόμενός περ, ἀνάγκῃ.
Ἡ δ' ἔθεεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ
Μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφιν μήδετ' ὄλεθρον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
Φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
Δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
Νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς· ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
Ζεὺς δ' ἀμυδὶς βρόντησε, καὶ ἔλβαλε νηὶ κεραυνόν.
Ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγῆσα κεραυνῷ,
Ἐν δὲ θεείῳ πλῆτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.

Οἱ

Fugam meis ſociis malam incuſſit, neque aliquis ſuſtinebat
Manere contra: circum enim mala undique ſtabant.
Ibi noſtrum multos quidem interfecerunt acuto ære,
Alios autem duxerunt vivos, ſibi ut opus facerent coactu.
At mihi Jupiter ipſe in mente hoc conſilium
Struxit. utinam debuiſſem mori & fatum obiiſſe
Illic in Ægypto. adhuc enim me malum excepit.
Statim de capite galeam fabrefactam depoſui,
Et ſcutum *ab* humeris: lanceam quoque projeci ex manu:
At ego regis obviam ibam equis,
Et oſculabar genua complexus. qui ſervavit, & me miſeratus eſt,
In currumque me collocans duxit domum lacrymas fundentem.
Equidem me valde multi adoriebantur fraxinis,
Cupientes interficere: (jam enim irati erant valde)
Sed ille arcebat: Jovis enim reſpiciebat iram
Hoſpitalis, qui maxime indigne fert mala opera.
Hic quidem ſeptem annos manſi ibidem, multas autem coegi
Divitias inter Ægyptios viros: dabant enim omnes.
Sed cum jam octavus mihi rediens annus venit,
Tunc Phœnicius venit vir fallacias callens,
Helluo, qui jam multa mala hominibus fecerat:
Qui me duxit perſuadens ſua mente, ut iremus
In Phœniciam, ubi ejus domus & bona erant.
Ibi apud ipſum manſi perfectum in annum.
Sed quando jam menſeſque & dies perfecti ſunt
Vertentis anni, & ſupervenerunt tempora,
In Lybiam me navi impoſuit pontigrada
Fraudem meditans, ut ei onus comportarem,
Illic autem me ut venderet, & magnum pretium acciperet.
Hunc ſequabar in navi, ſuſpicans licet, coactu.
Illa autem currebat Borea vento puro bono
Per medium ſupra Cretam. Jupiter autem ipſis moliebatur interitum.
Sed quando jam Cretam quidem liquimus, neque aliqua alia
Apparebat terrarum, ſed cælum & mare,
Ibi tum atram nubem ſtatuit Saturnius
Navem ſupra cavam: caligabatque pontus ab ipſa.
Jupiter autem ſimul tonuit, & injecit navi fulmen.
Hæc autem contorquebatur tota, Jovis percuſſa fulmine,
Sulphureque implebatur, eciderunt autem ex navi omnes:

Οἱ δέ, κορώνησιν ἴκελοι, περὶ νῆα μέλαιναν
Κύμασιν ἐμφορέοντο. Διὸς δ' ἀποαίνυτο νόσον.
Αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐχοντί περ ἄλγεα θυμῷ,
Ἴσσαν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο
Ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
Τῷ ῥα περιπλεχθεὶς, φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
Ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
Γαίης Θεσπρωτῶν πέλασε μέγα κῦμα κυλίνδον.
Ἔνθά με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φείδων
Ἥρως ἀπημάτων· τῷ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
Αἴθρῃ νὺ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς οἶκον,
Χειρὸς ἀνασχόμενος, ὄφρ' ἵκετο δώματα πατρός.
Ἀμφὶ δέ με χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσεν.
Ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφασκεν
Ξεινίσαι ἠδὲ φιλῆσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν.
Καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξωαγείρατ' Ὀδυσεύς,
Χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
Καί νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι.
Τόσσά οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
Τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
Ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
Ὅππως νοστήσῃ Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον,
Ἤδη δηὖ ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν, ἦε κρυφηδόν.
Ὤμοσε δὲ πρὸς ἐμ' αὐτὸν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
Νῆα κατερύσθαι, καὶ ἑταίρους ἔμμεν ἑταίρους,
Οἵ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
Ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
Ἔνθ' ὄγε μ' ἠὐώγει πέμψαι βασιλῆϊ Ἀκάστῳ
Ἐνδυκέως. τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἴδδανε βουλὴ
Ἀμφ' ἐμοὶ, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην.
Ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποντοπόρος νηῦς,
Αὐτίκα δοῦλιον ἦμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο.
Ἐκ μέν με χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔδυσαν,
Ἀμφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον, ἠδὲ χιτῶνα
Ῥωγαλέα, τά νὺ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶαι.
Ἐς πείρους δ' Ἰθάκης εὐδείελος ἔρχ' ἀφίκοντο.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν ἐϋστέλμῳ ἐνὶ νηῒ,
Ἔκτοσθε ἐϋσταφέϊ σταθμῷ· αὐτοὶ δ' ἀποβάντες

Ἔσπε-

Qui cornicibus similes, circum navem nigram
Fluctibus inferebantur. Deus autem abstulit reditum.
At mihi Jupiter ipse habenti licet dolores animo,
Malum longum navis nigræ proram
In manibus posuit, ut adhuc malum effugerem.
Hunc amplexus, ferebar perniciosis ventis:
Novem diebus ferebar, decima autem me nocte nigra
Terræ Thesprotorum applicuit magna unda volvens.
Tunc me Thesprotorum rex excepit Phidon
Heros gratis: hujus enim dilectus filius occurrens
Frigore & labore afflictum duxit in domum,
Manu sublevans, donec venit ad ædes patris.
Et me penula tunicaque velaminibus amixit.
Ibi de Ulysse ego audivi: ille enim dicebat *se eum*
Hospitio suscepisse & amanter tractasse eunterri in patriam.
Et mihi bona ostendit quæ coegerat Ulysses,
Æsque aurumque laboratissimumque ferrum.
Etiam in decimam progeniem alterum adhuc aleret.
Tot ei in domibus thesauri jacebant regis.
Illum autem in Dodonem dicebat iviſſe, ut Dei
Ex quercu procera Jovis mentem audiret,
Quomodo rediret Ithacæ in pinguem agrum,
Jam diu absens, vel palam, vel occulte.
Jurabat autem ad me ipsum, libans in domo,
Navem deduxisse, & paratos esse socios,
Qui ipsum comitaturi essent dilectam in patriam terram.
Sed me prius dimisit: contigit enim iens navis
Virorum Thesprotorum in Dulichium frumenti feracem.
Ibi tum me jussit mittere regi Acasto
Sedulo. illis autem malum animo placuit consilium
De me, ut adhuc omnino casus calamitatem subirem.
Sed quando a terra multum progressa erat pontigrada navis,
Statim servilem diem mihi machinabantur.
Me quidem læna tunicaque velaminibus exuerunt,
Circum autem me lacernam aliam malam jecerunt, & tunicam
Lacerſam, quæ & ipse in oculis vides.
Vesperi autem Ithacæ amœnæ ad agros pervenerunt.
Ibi me quidem ligaverunt armata in navi,
Func bene torto arcte; ipsi autem egressi

Εὐσυμένεως παρὰ δίνα θαλάσσης δόρπον ἕλοντο.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοί
Ῥηϊδίως· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
Ἔεσσον ἐφόλκαιον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσσῃ
Σῶϊ· ἔπειτα δὲ χερσὶ διήρεσα ἀμφοτέρῃσι
Νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηφ' ἔκ ἀμφὶς ἐκείνων.
Ἔνθ' ἀναβὰς ὄθι τε δρῖος λιὼ πολυανθέος ὕλης,
Κείμην πεπτηώς. οἱ δὲ μεγάλα σενάχοντες
Φοίτων. ἀλλ' ὑ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι
Μαίεσθαι προτέρω. τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
Νεὸς ἐπὶ γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
Ῥηϊδίως, καί με σεθμῷ ἐπέλασσαν ἄγοντες
Ἀνδρὸς ἐπισταμένου. ἔτι γάρ νύ μοι αἶσα βιῶναι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ἆ δειλὲ ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας,
Ταῦτα ἔκασα λέγων ὅσα δὴ πάθες, ἠδ' ὅσ' ἀλήθης.
Ἀλλὰ τάδ' ὑ κατὰ κόσμον ἔοικα, οὐδέ με πείσεις,
Εἰπὼν ἀμφ' Ὀδυσῆϊ. τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
Μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα νὺ αὐτὸς
Νόστον ἐμοῖο ἄνακτος, ὅτ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
Πάγχυ μάλ', ὅτά μιν ὔτα μετὰ Τρώεσσι δάμασσαν
Ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπιδα.
Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοὶ,
Ἠδέ κε νῦ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω·
Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο.
Αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσσιν ἀπότροπος· οὐδὲ πόλινδε
Ἔρχομαι, εἰ μή πού τι περίφρων Πηνελόπεια
Ἐλθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη πεδὲν ἔλθῃ.
Ἀλλ' οἱ μὲν τά ἔκασα παρήμενοι ἐξερέουσιν,
Ἠμὲν οἳ ἄχνυνται δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
Ἠδ' οἱ χαίρουσι βίοτον νήποινον ἔδοντες.
Ἀλλ' ἐμοὶ ὑ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι νῦ ἔρεσθαι
Ἐξ οὗ δή μ' Ἀπόλλων ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
Ὅς τ' ἄνδρα κτείνας, πολλὼ ἐπὶ γαῖαν ἀλήθεϊ,
Ἠλυθ' ἐμὸν πρὸς σεθμόν. ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
Φὴ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι
Νῆας ἀκειόμενον τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
Καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἐς θέρος ἢ ἐς ὀπώρην,
Πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν ἀγαθοῖσις ἑταίροισι.

Καὶ

Festinanter ad littus maris cœnam sumpsere.
At mihi vinculum quidem dissolverunt dii ipsi
Facile: capiti autem lacernam amiciens
Levigatum ad clavum descendens applicui mari
Pectus: deinde manibus remigavi ambabus
Natans, valde autem cito foris eram circa illos.
Tunc ascendens ubi quercetum erat floridæ sylvæ,
Jacebam stratus. illi autem valde suspirantes,
Ibant. sed haud enim ipsis visum est melius esse
Inquirere ulterius. hi quidem retro iterum iverunt
Navem in concavam: me autem absconderunt dii ipsi
Facile, & me stabulo applicuerunt ducentes
Viri prudentis. adhuc enim mihi fatale est vivere.
Illum viciſſim alloquebaris Eumæe bubulce:
O miser hospitum, certe mihi valde animum commovisti,
Hæc singula dicens quæ passus, & quantum jactatus es.
Sed illa haud pro decenti, arbitror, *dicebas*, neque mihi fidem facies
Loquens de Ulysse. quid te oportet talem *hominem*
Temere mentiri? ego autem certo scio & ipse
Reditum mei domini, quod infestus est omnibus diis
Prorsus, quando ipsum non in Trojanis domuerunt,
Vel amicorum in manibus, postquam bellum absolvit.
Quare ei tumulum etiam feciſſent omnes Achivi,
Ac etiam suo filio magnam gloriam conciliasset in posterum.
Nunc autem ipsum sine gloria harpyiæ abripuerunt.
At ego apud sues semotus: neque ad urbem
Eo, nisi quid forte prudens Penelope
Venire jubeat, quando nuncius alicunde venit.
Sed illi quidem singula assidentes interrogant,
Et illi dolent diu absente rege,
At hi lætantur victum impune edentes.
Sed mihi non gratum est inquirere & interrogare
Ex quo me Ætolus vir decepit verbo,
Qui viro interfecto, multas per regiones vagatus,
Venit ad meum stabulum: ego autem ipsum amice habui.
Dicebat autem eum inter Cretenses apud Idomeneum se vidisse
Naves reficientem quas ei fregerant procellæ:
Et ajebat venturum vel in æstatem vel in autumnum,
Multas opes vehentem, cum divinis sociis.

Καὶ σὺ γέρον πολυπενθὲς, ἐπεί σέ μοι ἤγαγε δαίμων,
Μήτε τί μοι ξυδέεσσι χαρίζεο, μήτε τι δέλγε.
Οὐ γὰρ τοὔνεκ' ἐγώ σ' αἰδήσομαι, οὐδὲ φιλήσω,
Ἀλλὰ Δίαν ξένιον δείσας, αὐτόν τ' ἐλεήσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἦ μάλα τὰς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος,
Οἷόν σ' οὐδ' ἀμόσσας περ ἐπήγαγον, οὐδέ σε πείσω.
Ἀλλ' ἄγε νῶϊ ῥίτρῳ ποιησόμεθ'. αὐτὰρ ὑπερθε
Μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ τοὶ ὄλυμπον ἔχουσιν.
Εἰ μέν κεν νοσήσῃ ἄναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα,
Ἕσσας μοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα, πέμψαι
Δυλίχιον δ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
Εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεὸς, ὡς ἀγορεύω,
Δμῶας ἐπισσεύσας, βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
Ὄφρα μὴ αὖθι πάχος ἀλιδύεται ἠπεροπεύειν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δῖος ὑφορβὸς,
Ξεῖν', ὅπα γάρ κέν μοι ἐϋκλεὴς τ' ἀρετή τε
Εἴη ἐπ' ἀνθρώπους ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετόπισθε,
Ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον, καὶ ξείνια δῶκα,
Αὖθις δὲ κτείναιμι, φίλον δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοίμην,
Πρόφρων δή κεν ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιτοίμην.
Νῦν δ' ὥρη δόρποιο. τάχιστά μοι ἔνδον ἑταῖροι
Ἔλθοι, ἵν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.
Ὣς οἱ μὲν πιφαῦσκε πρὸς ἀλλήλους ἀγορεύων.
Ἀγχίμολον δὲ σύες τε καὶ ἄνέρες ἦλθον ὑφορβαί,
Τοὶ μὲν ἄρα ἕρξαν κατὰ ἤθεα κοιμηθῆναι·
Κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὦρτο συῶν αὐλιζομενάων·
Αὐτὰρ ὁ οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβὸς,
Ἄξειν' ὑῶν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
Τηλεδαπῷ. πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἷπερ ὀΐζυν
Δηὶ ἔχομεν, πίσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων.
Ἄλλοι δ' ἡμίστερον κάμινον νήποινον ἔδουσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας πάσσε ξύλα νηλεῖ χαλκῷ·
Οἱ δ' ὗν εἰσήγαγον μάλα πίονα παντοέπτορα·
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ· οὐδὲ συβώτης
Λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων· (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν)
Ἀλλ' ἦγ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων
Ἀργιόδοντος ὑὸς, πᾶσι θεοῖσι
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε,

Κό-

Et tu ſenex multa paſſe, poſtquam te ad me duxit deus,
Neque quicquam mihi mendaciis gratificare, neque mulceas.
Non enim ob id ego te honorabo, neque diligam,
Sed Jovem hoſpitalem veritus, teque ipſum miſeratus.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Næ quidam tibi animus in pectoribus incredulus,
Ut te neque juratus induxi, neque tibi perſuadeo.
Sed age nunc pactum faciamus. at deſuper
Teſtes ambobus dii qui Olympum habitant.
Si quidem redibit herus tuus in hanc domum,
Induens me lænaque tunicaque veſtibus, miſſurum
Ad Dulichium ire: quo mihi gratum eſt animo:
Sin autem venerit herus tuus, ut ajo,
Servos immittens mihi, dejice magna de rupe,
Ut & alius mendicus caveat decipere,
Illum reſpondens allocutus eſt divinus ſubulcus:
Hoſpes, ſcilicet ſic mihi bona fama virtuſque
Eſſet inter homines ſimul nunc & deinceps,
Qui te poſtquam domum duxi, & xenia dedi,
Contra jam interficerem, tibique animam eriperem,
Alacer ſcilicet poſtea Jovi Saturnio ſupplicarem.
Nunc vero hora cenæ. citiſſime mihi intus ſocii
Sint, ut in tugurio lautam præparemus cœnam.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
Propius autem ſueſque & viri venerunt porcarii.
Igitur has quidem incluſerunt in ſua loca ad dormiendum:
Clamor autem multus ortus eſt ſuum ſtabulantium.
At ſuos ſocios adhortabatur divinus ſubulcus:
Ducite ſuum optimum, ut hoſpiti ſacrificem
Peregrino: una & ipſi recreabimur, qui ærumnam
Diu habemus, patientes ſuum gratia albidentium.
Alii autem noſtrum laborem impune edunt.
Sic locutus ſcidit ligna acuto ferro:
Illi autem ſuem adduxerunt valde pinguem quinquennem:
Hunc quidem poſtea poſuerunt in foco. neque ſubulcus
Oblitus eſt immortalium: (mente enim utebatur bona)
Sed is primitias carpens, capitis pilos in ignem jecit
Albidentis ſuis, & precatus eſt omnes deos
Ut rediret Ulyſſes prudens ſuam domum.

Κόψε δ' ἀνασχόμενος χίζη δρυὸς ἣν λίπε κείων.
Τὸν δ' ἔλιπε ψυχή· τοὶ δ' ἔσφαξάν τε καὶ ἔδσαν.
Αἶψα δέ μιν διέχαδαν· ὁ δ' ὠμοδετεῖτο συβώτης,
Πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων, ἐς πίονα δημόν.
Καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλε, παλιώας ἀλφίτα ἀκτῇ,
Μίσυλόν τ' ἄρα τᾶμα, καὶ ἀμφ' ὀβελοισιν ἔπειρεν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα·
Βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀολλέα. ἂν δὲ συβώτης
Ἵστατο δαιτρεύσων· (περὶ γὰρ φρεσὶν ἄσιμα ᾔδη)
Καὶ τὰ μὲν ἑπτάχα πάντα διαμοιρᾶτο δαίζων·
Τῷ μὲν ἴαν Νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ Μαιάδος υἱῷ
Θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἑκάστῳ·
Νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διαπρεπέεσσι γέραιρεν
Ἀργιόδοντος ὑός· κύδαινε δὲ δυμὸν ἄνακτος·
Καί μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Αἴθ' οὕτως Εὔμαιε φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο
Ὡς ἐμοὶ, ὅτι μὲ τῶιν ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ἔσθιε δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο τοῖσδε
Οἷα πάρεστι· θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
Ὅ, τί κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλει· δύναται γὰρ ἅπαντα.
Ἦ ῥα, καὶ ἄρχμενα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτῃσι.
Σπείσας δ' αἴθοπα οἶνον, Ὀδυσῆϊ πτολιπόρθῳ
Ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν. ὁ δ' ἕζετο ᾗ παρὰ μοίρῃ.
Σῖτον δέ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὃν ῥα συβώτης
Αὐτὸς κτήσατο οἷος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος.
Πὰρ δ' ἄρα μιν Ταφίοις πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν·
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἦντο,
Σῖτον μέν σφιν ἀφεῖλε Μεσαύλιος· οἱ δ' ἐπὶ κοῖτον
Σίμβλης καὶ κρειῶν κεκορημένοι ἐσάλοντο.
Νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοταμείβουσ', ἐκ δ' ἄρα Ζεὺς
Πάννυχος· αὐτὰρ ἂν Ζέφυρος μέγας αἰὲν ἄηδρος.
Τοῖς δ' Ὀδυσεὺς μαστῆσε, συβώτεω περιπίζων,
Εἴπως οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι, ἤ τιν' ἑταίρων
Ἄλλον ἐποτρύνειεν· ἐπεὶ ἔο κήδετο λίην.
Κέκλυδι νυῦ Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
Εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω. οἶνος γὰρ ἀνώγει

Ἠλεός,

Percuſſit autem in altum tollens ſegmine quercus quod liquerat ſecans:
Illumque reliquit anima: hi autem jugulaverunt & uſtularunt.
Statimque ipſum diviſerunt. cruda autem poſuit ſubulcus,
Undique incipiens a membris, in pinguem adipem.
Et alia quidem in ignem jecit, conſpergens mola,
Minutatim vero ſecuerunt alia, & circum verua fixerunt,
Aſſaveruntque rite, extraxeruntque omnia:
Poſuerunt autem in menſis univerſa. ſubulcus vero
Surrexit diviſurus: (etenim mentibus æqua ſciebat)
Atque illa ſeptifariam omnia partitus eſt dividens:
Partem quidem unam Nymphis & Mercurio Majæ filio
Poſuit vota faciens, cæteras diſtribuit ſingulis:
Dorſis autem Ulyſſem integris honorabat
Albos dentes habentis ſuis: lætificavit autem animum domini:
Atque ipſum compellans allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Utinam ſic, Eumæe, dilectus Jovi patri eſſes,
Ut mihi, ſiquidem me talem bonis honoras.
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Comede optime hoſpitum, & delectare iſtis
Qualia adſunt: deus autem hoc quidem dabit, illud autem ſinet,
Quodcunque ſuo animo vult: poteſt enim omnia.
Dixit, & primitias ſacrificavit Diis ſempiternis.
Libans autem nigrum vinum, Ulyſſi urbium deſtructori
In manibus poſuit. hic autem ſedebat ſuam juxta partem.
Panem autem ipſis diſtribuit Meſaulius, quem ſubulcus
Ipſe *ſibi* comparaverat ſolus abſente domino,
Clam domina & Laerte ſene.
Ipſum quidem a Taphiis emerat de ſuo.
Illi in dapes paratas appoſitas manus extendebant.
At poſtquam potus & eſcæ amorem emiſerunt,
Panem quidem eis abſtulit Meſaulius: ipſi autem in cubile
Pane & carnibus ſaturati iverunt.
Nox autem ſuperveniebat mala obſcura, pluebatque Jupiter
Tota nocte: at ſpirabat Zephyrus magnus ſemper aquoſus.
Poſtea Ulyſſes locutus eſt, bubulcum tentans,
Si forte exuens lænam ſibi præberet, vel aliquem ſociorum
Alium *dare* juberet: quia ſui curam gerebat valde:
Audi nunc, Eumæe, & cæteri omnes ſocii,
Jactabundus aliquod verbum dicam. vinum enim jubet

Stul-

Ἠλεὸς, ὃς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀείσας·
Καί δ' ἀπαλὸν γελάσας, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,
Καί ῥα ἔπος προέηκεν ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἦν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικλάσω,
Εἰδὼς ὡς ἠβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Ὡς δὴ ὑπὸ Τροίῃ λόχον ἤγομεν ἀρτιάραντες.
Ἠγείσθην δ' Ὀδυσεύς τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος,
Τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγώ· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἰκόμεσθα ποτὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος,
Ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστυ κατὰ ῥωπήια πυκνὰ,
Ἀνδόνακας καὶ ἕλος ὑπὸ τάχεσι πεπτηῶτες
Κείμεθα· νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ, Βορέαο πεσόντος,
Πηγυλὶς, αὖσαρ ὕπερθε χιὼν γένετ' ἠΰτε πάχνη
Ψυχρὴ, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
Ἔνθ' ἄλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,
Εὗδον δ' εὐκνήμιδες σάκεσιν εἰλυμένοι ὤμους·
Αὐτὰρ ἐγὼν χλαῖναν μὲν ἰὼν ἑτάροισιν ἔλειπον
Ἀφραδίως, ἐπεὶ οὐ κε φάμην ῥιγωσέμεν ἔμπης·
Ἀλλ' ἐπόμην σάκος οἷον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
Καὶ τότ' ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα,
Ἀγκῶνι νύξας· (ὁ δ' ἄρ' ἐμμελέως ὑπάκουσε)
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὔτ' ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλά με χεῖμα
Δάμνησιν· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν· παρὰ μ' ἤπαφε δαίμων,
Οἰοχίτων ἔρχεσθαι· νοῦ δ' οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλονται.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα νόον κἀδ' αὐτὸν ἐνὶ θυμῷ,
Οἷος ἐκεῖνος ἦεν βουλάμενον καὶ ἐπέεσσι·
Φθεγξάμενος δ' ὀλίγῃ ὀπὶ μὲ πρὸς μῦθον ἔειπε,
Σίγα νῦν, μήπως σευ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ.
Ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν ὑπέθηκε, εἶπέ τε μῦθον,
Κλῦτε φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος.
Λίην γὰρ νηῶν ἐκὰς ἤλυθομεν. ἀλλά τις εἴη
Εἰσῶν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
Ἐ πλέονας παρὰ νῆφιν ἐποτρύνειε κέεσθαι.
Ὣς ἔφατ'. ὦρτο δ' ἔπειτα Θόας Ἀνδραίμονος υἱὸς
Καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
Βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνῳ
Κείμην ἐπαπείλως· φὰς δὲ χρυσόθρονος ἠώς.

Ὣς

Stultificum, quod impellit ſapientem etiam valde cantare,
Et molliter ridere, & ut ſaltet adigit,
Et aliquod verbum elicit quod non dictum melius.
Sed poſtquam primum garrulus eſſe cœpi, non celabo,
Utinam ita ætate vigerem vireſque mihi incolumes eſſent,
Sicut quando ſub Troja inſidias duximus parantes.
Duces autem erant Ulyſſes & Atrides Menelaus,
Cum his una tertius dux eram ego: ipſi enim jubebant.
Sed quando venimus ad urbem altumque murum,
Nos quidem circa urbem in virgultis denſis,
In ulva & palude ſub armis humi
Jacebamus: nox autem advenit mala, Borea orto,
Gelida, at poſtea nix facta eſt veluti pruina
Frigida, & ſcutis circumnutriebatur glacies.
Ibi alii omnes lænas habebant & tunicas,
Dormiebant autem quieti ſcutis cooperti humeros:
At ego lænam quidem diſcedens ſociis reliqueram
Inſcitia, quoniam non autumabam futurum ut frigerem:
Sed ſequebar ſcutum ſolum habens & tunicam nitidam.
Sed quando jam tertia pars noctis erat, aſtraque tranſierant,
Tunc ego Ulyſſem alloquebar qui prope erat,
Cubito pungens: (qui prompte audivit)
Nobilis Laertiade ſobertiſſime Ulyſſes,
Non amplius vivis interero, ſed me hyems
Domat: non enim habeo lænam. decepit me deus,
Una cum tunica ut eſſem: nunc nullum jam effugium eſt.
Sic dixi. is autem poſtea ſententiam habebat eam in animo,
Qualis ille erat ad conſultandum & pugnandum:
Loquens autem gracili voce ad me verba faciebat:
Sile nunc, ne quis te Achivorum alius audiat.
Dixit & in cubito caput tenuit, verbaque fecit:
Audite amici, divinum mihi in ſomnis aſtitit ſomnium.
Nimis enim a navibus longe venimus. ſed aliquis eat
Nunciatum Atridæ Agamemnoni paſtori populorum,
Si plures a navibus jubeat venire.
Sic dixit. ſurgebatque poſtea Thoas Andræmonis filius
Rapide, lænam autem deponebat purpuream,
Perrexitque currendo ad naves: ego autem in veſte illius
Jacui libenter: illuxitque aureo throno conſpicua Aurora.

Ὣς νῦν ἠβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδον εἴη,
Δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
Ἀμφότερον, φιλότητι καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἐῆος.
Νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακαὶ χροὶ εἵματ' ἔχοντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ὦ γέρον, ἦ ῥα μίν τοι ἀμύμων ὃν κατέλιξας,
Οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νημερδὲς ἔειπες.
Τῷ ὄφρ' ἐσθῆτος δαύσεαι ἠέ τεν ἄλλο
Ὧν ἐπίοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα.
Νῦν· ἀτὰρ ἠῶθέν γε πὶ σὲ ῥάκεα δυσπαλίξεις.
Οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι, ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
Ἐνθάδε ἔννυσθαι, μία δ' οἴη φωτὶ ἑκάστῳ.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
Αὐτός τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει,
Πέμψει δ' ὅππη σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Ὣς εἰπὼν ἀνόρουσε· πάθεν δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγύς
Εὐνάζων, εὖ δ' οἰῶν τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλεν.
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς κατέλεκτ'. ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
Πυκνὴν καὶ μεγάλην, ἣ οἱ παρεχέσκετ' ἀμοιβὰς,
Ἔννυσθαι ὅτε τις χειμὼν ἔκπαγλος ὄροιτο.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' Ὀδυσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ' αὐτὸν
Ἄνδρες κοιμήσαντο νεηλέες, οὐδὲ συβώτῃ
Ἤνδανεν αὐτόθι κοῖτος ὑῶν ἄπο κοιμηθῆναι·
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὡπλίζετο. (χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς
Ὅττί ῥά οἱ βιότοιο περικήδετο νόσφιν ἐόντος)
Πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις·
Ἀμφὶ δὲ χλαῖναν εἵσατ' ἀλεξάνεμον μάλα πυκνὴν,
Ἂν δὲ νάκην ἕλετ' αἰγὸς εὐτρεφέος μεγάλοιο·
Εἵλετο δ' ὀξὺ ἄκοντα, κύνων ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
Βῆ δ' ἴμεναι κείων ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
Πέτρῃ ὑπὸ γλαφυρῇ εὐδον Βορέω ὑπ' ἰωγῇ.

Ita nunc *ſi* ætate vigerem vireſque mihi incolumes eſſent,
Daret aliquis lænam in ſtabulis ſubulcorum,
Utrunque, & amicitia & reverentia viri boni.
Nunc autem me parum honorant malas circa corpus veſtes habentem.
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
O ſenex, laus quidem tibi bona quam dixiſti,
Neque ullum adhuc præter decorum verbum inutile dixiſti.
Ideo neque veſte indigebis neque aliqua alia re
Earum quæ conveniat ſupplici ærumnoſo occurrenti
Nunc: at mane tuis te pannis amicies.
Non enim multæ lænæ, mutatoriæque tunicæ
Hic ad induendum, una autem ſola viro cuique.
At poſtquam venerit Ulyſſis dilectus filius,
Ipſe tibi lænamque tunicamque veſtes dabit,
Mittetque quo te cor animuſque jubet.
Sic locutus ſurrexit: poſuit autem ei prope ignem
Lectum, oviumque & caprarum pelles injecit.
Ibi Ulyſſes recubuit: inſuper lænam injecit ipſi
Denſam & magnam, quæ ei præbebat copiam mutandi,
Ut ſe indueret quando aliqua tempeſtas terribilis orta eſſet.
Sic hic quidem tunc Ulyſſes dormivit, apudque ipſum
Viri dormierunt juvenes, neque ſubulco
Placuit illic in lecto a ſuibus longe dormire:
Sed is extra iens armabatur: (lætabatur autem Ulyſſes
Quod ſibi facultates curaverat abſenti)
Primum quidem enſem acutum circum fortes poſuit humeros:
Amixitque lænam quæ arceret ventos valde denſam,
Ac pellem ſumpſit capræ bene nutritæ magnæ:
Sumpſit & acutam lanceam, contra canes adjutricem & viros.
Perrexit autem ire dormiturus ubi ſues albidentes
Rupe ſub concava dormiebant Boreæ ſub tegmine.

Ο'ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο' ΜΗ'ΡΟΥ ΤΗΣ Ο. Ρ'ΑΨΩΔΙΑΣ

Υ'πόθεσις.

Τηλέμαχον Α'θηνᾶ ὄναρ ἐπιστᾶσα εἰς Ι'θάκην ἐπανελθεῖν προτρέπεται. ὃς δῶρα παρὰ Μενελάου λαβὼν πέμπεται, καὶ ἀμβαίνειν μέλλων εἰς τὴν ναῦν, Θεοκλύμενόν τινα Α'ργεῖον μέντιν ἀναλαμβάνει ἐπὶ φόνῳ φύγοντα. καὶ Εὔμαιον Ο'δυσεὺς διηγεῖται ὡς Φοίνικες αὐτὸν λῃσάμενοι ἐκ Συρίας νήσου, ἐπίδοντο Λαέρτῃ, καὶ ἡ Τηλεμάχου ναῦς κατάγεται εἰς Ι'θάκην, καὶ σταθεῖσα εἰς ἄντρον ἀποπέμψας, αὐτὸς πρὸς Εὔμαιον ἔρχεται.

Οὐ ἐπίβη δ' Γ'θάκης Ο'δυσείδης ἐκ Λακεδαίμονος.

Η Δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Α'θηνὴ
Ω'χετ', Ο'δυσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
Νόστου ὑπομνήσουσα, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Εὗρε δὲ Τηλέμαχον, καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν,
Εὕδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο.
Ἧπται Νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ·
Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
Νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
Α'γχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Α'θηνή,
Τηλέμαχ', οὐκ ἔτι καλὸν ὁμῶν ἄπο δηρὸν ἀλᾶσθαι,
Κτήματά τε προλιπόντ' ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
Οὕτω ὑπερφιάλως· μή πως καὶ πάντα φάγωσι
Κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ πῦσίν οἱ ὁδὸν ἔλθῃς.
Α'λλ' ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
Πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἶκοι ἀμύμονα μητέρα πέτρῃς.
Η'δη γάρ ῥα πατήρ τε καὶ ἐγγυαλίζονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὃ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
Μνηστῆρας δώροισι, καὶ ἐξώρμηται ἔεδνα.
Μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
Οἶσθα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός·
Κείνη βούλεται οἶκον ὀφέλλειν ὅς κεν ὀπίσσω,
Παίδων δὲ προτέρων καὶ κεδνοῖο φίλοιο
Οὐκέτι μέμνηται τεθνηότος, οὐδὲ μεταλλᾷ.

Α'λ-

ODYSSEÆ HOMERI XV.

LIBRI

Argumentum.

TElemacho Minerva in somnis assistens in Ithacam eum redire hortatur. qui donis a Menelao acceptis mittitur, & ingressurus in navim, Theoclymenum quendam Argivum vatem recipit propter cædem exulantem. Et Eumæus Ulyssi narrat uti Phœnices ipsum prædati ex Syria insula, vendiderint Laertæ. Et Telemachi navis appellitur ad Ithacam, & cum hanc ad urbem remisisset, ipse ad Eumæum pergit.

O, Appulit ad Ithacam Ulyssides ex Lacedæmone.

IN latam Lacedæmonem Pallas Minerva
Ivit, ad Ulyssis magnanimi illustrem filium
De reditu admonitura, & hortatura, ut rediret.
Invenit autem Telemachum, & Nestoris inclytum filium,
Dormientes in vestibulo domus Menelai illustris.
At Nestoridem molli domitum somno:
Telemachum autem somnus non tenebat dulcis, sed in animo
Noctem per solitariam curas patris congregabat.
Prope autem stans allocuta est glauca oculos Minerva:
Telemache, non amplius bene a domo diu vagaris,
Possessioneque relinquens viroque in tuis domibus
Sic superbos: ne tibi omnia comedant *vereor*
Possessiones dividentes, tu autem inanem viam iveris.
Sed mone citissime prælio bonum Menelaum,
Te mittere, ut adhuc domi inculpabilem matrem invenias.
Jam enim paterque fratresque jubent
Eurymacho nubere. is enim superat omnes
Procos donis, & auget dotes.
Ne quid te invito ex domibus bonorum efferatur.
Scis enim qualis animus in pectoribus mulieris:
Illius vult domum augere quicunque duxerit,
Filiorum autem priorum & mariti primi
Non amplius recordatur mortui, neque inquirit.

Sed

Ἀλλὰ σύγ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
Δμωάων ἥας τοι ἀεὶσι φαίνεται εἶναι,
Εἰσόκε τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.
Ἄλλο δὲ τοίγε ἔπος ἐρέω· σὺ δὲ σωίζεο θυμῷ.
Μνησήρων σ' ἐπιμὰς ἀρείσσης λοχόωσιν
Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
Ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλὰ σφεῖς ἐκ οἶδ· πρὶν καί σφιν γαῖα καθέξει
Ἀνδρῶν μνησήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσι.
Ἀλλὰ ἐχὰς νήσων ἀπέχειν δύργέα νῆα·
Νυκτὶ δ' ὁμῶς πλεῖαν. πέμψει δέ τοι ἆρον ὄπισθεν
Ἀθανάτων ὃς τίς σε φυλάσσει τε ῥύεταί τε.
Αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,
Νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρῦναι ἧ πάντας ἑταίρους.
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
Ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος· ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδεν.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι. τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν ἔσω
Ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
Οὕνεκά οἱ σῶς ἐστι, καὶ ἐκ Πύλου εἰληλουθώς.
Ἦ μὲν ἄρ' ὡς εἰπὼν ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον.
Αὐτὰρ ὁ Νεοφείδῃ ἐξ ἠδίου ὕπνου ἔγειρεν,
Λακτίσας ποδὶ κινήσας· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἔγρεο Νεοφείδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
Ζεύξον ὑφ' ἅρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο.
Τὸν δ' αὖ Νεοφείδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', ὅπως ἐσσὶν, ἐπειγομένους περ ὁδοῖο,
Νύκτα διὲ δνοφερὴν ἐλάαν. τάχα δ' ἔσσεται ἠώς.
Ἀλλὰ μέν' εἰσόκε δῶρα φέρων ἐπιδέξια θείῃ
Ἥρως Ἀτρείδης δυσκλειτὸς Μενέλαος,
Καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμψῃ.
Τὼ γάρ τε ξείνου μιμνήσκεται ἤματα πάντα
Ἀνδρὸς ξεινοδόκου ὅς κεν φιλόφρων παράκηται.
Ὣς ἔφατ'. αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Ἀνσὰς ἐξ εὐνῆς Ἑλένης παρὰ καλλικόμοιο.
Τὸν δ' ὡς ἂν εἰσῆσεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
Σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῒ σιγαλόεντα
Δῦνεν, ἧ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις
Ἥρως. βῆ δὲ θύραζε, παρεστάμενος δὲ προσηύδα

Τη-

Sed tu veniens ipſe committes ſingula,
Famularum ei quæ tibi optima videbitur eſſe,
Donec tibi præbeant dii illuſtrem uxorem.
Aliud autem tibi verbum dicam: tu vero repone animo.
Procorum tibi diligenter optimi inſidiantur
In freto Ithacæque Samique pulverulentæ,
Cupientes occidere antequam in patriam terram venias.
Sed hæc non puto: ante etiam aliquem terra habebit
Virorum procorum, qui tibi victum comedunt.
Sed longe ab inſulis abſtine bene fabricatam navem:
Nocte pariter naviga. mittet autem tibi ventum a tergo
Immortalium quicunque te cuſtoditque tueturque.
Aſt ubi ad primum littus Ithacæ perveneris,
Navem quidem in urbem impelle & omnes ſocios:
Ipſe autem primum ſubulcum adito,
Qui tibi ſuum cuſtos, ſimulque tibi bene vult.
Illic autem noctem dormi. eumque mitte in urbem
Nuncium dicturum prudenti Penelopæ,
Quod ei ſalvus ſis, & ex Pyle veneris.
Hæc quidem ſic fata abivit ad magnum olympum.
At hic Neſtoridem ex dulci ſomno excitavit,
Calcitrando pede movens: & ad ipſum verbum dixit:
Surge Neſtoride Piſiſtrate, ſolidos ungulis equos
Junge ſub currus ducens, ut eamus viam.
Hunc autem Neſtorides Piſiſtratus contra allocutus eſt:
Telemache, nondum licet, feſtinantes quamvis ad iter,
Noctem per tenebroſam agere *equos*. cito autem aderit Aurora.
Sed mane dum dona ferens in currus ponat
Heros Atrides lancea inclytus Menelaus,
Et verbis mitibus conſolatus dimittat.
Etenim hoſpes recordatur dies omnes
Viri hoſpitalis qui amicitiæ copiam fecerit.
Sic fatus eſt, ſtatim autem aureo throno conſpicua venit Aurora:
Propius autem ipſos adiit prælio ſtrenuus Menelaus.
Surgens ex lecto Helena a pulchricoma.
Hunc poſtquam cognovit Ulyſſis dilectus filius,
Feſtinans tunicam circa corpus ſtupendam
Induit, & magnum pallium in fortes jecit humeros
Heros. ivit autem foras, aſtans autem allocutus eſt

Τηλέμαχ' φίλ' υἱὸς Ὀδυσῆϊ θείοιο,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε Διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Ἤδη νῦ μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Τηλέμαχ', ἦ σ' ἔγωγε πολὺν χρόνον ἐνδάδ' ἐρύξω
Γέμενον νόστοιο. νεμεσσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ
Ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν,
Ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν. ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
Ἴσόν τοι κακὸν ἐσθ' ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
Ξεῖνον ἀποτρωπᾷ, καὶ ὃς ἐσύμενον κατερύκῃ.
Χρὴ ξείνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
Ἀλλὰ μὲν εἰσόκε δῶρα φέρων ἐπιδέρκεαι θείω
Καλὰ, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς· ἔπω δὲ γυναιξὶν
Δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἔνδον ἐόντων.
Ἀμφότερον, κῦδός τε καὶ αἶγλαίη, καὶ ὄνειαρ,
Δειπνήσαντας ἶμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Εἰ δ' ἐθέλεις περιδρῶσα καὶ Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος,
Ὀφρά τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ὑποζεύξω δέ τοι ἵππους·
Ἄστεα δ' ἀνδρώπων ἡγήσομαι· οὐδέ τις ἡμέας
Οὔπως ἀποπέμψει, δώσει δέ τι ἕν γε φέρεσθαι,
Ἢέ που τρεῖς τριπόδων ἠὲ λέβητα δύω,
Ἢὲ δύ' ἡμιόνους, ἠὲ χρύσειον ἄλεισον.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε, διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· (οὐ γὰρ ὄπισθεν
Οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσι)
Μὴ πατέρ' ἀνσπάσιον διζήμενος αὐτὸς ὀλωμαι,
Ἢ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὀλῆται.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόν' ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Αὐτίκ' ἄρ' ἴᾳ ἀλόχῳ ἠδὲ δμωῇσι κέλευσε
Δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἔνδον ἐόντων.
Ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοίδης Εἰτεωνεύς,
Ἀνσὰς ἐξ εὐνῆς· ἐπεὶ ῥ πολὺ ναίεν ἀπ' αὐτῆς.
Τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Ὀπτῆσαί τε κρεῶν. ὁ δ' ἄρ' ὀκ ἀπίθησεν ἀνάσσῃ.
Αὐτὸς δὲ ἐῢ δαίδαλον κατέβησετο κηώεντα,
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷγ' Ἑλένη κίε καὶ Μεγαπένθης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον ὅθι κειμήλια κεῖτο,

Ἀτρεί-

Telemachus dilectus filius Ulyssis divini:
Atride Menelae, Jovis alumne, princeps populorum,
Jam nunc me remitte dilectam in patriam terram.
Jam enim mihi animus cupit domum ire.
Huic autem respondit postea pugna strenuus Menelaus:
Telemache, non te ego multo tempore hic detinebo
Cupientem reditus. succenserem autem & alii
Viro hospitali, qui vel nimis diligeret,
Vel nimis odisset. meliora enim modica omnia.
Æquale malum est qui & nolentem redire
Hospitem impellit, & qui abire gestientem detinet.
Oportet hospitem præsentem diligere, volentem autem dimittere.
Sed mane donec dona ferens in currum ponam
Pulchra, tuque oculis videas: dicam autem mulieribus
Prandium domi ut parent abunde ex iis quæ intus sunt.
Utrumque, & gloriaque & splendor, & utilitas erit.
Si pransi eatis multam super interminatam terram.
Si autem vis divertere per Græciam & medium Argos,
Ut te ipse sequar, subjungamque tibi equos:
Et ad urbem hominum ducam: neque quisquam nos
Frustra remittet: dabit autem aliquid unum saltem ferendum,
Aut aliquem tripodem bene æratorum, aut lebetem,
Aut duos mulos, aut aureum poculum.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus est:
Atride Menelae divine, princeps populorum,
Volo jam redire ad nostra: (non enim post *me*
Custodem discedens reliqui facultatibus meis)
Ne patrem divinum quærens ipse peream,
Aut aliquid mihi ex domibus pretiosi doni pereat.
At postquam hoc audivit bello strenuus Menelaus,
Statim suam uxorem & famulas jussit
Cibum domi parare abunde ex iis quæ intus essent.
Propius autem ad ipsum venit Boethœdes Eteoneus
Surgens ex lecto: quoniam non procul habitabat ab ipso.
Hunc ignem accendere jussit prælio strenuus Menelaus,
Assareque carnes. qui non immorigerus fuit audiens.
Ipse autem in thalamum descendit redolentem,
Non solus, simul cum ipso Helena ibat & Megapenthes.
Sed quando jam pervenerunt ubi ei gazæ jacebant,

Ἀτρείδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
Τὸν δὲ κρητῆρα φέρεν Μεγαπένθε' ἄνωγεν
Ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο φωριαμοῖσιν,
Ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ὃς κάμεν αὐτή·
Τῶν ἓν ἀειραμένη Ἑλένη φέρε δῖα γυναικῶν,
Ὃς κάλλιστ' ἦεν ποικίλματα, ἠδὲ μέγιστ',
Ἀστὴρ δ' ὡς ἀπέλαμπεν, ἔκειτο δὲ νείατ' ἀπάντων.
Βὰν δ' ἴεναι προτέρω διὰ δώματ', ἔως ἵκοντο
Τηλέμαχον. τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Τηλέμαχ', ἦτοι νόστον ὅπως φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
Ὡς τοι Ζεὺς τελέσειεν ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Δώρων δ' ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
Δώσω ὃ κάλλιστον καὶ πολυτιμότατόν ἐστιν.
Δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον. ἀργύρεος δὲ
Ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκρέανται.
Ἔργον δ' Ἡφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
Κεῖσέ με νοστήσαντα. τεὴν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
Ἥρως Ἀτρείδης. ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
Θῆκε· αὐτῷ προπάροιθε φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης
Ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο καλὶ πάρηϊ,
Πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσίν. ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Δῶρόν τοι κἀγώ, τέκνον φίλε, τῶνδε δίδωμι,
Μνῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυπρήτου ἐς γάμου ὥρην
Σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τείως δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
Κείσθω ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκοιο
Οἶκον εὐκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὡς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει. ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.
Καὶ τὰ μὲν ἐς πείραν θέτο Περσίστρατος ἥρως
Δεξάμενος, καὶ πάντα ἐῷ ἐνὶ θήκατο θυμῷ.
Τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος.
Ἑζέσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πολλὰ ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Πὰρ δὲ Βοηθοίδης κρέα δαίνυ, καὶ οἶνον ἐοίνου,

Ὡ νο-

Atrides quidem postea poculum cepit rotundum,
Filium autem cratera portare Megapenthem jussit
Argenteum. Helena autem astitit arcis,
Ubi erant ei pepla variegata, quæ laboraverat ipsa:
Horum unum tollens Helena portabat præstantissima mulierum,
Quod pulcherrimum erat variegationibus, & maximum:
Uti stella autem resplendebat, jacebat autem extremum omnium aliorum.
Perrexerunt autem ire ulterius per domum, donec pervenerunt
Ad Telemachum. quem alloquebatur flavus Menelaus:
Telemache, utique reditum ut mente tua cogitas,
Sic tibi Jupiter perficiat tonans maritus Junonis.
Donorum autem quæcumque in mea domo reposita jacent,
Dabo quod optimum & pretiosissimum est.
Dabo tibi cratera fabricatum: argenteus autem
Est totus, auroque labra perfecta sunt.
Opus autem Vulcani: præbuit vero id mihi illustris heros
Sidoniorum rex, quando ejus domus habuerat
Illic me reversum. tibi autem volo hoc præbere.
Sic dicens, in manibus posuit poculum rotundum
Heros Atrides. at cratera lucidum
Posuit ante ipsum ferens fortis Megapenthes
Argenteum. Helena autem astitit pulchra genas,
Peplum habens in manibus: verbumque dixit, & appellavit:
Donum tibi & ego, fili dilecte, hoc do,
Memoriam Helenæ manuum, optatarum in nuptiarum tempus
Tuæ uxori gestandum: interim autem dilectam apud matrem
Jaceat in domo. tu autem mihi lætus abi
Domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
Sic fata in manibus posuit. hic autem suscepit gaudens.
Et hæc quidem in capsum posuit Pisistratus heros
Accipiens, & omnia suo admirabatur animo.
Hos autem duxit ad domum capite flavus Menelaus:
Sederunt autem postea in sedibusque soliisque.
Aquam vero famula gutturnio infudit ferens
Pulchro, aureo, super argenteo lebete,
Ad lavandum: juxtaque politam explicuit mensam.
Panem autem honesta famula apposuit ferens,
Dapes multas imponens, gratificans de præsentibus.
Juxtaque Boethœdes carnes incidebat, & distribuebat partes,

Ὣς ἐχόλου δ' ὁδὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον,
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Καὶ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἵππους τε ζεύγνυντ', ἀνά δ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
Ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αὐθύσης ἐριδόπου.
Τοὺς δὲ μετ' Ἀτρείδης ἔκιε ξανθὸς Μενέλαος,
Οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῇφι,
Χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην.
Στῆ δ' ἵππων προπάροιθε· δεδισκόμενος δὲ προσηύδα,
Χαίρετον ὦ κοῦροι, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
Εἰπεῖν· ἦ γάρ ἐμοιγε πατὴρ ὡς ἤπιος ἦεν,
Εἴως ἐν Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς ἀντίον ηὔδα,
Καὶ λίαν κείνῳ γε, διοτρεφές, ὡς ἀγορεύεις,
Πάντα πάλ' ἐλθόντες καταλέξομεν. αἲ γὰρ ἐγὼν ὧς
Νοστήσας, Ἰθάκηνδε κιὼν, Ὀδυσῆϊ ἐνὶ οἴκῳ
Εἴποιμι ὡς παρὰ σεῖο τυχὼν φιλότητος ἀπάσης
Ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγων κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπταθ' δεξιὸς ὄρνις,
Αἰετὸς, ἀργηλὸν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
Ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰύζοντες ἕποντο
Ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες. ὁ δέ σφιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
Δεξιὸς ἦϊξε πρόσθ' ἵππων. οἱ δὲ ἰδόντες
Γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
Τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἤρχετο μύθων·
Φράζεο δὴ Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Εἰ νῶϊν πόδ' ἔφυγε θεὸς πάρος, ἠέ σοι αὐτῷ.
Ὣς φάτο. μερμήριξε δ' ἀρηίφιλος Μενέλαος
Ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρέωντα νοήσας.
Τὸν δ' Ἑλένη ταναύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον,
Κλῦτέ μεν, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ
Ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι οἴω.
Ὡς ὅδε χῆν ἥρπαξ' ἀπταμένην ἐνὶ οἴκῳ
Ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε·
Ὣς Ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν, καὶ πόλλ' ἐπαληθεὶς,
Οἰκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται· ἦ καὶ ἤδη
Οἴκοι, ἀπὰρ μνηστῆρσι κακὰ πάντεσσι φυτεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς ἀντίον ηὔδα,

180 Οὔ-

Vinum autem infundebat filius Menelai inclyti.
Illi ad dapes paratas appositas manus mittebant.
At postquam potus & cibi amorem emiserunt,
Tunc Telemachus & Nestoris illustris filius
Equos junxerunt, inque currus variegatos ascenderunt:
Exegerunt autem equos extra vestibulum & porticum resonantem.
Cum his autem Atrides ibat flavus Menelaus,
Vinum habens in manu dulce dextra,
Aurea in patera, ut ubi libassent irent.
Stabat autem ante equos: & venerabundus alloquebatur:
Valete o juvenes, & Nestori pastori populorum
Dicite: certe enim mihi pater tanquam mitis erat,
Quamdiu ad Trojam pugnavimus filii Achivorum.
Hunc autem Telemachus prudens allocutus est:
Et omnino illi, generose, sicut dicis,
Omnia hæc profecti narrabimus. utinam enim ego sic
Reversus, in Ithacam veniens, Ulyssi in domo
Dicam ut abs te consecutus benevolentiam omnem
Venio: afferoque gazas multas & bonas.
Sic ei dicenti supervolavit dextera avis,
Aquila, album anserem ferens unguibus magnum,
Domesticum e corte: clamantes autem sequebantur
Viri & mulieres. hæc autem ipsos prope veniens
Dextera emicuit ante equos. hi autem videntes
Delectabantur, & omnibus in præcordiis animus lætatus est.
His autem Nestorides Pisistratus incepit sermonem:
Considera jam Menelae generose, princeps populorum,
Num nobis hoc ostendit deus ostentum, an tibi ipsi.
Sic dixit. cogitabat autem bellicosus Menelaus
Quomodo ei rite responderet considerata re:
Quem Helena stolata præveniens dixit verbum:
Audite me, at ego vaticinabor sicut in animo
Immortales jaciunt, & sicut perfectum iri puto.
Sicut hæc anserem rapuit nutritum in domo
Veniens ex monte, ubi ei proleque partuque:
Sic Ulysses mala multa passus, & multa vagatus,
Domum redibit, & puniet: aut etiam jam tum
Est domi, at procis mala omnibus plantat.
Hanc autem rursus Telemachus prudens allocutus est:

Οὕτω νῦν Ζεὺς δεῖη ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
Τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῷ ὡς ὄφελόμην.
Ἦ, καὶ ἐφ' ἵπποιιν μάστιν βάλεν· οἱ δὲ μάλ' ὦκα
Ἤϊξαν πεδίονδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες.
Οἱ δὲ πανημέριοι σεῦον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Εἰς Φηρὰς δ' ἵκανον, Διοκλῆος πότι δῶμα
Τίῆος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ σφίσι πὰρ ξείνια θῆκεν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ἵππους τε ζεύγνυντ', ἐνὰ δ' ἅρμαθ' ποικίλ' ἔβαινον·
Ἐκ δ' ἴλασαν προθύροιο καὶ αὐθάσης ἐλάστε.
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανον Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον.
Καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορα δῖον,
Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποχόμενος τελέσειας
Μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς ἔχόμεθ' ἔναι
Ἐκ πατέρων φιλότητος· ἔτερ καὶ ὁμηλικίε ἔσμεν·
Ἥδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνησιν ἐνήσει.
Μή με παρὲξ ἄγε νῆα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
Μή με γέρων ἀέκοντα κατέχῃ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,
Ἱέμενος φιλέειν. ἐμὲ δὲ χρεὼν θᾶσσον ἰκέσθαι.
Ὣς φάτο. Νεστορίδης δ' ἄρ' ἐῷ συμφράσσατο θυμῷ
Ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποχόμενος τελέσειεν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοκέσσατο κέρδιον εἶναι·
Στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἐξαίνυτο κάλλιμα δῶρα,
Ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκε.
Καὶ μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Στεῦτο νῦν ἀνάβαινε, κέλευέ τε πάντας ἑταίρους,
Πρὶν ἐμὲ οἶκαδ' ἱκέσθαι, ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι.
Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Οἷος ἐκείνῳ θυμὸς ὑπέρβιος, ἔ σε μεθήσει,
Ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' ἕσεται. ἀὐτὰρ σέ φημι
Ἄκλητον νεκτόν· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους
Ἀψ Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δῶμαθ' ἵκανε.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν,
Εὖ γνώσεσθε τὰ τεύχε' ἑταῖροι νηῒ μελαίνῃ·

Αὐ-

Sic nunc Jupiter faciat tonans maritus Junonis,
Ideo tibi & illic deo tanquam supplicarem.
Dixit, & equis flagellum impegit: hi autem valde celeriter
Ruerunt in campum per urbem festinantes.
Iique toto die quatiebant jugum utrinque habentes.
Occidit autem sol, obscuratæque sunt omnes viæ.
In Pherasque pervenerunt, Dioclis ad domum
Filii Orsilochi, quem Alpheus genuit filium.
Illic nocte dormierunt: hic autem his hospitalia apposuit.
Quando autem matutina apparuit rosea digitis Aurora,
Equosque junxerunt, curruque variegatos ascenderunt:
Et impulerunt extra vestibulum atque porticum resonantem.
Flagellavitque impellendo: illi autem non inviti volabant.
Statim autem postea venerunt *ad* Pyli altam urbem.
Et tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium:
Nestoride, quomodo mihi pollicitus perficeres
Verbum meum? hospites autem omnino dicimus nos esse
Ex patrum amicitia: quin & æquales sumus:
Hęc autem via & magis concordia *nos* conjunget.
Ne me pręter navem agas generose, sed relinque illic,
Ne me senex invitum sua detineat in domo,
Cupiens amanter tractare: me autem opus est cito ire.
Sic dixit. Nestorides autem suo consultabat animo
Quomodo ei rite pollicitus perficeret.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse:
Vertebat equos ad navem velocem & littus maris:
Navem autem apud extimam eximebat pulcherrima dona,
Vestem, aurumque, quę ei Menelaus dederat.
Et ipsum cohortans verbis volucribus alloquebatur:
Cum festinatione nunc ascende, jubeque omnes socios,
Antequam ego domum eam, nunciemque seni,
Bene enim ego hoc scio in mente & in animo,
Qualis illius animus violentus, non te dimittet,
Sed ipse vocaturus huc veniet. neque te autumo
Retro iturum vacuum: valde enim irascetur tamen.
Sic fatus impulit pulchros crinibus equos
Retro Pyliorum in urbem, velociter autem domum pervenit.
Telemachus autem socios incitans hortabatur:
Adornate armamenta, socii, in nave nigra:

Ipsi-

Αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσωμεν ὁδαῖο.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τῶ μάλα μὲν κλύον, ὣδ' ἐπίθοντο,
Αἶψα δ' ἄρ' ἐσβαινον, ἧ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ἧστο ὁ μὲν τὰ πονεῖτο, ἧ ἄρσεν· δῦε δ' Ἀθήνη
Νηὶ παρὰ πρύμνῃ. κεδόθεν δέ οἱ ἤλυθεν αὐρη
Τηλεδαπὸς, φάγων ἐξ Ἄργεος, ἄνδρα κατακτὰς,
Μάντις. ἀπὰρ γενεὴ γε Μελάμποδ' ἔκγονος ἦεν.
Ὅς πρὶν μέν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἔνι μητέρι μήλων,
Ἀφρειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων.
Δὴ τότε γ' ἄλλον δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φάγων,
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζωόντων,
Ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Εἶχε βίῃ· ὁ δὲ τέως μὲν ἐνὶ μεγάροις Φυλάκοιο
Δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατερὰ ἄλγεα πάσχων,
Εἵνεκα Νηλῆος κούρης, ἄτης τε βαρείης,
Τῷ οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλῆτις Ἐρινύς·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα, ἧ ἤλασε βῆς ἐρεμύκης
Ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης, ἧ ἐτίσατο ἔργον ἀεικές,
Ἀντίθεον Νηλῆα, κατὰ γνήτῳ τε γυναῖκα
Ἠγάγετο πρὸς δῶμα δ'. ὁ δ' ἄλλον ἵκετο δῆμον,
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον· πόθι γάρ νύ οἱ ἄσμενον ἦεν
Ναιέμεναι πομοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν.
Ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα, ἧ ὑψερεφὲς θέτο δῶμα,
Γείνατο δ' Ἀντιφάτην ἧ Μάντιον, ἦρι κραταιώ.
Ἀντιφάτης μὲν ἔπεκτεν Οἰκλῆα μεγάθυμον·
Αὐτὰρ Οἰκλείης λαοσσόον Ἀμφιάρηον,
Ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεὺς τ' αἰγιοχος ἧ Ἀπόλλων
Παντοίῃ φιλότητ'. οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδόν,
Ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβῃσι, γυναικὸς εἵνεκα δώρων.
Τῷ δ' ἥεις ἐγένοντ' Ἀλκμάων Ἀμφίλοχός τε,
Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφείδεά τε Κλεῖτόν τε.
Ἀλλ' ἦτοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠὼς,
Κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
Αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφείδεα μάντιν Ἀπόλλων
Θῆκε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάρηος,
Ὅς ῥ' Ὑπερησίηνδ' ἀπεμάσσατο πατρὶ χαλωδείς·
Ἔνθ' ὄγε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσι.
Τῷ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
Ὅς ῥ' ἐπὶ Τηλεμάχῳ πέλας ἔστη· τὸν δ' εὑρε

Σπεύ-

Ipſique aſcendamus, ut trajiciamus *marino* itinere.
Sic dixit: illi autem eum & audiverunt quam maxime, eique obediverunt,
Et ſtatim ingreſſi ſunt, inque tranſtris ſederunt:
Jamque is hęc deproperabat, & vota faciebat, immolabatque Minervę
Navem apud extimam. *cum* prope ad eum venit vir
Peregrinus, extorris ex Argo, viro interfecto,
Vates: at genere Melampodis proles erat.
Qui antea quidem quondam habitaverat in Pylo matre ovium,
Dives inter Pylios maxime excellentem domum habitans.
Atque tunc *in* alium populum pervenerat, patriam fugiens,
Neleumque magnanimum, clariſſimum viventium,
Qui ejus opes multas integrum in annum
Tenuit vi: ille autem tamdiu in domo Phylaci
Vinculo in gravi ligatus fuerat *antea*, duros dolores patiens,
Propter Nelei filiam, labemque gravem
Quam ei precordiis indiderat acceſſu exitialis Erinnys:
Sed is effugit quidem mortem, & abegit boves mugitibus acres
In Pylum ex Phylaca, & ultus eſt factum nefarium,
Divinum Neleum, fratrique uxorem
Duxit domum. ipſe autem aliorum ivit ad populum,
In Argos equis paſcendis aptum: ibi enim ei fatale erat
Habitare multis imperantem Argivis,
Ibi autem duxit uxorem, & altam poſuit domum.
Genuit autem Antiphatem & Mantium, filios fortes.
Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum:
At Oicleus populi ſervatorem Amphiaraum,
Quem corde dilexit Jupiterque Ægiochus & Apollo
Omni amore: neque pervenit *ad* ſenectutis limen,
Sed periit in Thebis, muliebrium gratia donorum.
Hujus autem filii fuerunt Alcmaon Amphilochuſque.
Mantius rurſum genuit Polyphidemque Clitumque.
Sed Clitum quidem aureo ſolio conſpicua rapuit Aurora,
Pulchritudinis gratia ejus, ut immortalibus intereſſet.
At magnanimum Polyphidem vatem Apollo
Conſtituit hominum longe optimum, poſtquam mortuus eſt Amphiaraus,
Qui in Hypereſiam migravit patri iratus;
Ubi ille habitans vaticinabatur omnibus mortalibus.
Hujus igitur filius advenit, Theoclymenus autem nomen erat,
Qui tunc Telemachum prope ſtetit; hunc autem invenit

Li-

Σπένδοντ', ἀλχόμενόν τε θοῆ παρὰ νηὶ μελαίνῃ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλ', ἐπεί σε θύοντα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
Λίσσομ' ὑπὲρ θυέων ἠδ' δαίμονος, αὐτάρ ἔπειτα
Σῆς τ' αὐτῆ κεφαλῆς ἠδ' ἑταίρων οἵ τοι ἕπονται,
Εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα, μηδ' ἐπικλύσῃς.
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοί ἐστιν Ὀδυσσεύς,
Εἴ ποτ' ἔλω· νῦν δ' ἤδη ἀπέρθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
Τέσσερα νῦν ἐπάρας τε λαβὼν ἠδὲ νῆα μέλαιναν,
Ἦλθον πεύσόμενος πατρὸς δῖον οἰχομένοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδὴς,
Οὕτω τοι ἠγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
Ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ καὶ γνηποὶ τε ἔασι τε
Ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιοί·
Τῶν ὑπαλυόμενος θάνατον ἠδὲ κῆρα μέλαιναν
Φεύγω· ἐπεί νύ μοι αὖσα κατ' ἀνδρώπους ἀλάλησθαι.
Ἀλλά με νηὸς ἕπεσθαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
Μή με κατακτείνωσι. διωκέμεναι γὰρ ὀΐω,
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Οὐ μὲν δή σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς ἐίσης·
Ἀλλ' ἕπεο, αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι οἷά κ' ἔχωμεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
Καὶ τόδ' ἐπ' ἰκριόφιν πάνυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης·
Ἂν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσετο ποντοπόροιο.
Ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο· πὰρ δέ οἱ αὖτῳ
Εἵσε Θεοκλύμενον· οἱ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἐπέροισιν ἐποτρύνας ἑκέλευσε
Ὅπλων ἅπτεσθαι. οἱ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο.
Ἱστὸν δ' εἰλάπινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
Σῆσαν ἀείραντες· κατὰ δέ πρυμνόθεν ἔδησαν.
Ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ εὐστρέπτοισι βοείοις.
Τοῖσιν δ' ἵκμενον ὦρσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Λάβρον ἐπαιγίζουσα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
Νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἡ δὲ Φερὰς ἐπέβαλλεν, ἐπηγομένη Διὸς ὄρμῃ·

Ἠδὲ

Libantem votaque facientem, velocem apud navem nigram:
Et ipsum compellans verbis volucribus alloquebatur:
O amice, quoniam te sacrificantem invenio hoc in loco,
Oro per sacrificia & deum, at deinde *per*
Tuumque ipsius caput & socios qui te sequuntur,
Dic mihi interroganti vera, neque occultes.
Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs & parentes?
Hunc autem Telemachus prudens contra allocutus est:
Enimvero tibi ego hospes admodum indubitate dicam.
Ex Ithaca genere sum, pater autem mihi est Ulysses,
Si quando erat: nunc autem jam interiit tristi morte.
Propterea nunc sociisque sumptis & navi nigra,
Veni interrogaturus de patre diu absente.
Hunc autem rursus allocutus est Theoclymenus divinus:
Sic tibi & ego ex patria, viro interfecto
Tribule: multi autem fratresque sodalesque
Argos per equipascuum, multum autem pollent Achivi:
Horum fugiens mortem & Parcam nigram
Exulo: postquam mihi fatale est inter homines vagari.
Sed me navi impone, postquam tibi exul supplicavi,
Ne me interficiant: persequi enim *eos me* puto.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra alloquebatur:
Non quidem te volentem pellam ab nave æquabili:
Sed sequere, at illic amanter tractaberis *talibus* qualia habemus.
Sic locutus *ab* eo accepit æream lanceam,
Et hanc super tabulata extendit navis utrinque vertibilis.
Ipse quoque navem pontigradam ascendit,
In puppi autem postea sedit: apud autem seipsum
Sedere fecit Theoclymenum: illi autem funes solverunt.
Telemachus autem socios incitans jussit
Arma tangere. hi autem studiose obediverunt.
Malum autem abiegnum concavam intra basim
Statuerunt erigentes, funibusque colligarunt.
Traxeruntque vela alba bene tortis loris.
His autem secundum ventum mittebat cæsia Minerva,
Vehementem vi incursantem per aerem, ut velocissime
Navis expediret currens maris salsam aquam.
Occidit autem sol, obscuratæque sunt omnes viæ.
Illaque Pheras appulit, impulsa Jovis vento;

Et

Ἠδὲ παρ' Ἠλίδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
Ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσιν,
Ὁρμαίνων ἤ κεν θάνατον φύγοι, ἤ κεν ἁλώῃ.
Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
Δορπείτην· παρὰ δὲ σφιν ἐδόρπεον ἀνέρες ἄλλοι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιός τε καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Τοῖς Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
Εἰ μιν ἔτ' εὐδυκέως φιλέοι, μένοι τε κελεύοι
Αὖτῳ αὖλι σαώμῳ, ἢ ὑτρωίεις πόλινδε.
Κέκλυθι νῦν Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
Ἠῶθεν προτὶ ἄστυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
Πωχεύσων, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους.
Ἀλλά μοι εὖ δ' ὑπόθου, καὶ ἀμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον,
Ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ. κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκῃ
Πλάγξομαι, αἰκέν τις κοτύλῃ καὶ πύρνον ὀρέξῃ.
Καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
Ἀγγελίην ἐποιμι περιφρονι Πηνελοπείῃ·
Καί κεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
Εἰ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὀνείατα μυρί' ἔχοντες.
Αἶψά κε δὴ δρώοιμι μετὰ σφίσιν ὅ, τι θέλοιεν.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σαώθεο, καί μοι ἄκουσον,
Ἑρμείαο ἔκητι διακτόρου, ὅς μοι πάντων
Ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει·
Δρηξαίμην ἐκ ἄν μοι ἐϊσοίην βροτὸς ἄλλῳ,
Πῦρ τ' ἐς νηῒ πρῆσαι, διά τε ξύλα δεινὰ κεάσαι,
Δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἰνοχοῆσαι·
Οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφης Εὔμαιε συβῶτα·
Ὦ μοι ξεῖνε, πῇ πού σοι φρεσὶ τοῦτο νόημα
Ἔπλετο; ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι;
Εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις κατεδυῆναι ὁμίλον,
Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
Οὔ τοι τοιοίδ' εἰσὶν ὑποδρηστῆρες ἐκείνων,
Ἀλλὰ νέοι χλαίνας τε ἐμέγοι ἠδὲ χιτῶνας,
Αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλάς τε καλὰ πρόσωπα,
Οἵ σφιν ὑποδρώωσιν· ἐύξεστοι δὲ τράπεζαι
Σίτου τε κρειῶν τ' ἐμπλεῶαι ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.
Ἀλλὰ μέν'· ἐ γάρ τις τοι ἀνιᾶται παρεόντι,
Οὔτ' ἐγώ, οὔτε τις ἄλλος ἑταίρων οἵ μοι ἔασιν,

Ἀν-

Et apud Elidem divinam, ubi dominantur Epei.
Hinc autem rursus insulis immisit acutis,
Solicitus an mortem fugeret, an caperetur.
Hi autem contra in casa Ulysses & divinus subulcus
Cœnabant: apud autem ipsos cœnabant viri alii.
At postquam potus & cibi amorem emiserunt,
Interea Ulysses sermonem occepit, subulcum tentans,
Si ipsum adhuc studiose curaret, manereque juberet
Illic in stabulo, an hortetur *ut eat* in urbem:
Audi nunc Eumæe, cæterique omnes socii,
Mane ad urbem cupio ire
Mendicaturus, ut ne te comedam & socios, *i. e. vestra omnia*.
Sed mihi bene consule, & simul ductorem bonum præbe,
Qui me illuc ducat: per autem urbem ipse necessitate
Vagabor, si quis poculum & panem porrigat.
Et profectus ad domos Ulyssis divini,
Nuncium dicerem prudenti Penelopæ:
Et procis superbis me immiscerem,
Si mihi prandium dent, dapes plurimas habentes.
Statim bene perficerem inter ipsos quidquid volent.
Etenim tibi dicam, tu autem attende, & me audi,
Mercurii voluntate internuncii, qui omnium
Hominum operibus gratiam & gloriam præbet:
Strenuitate non mihi certarit homo alius,
Ignemque bene cumulando siccaque ligna diffindendo,
Coquumque agendo & assando & vinum infundendo:
Qualia bonis præstant deteriores.
Hunc autem valde indignatus alloquebaris Eumæe subulce:
Hei mihi hospes, cur tibi in præcordiis istud consilium
Fuit? tune omnino cupis illic perire?
Si nempe procorum vis ingredi turbam,
Quorum contumelia & violentia ad ferreum cælum pervenit.
Non tibi tales sunt ministri illorum,
Sed juvenes lænas bene induti & tunicas,
Semper autem nitidi capitibus & pulchris vultibus,
Qui ipsis administrant: bene positæ autem mensæ
Pane & carnibus & vino oneratæ sunt.
Sed mane. non enim quisquam te ægre fert præsentem,
Neque ego, neque quisquam alius sociorum qui mihi sunt.

At

Αὐτὰρ ἐπὶ ὧδῆσιν Ὀδυσῆϊ φίλῳ ἥρμοσε,
Κεῖνός σε χλαῖναί τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει,
Πέμψει δ' ὀπποι σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αἴθ' ὄφελ' Εὔμαιε φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο
Ὡς ἐμοί, ὅττί μ' ἔπασσας ἄλης ἠδ' οἰζύος αἰνῆς.
Πλαγχθεὶς δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν.
Ἀλλ' ἔνεκ' ὀλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
Ἀνέρες, ὃν κεν ἵκηται ἄλη ἠδὲ πῆμα πολύ.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἰχάνεις, μεῖναί τέ με κεῖνον ἄνωγας,
Εἰπὲ ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσῆϊ θείοιο,
Πατρός θ' ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραϊ ὠδῷ,
Εἴπερ ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
Ἦ ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, Διὶ δ' ἄρχεται αἰεὶ
Θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν.
Ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο,
Κεδνῆς τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἥ ἑ μάλιστα
Ἦκαχ' ἀποφθιμένην, καὶ ἐὼ ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.
Ἣ δ' ἄχεϊ ξ παιδὸς ἀπέφθιτο κωδαλίμοιο.
Λάσγαλίῳ θανάτῳ· ὡς μὴ θάνοι ὅστις ἔμοιγε
Ἐνθάδε ναιετάων φίλος ἔμπα καὶ φίλα ἔρδοι.
Ὄφρα μὲν ἂρ δὴ κείνη ἔῃσι, ἀχέυσά περ ἥμπτης,
Τόφρά τί μοι φίλον ἦσκε μεταλλῆσαί τε ἐρεσθαι,
Οὔτεκά μ' αὐτὴ θρέψε σὰμα Κταμένῃ πανυπέρλῳ
Θυγατέρ' ἰφθίμῃ, τῇ ὁπλοτάτῃ τέκε παίδων·
Τῇ ὁμοῦ ἐτραφόμην, ὀλίγον δέ τί μ' ἧσσον ἐτίμα.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἥβην πολυήρατον ἰκόμεθ' ἄμφω,
Τὼ μὲν ἔπειτα Σάμηνδ' ἔδοσαν, τὴ μυρί' ἔλοντο.
Αὐτὰρ ἐμοὶ χλαῖναί τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐκείνη
Καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δῦσα,
Ἀγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον.
Νῦν δ' ἤδη πάντων ἐπιδεύομαι. ἀλλά μοι αὐτῷ
Ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοὶ ὥς περ ἐπιμίμνω.
Τῶν ἔφαγόν τ' ἔπιόν τε, καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.
Ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης ἐμὲ μείλιχόν ἐστιν ἀκοῦσαι
Οὔτ' ἔπος, οὔτέ τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν ἄμπεσε οἶκῳ,

Ἄ"ν-

At poſtquam venerit Ulyſſis dilectus filius
Ille te lænaque tunicaque veſtibus induet,
Mittetque quo te cor animuſque jubet,
Huic autem reſpondit poſtea multa patiens dius Ulyſſes:
Utinam ſit Eumæe dilectus Jovi patri ſis
Uti mihi, quod me quietum reddidiſti ab errore & ærumna gravi.
Vagatione enim non eſt pejus aliud hominibus.
Sed propter perditum ventrem malas curas habent
Viri, *ſi* quidem invadit malum vagandi & labes & dolor.
Nunc autem quoniam detines, manereque me illum *talem* jubes,
Dic age mihi de matre Ulyſſis divini,
Patreque quem reliquit iens in ſenectutis limine,
Si forte adhuc vivunt ſub lumine ſolis,
An jam mortui ſunt, & in Ditis domibus.
Hunc autem rurſus allocutus eſt ſubulcus princeps virorum:
Enimvero ego tibi hoſpes perquam indubitate dicam:
Laertes quidem adhuc vivit, Jovi autem ſupplicat ſemper
Ut anima *ſibi* a membris pereat ſuis in domibus.
Terribiliter enim *propter* filium dolet abſentem,
Nuptamque uxorem prudentem, quæ ipſum maxime
Triſtitia affecit pereundo, & in cruda ſenectute poſuit.
Quæ dolore ſui filii periit glorioſi,
Triſti morte: ſic ne moriatur quicunque mihi
Hic habitans amicus ſit & amica faciat.
Nempe quandiu quidem illa erat, dolens licet,
Tamdiu aliquid mihi jucundum erat ſciſcitari & interrogare,
Quoniam me ipſa nutrivit una cum Ctimena ſtolata
Filia eximia, quam poſtremam peperit natorum:
Cum hac ſimul nutritus ſum, paulo autem me minus honorabat.
At poſtquam *ad* pubertatem optatiſſimam venimus ambo,
Hanc quidem poſtea in Samum *nuptum* dederunt, & infinita acceperunt.
At me lænaqua tunicaque veſtibus illa
Pulchris admodum induens, pedibuſque calceos dans,
Ad agrum miſit: diligebat autem me corde magis.
Nunc autem jam his indigeo. imo mihi ipſi
Opus augent beati dii cui incumbo.
Ex his autem comedi bibique, & venerandis *hoſpitibus* dedi.
Ex autem domina haud mite *ullum* licet audire
Neque verbum, neque opus; quoniam malum incidit domui,

Ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
Ἀνπία δεσποίνης φάσθαι, καὶ ἔκαστα πυθέσθαι·
Καὶ φαγέμεν, πίεμέν τε· ἔπειτα δὲ καί κε φέρεσθαι
Ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμώεσσιν ἰαίνει.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν Εὔμαιε συβῶτα,
Πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.
Ἀλλ' ἄγε μοι πρόφρων εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ἠέ διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν δ' ἀρυάγμα,
Ἦε ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
Ἦ σέ γε μυνωδέντα παρ' οἰέσιν ἢ παρὰ βουσὶν
Ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον, ἠδ' ἐπέρασαν
Τῷδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὅ δ' ἄξιον ὧνον ἔδωκεν,
Τόν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὀρχαμος ἀνδρῶν,
Ξεῖνε, ἐπεὶ ἄρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
Σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο, πῖνέ τε οἶνον
Ἥμενος. αἵδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὕδειν,
Ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκουέμεν. οὐδέ σε χρὴ
Πρὶν ὥρη καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
Τῶν δ' ἄλλων ὅπινε κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
Εὐδέπνα ἐξελθόν· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
Δειπνήσας, ἅμ' ὗεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω.
Νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε,
Κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λᾳγαλέοισι,
Μνωομένω. μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ
Ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαληθῇ.
Τῷ μέν τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Νῆσός πῃ Συρίη κικλήσκεται, (εἴπερ ἀκούεις)
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο.
Οὔπω περιπλήθης λίην τόσον· ἀλλ' εὐανδὴ μέν,
Εὔβοτος, μήλοισι, οἰνοπληθὴς, πολύπυρος·
Πείνη δ' οὔποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
Νοῦσος ἐπὶ συγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
Ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κατὰ φῦλ' ἀνδρώπων,
Ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξυὼ,
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
Ἔνθα δύω πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
Τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε
Κτησίος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.

Ἔνθα

Viri insolentes: valde autem famuli indigent
Coram domina dicere, & singula interrogare:
Et comedere bibereque: deinde & aliquid portare
Ad agrum, qualia animum semper famulis lætificant.
Hunc autem respondens alloquebatur sapiens Ulysses.
Papæ, sic parvulus Eumæe subulce,
Multum jactatus es seorsim a tua patria & parentibus:
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
An vastata est urbs virorum lata viis,
In qua habitabat pater & alma mater:
An te solum relictum apud oves vel apud boves
Viri inimici navibus acceperunt, & vendiderunt translatum
Hujus viri ad domos, qui dignum pretium dedit.
Hunc autem rursus alloquebatur subulcus princeps virorum:
Hospes, quoniam jam hæc me interrogas & inquiris,
Silentio nunc percipe & delectare, bibeque vinum
Sedens: hæ autem noctes magnæ: licet & dormire,
Licet etiam se oblectantibus auscultare. neque te oportet
Ante horam dormire. molestia est etiam multus somnus.
Horum autem aliorum quemcunque cor & animus jubet,
Dormiat egressus: simul autem *cum* aurora apparente
Pransus, simul sues heriles sequatur.
Nos autem in casa bibentesque comedentesque,
Doloribus alter alterius delectemur tristibus,
Recordantes. inter enim dolores etiam delectatur vir
Qui scilicet valde multa passus fuerit & vagatus:
Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris:
Insula quædam Syria vocatur, (si forte audisti)
Ortygiam supra, ubi conversiones solis *ad obitum*.
Non ingens usque adeo, sed bona quidem,
Fertilis boum, fertilis ovium, vino plena, frumento abundans:
Fames autem nunquam populum invadit, neque aliquis alius
Morbus odiosus existit miseris hominibus:
Sed quando senuerunt in urbe gentes hominum,
Veniens argentei arcus dominus Apollo cum Diana
Suis illustribus sagittis aggrediens interficit.
Illic duæ urbes, bifariam autem ipsis omnia divisa sunt:
His autem ambabus pater meus imperavit
Ctesius Ormenides, similis immortalibus:

Ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες
Τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηῒ μελαίνῃ.
Ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ
Καλή τε μεγάλη τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα.
Τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπεροπῆες
Πλωΐσῃ τῇς πρῶτα μίγη κοίλῃ παρὰ νηῒ
Εὐρῇ καὶ φιλότητι· τά τε φρένας ἠεροπεύει
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ εἴ κ' ἀέργὸς ἔῃσιν.
Εἰρώτα δ' ἥπεπα τάς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
Ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
Εὐκλειὴς μὲν Σιδῶν πολυχάλκῳ ἄγομαι εἶναι·
Κύρη δ' εἰμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο·
Ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι λῃστῆρες ἄνδρες
Ἀγρόθεν ἐρχομένην· πέρασαν δέ με δῶρ' ἀγαγόντες
Τῇδ' ἀνδρὸς πρὸς δώματ'· ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ ὃς ἐμίσγετο λέκτρῳ.
Ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἄμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἔποιο,
Ὄφρα ἴδῃς πατρὸς καὶ μητέρος ὑψερεφὲς δῶ,
Αὐτάς τ', ἦ γὰρ ἔτ' εἰσὶ, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Εἴη κεν καὶ τῶτ', εἴ μοι ἐθέλοι τά γε ναῦται
Ὅρκῳ πιστωθῆναι, ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὤμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
Τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Σιγᾶτε νῦν· μή τίς με προσαυδάτω ἐπέεσσιν
Τμητέρων ἑταίρων, συμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυιῇ,
Ἤπυ ἐπὶ κρήνης· μή πως ταχὺ δῶμα γέροντι
Ἐλθὼν ἐξείπῃ· ὁ δ' ὀϊσάμενος κατὰ θυμὸν
Δησμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσεται ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγεσθε δ' ὠκὺν ὀδαῖον.
Αἶψα δ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείη βιότοιο γένηται,
Ἀγγελίη μοι ἔπειτα δόμων ἐς δώματ' ἰκέσθω.
Οἴσω γὰρ καὶ χρυσὸν ὅπῃ χ' ὑποχείριος ἔλθῃ·
Καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
Παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἐῆος ἐνὶ μεγάροις ἀπαλοῖο,
Κερδαλέον δὴ σῶον ἅμα τροχόωντα θύραζε,
Τόν κεν ἔγωιμ' ἐπὶ νηός· ὁ δ' ὑμῖν μυρίον ὦνον
Ἄλφοι, ὅπῃ περάσητε πρὸς ἀλλοδαπούς ἀνθρώπους.

Ἡ μὲν

Illuc autem Phœnices navibus inclyti venerunt viri
Vafri, infinita agentes ludicra nave nigra.
Erat autem patris mei uxor Phœniſſa in domo
Pulchraque magnaque, & ſplendida opera ſciens.
Hanc autem Phœnices callidi deceperunt:
Cum lavante quidam primum coiit concavam apud navem
Lecto & amore: quæ mentes decipiunt
Fœmineis mulieribus, etiam ſiqua proba ſit.
Interrogarat autem poſtea quæ eſſet & unde venerit.
Hæc autem cito admodum patris indicavit altam domum.
Ex quidem Sidone divite æris glorior eſſe:
Filia autem ſum Arybantis ego abunde divitis:
Sed me rapuerunt Taphii latrones viri
Ex agro venientem: vendideruntque me huc ducentes
Hujus viri ad domos: hic autem dignum pretium dedit.
Hanc autem rurſus allocutus eſt vir qui coiverat clam:
Igitur nunc retro rurſus ſimul nos domum ſequereris,
Ut videas patris & matris altam domum,
Ipſoſque, certe enim adhuc ſunt, & divites vocantur.
Hunc autem rurſus allocuta eſt mulier, & reſpondit verbo:
Erit & hoc, ſi mihi velitis nautæ
Jurejurando fidem dare, me indemnem domum abductu-
ros.
Sic dixit. illi autem omnes juraverunt ſicut juſſit.
At poſtquam juraveruntque finiveruntque jusjurandum,
Illis rurſus collocuta eſt mulier, & reſpondit verbo:
Tacite *agatis* nunc: ne quis me alloquatur verbis
Veſtrorum ſociorum, occurrens aut in via,
Aut forte apud fontem: ne quis ad domum ſeni
Profectus dicat; is autem intelligens liget
Vinculo in difficili, vobiſque moliatur mortem,
Sed habete in mente verbum, & deproperate emptionem via-
ticorum.
Sed quando jam navis plena victu fuerit,
Nuncius mihi poſtea velociter ad domos veniat.
Portabo enim & aurum quodcunque ſub manus venerit:
Quin & aliud naulum ego volens dederim.
Filium enim viri mei in domibus nutrio,
Petulantem nempe ſic temere ſimul curſitantem foras,
Hunc ducam in navi: hic vobis copioſum lucrum
Inveniet, ubicunque vendideritis translatum ad diverſilingues
homines.

Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά·
Οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες
Ἐν νηῒ γλαφυρῇ βίοτον πολλὼ ἐμπολόωντο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο πᾶσι νέεσθαι,
Καὶ τότ' ἄρ' ἄγγελον ἦκαν, ὃς ἀγγείλειε γυναικί,
Ἡλυθ' ἀνὴρ πολύϊδρις ἐμῇ πρὸς δώματα πατρὸς,
Χρύσεον ὅρμον ἔχων, μεστὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο·
Τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμωαὶ καὶ πότνια μήτηρ
Χείρεσιν ἀμφαφόωντο, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο
Ὤνον ὑπιχόμεναι· ὁ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ,
Ἠμοι ὁ καννεύσας κοίλῃ ἐπὶ νηὶ βεβήκει.
Ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε.
Εὗρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἠμὲν δέπας ἠδὲ τραπέζας
Ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἳ μοι πατέρ' ἀμφεπένοντο.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον, δήμιόν τε φῆμιν,
Ἡ δ' αἶψα τρέπε' ἄλεισα κατακρύψασ' ὑπὸ κόλπῳ
Ἔκφερον· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμπευσ' ἀεσιφροσύνησι.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἠμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὦκα κιόντες,
Ἔνθ' ἄρα Φοινίκων ἰῶ ἀνδρῶν ὠκύαλος νηῦς.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
Νὼ ἀναβασάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς ὄρον ἧκεν.
Ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
Ἀλλ' ὅτ' ἄρ' ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
Τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα·
Ἄντλῳ δ' ἐνδύπησε πεσοῦσ' ὡς εἰναλίη κίξ·
Καὶ τὴν μὲν φώκῃσι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι
Ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Τὸν δ' Ἰθάκη ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ·
Ἔνθά με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
Οὕτω τὴνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Τὸν δ' αὖ διογενὴς Ὀδυσεὺς ἠμείβετο μύθῳ,
Εὔμαιε, ἦ μάλα δή μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας,
Ταῦτα ἔκαστα λέγων ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
Ἀλλ' ἦτοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεύς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δῶματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
Ἠπίῳ, ὃς δή τοι παρέχει βρῶσίν τε πόσιν τε
Ἐνδυκέως· ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον. αὐτὰρ ἔγωγε
Πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνω,

Hæc quidem sic fata abivit ad domos pulchras:
Illi autem per annum totum apud nos manentes
In navem cavam facultates multas emebant.
Sed quando jam cava navis gravata erat illis ad redeundum,
Tunc nuncium miserunt, qui nunciaret mulieri,
Venit vir multiscius mei ad domos patris,
Aureum monile habens, quod electro continebatur:
Illud igitur in domo famulæ & honesta mater
Manibus tractabant, & oculis spectabant:
Pretium pollicitæ: ille autem huic innuebat tacite.
Atque ubi innuerat cavam in navem ibat.
Hæc autem me manu prehendens domibus educebat foras.
Invenit autem in vestibulo & poculum & mensas
Virorum convivarum, qui circa meum patrem versabantur.
Illi quidem in consessum proceserant, populique confabulationem.
Hæc autem statim tria pocula abscondens sub sinu
Efferebat: at ego sequebar dementia mea.
Occiditque sol, & inumbrabantur omnes viæ.
Nos autem in portum inclytum venimus celeriter euntes,
Ubi Phœnicum erat virorum velox in mari navis.
Hi quidem postea ascendentes navigabant humidas vias,
Nobis impositis: Jupiter autem ventum immisit.
Sex diebus quidem simul navigavimus nocte & die:
Sed quando septimum diem Jupiter fecit Saturnius,
Ipsam quidem postea mulierum jaculata est Diana sagittis gaudens:
Sentinæ autem insonuit illapsa sicut marina fulica:
Et hanc quidem phocis & piscibus escam futuram
Ejecerunt: at ego relictus sum mœstus corde.
Hos autem Ithacæ admovit portans ventusque & aqua:
Ubi me Laertes emit possessionibus suis,
Sic hanc terram ego vidi oculis.
Huic autem rursus divinus Ulysses respondit verbo:
Eumæe, certe valde jam mihi in præcordiis animum movisti,
Ista singula dicens, quantos scilicet passus sis dolores animo.
Sed certe tibi quidem apud etiam malum bonum posuit
Jupiter, quoniam ad viri domos perveniisti multa perpessus
Humani, qui nempe tibi præbet cibumque potumque
Decenter: vivis autem bonam vitam, at ego
Multas hominum per urbes postquam erravi huc venio.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Καὶδ δραδέτω δ' ὁ πολὺν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα.
Αἶψα γὰρ ἠὼς ἦλθεν εὐθρονος. οἱ δ' ἐπὶ χέρσα
Τηλεμάχῳ ἔπαροι λύον ἰσίαι· καδδ' ἕλον ἱστὸν
Καρπαλίμως, τιλὼ δ' εἰς ὅρμον προέρυσαν ἐρετμοῖς.
Ἐκ δ' ἄνδρας ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν.
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Δεῖπνόν τ' ἐντύνοντο, κερῶντό τε αἶθοπα οἶνον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχετο μύθων,
Τμεῖς μὲν νῦν ἄσυδ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγρόνδ' ἐπελεύσομαι ἠδὲ βοτῆρας.
Ἑσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι·
Ἠῶθεν δέ κεν ὔμμιν ὁδοιπόρον παραθείμην,
Δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
Πῇ γὰρ ἐγὼ φίλε τέκνον ἴω; τίν δώμαδ' ἵκωμαι
Ἀνδρῶν οἳ κραναὴν Ἰθάκην κατακοιρανέουσιν;
Ἦ ἰδὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἄλλως μέν σ' ἂν ἔγωγε καὶ ἠμέτερόνδε κελοίμην
Ἔρχεσθ'. ἀ γάρ τοι ξείνιον πρόσθε· ἀλλά σοι αὐτῷ
Χέρσον, ἐπεί τοι ἐγὼν μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ
Ὄψεται. ἀ μὲν γάρ τε δαμὰ μνησῆρσ' ἐνὶ οἴκῳ
Φαίνεται, ἀλλ' ἔπο τῶν ὑπερῴῃ ἶσον ὑφαίνει.
Ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι ὃν κεν ἵκηαι,
Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
Τὸν νῦν ἴσα θεῷ Ἰθακήσιοι εἰσορόωσι.
Καὶ γὰρ πολὺν ἄρνυσ' ἀνὴρ, μέμονέν τε μάλιστα
Μητέρ' ἐμὴν γαμέειν, καὶ Ὀδυσῆος γέρας ἔξειν.
Ἀλλὰ τάγε Ζεὺς οἶδεν ὀλύμπιος αἰδέρι ναίων,
Εἰ καί σφιν πρὸ γάμοιο τελεσθήσει κακὸν ἦμαρ.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
Κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσι
Τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε
Μεσσηγὺς νηός τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
Τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσας,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ', ὔτοι ἄνδρ' θεὸς ἔπεμπε δεξιὸς ὄρνις.

Ἔγνων

Sic hi quidem talia inter ſeſe loquebantur:
Dormierunt autem non multum tempus, ſed paululum:
Statim enim Aurora venit pulchro throno conſpicua. at in terra
Telemachi ſocii ſolvebant vela: demebantque malum
Rapide, ipſamque navem in portum protrahebant remis.
Ejiciebantque anchoras. funes autem ligabant.
Egrediebanturque & ipſi in littus maris,
Cœnamque parabant, miſcebantque ardens vinum.
At poſtquam potus & cibi amorem emiſerant,
His Telemachus prudens occepit ſermones:
Vos quidem nunc ad urbem impellite navem nigram:
At ego ad agrum ibo & ad paſtores.
Veſpertinus autem viſis meis operibus diſcedam:
Mane autem vobis itinericum apponam,
Convivium bonum carniumque & vini dulcis potatu.
Hunc autem contra alloquebatur Theoclymenus divinus:
Quo enim ego dilecte fili ibo? cujus domos adibo
Virorum qui aſperæ Ithacæ dominantur?
An recta ad tuam matrem eam & tuam domum?
Hunc autem Telemachus prudens contra alloquebatur:
Alioquin quidem te ego & noſtram juberem *in domum*
Ire. haud enim tibi hoſpitalium donorum deſiderium *eſſet*:
ſed tibi ipſi
Pejus *foret*, quoniam tibi ego quidem abero, neque te mater
Videbit. non enim frequenter procis in domo
Apparet, ſed ſeorſim ab his in ſuperiore ædium parte telam texit.
Sed tibi alium virum indicabo ad quem eas,
Eurymachum, Polybi prudentis inclytum filium,
Quem nunc inſtar Dei Ithacenſes ſuſpiciunt.
Etenim longe optimus vir eſt, cupitque maxime
Matrem meam ducere uxorem, & Ulyſſis honorem habere.
Sed hæc Jupiter ſcit olympius in æthere habitans,
An & ipſis ante nuptias perficiet malum diem.
Sic ei locuto volavit dextera avis,
Accipiter, Apollinis velox nuncius: in autem pedibus
Vellebat columbam *tenens*, deorſumque pennas *fundebat* ad terram
In medio naviſque & ipſius Telemachi.
Hunc autem Theoclymenus ſeorſum a ſociis vocans,
Manu prehendit, verbumque dixit, ac compellavit:
Telemache, non ſine Deo volavit dextera avis.

Ἔγνων γάρ μιν ἐς ἄνδρα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
Τῷ μέτερος δ' οὐκ ἔστι γένος βασιλῆϊτερον ἄλλο
Ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεί.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὲς ἀντίον ηὔδα,
Αἶ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
Τῷ κε πάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
Ἔξ ἐμέθεν, ὡς ἄν τίς σε σαώσαιτο μακαρίζοι.
Ἦ, καὶ Πείραιον προσεφώνεε πιστὸν ἑταῖρον,
Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι πάντ' ἔπλεο μάλιστα
Πειθὼ ἑμῶν ἑτάρων, οἵ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο
Καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων εὐ δώμασι σοῖσιν,
Ἐνδυκέως φίλεειν καὶ πέμπε, εἰσόκεν ἔλθω.
Τὸν δ' αὖ Πείραος δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνοις·
Τόνδε δ' ἐγὼ κομιῶ, ξείνιον δέ οἱ ἔσσεται οἷα,
Ὡς εἰπὼν, ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' ἔσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξείῃ χαλκῷ,
Νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν. τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὡς ἐκέλευσεν
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο.
Τὸν δ' ὦκα προβιβῶντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν,
Ἔνθά οἱ ἦσαν ὗες μάλα μυρίαι, ἦσι συβώτης
Ἐσθλὸς ἐὼν εὐίαινεν, ἀνάκτεσσιν ἧπια εἰδώς.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Π. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Ἐλθόντος εἰς τὸν ἀγρὸν Τηλεμάχου, πέμπεται Εὔμαιος εἰς τὴν πόλιν, ὀφείλων ἀπαγγεῖλαι τῇ δεσπότῃ τὴν παρουσίαν, γίνεται δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς Ὀδυσσέως πρὸς τὸν υἱὸν ἀναγνωρισμὸς κατὰ βάλησιν Ἀθηνᾶς, καὶ τῶν ἐπὶ τὴν ἐνέδραν Τηλεμάχῳ παραγιμένων ἐπὶ τὴν πόλιν ὑποστροφή.

Cognovi enim eam contra intuitus auguralem esse.
Vestro autem non est genere dominantius aliud
In populo Ithacæ, sed vos potentes semper.
Hunc autem statim Telemachus prudens contra alloquebatur:
Utinam quidem hoc hospes verbum perficiatur.
Utique cito cognosceres amicitiamque multaque dona
A me, adeo ut aliquis te occurrens beatum diceret,
Dixit, & Piræum allocutus est fidum socium:
Piræe Clytide, tu enim mihi in aliis etiam *rebus* maxime
Obsequeris meorum sociorum qui me in Pylum secuti sunt;
Et nunc mihi hunc hospitem ducens in domibus tuis,
Studiose ama & honora, donec veniam.
Hunc autem rursus Piræus lancea inclytus contra alloquebatur:
Telemache, si quidem tu multo tempore hic maneas:
Hunc tamen curabo, hospitaliumque munerum ei desiderium haud erit.
Sic loquutus navem conscendit, jussitque socios
Ipsosque ascendere, atque funes solvere.
Hi autem statim ascendebant, & in sedibus sedebant.
Telemachus autem sub pedibus ligavit pulchra calceamenta,
Sumpsitque fortem lanceam acuminatam acuto ære;
Navis a tabulatis. illi autem funes solverunt.
Surſumque adigentes *navem* navigabant in urbem, sicut jusserat
Telemachus dilectus filius Ulyssis divini.
Ipsum autem celeriter progredientem pedes ferebant, donec venit in cortem,
Ubi ei erant sues perquam multæ, apud quas subulcus
Bonus commorabatur, heris bene cupiens.

ODYSSEÆ HOMERI XVI. LIBRI

Argumentum.

POst adventum Telemachi in agrum, Eumæus in urbem mittitur, qui debebat nunciare præsentiam heri sui. Fit autem deinceps Ulyssis apud filium agnitio secundum voluntatem Minervæ, & ad insidias Telemachi ordinatorum in urbem reversio.

Πῖ δ' ἄρα Τηλέμαχος ἀναγνωρίζει πατέρα ὃν.

Τῶ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃς Ὀδυσεὺς θεῖος ὑφορβὸς
Ἐντυύνοντο ἄριστον ἅμ' ἠοῖ, πεμπάλιν αὖ πῦρ,
Ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν.
Τηλέμαχον δὲ περὶ σταθμὸν κύες ὑλακόμωροι,
Οὐδ' ὕλαον προσόντα. νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
Σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖιν
Αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνδὸς ἑταῖρος,
Ἢ τῷ γνώριμος ἄλλος. ἐπεὶ κύες ἐχ ὑλάουσιν,
Ἀλλὰ περισαίνουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.
Οὔπω πᾶν ἔρρητο ἔπος ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
Ἔστη ἐν προθύροισι. θαφὼν δ' ἀνόρουσε συβώτης·
Ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο
Κιρνὰς αἴθοπα οἶνον. ὁ δ' ἀντίος ἤλυθ' ἄνακτος.
Κύσε δέ μιν κεφαλήν τε τῷ ἄμφω φάεα καλὰ,
Χεῖράς τ' ἀμφοτέρας. θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
Ὡς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φιλοφρονέων ἀγαπάζει
Ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
Μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ·
Ὡς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς
Πάντα κύσε περιφὺς, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα.
Καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἦλθες Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. ἤ σέ τ' ἔγωγε
Ὄψεσθαι ἐφάμην ἐπεὶ ᾤχεο νηὶ Πύλονδε·
Ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε φίλον τέκος, ὄφρά σε θυμῷ
Τέρψομαι εἰσορόων νέον ἀλλοθεν ἔνδον ἐόντα.
Οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεαι οὐδὲ νομῆας,
Ἀλλ' ἐπιδημεύεις. ὡς γάρ νύ τοι ἄνδιχα θυμῷ,
Ἀνδρῶν μνηστήρων προσοράᾶν αἰδήλιον ὁμιλον.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἔστω ταῦτα πάτερ· σέθεν δ' ἕνεκ' εἰσάδ' ἱκάνω,
Ὄφρά σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω, ἠδ μῦθον ἀκούσω,
Εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἦέ τις ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημεν· Ὀδυσῆος δέ που εὐνὴ,
Χήτεϊ ἐνδυκέως κάκ' ἀρέχνια κεῖται ἔχουσα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,

Καὶ

II. Telemachus agnoscit patrem suum.

IN casa autem Ulysses & divinus subulcus
Parabant prandium simul cum aurora, incendentes ignem,
Emiseruntque pastores cum congregatis suibus.
Circa Telemachum autem adulabantur canes latratores,
Neque allatrabant advenientem. intellexit autem dius Ulysses
Adulantes canes, circumque sonus venit pedum.
Statim autem Eumæum verbis velocibus allocutus est:
Eumæe, certe omnino aliquis tibi veniet huc socius,
Vel etiam notus alius, quoniam canes non latrant,
Sed adulantur: pedum autem subtus sonum audio.
Nondum totum dictum erat verbum, cum ejus dilectus filius
Stetit in vestibulis. stupefactus autem prosiliit subulcus:
Eque ejus manibus ceciderunt vasa, quibus laborabat
Miscens nigrum vinum. isque obviam ibat hero:
Osculatusque est ipsius caputque & ambo lumina pulchra,
Manusque ambas. tenera autem ei excidit lacryma.
Utque pater suum filium amanter excipit
Venientem ex longinqua terra decimo anno,
Solum unicum in senectute genitum, ob quem dolores multos passus est:
Sic tunc Telemachum divinum dius subulcus
Totum osculatus est, amplectens tanquam ex morte elapsum.
Et flens verbis velocibus alloquebatur:
Venisti Telemache, dulce lumen. neque te ego
Me visurum autumabam postquam iveras navi ad Pylum:
Sed age nunc ingredere dilecte fili, ut te animo
Delecter inspiciens recens aliunde domum reversum.
Non enim frequenter in agrum venis neque ad pastores,
Sed apud populum manes. sic enim placuit animo,
Virorum procorum adspicere pernicioſam turbam.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Erit sic frater senex. tui enim causa huc venio,
Ut te videam oculis, & sermonem *tuum* audiam,
An mihi adhuc in domibus mater manet, aut aliquis jam
Virorum alius *eam* duxit uxorem: Ulyssis autem forte torus,
Ob vacuitatem cubationis turpes araneas jacet habens.
Hunc autem rursus alloquebatur subulcus princeps virorum:

Et

Καὶ λίην κέαν γε μένει τετληότι θυμῷ
Σοῖσιν ἐν' μεγάροισιν· οἱ ζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
Φθίνυσι νύκτες τε καὶ ἡμάτα δακρυχεούσῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας, οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος.
Αὐτὰρ ὅγ' εἶσω ἴεν, κὴ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
Τῷ δ' ἔδρης ἐπιόντι πατὴρ ὑπόειξεν Ὀδυσσεύς.
Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἐρύτυε, φώνησέν τε,
Ἧσ' ὦ ξεῖν'· ἡμεῖς δὲ κὴ ἄλλοθι δίομεν ἕδρῃ
Σπαθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· πάρα δ' ἀνὴρ ὅς κεν πεδήσει.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' αὖθις ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τῷ δὲ συβώτης
Χεῖρε ὕπο χλωρὰς ῥῶπάς κὴ κῶας ὑπέρθεν,
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
Τοῖσιν δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
Ὀπταλέων, ἃ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες·
Σῖτον δ' ἐσυμένως πάρεχυλίωεν ἐν κανέοισιν,
Ἐν δ' ἄρα κισυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
Αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος κὴ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὑφορβὸν,
Ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; πῶς δέ ἑ ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι ἀὐχέσθωντο;
Οὐ μὲν γάρ τι ἑ πεζὸν οἴομαι ἐνδάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' αὖ παμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
Ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχεται εὐρειάων·
Φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστεα δινηθῆναι
Πλαζόμενος. ὣς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τά γε δαίμων.
Νῦν δ' αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐκ νηὸς ἀποδρὰς
Ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν. ἐγὼ δέ σοι ἐγγυαλίξω·
Ἔρχον ὅπως ἐθέλεις. ἱκέτης δέ τοι εὐχέται εἶναι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Εὔμαι', ἦ μάλα πῆμα ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες,
Πῶς γάρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ;
Αὐτὸς μὲν νέος εἰμί, κὴ ὄφρα χερσὶ πέποιθα
Ἀνδρ' ἀπαμυνάσθαι, ἵνα καὶ πρότερος χαλεπήνῃ·
Μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
Ἦ αὖθι παρ' ἡμοί τε μένῃ, κὴ δῶμα κομίζῃ,
Εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμιόν τε φάτιν,

Et quidem omnino illa manet patienti animo
Tuis in ædibus: ærumnosæ autem ei semper
Pereunt noctesque & dies lacrymas fundenti.
Sic utique vociferans, ejus suscepit æream lanceam:
At hic introivit, & transivit lapideum limen.
Huic autem sedem adeunti pater cessit Ulysses.
Telemachus autem altrinsecus prohibebat compellabatque:
Sede o hospes: nos autem & alibi inveniemus sedem
Tugurio in nostro: adestque vir qui deponet.
Sic dixit. ille autem rursus ivit sessum. huic autem subulcus
Substravit viridia virgulta & pellem desuper,
Illic sedit postea Ulyssis dilectus filius.
His autem carnium scutellas apponebat subulcus
Assarum, quas scilicet priori *die* reliquerant edentes:
Panem autem festinanter accumulabat in canistris,
Inque poculo miscebat dulce vinum.
Ipse autem e regione sedit Ulyssis divini.
Atque illi in dapes paratas appositas manus mittebant.
At postquam potus & cibi amorem emiserant,
Tunc scilicet Telemachus alloquebatur divinum subulcum:
Frater senex, unde tibi hospes hic venit? quomodo autem
ipsum nautæ
Duxerunt in Ithacam? quinam se esse gloriabantur?
Non enim ipsum pedestrem puto huc venisse.
Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
Equidem tibi fili vera omnia dicam.
Ex Creta quidem genus suum prædicat spatiosa:
Dicit autem *se* multas in hominum urbes divertisse
Errabundum. sic enim ei destinavit ista deus.
Nunc autem contra Thesprotorum virorum ex nave elapsus
Venit meum ad stabulum. ego autem tibi in manus *eum*
dabo:
Fac quomodo vis. supplicem autem tibi se profitetur esse.
Hunc autem rursus Telemachus prudens allocutus est:
Eumæe, certe nimis hoc verbum animo *meo* grave dixisti,
Quomodo enim jam hospitem ego suscipiam domi?
Ipse quidem juvenis sum, & nondum manibus ausim
Virum tueri, quando quis prior lacessat:
Matri autem meæ bifariam animus in præcordiis cogitat,
An illic apud me maneat, & domum curet,
Torum verens mariti populique famam,

Ἦ ἤδη ἄμ᾽ ἕπηται Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
Μνᾶται εὐὶ μεγάροισιν ἀνὴρ ἠδὲ πλεῖστα πόρησιν.
Ἀλλ᾽ ἦτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
Ἔσσω μὶν χλαίνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
Δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες ἠδὲ ποσὶ πέδιλα,
Πέμψω δ᾽ ὅππη μὶν κραδίη θυμός τε κελεύει.
Εἰ δ᾽ ἐθέλεις σὺ, κόμιζον εὐὶ σαθμοῖσιν ἐρύξας·
Εἵματα δ᾽ ἐνθάδ᾽ ἐγὼ πέμψω ἠδὲ σῖτον ἅπαντα,
Ἔδμεναι, ὡς ἂν μή σε καπαιτρύχῃ ἠδὲ ἑταίρους.
Κεῖσε δ᾽ ἂν ἤ μὶν ἔγωγε μετὰ μνησῆρας ἐφῶμι
Ἔρχεσθαι· λίην γὰρ ἀπάσθαλον ὕβριν ἔχουσι,
Μή μὶν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ᾽ ἄχος ἔσσεται αὐτῷ.
Πρῆξαι δ᾽ ἀργαλέον τι μετὰ πλείοσσιν ἐόντα
Ἄνδρα ἠβ ἴφθιμον· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλ᾽, ἐπεὶ δὴ μοι ἠμὲ ἅμεψασθαι θέμις ἐστὶν,
Ἦ μάλα μὰ κατὰ δάπτετ᾽ ἀκοίτης φίλον ἦτορ,
Οἷά φατε μνησῆρας ἀπάσθαλα μηχανάασθαι
Ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν τοιοῦτος ἐόντος.
Εἰπὲ μοι ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἤ σέ γε λαοὶ
Ἐχθαίρουσ᾽ ἀνὰ δῆμον, ἐπισσόμενοι θεὸν ὀμφῇ·
Ἦ τι κασιγνήτοις ἐπιμέμφεαι· οἷσί περ ἀνὴρ
Μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νείκος ὄρηται.
Αἴ γὰρ ἐγὼν ὄπυ νέος ἔβην τῷδ᾽ εὐὶ θυμῷ,
Ἦ πάϊς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἠὲ καὶ αὐτὸς
Ἔλθοι ἀλητεύων. (ἔπι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα)
Αὐτὰρ ἔπειτ᾽ ἀπ᾽ ἐμεῖο κάρη πάμοι ἀμότερος φώς,
Εἰ μὴ ἐγὼ πείροισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην,
Ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Εἰ δ᾽ αὖ με πληθύϊ δαμασσάμενος μοῦνον ἐόντα,
Βιλοίμην κ᾽ εὐ ἐμοῖσι καπαπτάμενος μεγάροισι
Τεθνάμεν, ἢ πάσι γ᾽ αἶψα ἀεικέα ἔργ᾽ ὁράασθαι,
Ξείνους τε συφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
Ῥυσάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά·
Καὶ οἶνον διαφυσόμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας
Μᾶλλ᾽ αὖτως ἀτέλεστον, ἀνιηρὸν ἐπὶ ἔργῳ.
Τὸν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ᾽ αἰτηχέως ἀγορεύσω,
Οὔτέ μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,

Οὔτε

An jam una ſequatur Achivorum *eum* quicunque optimus
Procatur in domibus vir & plurima dat.
Sed equidem hoſpitem, quoniam tuam venit *in* domum,
Induam ipſum lænaque tunicaque, veſtibus pulchris:
Et dabo enſem ancipitem & pedibus calceamenta,
Mittamque quo ipſum cor animuſque jubet.
Si autem vis tu, curato in ſtabulis detinens:
Veſtes autem huc ego mittam & cibum omnem
Ad edendum, ne te comedat & ſocios, *i. e. veſtra omnia*.
Illuc autem haud ipſum ego ad procos ſivero
Ire: nimis enim ſceleratam contumeliam habent,
Ne ipſum conviciis proſcindant, mihi autem dolor erit gravis.
Efficere autem difficile eſt aliquid inter plures
Virum etiam fortem: quoniam multo potentiores ſunt.
Illum contra alloquebatur multum toleraus divinus Ulyſſes:
O amice, quoniam mihi etiam alternis dicere fas eſt,
Certe valde meum corroditur audientis dilectum cor,
Qualia dicitis procos injuſta machinari
In ædibus, ingratiis tuis, cum talis tantuſque ſis.
Dic mihi an voluntarius domaris, an te homines
Oderunt per populum, ſequentes Dei vocem;
An fratres accuſas: quibus vir
Pugnantibus confidit, & ſi magna contentio moveatur.
Utinam enim ego ſic juvenis eſſem hoc in animo,
Vel filius ex Ulyſſe inculpato, vel etiam ipſe
Veniat errabundus: (adhuc enim etiam ſpei copia eſt)
Statim poſtea meum caput præcidat alienus vir,
Ni ego illis malum omnibus fiam,
Veniens in domum Laertiadæ Ulyſſis.
Contra autem ſi me multitudine domarent ſolum,
Mallem in meis interfectus ædibus
Mori, quam hæc ſemper indigna opera videre,
Hoſpiteſque vexatos, famulaſque mulieres
Illos violantes indigne in domibus pulchris:
Et vinum exhauſtum, & cibum comedentes
Temere ſic nequicquam, ſine ullo operis profectu.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
Enimvero ego tibi hoſpes perquam indubitate dicam:
Neque mihi omnis populus infenſus iraſcitur,

Οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἵσί περ ἀνὴρ
Μαρναμένοισι πέποιδε, καὶ εἰ μέγα νείκεσ' ὄρηται.
Ὧδε γὰρ ἡμετέρῳ γενεὴ μέμονε Κρονίων.
Μῆνιν Λαέρτῃ Ἀρκεισιάδῃ ὁν ἔπικτε,
Μῆνιν δ' αὖ Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
Μῆνιν ἐμὴν ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν, οὐδ' ἀπόνητο.
Τῶν νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι ἆσι νέεσθαι.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κατανάσσονται,
Τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται. τρύχουσι δὲ οἶκον.
Ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται συγερὸν γάμον, οὔτε τελεύτῃ
Ποιῆσαι δυνατόν. τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
Οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
Ἄττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
Εἰφ' ὅττι οἱ σῶς εἶμι, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω· σὺ δὲ δῦρο νέεσθαι,
Οἴῃ ἀπαγγείλας· σῶν δ' ἄλλων μή τις Ἀχαιῶν
Πύθηται. πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωντες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Γιγνώσκω, φρονέων· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ καὶ Λαέρτῃ αὐτῷ ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
Δυσμόρῳ· ὃς τείως μὲν Ὀδυσῆος μέγ' ἀχεύων,
Ἔργά τ' ἐποπτεύεσκε, μετὰ δμώων τ' ἐνὶ οἴκῳ
Πίνε καὶ ἤθ' ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἀνώγοι·
Αὐτὰρ νῦν ἐξ οὗ σύ γε ὤχεο νηὶ Πύλονδε,
Οὔπω μίν φασιν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὖτως,
Οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ σοναχῇ τε γόῳ τε
Ἧσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστέον χρώς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενόν περ.
Εἰ γάρ πως εἴη αὐτήκοσι πάντα βροτοῖσι,
Πρῶτόν κεν τῷ πατρὸς ἑλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
Ἀλλὰ σύ γ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγρὸν
Πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον· ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν,
Ἀμφίπολον ταμίην ὀτραλέμεν ὅττι τάχιστα
Κρύβδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγείλειε γέροντι.

Ἠ

Neque fratres accuſo, quibus vir
Pugnantibus confidit, etiamſi magna contentio moveatur.
Ita enim noſtrum genus ſolitarium fecit Jupiter:
Solum Laertem Arceſius filium genuit,
Solum autem rurſus Ulyſſem pater genuit: at Ulyſſes
Solum me in ædibus genetatum liquit, neque fruitus eſt:
Quorum nunc inimici nimis multi ſunt in domo.
Quotquot enim inſulis dominantur optimi,
Dulichioque Samæque, & ſylvoſæ Zacyntho,
Aut quicunque aſperam Ithacam regunt imperio,
Tot matrem meam petunt conſumuntque domum.
Illa autem neque abnegat odioſas nuptias, neque finem
Facere poteſt. hi autem corrumpunt comedentes
Domum meam: citoque perdent & me ipſum.
Sed ea quidem deorum in genibus jacent.
Frater ſenex, tu vero vade cito, prudenti Penelopæ
Dic quod ei ſalvus ſum, & ex Pylo veni.
At ego hic manebo: tu autem huc redi,
Soli nunciato: aliorum autem nullus Achivorum
Audiat. multi enim mihi mala machinantur.
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Cognoſco, ſapio! hæc jam intelligentem jubes.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
An & Laerti eadem via nuncius eam
Infelici: qui hactenus quidem Ulyſſis cauſa valde dolens,
Operaque ſpectabat, cum famuliſque in domo
Bibebat & comedebat quando animus in pectore juberet:
At nunc ex quo tu iviſti navi ad Pylum,
Nondum ipſum dicunt comediſſe & bibiſſe plane:
Neque opera inſpexiſſe, ſed ſuſpirioque luctuque
Sedet lamentans, tabetque circum oſſa cutis.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
Triſtius, ſed tamen ipſum ſinamus, dolentem licet.
Si enim aliquo modo eſſent proprii arbitrii omnia hominibus,
Primum patris eligeremus reditus diem.
Sed tu ubi nunciaveris redito, neque per agros
Erra ad illum. at matri dicito,
Famulam promam ut mittat quam citiſſime
Clam: illa enim nunciavit ſeni.

Η' ῥα, καὶ ὧρσε συφορβὸν· ὁ δ' ἔλπετο χερσὶ πέδιλα
Δησάμενος δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ' ἴεν. ἐκ δ' ἄρ' Ἀθήνη
Λῦθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὔμαιον ὑφορβόν·
Ἀλλ' ἦγε χεδνὸν ἴκελδε, δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
Καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ.
Στῆ δὲ κατ' ἀντίθυρον κλισίης Ὀδυσῆϊ φανεῖσα.
Οὐδ' ἄρα Τηλέμαχον ἴδεν ἀντίον, οὐδ' ἐνόησεν·
(Οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς)
Ἀλλ' Ὀδυσεύς τε κύνες τε ἴδον· καί ῥ' οὐχ ὑλάοντο,
Κνυζηθμῷ δ' ἑτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.
Ἡ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἐκ δ' ἦλθεν μεγάροιο παρὲκ μέγα τεῖχος αὐλῆς·
Στῆ δὲ πέρηθ' αὐτῆς· τὸν δὲ πρόσθεν Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἤδη νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε,
Ὡς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον καὶ κῆρ' ἀραρόντε
Ἔρχησθον προτὶ ἄστυ περικλυτόν. οὐδ' ἐγὼ αὐτὼ
Δηρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἔσσομαι μεμαῶτα μάχεσθαι.
Ἦ, καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
Φᾶρος μὲν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
Θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι· δέμας δ' ὤφελε καὶ ἤβλω.
Αὖτις δὲ μελαγχροιὴς γένετο, γναθμοὶ δὲ πάνυσθεν·
Κυάνεαι δ' ἐγένοντο ἰδὲ γένειον ἀμφί.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασα, πάλιν κίεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἦϊεν ἐς κλισίην. θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός.
Ταρβήσας δ' ἑτέρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν,
Ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις, καί τοι χρὼς οὐκ ἔτ' ὁμοῖος·
Ἦ μάλα τὼ θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Ἀλλ' ἵληθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δώσομεν ἱρὰ.
Ἠδὲ χρύσεα δῶρα τετυγμένα. φείδεο δ' ἡμέων.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οὔτις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;
Ἀλλὰ πατὴρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ στεναχίζων
Πάσχεις ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν·
Ὣς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, καδδὲ παρειῶν
Δάκρυον ἧκα χαμᾶζε· πάρος δ' ἔχε νωλεμὲς αἰεί.
Τηλέμαχος δ' (οὐ γάρ πω ἐπείθετο ὃν πατέρ' εἶναι)

Ἐξαῦ-

Dixit, & ire juſſit ſubulcum. ille cepit manibus calcamenta:
Liganſque ſub pedibus ad urbem ivit. neque Minervam
Latuit a ſtabulo iens Eumæus ſubulcus:
Sed hæc prope venit, corpore autem ſimilis erat mulieri
Pulchræque magnæque, & ſplendida opera ſcienti.
Stetit autem in veſtibulo caſæ Ulyſſi apparens.
Neque Telemachus vidit coram, neque animadvertit:
(Non enim omnibus dii apparent manifeſti)
Sed Ulyſſeſque caneſque viderunt: & non latrarunt,
Cum gannitu autem aliorſum per ſtabulum fugiebant.
Hæc autem ſuperciliis innuit: intellexit autem dius Ulyſſes,
Exivitque domo extra magnum murum cortis:
Stetit autem ante ipſam. illum autem allocuta eſt Minerva:
Generoſe Laertiade, multiſcie Ulyſſes,
Jam nunc tuo filio verbum dic, neque occulta,
Ut procis mortem & fatum machinati
Eatis ad urbem inclytam. neque ego ipſa
Diu procul a vobis ero prompta pugnare.
Dixit, & aurea virga palpavit Minerva.
Veſtem quidem ei prius bene lavatam & tunicam
Poſuit circum pectora; corpuſque auxit & vigorem.
Rurſumque fuſcus colore factus eſt, genæque diſtendebantur:
Cyanei autem facti ſunt pili circa mentum.
Illa quidem ſic ubi fecit, abivit: at Ulyſſes
Ivit in tugurium. admirabatur autem ipſum dilectus filius.
Timens autem aliorſum vertebat oculos, ne Deus eſſet,
Et ipſum compellans verbis velocibus alloquebatur:
Alius mihi hoſpes appares jam quam ante,
Aliaque veſtimenta habes, & tibi cutis haud amplius ſimilis.
Certe prorſus aliquis deorum es qui cælum latum habitant.
Sed placatus ſis, ut tibi grata demus ſacra,
Et aurea dona præparata. parceque nobis.
Huic autem reſpondit poſtea pertolerans divinus Ulyſſes:
Non aliquis Deus ſum: cur me diis aſſimilas?
Sed pater tuus ſum, cujus gratia tu ſuſpiratis.
Pateris dolores multos, violentias tolerans virorum.
Sic fatus filium oſculabatur, perque genas
Lacrymam mittebat humi: ante ſe autem tenebat continenter:
Telemachus autem (nondum enim perſuaſus erat ſuum patrem eſſe)

Ἐξαῦτὶς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Οὐ σύ γ' Ὀδυσσῆος ἐσσι πατὴρ ἐμός· ἀλλά με Δαίμων
Θέλγει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.
Οὐ γάρ πως ἂν ἔπειτα νοήμονος ἀνδρὸς ἐοῦσης
Ῥηϊδίως ἐθέλων δείσειε γέροντα.
Ἦ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρων καὶ ἀεικέα ἕσσο,
Νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τηλέμαχ', ἦ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἔνδον ἐόντα
Οὐδὲ τι θαμβάζειν περιώσιον ὔτ' ἀγάασθαι.
Οὐ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακὰ, πολλά τ' ἀνατλὰς,
Ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
Ἥτέ με τοῖον ἔθηκεν ὅπως ἐθέλει· (δύναται γάρ)
Ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἀνδρὶ νέῳ καλὰ περὶ χροῒ εἵματ' ἔχοντι.
Ῥηΐδιον δὲ θεοῖσι πολὺν οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἠμὲν κυδῆναι θνητῶν βροτὸν ἠδὲ καὶ ὤσαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας, κατ' ἄρ' ἕζετο. Τηλέμαχος δ'
Ἀμφιχυθεὶς πατρὶ ἑσθλῷ ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἵμερος ὦρτο γόοιο
Κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἢ τ' οἰωνοὶ
Φῶτα ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες. οἷσί τε τέκνα
Ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετάνυσθαι γενέσθαι.
Ὣς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον ἔβρον.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
Εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αὖτε,
Ποίη γάρ νῶϊ δῶρο, πάτερ φίλε, νηΐ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην κατὰ λέξω.
Φαίηκές μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἵτε καὶ ἄλλους
Ἀνδρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
Καί μ' εὗδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
Κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην. ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα,
Χαλκόν τε, χρυσόν τε πολύς, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν.

Καὶ

Rursus ipsum verbis excipiens alloquebatur:
Haud tu Ulysses es pater meus: sed me Deus
Decipit, ut adhuc magis flens suspirem.
Non enim ullo modo mortalis vir ista machinaretur
Sua ipsius mente, nisi Deus ipse adveniens,
Facile volens faciat juvenem & senem.
Certe enim modo eras senex & indecenter indutus eras,
Nunc autem diis similis es qui cælum latum habitant.
Illum viciſſim alloquebatur consiliis dives Ulysses,
Telemache, non te decet dilectum patrem intus versantem
Neque mirari supra modum neque stupere.
Non enim amplius alius veniet huc Ulysses.
Sed ipse ego talis, passus mala, multaque tolerans,
Veni vigesimo anno in patriam terram.
At tibi hoc opus est Minervæ prædatricis,
Quæ me talem fecit uti vult: (potest enim)
Alias mendico similem, alias rursus
Viro juveni & pulchras circum corpus vestes habenti.
Facile enim est diis qui cælum latum habitant,
Et decorum facere mortalem hominem & turpem,
Sic fatus sedit. Telemachus autem
Circumfusus patri optimo, flebat lacrymas fundens.
Ambobus autem ipsis desiderium suboriebatur luctus:
Flebantque stridule, abundantius quam aves
Aquilæ vel vultures curvi unguibus, quibus filios
Rustici abstulerunt antequam volatiles fierent.
Sic illi miserabiliter sub superciliis lacrymam fundebant.
Et forte lugentibus occidisset lumen solis,
Nisi Telemachus allocutus fuisset suum patrem statim:
Qualinam huc pater navi te nautæ
Duxerunt in Ithacam? quos se esse dicebant?
Non enim te pedestrem puto huc venisse.
Hunc autem rursus alloquebatur pertolerans divinus Ulysses:
Equidem tibi fili veritatem enarrabo,
Phæaces me duxerunt navibus inclyti, qui & alios
Homines mittunt, si quis ipsos adeat.
Et me dormientem nave veloci super pontum vehentes
Deposuerunt in Ithacam. dederunt autem mihi splendida dona,
Æsque, aurumque abunde, vestemque textam.

Καὶ τὰ μὲν ἐν πάντεσσι θεῶν ἰότητι κέονται·
Νῶϊ δ' αὖ δόλῳ ἰκόμεθα ὑποδημοσύνησιν Ἀθήνης,
Ὄφρά κε δυσμενέεσσι φόνῳ πόλεμον βαλέσθαμεν.
Ἀλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας κατάλεξον,
Ὄφρ' εἰδέω ὅσοι τε ἠδ' οἵτινες ἀνέρες εἰσί.
Καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας,
Φράσσομαι ἔπειτ' οὖν νῶϊ δωησόμεθ' ἀντιφέρεσθαι
Μίνυνθ' ἄνδρ' ἄμων, ἢ ἠδὲ διζησόμεθ' ἄμμες.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὦ πάτερ, ἦπου σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
Χεῖράς τ' αἰχμητὰ ἔμεναι ἠδ' ἐπίφρονα βουλήν.
Ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴη
Ἄνδρε δύω πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.
Μνηστῆρων δ' ὅτ' ἄρ' ἑκὰς ἀτρεκὲς, οὐδὲ δύ' οἶω,
Ἀλλὰ πολὺ πλείονες· τάχα δ' εἴσεαι ἐνθάδ' ἀριθμόν.
Ἐκ μὲν Δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
Κοῦροι κεκριμένοι, ἕξ δὲ δρηστῆρες ἕπονται·
Ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι κοῦροι ἔασιν·
Ἐκ δὲ Ζακυνθόθεν ἐασιν εἴκοσι φῶτες Ἀχαιῶν·
Ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης, δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι·
Καί σφιν ἅμ' ἐστὶ Μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς,
Καὶ δοιὼ θεράποντε δαήμονε δαιτροσυνάων.
Τῶν εἰ κεν πάντων αὐτήσομεν ἔνδον ἐόντων,
Μὴ πολύπικρα καὶ ἀνὰ βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
Ἀλλὰ σύ γ' εἰ δύναται πὴ ἀμαύτορα μερμηρίξαι,
Φράζεσθαι, ὅ κέν τις νῶϊν ἀμωὶ πρόφρονι θυμῷ·
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σώδεο, καὶ μάλ' ἄκουσον,
Καὶ φράσαι εἰ καὶ νῶϊν Ἀθηναίη σὼ Διὶ πατρὶ
Ἀρκέσει, ἦέ πὴ ἄλλον ἀμύνορα μερμηρίξω.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἐσθλώ τοι τόπω γ' ἐπαμύνορε τὼ ἀγορῆσι,
Τψίστερ ἐν νεφέεσσι καθημένω, ὥστε καὶ ἄλλοις
Ἀνδράσι τε κρατέουσι, καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οὐ μέν τοι κείνω γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
Φυλόπιδος κρατερῆς, ὁπότε μνηστῆρσι καὶ ἡμῖν
Ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κρίνηται Ἄρηος.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῶϊ ἔρχεο ἄμ' ἠοῖ φαεσιμβρότῃ

Οἴκα-

Et hæc quidem in ſpeluncis deorum favore jacent:
Nunc autem rurſus huc veni admonitionibus Minervæ,
Ut inimicorum de cæde conſultemus.
Sed age mihi procos numerans recenſe,
Ut ſciam quotque & qui viri ſint.
Et meo in animo ſtrenuo cogitans,
Conſiderabo ſi nos poterimus pares eſſe
Soli ſine aliis, an & quæremus alios.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
O pater, equidem tuam ingentem gloriam ſemper audivi,
Te manibuſque bellicoſum eſſe & prudentem conſilio.
Sed nimis magnum dixiſti: ſtupor me habet: neque liceret
Viros duos *cum* multis & fortibus pugnare.
Procorum enim neque decas una, neque duæ ſolæ,
Sed multo plures: cito autem ſcies hic numerum.
Ex quidem Dulichio duo & quinquaginta
Juvenes electi, ſex autem famuli *eos* comitantur.
Ex Samo quatuorque & viginti juvenes ſunt.
Ex Zacyntho ſunt viri viginti Achivorum.
Ex ipſa Ithaca, duodecim omnes optimi:
Et cum ipſis ſimul eſt Medon præco & divinus cantor,
Et duo ſervi periti rei coquinariæ.
His ſi omnibus *nos* opponamus intus verſantibus,
Vereor ne multum amare & graviter violentias ſuas profectus.
Sed tu ſi potes aliquem adjutorem excogitare,
Meditare, qui nobis auxilietur prompto animo.
Hunc autem rurſus alloquebatur pertolerans divinus Ulyſſes:
Enimvero dicam, tu autem attende, & me audi,
Et cogita num nobis Minerva cum Jove patre
Sufficiat, an aliquem alium adjutorem diſpiciam.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
Boni iſti ſunt adjutores quos dicis,
Alte in nubibus ſedentes, qui & aliis
Viris prævalent & immortalibus diis.
Hunc autem rurſus alloquebatur pertolerans divinus Ulyſſes:
Haud quidem illi multo tempore aberunt
A pugna forti, quando procis & nobis
In domibus meis robur decernetur Martis.
Sed tu quidem nunc vade ſimul *cum* aurora apparente

Do-

Οἴκαδε, καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
Αὐτὰρ ἐμὲ πρὸς ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει,
Πτωχῷ λιγγαλέῳ εὐαλίγκιον ἠδὲ γέροντα.
Εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
Τετλάτω ἐν σήθεσι, κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο,
Ἢν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἕλκωσι βύραζε,
Ἢ βέλεσιν βάλωσι· σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
Ἀλλ' ἤπιος αἰνέσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
Μειλιχίοις ἐπέεσι παρῳδέων. οἱ δέ τοι οὐχὶ
Πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσει Ἀθήνη,
Νεύσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ· σὺ δ' ἔπεσθαι ἀνώγειν
Ὅσσά τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήια τεύχεα κεῖται,
Ἔς μυχὸν ὑψηλὸν θαλάμου κατατιθέναι εἴρας
Πάντα μάλ'. αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
Παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μετάλλωσιν πεθέοντες,
Ἐκ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐοίκει
Οἷά ποτε Τροίηθε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
Ἀλλὰ κατιήκισται ὅσσον πυρὸς ἵκετ' αὐτμή.
Πρὸς δ' ἔτι μοι τόδε μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
Μήπως οἰνοδόκοι, ἕως μ' ἀνστάντας ἐν ὑμῖν,
Ἄμμιν νεῖκος ὄρωρε, καταιχμώσητέ τε δαῖτα
Καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα ἑκάστῳ.
Νῶϊν δ' οἷοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
Καλὰ πιθέσθαι, καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἐλίσσειν.
Ὡς ἂν ἐπιθύσαντες ἑλώμεθα· τοὺς δέ κ' ἔπειτα
Παλλὰς Ἀθηναίη δήλεε, καὶ μητίετα Ζεύς.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Εἰ ἐτεόν γ' ἐμὸς ἐσσι, καὶ αἵματος ἡμετέροιο,
Μήτις ἔτι τ' Ὀδυσῆος ἀκουάζοντος ἔνδον ἐόντος,
Μήτ' ἐν Λαέρτης ἴτω πόλιν, μήτε συβώτης,
Μήτέ τις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια·
Ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἠδέ.
Καί κε τέο δημώων ἀνδρῶν ἔτι περιδέγμεθα,
Ἢ μὲν ὅπως ἂς νῶϊ σαώσει καὶ δείδια θυμῷ,
Ἢ δ' ὅσις ἐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμοῖ πολὺν ἐόντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱὸς,
Ὦ πάτερ, ἦτοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ' ὀΐω

320 Γνώ-

Domum, & *cum* procis ſuperbis converſare:
At me ad urbem ſubulcus poſtea ducet,
Mendico vili ſimilem & ſeni.
Si autem me contumelia afficient in domo, tuus amicus animus
Toleret in pectoribus, male patiente me,
Etiamſi per domum pedibus trahent foras,
Vel jaculis jaculabuntur: tu vero inſpiciens tolera.
Quanquam ceſſare jube ab inſipientia,
Mitibus verbis alloquens. illi vero tibi non
Parebunt: jam enim ipſis adeſt fatalis dies.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in ſenſibus pone tuis:
Quando dives conſilii in præcordiis *mihi id* ponet Minerva,
Innuam quidem tibi ego capite: tu autem deinde *eo* animadverſo,
Quæcunque tibi in domibus Martia arma jacent,
In ſeceſſum alti thalami deponito ſublata
Omnia omnino. at procos mollibus verbis
Alloquere, quando te interrogabunt *arma* deſiderantes:
Ex fumo depoſui, quoniam non illis ſimilia ſunt
Qualia quondam ad Trojam proficiſcens reliquit Ulyſſes,
Sed fœdata ſunt quantum ignis attigit afflatus.
Adhuc autem mihi hoc majus in præcordiis poſuit Saturnius,
Ne forte inebriati, contentionem excitantes in vobis,
Alterños vos vulneretis, dehoneſtetiſque convivium
Et ſponſalia: ipſum enim allicit virum ferrum.
Nobis autem ſolis duos enſes & duas lanceas
Relinque, & duo ſcuta manibus capienda:
Ut facta re divina ſumamus. illos autem poſtea
Pallas Minerva turbabit & conſiliarius Jupiter.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in ſenſibus pone tuis,
Siquidem vere meus es, & ſanguinis noſtri,
Ne quis poſtea Ulyſſem audito intus eſſe,
Ne quidem Laertes ſciat hoc, neque ſubulcus,
Neque aliquis domeſticorum, neque ipſa Penelope:
Sed ſoli tuque egoque mulierum cognoſcamus inclinationem animorum:
Et aliquem famulorum virorum adhuc tentaremus,
Cum ſicubi quis nos honoret & timeat animo,
Tum etiam qui non curet, teque parum honoret talem *tantumque*.
Hunc autem reſpondens alloquebatur illuſtris filius:
O pater, equidem meum animum & poſtea puto

Co-

Γνώσεαι· ἢ μὲν γάρ τ' χαλιφροσύνας γέ μ' ἔχουσιν·
Ἀλλ' ὅτι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσεσθαι οἴω
Ἡμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
Δηθὰ γὰρ αὖτως εἶσιν ἑκάστῳ πειρηαίζων,
Ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ' ἐν μεγάροισιν ἔκηλοι
Χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, ἤδ' ἔτι φημί.
Ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα
Αἵ τέ σ' ἀπημάξουσι καὶ αἳ νηλιτέες εἰσίν·
Ἀνδρῶν δ' οὐκ ἂν ἔγωγε κατὰ σάθμὸς ἐθέλοιμι
Ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πένεσθαι,
Εἰ ἐτεόν γ' ἔπος οἶσθα Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
Ὣς οἱ μὲν ποιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἡ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκλωδε κατήγετο νηὸς ἐέργης,
Ἣν φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ πάντας ἑταίρους.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος αὐτὸς ἵκοντο,
Νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
Τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες·
Αὐτίκα δ' ἐς Κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα.
Αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος
Ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
Οὕνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγρῶ, νῆα δ' ἀνώγει
Ἄσυδ' ἀποπλείειν· ἵνα μὴ δείσασ' ἐνὶ θυμῷ
Ἰφθίμη βασίλεια τέρσ κατὰ δάκρυον εἴβοι.
Τὼ δὲ συναντίτιον κῆρυξ καὶ δῖος ὑφορβὸς,
Τῆς αὐτῆς ἕνεκ' ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναικί.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμον θείου βασιλῆος,
Κῆρυξ μὲν ῥα μέσῃσι μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν,
Ἤδη τοι βασίλεια φίλος παῖς εἰλήλυθε.
Πηνελοπείη δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παραστὰς
Πάντ' ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε,
Βῆ ῥ' ἴμεναι μετ' ὄας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε.
Μνηστῆρες δ' ἀκάχησθε, κατίφησέν τ' ἐνὶ θυμῷ·
Ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
Αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἑδριόωντο.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν,
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
Τηλεμάχῳ· ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
Ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν ἠνεμόεσσαν,

Cognoſces: neque enim ſocordia me tenet:
Sed haud hoc emolumento ego fore puto
Nobis ambobus: te autem conſiderare jubeo.
Diu enim per otium cognoſces ſingulos tentans,
Opera adiens: illi autem in domibus quieti
Opes devorant præter modum, neque parſimoniæ locus eſt.
Sed equidem te mulieres ego diſcere jubeo
Quæ te parum honorant & quæ ſceleſtæ ſunt:
Viros autem nondum ego in ædibus vellem
Nos tentare: ſed poſtea hæc curare,
Si vere adhuc ſcis Jovis ſignum Ægiochi.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Poſtea Ithacam appulſa eſt navis arte fabricata,
Quæ tulerat Telemachum a Pylo & omnes ſocios.
Qui quando jam portum valde profundum intra venerunt,
Navem quidem ii nigram in terram traxerunt,
Arma autem ipſis aſportaverunt magnanimi ſervi:
Statim autem in Clytii *domum* portarunt perpulchra dona.
At præconem præmiſerunt domum ad Ulyſſis
Nuncium dicturum perprudenti Penelopæ,
Quod Telemachus quidem in agro, navem autem juſſiſſet
Ad urbem navigare: ut ne timens in animo
Potens regina teneras lacrymas fundat.
Hi autem ſibi occurrerunt præco & divinus ſubulcus,
Ejuſdem gratia nuncii, dicturi mulieri.
Sed quando jam venerunt *in* domum divini regis,
Præco quidem mediis in ancillis dixit:
Jam tibi regina dilectus filius venit.
Penelopæ autem dixit ſubulcus prope aſtans
Omnia quæcunque ipſum dilectus filius juſſerat loqui.
At poſtquam omne præceptum denarravit,
Inſtitit ire ad ſues, liquit autem ſeptaque domumque.
Proci autem triſtabantur, & mœrebant in animo:
Exibantque domo extra magnum murum atrii,
Illic autem ante januas ſederunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incipiebat dicere:
O amici, certe magnum opus ſupra modum perfectum eſt
Telemacho via hæc: autumabamus autem ei non perfectum iri.
Sed agite navem nigram trahamus quæ optima:

In-

Ε᾽ς δ᾽ ἐρέτας ἁλιῆας ἀγείρομεν, οἵ κε πάχιστα
Κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἰχόνδε νέεσθαι.
Οὕπω πᾶν εἰρηὸ ὅτ᾽ ἄρ᾽ Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
Στρεφθεὶς ἐκ χώρης λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς,
Ἱστία τε στέλλοντας, ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
Ἤδὺ δ᾽ ἄρ᾽ ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς ἑτάροισι,
Μήπω ἔτ᾽ ἀγγελίω ὀτρύνομεν· οἵδε γὰρ ἔνδον.
Ἦ πᾶς σφιν τόδ᾽ ἔειπε θεῶν, ἢ εἶσιδον αὐτοὶ
Νῆα παρερχομένην, τὴν δ᾽ οὐκ ἐδύσαντο κιχεῖαι.
Ὣς ἔφαθ᾽. οἱ δ᾽ ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης.
Αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ᾽ ἠπείροιο ἔρυσαν,
Τύχεα δέ σφ᾽ ἀπένηκαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
Αὐτοὶ δ᾽ εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν᾽ ἄλλων
Εἴων ἔτε νέων μεταίξειν ἔτε γερόντων·
Τοῖσιν δ᾽ Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Ὦ πόποι, ὡς τόνδ᾽ ἄνδρα θεοὶ κακόμητ᾽ ἐλύσαν.
Ἤματα μὲν σκοποὶ ἷζον ἐπ᾽ ἄκρης λιαζόμενοι
Αἰὲν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ᾽ ἠελίῳ καταδύντι,
Οὔποτ᾽ ἐπ᾽ ἠπείρου νύκτ᾽ ἄσαμεν, ἀλλ᾽ εἰὶ πόντῳ
Νηὶ θοῇ πλέοντες ἰμείρομεν ἠῶ δῖαν,
Τηλεμάχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες
Αὐτόν· τὸν δ᾽ ἀρά τεὼς μὲν ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων,
Ἡμεῖς δ᾽ ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλεμάχῳ· μηδ᾽ ἡμᾶς ὑπεκφύγοι. ἐ γὰρ οἷω
Τόνγε γ᾽ ζώοντ᾽ ἀνύεσθαι πάδε ἔργα.
Αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπισταμένως βουλῇ τε νόῳ τε·
Λαοὶ δ᾽ οὐκ ἔτι πάμπαν ἐφ᾽ ἡμῖν ἦρα φέρουσιν.
Ἀλλ᾽ ἄγετε πρὶν κεῖνον ὁμηγερέεσθαι Ἀχαιοὺς
Εἰς ἀγορήν. ἐ γάρ τι μεθησέμεναί μιν οἴω,
Ἀλλ᾽ ἀπομηνίσει, ἐρέει δ᾽ ἐν πᾶσιν ἀνδρασὶ,
Οὔνεκά οἱ φόνον αὐτῷ ἐράσσαμεν, οὐδ᾽ ἐνίχημεν.
Οἱ δ᾽ ἐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα,
Μήτι κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἡμέας ἐξελάσωσι
Γαίης ἡμετέρης, ἄλλον δ᾽ ἀφικώμεθα δῆμον.
Ἀλλὰ φθέωμεν ἑλόντες ἐπ᾽ ἀγρῷ νόσφι πόληος,
Ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ᾽ αὐτοὶ κὴ κτήματ᾽ ἔχωμεν,
Δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ᾽ ἡμέας, οἰκία δ᾽ αὖτε
Κείνῃ μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἠδ᾽ ὅτις ὀπυίοι.
Εἰ δ᾽ ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφαυδάνει, ἀλλὰ βέλεσθε

Αὐ-

Inque *eam* remiges marinos congregemus, qui citissime
Illis nuncient velociter domum *ut* redeant.
Nondum totum dictum erat, quando Amphinomus vidit navem,
Versus ex eo loco, portum profundum intra,
Velaque contrahentes, remosque manibus tenentes:
Suaviter autem ridens loquebatur inter suos socios:
Nullum nuncium jubeamus *ire:* adsunt enim.
Vel aliquis eis hoc dixit deorum, vel viderunt ipsi
Navem advenientem, sed eam non potuere assequi.
Sic dixit. hi autem surgentes iverunt ad littus maris.
Statimque navem nigram in terram traxerunt,
Arma autem ipsis abstulerunt magnanimi servi.
Ipsi autem in concionem iverunt densi, neque quenquam aliorum
Sinebant neque juvenum una sedere neque senum:
His autem Antinous dixit Eupithei filius:
O amici, ut hunc virum dii malo solverunt.
Die quidem speculatores sedebant in cacuminibus ventosis
Semper assidui: simul autem cum sole occidente,
Numquam in terra nocte dormiebamus, sed in ponto
Nave veloci navigantes expectabamus auroram divinam,
Telemacho insidiantes, ut interficeremus capientes
Ipsum: hunc autem interim quidem abduxit domum deus,
Nos autem hic consultemus gravem mortem
Telemacho: neque nos subterfugiat. non enim puto
Hoc quidem vivente expeditum iri hæc opera.
Ipse enim peritus consilioque menteque:
Populi autem non jam omnino nobis grata indulgent.
Sed agite antequam ille congreget Achivos
Ad concionem. non enim remissurum ipsum puto,
Sed irascetur, dicetque in omnibus surgens,
Quod ei cædem gravem fuebamus, neque assecuti sumus.
Illi autem non laudabunt audientes mala opera,
Ne quod malum faciant, & nos expellant
Terra nostra, alium autem adeamus populum.
Sed occupemus interficere in agro procul ab urbe,
Vel in via: victum autem ipsi & possessiones habeamus,
Dividentes per partes inter nos, domum autem contra
Illius matri dabimus habere, & quicunque duxerit uxorem.
Si autem vobis hoc verbum non placet, sed vultis

Ipsum

Αὐτόν τε ζώοντ᾽ ἢχειν πατρώϊα πάντα,
Μή οἱ χρήματ᾽ ἔπειτα ἄλις δυμηδὲ ἔδωμεν
Ἐνθάδ᾽ ἀγειράμενοι, ἀλλ᾽ ἐκ μεγάροιο ἔκας᾽
Μνάστῳ εἰδῆσι διζήμεν᾽· ἡ δ᾽ ἂν ἔπειτα
Γήμαιθ᾽ ὅς κεν πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμ᾽ ἔλθοι.
Ὣς ἔφαθ᾽. οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Τοῖσιν δ᾽ Ἀμφίνομ᾽ ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Νίσου φαίδιμ᾽ ὃς Ἀρηπάδεω ἄνακτ᾽·
Ὅς ῥ᾽ ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντ᾽
Ἡγεῖτο μνηστῆρσι· μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
Ἥνδανε μύθοισι. φρεσὶ γὰρ κέχρητ᾽ ἀγαθῇσιν.
Ὅς φιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἔγωγε κατακτείνειν ἐθέλοιμι
Τηλέμαχον· δεινὸν δὲ γένος βασιλῆϊόν ἐστι
Κτείνειν. ἀλλὰ πρῶτα θεῶν ἐρώμεθα βουλάς.
Εἰ μέν κ᾽ αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
Αὐτός τε κτενέω, τέσσ᾽ ἄλλους πάντας ἀνώξω.
Εἰ δέ κ᾽ ἀποτρωπῶσι θεοί, παύεσθαι ἄνωγα.
Ὣς ἔφατ᾽ Ἀμφίνομ᾽. τοῖσιν δ᾽ ἐπιήνδανε μῦθ᾽·
Αὐτίκ᾽ ἔπειτ᾽ ἀναστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
Ἐλθόντες δ᾽ ἐκάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.
Ἡ δ᾽ αὖτ᾽ ἄλλ᾽ ἐνόησε περίφρων Πηνελόπεια,
Μνηστῆρσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσι,
Πάντεσσι γὰρ ἔπος τό γε μεγάροισιν ὄλεθρον.
Κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπάκουε βουλάς.
Βῆ δ᾽ ἰέναι μεγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν θαλάμου πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων χαμένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
Ἀνὰ νῶϊν δ᾽ εὐίπτην, ἐπὶ τ᾽ ἔφατ᾽, ἐκ τ᾽ ὀνόμαζεν,
Ἀνάσσω ὕβριν ἔχων κακομήχανε, καὶ δέ σε φασὶν
Ἐν δήμῳ Ἰθάκης μετ᾽ ὁμήλικας ἔμμεν ἄριστον
Βουλῇ καὶ μύθοισι. σὺ δ᾽ οὐκ ἄρα τοῖός ἔησθα.
Μάργε, τίη δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
Ῥάπτεις, οὐδ᾽ ἐλεαίρεις ἱκέτας ἐμπάζεαι οἷσιν ἄρα Ζεὺς
Μάρτυρ᾽; οὐδ᾽ ὅσιον κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
Ἦ οὐκ οἶσθ᾽ ὅτε πατὴρ σεῖο κατὰ δῆμον ἐβήσετο φεύγων
Δῆμον ὑποδδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην,
Οὕνεκα ληϊστῆρσιν ἐπιστρώτοισι Ταφίοισιν

Ἦκα-

Ipſumque vivere & habere paterna omnia,
Ne ei opes deinceps affatim animo dulces comedamus
Hic congregati, ſed ex domo unuſquiſque
Petat uxorem dotibus quærens: illa vero poſtea
Nubat ei qui plurima dabit & fatalis veniet.
Sic dixit. hi autem omnes muti erant ſilentio.
His autem Amphinomus concionatus eſt & dixit,
Niſi illuſtris filius Aretiadæ regis,
Qui ex Dulichio divite frumenti & herboſa
Dux erat procis: maxime autem Penelopæ
Placebat verbis. mente enim utebatur bona.
Qui ipſis bene cupiens concionatus eſt dixit.
O amici, non ego interficere velim
Telemachum: arduum enim genus regium eſt
Interficere. ſed primum deorum interrogemus conſilia.
Si quidem laudabunt Jovis magni jura,
Ipſeque interficiam, alioſque omnes jubebo:
Sin avertant dii, quieſcere ſuadeo.
Sic dixit Amphinomus. illis autem placuit ſermo:
Statim poſtea ſurgentes ibant domum in Ulyſſis,
Venientes autem ſedebant in politis ſedibus.
Alia autem rurſus excogitavit prudens Penelope,
Procis apparere violenta contumelia inſtructis:
Audiverat enim ſui filii in domibus mortem.
Præco enim ei dixerat Medon, qui audiverat conſilia.
Perrexit autem ire in domum cum famulis mulieribus.
Sed quando jam ad procos venit divina mulierum,
Stetit apud poſtem domus ornate factæ,
Genis obtendens ſplendida redimicula.
Antinoum autem increpavit, verbumque dixit, ac compellavit:
Antinoe contumelia inſtructe, male cogitans, atqui te ajunt
In populo Ithacæ inter coævos eſſe optimum
Conſilio & verbis. tu vero haud talis es.
Inſane: cur autem tu Telemacho cædemque mortemque
Suis, neque ſupplices curas quibus nimirum Jupiter
Teſtis? neque pium eſt mala fuere alterum alteri.
An neſcis quando huc pater tuus venit fugiens
Populum veritus? etenim iratus erat valde,
Quoniam latrones inſequens Taphios

Ἦκαχε Θεσπρωτὰς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν·
Τόν ῥ' ἔθελον φθῖσαι, καὶ ἀποῤῥαῖσαι φίλον ἦτορ,
Ἠδὲ κατὰ ζωλὼ φαγέειν μενοεικέα πολλά·
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔχεθεν ἱεμένους περ.
Τῷ νῦν οἶκον ἄπιμον ἔδεις, μνᾶᾳ δὲ γυναῖκα,
Παῖδά τ' ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις.
Ἀλλά σε παύσασθαι κέλομαι, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἀντίον ηὔδα·
Κέρη Ἰκαρίοιο περίφρον Πηνελόπεια,
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μεταὶ φρεσὶ σῇσι μελόντων·
Οὐκ ἔστ' οὔτ' ἀνὴρ, οὐδ' ἔσεται, οὐδὲ γένηται,
Ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῷ υἱεῖ χεῖρας ἐποίσει
Ζώοντός γ' ἐμέδεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
Ὧδέ γὰρ ἐξερέω, καὶ μὶν τετελεσμένον ἔσται·
Αἰψά οἱ αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ
Ἡμετέρῳ· ἐπεὶ καὶ ἐμὲ πολίπορθος Ὀδυσεὺς
Πολλάκι γόνασιν οἷσιν ἐφεσσάμενος, κρέας ὀπτὸν
Ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέσχέ τε οἶνον ἐρυθρόν.
Τῷ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν
Ἀνδρῶν· ἀδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
Ἔκ γε μνηστήρων· θεὸν δ' ἂν ἔς' ἀλέασθαι.
Ὣς φάτο δαρσυμένων, τῷ δ' ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
Ἡ μὲν ἄρ' εἰσαναβᾶσ' ὑπερῴϊα σιγαλόεντα,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν· ὄφρά οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἑσπέριος δ' Ὀδυσῆι καὶ υἱεῖ δῖος ὑφορβὸς
Ἦλυθεν· οἱ δ' ἄρα δόρπον ἐπισσάδον ὠπλίζοντο,
Συῶ ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον. αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
Ῥάβδῳ πεπλήγυῖα, πάλιν ποίησε γέροντα·
Λυγρὰ δὲ εἵματα ἕσσε περὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
Γνοίη ἐσάντα ἰδών, καὶ ἐχέφρασι Πηνελοπείῃ
Ἔλθοι ἀπαγγέλλων, μηδὲ φρεσὶν εἰρύσαιτο·
Τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἦλθες δῖ' Εὔμαιε· τί δὴ κλέος ἔς' ἀνὰ ἄστυ;
Ἦ ῥ' ἤδη μνηστῆρες ἀγλαόρρεες ἔνδον ἔασιν
Ἔκ λόχου; ἢ ἔτι μ' αὖτ' εἰρύαται οἴκαδ' ἰόντα;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα·
Οὐκ ἐμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,

Ἄστυ

Læserat Thesprotos, qui nobis conjuncti erant:
Illum nempe volebant perdere, & destruere ejus cor,
Et victum consumere dulcem plurimum:
Sed Ulysses arcebat & prohibebat licet cupientes.
Hujus nunc domum ingloriam comedis, ambisque uxorem,
Filiumque interficis, me autem valde contristas.
Sed te desinere jubeo, & hortari alios.
Illam contra Eurymachus Polybi filius alloquebatur:
Filia Icarii prudens Penelope,
Confide, ne tibi hæc in animo tuo curæ sint.
Non est hic vir, neque erit neque sit,
Qui Telemacho tuo filio manus inferat
Vivente, quidem me & in terra vidente,
Sic enim edico, idque perfectum erit,
Statim ejus sanguis niger fluet circum lanceam
Nostram: postquam & mihi urbium populator Ulysses
Sæpe genibus suis impositio, carnem assatam
In manibus posuit, præbuitque vinum rubrum.
Ideo mihi Telemachus omnium multo amicissimus est
Virorum: neque ipsum mortem timere jubeo
A procis. Divinitus autem *quæ veniunt* non licet effugere:
Sic dixit confirmans, illi tamen parabat ipse mortem.
Illa igitur conscensis cœnaculis stupendis,
Flebat postea Ulyssem dilectum maritum: donec ei somnum
Dulcem in palpebris posuit cæsia Minerva.
Vespertinus autem Ulysse & filio divinus subulcus
Venit: hi autem cœnam scite parabant,
Sue mactato anniculo. at Minerva
Prope stans Laertiadem Ulyssem
Virga percutiens, iterum fecit senem:
Turpes autem vestes induit circum corpus, ne ipsum subulcus
Cognosceret indutum intuens & prudenti Penelopæ
Iret nunciatum, neque mente contineret:
Hunc & Telemachus prior verbis allocutus est:
Venisti divine Eumæe: quænam fama est in urbe?
Num jam proci superbi intus sunt
Ex insidiis? an adhuc me rursus observant domum euntem?
Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
Non fuit mihi curæ hæc inquirere & interrogare.

Ἄσυ καταβλώσκοντα, πάχισά με θυμὸς ἄνωγεν,
Ἀγγελίῃ εἰπόντα, πάλιν ὁδὸν ἀπονέεσθαι.
Ὡμήρησε δέ μοι παρ' ἑταίρων ἄγγελος ὠκὺς
Κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
Ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα, τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Ἤδη ὑπὲρ πόλιος ὅδι Ἑρμαῖος λόφος ἐστὶν,
Ἥα νέων, ὅτε νῆα δολῳ ἰδόμῃν καταῦσαι
Εἰς λιμένι ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ·
Βιβρῴδει δὲ σάκεσι κῆ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Καὶ σφέας ὠίσθη τὸν ἔμμεναι· οὐδέ τι οἶδα.
Ὣς φάτο. μείδησεν δ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,
Εἰς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδών. ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἂρ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος κῆ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Δὴ τότε κοιμήσαντο, κῆ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ρ. Ρ'ΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Εἰς τὴν πόλιν ἐλθὼν Τηλέμαχος διηγεῖται τῇ μητρὶ Πηνελόπῃ τὰς ἀποδημίας τὰ κεφάλαια. ὕστερον δὲ Ὀδυσσεὺς ἀχθεὶς ὑπὸ τῶν Εὐμαίου εἰς Ἰθάκην ἀπὸ τῶν ἀγρῶν, εἰς τὸ συμπόσιον τῶν μνηστήρων εἰσέρχεται. ὁ δὲ ποιητὴς ἀπαγγέλλει πῶς ὁ κύων ἀναγνωρίζει τὸν δεσπότην· κῆ ὡς Εὔμαιος μὲν εἰς τοὺς ἀγροὺς ὑποστρέφει, Ὀδυσσεὺς δὲ ἐν αὐτοῖς μένει.

Ρ'ῶ βάλες αἰπόλε τε μνηστήρ τε κύων ὃν ἀνέγνω.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἑδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει,
Ἄσυδε ἰέμενος, κῆ ἑὸν προσέειπε συβώτην·
Ἄστ' ἦτοι μὲν ἐγὼν ἂμ' ἐς πόλιν, ὄφρά με μήτηρ
Ὄψεται· (ἐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι ὀΐω
Κλαυθμῷ τε στυγερῷ γόῳ τε δακρυόεντι,

Πεί-

Per urbem incedentem citiſſime me animus juſſit,
Nuncio indicato, rurſus huc redire.
In unum conveniebat autem mecum a ſociis nuntius velox
Præco, qui ſcilicet primus verbum tuæ matri dixit.
Aliud autem tibi hoc novi, hoc enim vidi oculis,
Jam ſuper urbe ubi Mercurialis collis eſt,
Eram iens, quando navem velocem vidi devenientem
In portum noſtrum: multi autem erant viri in ipſa:
Onuſta erat autem ſcutis & lanceis ancipitibus.
Et ipſos putabam illos eſſe: neque quicquam ſcio.
Sic dixit. ſubriſit autem ſacra vis Telemachi,
In patrem oculis aſpiciens: vitavit autem ſubulcum.
Hi poſtquam igitur ceſſarunt a labore, paraveruntque convivium,
Convivati ſunt: neque animus indigebat convivio æquali.
At poſtquam potus & cibi amorem emiſerunt,
Tunc nimirum cubitum iverunt, & ſomni donum ceperunt,

ODYSSEÆ HOMERI XVII.

LIBRI

Argumentum.

IN urbem cum veniſſet Telemachus, enarrat matri Penelopæ peregrinationis capita. Poſtea Ulyſſes ductus ab Eumæo in Ithacam ex agris, ad convivium Procorum ingreditur. Poeta autem refert quomodo canis agnoſcat dominum: quodque Eumæus in agros revertitur, Ulyſſes autem inter ipſos manet.

P. Percuſſiſti caprarieque proceque canis quem cognovit.

QUando jam matutinâ apparuit roſea aurora,
Tunc ſcilicet ſub pedibus ligavit pulchra calceamenta
Telemachus dilectus filius Ulyſſis divini:
Cepit autem fortem lanceam, quæ ejus palmis apta erat,
In urbem iturus, & ſuum allocutus eſt ſubulcum:
Frater ſenex, equidem vado in urbem, ut me mater
Videat: (non enim ipſam ante ceſſaturam puto
A fletuque odioſo luctuque lacrymoſo,

Περὶ γ' αὐτὸν μ' ἐσίδηται) ἀτὰρ σοί γ' ὧδ' ἐπιτέλλω,
Τὸν ξεῖνον δύσμορον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι
Δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ ὅς κ' ἐθέλῃσι
Πύργον ἂν κοτύλην. ἐμὲ δ' ὅππως ἐσὶν ἅπαντες
Ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
Ὃ ξεῖνε δ' εἴπερ μάλα μιμνίσκει, ἄλγιον αὐτῷ
Ἔσσεται. ἢ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι,
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
Πτωχῷ βέλτιόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ' ἀγρούς
Δαῖτα πτωχεύειν. δώσει δέ μοι ὅς κε θέλῃσιν.
Οὐ γὰρ ἐπὶ σαθμοῖσι μένειν ἔτι πλίκος εἰμί,
Ὥς τ' ἐπιτειλαμένῳ σημαίνοντι πάντα πιθέσθαι.
Ἀλλ' ἔρχευ· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὄδε ὃν σὺ κελεύεις,
Αὐτάρ ἐπεί κε πυρὸς θερέω, ἁλέη τε γένηται.
Αἰνῶς γὰρ πάσδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
Σῆμβρη ὑπηοίη. ἔκαθεν δέ τοι ἄστυ φατ' εἶναι.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ διὰ σαθμοῖο βεβήκει,
Κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς· κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
Ἔγχος μέν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
Αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν, κῆ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
Τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
Κώεα κατορνῦσα θρόνοις ἐνὶ δαιδαλέοισι·
Ἆκρυσε δ' ἔπιπτε ἰδοῦσ' κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
Δμῳαὶ Ὀδυσῆος παλαίφρονος ἠγερέθοντο,
Καὶ κώεον ἀγαπάζομέναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
Ἦλθε δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠδὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Ἀμφὶ δὲ παιδ' φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα.
Κῦσε δέ μιν κεφαλὴν καὶ ἄμφω φάεα καλά,
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἦλθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος· οὔ σέ τ' ἔγωγε
Ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηὶ Πύλονδε
Λάθρη ἐμεῦ ἀέκητι φίλην μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
Ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἴδῃσαι ὀπωπῆς.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μῆτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
Ἐν στήθεσσιν ὄρινε, φυγόντι περ αἰπὺ ὄλεθρον,

Α'Ψ'

Priusquam ipsum me inspiciat) sed tibi sic injungo:
Hunc hospitem infelicem duc in urbem, ut illic
Cibum mendicet: dabit autem ei quicunque voluerit
Panem & poculum. mihi autem haudquaquam licet omnes
Homines tolerare, habentem quidem dolores animo.
Hic hospes autem si valde iratcetur, gravius ipsi
Erit. certe mihi amicum est vera loqui.
Hunc autem allocutus est prudens Ulysses:
O amice, neque tibi ipse detineri cupio.
Mendico melius est in urbe quam in agris
Cibum mendicare. dabit autem mihi quicumque voluerit.
Non enim ut apud stabula maneam amplius ea ætate sum,
Ut imperanti rectori in omnibus paream.
Sed vade: me autem ducet vir hic quem tu jubes,
Statim postquam igne caluero, calorque fuerit.
Graviter enim hæc vestimenta habeo mala: ne me conficiat
Ros matutinus. procul autem urbem dicitis esse.
Sic dixit. Telemachus autem per stabulum ibat,
Velociter pedibus procedens: mala autem procis plantabat:
Sed postquam pervenit ad domos bene habitatas,
Lanceam quidem posuit ferens ad columnam longam,
Ipse autem intro ivit, & transivit lapideum limen.
Hunc autem multo prima vidit nutrix Euryclea,
Pelles sternens sedibus in affabre factis:
Lacrymans autem postea obviam ibat: circumque aliæ
Ancillæ Ulyssis patientis congregabantur,
Et osculabantur amplectentes caputque & humeros.
Ipsa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ similis & aureæ Veneri.
Circum autem filium dilectum jecit brachia lacrymans.
Osculataque est ejus caput & ambo lumina pulchra,
Et flens verbis velocibus alloquebatur:
Venisti Telemache dulce lumen. haud te ego quidem
Visuram autumabam, postquam iveras nave in Pylum
Clam meis ingratiis dilecti ad patris auditionem.
Sed age mihi narra quidnam tibi contigerit videre.
Illam contra Telemachus prudens alloquebatur:
Mater mea, ne mihi luctum excita, neque mihi cor
In pectoribus commove, elapso licet ex perniciali exitio.

Ἀλλ' ὑδρωμένη, καθαρὰ χροὶ εἵματ' ἑλοῦσα,
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
Ῥέξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς ἄνπαυμα ἔργα τελέσσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορὴνδε ἐλάσσομαι, ὄφρα καλέσσω
Ξεῖνον ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο δῶρα κιόντι.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρόπεμπα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι·
Πείραιον δέ μιν ἰδώγεα πρυτὶ οἶκον ἄγοντα
Ἐνδυκέως φιλέειν καὶ πέμπειν εἰσόκεν ἔλθω.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν. τῷ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Ἡ δ' ὑδρωμένη, καθαρὰ χροὶ εἵματ' ἑλοῦσα,
Εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
Ῥέξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς ἄνπαυμα ἔργα τελέσσῃ.
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
Ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷγε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο·
Θαυμάσιον δ' ἄρα τῷγε χάρην κατέχυδεν Ἀθήνη·
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
Ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγλαόρες ἠγερέθοντο
Ἔσθλ' ἀγορεύοντες κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
Αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πυκνὰ ὅμιλον,
Ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἦεν ἢ Ἄνθιφος ἠὲ Ἁλιθέρσης,
Οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοι ἦσαν ἑταῖροι,
Ἔνθα καθέζετ' ἰών· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
Ταῖς δ' ἐπὶ Πείραιϐ δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν,
Ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔπι δηὶ
Τηλέμαχος ξείνοιο ἑκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη·
Τὸν ῥ' Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Τηλέμαχ', αἶψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας,
Ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω ἃ τοι Μενέλαος ἔδωκε.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Πείραι', ἀ γάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσαι πάλε ἔργα·
Εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγλαόρες ἐν μεγάροισι
Λάθρη κτείναντες, πατρώϊα πάντα δάσονται,
Αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἤ τινα τῶνδε·
Εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
Δὴν τότε μοι χαίροντα φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.
Ὣς εἰπὼν, ξεῖνον ταλαπείριον ἦγεν ἐς οἶκον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
Χλαῖναν μὲν κατέθεντο παπὶ κλισμούς τε θρόνους τε.

Ἐς

Sed lota, puras corpori veſtes ſumens,
In ſuperiora ædium aſcendens cum ſervientibus mulieribus,
Vove omnibus diis perfectas hecatombas
Te ſacrificaturam, ſicubi Jupiter repenſa facta reddat.
At ego *ad* concionem ibo, ut vocem
Hoſpitem, qui me illinc ſimul ſecutus eſt huc venientem.
Illum quidem ego præmiſeram cum divinis ſociis:
Piræum autem ipſum juſſi ad domum ducentem
Studioſe tractare & honorare donec veniſſem.
Sic locutus eſt. illi *quaſi* impennatum *haud evolavit* verbum.
Ipſaque lota, puras corpori veſtes ſumens,
Vovit omnibus diis perfectas hecatombas
Se ſacrificaturam, ſicubi Jupiter remuneratoria opera perfeciſſet.
Telemachus autem poſtea ex domo ivit
Lanceam habens: ſimul eum canes pedibus veloces ſequebantur.
Divinam autem illi gratiam offudit Minerva:
Eumque omnes populi incedentem admirabantur.
Circum autem ipſum proci ſuperbi congregati ſunt
Bona dicentes, mala autem mentibus penitus cogitabant.
At is horum quidem poſtea declinabat multam turbam:
Aſt ubi Mentor ſedebat & Antiphus & Halitherſes,
Qui ei a principio paterni erant ſocii,
Illic ſedit iens: hi autem interrogabant ſingula.
Ad hos autem Piræus lancea inclytus prope venit,
Hoſpitem ducens ad concionem per urbem. neque adhuc diu
Telemachus ab hoſpite longe verſus eſt, ſed aſtitit:
Quem & Piræus prior ſermone alloquebatur:
Telemache, ſtatim jube *ire* meam ad domum mulieres,
Ut tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Piræe, non enim ſcimus quomodo erunt hæc opera:
Si me proci ſuperbi in domibus
Clam interfecto, paterna omnia divident,
Ipſum habentem te malo frui quam aliquem horum:
Sin ego his cædem & mortem patravero,
Tunc mihi gaudenti portato ad domos gaudens.
Sic locutus, hoſpitem calamitoſum duxit in domum.
At poſtquam pervenerunt ad domos bene habitatas,
Lænam depoſuerunt in lectiſque ſoliiſque:

In-

Ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες εὐξέστας λόεσαντο.
Τὼς δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λόεσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ἕλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
Ἐκ ῥ' ἀσαμίνθων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι καθίζον.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχλυε φέρουσα,
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πολλὰ ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Μήτηρ δ' ἀντίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
Κλισμῷ κεκλιμένη, λεπτὰ ἠλάκατα τροφόωσα.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον,
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχ', ἦτοι ἐγὼν ὑπερῴϊον εἰσαναβᾶσα
Δέξομαι εἰς ὄνιλον ἥ μοι στονόεσσα πέτυκται,
Αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι περφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
Ὤχεθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐδέ μοι ἔτλης
Πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγλώορας εἰς τόδε δῶμα,
Νόστον σὸν πατρὸς σάφα εἰπέμεν ἔμπα ἄκουσας.
Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι μῆτερ ἀληθείῃ καταλέξω·
Ὤχόμεθ' ἐς τε Πύλον καὶ Νέστορα ποιμένα λαῶν,
Δεξάμενος δέ μ' ἐκεῖνος εὖ ὑψηλοῖσι δόμοισιν,
Ἐνδυκέως ἐφίλει, ὡσεί τε πατὴρ ἑὸν υἱὸν
Ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν, ὣς ἐμὲ κεῖνος
Ἐνδυκέως ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισι.
Αὐτὰρ Ὀδυσῆος παλαίφρονος ὔπποτ' ἔφασκε
Ζωὸς ἠδὲ θανόντος ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι,
Ἀλλά μ' ἐς Ἀτρείδην δουρικλυτὸν Μενέλαον
Ἵπποισι πρύμνησι καὶ ἄρμασι κοσμητοῖσιν.
Ἔνθ' ἴδον Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητα μόγησαν.
Εἴρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Ὅττῳ χρηίζων ἱκόμην Λακεδαίμονα δῖαν.
Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα·
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ πρετερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
Ἤθελον εὐνηθῆναι ἀναλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.

Ὡς

Inque labra ingressi bene polita lavati sunt.
Hos autem postquam famulæ lavarunt & unxerunt oleo,
Circumque lænas convolubiles jecerunt & tunicas,
Ex balneo egressi in sedibus sederunt.
Aquam autem serva gutturnio infundebat ferens,
Pulchro, aureo, super argenteo lebete,
Ad lavandum: juxta autem politam explicuit mensam.
Panem autem pudica proma appositit portans,
Escas multas imponens, gratificans de præsentibus.
Mater autem ex adverso sedit ad postem domus,
Sellæ fulta, tenuia pensa versans.
Illi autem in cibos paratos appositos manus porrigebant,
At postquam potus & cibi amorem emiserunt,
His sermones occepit prudens Penelope:
Telemache, equidem ego in superiora domus ascendens
Cubabo in lectum qui mihi luctuosus est,
Semper lacrymis meis irrigatus, ex quo Ulysses
Abiit cum Atridis ad Ilium: neque mihi sustinuisti
Antequam venirent proci superbi in hanc domum,
Reditum tui patris aperte dicere sicubi audivisti.
Illam contra Telemachus prudens alloquebatur:
Enimvero ego tibi mater veritatem narrabo:
Ivimus inque Pylum & ad Nestorem pastorem populorum.
Excipiens autem me ille in altis domibus,
Amantissime tractavit, tanquam pater suum filium
Reversum longo post tempore recens aliunde, sic me ille
Studiose curavit cum filiis gloriosis,
At Ulyssem miserum nunquam ajebat
Vivum neque mortuum ex terrestrium ullo *se* audivisse,
Sed me ad Atridem lancea inclytum Menelaum
Cum equis misit & curribus conglutinatis.
Ubi vidi Argivam Helenam, cujus causa multi
Argivi Trojanique deorum voluntate laboraverunt.
Interrogabat autem statim postea prælio strenuus Menelaus
Cujus *rei* indigens venisses *in* Lacedæmonem divinam.
At ego ei omnem veritatem dixi.
Et tunc scilicet me verbis excipiens alloquebatur:
Papæ, utique valde fortis viri in lecto
Voluerunt dormire imbelles ipsi cum sint,

Si-

Ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφον κραιπνοῖο λέοντος
Νεβρὼς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνὰς,
Κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
Βοσκομένη, ὁ δέ τ' ὦκα ἐλὼ εἰσήλυθεν ἀγλαὸ,
Ἀμφοτέροισι δὲ οἷσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
Ὡς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
Αἶ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Τοῖόν ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
Ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀνασσὰς,
Καδδ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·
Τοῖόν ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς.
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ταῦτα δ' ἃ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
Ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω.
Ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,
Ὧν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
Φῆ μιν ὅδ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατερὰ ἄλγε' ἔχοντα,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκῃ
Γάμεῖ· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι·
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, καὶ ἑταῖροι
Οἵ κέ μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Ὡς ἔφατ' Ἀτρείδης δερκλυτὸς Μενέλαος.
Ταῦτα πεπυθόμενος νεόμην· ἔδοσαν δέ μοι ἔρον
Ἀθάνατοι, οἱ μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ὡς φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέπειτα Θεοκλύμενος θεοειδὴς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Ἦλθε δ' ὅ γε σάφα οἶδεν· ἐμεῖο δὲ σιγάζεσθε μῦθον·
Ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω·
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
Ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
Ὡς ἦτοι Ὀδυσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ
Ἧμενος ἢ ἕρπων, πάντα πλαζόμενος κακὰ ἔργα,
Εἰσὶν, ἅτε μνηστῆρσι κακὸν μήδοντα φυτεύει.
Τοῖον ἐγὼν οἰωνὸν ἐϋσσέλμῳ ἐπὶ νηὸς
Ἧμενος ἐφρασάμην, καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνεον.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια.
Αἲ γὰρ τῶτο ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
Τῷ κε πάχα γνοίης φιλότητά τε πολλὰ τε δῶρα

165 Ἐξ

Sicut quando in arbuſto cerva fortis leonis
Hinnulis cubitum poſitis recens natis lactentibus,
Saltus inquirit & valles herboſas
Paſcens, hic autem poſtea ſuum ingreditur in cubile,
Ambobuſque illis ingratam mortem infert:
Sic Ulyſſes illis ingratam mortem inferet.
Utinam enim o Jupiter pater, & Minerva & Apollo,
Talem ſe ferens qualis olim bene ædificata in Lesbo
Ex provocatione cum Philomelide luctatus eſt ſurgens,
Dejecitque fortiter, gaviſi ſunt autem omnes Achivi:
Talem ſe ferens *utinam* cum procis verſaretur Ulyſſes.
Omnes brevis ævi fierent & amararum nuptiarum.
Hæc autem quæ me interrogas & precaris, haud ego
Alia præter *verum* dicam declinando, neque decipiam.
Sed quæ quidem mihi dixit ſenex marinus verax,
Horum nullum tibi ego occultabo verbum neque abſcondam.
Ajebat ipſum is in inſula *ſe* vidiſſe duros dolores habentem,
Nymphæ in domibus Calypſus, quæ ipſum coactu
Tenet: is autem non poteſt ſuam in patriam terram venire.
Non enim ei adſunt naves remigabiles, & ſocii
Qui etiam ipſum mittant ſuper lata dorſa maris.
Sic ait Atrides lancea inclytus Menelaus.
His perfectis redii: dederunt autem mihi ventum
Immortales, qui me ocyus dilectam in patriam miſerunt.
Sic dixit. illi autem animum in pectoribus movit.
Poſt hæc vero etiam locutus eſt Theoclymenus divinus:
O uxor venerabilis Laertiadæ Ulyſſis,
Equidem iſte non aperte ſcit: meo autem attende ſermoni:
Vere enim tibi vaticinabor, neque occultabo:
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hoſpitaliſque menſa,
Domuſque Ulyſſis ſtrenui *in* quam adveni,
Quod equidem Ulyſſes jam in patria terra
Sedens vel ſerpens, hæc audiens mala facinora,
Eſt, at procis malum omnibus molitur.
Tale augurium ego bene tabulata in navi
Sedens obſervavi, & Telemacho clamavi.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Utinam hoc hoſpes verbum perfectum ſit:
Ideo cito cognoſceres amicitiamque multaque dona

Ex

Ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε σὺν ἀντόμενον μακάρεσσι
Ὣς οἱ μὲν ποιοῦσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Μνησῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσῆϊ μεγάροιο
Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες
Ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δειπνησὸς ἔην, καὶ ἐπήλυθε μῆλα
Πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον οἵ τοπάρος περ,
Καὶ τότε δή σφιν ἔειπε Μέδων, (ὃς γάρ ῥα μάλιστα
Ἥνδανε κηρύκων, καί σφιν παρεγίνετο δαιτί)
Κοῦροι, ἐπειδὴ πάντες ἐτέρφθητε φρένα δαῖτι,
Ἔρχεσθε πρὸς δώματ', ἵν' αὖτως ὡμεθα δαῖτα,
Οὐ μὲν γάρ τι χέρειον αὐὼρη δεῖπνον ἑλέσθαι.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν, πείθοντό τε μύθῳ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
Οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας·
Ἱέρευον δὲ σύας σίαλος καὶ βοῦν ἀγελαίην,
Δαῖτ' αὐτωμένοι. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
Ὦτρυνον Ὀδυσεύς τ' ἰέναι καὶ δῖος ὑφορβός.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δ' ἤπειτα πόλινδ' ἰέναι μενεαίνεις
Σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός; ἦ σ' ἂν ἔγωγε
Αὐτῇ βουλοίμην σατμῶν ῥυπᾶρα γενέσθαι
Ἀλλὰ τὸν αἰδέσμαι, καὶ δείδιε μή μοι ὀπίσσω
Νεικείῃ. χαλεποὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί·
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν. δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
Ἡμάρ, ἀπὸρ πέλεται τοι ποτὶ ἕσπερα ῥίγιον ἔσαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσεύς·
Γιγνώσκω, φρονέω· πάντ' γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἴομεν· σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
Δός δέ μοι εἰ πρόθι ποι ῥόπαλον τετμημένον ἐστίν,
Σκηρίπτεσθ' ἐπεὶ φάτ' ἀεισφαλὲς ἔμμεναι ὁδόν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλετο πήρην·
Πυκνὰ ῥωγαλέην· σὺν δὲ τρόφις ἦεν ἀορτήρ.
Εὖμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
Τὼ βήτην. σατμὸν δὲ κύες καὶ βώτορες ἀνδρὲς
Ῥύατ' ὄπισθε μένοντες. ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἄνακτα
Πτωχῷ λιγαλέῳ εἰκαλίγιον ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.

Ἀλλ'

Ex me, ut aliquis te occurrens beatum prædicaret.
  Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
Proci autem ante Ulyssis domum
Discis delectabantur & tragulis mittendis
In præparato pavimento, ubi antea contumeliam exercuerant.
Sed quando jam prandendi tempus erat, & advenerunt oves
Undique ex agris, hi autem agebant *eas* qui antea,
Tunc ipsis dixit Medon, (hic enim maxime
Placebat præconum, & ipsis aderat convivio)
  Juvenes, postquam jam omnes delectati estis mente certaminibus,
Ite ad domos, ut paremus convivium.
Non enim malum est suo tempore prandium capere.
  Sic ait. illi autem surgentes ibant, obtemperabantque sermoni.
At postquam venerunt in domos bene habitatas,
Lænas quidem deposuerunt in sedibus thronisque,
Ipsi autem sacrificaverunt oves magnas & pingues capras:
Sacrificaverunt autem sues pingues & bovem armentalem,
Convivium parantes. hi autem ex agro ad urbem
Contendebant Ulyssesque ire & divinus subulcus.
Post hæc autem sermones occepit subulcus princeps virorum:
  Hospes, quoniam postea in urbem ire cupis
Hodie, sicut jussit dominus meus, certe te ego
Hic vellem stabulorum custodem fieri:
Sed vereor & timeo ne me postea
Objurget. difficiles enim dominorum sunt minæ.
Sed age nunc eamus. jam enim processit maxime
Dies, at mox ad vesperam frigidius erit.
  Illum respondens alloquebatur prudens Ulysses:
Cognosco, mente teneo: hæc jam intelligenti præcipis.
Sed eamus: tu autem deinde plane duc.
Da autem mihi sicubi baculum incisum est,
Ad innitendum, quoniam dicitis valde difficilem esse viam.
  Dixit, & circum humeros turpem jecit peram
Multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
Eumæus autem ei baculum animo *ejus* gratum dedit.
Hi ibant. stabulum autem canes & pastores viri
Custodiebant a tergo manentes. hic autem in urbem duxit regem
Mendico misero similem & seni,
Fulcientem *se*: illeque turpi circum corpus amictu amictus erat.

Sed

Α'λλ' ὅτε δὴ τείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
Ἀστῶ ἐγγὺς ἔσαν, ἧ ἐπὶ κρηθμὸν ἀφίκοντο
Τυκτὴν, καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
Τὴν ποίησ' Ἰθακῶ ἧ Νήριτῶ ἠδὲ Πολύκτωρ·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' αἰγείρων ὑδατοτρεφέων ἴλη ἄλσῶ
Πάντοσε κυκλοτερὲς, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
Τ'φόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο,
Νυμφάων. ὅθι πάντες ἐπιρρέζεσκον ὁδῖται·
Ἔνθά σφεας ἐκίχαν' υἱὸς Δολίοιο Μελανθὼς,
Αἶγας ἄγων αἷ πᾶσι μετέπρεπον ἀιπολίοισι,
Δεῖπνον μνηστῆρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες.
Τὼς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν, ἔπῶ τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε
Ἐκπάγλον ἧ ἀεικές· (ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆῶ)
Νῦῦ μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει·
Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
Πῆ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις ἀμέγαρτε συβῶτα,
Πωχὸν ἀνιηρὸν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα;
Ὅς πολλῆσι φλιῆσι παρεστὰς φλίψεται ὦμους,
Αἰτίζων ἀκόλους, ἐκ ἄορας ἠδὲ λέβητας.
Τόν κ' ἐγὼ μοι δοίης σαδμῶν ῥυτῆρα γενέσθαι,
Σηκοκόρον τ' ἔμεναι, θαλόν τ' ἐείφοισι φορῆσαι,
Καί κεν ὀρὸν πίνων, μεγάλῳ ἐπιγυιάδι θείῳ.
Α'λλ' ἐπεὶ ἦν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, ἐκ ἐθελήσει
Ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
Βούλεται αἰτίζων βόσκειν ᾧ γαστέρ' ἀνάλτον.
Α'λλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε ἧ τετελεσμένον ἔσται.
Αἴ κ' ἔλθῃ πρὸς δῶματ' Ὀδυσῆῶ θείοιο,
Πολλά οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάων
Πλήσουσ' ἐσταότες, δόμον κάτα βαλλομένοιο.
Ὡς φάτο· ἧ παρελὼν λαὲξ ἔνθορεν ἀφραδέῃσιν
Ἰχίῳ· ἀδέ μιν ἐκτὸς ἐπαρτίτῃ ἐσυφέλιξεν,
Α'λλ' ἔμεν' ἀσφαλέως. ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεὺς,
Ἦ μετὰ ἴξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἕλοιτο,
Ἦ πρὸς γαῖῃ ἐλάσειε κάρη, ἀμφ' ὀδὰς ἀείρας,
Α'λλ' ἐπεπόλμησε, φρεσὶ δ' ἔχετο. τὸν δὲ συβώτης
Νείκεσσεν ἔπτε ἰδὼν· μέγα δ' ὄξατο χεῖρας ἀνασχών,
Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διός, αἴ ποτ' Ὀδυσσεὺς
Τμὴ ὑπὶ μηρὶ ἔκηε καλύψας πίονι δημῷ
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρηήνατ' ἐέλδωρ,

Ὡς

Sed quando jam euntes viam per aſperam
Urbem prope erant, & ad fontem pervenerant
Structum, pulchre fluentem, unde aquabantur cives,
Quem fecerat Ithacus & Neritus & Polyctor:
Circum autem alnorum aquaticarum erat nemus
Undique rotundum, frigida autem defluebat aqua
Alte ex petra: ara autem deſuper facta erat
Nympharum, ubi omnes ſacrificabant viatores:
Illic ipſos invenit filius Doli Melantheus,
Capras agens quæ omnibus antecellebant gregibus,
Prandium procis: duo autem ſimul ſequebantur paſtores.
Illos autem intuitus objurgavit, verbumque dixit, & prolocutus eſt
Minax & contumelioſum: (movit autem cor Ulyſſis)
Nunc quidem omnino malus malum ducit:
Ut ſemper ſimilem ducit Deus ad ſimilem.
Quo jam hunc ſectatorem epularum ducis invidende ſubulce
Mendicum moleſtum conviviorum perniciem?
Qui multis poſtibus aſtans atteret humeros,
Petens fruſta, non enſes neque lebetes.
Hunc ſi mihi dares ſtabulorum cuſtodem fieri,
Cortis purgator ut ſit, frondemque hædis ferat,
Equidem ſerum bibens, magnum femur *ſuum* efficeret.
Sed quoniam facinora mala didicit, non volet
Opus adire, ſed tremulus reptans per populum
Vult mendicando paſcere ſuum ventrem inſatiabilem.
Sed tibi edico, quod & perfectum erit:
Si iverit ad domos Ulyſſis divini,
Multa ei circum caput ſcabella virorum ex manibus
Latera deterent per domum percuſſo.
Sic dixit, & accedens calce inſultavit inſipientia
Coxæ: neque ipſum extra viam excuſſit,
Sed manſit firme. cogitavit autem Ulyſſes,
An irruens baculo animam eriperet ei,
An ad terram dejiceret caput, ad ſolum extollens,
Sed duravit, animumque cohibuit. illum autem ſubulcus
Increpuit contra intuitus: valde autem precatus eſt manus tollens:
Nymphæ fontanæ, filiæ Jovis, ſi unquam Ulyſſes
Vobis femora combuſſit cooperiens pingui adipe
Agnorum & hædorum, hoc mihi perficite votum,

Ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
Τῷ κέ οἱ ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἀπάσας,
Τὰς νῶϊ ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
Ἄεσυ κάτ· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Ὤ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς,
Τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς εὐσσέλμοιο μελαίνης
Ἄξω τῶν Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολυὼ ἄλφοι.
Αἴ γὰρ Τηλέμαχον βαλοι ἀργυρόδινος Ἀπόλλων
Σήμερον ἐν μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
Ὡς Ὀδυσῆί γε πηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ὣς εἰπὼν, τὼς μὲν λίπεν αὐτόθι ἦκα κιόντας·
Αὐτὰρ ὁ βῆ· μάλα δ' ὦκα δόμους ἴκανεν ἄνακτος.
Αὐτίκα δ' ἔσω ἶεν, μέτα δὲ μνηστῆρσι κάθιζεν
Ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
Τῷ παρὰ μὲν κρειῶν μοῖραν δέσαν οἱ πονέοντο·
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα
Εἴδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσεὺς θῆς δῖος ὑφορβός
Σπεῖσι ἐρχομένω. περὶ δέ σφεας ἤλυθ' ἰωὴ
Φόρμιγγος γλαφυρῆς. ἀνὰ γὰρ σφίσι βάλλετ' ἀείδειν
Φήμιος. αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην,
Εὖμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
Ῥεῖα δ' ἀείγνωστ' ἐς' θῆ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι.
Ἓξ ἑτέρων ἕτερ' ἐστίν· ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ
Τοίχω θῆ θριγκοῖσι, θύραι δ' ἀργέες εἰσὶ
Δικλίδες· ἦκ ἄν τίς μιν ἀνὴρ ὑπερπλοίσαιτο.
Γιγνώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα πίδενται
Ἀνδρες· ἐπεὶ κνίσση μὲν ἀνιώδην, ἐν δέ τε φόρμιγξ
Ἧπται, ἣ ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρη.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ῥεῖ' ἔγνως· ἐπεὶ οὐδὲ τά τ' ἄλλα πέρ ἐσ' ἀνοήμων.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Ἦ ἐ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους ἐς ναιετάοντας,
Δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' ἔμπροπάροιθε.
Μηδὲ σύ γ' δηθύνειν, μή τίς σ' ἔκποθε νοήσας
Ἢ βάλῃ, ἢ ἐλάσῃ· τάδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Γιγνώσκω, φρονέω· τάγε δὴ φρονέοντα κελεύεις·

Α'λλ'

Ut veniat ille vir, ducatque ipsum deus:
Hoc pacto tibi comtus dissiparet omnes,
Quos nunc protervus fers, vagans semper
Per urbem. at pecudes mali perdunt pastores,
Hunc autem rursus alloquebatur Melanthius caprarius caprarum:
Papæ, quid dixit canis versutias callens,
Hunc aliquando ego in navi bene tabulata nigra
Agam longe ab Ithaca, ut mihi victum multum inveniat.
Utinam enim Telemachum interficiat arcitenens Apollo
Hodie in domibus, vel a procis interficiatur,
Nam Ulyssi quidem procul periit reditus dies.
Sic locutus, hos quidem liquit illic placide euntes:
At ipse ivit: admodum vero celeriter ad domos pervenit heri.
Statim autem introivit, cumque procis sedit
Ex adverso Eurymacho: hunc enim amabat maxime.
Illi quidem carnium partem apposuerunt qui laborabant:
Panem autem verecunda proma apposuit ferens,
Ad comedendum. prope autem Ulysses & divinus subulcus
Steterunt venientes. circum autem ipsos venit sonitus
Citharæ concavæ: etenim illis occeperat canere
Phemius. at ille manum prehendens alloquebatur subulcum:
Eumæe, certe nimis scilicet hæ sunt ædes pulchræ Ulyssis,
Facileque notabiles etiam inter multas visu.
Ex aliis aliæ aptæ sunt: ornatum est autem eis atrium
Muro & septis, januæ autem bene munitæ sunt.
Biſores: haud quisquam eas vir expugnaret.
Cognosco autem quod multi in ipsa convivia instituunt
Viri: quoniam nidor etiam ascendit, & cithara
Sonat, quam convivio dii fecerunt sociam.
Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
Facile nosti: siquidem ne cætera quidem es bardus.
Sed age jam consultemus quomodo erunt hæc opera.
Vel tu primus ingredere domos bene habitatas,
Inferque te procis, ego autem relinquar hic:
Sin vis, remane, ego autem ibo præ:
Neque tu tarda, ne quis te extra conspicatus
Vel percutiat, vel pellat: hæc enim te reputare jubeo.
Huic autem respondit postea pertolerans divinus Ulysses:
Scio, teneo: hæc intelligenti præcipis:

Ἀλλ' ἔρχεο πρόπαροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτῇ·
Οὐ γάρ τι πλήγεων ἀδαήμων, οὐδὲ βολάων.
Τολμήεις μοι θυμὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
Γαστέρα δ' ἄπτως ἐστὶν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν
Οὐλομένῳ, ἢ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι.
Τῆς ἕνεκεν καὶ νῆες ἐΰζυγοι ὁπλίσσονται
Πόντου ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιῶτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἀν δὲ κύων κεφαλὴν τε καὶ οὐατα κείμενος ἔχεν
Ἄργος Ὀδυσῆος πολυκέρδεος, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
Θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
Ὤχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
Αἶγας ἐπ' ἀγροτέρας, ἠδὲ πρόκας, ἠδὲ λαγωούς.
Δὴ τότε κεῖτ' ἀπόδεκτος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἣ οἱ πρόπαροιθε θυράων,
Ἡμιόνων τε βοῶν τε ἁλὶς κέχυτ'· ὄφρ' ἂν ἄγοιεν
Δμῶες Ὀδυσῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες.
Ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος ἐνίπλειος κυνοραιστέων.
Δὴ τότε γ' ὡς ἐνόησεν Ὀδυσσέα ἐγγὺς ἐόντα,
Οὐρῇ μέν ῥ' ὅγ' ἔσηνε, καὶ οὖατα κέββαλεν ἄμφω·
Ἆσσον δ' οὐκ ἔτ' ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος
Ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
Ῥεῖα λαθὼν Εὔμαιον· ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ,
Εὐμαί', ἦ μάλα θαῦμα, κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ·
Καλὸς μὲν δέμας ἐστὶν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα
Εἰ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ἐπὶ εἴδεϊ τῷδε,
Ἦ αὔτως, οἷοί τε τραπεζῆες κύνες ἀνδρῶν
Γίγνονται, ἀγλαΐης δ' ἕνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος.
Εἰ τοῖόσδ' εἴη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα
Οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
Αἶψά κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν.
Οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
Κνώδαλον ὅττι ἴδοιτο· καὶ ἴχνεσι γὰρ περιῄδη·
Νῦν δ' ἔχεται κακότητα, ἄνακτι δὲ οἱ ἄλοχοι πάτρης
Ὤλεσσ'· τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσι.
Δμῶες δ' οὔτ' ἂν μηκέτ' ἐπιφραίσσωσιν ἄνακτες,

Οὐκ

Sed i præ, ego autem relinquar hic:
Non ſum enim plagarum indoctus, neque ictuum.
Patiens mihi animus, quoniam mala multa paſſus ſum
Undis & in bello: cum illis hoc etiam fiat.
Ventrem autem haudquaquam eſt abſcondere cupidum
Perditum, qui multa hominibus dat.
Cujus gratia & naves bene tranſtratæ armantur
Pontum ſuper indomitum, mala inimicis ferentes.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
Surſum autem canis caputque & aures jacens levavit
Argus Ulyſſis calamitoſi, quem quondam ipſe
Nutrierat quidem, neque *tamen* perceperat fructum & uſum:
prius enim in Ilium ſacrum
Iverat. hunc autem antea ducebant juvenes viri
Capras ad ſylveſtres, & cervos, & lepores.
Tunc jacebat neglectus abſente domino,
In multo ſtercore, quod ei ante fores,
Mulorumque boumque affatim fuſum erat: donec auferrent
Servi Ulyſſis nemus magnum ſtercoraturi.
Illic canis jacebat Argus plenus ricinorum.
Ibi tum ut agnovit Ulyſſem prope eſſe,
Cauda quidem hic adulabatur, & aures motabat ambas:
Prope autem non item potuit ſuum dominum
Venire. at iſte eo procul viſo abſterſit lacrymam,
Facile latens Eumæum: ſtatim autem interrogabat verbo:
Eumæe, certe nimis mirum eſt, canis hic jacet in fimo:
Pulcher quidem corpore eſt, at hoc non certo ſcio
An ſcilicet etiam velox fuerit ad currendum cum forma iſta,
An ſecus, quales menſarii canes virorum
Sunt, decoris autem gratia nutriunt domini.
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Et ſane viri canis hic eſt procul mortui.
Si talis eſſet & corpore & operibus,
Qualem ipſum ad Trojam iens reliquit Ulyſſes,
Statim admirareris videns velocitatem & fortitudinem.
Non enim effugiebat profundæ in profunditatibus ſylvæ
Fera, quamcumque viderat: & veſtigiis enim ſciebat:
Nunc autem tenetur malo, dominus autem ejus extra patriam
Periit: hunc autem mulieres negligentes non curant.
Servi autem quando non amplius imperant domini,

Οὐκ ἔτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι.
Ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεύς
Ἀνέρος, ὅστ' ἂν μιν κατὰ δῆλιον ἦμαρ ἕλησιν,
Ὡς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους ἐῢ ναιετάοντας·
Βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς.
Ἄρχον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν μέλαν Θανάτοιο,
Αὐτὰρ ἰδόντ' Ὀδυσῆα ἑκὼν ἐκὼν ἐνὶ αὐτῷ.
Τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
Ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτῃ· ὦκα δ' ἔπειτα
Νεῦσ' ἐπὶ οἱ καλέσας. ὁ δὲ παπτῆνας ἕλε δίφρον
Κείμενον, ἔνθα δὲ δαιτρὸς ἐφίζεσκεν κρέα πολλὰ
Δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα δαινυμένοισιν.
Τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
Ἀντίον· ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο. τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
Μοῖραν ἑλὼν ἐπάθη, κανέε τ' ἐκ σίτου ἀείρας.
Ἄγχιμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δῶματ' Ὀδυσσεύς,
Πτωχῷ λυγαλέῳ ἐναλίγκιος ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
Ἕζετο δ' ἐπὶ μελίνου ὀδοῦ ἔντοσθε θυράων,
Κλινάμενος σανδμῷ κυπαρισσίνῳ, ὅν ποτε τέκτων
Ξέσσεν ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ σανίδμιν ἴθυνε.
Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἱ καλέσας προσέειπε συβώτην,
Ἄρτον δ' ἕλον ἠϊόν περικαλλέα ἐκ κανέοιο,
Καὶ κρέα, ὅσ οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι,
Δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων· αὐτὸν δὲ κέλευε
Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας,
Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ προίκτῃ.
Ὣς φάτο, βῆ δὲ συφορβὸς ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
Ἄγχι δ' ἐλθὼν ἔστη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχός τοι ξεῖνε διδοῖ τόδε, καί σε κελεύει
Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας,
Αἰδὼ δ' οὐκ ἀγαθὴ φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προίκτῃ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
Καί οἱ πάντα γένοιθ' ὅσα φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ·
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν
Αὖθι, πόδων πρόπαροιθεν, ἀεικελίης ἐπὶ πήρης·
Ἤσθιε δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν,
Εὖθ' ὃ ἰδεσπέσιος, ὁ δ' ἐπαύσατο θεῖος ἀοιδός.

360 Μνη-

Non amplius poſtea volunt officium facere.
Dimidium enim virtutis aufert late ſonans Jupiter
Viri, quando ipſum ſervilis dies occupat.
Sic locutus, ingreſſus eſt domos bene habitatas.
Ivit autem recta *per* domum ad procos ſuperbos.
Argum autem contra occupavit fatum nigræ mortis,
Statim ut viderat Ulyſſem vigeſimo anno.
Primus autem vidit Telemachus divinus
Venientem per domum ſubulcum: celeriterque deinde
Innuit ad ſe vocans. atque ille circumſpectans cepit ſellam
Jacentem, ubi coquus inſidere ſolebat carnes multas
Incidens procis in domo convivantibus.
Hanc depoſuit potans ad Telemachi menſam
Ex adverſo: ibi ſcilicet ipſe ſedebat. huic autem præco
Partem capiens ponebat, ex caniſtroque panem ſumens.
Propius accedendo autem poſt ipſum intravit domos Ulyſſes,
Mendico ſqualido ſimilis & ſeni,
Scipioni innixus: illoque ſordidato circum corpus amictu amictus erat.
Sedebat autem in fraxineo limine intra januas,
Innixus limini cypariſſeo quod quondam faber
Poliverat ſcite, & ad normam direxerat.
Telemachus autem ad ſe vocatum alloquebatur ſubulcum,
Panemque totum ſumens perpulchro ex caniſtro,
Et carnes uti ei manus capiebant comprehendenti:
Da hoſpiti hæc ferens: ipſumque jube
Mendicare prorſus omnes adeuntem procos.
Pudor enim non eſt bonus indigenti viro gratis habere cupienti.
Sic dixit. ibat autem ſubulcus poſtquam verbum audivit:
Prope autem ſtans verbis velocibus alloquebatur:
Telemachus tibi hoſpes dat hæc, & te jubet
Mendicare prorſus omnes adeuntem procos.
Pudorem autem non bonum dicit eſſe viro gratis accipere geſtienti,
Hunc autem reſpondens alloquebatur prudens Ulyſſes:
Jupiter rex, Telemachus mihi in viris beatus ſit,
Et ei omnia fiant quæcunque animo ſuo cogitat.
Dixit, & ambabus accepit, & depoſuit
Illic, pedes ante, indecenti in pera:
Comedebat autem uſque dum cantor in ædibus canebat,
Donec ille cœnaverat, iſte ceſſabat divinus cantor.

Μνησῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'. αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδαο Ὀδυσῆα
Ὤτρυν', ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνησῆρας ἀγείροι,
Γνοίη δ' οἵπινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἵ τ' ἀθέμιστοι.
Ἀλλ' ἤδ' ὣς πὶν ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
Βῆ δ' ἴμεν αἰπήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον,
Πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὥσεὶ πτωχὸς πάλαι εἰή.
Οἱ δ' ἐλεαίροντες δίδοσαν, καὶ ἐθάμβεον αὐτόν·
Ἀθήλης τ' ἔροντο τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι,
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελανθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Κέκλυτέ μοι μνησῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης
Τῶνδε περὶ ξείνου· ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὄπωπα.
Ἦπται μέν οἱ δῶρο συβώτης ἡγεμόνευεν,
Αὐτὸν δ' ὐ σάφα οἶδά ποθεν γένος εὔχεται εἶναι.
Ὣς ἔφατ'. Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην,
Ὦ πόποι εὖ σύβωτα, τίη δὲ σὺ τόνδε πόλινδε
Ἤγαγες; ἦ ὀχ ἅλις ἡμιν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι
Πτωχοὶ ἀνιηροὶ, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
Ἦ ὀνοσαι ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
Ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι; σὺ δὲ καὶ ποθι τόνδ' ἐκάλεσσας;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ἀντίνο', ὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις.
Τίς γάρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
Ἄλλον γ' ἢ μὴ τῶν οἳ δημιοεργοί ἔασιν;
Μάντιν, ἢ ἰητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δούρων,
Ἦ καὶ θεσπιν ἀοιδὸν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἀείδων;
Οὗτοι γὰρ κλητοί γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Πτωχὸν δ' ἐκ ἄν τις καλέοι τρύζοντα ἑκητάν.
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς πέλει πάντων ἐς μνησήρων
Δμωσὶν Ὀδυσῆος, πέρι δ' αὖτ' ἐμοί· αὐτὰρ ἔγωγε
Οὐκ ἀλέγω, ἔως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια
Ζώει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Σίγα, μή μοι πᾶσιν ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν.
Ἀντίνοος δ' εὖ οἶδε κακῶς ἐρεθίζεμεν αἰεὶ
Μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.
Ἦ ῥα, καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀντίνο', ἦ μεν καλὰ, πατὴρ ὡς κήδεται ἡμεῖν,
Ὅς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι

Μύ-

Proci autem tumultuabantur per ædes. at Minerva
Prope astans Laertiadæ Ulyssi
Hortabatur ut panes a procis congregaret,
Cognosceretque quinam essent justi quique injusti.
Sed neque sic quenquam exempturus erat malo.
Institit autem ire petiturus dextre a viro quoque
Undique manum porrigens, tanquam olim mendicus fuisset.
Hi autem miserantes dabant, & mirabantur ipsum:
Mutuos autem interrogabant quis esset & unde venisset,
His autem interloquebatur Melanthius custos caprarum.
Audite me proci inclytæ reginæ
Isto de hospite: certe enim antea ipsum vidi.
Equidem eum huc subulcus duxit,
Ipsum autem non aperte scio unde *se* genere dicat esse.
Sic ait. Antinous autem verbis objurgabat subulcum:
O famose subulce, cur tu hunc in urbem
Duxisti? an non satis nobis errones sunt alii
Mendici molesti, epularum pestes?
An te juvat quod vitam edunt regis
Hic congregati? tu autem etiam alicunde hunc vocasti?
Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
Antinoe, non quidem bona licet bonus dicis.
Quis enim hospitem vocat aliunde ipse adiens
Alium nisi eorum *aliquem* qui publici operarii sunt?
Vatem, vel sanatorem malorum, vel fabrum lignorum,
Vel etiam divinum cantorem, qui delectet canens?
Hi enim vocati hominum super infinita terra.
At mendicum nemo vocaverit comesurum seipsum, *i. e. ejus bona*.
Sed semper molestus super omnes es procos
Servis Ulyssis, præcipue autem mihi: at ego
Non curo, donec mihi prudens Penelope
Vivit in domibus & Telemachus divinus.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Tace, ne mihi huic responde multum verbis.
Antinous enim consuevit male irritare semper *quosdam*
Verbis molestis, quin incitat etiam alios.
Dixit, & Antinoum verbis velocibus alloquebatur:
Antinoe, certe me bene pater uti curas filium,
Qui hospitem jussisti a domo exire

Ver-

Μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ πᾶσι θεὸς τελέσειε.
Δός οἱ ἑλών· ἢ σοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἔγωγε,
Μήτ' ἂρ μητέρ' ἐμὴν ἄζᾶ πάγε, μήτε σὺν ἄλλον
Δμώων οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀλλ' ἦ τοι τοῖσιν σὺ σήμηνον νόημα.
Αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βέλτερ' ἢ δόμεν ἄλλῳ,
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπε,
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες;
Εἴ οἱ τόσσον ἄπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
Καί κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῆνυν ἑλὼν ὑπέφηνε τραπέζῃ
Κείμενον, ᾧ ῥ' ἔπεχεν λιπαρὰς πόδας εἰλαπινάζων,
Οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ' ἀρὰ πήρω
Σίτου καὶ κρειῶν. πάρὰ δὴ καὶ ἐμεμάκει Ὀδυσεύς
Αὖτις ἐπ' ἠδὺν ἰὸν προικὸς γάσσεσθαι Ἀχαιῶν.
Σπῆ δὲ παρ' Ἀντίνοον, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Δὸς φίλος· οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν
Ἔμμεναι, ἀλλ' ὦρτο, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
Τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον ἠὲ περ ἄλλοι
Σίτου· ἐγὼ δ' ἂν σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν,
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
Ὄλβιος ἀφνειὸν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
Τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτῳ χεχρημένος ἔλθοι·
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλά τε πολλὰ
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων, (ἤθελε γάρ τε)
Ὅς μ' ἅμα λῃστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν
Αἰγυπτόνδ' ἰέναι δολιχὴν ὁδὸν, ὄφρ' ἀπολοίμην.
Στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιέλισσας.
Ἔνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἑτάροισι
Αὐτῇ πὰρ νήεσσι μένειν, καὶ νῆας ἔρυσθαι.
Ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ἄστρωπε νέεσθαι.
Οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες, ἐπιστάμενοι μένειν σφῶ,
Ἀλλα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν πεδιοκλέας ἀγρὺς
Πόρθεον· ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
Αὐτούς τ' ἔκτεινον. πάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτὴ·
Οἱ δὲ, βοῆς ἀΐοντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
Ἦλθον. πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
Χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος

Verbo cogenti: ne hoc Deus perficiat.
Da ei capiens: non invideo: jubeo enim ego etiam.
Neque igitur matrem meam verere in hoc, neque quenquam alium
Servorum, qui in domibus Ulyſſis divini.
Sed haud tibi talis in pectoribus cogitatio.
Ipſe enim comedere multo mavis quam dare alii.
Illum contra Antinous reſpondens alloquebatur:
Telemache altiloque, animo intemperate, quid dixiſti?
Si ei tantum omnes porrigerent proci,
Eum vel tres menſes procul hinc domus detineret.
Sic ait, & ſcabellum capiens oſtendebat ſubter menſam
Poſitum, in quo ſcilicet habebat nitidos pedes epulans.
Cæteri quoque omnes dabant, implebantque *ei* peram
Pane & carnibus. cito etiam erat Ulyſſes
Rurſus ad limen iens donum guſtaturus Achivorum.
Stetit autem apud Antinoum, & ipſum verbo alloquebatur:
Da amice: haud quidem mihi videris peſſimus Achivorum
Eſſe, ſed optimus, quoniam regi ſimilis es.
Ideo te oportet dare & melius quam alii
De pane; ego autem te laudabo per carentem finibus terram;
Etenim ego aliquando domum in hominibus habitavi
Beatus divitem, & ſæpe dedi erroni
Tali qualiſcunque eſſet, & cujuſcunque indigens veniret:
Erantque ſervi omnino plurimi, aliaque multa
Quibuſque bene vivunt, & divites vocantur *homines*:
Sed Jupiter perdidit Saturnius, (voluit enim ſic)
Qui me cum latronibus multum errantibus adegit
In Ægyptum ire longam viam, ut perirem.
Stiti autem in Ægypto fluvio naves verſatiles,
Tunc quidem ego juſſi perdilectos ſocios
Illic apud naves manere, & naves cuſtodire;
Speculatores autem ad ſpeculas juſſi ire.
Hi autem incontinentiæ cedentes, ſequentes animos ſuos,
Cito admodum Ægyptiorum virorum perpulchros agros
Populabantur; mulieresque abigebant & infantes liberos,
Ipſoſque interficiebant. cito autem in urbem ivit clamor.
Illi autem clamorem audientes, ſimul cum aurora apparente
Venerunt. impletus eſt autem omnis campus peditibus & equis,
Æriſque ſplendore; ac Jupiter gaudens fulmine

Fu-

Φύζαν ἐμοῖς ἑταίροισι κακὴν βάλεν· οὐδέ τις ἔτλη
Στῆσαι ἐναντίβιον, περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἦεν.
Ἔνθ' ἡμέων πολὺς μὲν ἀπέκπαγον ὀξέϊ χαλκῷ,
Τοὺς δ' ἄναγον ζωοὺς σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἐμ' ἐς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι
Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρῳ ἶφι ἄνασσεν.
Ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκω πήματα πάσχων.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀνσίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε, δαιτὸς ἀνίλιν;
Σῇδ' ὕπνος ἐς μέσσον, ἐμῆς ἀπάνευθε τραπέζης,
Μὴ πάχα πικρὸν Αἴγυπτον ἢ Κύπρον ἴδηαι.
Ὥς τις θαρσαλέος ἠδ' ἀναιδὴς ἔσσι προΐκτης.
Ἑξείης πάντεσσι παρίσασαι· οἱ δὲ διδοῦσι
Μαψιδίως· ἐπεὶ οὔπω ἐπίσχεσις οὐδ' ἐλεητύς
Ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ.
Τὸν δ' ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ πόποι, ἦ ἄρα σοίγ' ἐπὶ εἴδεϊ ἠδὲ φρένες ἦσαν·
Οὐ σύ γ' ἂν ἔξ οἴκου σῷ ἐπισάτην οὐδ' ἄλλα δοίης,
Οὗς νῦν ἀλλοτρίοισι παρήμενος, ἠπί μοι ἔτλης
Σίτου ἀποπροελὼν δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.
Ὣς ἔφατ'. Ἀνσίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Νῦν δή σ' οὐκ ἔτι καλὰ δι' ἐκ μεγάροιό γ' οἴω
Ἀλλ' ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ κακὰ οὐείδεα βάζεις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· ἢ θρῖον ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
Πρυμνόθεπον κατὰ νῶτον. ὁ δ' ἐσάθη ἠΰτε πέτρη
Ἔμπεδον. οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀνσίνοοιο,
Ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Ἀλλ' ὅ γ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, καδδ' ἄρα πήρην
Θῆκεν εὐπλείην. μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
Κέκλυτέ μοι μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
Ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Οὐ μὰν οὐδ' ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν, οὐδέ τι πένθος,
Ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κταίνεται
Βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν, ἢ ἀργυννῆσ' οἰέσσιν·
Αὐτὰρ ἐμ' Ἀνσίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
Οὐλομένης, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.
Ἀλλ' εἴπερ πωλοχῶν γε δεσὶ καὶ Ἐρεννύες εἰσὶν
Ἀντίοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχεῖη.

Τὸν

Fugam meis ſociis malam injecit: neque aliquis auſus eſt
Stare contra. circum enim mala undique ſtabant.
Tunc noſtrum multos quidem interfecerunt acuto ære,
Alios autem abduxerunt vivos ipſis ut opus facerent coactu.
At me in Cyprum hoſpiti dederunt occurrenti
Dmetori Jaſidæ, qui Cypro fortiter imperabat:
Inde ſcilicet nunc huc venio clades paſſus.
Hic autem rurſus Antinous reſpondebat, & loquebatur:
Quis deus hanc peſtem adduxit, convivii moleſtiam?
Sta ſic in medium, mea procul a menſa,
Ne cito amaram Ægyptum & Cyprum videas.
Ita quidam audax & impudens es mendicus.
Ordine omnibus aſtas: hi autem dant
Temere: quia nulla prohibitio neque miſeratio *eſt*
De alieno largiri, ſiquidem adſunt multa cuique.
Hunc autem recedens alloquebatur prudens Ulyſſes:
Papæ, haud ſcilicet tibi cum forma etiam mens erat:
Non tu ex domo tua adſtanti neque ſalem dares,
Qui nunc alienis aſſidens, haud quidquam mihi ſuſtines
Panis ſumptum dare: cum multa adſint.
Sic ait. Antinous autem iraſcebatur corde magis,
Et ipſum torve intuens verbis volucribus alloquebatur:
Nunc jam te non amplius honeſte ex domo puto
Receſſurum, quando etiam opprobria dicis.
Sic dixit, & ſcabellum capiens mittebat in dexterum humerum,
Extimum in dorſum. ille autem ſtabat tanquam rupes
Firmiter: neque ipſum turbarat jactus Antinoi,
Sed tacite movebat caput, mala penitus cogitans.
Rurſum autem ad limen iens ſedebat, peram autem
Depoſuit bene plenam, prociſque dixit:
Audite me proci perinclytæ reginæ,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Non quidem neque dolor eſt in mente, neque luctus,
Quando vir pro ſuis pugnans poſſeſſionibus
Jactu icitur, vel propter boves, vel candidas oves:
At me Antinous jaculatus eſt ob ventrem odioſum,
Perditum, qui multa mala hominibus dat.
Sed ſicubi mendicorum dii & Erinnyes ſunt,
Antinoum ante nuptias finis mortis opprimat.

Hunc

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός·
Ἔσθ' ἑκὴλ ξείνῃ καδήμενος, ἢ ἀπιδ' ἄλλη·
Μή σε νέοι διὰ δώματ' ἐρύσσωσ', (οἱ ἀγόρδαιοι)
Ἢ ποδὸς ἢ χειρός, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν,
Ὧδε δέ πις εἴπεσκε νέων ὑπερθυμοράων·
Ἀντίνο', ἦ μὲν καλὰ ἔβαλες δύσλιον ἀλήτεω,
Οὐλόμεν', εἰ δὴ πού τις ἐπουράνιος θεός ἐστι.
Καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι,
Παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστροφῶσι πόληας,
Ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξε
Βλημένος· οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάροιϊν,
Ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Τῷ δ' ὡς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια
Βλημένον ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμωῇσιν ἔειπεν·
Αἴθ' ὅπως αὐτὸν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῇσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο,
Οὐκ ἄν τις πάντων γε ἐὐθρονον ἠῶ ἵκοιτο.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Μαῖα, ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν.
Ξείνός τις δύστηος ἀλητεύει κατὰ δῶμα,
Ἀνέρας αἰτίζων· (ἀχρημοσυνὴν γὰρ ἀνώγει)
Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσάν τε·
Οὗτος δὲ θρηϊκὶ πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.
Ἦ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρδαι μετὰ δμωῇσι γυναιξὶν,
Ἡμένη ἐν θαλάμῳ. ὁ δ' ἐδάπτεε δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἦ δ' ἐπὶ οἱ καλέσασα προσηύδα δῖον ὑφορβὸν,
Ἔρχεο δὴ Εὔμαιε· κιὼν τὸν ξεῖνον ἄνωχθι
Ἐλθέμεν, ὄφρά οἱ μὲν προσαυτύζωμαι, ἠδ' ἐρέωμαι
Εἴ πού Ὀδυσῆος θαλασσίφρονος ἠὲ πέπυσται,
Ἢ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι. πολυπλάγκτῳ γάρ ἔοικεν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα·
Εἰ γάρ οἱ βασίλεια σιωπήσειεν Ἀχαιοὶ
Οἵ ὄγε μυθέεται, θέλγοιτό κέ οἱ φίλον ἦτορ.
Τρεῖς γὰρ δή μιν νύκτας ἔχον, τρεῖα δ' ἤματ' ἔρυξα

Ἐν

Hunc autem Antinous alloquebatur Eupithei filius:
Comede tranquillus hospes sedens, aut abi alio:
Ne te juvenes per domos trahant, (qui sic loquaris)
Vel pede, vel & manu, lacerentque totum.
Sic ait. illi autem omnes supra modum indignabantur:
Sic autem aliquis dicebat juvenum elatorum:
Antinoe, non quidem bene jaculatus es infelicem erronem,
Perdite, si nimirum forsan aliquis cælestis Deus est.
Et sane dii hospitibus similes peregrinis,
Omnimodos se ferentes, versantur in urbibus,
Hominum injuriam & æquitatem inspicientes.
Sic dicebant proci. ille autem non curabat verba.
Telemachus vero in corde quidem magnum luctum augebat
Illo percusso. neque tamen lacrymam in terram mittebat ex palpebris,
Sed tacitus movebat caput, mala profunde cogitans.
Illum ut audivit prudens Penelope
Percussum in domo, ancillis loquebatur:
Utinam sic ipsum te jaculetur inclytus arcu Apollo.
Hanc autem rursus Eurynome proma alloquebatur:
Si enim in precibus summa nostris posita esset,
Haud quisquam horum pulchro solio conspicuam auroram attingeret.
Hanc autem rursus alloquebatur prudens Penelope:
Nutrix, odiosi quidem omnes, quoniam mala machinantur:
Antinous autem maxime nigræ morti similis est.
Hospes quidam infelix mendicat in domo,
Viros rogans: (egestas enim jubet).
Hic alii quidem omnes impleverunt dederuntque:
Hic autem scabello extimum percussit dextrum humerum.
Illa quidem sic loquebatur inter servas mulieres,
Sedens in thalamo. cœnabat autem divinus Ulysses.
Illa ad se vocatum alloquebatur divinum subulcum:
Vade divine Eumæe: iens hospitem jube
Venire, ut ipsum alloquar, & interrogem
Sicubi Ulyssem miserum vel audivit,
Vel vidit oculis. multum jactato enim similis est *viro*.
Hanc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
Utinam quidem tibi regina tacerent Achivi
Qualia hic loquitur, mulceret tibi tuum cor:
Tres enim jam ipsum noctes habui, tres autem dies detinui

In

Ε᾽ν κλισίῃ, (πρῶτον γὰρ ἔμ᾽ ἵκετο νηὸς ἀποδρὰς)
Α᾽λλ᾽ ὅπῳ κακότητα διώυσεν ὃν ἀγυρμῶν.
Ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέρκεται, ὃς τε θεῶν ἓξ
Α᾽είδει δεδαὼς ἔπε᾽ ἰμερόεντα βροτοῖσι,
Τῷ δ᾽ ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν ὁππότ᾽ ἀείδῃ·
Ὡς ἐμὲ κεῖνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισι.
Φησὶ δ᾽ Ὀδυσῆος ξεῖνος πατρῴου ἔμμεν,
Κρήτῃ ναιετάων, ὅθι Μίνως γένος ἐστίν.
Ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ᾽ ἵκετο πήματα πάσχων,
Προπροκυλινδόμενος· σεῦται δ᾽ Ὀδυσῆος ἀκοῦσαι
Ἀγχοῦ θεσπεσίων ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
Ζωοῦ· πολλὰ δ᾽ ἄγει κειμήλια ὧνδε δόμονδε.
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν᾽ ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
Οὗτοι δ᾽ ἠὲ θύρῃσι καθήμενοι ἐψιάασθον,
Ἦ αὐτοῦ κατὰ δῶματ᾽. ἐπεὶ σφισι θυμὸς ἐΐφρων.
Αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ᾽ ἀκήρατα κεῖτ᾽ ἐνὶ οἴκῳ,
Σῖτος τε μέθυ τε ἡδύ· τὰ μὲν οἰκῆες ἔδουσιν·
Οἱ δ᾽ εἰς ἡμέτερον πολλὰ μνώμενοι, ἤματα πάντα
Βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
Εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἰθοπα οἶνον
Μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ καταύεται. οὐ γὰρ ἔπ᾽ ἀνὴρ
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν ἀρὴν ἀπὸ οἶκον ἀμῦναι.
Εἰ δ᾽ Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ᾽ ἐς πατρίδα γαῖαν,
Αἶψά κε σὺν φ παιδὶ βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δὲ μέγ᾽ ἔπταρεν, ἀμφὶ δὲ δῶμα
Σμερδαλέον κονάβησε. γέλασσε δὲ Πηνελόπεια·
Αἶψα δ᾽ ἄρ᾽ Εὐμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἔρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
Οὐχ ὁράᾳς ὅ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσιν;
Τῷ κε καὶ ἐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
Πᾶσι μάλ᾽, οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξοι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ᾽ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Αἴ κ᾽ αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ᾽ ἐνέποντα,
Ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
Ὡς φάτο. βῆ δὲ συφορβὸς ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
Ἀγχοῦ δ᾽ ἰσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
Μήτηρ Τηλεμάχοιο. μεταλλῆσαί τί ἑ θυμὸς

555 Ἀμ-

In tugurio, (primum enim ad me venit nave aufugiens)
Sed nondum calamitatem ad finem pervenit narrans.
Sicut autem quando cantorem vir aſpicit qui ex diis
Canit doctus verba ſuavia hominibus,
Quem inſatiabiliter cupiunt audire quando canit:
Sic me ille mulſit aſſidens in ædibus.
Dicit autem Ulyſſis amicum paternum ſe eſſe,
In Creta habitantem, ubi Minois genus eſt.
Inde nunc huc venit mala patiens,
Provolutus: affirmat autem Ulyſſem audiviſſe
Prope Theſprotorum virorum in pingui populo
Vivum: multos autem ducit theſauros ſuam domum.
Hunc autem rurſus alloquebatur prudens Penelope:
Vade huc voca, ut coram ipſe dicat.
Hi autem vel in januis ſedentes ludant,
Vel illic in domibus: poſtquam ipſis animus lætus eſt.
Ipſorum quidem enim poſſeſſiones intactæ jacent in domo,
Panis & vinum dulce: quæ quidem domeſtici comedunt:
At ipſi in noſtra domo verſantes, dies omnes
Boves ſacrificantes & oves & pingues capras,
Epulantur, bibuntque ardens vinum
Temere: hæc autem multa conſumuntur. non enim adeſt vir
Qualis Ulyſſes erat qui tladem a domo arceat.
Si autem Ulyſſes veniret & accederet in patriam terram,
Statim cum ſuo filio violentias puniret virorum.
Sic ait, Telemachus autem alte ſternutabat. circumque domus
Terribiliter reſonuit. riſit autem Penelope:
Statimque Eumæum verbis velocibus alloquebatur:
Vade mihi, hoſpitem coram huc voca.
Non vides quod mihi filius adſternutavit omnibus verbis?
Ideo & non irrita mors procis ſit
Omnibus omnino, neque quiſquam mortem & fatum vitet.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in ſenſibus repone tuis,
Si ipſum cognovero vero omnia loquentem,
Amiciam ipſum lænaque tunicaque, amictu pulchro.
Sic dixit. ibat autem ſubulcus poſtquam hunc ſermonem audiverat:
Prope autem ſtans verbis velocibus alloquebatur:
Hoſpes pater, vocat te prudens Penelope,
Mater Telemachi: quærere aliquid ipſam animus

Ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ πεπαθυίῃ.
Εἰ δέ κέ σε γνοίη νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
Ἕσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
Χρῄίζεις. σῖτον δὲ καὶ αἰπίζων κατὰ δῆμον,
Γαστέρα βοσκήσεις, δώσει δέ τοι ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Εὔμαι', ἀλλά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
Κέρῃ Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ.
Οἶδε γὰρ δὴ περὶ κεῖνε, ὁμιλῶ δ' ἀνεδέγμεθ' ἄίζωί.
Ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδι' ὅμιλον,
Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
Καὶ γὰρ νῦν ὅτε μ' ἔτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κιόντα
Οὔτι κακὸν μέξαντα βαλὼν ὀδύῃσιν ἔδωκεν,
Οὔτέ τι Τηλέμαχος, ἀτὰρ ἐπήρκεσεν, οὔτέ τις ἄλλος.
Τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
Μῆναι, ἐπεὶ γομένῳ περ, ἐς ἠέλιον καταδύντα.
Καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ,
Ἀσσοτέρω καθίσασα παρὰ πυρί. εἵματα γάρ τοι
Λύγρ' ἔχω. οἶσθα καὶ αὐτός, ἐπεὶ σε πρῶτ' ἱκόμεσθα.
Ὣς φάτο. βῆ δὲ συφορβός, ἐπὶ σὺν μῦθον ἄκουσεν.
Τὸν δ' ὑπὲρ αὐδὴν βάντα προσηύδα Πηνελόπεια,
Οὐ σύ γ' ἄγις Εὔμαιε; τά πῶτ' ἐνόησεν ἀλήτης;
Ἦ τινά που δείσας ἐξαίσιον; ἦ καὶ ἄλλως
Αἰδέεται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβώτα,
Μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἵοιτο καὶ ἄλλος,
Τίβειν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερμενεόντων.
Ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἠέλιον καταδύντα.
Καὶ δέ σοι αὖθ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
Οἴῃ πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Οὐκ ἄρρων ὁ ξεῖνος ὀίεται, ὥσπερ ἂν εἴη.
Οὐ γάρ τύ τινες ὧδε κατηφονέουσιν ἀνθρώπων
Ἀνέρες ὑβρίζοντες ἐπισσώλαι μηχανόωντες.
Ἦ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευεν. ὁ δ' ὤχετο δῖος ὑφορβός
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἄγχι κύν' ἀκροθίνια, ἵνα μὴ πάλιν οἰόθεν ἄλλοι
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι σύας, καὶ κεῖνα φυλάξων,

Σὸν

De marito jubet, quamvis dolores passam.
Si autem te cognoverit vera omnia loquentem,
Induet te lænaque tunicaque, quibus tu maxime
Indiges. panem autem etiam petens in populo,
Ventrem pasces, dabit autem tibi qui voluerit.
Illum contra alloquebatur multa passus divinus Ulysses;
Eumæe, statim ego vera omnia dicam
Filiæ Icarii perprudenti Penelopæ.
Scio enim bene de illo; similem enim accepimus ærumnam.
Sed procorum difficilium non nihil timeo turbam;
Quorum contumelia & violentia ferreum cælum attingit.
Etenim nunc quando me hic vir per domum euntem
Haud quicquam mali facientem jaculans doloribus dedit,
Neque quicquam Telemachus hoc prohibuit neque aliquis alius.
Ideo nunc Penelopen in ædibus jube
Manere, festinantem licet, in solem occidentem.
Et tunc me interroget mariti de reditus die,
Propius sedens apud ignem. vestimenta enim
Mala habeo. nosti & ipse, quoniam *ad* te primum supplex veni.
Sic dixit. ibat autem subulcus, postquam eum sermonem audiverat:
Hunc autem super limen euntem alloquebatur Penelope:
Non tu ducis Eumæe? quid hoc in animum induxit *ille* erro?
An aliquem forte timens supra modum? an etiam aliter
Verecundatur in domo? malus est verecundus erro.
Hanc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
Loquitur pro decenti, quæ putaret etiam alius,
Petulantiam vitans virorum potentium.
Sed te expectare jussit in solem occidentem.
Etenim tibi sic ipsi multo melius, o regina,
Solam ad hospitem loqui verbum, & audire.
Hunc autem rursus alloquebatur prudens Penelope:
Non insipiens hospes *hoc* putat, quisquis etiam sit.
Non enim forte ulli sic mortalium hominum
Viri petulantes injusta machinantur.
Illa quidem sic loquebatur. ibat autem divinus subulcus
Procorum in cœtum, postquam dixerat omnia.
Statim autem Telemachum verbis volucribus alloquebatur,
Prope tenens caput, ut ne audirent alii:
O dilecte, ego quidem abeo sues, & illa custoditurus,

Σὸν τ' ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ἐνδάδε πάντα μελόντων.
Αὐτὸν μέν σε πρῶτα σάω, τ' φράζεο θυμῷ
Μή τι πάθῃς. πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν·
Τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἔσσεται ἤπως ἄττα· σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας.
Ἠῶθεν δ' ἱέναι τ' ἄγειν ἱερήια καλά.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πάλδ πάντα τ' ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστῃ ἐπὶ δίφρῳ,
Πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Βῆ ῥ' ἴμεναι μετ' ὕας· λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε
Πλῶον δαιτυμόνων. τοὶ δ' ὀρχηστύι τ' ἀοιδῇ
Τέρποντ'· ἤδη γὰρ τ' ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Σ. Ρ ΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Ὀδυσσεὺς τ' Ἶρυ πυγμὴ γίνεται. φαίνεται δὲ τ' Πηνελόπη τοῖς μνηστῆρσι, τ' παρ' αὐτῶν δῶρα λαμβάνει. γίνεται δὲ καί τις κοινολογία ἐν τοῖς ἑξῆς Ὀδυσσέως πρὸς Εὐρύμαχον.

Σίγμα δ' ἔφην Ἶρυ, δῖχ Ὀδυσῆος, δῶρά τ' ἀνάκτων.

Ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ
Πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργῃ,
Ἀζηχὲς φαγέμεν τ' πιέμεν· οὐδέ οἱ ἰὼ ἶς,
Οὐδὲ βίη· εἶδος δὲ μέλα μέγας ἰὼ ὁράασθαι.
Ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἦσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ
Ἐκ γενετῆς· Ἶρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
Οὕνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιὼν ὅτε τῳ τις ἀνώγοι.
Ὅς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο,
Καί μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εἶκε γέρον προθύρου, μὴ δὴ τάχα τ' ποδὸς ἕλκῃ.
Οὐχ ἅδεις ὅπ δή μοι ἐπιμίζεσιν ἅπαντες,
Ἐλκέμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰσχύνομαι ἔμπης.
Ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα νῶϊν ἔρις τ' χερσὶ γένηται.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

15 Δαι-

Tuum & meum victum: tibi autem hic omnia curæ sint,
Ipsum quidem te primum serva, & considera animo
Ne quid patiaris. multi enim mala cogitant Achivorum:
Quos Jupiter perdat antequam nobis malum fiat.
Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquebatur:
Erit sic mi senex: tu autem vade post meridiem usque hic commoratus:
Mane autem veni & duc victimas pulchras.
At mihi hæc omnia & immortalibus curæ erunt.
Sic dixit. ipse autem rursus sedebat bene polita in sede,
Impletus autem animum cibo & potu,
Perrexit ire ad sues: liquit autem septaque domumque
Plenam convivarum. hi autem saltu & cantu
Delectabantur: jam enim advenerat pomeridianum tempus.

ODYSSEÆ HOMERI XVIII. LIBRI

Argumentum.

ULyssis & Iri pugna fit. Apparet autem & Penelope procis, & ab ipsis dona accipit. Fit & quædam collocutio deinceps Ulyssis cum Eurymacho.

Σ. Contentionem Iri, gloriam Ulyssis, donaque regum.

VEnit autem mendicus publicus, qui in urbe
Mendicabat Ithacæ, excellebat autem ventre insano,
Continenter comedendo & bibendo: neque ei erat vis,
Neque robur: specie autem valde magnus erat intuenti.
Arnæus autem nomen ei erat: hoc enim imposuerat alma mater
Ex nativitate: Irum vero juvenes vocitabant omnes,
Quoniam renunciatum ibat cum aliquorsum quis juberet.
Qui veniens Ulyssem expellebat sua domo,
Et ipsum objurgans verbis volucribus alloquebatur:
Recede senex a vestibulo, ne scilicet mox etiam pede traharis.
Non audis quod scilicet mihi innuunt omnes,
Trahereque jubent? ego autem verecundor tamen.
Sed surge, ne mox nobis contentio & manibus fiat.
Hunc autem torve spectans alloquebatur consilio pollens Ulysses:

Δαιμόνι᾽, ὕτε τί σε ῥέζω κακὸν, ὔτ᾽ ἀγορεύω,
Οὔτέ πνα φθονέω δόμεναι ϗ πόλ᾽ ἀνελόντα.
Οὐδὸς δ᾽ ἀμφοτέρας ὅδε χείσεται· ἀλλέ τί σε χρὴ
Ἀλλοτρίων φθονέειν, δοκέεις δέ μοι ἔμμεναι ἀλήτης,
Ὥσπερ ἐγών. ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
Χερσὶ δὲ μήτι λίην προκαλίζεο, μή με χολώσῃς,
Μή σε, γέρων περ ἐών, σῇδε ϗ χέλεα φύρσω
Αἵματι· ἠσυχίη δ᾽ ἂν ἐμοὶ ϗ μᾶλλον ὅτ᾽ εἴη
Αὔριον, ἢ μὲν γάρ τί σ᾽ ὑποῤῥέσσεσθαι οἴω
Δεύτερον ἐς μέγαρον Λαιρτιάδεω Ὀδυσῆος,
Τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἶρος ἀλήτης·
Ὢ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγορεύει,
Γρηῒ καμινοῦ ἶσος· ὃν ἂν κακὰ μηχανάαμαι,
Κόπτων ἀμφοτέρῃσι, χαμαὶ δ᾽ ἐκ πάντας ὀδόντας
Γναθμῶν ἐξελάσαιμι, συὸς ὡς λητβοτείρης.
Ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι ϗ οἵδε
Μαρναμένους. πῶς δ᾽ ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο;
Ὣς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
Οὐδῷ ἐπὶ ξεστῷ παθυμαδὸν ὀκριόωντο.
Τοῖιν δὲ ξωμήκ᾽ ἱερὸν μένος Ἀγναιόιο,
Ἡ᾽δὺ δ᾽ ἄρ᾽ ἐκγελάσας μετεφώνεε μνηστῆρσιν·
Ὦ φίλοι, ἢ μέν πῶ τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη.
Οἷλον τερπωλὴν θεὸς ἤγαγεν ἐς τόδε δῶμα.
Ὁ᾽ ξεῖνός τε ϗ Ἶρος ἐρίζετον ἀλλήλοιϊν
Χερσὶ μαχέσασθαι, ἀλλὰ ξωνελάσομεν ὦκα.
Ὣς ἔφαθ᾽. οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἀνήϊξαν γελόωντες.
Ἀμφὶ δ᾽ ἄρα ῥακέεσσι κακοείμονας ἠγερέθοντο.
Τοῖσιν δ᾽ Ἀγναίος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγλαΐορες, ὄφρά τι εἴπω.
Γαστέρες αἶθ᾽ αἰγῶν κέατ᾽ ἐν πυρί· τὰς δ᾽ ἐπὶ δόρπῳ
Καταθέμεθα κνίσσης τε ϗ αἵματος ἐμπλήσαντες·
Ὁππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσονι τε γένηται,
Τάων ὅν κ᾽ ἐθέλῃσιν ἑκὰς ἀνὰ δῶμα ἰὼν ἔμμεν·
Αἰεὶ δ᾽ αὖθ᾽ ἡμῖν μεταδαίσεται, οὐδέ νυ ἄλλον
Πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτήσοντα.
Ὣς ἔφατ᾽ Ἀγναίος. τοῖσιν δ᾽ ἐπιμύδαινε μῦθος.
Τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλοι, ὔπως ἐς νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι
Ἀνδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον· ἀλλά με γαστὴρ

Οὐτρύ-

Miſer, neque aliquid tibi facio malum, neque dico,
Neque aliquem invideo dare & multa ſumentem.
Limen autem ambos hoc capiet; neque te oportet
Alienis invidere. videris autem mihi eſſe erro,
Sicut ego, opulentiam autem dii ſuppeditaturi ſunt.
Manibus autem ne quid nimis provoces, ne mihi bilem moveas,
Ne tibi licet ſenex ſim, pectus & labra fœdem
Sanguine: quies autem mihi etiam magis adhuc eſſet
Cras. non enim te reverſurum puto
Iterum in domum Laertiadæ Ulyſſis.
Hunc autem iratus alloquebatur Irus erro:
Papæ, quam hic epularum ſectator volubiliter dicit,
Vetulæ fornacinæ ſimilis: cui male conſulerem,
Verberans ambabus, in terramque omnes dentes
Maxillis excuterem, porci ſicut ſegetem depaſcentis.
Accingere jam, ut omnes cognoſcant & hi
Pugnantes. quomodo autem tu juniori viro pugnabis?
Sic hi quidem ante januas altas
Limine in polito toto animo concurſabant duriter.
Eos autem animadverterat ſacra virtus Antinoi,
Suaviter autem ridens alloquebatur procos:
O amici, haud quidem quicquam antea tale factum eſt.
Qualem delectationem Deus duxit in hanc domum;
Hoſpeſque & Irus contendunt inter ſeſe
Manibus pugnare. ſed committamus ocyus.
Sic dixit. illi autem omnes ſurrexerunt ridentes,
Circumque mendicos pannoſos congregati ſunt.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius:
Audite me proci fortes ut aliquid dicam.
Ventriculi iſti caprarum jacent in igne: quos in coenam
Depoſuimus pinguedine & ſanguine impletos:
Uter autem vicerit potiorque fuerit,
Eorum quem voluerit ſurgens ipſe eligat:
Semper autem deinceps nobiſcum convivabitur, neque quenquam alium
Mendicum intus admiſceri *nobis* ſinemus mendicaturum.
Sic dixit Antinous. his autem placuit ſermo.
Hos autem aſtutus alloquebatur dives conſilii Ulyſſes:
O amici, nequaquam fas eſt *cum* juniore viro pugnare
Virum ſenem calamitate: labefactum: ſed me venter

Ο τρωΐκε κακοεργὸς ἵνα πληγῇσι δαμείω.
Ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
Μήπις ἐπ' Ἴρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ παχείῃ
Πλήξῃ ἀπασσάλων, πύτῳ δέ μι ἶφι δαμάσσῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευσε.
Τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο·
Ξεῖν', ἤ σ' ὀτρύνει κραδίη τε θυμός τ' ἀγλαΐωρ,
Τῶνον ἐλέσσασθαι· τῶν δ' ἄλλων μή πω Ἀχαιῶν
Δείδιθ'. ἐπεὶ πλέονεσσι μαχήσεται ὃς κέ σε δείνῃ.
Ξεινοδόκῳ μὲν ἐγὼν, ἐπὶ δ' αἰνεῖτον βασιλῆε
Εὐρύμαχός τε θεῖος Ἀνάιονός, πεπνυμένω ἄμφω.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ζώσατο μὲν ῥάκεσιν περὶ μίδεα, φαῖνε δὲ μηρὺς
Καλὺς τε μεγάλως τε, φαίνεν δέ οἱ ὦμοι ἐπάξιοι
Στήθεά τε, στιβαροί τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο.
Ὧδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ἦ ῥά τοι Ἴρῳ ἄϊρε θεὸς ἐπίασεν κακὸν ἕξει.
Οἷον ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. Ἴρῳ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός.
Ἀλλὰ θοὰς δρῆστῆρες ἄγον ζώσκοντες ἀνάγκῃ,
Δειδιότα, σάρκας δὲ περιτρομέοντο μέλεσσιν.
Ἀνάιονος δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Νῦν μὲν μήτ' εἶης βιοτάων, μήτε γένοιο,
Εἰ δὴ τῶνόν γε τρομέεις δὴ δείδιας αἰνῶς,
Ἀνδρα γέροντα, δύῃ ἀρημένον ἤ μιν ἱκάνει.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε δὴ τετελεσμένον ἔσται,
Αἴκέν σ' ὅτος νικήσῃ κρείοσσόν τε γένηται,
Πέμψω σ' Ἠπειρόνδε βαλὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
Ἐς βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
Ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι δὴ ὦτα νηλεῖ χαλκῷ,
Μήδεά τ' ἐξερύσας, δώσῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα,
Ἐς μέσσον δ' ἄναγον· τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον.
Δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἦ ἐλάσει ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
Ἦέ μιν ἦκ' ἐλάσειε, παυύσειέν τ' ἐπὶ δαίτῃ.
Ὧδε δὲ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,

Η κ'

Hortatur maleficus ut plagis domet.
Sed age nunc mihi omnes jurate forte juramentum,
Ne quis Iro gratificans me manu crassa
Feriat prævaricans, eo enim me vehementer domaret.
Sic dixit. illi autem omnes juraverunt sicut jusserat,
Eos autem rursus allocuta est sacra vis Telemachi:
Hospes, si te hortatur cor & animus masculus,
Istum protelato: reliquorum autem neminem Achivorum
Time: quoniam pluribus pugnabit qui te pulsabit.
Hospes quidem ego, assentiuntur autem reges
Eurymachusque & Antinous, prudentes ambo.
Sic dixit. hi autem omnes laudaverunt. at Ulysses
Cingebatur quidem pannis circum genitalia, ostendebat autem femora
Pulchraque magnaque, apparuerunt autem ei lati humeri,
Pectoraque, fortiaque brachia: at Minerva
Prope astans membra auctabat pastori populorum.
Proci autem omnes supra modum admirabantur:
Sic autem aliquis dicebat intuens propinquum alium:
Certe mox Irus non Irus attractum malum habebit,
Qualem ex vestimentis senex coxam ostendit.
Sic dicebant. Iro autem male turbabatur animus.
Sed & sic famuli ducebant cingentes coactu,
Timentem, carnes autem tremebant circum membra.
Antinous autem increpabat, verbumque proloquebatur & compellabat:
Nunc quidem neque sis, o jactator, neque fueris *i. e. nullus es*, *periisti*,
Si nempe hunc tremebundus times graviter,
Virum senem, miseria labefactum quæ ipsum invasit.
Sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,
Si te hic vicerit potiorque fuerit,
Mittam te in Epirum conjiciens in navem nigram,
Ad Echetum regem, hominum pestem omnium,
Qui nasum abscindat & aures sævo ære,
Genitaliaque avellens, det canibus cruda comedenda.
Sic dixit. illi autem adhuc magis tremor cepit membra.
In medium autem ducebant: illi autem ambas manus tollebant.
Tunc cogitabat multa tolerans divinus Ulysses,
An feriret ut ipsum anima linqueret illic lapsum,
An ipsum remissius feriret, prosterneretque in terram.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,

Ἦχ' ἐλάσαι, ἵνα μή μιν ἐπιφραδέωσιν Ἀχαιοί.
Δὴ τότ' ἀναχομένω, ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον
Γρῶ, ὁ δ' αὐχένι ἔλασεν ὑπ' ἔκτῳ, ὀτέα δ' εἴσω
Ἔθλασεν· αὐτίκα δ' ἦλθεν ἀνὰ στόμα φοίνιον αἷμα,
Καδδ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντας,
Λακτίζων ποσὶ γαῖαν. ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
Χεῖρας ἀναχόμενοι γέλῳ ἔχδαπον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Εἶλκε δὶ ἐκ προδύροιο, λαβὼν ποδός· ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν
Αἰθούσης τε θύρας. καί μιν ποτὶ ἕρκιον αὐλῆς
Εἷσεν ἀνακλίνας· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρί,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἔνταυθοῖ νῦν ἧσο κιὼν μετὰ σύας τ' ἀπερύκων,
Μηδὲ σύ γε ξείνων τῇ πτωχῶν κοίρανῳ εἶναι,
Λυγρὸς ἰών· μή πού τι κακὸν τῇ μεῖζον ἐπαύρῃ.
Ἦ ῥα, τῇ ἀμφ' ὤμοισιν ἑοικότα βάλετο πήρῃ,
Πυκνὰ ῥωγαλέα· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Αὖτ↓ δ' ὄγ' ἐπ' ἠδὺν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, τοὶ δ' ἴσαν εἴσω
Ἡδὺ γελάοντες, καί ἑ δεικανόωντ' ἐπέεσσιν,
Ζεύς τοι δοίη ξεῖνε τῇ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
Ὅ, τι μάλιστ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Ὅς τῶν τὸν ἄνακτον ἀλητεύειν ἐπέπαυσας
Ἐν δήμῳ. τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν Ἠπειρόνδε
Εἰς Ἐχετον βασιλῆα, βροτῶν δυλήμονα πάντων.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. χαῖρεν δὲ κλεηδόνι δεῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀγνιὴν δ' ἄρα οἱ μεγάλην παρὰ γαστέρα δῆκεν
Ἐμπλείην κνίσης τε τῇ αἵματος. Ἀμφίνομος δὲ
Ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω παρέθηκεν ἀείρας,
Καὶ δέπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο, φώνησέν τε,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἤπιος ὄλβος
Ὀλβῳ, ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι.
Τοιούτου γὰρ πατρὸς ἐτεὸν κλεηδόνα θοῦλον ἄκουον,
Νῖσον Δουλιχίηα ἐὺν τ' ἔμεν ἀφνειόν τε.
Τὸν σ' ἔκ φασι γενέσθαι. ἐπητῇ δ' ἀνδρὶ ἐοικας.
Τὼ καὶ τοι ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον·
Οὐδὲν ἀχιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνδρὸς ὀπίσσω
Πάντων ὅσσά τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.
Οὐ μὲν γάρ ποτε φησὶ κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,

Ὄφρ'

Leniter ferire, ut ne ipsum cognoscerent Achivi.
Tunc scilicet elevati, hic quidem feriebat dextrum humerum
Irus, ille autem cervicem feriebat sub aure, ossa autem intus
Fregit: statim autem venit per os ruber sanguis,
Deciditque in pulveribus mugiens, collisitque dentes,
Calcitrans pedibus terram. at proci superbi
Manus elevantes risu emoriebantur. at Ulysses
Traxit ex vestibulo, prehendens pede: donec venit ad atrium
Porticusque januas, & ipsum ad septum atrii
Statuit reclinans: baculum autem ejus imposuit manui,
Vocemque edens ipsum verbis volucribus alloquebatur:
Hic nunc sede canesque suesque arcens,
Neque tu hospitum & mendicorum dominus esto,
Malus cum sis: ne forte aliquod malum etiam majus accipias.
Dixit, & circum humeros turpem jecit peram,
Multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
Iterumque hic ad limen iens resedit. illi autem ibant intro
Suaviter ridentes, & ei blandiebantur verbis:
Jupiter tibi det hospes & immortales dii alii
Quodcunque maxime vis, & tibi gratum est animo,
Qui hunc insatiabilem a mendicando cohibuisti
In populo. cito enim ipsum ducemus in Epirum
Ad Echetum regem, hominum perniciem omnium.
Sic dicebant. gaudebat autem omine divinus Ulysses.
Antinous autem ei magnum ventriculum apposuit
Plenum pinguedineque & sanguine. Amphinomus vero
Panes ex canistro duos apposuit tollens,
Et poculo aureo salutavit, dixitque:
Salve pater o hospes: contingat tibi in posterum quidem
Opulentia, at nunc quidem malis teneris multis.
Hunc autem respondens alloquutus est prudens Ulysses:
Amphinome, certe valde mihi videris prudens esse.
Ejusmodi enim es patris: siquidem gloriam bonam audivi,
Nisum Dulichiensem bonum esse divitemque.
Ex hoc te dicunt natum esse, facundo autem viro similis es.
Propter hoc tibi dicam: tu autem attende, & me audi.
Nihil ærumnosius terra nutrit homine
Omnium quæcunque in terra spirantque & serpunt.
Non enim unquam autumat malum se passurum esse in posterum,

Quam-

Ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γένεαθ' ὁρώρῃ·
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
Καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενον τετληότι θυμῷ.
Τοῖον γὰρ νόον ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
Πολλὰ δ' ἀπάσσαλ' ἔρεξα, βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων,
Πατρί τ' ἐμῷ πίσυνον καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισι.
Τῷ μή τίς τοι πάμπαν ἀνὴρ ἀδεμίστιον εἴη,
Ἀλλ' ὄγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅ, τι δίδοιεν.
Οἵ ὁρόω μνηστῆρας ἀπάσσαλα μηχανόωντας,
Κτήματα κείροντας, καὶ ἀταμάζοντας ἔκοιτιν
Ἀνδρὸς ὃν οὐκ ἔτι φημὶ φίλων καὶ πατρίδ' αὖθις
Δηρὸν ἀπέσσεσθαι· μάλα δὲ σχεδόν. ἀλλά σε δαίμων
Οἰκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' ἀντιάσειας ἐκείνῳ,
Ὅππότε νοστήσει φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
Οὐ γὰρ ἀναμωϊά γε διακρινέεσθαι ὀΐω
Μνηστῆρας καὶ κεῖνον, ἐπεί κε μέλαθρον ἐπέλθοι.
Ὣς φάτο· καὶ σείσας ἔπιεν μελιηδέα οἶνον.
Ἀλλ' δ' εὖ χερσὶν ἔδηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
Αὐτὰρ ὁ βῆ κατὰ δῶμα, φίλον τετιημένῳ ἦτορ,
Νόσφιν ἀφ' ἑσσάων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμῷ.
Ἀλλ' οὐδ' ὡς φύγε κῆρα· πέδησε δὲ καὶ τὸν Ἀθήνη
Τηλεμάχῳ ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ ἶφι δαμεῖσαι.
Ἀλλ' δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Κούρῃ Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ
Μνηστῆρσι φανῆναι, ὅπως πεπίσειε μάλιστα
Θυμὸν μνηστήρων, ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο
Μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος ἢ πάρος ἦεν.
Ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσεν. ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, ὅττι πάρος γε,
Μνηστῆρσι φανῆναι, ἀπεχθομένοισί περ ἔμπης.
Παιδὶ δέ κεν εἴποιμι ἔπος τό κε κέρδιον εἴη,
Μὴ πάντας μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν,
Οἵτ' μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὀπίσω φρονέουσιν.
Τῷ δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἴθι, καὶ σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκλυθε,

Χρῶτ'

Quamdiu virtutem præbent dii & genua vigent:
Sed quando & mala dii beati perficiunt,
Et hæc fert invitus patienti animo.
Talis enim mens eſt terreſtrium hominum,
Qualem diem adducit pater virorumque deorumque.
Etenim ego quondam videbar in viris beatus eſſe,
Multa autem injuſta feci, viribus & robori *meo* cedens,
Patrique meo confidens & meis fratribus.
Quocirca ne quiſquam omnino vir injuſtus ſit,
Sed quilibet ſilentio dona deorum habeat, quodcunque dent.
Qualia video procos injuſta machinantes,
Poſſeſſiones conſumentes, & inhonorantes uxorem
Viri, quem non amplius dico ab amicis & patria terra
Diu fore: valde autem prope. ſed te deus
Domum ſubducat, neque occurras illi,
Quando redibit dilectam in patriam terram.
Non enim ſine cruore decreturos puto
Procos & illum, poſtquam in ædes venerit.
Sic dixit: & libans bibit dulce vinum.
Iterum autem in manibus poſuit poculum moderatori populorum.
At ille ivit per domum, ſuo cruciatus corde
Nutans capite: etenim malum augurabatur animus.
Sed neque ſic fugit mortem: irretivit autem & hunc Minerva
Telemachi a manibus & haſta fortiter ut domaretur.
Rurſus autem iterum ſedit in ſede unde ſurrexerat.
Ipſi autem in mentem poſuit dea cæſia Minerva
Filiæ Icarii prudenti Penelopæ
Procis apparere, ut extenderet maxime
Animum procorum, & honorabilis fieret
Magis a viroque & filio quam antea erat.
Incaſſum autem riſit: verbumque dixit, & prolocuta eſt:
Eurynoma, animus mihi cupit, non *uti* pridem
Procis apparere, inviſis licet tamen.
Filio autem dicerem verbum quod utile fuerit,
Ne omnino procorum ſuperborum familiaritate utatur,
Qui bene quidem dicunt, male autem retro cogitant.
Hanc autem rurſus Eurynoma proma alloquebatur:
Næ iſta quidem omnia filia pro decenti dixiſti.
Sed ito, & tuo filio verbum dic, neque occulta,

Cor-

Χρῶτ' ἀπονιψαμένη, καὶ ἐπιχρίσασα παρειάς·
Μηδ' ὅπω δακρυόεσσι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα
Εἶρχε. ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκεσπον αἰεί.
Ἤδη μέν γάρ οἱ παῖς πλάκε, ὃν σὺ μάλιστα
Ἥρῃ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ἰδέσθαι.
Τῷ δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Εὐρυνόμη, μὴ τοῦτο παραίφασαι κηδομένην περ,
Χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι, καὶ ἐπιχρίεσθαι ἀλοιφῇ.
Ἀγλαΐῃ γάρ ἔμοιγε θεοὶ πὶ ὄλυμπον ἔχευαν
Ὥλεσαν, ἐξ ἧς κεῖνος ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσίν.
Ἀλλά μοι Αὐτονόῃ τε καὶ Ἱπποδάμειάν ἄνωχθι
Ἐλθέμεν, ὄφρά κέ μοι παρ' ἐμὸν ἴωσιν ἐς μέγαρόνδε.
Οἴη δ' οὐκ ἐσέειμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Κούρῃ Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺ ὕπνον ἔχυσεν.
Εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἅβρεα πάντα
Αὐτῇ ἐνὶ κλιντῆρι. τέως δ' ἄρα δῖα θεάων
Ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θήσαιατ' Ἀχαιοί.
Κάλλεϊ μέν οἱ πρῶτα πρόσωπά τε καλὰ κάθηρεν
Ἀμβροσίῃ, οἵῃ περ ἐϋστέφανος Κυθέρεια
Χρίεται αὖτ' ἂν ἴῃ Χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα.
Καί μιν μακροτέρην τε πεποίησεν ἰδέσθαι,
Λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκεν πριστῆς ἐλέφαντος.
Ἣ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασ' ἀπέβησετο δῖα θεάων.
Ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο,
Φθόγγῳ ἐπερχόμεναι. τῇ δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε,
Καί ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειὰς, φώνησέν τε,
Ἦ μὲ μάλ' αἰνοπαθῆ μαλακὸν πεπὶ κῶμι ἐκάλυψεν.
Αἰδέ μοι ὡς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἁγνὴ
Αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
Αἰῶνα φθινύθω, πόσιν ὅππόθι πάντα φίλοιο
Παντοίῃ ἀρετῇσι, ἐπεὶ ἔξοχον ἦεν Ἀχαιῶν.
Ὣς φαμένη κατέβαιν' ὑπερῴδια σιγαλόεντα,
Οὐκ οἴη· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
Ἣ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν θαλάμου πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων χαμένην λιπαρὲ κρήδεμνα,

210 Ἀμ-

Corpore lota, & uncta genas.
Neque sic lacrymis fœdata circum faciem
Vade. quoniam malum lugere sine discrimine semper:
Etenim jam quidem tibi filius tantus, quem tu maxime
Supplicabas diis barbatum videre.
Hanc autem rursus alloquebatur prudens Penelope:
Eurynoma, ne isthæc loquere dolens licet,
Corpore ut laver, & inungar unguento,
Splendorem enim mihi dii qui Olympum habitant
Perdiderunt, ex quo ille ivit concavis in navibus.
Sed mihi Autonoenque & Hippodamiam jube
Venire, ut mihi astent in ædibus:
Sola autem non illuc ibo ad viros: verecundor enim.
Sic dixit. vetula autem e domo exivit,
Nunciatura mulieribus, & incitatura ad eundum.
Tunc rursus alia excogitavit dea cæsia Minerva:
Filiæ Icarii dulcem somnum infudit.
Dormivit autem reclinata: solutaque sunt ei membra omnia
Illic in lecto. tunc igitur divina dearum
Immortalia dona dedit, ut ipsam admirarentur Achivi.
Pulchritudine quidem ei primo vultusque bene purificavit
Divina, quali pulchre coronata Venus
Ungitur quando it in Gratiarum chorum amabilem.
Et ipsam longiorem & crassiorem reddidit adspectu:
Candidioremque ipsam reddidit secto elephante.
Sic his factis abivit divina dearum.
Venerunt autem famulæ albæ ulnas ex domo,
Cum strepitu incedentes. hanc autem dulcis somnus dimisit,
Et absterfit manibus genas, dixitque:
Certe me valde gravia patientem mollis somnus cooperuit.
Utinam sic mihi mollem mortem daret Diana casta
Statim nunc, ut non amplius lugens in animo
Ævum corrumperem, mariti desiderans dilecti
Omnigenam virtutem, quoniam præstantissimus erat Achivorum.
Sic loquens descendit de cœnaculo stupendo,
Non sola: simul hanc & famulæ duæ sequebantur.
Hæc autem quando jam ad procos pervenit divina mulierum,
Stetit ad postem domus fabrefactæ,
Genis obtendens splendida redimicula.

Fa-

Ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε παρέστη.
Τῶν δ' αὐτῇ λύτο γύναθ', ἕρμῳ δ' ἄρα θυμὸν ἔθελχθεν·
Πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι.
Ἡ δ' αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν,
Τηλέμαχ' ἐκέτω τοι φρένες ἔμπεδοι, ἀδὲ νόημα.
Παῖς ἔτ' ἐὼν ᾗ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνώμας.
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐσσι, ᾗ ἤβης μέτρον ἱκάνεις,
Καί κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρὸς,
Ἐς μέγεθός ᾗ κάλλος ὁρώμενος ἀλλοτρίης φώς,
Οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, ἀδὲ νόημα.
Οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
Ὅς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθήμενα ἔπτω.
Πῶς νῦν; ἤ τις ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
Ἧμενος, ὧδε πάθοι ῥυσακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς,
Σοί κ' αἶσχος λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι τέλοιτο.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μῆτερ ἐμή, τὸ μέν ἔ σε νεμεσσῶμαι κεχολῶσθαι·
Αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω ᾗ οἶδα ἕκαστα,
Ἐσθλά τε ᾗ τὰ χέρηα· (πάρος δ' ἔη νήπιος ἦα)
Ἀλλά τοι ἃ δυώμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι.
Ἐκ γάρ με πλήσυσι, πάρῃμενοι ἄλοθεν ἄλλος,
Οἵδε κακὰ φρονέοντες· ἐμοὶ δ' ἔκ εἰσιν ἀρωγοί.
Οὐ μέν τοι ξείνῳ γε ᾗ Ἴρῳ μῶλος ἐτύχθη
Μνησήρων ἰόντι· βίῃ δ' ὅγε φέρτερος ἦεν.
Αἶ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ ᾗ Ἀθηναίη ᾗ Ἄπολλον,
Οὕτω νῦν μνησῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
Νωθέες κεφαλὰς δεδμημένοι, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
Ὅ' δ' ἔντοσθε δόμοιο, λέλυτο δὲ γῖα ἑκάστου·
Ὡς νῦν Ἴρος ἐκεῖνος ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
Ἧσται νασσάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικώς,
Οὐδ' ὀρθὸς δύναται ἑλέσθαι ποσὶν, οὐδὲ νέεσθαι
Οἶκαδ' ὅπη οἱ νόος· ἐπεὶ φίλα γῖα λέλυνται.
Ὣς οἱ μὲν τοιοῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα Πηνελόπειαν,
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἀν' Ἄργος Ἀχαιοὶ,
Πλείονές κεν μνησῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
Ἠῶθεν δαινύατ', ἐπεὶ περέεσσι γυναικῶν
Εἶδός τε μέγεθός τε, ἰδὲ φρένας ἔνδον ἔεσσι.

Τὸν

Famula autem ei proba utrinque aſtitit.
Horum autem illic ſolvebantur genua, amore autem in animo percellebantur:
Omneſque optabant in lectis propter dormire.
Hæc autem contra Telemachum alloquebatur ſuum filium:
Telemache non amplius tibi mens integra neque cogitatio.
Puer adhuc etiam magis mente utilia verſabas.
Nunc autem quando jam magnus es, & ad pubertatis menſuram perveniſti,
Etiam aliquis diceret filium te eſſe beati viri,
In magnitudinem & pulchritudinem intuens alienus vir,
Non amplius tibi mens eſt juſta, neque cogitatio.
Quale jam hoc facinus in domibus patratum eſt,
Qui hoſpitem ſiviſti contumelia affici ſic.
Quomodo nunc? ſi quis hoſpes in noſtris domibus
Sedens, ſic pateretur vexatione ex dira,
Tibi dedecus opprobriumque hominibus eſſet.
Hanc autem rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
Mater mea, iſtud quidem non tibi indignor quod iraſceris:
At ego animo intelligo & novi ſingula,
Bonaque & pejora: (antea autem adhuc infans eram:)
Sed non poſſum prudentia omnia intelligere,
Nam me perterrent, aſſidentes aliunde alius,
Iſti mala cogitantes: mihi autem non ſunt auxiliatores.
Non tamen hoſpitis & Iri pugna facta eſt
Ex procorum ſententia: viribus enim ille potior fuit.
Utinam Jupiterque pater & Minerva & Apollo,
Ita nunc proci in noſtris domibus
Nutent capita domiti, partim in atrio,
Partim intra domum, diſſolvanturque membra cujuſque,
Uti nunc Irus ille in atrienſibus foribus
Sedet nutans capite, ebrio ſimilis,
Neque rectus poteſt ſtare pedibus, neque reverti
Domum quo ei reditus eſt: quoniam ei ſua membra ſoluta ſunt.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur,
Eurymachus autem verbis allocutus eſt Penelopen:
Filia Icarii prudens Penelope,
Si omnes te viderent in Iaſo Argo Achivi,
Plures proci in noſtris domibus
Mane convivarentur. quoniam præſtas mulieribus
Specieque magnitudineque, & mente intus æquabili.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
Εὐρύμαχ', ἦτοι ἐμοὶ ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
Ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι· μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσεύς.
Εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεῦοι,
Μᾶζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον ὕπο.
Νῦν δ' ἄχομαι. τόσα γάρ μοι ἐπώρουσεν κακὰ δαίμων.
Ἦ μὲν δὴ ὅτε τ' ἦεις λιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν,
Δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἑλὼν ἐμὸ χεῖρα πρόσφυδα,
Ὦ γύναι, ἦ γάρ οἶω ἐὺν ἡμιδας Ἀχαιούς
Ἐκ Τροίης δ' πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι.
Καὶ γάρ Τρῶες φασὶ μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
Ἠμὲν ἀκοντιστὰς ἠδὲ ῥυτῆρας ὀϊστῶν,
Ἵππων τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἵ κε τάχιστα
Ἔκριναν μέγα νείκος ὁμοίιον πολέμοιο.
Τῷ οὐκ οἶδ' εἰ κέν μ' ἀνέσει θεός, ἦ ῥα καὶ οἶκω
Αὖθι ἐνὶ Τροίῃ. σοὶ δ' ἐνδάδε πάντα μελόντων.
Μεμνῆσθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν,
Ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμοῦ ἀπούροντος ἐόντος.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδηαι,
Γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλησθε, τεὸν κατὰ δῶμα λιπῆσα.
Κεῖνός θ' ὡς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Νὺξ δ' ἔσται ὅτε δὴ συγερὸς γάμου ἀμπολέσεις
Οὐλομένης ἐμέθεν, τῆς τε Ζεὺς ὄλβον ἀπηύρα.
Ἀλλὰ τόδ' αἰνῶς ἄχος κραδίῃ καὶ θυμὸν ἰκάνει.
Μνηστήρων οὐχ ἥδε δίκη τοπάρoιθε τέτυκτο,
Οἵτ' ἀγαθὴν τε γυναῖκα καὶ ἀρνειοῦ δύγατρος
Μνησάμεναι ἐθέλωσι, καὶ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν.
Αὐτοὶ τοί γ' ἐπάγυσι βόας καὶ ἴφια μῆλα,
Κήρυς δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδῶσιν·
Ἀλλ' οὐκ ἀλλότριον βίοτον γήπουιον ἔδουσιν.
Ὣς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οὕνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο, θέλγε δὲ θυμὸν
Μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοίνα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
Κύρη Ἰκαρίοιο περίφρον Πηνελόπεια,
Δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλῃσιν Ἀχαιῶν ἐνδάδ' ἐνεῖκαι,
Δέξασθ'· ἀ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστίν.
Ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτέ πῃ ἄλλη,

Πείν-

Huic autem respondit postea prudens Penelope:
Eurymache, certe meam virtutem speciemque corpusque
Perdiderunt immortales, quando Ilium ingressi sunt
Argivi: cum quibus meus maritus ibat Ulysses.
Si ille veniens hanc meam vitam gubernaret,
Major gloria esset mea & melior hoc pacto.
Nunc autem tristor: tot enim mihi immisit mala dæmon.
Equidem quando ibat relinquens patriam terram,
Dextram in carpo prehendens mihi manum alloquebatur;
O mulier, non puto bellicosos Achivos
Ex Troja bene omnes illabefactos redituros.
Etenim Trojanos dicunt pugnaces esse viros,
Et jaculatores & tractores sagittarum,
Equorumque velocium pedibus conscensores, qui citissime
Decreverint magna contentione communis belli.
Ideo nescio utrum me remittet Deus, an capiar
Illic in Troja. tibi autem hic omnia curæ sint.
Ut memineris patris & matris in ædibus,
Sicut nunc, vel etiam magis me absente.
At ubi jam filium barbatum videris,
Nubito cui voles, tuam domum relinquens.
Ille sic dicebat: quæ nunc omnia perficiuntur.
Nox autem erit quando odiosæ nuptiæ contingent
Perditæ mei, cujus Jupiter beatitudinem abstulit.
Sed hic gravis dolor cor & animum cepit.
Procorum non hic mos olim fuit,
Qui bonamque mulierem & divitis filiam
Ambire vellent, & inter se contenderent.
Ipsi abducunt *domo* boves & pingues oves,
Sponsæ epulas amicis, & splendida dona dant:
Sed non alienum victum impune edunt.
Sic dixit. lætatus est autem pertolerans divinus Ulysses,
Quoniam eorumque dona attrahebat, mulcebatque animum
Suavibus verbis, mens autem ejus alia cogitabat.
Illam contra Antinous alloquebatur Eupithei filius:
Filia Icarii prudens Penelope,
Dona quidem quicumque voluerit Achivorum huc ferre,
Accipe, non enim bonum est recusare quod datur.
Nos autem neque ad opera ante ibimus, neque usquam alio,

Πεῖν γέ σέ τῳ νήμασθαι Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος,
Ὡς ἔφατ' Ἀνάνεω. τοῖσιν δ' ἐπιλώβατο μῦθος.
Δῶρα δ' ἄρ' οἰσόμενοι πρόσαν κύρικα ἕκαστος.
Ἀναυδῷ μὲν ἔνεικε μέγαν πεπυκασμένα πέπλον
Ποικίλον· ἐν δ' ἄρ' ἔσαν περόναι δυοκαίδεκα πᾶσαι
Χρύσειαι, κλῃῖσιν εὐγνάμπτοις ἀραρυῖαι.
Ὄρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔνεικε
Χρύσεον, ἠλέκτροισιν ἐρμάνην, ἠέλιον ὥς.
Ἑρμείᾳ δ' Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔνεικαν,
Τείγλιπα, μορόεντα. χέρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
Ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος
Γοῦμνον ἴωχεν θεράπων περικαλλὲς ἄγαλμα.
Ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον Ἀχαιῶν καλὸν ἔνεικεν,
Ἦ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπερῷά δῖα γυναικῶν·
Τῇ δ' ἄρ' ἀμὲ ἀμφίπολοι ἄγαγον περικαλλέα δῶρα.
Οἱ δ' εἰς ὀρχηστὼ τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
Τρωλίμενοι τέρποντο· μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθεν.
Αὐτίκα λαμπτῆρας τρεῖς ἔσασαν ἐν μεγάροισιν,
Ὄφρα φαείνοιεν· περὶ δὲ ξύλα κάγχανε δῆκαν
Αὖα πάλαι, περίκηλα, νέον κεκερασμένα χαλκῷ·
Καὶ δαΐδας μετέμιξαν· ἀμοιβαδὶς δ' ἀνέφαινον
Δμῳαὶ Ὀδυσσῆος παλαίφρονος. αὐτὰρ ἃ τῆσιν
Αὐτὸς διογενὴς μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δμῳαὶ Ὀδυσσῆος δῖου οἰκομένοιο ἄνακτος,
Ἔρχεσθε πρὸς δώματ', ἵν' αἰδοίη βασίλεια.
Τῇ δὲ παρ' ἠλάκατα τροφαλίζετε. τέρπετε δ' αὐτὴν
Ἥμενοι εἰ μεγάρῳ. ἐγὼ δ' ἐρέω τάδε χερσίν.
Αὐτὰρ ἐγὼ πᾶσιν φάος πάντεσσι παρέξω.
Ἢν περ γάρ κ' ἐθέλωσιν ἐὺδρονον ἐμὸν ἰέμενον,
Οὐτί μι νικήσουσι. πολυτλήμων δὲ μάλ' εἰμί.
Ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἐγέλασσαν, ἐς ἀλλήλας δὲ ἴδοντο.
Τὸν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπτε Μελανθὼ καλλιπάρῃος,
Τὴν Δόλιος μὲν ἔπεφνε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
Παῖδα δὲ ὡς ἀτίταλλε· δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ.
Ἀλλ' οὐδ' ὡς χέθε πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πηνελοπείης.
Ἀλλ' ἥγ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο, τὸν φιλέεσκε·
Ἥ ῥ' Ὀδυσῆι σύνιπτεν ὀνειδείοις ἐπέεσσι,
Ξεῖνε πάλαι, σύ γέ πως φρένας ἐκπεπαγμένος ἴσκεις,

Οὐδ'

Priusquam tu alicui mihas Achivorum quicumque optimus.
Sic dixit Antinous. illis autem placebat sermo.
Dona igitur allaturum miserunt præconem quisque.
Antinoo quidem ferebat magnum perpulchrum peplum
Varium: inerant autem fibulæ duodecim omnino
Aureæ, clavis bene inflexis aptæ.
Monile autem Eurymacho multa arte laboratum ferebat
Aureum, electris fulgens, sicuti solem.
Inaures autem Eurydamanti duo servi ferebant,
Cum trinis ocellis, operosas: gratia autem resplendebat multa.
Ex Pisandro autem Polyctoridè rege
Collare ferebat servus perpulchrum ornamentum.
Aliud autem alius donum Achivorum pulchrum ferebat.
Hæc quidem postea ascendit in superiora ædium divina mulierum:
Ipsi autem simul famulæ ferebant perpulchra dona.
Illi autem in saltationem & suavem cantum
Versi delectabantur: manebantque donec vesper veniret.
Eis autem se delectantibus niger vesper venit:
Statim lampades tres statuerunt in domibus,
Ut lucerent: circum autem ligna arida posuerunt
Sicca pridem, præfissilia, nuper scissa æne:
Et candelas miscuerunt. per vices autem prælucebant
Famulæ Ulyssis calamitosi. at illis
Ipse generosus locutus est prudens Ulysses;
Famulæ Ulyssis diu absentis regis,
Ite ad domos, ubi veneranda regina,
Et apud illam pensa versate: delectate autem ipsam
Sedentes in domo, vel lanas pectite manibus.
At ego his lumen omnibus præbebo.
Si enim voluerint pulchro solio conspicuam Aurorám expectare,
Non me vincent. perpatiens enim valde sum.
Sic dixit. hæ autem riserunt, aliaque aliam inspiciebat.
Eumque immodeste allocuta est Melantò pulchra genis,
Quam Dolius quidem genuit, educavit autem Penelope,
Ceu filiam autem nutriebat: dabatque oblectamenta animo,
Sed neque sic habuit dolorem in animo Penelopes.
Sed illa cum Eurymacho rem habebat & *eum* amabat:
Hæc scilicet Ulyssem alloquebatur contumeliosis verbis;
Hospes miser, tu aliquis mente captus es,

Οὐδ' ἐθέλεις ἅδδειν χαλκήϊον ἐς δόμον ἐλθών,
Ἠέ πυ ἐς λέχθω· ἀλλ' ἠθάδε πόλλ' ἀγορεύεις
Θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν· οὐδέ τι θυμῷ
Τάρβεῖς. ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἢ νύ τοι αἰεὶ
Τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὁ κἠ μεταμώλια βάζεις·
Ἦ ἀλύεις ὅτι Γρον. ἐνίκησας τὸν ἀλήτην.
Μή πὰς τοι πάχα Γρυ ἀμείνων ἄλλος ἀναστῇ,
Ὅστις σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπὼς χερσὶ σιβαρῇσι,
Αἵματος ἐκπέμψῃσι, φορύξας αἵματα πολλῷ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑποδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἦ πάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω κύον οἷ' ἀγορεύεις,
Κῶσ' ἐλθὼν, ἵνα σ' αὖθι διαμελεΐσι τύψησιν.
Ὣς εἰπὼν, ἐπέεσσι διαπτοίησε γυναῖκας.
Βὰν δ' ἴμεναι διὰ δῶμα· λύδεν δ' ὑπὸ γοῦνα ἑκάστης
Ταρβοσύνη. φὰν γάρ μιν ἐλεύσεσθαι μνησάσθαι.
Αὐτὰρ ὁ παρὰ λαμπτῆρσι φαεινὸν αἰθομένησιν
Εἰσήκει ἐς πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κὴρ
Ὥρμαινε φρεσὶν ἦσιν, ἃ ῥ' οὐ κατέλεσε γένοντο.
Μνησῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγλαΐσρας εἴα Ἀθήνη
Λώβης ἰέσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Δύῃ ἄχος κραδίῃ Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἦρχ' ἀγορεύειν,
Κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλων δ' ἑτάροισιν ἔτυξεν.
Κέκλυτέ μευ μνησῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
Ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Οὐκ ἀθεεὶ δὴ ἀνὴρ Ὀδυσῆϊος ἐς δόμον ἵκει.
Ἔμπης μοι δοκέει δαῖδων σέλας ἐμμενὲς αὐτῆς
Καὶ κεφαλῆς· ἐπεὶ οὔ οἱ ἔπι τρίχες ἠδ' ἰνιάδες.
Ἦ ῥ', ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσσῆα πτολίπορθον·
Ξεῖνε, ἢ ἄρ κ' ἐθέλοις θητευέμεν, εἴ σ' ἀνελοίμην,
Ἀγρῷ ἐπ' ἐσχατιῇ, (μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσται)
Αἱμασιάς τε λέγων, καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεύων;
Ἔνθα δ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπησύτιον παρέχοιμι,
Εἵματά τ' ἀμφιέσαιμι, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοίην.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἦ δὴ ἔργα κακὰ ἔμμαθες, οὐκ ἐθελήσεις
Ἔργον ἐποίχεσθαι· ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον
Βούλεαι, ὄφρ' ἂν ἔχῃς βόσκειν σόν γαστέρ' ἄναλτον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Εὐρύμαχ', εἰ γάρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο

Neque vis dormire æream in domum profectus,
Vel aliquo in cœtum confabulantium: sed hic multa dicis
Confidenter multos inter viros. neque quidquam animo
Times. certe tuam vinum habet mentem, aut tibi semper
Talis mens est, qui & vana garris:
An exultas quod Irum vicisti erronem?
Vereor ne quis tibi mox Iro melior alius surgat,
Qui te in capite percutiens manibus fortibus,
Domo emittat, fœdatum sanguine multo.
Hanc torve aspiciens allocutus est prudens Ulysses:
Certe mox Telemacho dicam canis qualia loqueris,
Illuc profectus, ut te illic membratim incidat.
Sic fatus, verbis perterruit mulieres.
Perrexerunt autem ire per domum, solutaque sunt subtus membra cujusque
Timore. autumabant enim ipsum vera dicere.
At hic apud lampades prælucens accensas
Stabat omnes aspiciens: alia autem ejus cor
Cogitabat præcordiis ejus, quæ sane non irrita fuerunt.
Procos autem haud omnino superbos sinebat Minerva
A contumelia abstinere animi cruce, ut adhuc magis
Subiret dolor cor Laertiadæ Ulyssis.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,
Conviciis proscindens Ulyssem: risum autem sociis fecit.
Audite me proci inclytæ reginæ,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Non sine Deo hic vir Ulyssem in domum venit,
Tamen mihi videtur facium splendor esse ipsius
Etiam capitis: quoniam non ei sunt capilli neque pauci.
Dixit, simulque allocutus est Ulyssem urbium destructorem,
Hospes, nunquid vis servire, si te suscipiam,
Agri in extremitate; (merces autem tibi sufficiens erit)
Sepesque colligens, & arbores longas plantans?
Illic autem ego panem quidem perennem præberem,
Amictuque amicirem, pedibusque calceamenta darem.
Sed quoniam scilicet opera mala didicisti, non voles
Opus adire: sed mendicare in populo
Vis, ut possis pascere tuum ventrem insatiabilem.
Hunc autem respondens alloquebatur consilio dives Ulysses:
Eurymache, si quidem nobis contentio operis fieret

Ὥρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ τέλονται,
Ἐν ποίῃ, δρέπανον μὲν ἐγὼν ἐλάμπὲς ἔχοιμι,
Καὶ δὲ σὺ τοῖον ἔχοις, ἵνα περησαίμεθα ἔργα
Νήστις ἄχευ μάλα κήρε, ποίη δὲ παρείη.
Εἰ δ' αὖ τὴ βόες ἕλκον ἐλαυνέμεν οἵπερ ἄρίστοι,
Αἴθωνες, μεγάλοι, ἄμφω κεκορηότε ποίης,
Ἥλικες, ἰσοφόροι, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν,
Τετράγυον δ' εἴη, ἕποιτο δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ,
Τῷ κέ μ' ἴδοις εἰ ὦλκα διηνεκέα προταμοίμην.
Εἰ δ' αὖ τὴ πόλεμόν ποθεν ὀρμήσειε Κρονίων
Σήμερον, αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἴη τὴ δύο δῦρε,
Καὶ κυνέη πέζαλκος ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖα·
Τῷ κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ προμάχοισι μιγέντα,
Οὐδ' ἂν μοι φίλῳ γαστὴρ ὀνειδίζων ἀγορεύοις.
Ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καί τοι νόος ἐστὶν ἀτρωτὴς·
Καί τέ τις δοκίεις μέγας ἔμμεναι, ἠδὲ κραταιὸς,
Οὕνεκα παρ' παύροισι τὴ οὐκ ἀγαθοῖσιν ὁμιλεῖς·
Εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι τὴ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
Αἶψά κέ τοι τὰ θύρετρα, τὴ εὐρέα περ μάλ' ἐόντα,
Φάργοπι σήνοντο δι' ἐκ πρηθύροιο θύραζε.
Ὣς ἔφατ'. Εὐρύμαχος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἄ δεῖλ', ἦ τάχα τοι τελέω κακὸν, ὃ ἀγορεύεις
Θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν· οὐδέ τι θυμῷ
Ταρβεῖς. ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἢ νύ τοι αἰεὶ
Τοιοῦτος νόος ἐστὶν, ὁ τὴ μεταμώλια βάζεις·
Ἦ ἀλύεις ὅτι Γρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην.
Ὣς ἄρα φωνήσας, σφέλας ἕλετο. αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
Ἀμφινόμῳ πρὸς γοῦνα καθέζετο Δουλιχιῆος,
Εὐρύμαχον δείσας. ὁ δ' ἄρ' οἰνοχόον βάλε χεῖρα
Δεξιτερὴν· πρόχοος δὲ χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα.
Αὐτὰρ ὃγ' οἰμώξας πέσεν ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα.
Ὧδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ἆφνειὸν ὄφελ' ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι,
Πρὶν ἐλθεῖν· τῷ κ' ὄφ τόσον κίλαδον μεθέηκεν.
Νωὶ δὲ περὶ πτωχῷ ἐριδαίνομεν· οὐδέ τι δαιτὸς
Ἐσθλῆς ἔσσεται ὦδε, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
Τοῖσι δὲ μετηύδα ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο.

405 Δεῦ-

Tempore in verno, quando dies longi sunt,
In herba, falcem quidem ego bene flexam haberem,
Tu quoque talem haberes, ut faceremus periculum in opere
Jejuni usque adeo ad tenebras, herba autem adesset.
Sin rursus & boves essent agendi qui optimi,
Ardentes, magni, ambo saturati herba,
Coævi, æqualiter ferentes, quorum robur haud labefactum,
Quatuorque jugera essent, cederetque subtus gleba aratro,
Tunc me videres an sulcum continuum proscinderem.
Sin rursus & bellum alicubi moveret Saturnius
Hodie, & mihi scutum esset & duæ lanceæ,
Et galea tota ærea in temporibus apta:
Tunc me videres primis in pugnatoribus mixtum,
Neque mihi ventrem exprobrans loquereris.
Sed nimis injurius es, & tibi mens crudelis:
Et aliquo modo quidam videris magnus esse, & fortis,
Quoniam cum paucis & non bonis versaris:
At si Ulysses veniret & appelleret in patriam terram,
Statim tibi portæ, licet latæ admodum sint,
Fugienti arctarentur per vestibulum foras.
Sic dixit. Eurymachus autem irascebatur corde magis,
Et ipsum torve intuens, verba volucria locutus est:
Ah miser, certe mox tibi perficiam malum, qui sic loquare
Confidenter multos inter viros: neque quidquam animo
Times. utique vinum tuam habet mentem, aut tibi semper
Talis mens est, qui & vana garris:
An exultas quod Irum vicisti erronem?
Sic vociferans scabellum cepit. at Ulysses
Amphinomi ad genua sedit Dulichii,
Eurymachum timens. hic autem pincernam feriebat in manu
Dextra; gutturnium autem humi resonabat cadens.
At ille plorans cecidit resupinus in pulveribus.
Proci autem tumultuabantur in ædibus umbrosis.
Sic autem aliquis dicebat aspiciens propinquum alium:
Utinam debuisset hic hospes errabundus alibi periisse,
Antequam veniret: eo non tantum tumultum immisisset.
Nunc autem de mendico rixamur: neque aliqua convivii
Boni erit voluptas, quoniam pejora vincunt.
Illis autem dixit virtus Telemachi:

Mi-

Δαιμόνιοι, μάσησθε, καὶ ὑπὲρ κάδδετε θυμῷ
Βρωτύν, ἐδὲ ποσίν. Θεῶν γύ τις ὔμμ' ὀροδώκει.
Ἀλλ' ἄγε δαισάμενοι κατακείετε οἶκαδ' ἰόντες,
Ὅππότε θυμὸς ἄνωγε· διώκω δ' ἔπι ἴφθιμον.
Ὣς ἔφαδ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδὸν εὐ χείλεσι φώνες.
Τηλέμαχον θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγόρδυε.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέφατεν,
Νίσε φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος,
Ὃς φίλοι, οὐκ ἄν δή τις ἐπὶ ῥηδίην δικαίην
Ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
Μήτέ τι τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μήτέ τιν' ἄλλον
Δμώων οἳ κατὰ δῶμαθ' Ὀδυσῆος θείοιο.
Ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
Ὄφρα σπείσαντες κατακείομεν οἶκαδ' ἰόντες·
Τὸν ξεῖνον δὲ ἐῶμεν εὐὶ μεγάροις Ὀδυσῆος
Τηλεμάχῳ μελέμεν. τῷ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.
Ὣς φάτο. τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐαδότα μῦθον ἔειπε.
Τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσσατο Μέλιος ἥρως,
Κῆρυξ Δουλιχιάδης· θεράπων δ' ἦν Ἀμφινόμοιο.
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν. οἱ δὲ, θεοῖσι
Σπείσαντες μακάρεσσι, πίον μελιηδέα οἶνον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἤτορ δ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Βάν ῥ' ἴμεναι κείοντες ἐὰ πρὸς δώματ' ἕκαστος.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Τ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Στὴν Τηλεμάχῳ ἔκθεσιν ποιεῖται τῶν ὅπλων Ὀδυσσέως, καὶ πρὸς Πηνελόπην ἐκ Κρήτης εἶναι ὑποκρίνεται. γίγνεται δὲ αὐτῷ διὰ ὕλης ἀναγνωρισμὸς πρὸς Εὐρύκλειαν, τὴν πόδας αὐτῷ νίψασαν. καὶ κατὰ παρέκβασιν ὁ ποιητὴς διηγεῖται τὰ ἐν Παρνασσῷ ἐπλήγη ὑπὸ συὸς κάπρου.

Τοῦ

Miseri, insanitis, & non amplius capitis animo
Cibum, neque potum. Deorum aliquis nimirum vos concitat.
Sed bene epulati decumbite domum profecti,
Quando animus jubet: pello autem neminem ego.
Sic dixit. illi autem omnes mordicus labris prehensis,
Telemachum admirabantur quod audacter locutus esset.
Illis Amphinomus fatus est & dixit,
Nisi illustris filius Aretiadæ regis:
O amici, haud jam quisquam super dicto æquo
Contrariis verbis carpens sæviat,
Neque hospitem duriter tractate, neque quenquam alium
Famulorum qui sunt in domibus Ulyssis divini.
Sed agite, pincerna incipiat poculis,
Ut postquam libaverimus decumbamus domum profecti:
Hospitem autem sinamus in ædibus Ulyssis
Telemacho curæ esse. ejus enim propriam venit domum.
Sic dixit. illis autem omnibus placitum verbum dixit:
Iisque craterem miscuit Mulius heros,
Præco Dulichiensis: minister autem erat Amphinomi.
Distribuit autem omnibus adstando: hi autem, diis
Ut Libarunt beatis, biberunt dulce vinum.
At postquam libarunt biberuntque quantum volvit animus,
Perrexerunt ire cubituri suas ad domos quisque.

ODYSSEÆ HOMERI XIX. LIBRI

Argumentum.

CUm Telemacho seponit arma Ulysses, & ad Penelopen ex Creta se esse fingit. Fit autem ipsius per cicatricem agnitio ad Eurycleam, pedes ipsius lavantem. Et per digressionem poeta narrat quo pacto in Parnaso vulneratus fuerit ab apro inter venandum.

T. Agno-

Τοῦ δ' ἀναγνωρίζει ἐξ ὑλῆς γρηῢς Ὀδυσῆα.

Αὐτὰρ ὁ εἰς μεγάρῳ ὑπελέπτετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Μνηστῆρσι φόνον σοὶ Ἀθήνη μερμηρίζων.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' Ἀρηΐα πατρὸς ἐσω
Πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
Παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν τοθέοντες·
Εἰς ἀγρὸν κατέβην· ἔνθ' ἐκέτι φῶτα ἐώκει
Οἷά ποτε Τροίηνδε νεῶν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
Ἀλλὰ κατήκισεν δουρὸς ἴκελ' αὐτμή.
Πρὸς δ' ἔτι τῇ πόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαίμων,
Μήπως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
Ἀλλήλους τρώσητε, κατατεχνώητε δὲ δαῖτα,
Καὶ μνηστύν. αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἀνδρὸς ἀρίστου.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί.
Εἰς δὲ καλεσσάμενος τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Μαῖ, ἄγε δή μοι ἔρυξον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
Ὄφρά κεν ἐς θάλαμον καταβείομεν ἔνθεα πατρὸς
Καλά, τά μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα κατνὸς ἀμέρδει,
Πατρὸς ἀποιχομένοιο. ἐγὼ δ' ἔπι νήπιος ἦα·
Νῦν δ' ἐθέλω καταβῆσθαι ὑπ' ἀ πυρὸς ἴζεται αἰτμή.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Αἴ γὰρ δή ποτε τέκνον ἐπιφροσύνας ἀνέλοιο,
Οἵ κε κήδεσθαι, ἠδ κτήμασι πάντα φυλάσσειν.
Ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἕπεται μετιχομένῳ φάος οἶσει;
Δμωὰς δ' ἐκ εἴας προβλωσκέμεν, αἳ κεν ἕφαινον.
Τὼ δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀγχίθυρον ἰόντε,
Ἕζεσθον δ'. ἐ γὰρ ἀργὸν ἀνέζομαι ὅς κεν ἐμῆς γε
Χοίνικος ἅπτηται, ἠδ πλόθεν εἰλυδνάς.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἕπλετο μῦθος.
Κλῆισεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
Τὼ δ' ἄρ' ἀνεΐξαντ' Ὀδυσεὺς ἠδ φαίδιμος υἱὸς
Ἐσφόρεον κόρυθάς τε ἠδ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας,
Ἐγχεέ τ' ὀξύοντε. πάροιθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
Χρύσεον λύχνον ἔχουσα, φάος περικαλλὲς ἐποίει.
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' ἆλλα,
Ὦ πάτερ, ἦ μέγα δαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·

Ἐμ-

T. Agnoſcit ex cicatrice vetula Ulyſſem.

AT ipſe in domo relinquebatur divinus Ulyſſes,
Procis cædem cum Minerva meditans.
Statim autem Telemachum verbis volucribus allocutus eſt:
Telemache, oportet arma martialia ſeponere intro
Omnia prorſus: at procos mollibus verbis
Decipe, quando ex te quærent deſiderantes.
Ex fumo ſepoſui; quoniam non amplius illis ſimilia ſunt,
Qualia quondam ad Trojam proficiſcens reliquit Ulyſſes,
Sed conſumpta ſunt quantum ignis attigit vapor.
Inſuper adhuc etiam hoc majus in mentem dedit deus,
Ne forte inebriati, contentionem excitantes in vobis,
Mutuo vos vulneretis, dehoneſtetiſque convivium,
Et ſponſalia. ipſum enim attrahit virum ferrum.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obedivit patri.
Extra autem vocans allocutus eſt nutricem Eurycleam:
Nutrix, age mihi contine domi fœminas,
Donec in thalamum reponam arma patris
Pulchra, quæ mihi in domo neglecta fumus denigrat,
Patre abſente. ego autem adhuc parvulus eram:
Nunc autem volo ſeponere ubi ignis vapor non venit.
Hunc autem rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea:
Utinam vero tandem fili prudentiam accipias
Domum curandi, & poſſeſſiones omnes ſervandi.
Sed age, quæ tibi poſtea tecum iens lumen portabit?
Famulas autem non finis præire, quæ præluceant.
Hanc contra Telemachus prudens alloquebatur:
Hoſpes hic. non enim otioſum tolerabo qui meum
Modium attingit, licet & procul venerit.
Sic nempe dixit. illi autem haud evolavit *hoc* verbum:
Clauſit autem januas ædium bene habitatarum.
Hi autem feſtinantes Ulyſſes & illuſtris filius
Intro portaverunt galeaſque & ſcuta umbonibus munita,
Lanceaſque acutas. ante autem Pallas Minerva,
Auream lucernam tenens, lumen perpulchrum faciebat.
Tunc Telemachus allocutus eſt ſuum patrem ſtatim:
O pater, certe magnum miraculum hoc oculis video:

Enim-

Ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων, καλαί τε μεσόδμαι,
Εἰλάπιναί τε δοκοί, καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες
Φαίνοντ' ὀφθαλμοῖς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο.
Ἦ μάλα πῃ θεὸς ἔνδον, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.
Τὸν δ' ἐπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Σίγα, καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε, μηδ' ἐρέεινε.
Αὔτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν οἳ ὄλυμπον ἔχουσιν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι· ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτῆ,
Ὄφρά κ' ἔπι δμωὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω.
Ἡ δέ μ' ὀδυρομένη εἰρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
Κείων ἐς θάλαμον, δαΐδων ὑπολαμπομενάων,
Ἔνθα πάρος κοιμᾶθ' ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
Ἔνθ' ἄρα καὶ τότ' ἔλεκτο, καὶ ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπολείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Μνηστῆρεσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
Ἦλθε δ' ἴσαν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἠδὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Τῇ παρὰ μὲν κλισίην τυκτὴ κάτθεσαν, ἔνθ' ἄρ' ἔφιζε,
Διναντὶ ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ· ἷδε ποτε τέκτων
Ποίησ' Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν τόσσιν ἧκε,
Προσφυὲς ἐξ αὐτῆς, ἔφ' ἐπὶ μέγα βάλλετο κῶας.
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια.
Ἦλθον δὲ δμωαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο·
Αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολλὸν ἤρεον ἠδὲ τραπέζας,
Καὶ δέπαα ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον.
Πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον, ἄλλα δ' ἐπ' αὐτῶν
Νήησαν ξύλα πολλά, φόως ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι.
Ἡ δ' Ὀδυσῆ ἐνένιπτε Μελανθὼ δεύτερον αὖτις,
Ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
Δινεύων κατὰ οἶκον; ὀπιπτεύσεις δὲ γυναῖκας;
Ἀλλ' ἔξελθε θύραζε πέλας, καὶ δαιτὸς ὄνησο·
Ἢ τάχα κε δαλῷ βεβλημένος εἶσθι θύραζε.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κεχοτήτι θυμῷ;
Ἦ ὅτι ἑ λιπόω; κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἶμαι;
Πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ ἔπειγει.
Τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνδράσιν ἦα νάιον

Ὀλ-

Enimvero mihi parietes domorum, pulchraque interti-
gnia,
Abiegnæque trabes, & columnæ ſurſum tendentes
Apparent oculis quaſi ignis ardentis.
Omnino aliquis Deus intus eſt *eorum*, qui cælum latum ha-
bitant.
Illum reſpondens alloquebatur conſilii dives Ulyſſes:
Sile, & tuam mentem retine, neque interroga.
Hic tibi mos eſt Deorum qui Olympum habitant.
Sed tu quidem decumbe: ego autem relinquar hic,
Ut adhuc famulas & matrem tuam irritem:
Quæ me lamentans interrogabit de ſingulis.
Sic dixit. Telemachus autem ex domo diſceſſit
Cubiturus in cubiculum, facibus lucentibus,
Ubi antea dormiebat quando ipſum dulcis ſomnus capiebat.
Illic igitur & tunc cubuit, & Auroram divinam expectabat.
At in domo relinquebatur divinus Ulyſſes,
Procis cædem cum Minerva cogitans.
Ipſa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ ſimilis, vel aureæ Veneri.
Cui ſellam apud ignem deponebant, ubi inſidebat,
Circumcirca obductam ebore & argento: quam quondam fa-
ber,
Fecerat Icmalius, & ſubtus ſcabellum pedibus miſit,
Aptum ex ipſa, ubi magnam injecit pellem.
Illic ſedit poſtea prudens Penelope.
Venerunt autem famulæ albæ ulnis ex domo:
Quæ panem multum tollebant atque menſas,
Et pocula unde ſcilicet viri ſuperbi biberant.
Ignem autem a foculis ad terram jecerunt, aliaque in eos
Congregarunt ligna, ut lumen eſſet & calefieret.
Ipſa autem Ulyſſem increpabat Melantho ſecundo rurſus:
Hoſpes, adhuc & nunc hic moleſtus eris per noctem
Obſervans in domo? aſpicis autem mulieres?
Sed exi foras miſer, & tibi epulum proſit:
Aut mox etiam torre percuſſus ibis foras.
Hanc autem torve aſpiciens alloquebatur conſilii dives U-
lyſſes:
Mala *mulier*, cur me ſic obſervas infenſo animo?
An quod parum niteo; turpique corpus, amictu ſum amictus?
Et mendico in populo? neceſſitas enim urget.
Tales mendici & errones viri ſunt.
Etenim ego quondam domum in hominibus habitabam

Οἶλβιόν ἀφνειὸν, ϗ πολλοῖσι δόσκον ἀλήτῃ
Τοίῳ ὁποῖός ἦοι, ϗ ὅτε κεχρημένος ἔλθοι.
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλά τε πολλὰ
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι ϗ ἀφνειοὶ καλέονται.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἤθελε γάρ πω.
Τῷ νωῒ μή ποτε ϗ σὺ γυνὰι ἐπὶ πᾶσαι ὀλέσσῃς
Ἀγλαΐῃ τῇ νωῒ γε μετὰ δμωῇσι κέκασσαι,
Μή πώς τοι δείσασα κοτεσσαμένη χαλεπήνῃ,
Ἢ Οὐσσεὺς ἔλθῃ. ἔτι γὰρ ϗ ἐλπίδος αἶσα.
Εἰ δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε ϗ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν,
Ἀλλ' ἤδη πᾶς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἔκηται
Τηλέμαχος· τὸν δ' οὔτις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
Λήθει ἀποσσάμενος· ἐπεὶ οὐκέτι πολίτης ἐστίν.
Ὣς φάτο. τὸν δ' ὄκνησε περίφρων Πηνελόπεια·
Ἀμφίπολον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔν τ' ὀνόμαζεν,
Πάντας δαρσαλέη κύον ἀδδεὲς οὕς μα λήθεις
Ἔρδουσα μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις.
Πάντα γὰρ εὖ ἤδησθα, ἐπεὶ ἐξ ἐμεῦ ἔκλυες αὐτῆς
Ὡς τὸν ξείνον ἐμεῖο μάλιστα εὐὶ μεγάροισιν
Ἀμφὶ πόσει ἤρεσθαι· ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι.
Ἦ ῥα, ϗ Εὐρυνόμῃ ταμίῃ πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον ϗ κῶας ἐπ' αὐτῷ,
Ὄφρα καθεζόμενος ἐπέω ἔπος ἠδ' ἐπακούσῃ
Ὅ ξείνου ἐμέθεν. ἐθέλω δέ μιν ἔξερέεσθαι.
Ὣς ἔφατ'· ἡ δὲ μάλ' ὦρτο ταμίη κατὰ δῶμα φέρουσα
Δίφρον εὐξεστον, ϗ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
Ἔνθα καθίζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Τοῖσι δὲ μῦθον ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖνε, τὸ μὲν σε πρῶτον ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτὸς,
Τίς; πόθεν ἐς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, οὐκ ἄν τις σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
Νείκεε· ἐ γὰρ σὸς κλέος οὐρανὸν ἀμφὶ ἱκάνει,
Ὡσεί τε βασιλῆος ἀμύμονος, ὅστε θεουδὴς
Ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι ϗ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων,
Εὐδικίας ἀνέχησι· φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα
Πυρούς ϗ κριθάς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ.
Τίκτωσι δ' ἔμπεδα μῆλα· θάλασσα δὲ παρέχει ἰχθῦς
Ἐξ εὐεργεσίης· ἀρηρῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτῷ.

115 Τῷ

Beatus divitem, & sæpe dedi erroni
Tali qualis esset, & cujuscunque *rei* indigens veniret.
Erant autem servi valde multi, aliaque multa
Quibus *homines* bene vivunt & divites vocantur:
Sed Jupiter vastavit Saturnius: voluit enim.
Ideo nunc ne aliquando & tu mulier fortassis omnem amittas
Pulchritudinem, qua nunc inter ancillas ornata es,
Ne tibi aliquo modo domina irata sæviat,
Vel Ulysses veniat. adhuc enim & sperare fas est.
Sin ille quidem ita periit & non amplius rediturus est,
At jam filius talis Apollinis favore
Telemachus: hunc autem nulla in domibus mulierum
Laret improbe agens: quoniam non amplius tantillus est.
Sic dixit. eum autem audiverat prudens Penelope:
Ancillam autem increpabat, verbumque dicebat & proloquebatur:
Omnino audax canis intrepida non me lates
Faciens magnum facinus, quod tuo capiti infringes.
Omnia enim bene scis, quoniam ex me audivisti ipsa,
Quod hospitem eram in domibus meis
De marito interrogatura, quoniam multum tristor.
Dixit, & Eurynomen promam sermone alloquuta est:
Eurynoma, sur sedem & pellem super ipsa,
Ut sedens dicat verbum & audiat
Hospes meum. volo autem ipsum interrogare.
Sic dixit, illa valde festinanter deposuit ferens
Sedem bene politam, & super ipsa pellem jecit:
Illic sedit postea multa tolerans divinus Ulysses.
Post hæc sermonem occepit prudens Penelope:
Hospes, hoc quidem te primum ego interrogabo ipsa,
Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs & parentes?
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
O mulier, haud quisquam te hominum super interminatam terram
Vituperaverit: certe enim tua gloria cælum latum attingit,
Sicut alicujus regis inculpabilis, qui Deum colens
Viris in multis & fortibus regnans,
Jura sustentat: fert autem terra nigra
Triticum & hordeum, gravanturque arbores fructu:
Pariuntque incolumes pecudes: mareque præbet pisces
Ex felicitate: virtutemque exercent populi sub ipso.

Τῷ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μεταλλᾶν σῷ ἐνὶ θίκῃ,
Μηδ' ἐμὸν ἐξερέεινε γένος ἢ πατρίδα γαῖαν,
Μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων
Μνησαμένῳ. μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος· οὐδέ τι μὲ χρὴ
Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
Ἧσθαι, ἐπεὶ κάκιον πενθήμενος ἄκριτον αἰεί.
Μή τίς μοι δμωῶν νεμεσήσεται, ἠὲ σύ γ' αὐτή·
Φῆ δὲ δακρυπλώειν βεβαρηότα μᾶλλον φρένας ἄνδρα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
Ξεῖν', ἦτοι μὲν ἐμοὶ ἀρετὴν καὶ δέμας εἶδός τε
Ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσεπέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
Εἰ κείνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιτολεύοι,
Μεῖζόν κε κλέος ἔμπης ἠμὸν καὶ κάλλιον εἴη.
Νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπώρσαν κήδεα δαίμων.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Οἵτ' αὐτὸν Ἰθάκην ὑποδαίλου ἀμφινέμονται,
Οἱ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
Τῷ ὄφρ' ξείνων ἐμπάζομαι, οὐδ' ἱκετάων,
Οὐδὲ κηρύκων, οἳ δημιοεργοί ἔασιν.
Ἀλλ' Ὀδυσῆα ποθοῦσα, φίλον κεκαφηκυῖαν ἧτορ,
Οἵ δὲ γάμον σπεύδουσιν· ἐγὼ δὲ δόλους τοκεύω.
Φάρος μέν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων
Στησαμένῃ μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν,
Λεπτὸν καὶ πετόμετρον. ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέειπον,
Κῶροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον. εἰσόκε φάρος
Ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωι ταφήιον, εἰσότε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι πανυστατίοιο γάμοιο,
Μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
Αἴ κεν ἄτερ σπείρης κεῖται πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπετείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθά κεν ἡμάτιη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστὸν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκον ἐπὶν δαΐδας παραθείμην.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν, ἐπήλυθον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, πεφὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,

Καὶ

Ideo ex me nunc alia quidem inquire tua in domo,
Neque meum interroga genus & patriam terram,
Ne mihi magis animum impleas doloribus
Recordanti: valde autem sum ærumnosus: & nihil me oportet
Domo in aliena lugentemque flentemque
Sedere. quoniam malum est lugere valde semper;
Ne aliqua mihi ancillarum succenseat, vel tu ipsa:
Dicatque lacrymis abundare gravatum me in mente vino.
Sed ei respondit postea prudens Penelope:
Hospes, certe quidem meam virtutem speciemque corpusque
Perdiderunt immortales, quando ad Ilium profecti sunt
Argivi, cum quibus meus maritus ivit Ulysses.
Si ille veniens hanc meam vitam gubernaret,
Major gloria esset mea & melior hoc pacto.
Nunc autem angor: tot enim mihi immisit mala deus.
Quotquot enim insulis dominantur optimi,
Dulichioque Samæque & sylvosæ Zacyntho,
Quique ipsam Ithacam amœnam incolunt,
Hi me nolentem petunt uxorem, consumuntque domum.
Ideo neque hospites curo, neque supplices,
Neque præcones, qui publici operarii sunt:
Sed Ulyssem desiderans, proprio contabesco corde.
Illi autem nuptias urgent: ego vero dolos machinor.
Velamen quidem mihi primum inspiravit menti Deus
Instituenti magnam telam in ædibus texere,
Tenuem & immensam. Statim autem ipsis dixi.
Juvenes mei proci, postquam mortuus est divinus Ulysses,
Manete urgentes meas nuptias: donec velamen
Perficiam, (ne mihi vana fila pereant)
Laerti heroi funebre, quando ipsum
Parca perniciosa capiet in longum consopientis mortis.
Ne aliqua mihi in populo Græcarum succenseat,
Si sine velamine jacet, multa qui possederit.
Sic dixi: illis autem persuasus est animus masculus.
Tunc interdiu quidem texebam magnam telam,
Noctes autem resolvebam postquam faces appositeram.
Sic triennium quidem latui ego, & fidem faciebam Achivis.
Sed quando quartus venit annus, & venerunt horæ,
Mensibus intereuntibus, & dies multi consummati erant,

Καὶ τότε δή μ', διὰ δμωὰς κακὰς ἐκ ἀλεγύσας,
Εἶλον ἐπελθόντες, ἠδ' ὁμοκλήσαντ' ἐπέεσσιν.
Ὡς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ ἐκ ἐθέλων ὑπ' ἀνάγκης·
Νῦν δ' ὅτ' ἐκφυγέειν δυώκαμαι γάμον, ὅτέ περ ἄλλω
Μῆτιν ἐφυφείσκω. μάλα δ' ὀτρωῶσι τοκῆες
Γήμασθ', ἀσχαλάᾳ δὲ παῖς βίοτον κατεδόντων,
Γιγνώσκων· ἤδη γὰρ ἀνὴρ οἷός τε μάλιστα
Οἶκον κήδεσθαι, τῷ περ Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ἀλλὰ καὶ ὣς μοι εἰπὲ σεῦ γένος, ὁππόθεν ἐσσί.
Οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι αἰδοίη, Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Οὐκ ὄτ' ἀπολλήξεις σὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέουσα·
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἢ μέν μ' ἀχέουσί γε δῶσες
Πλείονσιν ἢ ἔχομαι. ἦ γὰρ δίκη, ὁππότε πάτρης
Ἧς ἀπέῃσιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον ὅσσον ἐγὼ νῦν,
Πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Κρήτη τις γαῖ' ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Καλὴ, καὶ πίειρα, περιῤῥύτη· ἐν δ' ἄνδρωπα
Πολλοὶ, ἐπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες.
Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοὶ,
Ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί,
Τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως
Ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
Πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ μεγαθύμου Δευκαλίωνος.
Δευκαλίων δέ μ' ἔτικτε, καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
Ὤχετ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
Ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα, πρότερος καὶ ἀρείων.
Ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἐδόμην, καὶ ξείνια δῶκα.
Καὶ γὰρ μιν Κρήτηνδε κατήγαγε λὶς ἀνέμοιο,
Ἱέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν.
Στῆσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυίης,
Ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι· μόλις δ' ὑπέκυγε ἄϋτμη.
Αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μετὰ δῶ ἔσυθ' ἱκνεῖσθαι·
Ξείνον γάρ μιν ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν αἰδοῖόν τε.
Τῷ δ' ἤδη δεκάτῃ ἢ ἐνδεκάτῃ τέλεν ἠὼς

Atque tunc scilicet me per famulas canes *alia* non curantes,
Deprehenderunt ingressi, & objurgavere verbis.
Sic illud perfeci & non volens coactu:
Nunc autem neque effugere possum nuptias, neque aliquid aliud
Consilium invenio. valde autem hortantur parentes
Nubere; ægre fert autem filius *quod illi* victum devorant,
Cognoscens: jam enim vir est qui possit maxime
Domum curare, cui Jupiter gloriam præbet.
Sed & sic mihi dic tuum genus, unde sis.
Non enim a quercu es olim fabulosa, neque a petra.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
O uxor venerabilis Laertiadæ Ulyssis,
Nondum desines meum genus interrogans:
Sed eloquar tibi: certe quidem me doloribus dabis
Pluribus quam teneor. is enim mos quando patria
Sua abest vir tanto tempore, quanto ego nunc,
Multas hominum ad urbes errans, dolores patiens.
Sed & sic dicam quod me interrogas & exquiris.
Creta quædam terra est medio in nigro ponto,
Pulchra & pinguis, circumflua: in eaque homines
Multi infiniti, & nonaginta urbes.
Alia autem aliorum lingua mixta: insunt & Achivi,
Et veri *sunt indigenæ* Cretenses magnanimi, insunt etiam Cydones,
Dorienseque trifariam sparsi, divinique Pelasgi.
In his Gnossus magna urbs, ubi Minos
Novennalis regnavit, Jovis magni familiaris,
Patris mei pater magnanimi Deucalionis.
Deucalion autem me genuit, & Idomeneum regem.
Sed hic quidem in navibus rostratis Ilium ad
Ivit simul cum Atridis: mihi autem nomen inclytum Æthon,
Junior natu: is autem prior & melior.
Illic Ulyssem ego vidi, & hospitalia dedi.
Etenim eum ad Cretam egerat vis venti,
Euntem ad Trojam, in diversa jactatum a Malels.
Sistebat autem naves in Amniso, ubi spelunca Lucinæ,
In portibus difficilibus: vix autem evasit procellas.
Statim autem Idomeneum requirebat ad urbem profectus:
Hospitem enim ipsum dicebat dilectumque esse reverendumque.
Huic autem jam decima vel undecima erat aurora

Οἰχομένῳ συὶ νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων ξ' ἐξείνισσα,
Εὐδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἑόντων.
Καί οἱ, τοῖς τ' ἄλλοις ἑταίροις οἳ ἅμ' αὐτῷ ἕποντο,
Δημόδοκα ἄλφιτα δῶκε καὶ αἶθοπα οἶνον ἀγείρας,
Καὶ βῶς ἱρεύσασθαι· ἵνα πλησαίατο θυμόν.
Ἔνθα δυώδεκα μὲν μένον ἤματα δῖοι Ἀχαιοί·
(Εἶλει γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας, οὐδ' ἐπὶ γαίῃ
Εἶα ἵστασθαι. χαλεπὸς δέ τις ὦρορε δαίμων)
Τῇ τεσσαρδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε· τοὶ δ' ἀνάγοντο.
Ἵστια λαύσαμεν πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.
Τῆς δ' ὥρ' ἀκυόσης ῥόε δάκρυα, πάντα δὲ χρώς.
Ὡς δὲ χιὼν κατατήκει ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
Ἣν τ' Εὖρος κατέπηξεν, ἐπιλὼ Ζέφυρος καταχεύει,
Τηκομένης δ' ἄρα τῆς ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
Ὡς τῆς πάντα καλὰ παρῆϊα δακρυχέουσης,
Κλαύσης ἧσ ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Θυμῷ μὲν γοόωσαν ἐὴν ἐλέαιρε γυναῖκα,
Ὀφθαλμοὶ δ' ὥσεὶ κέρα ἕστασαν, ἠὲ σίδηρος,
Ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι. δόλῳ δ' ὅγε δάκρυα κεῦθε.
Ἦ δ' ἐπεὶ οὖν πάρφθη πολυδακρύοιο γόοιο,
Ἐξαῦτίς μιν ἔπειτα προσέειπε, μετὰ βροτὸν ἀμείβουσα·
Νῦν μὲν δή σ', ξεῖνε, γ' ὁΐω πειρήσεσθαι
Εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σοὶ ἀνδράσιν ἑπάροισιν
Ἔδμησας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὡς ἀγορεύεις.
Εἰπέ μοι ὁπποῖ' ἄεσσε περὶ χροῒ εἵματα ἕσο,
Αὐτός θ' οἵους ἤλυθ, ἠδ ἑταίρους οἳ οἱ ἕποντο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
Εἰπέμεν. ἤδη γάρ οἱ ἐείκοσιν ἔτεσ ἔστιν,
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, ἠδ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης.
Ἀλλὰ μὴν ὡς ἐρέω ὅσ μοι ἐνδέλεσται ἦτορ.
Χλαῖναν πορφυρέην ἐλὼν ἔχε δῖος Ὀδυσσεύς,
Διπλῆν· αὐτὰρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο
Αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλον ἦεν·
Ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἐλὸν
Ἀσπαίροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
Ὡς οἱ χρύσεοι ὄντες, ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων,
Αὐτὰρ ὁ ἰκριόωντα μεμαὼς, ἠμάρτη πόδεσσι.

Τὸν

Eunti cum navibus roſtratis Ilium intro.
Illum quidem ego ad domos ducens bene excepi hoſpitio,
Peramanter tractans, abundante domo.
Et ei, cæteriſque ſociis qui ſimul ipſum ſequebantur,
A populo farinas dedi & nigrum vinum congregans,
Et boves mactandos; ut impleret animum.
Illic duodecim quidem manſerunt dies divini Achivi:
(Continebat enim eos Boreas ventus magnus, neque in terra
Sinebat ſtare: ſævus autem aliquis moverat deus)
Ipſa autem tertiadecima die ventus cecidit: illi autem ſolverunt,
Simulabat mendacia multa dicens veris ſimilia.
Illius audientis fluebant lacrymæ, tabebatque corpus.
Sicut autem nix liquefit in ſummis verticibus montium,
Quam Eurus liquefecit poſtquam Zephyrus effuderat,
Liqueſcenteque ea fluvii implentur fluentes;
Sic hujus liquebantur pulchræ genæ lacrymas fundentis,
Flentis ſuum virum aſſidentem. at Ulyſſes
Animo quidem lugentem ſuam miſerabatur uxorem,
Oculi autem tanquam cornua ſtabant, aut ferrum;
Immoti in palpebris. dolo autem is lacrymas occultabat.
Illa igitur poſtquam ſatiata erat lacrymoſo luctu,
Iterum ipſum verbis reſpondens alloquebatur:
Nunc te ſcilicet hoſpes, puto experturam *me* eſſe
An vere ſcilicet illic cum divinis ſociis
Hoſpitio excepiſti in domibus meum maritum, ut dicis,
Dic mihi quali quodam circa corpus amictu erat amictus,
Ipſe qualis erat, & ſocios dic qui ipſum ſequebantur.
Hanc autem reſpondens alloquutus eſt prudens Ulyſſes:
O mulier, difficile tanto tempore ſeorſim abſentem
Dicere. jam enim ei vigeſimus annus eſt
Ex quo illinc ivit, & mea abiit patria.
Sed & ſic dicam uti mihi videtur animo:
Lænam purpuream mollem habebat divinus Ulyſſes;
Duplicem: at ei fibula auro facta erat cum
Fiſtulis geminis: ante autem artificium *quoddam* erat:
In prioribus pedibus canis habebat varium hinnulum
Trementem comedens: hoc autem admirabantur omnes,
Ut cum ipſi aurei eſſent, ille quidem comedebat hinnulum ſuffocans.
At iſte effugere cupiens palpitabat pedibus.

Τὸν δὲ χιτῶν' ἐνέδυσε περὶ χροῒ στιλπνὸν ἑαυτῷ,
Οἷόν τε προμάθοιο λοπὸν κεκαλὸν ἰφθίμοιο.
Τῶ μὲν ἔλω μαλακὸς, λαμπρὸς δ' ὑπὸ ἠέλιος ἦεν.
Ἡ μὲν πολλά γ' αὐτὸν ἐδηήσαντο γυναῖκες.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Οὐκ οἶδ' εἰ πάλιν ἦτο περὶ χροῒ οἶκόνδ' Ὀδυσῆος,
Ἢ τις ἑταίρων δῶκε δαΐς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,
Ἢ αὖς τις ξεῖνος. ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεὺς
Ἔσχε φίλος. πρῶτα γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμαῖοι.
Καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ δόσαν δῖά τε δῶρα
Καλλιῶ, πορφυρέῃ, δμὼς περιδόσκε χιτῶνα.
Αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον ἐϋστέλμῳ ἐπὶ νηός.
Καὶ μέν οἱ κῆρυξ ὀλίγον προγενέστερος αὐτῆς
Εἵπετο· δμὼς δὴ τόν τοι μυθήσομαι οἷός ἦεν περ.
Γυρὸς ἦεν ὤμοισιν, μελανόχροος, ὀλοκάρηνος·
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε. τίεν δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
Ὧν ἑτάρων Ὀδυσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἤδη.
Ὣς φάτο. τῇ δ' ἐπὶ μᾶλλον ὑφ' ἱμερον ὦρσε γόοιο,
Σήματ' ἀναγνούσῃ τά οἱ ἔμπεδα πέρραδ' Ὀδυσεύς.
Ἣ δ' ἐπεὶ οὖν πέρθη πολυδακρύοιο γόοιο,
Καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπε,
Νῦν μὲν δή μοι ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινὸς
Ἔν μεγάροισιν ἐμοῖσι, φίλος τ' ἔσῃ αἰδοῖός τε.
Αὐτὰ γὰρ πέπλους ἑέλσασ' ἐγὼ πέρον, οἷ' ἀγορεύεις,
Πτύξασ' ἐκ θαλάμου· περόνην τ' ἐπέθηκα φαεινὴν,
Κείνῳ ἀγαλμ' ἔσεσθαι· τὸν δ' οὐχ ὑπόδέξομαι αὖτις
Οἶκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
Ὤχετ' ἐπ' ὀλέμοιο κακοίλιον ἐκ ὀνομαστήν.
Τλῆ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρεο, μηδέ τι θυμὸν
Τῆκε, πόσιν γοόωσα· νεμεσσητὸν μέν γέ οἱ ἦεν.
Καὶ γάρ τις τ' ἄλλοῖον ἀδήρατα ἄνδρ' ὀλέσασα
Κυρίδιον, τῷ τίκτε τέκη φιλότητι μιγεῖσα,
Ἢ Ὀδυσῆ', ὃν φασι θεοῖς ἐπαλήκιον εἶναι.
Ἀλλὰ γόον μὲν πάυσαι, ἐμεῖο δὲ σιγάσθω μῦθον.
Νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
Ὡς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου ἄκουσα

Ἀγχοῦ

Tunicam autem animadverti circa corpus ſtupendam,
Qualis eſt de cepa membrana *quædam* tenui.
Tam quidem erat mollis, ſplendida autem erat uti ſol.
Certe multæ ipſam admirabantur mulieres.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in ſenſibus repone tuis:
Neſcio an his amictus fuerit circa corpus domi Ulyſſes:
An aliquis ſociorum dederit veloci in navi euntí,
An aliquis alicubi etiam hoſpes: quoniam multis Ulyſſes
Fuit amicus. pauci enim Achivorum erant ſimiles.
Et ei ego æreum enſem & duplam dedi *interulam*
Pulchram, purpuream, & talarem tunicam.
Reverenter autem dimiſi bene tabulata in navi.
Et quidem ei præco paulo major natu quam ipſe
Sequebatur: & hunc tibi dicam qualis erat.
Gibboſus in humeris, nigra cute, criſpo capite:
Eurybates autem nomen erat. æſtimabat autem ipſum præ ceteris
Suis ſociis Ulyſſes, quod ei mente convenientia ſciebat.
Sic dixit. huic autem adhuc magis deſiderium movit luctus
Signa agnoſcenti quæ ei certa dixerat Ulyſſes.
Hæc igitur poſtquam ſatiata eſt lacrymis abundante luctu,
Tunc ipſum verbis reſpondens allocuta eſt:
Nunc quidem mihi hoſpes, antea licet miſerabilis
In ædibus meis, amicuſque eris honorabiliſque.
Ipſa enim hos amictus ego præbui quales dicis,
Plicans ex cubiculo: fibulamque impoſui lucidam,
Illi ornamentum ut eſſet: hunc autem non ſuſceptura ſum rurſus
Domum reverſum dilectam in patriam terram.
Itaque malo fato concava in navi Ulyſſes,
Ivit inſpecturus malam Trojam non nominabilem.
Illam reſpondens alloquebatur prudens Ulyſſes:
O uxor veneranda Laertiadæ Ulyſſis,
Ne amplius nunc corpus pulchrum deſtrue, neque animum
Tabefac virum lugens: ſuccenſeo quidem nihil.
Etenim aliqua alium luget virum quem perdidit
Juvenem, cui filios peperit amore mixta,
Quam Ulyſſem, quem dicunt diis ſimilem eſſe.
Sed luctu quidem ceſſa, meo autem attende ſermoni.
Vere enim tibi loquar, neque occultabo,
Quod jam Ulyſſis ego de reditu audivi

Pro-

Ἀγχῦ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐὺ πίονι δήμῳ
Ζωὸς. αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά,
Αἰτίζων ἀνὰ δῆμον. ἀτὰρ ἑξείρητες ἑταῖροι
Ὤλεσε καὶ νηὶ γλαφυρῇ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Θρινακίης ἀπὸ νήσου ἰὼν. ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ
Ζεύς τε καὶ Ἠέλιος. τῷ γὰρ βόας ἔκτανεν ἑταίρους,
Οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
Τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ τρόπιος νηὸς ἔκβαλε κύμα ἐπὶ χέρσου
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἱ ἀγχίθεοι γεγάασιν.
Οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο,
Καί οἱ πολλὰ δόσαν, πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτὸν
Οἴκαδ' ἀπήμονα. καί κεν πάλαι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
Ἦεν· ἀλλ' ἔτι οἱ τό γε κέρδιον εἴσατο θυμῷ,
Χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὰ ἐπὶ γαῖαν ἰόντα.
Ὡς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων
Οἶδ' Ὀδυσεύς· ἠδ' ἄν τις ἐξείσειε βροτὸς ἄλλος,
Ὡς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο Φείδων.
Ὤμνυε δὲ πρὸς ἐμ' αὐτὸν ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
Νῆα κατερύσθαι, καὶ ἑταρτῆας ἅμα οἱ ἑταίρους.
Οἳ δή μιν πέμψειν φίλον ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε. τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
Ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
Καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσεύς.
Καί νύ κεν ἐς δεκάτῳ γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι
Ὅσά οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
Τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
Ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
Ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἤδη δηὶν ἀπεών, ἢ ἐμφανδὸν, ἦε κρυφηδόν.
Ὡς ὁ μὲν ὅπως ἐς σόν, καὶ ἐλεύσεται ἤδη
Ἀγχι μάλ'· ἀλλ' ἔτι πῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Δηρὸν ἀπεσσεῖται. ἐμπὴς δέ οἱ ὅρκια δώσω,
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ὑπατος καὶ ἄριστος,
Ἴστω δ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὣς ἐφικάνῃ,
Ἣ μήν οἱ τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω,
Τῇ δ' αὖτῃ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς,
Τῇ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τῇ δ' ἱσταμένοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε τεληεσσιδότης Πισιστρατος,
Ἀ γέρον ἦτοι ξεῖνε ἔτος τετελεσμένον εἶη,

Prope Thesprotos populos in pingui populo
Vivi. at ducit thesauros multos & bonos,
Petens in populo. sed perdilectos socios
Perdidit & navem concavam in nigro ponto,
Trinacria ab insula veniens. irati enim fuerant ipsi
Jupiterque & Sol. hujus enim boves interfecerant socii.
Illi quidem omnes perierunt undoso in ponto:
Hunc autem in carina navis injecit fluctus in continentem
Phæacum in terram, qui deorum proximi sunt.
Qui scilicet eum ex corde ceu deum honorarunt,
Et ei multa dederunt, mittereque ipsum volebant ipsi
Domum illæsum. & jam diu huc Ulysses
Venisset: sed ei hoc utilius visum est animo,
Opes congregare multam super terram eundo.
Sic astutias multas præ mortalibus hominibus
Novit Ulysses: neque aliquis contenderit homo alius.
Sic mihi Thesprotorum rex locutus est Phidon.
Jurabat autem ad me ipsum libans in domo,
Navem protractam, & paratos esse socios.
Qui nempe ipsum comitabuntur dilectam in patriam terram.
Sed me prius dimisit: contigit enim veniens navis
Virorum Thesprotorum in Dulichium dives frumenti.
Etiam mihi possessiones ostendit quascunque congregaverat Ulysses:
Et quidem in decimam generationem alterum adhuc pasceret
Quanti ei in ædibus thesauri jacebant regis.
Ipsum autem in Dodonem dicebat iviſſe, ut Dei
Ex quercu alta Jovis consilium audiret,
Quomodo rediret dilectam in patriam terram,
Jam diu absens, vel palam vel clam.
Sic quidem ille est salvus, & veniet jam
Brevi omnino: nec amplius longe ab amicis & patria terra
Diu aberit. tamen tibi jusjurandum dabo:
Sciat nunc *testis* Jupiter primum deorum eximius & optimus.
Domusque Ulyssis boni, ad quam perveni,
Certe tibi hæc omnia perficientur sicut dico,
Hoc ipso anno veniet huc Ulysses,
Isto quidem pereunte mense, illo autem instante.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope,
Utinam istud quidem hospes verbum perficiatur.

Hoc

Τῷ κε πάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
Ἐξ ἐμέθ· ὡς ἄν σε σωωπόμενοι μακαρίζοι.
Ἀλλά μοι ὧδ' ἀνὰ θυμὸν ὀίεται ὡς ἔσεται περ,
Οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, ὔτε σὺ πομπῆς
Τεύξῃ. ἐπεὶ ὧποι σημάντορές εἰσιν ἐν οἴκῳ,
Οἷοι Ὀδυσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, (εἴποτ' ἔλωγε)
Ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
Ἀλλά μιν ἀμφίπολοι ἀποπέμψατε, κάτθετε δ' ἔντεα,
Δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα στιλπνὰ πέπλα,
Ὡς κ' ἔτι θαλπιόων χρυσόθρονον ἠῶ ἵκηται.
Ἠῶθεν δὲ μάλ' ἠεῖ λοίσασί τε χρῖσαί τε,
Ὡς κ' ἔνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δείπνοιο μέδηται
Ἥμενος ἐν μεγάρῳ. τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν ἐκείνων
Τῶνδ' ἀνιάζῃ θυμοφθόρος, ὑδέ τι ἔργον
Ἐνδεὲς ἔσται πρήξει, μάλα περ κεχολωμένος αἰνῶς.
Πῶς γὰρ ἐμέθ' σὺ ξεῖνε δαήσεαι, εἴπερ γυναικῶν
Ἀλλάων περέεμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
Εἴ κεν ἀϋτμενέος καὶ ἐμεῖο μεγάροισι
Δαιτύῃ; ἄνδρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.
Ὅς μὲν ἀπηνὴς τ' αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
Τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
Ζωῷ, ἐπὴν τεθνειῶτί γ' ἐφεστιόωνται ἅπαντες·
Ὅς δ' ἂν ἀμύμονα αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
Τὸ μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσι
Πάντας ἐπ' ἀνδρώπους, πολλοὶ δέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Ἦ τοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα στιλπνὰ πέπλα
Ἦχθετ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόεντα
Νοσφισάμην σὺν νηὸς ἐϋσσέλμοιο θοάων.
Κεῖσο δ' ὡς τὸ πάρος περ ἀΰπνους νύκτας ἴαυον.
Πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῃ ἐνὶ κοίτῃ
Ἄεσα, καί τ' ἀνέμενον ἐϋθρονον ἠῶ δῖαν.
Οὐδέ τί μοι ποδάνιπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ
Γίγνεται· οὐδὲ γυνὴ ποδὸς ἅψεται ἡμετέροιο
Τάων αἵ τοι δῶμα κάτα δρήσεσθαι ἔασιν,
Εἴ μή τις γρηῢς ἔστι πεπαλαιὴ, κέδν' εἰδυῖα,
Ἥτις ἀτλήτου τόσσα φρεσὶν ὅσσά τ' ἐγὼ περ
Τλαίη δ' ἂν ἐ φθονέοιμι ποδῶν ἅψασθαι ἐμεῖο.

Τὸν

Hoc pacto mox cognoſceres amicitiamque multaque dona
Ex me: ut aliquis te occurrens beatum diceret.
Sed mihi ſic in animo videtur ſicut erit:
Neque Ulyſſes amplius domum veniet, neque tu reductionem
Conſequeris: poſtquam haud rectores ſunt in domo,
Qualis Ulyſſes erat inter viros, (ſi eſſet quidem)
Ad hoſpites venerandos dimittendos & excipiendos.
Sed ipſum famulæ lavate, & ponite lectum,
Stramenta & lænas & lodices pulchras,
Ut bene calefactus aureo throno conſpicuam auroram attingat.
Ab aurora autem ſummo mane lavate ungiteque,
Ut intus apud Telemachum prandium *ſibi* curet
Sedens in domo. illi autem *erit* gravius quiſquis illorum
Huic moleſtus fuerit, neque quicquam operis
Hic amplius efficiet, admodum licet iratus graviter.
Quomodo enim me tu hoſpes ſcies, ecquid mulieres
Alias ſupero mente & prudenti conſilio,
Si veſte carens male amictus in domibus
Epuleris? homines autem brevis ævi ſunt.
Qui quidem ſævus ipſe eſt & crudeliter affectus,
Huic imprecantur omnes homines dolores poſtmodum
Vivo, at mortuo maledicunt omnes:
Qui autem bonus ipſe eſt & bene affectus,
Hujus quidem gloriam latam hoſpites ferunt
Omnes in homines, multique ipſum bonum dicunt.
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O uxor veneranda Laertiadæ Ulyſſis,
Certe mihi lænæ & lodices molles
Infenſæ fuerunt, quando primum Cretæ montes nivales
Reliqui in navi proficiſcens longos remos habenti.
Cuboque ſicut antea inſomnes noctes tranſigebam.
Multas nimirum noctes ſordida in domo
Dormivi, & expectavi pulchro ſolio conſpicuam auroram divinam.
Neque mihi pelvis pedum amabilis animo
Eſt: neque mulier pedem tanget noſtrum
Harum quæ tibi domi miniſtræ ſunt,
Niſi aliqua anus eſt antiqua, officia ſciens,
Quæ toleraverit tot mente quot ego:
Huic non invidero pedes tangere meos.

Il-

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Ξεῖνε φίλ', ἦ γάρ πώ τις ἀνὴρ τετιημένος ὧδε
Ξείνων πλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα,
Ὡς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις.
Ἔστι δέ μοι γρηὺς πυκινὰ φρεσὶ μήδεα ἔχουσα,
Ἣ κεῖνον δύστηνον ἐΰτροφον ἠδ' ἀθέλητον
Δεξαμένη χείρεσσ' ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
Ἦ σέ γε πόδας νίψει, ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπης.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνστᾶσα περίφρων Εὐρύκλεια,
Νίψον σεῖο ἄνακτος ὁμήλικα· καί που Ὀδυσσεὺς
Ἤδη τοῖόσδ' ἐστὶ πόδας, τοιὸς δέ τε χεῖρας.
Αἶψα γὰρ οἱ κακόπητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη γρηὺς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
Δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμά· ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
Ὤμοι ἐγὼ σέο τέκνον ἀμήχανος· ἦ σε περὶ Ζεὺς
Ἀνδρώπων ἤχθηρε θεοδδέα θυμὸν ἔχοντα.
Οὔ γάρ πώ τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ
Πίονα μηρί' ἔκηε, ὅδ' ἑξείης ἑκατόμβας,
Ὅσσα σὺ τῷ ἰδίδως, ἀρώμενος ἔως ἵκοιο
Γῆράς τε λιπαρὸν, θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν.
Νῦν δέ τοι οὐδέ σε πάμπαν ἀφέλετο νόστιμον ἦμαρ.
Οὕτω που καὶ κεῖνγε ἐφεζόμενοι γυναῖκες
Ξείνων πλεδαπῶν, ὅτε τοι κλυτὰ δώματ' ἵκοιτο,
Ὡς σέθεν αἰὲν κεῖσε καθεζόμεναι ἅπασαι,
Τέων νῦν λώβλω τε καὶ αἴσχεϊ πόλλ' ἀλεείνων,
Οὐκ ἐθέας νίζειν· ἐμὲ δ' ἐκ αἴσχιστα ἀνώγει
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
Τῷ σε πόδας νίψω, ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
Καὶ σέθεν ἕνεκ'· ἐπεί μοι ὀρώρεται ἔνδοθι θυμὸς
Κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος ὅ, τοί κεν εἴπω·
Πολλοὶ δὴ ξεῖνοι πολυπείρατοι εἰλήλουθα,
Ἀλλ' ὔπω τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
Ὡς σὺ δίμας φωνήν τε πόδας τ' Ὀδυσῆϊ ἔοικας.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γρηῦ, ὅπως φασὶν ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα ἐκέλω ἀλλήλοιϊν
Ἔμμεναι· ὡς σύ περ αὐτὴ ἐπιφρονέεσσ' ἀγορεύεις.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηὺς δὲ λέβητ' ἔλε παμφανόωντα
Τῷ πόδας ἐξεπίνιζεν, ὕδωρ δ' ἐπιχεύατο πολλὺ

Ψυ-

Illum contra alloquebatur prudens Penelope:
Hospes dilecte, non enim quisquam vir tam sapiens
Hospitum peregrinorum amabilium in meam pervenit domum,
Uti tu adeo scite callida omnia loqueris.
Est autem mihi anus cata mente consilia habens,
Quæ illum infelicem bene nutrivit & educavit,
Susceptum manibus quando ipsum primum peperit mater,
Quæ tibi pedes lavabit, parum valida licet sit, tamen.
Sed age nunc surgens prudens Euryclea,
Lava tui heri coævum: & forte Ulysses
Jam talis est pedibus, & talis manibus.
Statim enim in malo homines senescunt.
Sic dixit. vetula autem operuit manibus vultum,
Lacrymas autem emisit calidas: verbumque luctuosum dixit:
Hei mihi fili, quæ te reducere nequeo: certe te Jupiter supra
Homines odit pium animum habentem.
Non enim quisquam hominum tot Jovi fulminatori
Pinguia femora combussit, neque eximias hecatombas
Quot tu ei dedisti, precans ut pervenires
Ad senectutem facilem, nutriresque illustrem filium:
Nunc autem sic tibi omnino abstulit redeundi diem.
Sic alicubi & illi illudunt mulieres
Hospitum peregrinorum, quando ad inclytas domos pervenit,
Ut tibi senex canes hæ illudunt omnes,
Quarum nunc contumeliam & turpitudines multas fugiens,
Non finis lavare: me autem non invitam jubet
Filia Icarii prudens Penelope.
Ideo tibi pedes lavabo, simulque ipsius Penelopes
Et tui gratia: quoniam mihi movetur intus animus
Doloribus. sed age nunc intellige verbum quod dicam:
Multi jam hospites miseri huc pervenerunt,
Sed nondum quenquam dico similem sic vidisse
Uti tu corpore voceque pedibusque Ulyssi similis es.
Hanc respondens allocutus est prudens Ulysses:
O anus, sic dicunt quicunque viderunt oculis
Nos ambos, valde similes inter nos
Esse: sicut tu ipsa prudens dicis.
Sic dixit. vetula autem lebetem accepit collucentem
In quo pedes lavabat, aquam autem infudit multam

Fri-

Ψυχρὸν· ἔπιτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἵζεν ἐπ' ἰκαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἔτραπεν αὖξα.
Αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὄισατο μή ἑ καβῦσαι
Οὐλὺν ἀμφράσαιτο, καὶ ἐμφαδὰ ἔργα γένοιτο.
Νίζε δ' ἄρ' ἀσον ἰοῦσα ἄνακτ' ἔον· αὐτίκα δ' ἔγνω
Οὐλὺν τήν ποτε μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἱάς,
Μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλόν, ὃς ἀνθρώπους ἐκίκλεσκο
Κλεπτοσύνῃ δ' ὅρκῳ τε. θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας· τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία κάιεν
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων· ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμα πάντα.
Αὐτόλυκος δ' Ἰθάκης ἐλθὼν ἐς πίονα δῆμον,
Παῖδε νέον γεγαῶτα κιχήσατο δυγατέρος ἧς·
Τὸν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε
Παυομένῳ δόρποιο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Αὐτόλυκε, αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρεο, τι κέ θεὶς
Παιδὸς παιδὶ φίλῳ. πολυάρητος δέ τοί ἐστι.
Τὼ δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀταμείβετο, φώνησέν τε·
Γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε πάεσθ' ὄνομ' ὃ, τι κεν εἴπω,
Πολλοῖσιν γὰρ ἐγωγε ὀδυσάμενος τόδ' ἱκάνω
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα πουλυβότειραν·
Τῷ δ' Ὀδυσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον. αὐτὰρ ἔγωγε,
Ὁππότ' ἂν ἡβήσας μητρώιον εἰς μέγα δῶμα
Ἔλθῃ Παρνησόνδ', ὅθι περ κτήματ' ἔασιν ἐμά,
Τῶν οἱ ἐγὼ δώσω, καί μιν χαίροντ' ἀποπέμψω.
Τῶν ἕνεκ' ἦλθ' Ὀδυσεύς, ἵνα οἱ τόρε δῶρα διδοίη.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
Χερσίν τ' ἠσπάζοντο, ἔπεσσί τε μειλιχίοισιν.
Μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς περιφῦσ' Ὀδυσῆι,
Κῦσέ' ἄρα μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισι,
Δεῖπνον ἑφοπλίσαι· τοὶ δ' ὀτρυνθέντος ἀκούσαν.
Αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενα πενταέτηρον.
Τὸν δέρον αἶψά θ' ἔπον, κατά μιν διέχευάν τε ἕκαστα,
Μίστυλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ἀβελίσαν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, δάσσαντό τε μοίρας.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Ἠέλιος δ' ἤδη καταδὺς, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,

Frigidam: postea autem calidam insuper hausit. at Ulysses
Sedebat in foco, ad tenebras autem vertebatur statim.
Subito enim ib animo cogitabat ne ipsum accipiens
Cicatricem animadverteret, & manifestæ res fierent.
Lavabat autem prope iens herum suum: statim autem cognovit
Cicatricem quam aliquando aper inflixerat albo dente
In Parnasum profecto ad Autolycumque & filios,
Matris suæ ad patrem bonum, qui homines superabat
Astuque & jurejurando: Deus autem ei ipse dederat
Mercurius. huic enim grata femora comburebat
Agnorum & hœdorum. hic autem eum promptus comitabatur.
Autolycus autem olim Ithacæ veniens in pinguem populum,
Filium recens natum invenit filiæ suæ:
Hunc ei Euryclea dilectis in genibus posuit
Finienti cœnam: verbumque dixit & prolocuta est:
Autolyce, ipse nunc nomen inveni quod ponas
Filiæ filio. optatissimus autem tibi est.
Illam contra Autolycus mutuo sermone compellavit:
Gener meus filiaque ponite nomen quodcunque dicam.
Multis enim ego invisus huc veni
Viris & mulieribus supra terram multipascuam:
Huic Ulysses nomen est ex re. at ego,
Quando pubescens maternam in magnam domum
Venerit ad Parnasum, ubi mihi possessiones sunt,
Ex his ei ego dabo, & ipsum gaudentem dimittam.
Horum gratia iverat Ulysses, ut ei præberet splendida dona.
Hunc quidem Autolycusque & filii Autolyci
Manibusque complectebantur, verbisque suavibus.
Mater autem Amphithea matris circumfusa Ulyssem,
Osculabatur ipsi caputque & ambo lumina pulchra:
Autolycus autem filios jussit glorioſos
Prandium parare, qui hortantem audiverunt.
Statim autem introduxerunt bovem masculum quinquennem,
Quem excoriarunt curaruntque *in partesque quasi* diffuderunt omnem.
Minutimque inciderunt scienter, fixeruntque verubus,
Assaveruntque perite, diviseruntque partes.
Sic tunc quidem toto die ad solem occumbentem
Epulabantur. neque animus indigebat epulis communibus.
Quando autem sol descendit, & tenebræ venerunt,

Δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνος δῶρον ἔλοντο.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Βάν ῥ' ἴμεν ἐς δῆμον ἠμὲν κύνες ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τίεες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἧΐεν. αἰπὺ δ' ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλῃ
Παρνησσὸ· τάχα δ' ἵκανον πτύχας ἰωεμούσσας.
Ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας,
Ἐξ ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.
Οἱ δ' ἐς βῆσαν ἵκανον ἐπακτῆρες· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν
Ἴχνη ἐρευνῶντες κύνες ἤισαν· αὐτὰρ ὄπισθεν
Τίεες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἧΐεν ἄγχι κυνῶν. κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
Ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ πυκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς·
Τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάϊε μένος ὑγρὸν ἀέντων,
Οὔτέ μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλε,
Οὔτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὣς ἄρα πυκνὴ
Ἦεν, ἀπὰρ φύλλων ἐνέπλη χύσις ἤλυθε πολλή.
Τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε πελὶ κτύπος ἦλθε ποδοῖιν,
Ὡς ἐπάγοντες ἐπῆσαν. ὁ δ' ἀντίος ἐκ ξυλόχοιο
Φεύξας δ' λοφιὴν, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκὼς,
Στῆ ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν. ὁ δ' ἄρα πρώτος Ὀδυσσεὺς
Ἔσσυτ' ἀνασχόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ,
Οὐτάμεναι μεμαώς. ὁ δὲ μιν φθάμενος ἔλασεν σῦς
Γυνοῦ ὕπερ· πολὺν δὲ διήρυσε σαρκὸς ὀδόντι
Λικριφὶς εἴξας, οὐδ' ὀστέον ἵκετο φωτός.
Τὸν δ' Ὀδυσσεὺς ὕπαρτε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον,
Ἀντικρὺ δὲ διῆλθε φαεινῇ δουρὸς ἀκωκή.
Κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών· ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφεπένοντο,
Ὠτειλὴν δ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἀνταδίοιο
Δῆσαν ἐπισταμένως, ἐπαοιδῇ δ' αἷμα κελαινὸν
Ἔσχεθον· αἶψα δ' ἵκοντο φίλα πρὸς δώματα πατρός.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
Εὖ ἰησάμενοι, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα παρόντες,
Καρπαλίμως χαίροντα φίλῳ χαίροντες ἔπεμπον
Εἰς Ἰθάκην. τῷ μέν ῥα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Χαίρον νοστήσαντα, καὶ ἐξερέεινον ἕκαστα,
Οὐλὴν ὅττι πάθοι. ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
Ὡς μιν σὺς λάβε δηρὸν ἐλάσας σὺν λευκῷ ὀδόντι

Παρ-

Tunc dormierunt, & somni donum acceperunt.
Quando autem mane genita apparuit rosea digitos Aurora,
Perrexerunt ire in venationem & canes & ipsi
Filii Autolyci: cum his autem divinus Ulysses
Ibat, altum autem montem ascenderunt indutum sylva
Parnasi: cito autem pervenerunt in recessus ventosos.
Sol quidem postea recens attingebat arva,
Ex tacite fluenti profundifluo Oceano.
Ipsi autem in vallem pervenerunt ductores *canum*: ante autem ipsos
Vestigia scrutantes canes ibant. at retro
Filii Autolyci: cum his autem divinus Ulysses
Ibat prope canes, vibrans longam hastam.
Hic in sylva densa jacebat magnus aper:
Quam quidem neque ventorum penetrabat vis humidum spirantium;
Neque ipsam sol lucens radiis percutiebat,
Neque imber penetrabat prorsus: sic densa
Erat, at foliorum inerat fusio cumulatim multa.
Hunc autem virorumque canumque sonitus circumvenit pedum,
Ut ducentes *canes* accedebant. hic autem contrarius ex sylva,
Horrens bene cervicem, igneisque oculis intuens,
Stetit prope ipsos. ipse autem primus Ulysses
Ferebatur elevans longam lanceam manu forti,
Vulnerare cupiens. ille autem ipsum præveniens percussit aper
Genu super: multum autem exhausit carnis dente
Oblique ruens, neque os attigit viri.
Illum vero Ulysses vulneravit in dextro armo,
Penitusque transiit lucidæ lanceæ cuspis.
Cecidit autem in pulveribus protensus: avolavitque animus.
Hunc quidem Autolyci filii dilecti curabant;
Vulnus autem Ulyssis inculpabilis diis æquiparandi
Ligaverunt scite: incantatione autem sanguinem nigrum
Cohibuerunt: statimque iverunt dilecti ad domos patris.
Hunc quidem Autolycusque & filii Autolyci
Bene sanatum, & splendidis donis præbitis,
Statim gaudentem dilectam gaudentes miserunt
In Ithacam. eo quidem pater & veneranda mater
Gavisi sunt reverso, & interrogaverunt singula,
Cicatricem quod accepisset: hic autem ipsis bene narravit,
Ut ipsum venantem percusserit aper albo dente

Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
Τὼ γρηὺς χείρεσσι καταπρηνέσσι λαβοῦσα,
Γνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη· πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι.
Εἰν δὲ λέβητα πέσε κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός.
Ἄψ δ' ἑτέρωσ' ἐκλίθη· τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυθ' ὕδωρ.
Τὼ δ' ἅμα χάρμα ἔχε ἄλγος ἔλε φρένα· τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν· θελερὴ δέ οἱ ἔχετο φωνή.
Ἀμφὶ μένη δὲ γενείῳ Ὀδυσῆα προσέειπεν,
Ἦ μάλ' Ὀδυσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἔγωγε
Πρὶν ἔγνων πρίν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι.
Ἦ, καὶ Πηνελόπειαν ἐσίδρακεν ὀφθαλμοῖσι,
Περφραδέως ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
Ἦ δ' ὕπ' ἀθρήσας δμῶας τ' ἀνὰ, ὕπτε νοήσας·
Τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπεν· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος, φάρυγος λάβε δεξιτερῇφι·
Τῇ δ' ἑτέρῃ ἕδεν ἄλλον ἐρύσατο, φώνησέν τε,
Μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
Τῷ σῷ ἐπὶ μαζῷ. νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
Ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἰφράσθης καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
Σίγα, μήπως τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ δὴ κατελεσμένον ἔσται,
Εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Οὐδέ τροφῆος σεῦ ἀφέξομαι, ὁππότ' ἂν ἄλλας
Δμωὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείνωμι γυναῖκας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πεφραδὼν Εὐρύκλεια,
Τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγε ἕρκος ὀδόντων;
Οἶσθα μὲν οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον, ἠὲ σιδήρου.
Ἔξω δ' ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος, ἠὲ σίδηρος.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Εἴ χ' ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Δὴ τότε τοι κατακλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας·
Αἵ σε σ' ἀπαμύζουσι καὶ ἀμφιλιτεῖς εἰσιν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Μαῖα, τίη δὲ σὺ τὰς μυθήσεαι, οὐδέ τί σε χρή·
Εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ ἔσομαι ἑκάστων.
Ἀλλ' ἴσχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεσον δὲ θεοῖσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηὺς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Οἰσομένη ποδάνιπτρα. τὰ γὰρ πρόσθ' ἔκχυτο πάντα.

Ad Parnaſum profectum cum filiis Autolyci.
Hanc *cicatricem* anus manibus pronis prehendens,
Agnovit attrectans: pedem autem ſivit ferri.
In autem lebete cecidit ſupra, ſonuitque æs.
Retroque altrinſecus inclinata eſt: at in terram effuſa eſt aqua.
Ipſius ſimul gaudium & dolor invaſit mentem: ejuſque oculi.
Lacrymis impleti ſunt: liquidaque ipſi hæſit vox.
Contingens autem mentum Ulyſſem allocuta eſt:
Certe omnino Ulyſſes es care fili: neque te ego
Prius agnovi quam totum herum meum contrectavi.
Dixit, & Penelopem inſpexit oculis,
Indicare volens dilectum maritum intus eſſe.
At illa neque videre potuit contra, neque animadvertere:
Ei enim Minerva mentem vertit. at Ulyſſes
Manu prehenſum guttur cepit dextra:
Altera propius *ad* ſe traxit, dixitque:
Nutrix, cur me vis perdere? tu autem me nutriviſti ipſa
Ipſo tuo in ubere. nunc autem dolores multos perpeſſus,
Veni vigeſimo anno in patriam terram.
Sed poſtquam intellexiſti & tibi Deus injecit animo,
Sile, ne quis alius in domo reſciſcat.
Sic enim dico, id quod & perfectum erit,
Si mihi Deus domuerit procos ſuperbos,
Neque a nutrice te abſtinebo, quando alias
Famulas in domibus meis interficiam mulieres,
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Euryclea:
Fili mi, quale tibi verbum fugit ſeptum dentium?
Scis quidem qualis meus animus incolumis quique haud receſſerit:
Tenebo vero ſicut aliquis durus lapis, vel ferrum.
Aliud autem tibi dicam, tu autem ſenſibus repone tuis:
Si tibi Deus domuerit procos ſuperbos,
Tunc tibi narrabo in domibus mulieres
Quæ te inhonorant & quæ ſceleſtæ ſunt.
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Nutrix, cur tu eas indicabis? nihil te oportet:
Bene & ipſe ego intelligam & cognoſcam quamque.
Sed tene ſilentio verbum, committeque diis.
Sic dixit. anus autem per domum exivit,
Allatura pedum lavacra. priora enim effuſa erant omnia.

Αὐτὰρ ἐπεὶ νίφεν τε καὶ ἤλυφεν λίτ' ἐλαίῃ,
Αὖτις ἄρ' ἀσσοτέρω πυρὸς ἕλκετο δίφρον Ὀδυσσεύς
Θερσόμενος, ἁλιὴ δὲ κατὰ ῥαχέεσσι κάλυφε.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πεφιδρων Πηνελόπεια,
Ξεῖνε, τὸ μέν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτή,
Καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο φίλης ἥδεσ' ἔσσεται ὥρη,
Ὅτε περ γ' ὕπνῳ ἕλοι γλυκερὸς καὶ κηδόμενόν περ·
Αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε δαίμων.
Ἡμαται μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη, γοόωσα,
Ἐς τ' ἐμὰ ἔργ' ὁρόωσα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ·
Αὐτὰρ ἐπὴν νὺξ ἔλθῃ, ἑλησί τε κοῖτος ἅπαντας,
Κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
Ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένῳ ἐρέθουσιν.
Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη χλωρῆὶς Ἀηδὼν
Καλὸν ἀείδῃσιν ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
Δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν,
Ἥτε θαμὰ τροπῶσα χέει πολυηχέα φωνὴν,
Παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὃν ποτε χαλκῷ
Κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθοιο ἄνακτος,
Ὡς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἐνδα καὶ ἔνθα,
Ἠὲ μένω παρὰ παιδὶ, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω,
Κτῆσιν ἐμὴν, δμωάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
Εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος, δήμοιό τε φῆμιν·
Ἢ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
Μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
Παῖς δ' ἐμὸς, ἕως μὲν ἔην ἔτι νήπιος ἠδὲ χαλίφρων,
Γήμασθ' οὐ μ' εἴα, πόσιος καὶ δῶμα λιπέσθαι·
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
Καὶ δή μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
Κτῆσιν ἀχαλόων τὴν οἱ κατέδουσιν Ἀχαιοί.
Ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑποσχέμεναι, καὶ ἔκκυσον·
Χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
Ἐξ ὕδατος, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα·
Ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης
Πᾶσι κατ' αὐχένας ἧξε, καὶ ἔκτανεν· οἱ δ' ἐκέχυντο
Ἀθρόοι ἐν μεγάροις· ὁ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέρθη.
Αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἔν περ ὀνείρῳ.
Ἀμφὶ δέ μ' ἠγερέθοντο εὐπλοκάμιδες Ἀχαιαὶ,
Οἰκτρὰ ὀλοφυρομένῳ ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.

Ἀν-

Sed postquam lavitque & unxit pingui oleo,
Iterum prope ignem traxit sedem Ulysses
Calefaciendus, cicatricem autem pannis cooperuit.
Hos autem sermones occepit prudens Penelope:
Hospes, hoc quidem te adhuc paullum interrogabo ipsa:
Etenim jam cubatus cito dulcis erit hora *illi*,
Quem somnus ceperit dulcis licet dolentem:
Sed mihi & dolorem immensum præbuit deus.
Dies quidem enim delector lamentans, lugens,
In mea opera inspiciens & ancillarum, in domo:
At postquam nox venit, cepitque somnus omnes,
Jaceo in lecto, densæ autem mihi circa miserum cor
Acutæ curæ lamentantem lacessunt.
Sicut autem quando Pandarei filia viridis Luscinia
Pulchre canit, vere recens orto,
Arborum in foliis sedens densis,
Quæ frequenter versans fundit sonoram vocem,
Filium lugens Itylum dilectum, quem quondam ære
Interfecit per insanias, filium Zethi regis:
Sic & mihi bifariam animus movetur huc & illuc,
Utrum maneam apud filium, & incolumia omnia servem,
Possessionem meam, famulasque & altam magnam domum,
Lectumque reverens populique voces:
An jam simul sequar Achivorum qui optimus
Ambit *me* in domibus præbens infinitas dotes.
Filius autem meus donec quidem fuit adhuc infans & ignavus,
Nubere non me sinebat, mariti domum derelinquentem:
Nunc autem quando jam magnus est & pubertatis mensuram attigit,
Etiam me orat retro ire ex domo,
Propter possessionem iratus quam ei consumunt Achivi,
Sed age mihi somnium dijudica, & audi:
Anseres mihi in domo viginti triticum edunt
Ex aqua, & ipsis lætor inspiciens:
Veniens autem ex monte magna aquila adunco rostro
Omnibus cervices effregit, & interfecit. hi autem fusi sunt
Conferti in ædibus: ipsa vero in æthera divinum elevata est.
At ego flebam & exclamabam in somnio.
Circum autem me congregatæ sunt cirratæ Achivæ,
Miserabiliter lugentem quod mihi aquila interfeciſſet anseres.

Αὐτὰρ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἵζετ' ἐπὶ πρῦχόνι μελάθρου·
Φωνῇ δὲ βροτείῃ κατερήτυε, φώνησέν τε,
Θάρσει Γηραλέου κόρη πηλεκλειτοῖο·
Οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὃ τοι τετελεσμένον ἔσται.
Χλῶες μὲν, μνηστῆρες· ἐγὼ δέ τοι αἰπὺς ὄρνις
Ἦα πάρος, νωϊν αὖτε πρὸς πόσις εἰλήλυθα,
Ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφύσω.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκε·
Παπτήνασα δὲ, χλῶες ἐνὶ μεγάροισι νόησα
Πυρὸν ἐρεπτομένους παρὰ πύελον, ἦχι πάρος περ.
Τὼ δ' ἀταμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, ὄφρα ἐτὸν ὑποξείνασθαι ὄνειρον
Ἄλλῃ ἀποκλίναντ'. ἐπεὶ ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
Πέφραδ' ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὲ φαίνετ' ὀλέθρος
Πᾶσι μάλ'· οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει·
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖν', ἦτοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι
Γίνονται, οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσιν ὀνείρων.
Αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι.
Τῶν οἳ μέν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,
Οἳ δ' ἐλεφαίρονται ἔπε' ἀκράαντα φέροντες·
Οἳ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
Οἵ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδηται.
Ἀλλ' ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν ὀΐομαι αἶσιον ὄνειρον
Ἐλθέμεν· ἦ κ' ἄσπαστον ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Ἤδη δὴ ἠὼς ἔσται δυσώνυμος, ἥ μ' Ὀδυσῆος
Οἶκον ἀποσχήσει. νῦν γὰρ κατανήσω ἄεθλον,
Τὸν πελέκεας πὰς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐτῖσιν
Γραῦς ἑξείης, δρυόχους ὡς δώδεκα πάντας,
Στὰς δ' ὄγε πολλὸν ἄνευθε, διαῤῥίπτασκεν ὀϊστόν·
Νῦν δὲ μνηστῆρσιν ἄεθλον πᾶσιν ἐφήσω.
Ὃς δέ κε ῥηϊτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
Καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
Τῷ κεν ἅμ' ἑσπόμην, νοσφισαμένη τόδε δῶμα
Κηδίστιον, μάλα καλὸν, ἐνίπλειον βιότοιο·
Τὸν ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔν περ ὀνείρῳ.
Τὼ δ' ἀταμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

Rursus autem veniens sedebat in prominenti domo:
Voce autem humana me compescebat, & loquebatur:
Confide Icarii filia longe lateque inclyti:
Non somnium, sed vera res, quæ perficietur.
Anseres quidem proci: ego autem aquila avis
Fui antea, nunc rursus tuus maritus veni,
Qui omnibus procis fœdam mortem immittam.
Sic dixit. at me dulcis somnus dimisit:
Circumspectans autem, anseres in ædibus intellexi
Triticum comedentes apud alveum, ubi antea.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
O mulier, nequaquam licet declarare somnium
Alio flectentem. quandoquidem tibi ipse Ulysses
Dixit quomodo perficiet: procis autem apparet cædes
Omnibus prorsus: neque aliquis mortem & fatum effugiet.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Hospes, certe quidem somnia difficilia indistincte loquentia
Sunt, neque omnia perficiuntur hominibus.
Duæ enim portæ inanium sunt somniorum:
Nam alteræ quidem cornibus factæ sunt, alteræ autem ebore:
Horum quæ venerint per sectum ebur,
Illa decipiunt verba irrita portantia:
Quæ autem per polita cornua eunt foras,
Hæc vera perficiunt, hominum quando aliquis videt.
At mihi non hinc puto grave somnium
Veniisse: certe jucundum mihi & filio esset.
Aliud autem tibi dicam, tu autem sensibus repone tuis:
Hæc jam Aurora veniet infamis, quæ me Ulyssis
Domo separabit. nunc enim deponam certamen,
Secures quas ille in domibus suis
Statuebat ordine, annulos ut, duodecim omnino,
Stans autem ille multum ab inde trajiciebat sagittam:
Nunc autem procis certamen hoc immittam.
Qui autem facillime intenderit arcum in palmis,
Et jaculabitur per secures duodecim omnes,
Hunc sequar, linquens hanc domum
Maritalem, perpulchram, plenam victu:
Cujus aliquando recordaturam me puto saltem in somnio.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

Ω' γυναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἔνι τῶνδον ἄεθλον.
Εἰὴν γάρ τα πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς
Εἰὴν πάντας, τόδε τόξον ἐΰξοον ἀμφιφόωντας,
Νήριλά τ' ἐναντύσας διοϊστεῦσαί τε σιδήρε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εἰ κ' ἐθέλοις μοι ξεῖνε παρήμενος ἐν μεγάροισι
Τέρπειν, ἐ μοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη.
Ἀλλ' οὐ γάρ πως ἐστιν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ
Ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ὑπερῷϊον εἰσαναβᾶσα,
Λέξομαι εἰς εὐνὴν ἣ μοι τοκέοσα τέτυκται,
Αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ ὃ Ὀδυσσεύς
Ὤχετ' ἐποψόμενος Κακαίλιον ἐκ ὀνομαστήν.
Ἔνθά κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξεο τῷδ' εἰν οἴκῳ,
Ἢ χαμάδις στόρεσας, ἤ τοι κατὰ δέμνια θέντων.
Ὣς ἐπῶν ἀνέβαιν' ὑπερῷϊα σιγαλόεντα,
Οὐκ οἴη· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
Εἰς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν· ὄφρά οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Ο'ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο'ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Τ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Βουληθεὶς ἀνελεῖν Ὀδυσεὺς τὰς μιγνυμένας τοῖς μνηστῆρσι θεραπαινίδας, καὶ μεταγνοὺς, διὰ τῶν ἐξῆς πρὸς Εὔμαιον καὶ Φιλοίτιον διαλέγεται, σὺν οἷς καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται ὁμιλία.

Τ. βροντᾶις Ζεὺς θάρσυν' Ὀδυσῆα, καὶ ἐξέθ' Ἀχαιούς.

Ἀλλ' ὁπότ' ὁ σὺν προδόμῳ ὑπνάζετο δῖος Ὀδυσεύς.
Καμμένε ἀδέψητον βοείην στόρεσ', αὐτὰρ ὑπερθε
Κώεα πόλλ' οἰῶν τὰς ἱρεύσκον Ἀχαιοί·
Εὐρυώπα δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.

5 Ἔνθ'

O uxor veneranda Laertiadæ Ulyſſis,
Ne amplius nunc differ in domibus hoc certamen.
Ante enim prudens veniet huc Ulyſſes
Quam illi hunc arcum bene politum tractantes
Nervum intendant jaculenturque per ferrum.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Si velis mihi hoſpes aſſidens in domibus
Delectare, haud mihi ſomnus in palpebris funderetur,
Sed nequaquam licet inſomnes eſſe ſemper
Homines: in quaque enim re ſortem poſuerunt
Immortales mortalibus ſupra fertilem terram.
Sed ego quidem in ſuperiorem contignationem aſcendens,
Cubabo in lectum qui mihi lamentabilis factus eſt,
Semper lacrymis fœdatur, ex quo Ulyſſes
Ivit viſurus malum Ilium neque nominandum.
Illic cubarim: tu autem cuba hac in domo,
Vel humi ſternens, vel tibi lectos ponant.
Sic dicens aſcendit in cœnaculum ſtupendum,
Non ſola: cum ea & famulæ ibant aliæ.
In cœnaculoque conſcenſo cum ancillis mulieribus,
Flebat poſtea Ulyſſem dilectum maritum: donec ei ſomnum
Dulcem in palpebris jecit cæſia Minerva.

ODYSSEÆ HOMERI XX.

LIBRI

Argumentum.

VOlens interficere Ulyſſes mixtas procis ancillas, & mutata ſententia, exinde cum Eumæo & Philœtio colloquitur. In quo & Procorum fit collocutio.

1. Tonitribus Jupiter audacem fecit Ulyſſem & tenuit Achivos.

AT ipſe in veſtibulo dormivit divinus Ulyſſes:
Subter quidem non maceratam bovinam ſtravit, ſed deſuper
Pelles multas ovium quas ſacrificaverant Achivi;
Eurynoma autem lænam ſuperinjecit dormienti.

Illic

Ἔνθ' Ὀδυσεὺς μνησῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,
Κεῖτ' ἐγρηγορόων. ταὶ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
Ἦϊσαν αἳ μνησῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
Ἀλλήλησι γέλωτα καὶ εὐφροσύλλω παρέχυσαι.
Τὴν δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι·
Πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ἢ ἐ μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστῃ,
Ἦ ἔτ' ἐᾷ μνησῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
Τὸ πρὶν καὶ πάροιθε. κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
Ὡς δὲ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα,
Ἀνδρὸ ἀγνοιήσασ' ὑλάει, μέμονέν τε μάχεσθαι·
Ὣς ῥα τὴ ἔνδον ὑλάκτει ἀγασομένη κακὰ ἔργα.
Στῆθος δὲ πλήξας, κραδίῃ λιλαπτε μύθῳ,
Τέτλαθι δὴ κραδίη· καὶ κυνώτερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,
Ἤματι τῷ ὅτε τοι μένος ἄσχετος ἤσθιε Κύκλωψ
Ἰφθίμους ἑτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρά σε μῆτις
Ἐξάγαγ' ἐξ ἀντροιο, δοίμενον θανέεσθαι.
Ὣς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ.
Τῷ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληῦῖα
Νωλεμέως· ἀτὰρ αὐτὸς ἑλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ὡς δ' ὅτε γαστέρ' ἐνὴρ πολέος πυρὸς αὐθομένοιο
Ἐμπλείῃ κνίσης τε καὶ αἵματος ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἀΐσσῃ, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι·
Ὣς ἄρ' ὅγ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, μερμηρίζων
Ὅππως δὴ μνησῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει,
Μοῦνος ἐὼν πολέσιν. μετὰ δόξεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικί.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Τίπτ' αὖτ' ἐγρήσεις πάντων πέρι κάμμορε φώτων;
Οἶκος μέν τοι δὴ ἔστι, γυνὴ δέ τοι ἠδ' ἐνὶ οἴκῳ,
Καὶ πείς οἷον πέ τις ἔλδεται ἄμμεναι υἷα.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλά τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
Ὅππως δὴ μνησῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω
Μοῦνος ἐών· οἱ δ' αἰὲν ὁμηλέες ἔνδον ἔασι.
Πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω,
Εἴπερ γάρ κτείναιμι Διός τε σέθεν τε ἑκητι,
Πῇ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τὸ δὲ φράζεσθαι ἀνωγα.

Τὸν

Illic Ulyſſes procis mala cogitans in animo,
Jacebat vigilans. ex domo autem mulieres
Ibant quæ cum procis coiverant prius,
Alternis riſum & lætitiam præbentes.
Hujus autem movebatur animus in pectoribus propriis:
Multa autem cogitabat mente & in animo,
An irruens mortem pararet cuique,
An ſineret cum procis ſuperbis coire
Extremo & ultimo. cor autem ei intus latrabat.
Sicut autem canis teneros circum catulos iens,
Virum ignorans allatrat, cupitque decertare:
Sic hujus intus latrabat graviter ferentis mala facinora.
Pectus autem percutiens, cor increpuit verbo:
Tolera jam cor: & pejus aliud aliquando toleraſti,
Die illo quando tibi robore invictus comedit Cyclops
Fortes ſocios: tu autem tolerabas, donec te prudentia
Eduxit ex antro, cum putares te moriturum.
Sic dixit, in pectoribus increpitans proprium cor.
Ei autem in retinaculo cor manebat tolerans
Continenter: at ipſe vertebatur huc & illuc.
Sicut autem quando ventriculum vir multo igne ardenti
Plenum pinguedineque & ſanguine huc & illuc
Varie verſat, valde autem cito cupit aſſari:
Sic ille huc & illuc vertebatur, cogitans
Quomodo jam procis impudentibus manus injiceret,
Solus multis. prope autem ipſum venit Minerva,
Cœlitus deſcendens: corpore autem aſſimilata erat mulieri.
Stetit igitur ſuper capite, & ipſum ſermone compellabat:
Cur rurſus vigilas omnes ſupra infortunate viros?
Domus quidem tibi hæc eſt, uxor autem tibi hac in domo,
Et filius qualem aliquis cuperet eſſe filium.
Hanc autem reſpondens alloquebatur prudens Ulyſſes:
Equidem iſta omnia Dea pro decenti dixiſti.
Sed quiddam mihi iſtud animus in præcordiis cogitat,
Quomodo jam procis impudentibus manus injiciam
Solus cum ſim: hi autem ſemper conferti intus ſunt.
Præterea & hoc majus in mente cogito,
Etſi enim interficerem Jovis tuique ipſius favore,
Quo ſubterfugiam? hoc autem conſultare jubeo.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Σχέτλιε, κῆ μέν σε τὸ χρέιονι πάιδεδ' ἑταίρῳ,
Ὅσπερ θνητός τ' ἐστὶ κῆ οὐ τόσα μήδεα οἶδεν·
Αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, διαμπερὲς ἥ σε φυλάσσω
Ἐν πάντεσσι πόνοις. ἐρέω δέ τοι ἔξαναφανδόν·
Εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
Νῶϊ περισταῖεν, κτείναι μεμαῶτες ἀρηῖ,
Καί κεν τῶν ἐλάσαιο βόας κῆ ἴφια μῆλα.
Ἀλλ' ἐλέτω σε κῆ ὕπνος· ἀνίη κῆ τὸ φυλάσσειν
Πάννυχον ἐγρήσσοντα· κακῶν δ' ὕπο δύσεαι ἥδη.
Ὣς φάτο· κῆ ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχυσεν·
Αὐτὴ δ' αὖ ἐς ὄλυμπον ἀφίκετο δῖα θεάων,
Εὖτε τὸν ὕπνος ἐμαρπτε λύων μελεδήματα θυμῷ,
Λυσιμελής. ἀλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρεπε κέδν' εἰδυῖα·
Κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κόρεσσατο ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν,
Ἄρτεμι, πότνα θεά, θύγατερ Διός, αὐδὲ μοι ἤδη
Ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλεῖν ἐκ θυμὸν ἕλοιο
Αὐτίκα νῦν, ἢ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
Οἴχοιτο προφέρουσα κατ' ἠερόεντα κέλευθα,
Ἐν προχοῇς δὲ βάλοι ἀψορρόου Ὠκεανοῖο.
Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κοῦραι ἀνέλοντο θύελλαι,
Τῆσι τοκῆας μὲν φῦσαν θεοί, αἱ δὲ λίποντο
Ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δὲ δῖ' Ἀφροδίτη
Τυρῷ κῆ μέλιτι γλυκερῷ κῆ ἡδέϊ οἴνῳ·
Ἥρη δ' αὖτῇσιν περὶ πασέων δῶκε γυναικῶν
Εἶδος κῆ πινυτήν, μῆκος δ' ἔπορ' Ἄρτεμις ἁγνή,
Ἔργα δ' Ἀθηναίη δίδαε κλυτὰ ἐργάζεσθαι.
Εὖτ' Ἀφροδίτη δῖα προσέστιχε μακρὸν ὄλυμπον
Κούρης αἰτήσουσα τέλος θαλεροῖο γάμοιο,
Εἰς Δία τερπικέραυνον· (ὁ γάρ τ' ἴδε πάντα καὶ οἶδε,
Μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων)
Τόφρα δὲ τὰς κούρας Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο,
Καί ῥ' ἔδοσαν συνεργὸν Ἐρινύσιν ἀμφιπολεύειν.
Ὣς ἔμ' ἀΐσσουσαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Ἡέ μ' εὐπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ῥῆρ' Ὀδυσῆα
Ὀσσομένη, κῆ γαῖαν ὑπὸ συγερῷ ἀφικοίμην,
Μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς ἐϋφραίνοιμι νόημα.

Ἀλ-

Illum contra alloquebatur dea cæsia Minerva:
Improbe, & quidem aliquis pejori confidit socio,
Qui mortalis est, & non tot consilia novit:
At ego Dea sum, plane quæ te custodio
In omnibus laboribus: dicam autem tibi clare:
Siquidem quinquaginta agmina diversilinguium hominum
Nos circumstarent, interficere cupientia ferro,
Etiam horum abigeres boves & pingues oves:
Sed capiat te & somnus. molestum est etiam custodire
Tota nocte vigilantem: mala autem subibis mox.
Sic dixit: & ei somnum in palpebris fudit:
Ipsa autem retro in olympum abivit divina dearum,
Quando hunc somnus cepit solvens curas animi,
Solvens membra. uxor autem experrecta est honesta sciens:
Flebat autem in lectis sedens mollibus.
At postquam flens satiata est suo in animo,
Dianam primum precata est divina fœminarum:
Diana, veneranda dea, filia Jovis, utinam mihi jam
Sagittam in pectoribus jaciens animam eximas.
Statim nunc, vel postea me surripiens procella
Eat portans per obscuras vias,
In ostiisque jaciat reflui Oceani:
Sicut quando Pandari filias susceperunt procellæ,
Quibus parentes quidem perdiderant dii, ipsæ autem relictæ erant
Orbæ in ædibus, nutriebat autem dia Venus
Caseo & melle dulci & dulci vino:
Juno autem ipsis præ omnibus dedit mulieribus
Speciem & prudentiam, magnitudinem autem præbuit Diana casta,
Opera autem Minerva docuit inclyta operari:
Quando Venus dia adivit altum olympum
Puellis petitura perfectionem floridarum nuptiarum,
Ad Jovem gaudentem fulmine: (is enim bene novit omnia,
Fortunamque infortuniumque mortalium hominum)
Interim autem puellas Harpyiæ surripuerunt,
Et dederunt odiosis Erinnybus servire:
Sic me tollant e medio olympias domos habitantes,
Vel me cirrata jaculetur Diana, ut Ulyssem
Visura, etiam terram sub odiosam abeam,
Neve pejori viro lætificem mentem.

Sed

Α΄λλὰ τὸ μὲν δὴ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν, ὁππότε κέν τις
Η΄μασι μὲν κλαίῃ τυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
Νύκτας δ΄ ὕπνος ἔχησιν· (ὁ γὰρ τ΄ ἐπέλυσεν ἀπάντων
Ε΄σθλῶν ἠδὲ κακῶν ἐπεὶ ἄρ βλέφαρ΄ ἀμφικαλύψῃ)
Αὐτὰρ ἐμοὶ δὴ ὀνείρατ΄ ἐπέσσυτο κακὰ δαίμων.
Τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρίστατο ἴκελος αὐτῇ,
Τοῖός ἐὼν οἷός ἦεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Χαῖρ΄, ἐπεὶ οὐκ ὀφέλλεν ὀνὰρ ἔμμεναι, ἀλλ΄ ὕπαρ ἤδη.
Ω΄ς ἄρατ΄. αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς.
Τῆς δ΄ ἄρα κλαιούσης ὅπα σμῦξεν δῖος Ο΄δυσσεύς·
Μερμήριζε δ΄ ἔπειτα, δάκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
Η΄δη γινώσκουσα παρεστήκουσαν κεφαλῆφι.
Χλαῖναν μὲν σιωπῇ ἧς κύσε πῶϊον ἔνδοθεν,
Ε΄ς μέγαρον κατέδυπτεν ἐπὶ θρόνου· ἐκ δὲ βοείην
Θῆκε δύρασε φέρων. Διὶ δ΄ εὔχετο χεῖρας ἀνασχών,
Ζεῦ πάτερ, εἴ μ΄ ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερὴν τε καὶ ὑγρὴν
Η΄γετ΄ ἐμὴν ἐς γαῖαν, ἐπεὶ μ΄ ἐκακώσατε λίην,
Φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
Ε΄νδοθεν, ἔκποθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.
Ω΄ς ἔφατ΄ εὐχόμενος. τοῦ δ΄ ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
Αὐτίκα δ΄ ἐβρόντησεν ἀπ΄ αἰγλήεντος ὀλύμπου
Τ΄ψόθεν ἐκ νεφέων. γήθησε δὲ δῖος Ο΄δυσσεύς.
Φήμην δ΄ ἐξ οἰκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλετρὶς
Πλησίον, ἔνθ΄ ἄρα οἱ μύλαι ἕατο τοιμένι λαῶν·
Τῇσι δὲ δώδεκα πᾶσαι ἐπηρήτυον γυναῖκες,
Α΄λφιτα τεύχουσαι ἠδ΄ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν.
Αἱ μὲν ἄρ΄ ἄλλαι εὗδον, ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεσσαν·
Η΄ δὲ μί΄ οὔπω παύετ΄, ἀφαυροτάτην δ΄ ἐτίτυσκε·
Η΄ ῥα μύλην τίσασα, ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι,
Ζεῦ πάτερ, ὅστις θεσπὶς ἠδ΄ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
Η΄ μεγάλ΄ ἐβρόντησας ἀπ΄ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Οὐδέ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νύ τεῳ τόδε φαίνεις.
Κρῆνον νῦν ἠμῖν δειλῇ ἔπος ὅ, τί κεν εἴπω·
Μνηστῆρας τύμασσόν τε ἠ ὕστατον ἦμαρ τῇδε
Ε΄ν μεγάροις Ο΄δυσῆος ἁλίαστον δ΄ ἐτ΄ ἐρατεινὰ
Οἳ δή μοι πανύστατ΄ ἀμύμονα γούνατ΄ ἔλυσαν
Α΄λφιτα τεύχοντι, νῦν ὕστατα δειπνήσειαν.
Ω΄ς ἄρ΄ ἔφη. χαῖρε δὲ κλεηδόνι δῖος Ο΄δυσσεύς,
Ζλιὸς τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτας.

Αἱ

Sed hoc quidem & tolerabile habet malum, quando aliquis
Die quidem flet frequenter dolens corde,
Nocte autem somnus occupat: (hic enim obliviſci facit omnes homines
Bonorum & malorum, poſtquam palpebras amplexus eſt)
At mihi & inſomnia immiſit mala deus.
Hac enim me nocte propter dormivit ſimilis ipſi,
Talis exiſtens qualis ivit cum exercitu; at meum cor
Gaudebat, quoniam non putabam ſomnium eſſe, ſed verum jam.
Sic dixit. ſtatim autem aureo ſolio conſpicua venit Aurora.
Illius autem flentis voci attenderat divinus Ulyſſes:
Cogitabat autem poſtea, viſaque eſt ei in animo
Jam cognoſcens aſtare capiti.
Veſtem quidem ſimul capiens & pelles quibus indormiverat,
In domum depoſuit in ſella, extraque bovinam
Poſuit foras portans. Jovem autem precatus eſt manus extollens:
Jupiter pater, ſi me volentes in ſiccaque & humida via
Duxiſtis meam ad terram, poſtquam malis affeciſtis nimis,
Omen aliquis mihi dicat excitatorum hominum
Intus, extra autem Jovis monſtrum aliud appareat.
Sic dixit precatus. hunc autem audivit conſiliarius Jupiter:
Statim autem tonuit a ſplendido olympo
Ab alto ex nebulis. lætatus eſt autem divinus Ulyſſes.
Vocem autem e domo mulier miſit molitrix
Prope, ubi molæ erant paſtori populorum:
His autem duodecim omnino magno conamine incumbebant mulieres,
Farinas facientes & oleum medullam virorum.
Et quidem aliæ dormiebant, poſtquam triticum moluerant:
Hæc autem una nondum ceſſarat, debiliſſima enim erat:
Hæc igitur molam ſiſtens, verbum dixit, ſignum regi:
Jupiter pater, qui diis & hominibus imperas,
Certe valde intonuiſti a cælo ſtellato,
Neque uſquam nubes eſt: portentum utique alicui hoc oſtendis.
Perfice nunc & mihi miſeræ verbum quod dicam:
Proci poſtremumque & ultimum die hoc
In ædibus Ulyſſis capiant cibum optatum:
Qui jam mihi labore animum cruciante genua ſolverunt
Farinas facienti, nunc ultimo prandeant.
Sic dixit. lætabatur autem omine dius Ulyſſes,
Joviſque tonitru: autumabat enim ſe eſſe ulturum ſontes.

Αἱ δ' ἄλλαι δμωαὶ κατὰ δώματα καλὰ Ὀδυσῆος
Ἀγρόμεναι ἀνέκαιον ἐπ' ἐσχάρῃ ἀκαμάτοιο πῦρ.
Τηλέμαχος δ' αὖτηθεν ἀνίστατο ἰσόθεος φώς,
Εἵματα εἰσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' ἀδὸν ἰὼν, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπεν,
Μαῖα φίλη, πῶς ξεῖνον ἐφιλήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
Εὐνῇ ἠὲ σίτῳ; ἢ οὔπως κεῖται ἀκηδής;
Τοιαύτη γὰρ ἐμοὶ μήτηρ πινυτή περ ἐοῦσα,
Ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
Χείρονα, τὴν δέ τ' ἀρείονα φιλήσασ' ἀποπέμπει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια,
Οὐκ ἂν μιν νῦν τέκνον ἀναίτιον αἰτιόῳο.
Οἶνον μὲν γὰρ πῖνε καθήμενος, ὄφρ' ἔθελ' αὐτός·
Σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινήμεναι. εἴρετο γάρ μιν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο φίλης ὑπνοιο μιμνήσκοιτο,
Ἡ μὲν δέμνι' ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμωῇσιν.
Αὐτὰρ ὅγ', ὡς τις πάμπαν ὀιζυρὸς καὶ ἄποτμος,
Οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν,
Ἀλλ' ἐν ἀδεξιήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἰῶν
Ἐδράθεν ἐν προδόμῳ· χλαῖναν δ' ἐπίουσαμεν ἡμεῖς.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δὲ διʼ ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν μετ' ὀϋκνημίδας Ἀχαιούς.
Ἡ δ' αὖτε δμωῇσιν ἐκέκλετο δῖα γυναικῶν,
Εὐρύκλει' Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο,
Ἀγρεῖθ', αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι,
Ῥάσσατέ τ' ἐν δὲ θρόνοισι δαΐφρονας ἔμπασαι
Βάλλετε πορφυρέους· αἱ δὲ σπόγγοισι τραπέζας
Πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας,
Καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα· ταὶ δὲ μετʼ ὕδωρ
Ἔρχεσθε κρηΐδωθε, καὶ οἴσετε δᾶσσον ἰοῦσαι.
Οὐ γὰρ δὴ μνηστῆρες ἀπόσσονται μεγάροιο,
Ἀλλὰ μάλ' ἦμος νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή.
Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἄρα τᾶς μάλα μὲν κλυτὸν οὐκ ὀπίθοντο.
Εἰ μὲν ἔεικοσι βῆσαν ἐπὶ κρηΐδα μελαίνυδρον·
Αἱ δʼ αὖθι κατὰ δῶμα ἐπισταμένως πονέοντο.
Ἐς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγακλυτοὶ· οἱ μὲν ἔπειτα

Aliæ autem famulæ in domos pulchras Ulyſſis
Congregatæ accendebant in foco magnum ignem.
Telemachus autem e lecto ſurrexit par deo vir,
Veſtes induens: circumque enſem poſuit humero.
Pedibuſque ſub nitidis ligavit pulchra calceamenta,
Et accepit fortem lanceam acuminatam acuto ferro.
Stetit autem ſuper limen progreſſus, adque Euryclean dixit:
Nutrix dilecta, quomodo hoſpitem honoraſtis in domo
Lecto & cibo? an ſic jacet neglectus?
Ejuſmodi enim mihi mater, ſapiens ut ut ſit,
Solicite alterum honorat diverſilinguium hominum
Deteriorem, illum autem meliorem inhonoratum dimittit.
Hunc autem rurſus alloquebatur prudens Euryclea:
Non ipſam nunc fili inſontem accuſes.
Vinum equidem bibit ſedens, quamdiu voluit ipſe:
Cibum autem non amplius dixit *ſe* eſurire: interrogabat enim ipſum.
Sed quando jam lecti & ſomni meminiſſet,
Illa quidem lectos juſſit ſubſternere ancillas:
At hic, tanquam aliquis omnino ærumnoſus & infortunatus,
Noluit in lectis & in lodicibus dormire,
Sed in cruda bovina & pellibus ovium
Dormivit in veſtibulo, lænam autem injecimus nos:
Sic dixit. Telemachus autem ex domo tranſiverat,
Lanceam habens: ſimul illum canes pedibus veloces ſequebantur.
Perrexit autem ire in concionem ad fortes Achivos.
Ipſa autem rurſus ancillas hortabatur optima mulierum,
Euryclea Opis filia Piſenoridæ:
Agite, partim quidem domum verrite feſtinantes,
Et rigate: inque ſedilibus fabrefactis tapetes
Jacite purpureos: partim autem ſpongiis menſas
Omnes abſtergite, purgateque crateras,
Et pocula rotunda fabrefacta: partim autem ad aquam
Ite ad fontem, & portate cito euntes.
Non enim proci aberunt domo,
Sed admodum mane venient, quia etiam omnibus feſta dies.
Sic dixit. illæ eam omnino audiverunt & obedierunt.
Viginti quidem iverunt ad fontem nigræ aquæ:
Reliquæ illic in domo ſcite laborabant.
Intro autem venerunt proci ſuperbi. hi quidem poſtea

Εὖ ϗ ἐπισαμένως κέασαν ξύλα· αἱ δὲ γυναῖκες
Ἦλθον ἀπὸ κρουνοῦ. ἐπὶ δὲ σφισιν ἦλθε συβώτης,
Τρεῖς σιάλους κατάγων οἳ ἔσαν ἐν πᾶσιν ἄριστοι.
Καὶ τοὺς μὲν β' ἔασε καθ' ἕρκεα καλὰ νέμεσθαι,
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα μειλιχίοισι,
Ξεῖν', ἦ ἄρα σε μᾶλλον Ἀχαιοὶ ἀσαρώσουσιν,
Ἦέ σ' ἀταμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὡς πρόπαρ περ;
Τὸν δ' αὖ πολυμήτις προσέφη Ὀδυσεὺς,
Αἲ γὰρ δὴ Εὔμαιε θεοὶ τισαίατο λώβην,
Ἣν οἵδ' ὑβρίζοντες, ἀεικέα μηχανόωνται
Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, οὐδ' αἰδοῦς μοῖραν ἔχουσιν.
Ὡς οἱ μὲν τοιοῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
Αἶγας ἄγων ἃ πᾶσι μετέπρεπον ἀμφιπολίοισι,
Δεῖπνον μνηστῆρσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες,
Καὶ τοὺς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐϋδμήτῳ,
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισι,
Ξεῖν', ἔτι ϗ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσει, κατὰ δῶμα
Ἀνέρας αἰτίζων; ἀπάρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;
Πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι οἴω
Πρὶν χερῶν γεύσασθαι. ἐπεὶ σύ περ ὡς κατὰ κόσμον
Αἰτίζεις· εἰσὶν δὲ ϗ ἄλλοι δαῖτες Ἀχαιῶν.
Ὡς φάτο. τὸν δ' οὔτι προσέφη πολύμητις Ὀδυσεύς,
Ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Τοῖσι δ' ἐπὶ σφείτερῳ ἦλθε Φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Βῆν σεύρας μνηστῆρσιν ἄγων ϗ πίονας αἶγας.
(Πορθμῆες δ' ἄρα τούς γε διήγαγον, οἵτε ϗ ἄλλους
Ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται)
Καὶ τὰ μὲν ϕ κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐϋδμήτῳ·
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην ἆγχι παραστάς,
Τίς δὴ ὅδε ζείνῳ νέον ἐλήλυθε συβῶτα
Ἠμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἐξαύχεται εἶναι
Ἀνδρῶν; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ ϗ πατρὶς ἄρουρα;
Δύσμορον, ὃς τοίκε δέμας βασιλῆϊ ἄνακτι.
Ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
Ὁππότε ϗ βασιλεῦσιν ἐπικλώσωνται ὀϊζύν·
Ἦ, ϗ δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρὶ παραστάς,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ἄμπορ ὀπίσσω

300 Ὀλ-

Bene & scite findebant ligna: illæ autem mulieres
Venerunt a fonte. post autem ipsas venit subulcus,
Tres porcos abducens qui erant inter omnes optimi.
Et hos quidem sivit in septis pulchris pasci,
Ipse autem rursus Ulyssem allocutus est suavibus:
Hospes, an jam te magis Achivi respiciunt,
An te inhonorant in ædibus, sicut antea?
Illum respondens alloquebatur consilii dives Ulysses:
Utinam scilicet Eumæe dii puniant contumeliam,
Quam isti insultantes indignam machinantur
Domo in aliena; neque pudoris *vel* particulam habent.
Sic hi quidem talia inter sese loquebantur:
Prope autem ipsos venit Melanthius custos caprarum,
Capras agens quæ omnes inter excellebant greges,
Prandium procis: duo autem simul sequebantur pastores,
Et has quidem religavit sub porticu resonanti,
Ipse autem rursus Ulyssem allocutus proscindebat conviciis:
Hospes, adhuc & nunc hic molestus eris in domo
Viros poscens? an non exis foras?
Omnino non amplius nos diremptum iri puto
Priusquam manus *invicem* gustemus: quia tu haud pro decenti
Petis: sunt autem & aliæ epulæ Achivorum.
Sic dixit. illum autem nequaquam alloquebatur sapiens Ulysses,
Sed tacitus movebat caput, mala penitus cogitans.
Hos autem post tertius venit Philœtius princeps virorum,
Bovem sterilem procis agens & pingues capras.
(Portitores autem hos trajecerant, qui & alios
Homines mittunt; quisquis ad ipsos veniat)
Et hæc quidem religaverunt sub porticu resonanti:
Ipse autem contra interrogavit subulcum prope astans:
Quis jam hic hospes nuper venit subulce
Nostram ad domum? ex quibus se dicit esse
Virís? ubi ei genus & patria terra?
Infelix, certe similis est corpore regi imperanti.
Sed dii malis mergunt multum jactatos homines,
Quando etiam regibus nent ærumnam.
Dixit, & dextra complectebatur manu astans;
Et ipsum compellans verbis volucribus alloquebatur:
Salve pater o Hospes, contingat tibi saltem in posterum

Ὦλβε· ἀπὸρ μὲν νῶϊ γε κακοῖς ἔχεαι πολοῖσιν.
Ζεῦ πάτερ, ἦπς σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
Οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὶω δὴ μείνεαι αὐτὸς,
Μισγόμενος κακότητι καὶ ἄλγεσι λυγαλέοισιν.
Ἴδιον ὡς ἐνόησα, δεδάκρυσται δέ μοι ὄσσε,
Μνησαμένῳ Ὀδυσῆος· ἐπεὶ κἀκεῖνον ὀΐω
Τοιάδε λαφύσσειν ἔχοντα φάτ' ἀνδρώπους ἀλάλησθαι,
Εἴπερ ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
Εἰ δ' ἤδη τεθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
Ὤμοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ' ἐπὶ βυσὶν
Εἶσ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα Κεφαλλήνων ἐνὶ δήμῳ·
Νῦν δ' αἱ μὲν γίνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
Ἀνδρὸς γ' ὑποσαχύσσο βοῶν γένος ἀγρομεπόπων·
Τὰς δ' ἄλοι μὲν κέλονται ἀγινέμεναί σφισιν αὐτοῖς
Ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν,
Οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν. μεμάασι γὰρ ἤδη
Κτήματα δάσασθαι δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
Πόλλ' ὑπιδινεῖται· μάλα μὲν κακὸν, ᾧ περ ἐόντε,
Ἄλλων δῆμον ἰκέσθαι, ἰόντ' αὐτῆσι βόεσσιν
Ἀνδρας ἐς κλυδαπάς· τὸ δὲ ῥίγιον, αὖθι μένοντα
Βυσὶν ὑπ' ἀμοτεῖῃσι καδήμενον ἄλγεα πάσχειν.
Καί κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
Ἐξικόμην φεύγων· (ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται)
Ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν δύσλιον οἴομαι, εἴποθεν ἐλθών
Ἀνδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κατὰ δώματα θείη.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Βυκόλ', ἐπεὶ ὔτε κακῷ ὄτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
Γινώσκω δὲ καὶ αὐτὸς ὃ τοι πινυτὸ φρένας ἴκει·
Τὼνεκά τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
Ἴστω νῶϊ Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξεῖνίη τε τράπεζα,
Ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
Ἦ σίδε ἐνδαῖ' ἐόντος ἐλεύσεται οἶκαδ' Ὀδυσεύς·
Σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
Κτεινομένους μνηστῆρας οἳ ἐνδάδε κοιρανέουσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ,
Αἴ γὰρ τῶτο ξεῖνε ἐπος τελέσειε Κρονίων·
Γνοίης οἷη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται
Ὡς δ' αὖτως Εὔμαιος ἐπευξαιτο πᾶσι θεοῖσι

Opulentia: at nunc quidem malis teneris multis,
Jupiter pater, nullus te deorum pernicioſior alius:
Non miſeraris viros, poſtquam generaſti ipſe,
Miſceri malo & doloribus triſtibus.
Sudavi ut animadverti, lacrymanturque mihi oculi
Recordanti Ulyſſis: quoniam & illum puto
Tales pannos habentem inter homines errare,
Sicubi adhuc vivit, & videt lumen ſolis.
Si autem jam mortuus eſt, & in Plutonis domibus,
Hei mihi poſtea Ulyſſem bonum, qui me bobus
Præfecit adhuc parvulum Cephallenorum in populo.
Nunc autem hæ quidem fiunt innumerabiles, neque aliter
Viro fœtificet boum genus frontonum:
Has autem alii me jubent ducere ſibiipſis
Edendas: neque filium in ædibus curant,
Neque vindictam timent deorum. cupiunt enim jam
Poſſeſſiones comedere diu abſentis domini.
At mihi hoc animus in pectoribus meis
Plerumque volvit: nimis quidem malum, filius *cum mihi* ſit;
Aliorum in populum *me* diſcedere, euntem cum ipſis bobus
Viros in alienos: hoc autem pejus eſt hic manentem
Boves apud alienas ſedentem dolores pati.
Et jam olim ad alium animoſorum regum
Exiviſſem fugiens: (quoniam non amplius tolerabilia ſunt)
Sed adhuc illum infelicem reputo, ſicunde veniens
Virorum procorum profligationem domi faciat.
Hunc autem reſpondens alloquebatur prudens Ulyſſes:
Bubulce, quoniam neque malo neque inſipienti viro ſimilis es,
Cognoſcoque ipſe quod tibi prudentia in præcordia venit,
Ideo tibi dicam, & magnum juramentum jurabo:
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hoſpitaliſque menſa,
Domuſque Ulyſſis inculpati, *ad* quam perveni,
Certe te hic præſente veniet domum Ulyſſes:
Tuiſque oculis videbis, ſi volueris,
Interfici procos qui hic dominantur.
Hunc autem rurſus allocutus eſt boum bubulcus vir:
Utinam quidem iſtud hoſpes verbum perficiat Saturnius:
Cognoſceres qualis mea potentia & manus ſequerentur.
Sic ſimiliter Eumæus orabat omnes deos,

Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Μνηστῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
Ἤρτυον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις,
Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν σωδεύσεται ἥ γε βουλή,
Τηλεμάχοιο φόνος. ἀλλὰ μνηστώμεθα δαῖτός.
Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Εἰσὸντες δ' ἐς δῶμα τ' Ὀδυσῆος θείοιο,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλας καὶ πίονας αἶγας,
Ἱέρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην·
Σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐνώμων· ἐν δ' ἄρα οἶνον
Κρητῆρσι κεράσσαντο, κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
Σῖτον δέ σφ' ἐπένειμε Φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν
Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἐφυδρεύετο δὲ Μελανθεύς.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα καθίδρυε, κέρδεα νωμῶν,
Ἐντὸς ἐϋσταθέος μεγάρου, παρὰ λάϊνον οὐδόν·
Δίφρον ἀεικέλιον παραθεὶς, ὀλίγην τε τράπεζαν·
Παρ δ' ἐάθη σπλάγχνων μοῖρας, ἐν δ' οἶνον ἔχεεν
Ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἔνταυθοῖ νῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων·
Κερτομίας δέ σοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφάξω
Πάντων μνηστήρων, ἐπεὶ ἤτορ δήμιός ἐστιν
Οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος· ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κεῖνος.
Ὑμεῖς δὲ μνηστῆρες ἐπίσχετε θυμὸν ἐνίπῆς
Καὶ χεῖρας, ἵνα μή τις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φῦντες
Τηλέμαχον θαύμαζον ὁ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Καὶ λαλιτὸν περ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον Ἀχαιοὶ
Τηλεμάχου· μάλα δ' ἡμῖν ἀπειλήσας ἀγορεύει.
Οὐ γὰρ Ζεὺς εἴασε Κρονίων· τῷ κέ μιν ἤδη
Παύσαμεν ἐν μεγάροισι, λιγυὺ περ ἐόντ' ἀγορητύν.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν ἱερὴν ἑκατόμβην
Ἦγον. οἱ δ' ἀγέροντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ

Ἄλ-

Ut rediret Ulyſſes cordatus ſuam domum.
Sic hi quidem talia inter ſe confabulabantur.
Proci autem Telemacho interitumque mortemque
Parabant. at illis ſiniſtra venit avis,
Aquila altivolans, tenebat autem trepidam columbam.
His autem Amphinomus locutus eſt & dixit:
O amici, haud nobis perficietur hoc conſilium,
Telemachi cædes: ſed recordemur convivii.
Sic dixit Amphinomus. illis autem placuit ſermo.
Venientes autem in domos Ulyſſis divini,
Lænas quidem depoſuerunt in lectiſque & ſellis:
Ipſi autem ſacrificabant oves magnas & pingues capras,
Sacrificabant & porcos & bovem gregariam.
Viſcera autem aſſantes diſtribuebant: & vinum
Crateribus miſcebant. poculaque diſtribuebat ſubulcus.
Panem autem ipſis diſtribuebat Philœtius princeps virorum
Pulchris in caniſtris: vinum vero infundebat Melanthius.
Ipſi in cibos paratos appoſitos manus mittebant.
Telemachus autem Ulyſſem ſedere fecit aſtutias cogitans,
Intra bene fundatam domum, apud lapideum limen:
Sellam turpem apponens, parvamque menſam:
Appoſuitque viſcerum partes, & infudit vinum
In poculo aureo, & ad ipſum verba fecit:
Hic nunc ſede cum viris vinum bibens:
Convicia autem tibi ipſe ego & manus arcebo
Omnium procorum. quoniam non publica eſt
Domus hæc, ſed Ulyſſis: mihi autem acquiſivit ille.
Vos autem proci continete animum convicio
Et manus, ut ne aliqua lis & contentio oriatur.
Sic dixit. illi autem omnes mordicus labra tenentes
Telemachum admirabantur quod audacter locutus eſſet.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius:
Licet moleſtum feramus verbum Achivi
Telemachi: valde autem nobis minatus loquitur.
Non enim Jupiter ſivit Saturnius: ideo ipſum jam
Sedaviſſemus in domibus, canorum licet concionatorem.
Sic dixit Antinous. ipſe autem non curabat verbum.
Præcones autem per urbem deorum ſacram hecatomben
Ducebant. ipſi autem congregabantur comati Achivi

Ne-

Ἄλσος ὑπὸ σκιερὸν ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος·
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
Μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Πὰρ δ' ἄρ' Ὀδυσῆϊ μοῖραν θέσαν οἷ περ ἐόντα,
Γίσλω ὡς αὐτοί περ ἐλάγχανον. ὣς γὰρ ἀνώγει
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο.
Μνησῆρας δ' ἐ πάμπαν ἀγλαΐορας ἔτι Ἀθήνη
Λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος· ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Δύῃ ἄχος κραδίῃ Λαερτιάδαο Ὀδυσῆα.
Ἦν δέ τις ἐν μνησῆρσιν ἀνὴρ ἀδεμίστια εἰδώς,
(Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμῃ δ' ἔνι οἰκία ναίων)
Ὅς δὴ οἱ κτεάτεσσι τετοιδὼς πατρὸς ἑοῖο,
Μνάσκετ' Ὀδυσῆος δηρὸν οἰχομένοιο δάμαρτα.
Ὅς ῥα τότε μνησῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα,
Κέκλυτέ μευ μνησῆρες ἀγλαΐορες, ὄφρά τι εἴπω.
Μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι, ὡς ἐπέοικεν,
Γίσλω. ἐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν ἠδὲ δίκαιον
Ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
Ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ζείνιον· ὄφρα καὶ αὐτὸς
Ἠὲ λρετροχόῳ δώσῃ γέρας, ἠέ τῳ ἄλλῳ
Δμώων οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσῆος θείοιο.
Ὣς εἰπὼν, ἔβρισε βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ,
Κείμενον ἐκ ταυρείου λαβών. ὁ δ' ἀλάπαξ' Ὀδυσῆος,
Ἦκα παρακλίνας κεφαλήν· μετέφη δὲ θυμῷ
Σαρδάνιον μάλα τοῖον. ὁ δ' ἄδμητον βάλε τοῖχον.
Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἰώπατε μύθῳ,
Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ,
Οὐτ' ἐβαλες τὸν ξεῖνον. ἀλάπαξε γὰρ βέλος αὐτός,
Ἦ γάρ κέν σε μέσον βάλον ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
Καί κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατὴρ πέφον ἀμφιπονεῖσθαι
Ἐνθάδε. τῷ μή τίς μοι ἀγερώχεος εἰν ἀγορῇ
Φαινέτω. ἤδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα.
Ἐσθλά σε καὶ τὸ πάροιθε· πάρος δέ τι νήπιος ἦσθα,
Ἀλλ' ἔμπης τόδε μὲν καὶ πεπνυμένος εἰσορόωντας,
Μήλων σφαζομένων, οἴνου θ' ὑπομιμνίου,
Καὶ σίτου. χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἔνα πολλούς.
Ἀλλ' ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥίζεσθε δυσμενίοντες,
Ἐξ δ' ἤδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ,
Καὶ κε τὸ βουλόμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη

Τῷ-

Nemore ſub umbroſo longe jaculantis Apollinis.
At poſtquam aſſaverunt carnes ſuperiores & traxerunt,
Partibus diviſis epulabantur celebri epulo.
Apud autem Ulyſſem partem poſuerunt qui miniſtrabant,
Æqualem ut ipſi ſortiti fuerant. ſic enim juſſerat
Telemachus dilectus filius Ulyſſis divini.
Procos autem non omnino ſuperbos ſinebat Minerva
A contumelia abſtinere triſti: ut adhuc magis
Intraret dolor in corde Laertiadem Ulyſſem.
Erat autem quidam in procis vir injuſta ſciens,
(Cteſippus autem nomen erat, in Samo domum habitans)
Qui poſſeſſionibus fretus patris ſui,
Petebat Ulyſſis dudum abſentis uxorem:
Qui tunc procos ſuperbos alloquutus eſt:
Audite me proci ſtrenui, ut aliquid dicam.
Partem quidem jam hoſpes habet dudum, ſicut decet,
Æqualem. non enim bonum eſt privare neque juſtum
Hoſpites Telemachi, quicunque ad has domos pervenerit,
Sed age ei & ego dabo hoſpitale *donum*, ut & ipſe
Vel balneatori det munus, vel alicui alii
Famulorum qui ſunt in domibus Ulyſſis divini.
Sic locutus, projecit bovis pedem manu forti,
Jacentem ex lance capiens. ipſe autem evitavit Ulyſſes,
Leviter inclinans caput: ſubriſit autem animo
Sardanium omnino tale. *ille* autem bene ædificatum percuſſit murum.
Cteſippum autem Telemachus increpuit verbo:
Cteſippe, certe omnino tibi hoc utilius fuit animo.
Non percuſſiſti hoſpitem. evitavit enim jactum ipſe.
Certe enim te medium percuſſiſſem lancea acuta,
Et tibi pro nuptiis pater ſepulchrum curaſſet
Hic, quare ne quis mihi iniquitates in domo
Oſtendat. jam enim intelligo & ſcio ſingula
Bonaque & pejora: antea autem infans eram.
Sed tamen hæc quidem etiam toleramus inſpicientes,
Dum oves jugulantur, vinumque bibitur,
Et panis. difficile enim cohibere unum multos.
Sed agite ne amplius mihi mala facite hoſtiliter affecti.
Si vero jam me ipſum interficere cupitis ferro,
Et hoc vellem, & multo utilius eſſet

Mori

Τεθνάμεν ἢ πάδε αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράεσθαι,
Ξείνους τε συφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
Ῥυσάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Οἶτὲ δὲ δὴ μετέπειτα Δαμασορίδης Ἀγέλαος,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή πις ἐπὶ ῥηδίνῃ δικαίῳ
Ἀνταβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
Μήτ' ἔπι τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μήτέ τιν' ἄλλον
Δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσῆϊ θείοιο.
Τηλεμάχῳ δέ κε μᾶλλον ἐγὼ καὶ μητέρι φαίην
Ἧτιον, εἰ σφῶϊν κραδίῃ ἄδοι ἀμφοτέροισιν.
Ὄφρα μὲν ἡμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε,
Τόφρ' ὄπις νέμεσις μενέμεν τ' ἦν ἰχέμεναί τε
Μνηστῆρας κατὰ δώματ'. (ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
Εἰ νόστησ' Ὀδυσεὺς καὶ ὑπότροπος ἵκετο δῶμα)
Νῦν δ' ἤδη τόδε δῆλον ὅτ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.
Ἀλλ' ἄγε σῇ πάδε μητρὶ παρεζόμενος παπτήξον,
Γήμασθ' ὅτις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν,
Ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρῴια πάντα νέμηαι,
Ἔσθων καὶ πίνων· ἡ δ' ἄλλου δῶμα ἴκηται.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Οὐ μά Διὸς Ἀγέλαε καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
Ὅς τε τῶν Ἰθάκης ἢ ἔρδεται ἢ ἀλάληται,
Οὔτε διατρίβω μητρὸς γάμον· ἀλλὰ κελεύω
Γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃ, ποτὶ δ' ἄπασι δῶρα δίδωσι.
Αἰδέομαι δ' εἴκυιαν ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
Μύθῳ ἀναγκαίῳ, μὴ τῶν θεὸς τελέσειεν.
Ὡς φάτο Τηλέμαχος. μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
Ἄσβεστον γέλον ὦρσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα.
Οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελώων ἀλλοτρίοισιν.
Αἰμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἤσθιον· ὄσσε δ' ἄρα σφέων
Δακρυόφιν πίμπλαντο· γόον δ' ἐΐετο θυμός.
Τοῖσι δὲ καὶ κατέπαπτε Θεοκλύμενος θεοειδής,
Ἆ δειλοί τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
Εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθέ τε γοῦνα.
Οἰμωγὴ δὲ δέδηε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί.
Αἵματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι.
Εἰδώλων δὲ πλέων πρόδυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλὴ,

Ἐμέ-

Mori quam hæc ſemper iniqua opera videre,
Hoſpites verberari, famulaſque mulieres
Vos vexantes turpiter in domibus pulchris.
Sic dixit. illi autem omnes muti erant ſilentio:
Tandem locutus eſt Damaſtorides Agelaus:
O amici, haud jam quiſquam ſuper dicto æquo
Contrariis verbis carpens ſæviat.
Neque amplius hoſpitem verberate, neque quenquam alium.
Servorum qui ſunt in domibus Ulyſſis divini.
Telemacho autem verbum ego & matri dicam
Mite, ſi ipſorum cordi placeat amborum.
Quandiu quidem vobis animus in pectoribus ſperabat
Redirurum Ulyſſem perprudentem ſuam domum,
Tamdiu nihil prohibebat manereque tenerique
Procos in domibus: (quoniam hoc utilius erat,
Si reuiiſſet Ulyſſes & redux veniſſet domum)
Nunc autem jam hoc manifeſtum quod non amplius reverſurus eſt.
Sed age tuæ hæc matri aſſidens narra,
Nubat quicunque optimus vir & plurima præbeat,
Ut tu quidem gaudens paterna omnia poſſideas,
Edens & bibens: illa vero in alterius domum veniat.
Illum contra Telemachus ſapiens alloquebatur:
Non per Jovem Agelae & dolores patris mei,
Qui alicubi longe *ab* Ithaca vel mortuus eſt vel errat,
Non remoror matris nuptias: ſed jubeo
Nubere cuicunque velit, ad hæc *qui* plurima dona dat.
Erubeſco autem nolentem a domo amovere
Oratione violenta, ne hoc Deus perficiat.
Sic dixit Telemachus. procis autem Pallas Minerva
Inextinctum riſum movit, induxitque in errorem cogitationes.
Illi autem jam maxillis ridebant alienis:
Cruentataſque jam carnes comedebant: oculique ipſorum
Lacrymis implebantur: luctumque cogitabat animus.
His autem etiam locutus eſt Theoclymenus divinus forma:
Ah miſeri quodnam malum hoc patimini? nocte quidem veſtra
Cooperiuntur capitaque faciesque infraque genua:
Ululatuſque exarſit, lacrymantur autem genæ:
Sanguineque conſperſi parietes pulchraque intertignia.
Simulacris vero plenum eſt veſtibulum, plena vero & aula

Eunti-

Γ'εμένων Ε"ρεβός δέ ὑπὸ ζόφον. ἠέλιός δὲ
Οὐρανῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπὶ δέδρομεν ἀχλύς.
Ω"ς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἦρχ' ἀγορεύειν,
Α'φραίνει ξεινός νέον ἄλοθεν εἰληλουθώς.
Α'λλά μιν αἶψα νέοι δόμου ἐκπέμψασθε θύραζε
Εἰς ἀγορὴν ἔρχεσθαι· ἐπεὶ πάρα νυκτὶ ἔοικεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδὴς,
Εὐρύμαχ' ἤτοι σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν.
Εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε κὴ ἴχνια κὴ πόδες ἄμφω,
Καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος ἠὲν ἀεικής·
Τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὔμμιν
Ε'ρχόμενον, τό κεν ὔπις ὑπεκφύγοι ἠδ' ἀλέασσε
Μνηστήρων, οἳ δῶμα κατ' ἀνηνδέα Ο'δυσῆος
Α'νέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάασθε.
Ω"ς εἰπὼν, ἐξῆλθε δόμων δ' ὃ ναιετάοντων.
Ι'κετο δ' ἐς Πείραιον, ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,
Τηλέμαχον ἠρέθιζον, ἐπὶ ξείνοις γελόωντες.
Ω"δε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερθυμοτέρων,
Τηλέμαχ', ὔπη σεῖο κακοξεινότερος ἄλως·
Οἷον μέν τινα τῶνδε ἔχεις ἐπιμάστιον ἀλήτην,
Σίτου κὴ οἴνου κεχρημένον· ἠδέ τι ἔργων
Ε'μπαιον, ἠδὲ βίης, ἀλλ' αὖθις ἔχθορε γαίης.
Α'λλ' εἴ μοι πείθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
Τὸν ξείνον σὺν νηὶ πολυκλήϊδι βαλόντες
Ε"ς Σικελὸς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἅλφοι.
Ω"ς ἔφασαν μνηστῆρες. ὁ δ' οὐκ ἐπιπείθετο μύθων.
Α'λλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο, δέγμενος αἰεὶ
Ο'πποτε δὴ μνηστῆρσιν ἀνωίστοις χεῖρας ἐφήσει.
Η'δὲ κατ' ὀφθαλμῶν δεμένη τροχιὴν ἐκάλεσσε δίφρου
Κύρη Ι'καρίοιο περίφρονα Πηνελόπεια,
Α'νδρῶν ἐν μεγάροισιν ἑκὰς ἔμμεν μῦθον ἄκουε.
Δεῖπνον μὲν γὰρ τοί γε γελοίωντες τετύκοντο
Η'δύ τε κὴ μενοεικές, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἱέρευσαν.
Δόρπου δ' οὐκ ἔσθ' ὅττις ἀεικέστερον ἄλλο γένοιτο,
Οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ κὴ καρτερὸς ἀνὴρ
Θοινήσεσθαι. πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

Ο ΔΥΣ.

Euntibus in Erebum ſub tenebras. ſol autem
Ex cælo perijt, malaque inceſſit caligo.
Sic dixit. Illi autem omnes ſuper ipſo ſuaviter riſerunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere:
Deſipit hoſpes nuper aliunde hue profectus.
Sed ipſum ſtatim juvenes domo emittite foras
In forum ire: quoniam hæc nocti aſſimilat.
Hunc autem rurſus allocutus eſt Theoclymenus divinus forma:
Eurymache non te jubeo mihi comites dare.
Sunt mihi oculique & aures & pedes ambo,
Et mens in pectoribus ordinata neque iniqua:
His exibo foras, quoniam intelligo malum vobis
Imminens, quod haud quiſquam ſubterfugiat neque evitet
Procorum, qui domo in divini Ulyſſis
Viros injuria afficientes injuſta operamini.
Sic locutus, exivit domibus bene habitatis.
Ivit autem ad Piræum, qui ipſum promptus ſuſcepit.
Proci autem omnes alternos intuentes,
Telemachum irritabant, ſuper hoſpitibus ridentes.
Sic autem quidam dicebat juvenum ſuperborum:
Telemache, tuis hoſpitibus pejores habet nemo:
Qualem iſtum etiam habes famelicum erronem,
Panis & vini indigentem: neque operum
Scientem, neque fortitudinis, ſed nequicquam pondus terræ.
Alius autem rurſus quidam hic ſurrexit ad vaticinandum.
Sed ſi mihi obtemperes, quod multo utilius eſſet:
Hoſpites in navim multiſedam injicientes
In Siculos mittamus, unde tibi pretium inveniatur.
Sic dixerunt proci. ille autem non curavit verba:
Sed tacite patrem aſpiciebat, expectans ſemper
Quando procis impudentibus manus injiceret.
Ipſa autem e regione cubiculi ponens pulchram ſellam
Filia Icarii prudens Penelope,
Virorum in domibus uniuſcujuſque verbum audiebat.
Prandium equidem ridentes parabant
Suave & lautum, quia admodum multa mactarant:
Illa vero cœna nequaquam minus grata alia fieri poſſet,
Qualem ſcilicet mox erat dea & fortis vir
Facturus. priores enim iniqua machinati fuerant.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Φ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Τ πόθεσις.

Πηνελόπη τῷ τέκνῳ τὸ τόξον ὁμολογεῖ τὸν αὐτῆς γάμον. Ὀδυσσεὺς δὲ Εὐμαίῳ καὶ Φιλοιτίῳ ἐντυλάμενος περὶ τῆς τῶν θυρῶν ἀσφαλείας, αὐτὸς αἴρησι τὸ βέλος διὰ πάντων πελέκεων, ἅλλῳ τέκνῳ τὸ τόξον μὴ δυνηθέντος.

Φῖ δὲ βιὸν προτάδησιν ἄεθλον Πηνελοπείη.

Τὴν δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Κέρκη Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ,
Τόξον μνηστῆρσι δάμεν πολιόν τε σίδηρον
Ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος, ἀέθλια, καὶ φόνου ἀρχήν.
Κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσατο ῥίο δόμοιο·
Εἷλετο δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χερσὶ παχείῃ
Καλὴν, χαλκείην, κέντρη δ' ἐλέφαντος ἔπηεν·
Βῆ δ' ἴμεν' ἀθανάτῃσι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
Ἔσχατον. ἔνθα δέ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
Χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος.
Ἔνθα δὲ τόξον ἔκειτο πελώριον, ἠδὲ φαρέτρη
Ἰοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί·
Δῶρα τά οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
Ἴφιτος Εὐρυτίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισι.
Τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλκήσιν,
Οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο δαίφρονος. ἦτοι Ὀδυσσεὺς
Ἦλθε μετὰ χρεῖος τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος ἄρεσσε·
Μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄμυσαν
Νηυσὶ πολυκλήισι, τριηκόσι', ἠδὲ συφειάς.
Τῶν ἕνεκ' ἐξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς
Παιδνὸς ἐών. πρὸ γὰρ ἧκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
Ἴφιτος αὖθ' ἵππους διζήμενος ἔνθ' οἱ ὄλοντο,
Δώδεκα θήλεα, ὑπὸ δ' ἡμίονοι κραταίρνοι,
Αἳ δή οἱ καὶ ἔπειτα φόνου καὶ μοῖρα γένοντο,
Ἐπεὶ δὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον

Φδθ

ODYSSEÆ HOMERI XXI.

LIBRI

Argumentum.

PEnelope tendenti arcum pollicetur sui conjugium. Ulysses autem Eumæo & Philœtio mandans de januarum custodia, ipse mittit sagittam per annulos, alio tendere arcum non valente.

Φ. Arcum proponit certamen Penelope.

IPsi autem in mentem posuit dea cæsia Minerva
Filiæ Icarii prudenti Penelopæ,
Arcum procis ponere canumque ferrum
In ædibus Ulyssis, certamina, & cædis principium.
Scalam autem altam ascendit suæ domus:
Accepitque clavem bene flexam manu crassa
Pulchra, æream, manubrium autem eboris inerat:
Perrexit autem ire ad thalamum cum ministrantibus mulieribus
Ultimum. illic autem ei thesauri jacebant regis,
Æsque aurumque multique laboris ferrum.
Ibi arcus jacebat reflexus, & pharetra
Sagittifera, multæ autem inerant lethiferæ sagittæ:
Dona quæ ei hospes Lacedæmone dederat congressus
Iphitus Eurytides, similis immortalibus.
Hi autem in Messena occurrerunt alter alteri,
Domo in Ortilochi cordati. cæterum Ulysses
Ivit ad debitum quod ei universus populus debebat:
Oves enim ex Ithaca Messenii viri extulerant
Navibus compactis tracentas, & pastores.
Horum gratia legationem multam viam venit Ulysses
Parvulus. miserat enim pater aliique senes.
Iphitus contra equas quærens quæ ei perierant,
Duodecim fœminæ, sub *iisque* muli patientes operum,
Quæ ei & postea cædes & fatum factæ sunt,
Postquam ad Jovis filium pervenit magnanimum

Φῶς Ἡρακλῆα, μεγάλων ἐπίσορα ἔργων,
Ὅς μιν ξεῖνον ἑόντα κατέκτανεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
Σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ᾐδέσσετ', οὐδὲ τράπεζαν
Τὴν ᾗ οἱ παρέθηκεν· ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν·
Ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισι.
Τὰς ἐρέων Ὀδυσῆι σωλώτερο· δῶκε δὲ τόξον,
Τὸ πρὶν μέν ῥ' ἑφόρει μέγας Εὐρυτος, αὐτὰρ ὁ παιδὶ
Κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν.
Τῷ δ' Ὀδυσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
Ἀρχὴν ξεινοσύνης προσανδήσ. αὐδὲ τραπέζῃ
Γνώτην ἀλλήλων. πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνεν
Ἴφιτον Εὐρυάδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
Ὅς ῥ' τόξον ἔδωκε. τὸ δ' ὕστατα δ Ὀδυσεὺς
Ἐρχόμενος πόλεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
Ἤρειτ', ἀλλ' αὐτῷ μνήμα ξείνοιο φίλοιο
Κέσκετ' ἐνὶ μεγάροισι, φόρει δέ μιν ἧς ἐπὶ γαίης.
Ἡ δ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Οὐδόν τε δρύϊνον προσέβησαν, τὸν ποτε τέκτων
Ξέσσεν ἐπισταμένως, ᾗ ἐπὶ σταθμὸν ἴθυνεν,
Ἐν δὲ σταθμοὺς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
Αὐτὰρ ἄρ' ἣ γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης,
Ἐν δὲ κληῖδ' ἧκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας
Ἄντα πτυσσομένη. καὶ δ' ἀνέβραχεν ἠΰτε ταῦρος
Βοσκόμενος λειμῶνι· τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
Πληγέντα κληῖδι, πεπάσθησαν δέ οἱ ὦκα.
Ἡ δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ, ἔνθα δὲ χηλοὶ
Ἔστασαν, ἐν δ' ἄρα τῇσι δυώδεα εἵματα κεῖτο.
Ἔνθα ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου αἶνυτο τόξον
Αὐτῇ γωρυτῷ, ὅς οἱ περίκειτο φαεινός.
Ἑζομένη δὲ, κατ' αὖθι φίλοις ἐπὶ γούνασι θεῖσα,
Κλαῖεν μάλα λιγέως· ἐκ δ' ἧρεε τόξον ἄνακτος.
Ἡ δ' ἐπεὶ ἂρ πάρθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
Βῆ ῥ' ἴμεναι μεγάροιδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Τόξον ἔχουσ' ἐν χερσὶ παλίωτον, ἠδὲ φαρέτρην
Ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί.
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος
Κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,

Virum Herculem, magnorum authorem operum,
Qui ipsum hospitem interfecit domi suæ:
Improbus, neque Deorum vocem reveritus, neque mensam
Illam quam ei appposuit: postea autem occidit & ipsum:
Equas autem ipse tenuit fortes ungulis in ædibus.
Quas quærens Ulysses occurit: dedit autem arcum,
Quem antea quidem portaverat magnus Eurytus. at hic filio
Reliquerat moriens in domibus altis.
Illi autem Ulysses ensem acutum & hastam lanceam dedit,
Principium hospitii necessarii. neque in mensa
Cogniti sunt inter se. ante enim Jovis filius interfecit
Iphitum Eurytidem, similem immortalibus,
Qui ei arcum dederat. hunc autem nondum dius Ulysses
Proficiscens ad bellum nigris in navibus
Acceperat, sed ibi monimentum hospitis dilecti
Jacebat in ædibus: gestaverat autem sua in terra.
Ipsa autem quando jam in thalamum pervenit divina mulierum,
Limenque quernum ascendit, quod quondam faber
Poliverat scite, & ad normam direxerat,
Inque eo postes aptaverat, januas autem imposuerat splendidas:
Statim hæc lorum velociter absolvit annulo,
Clavemque immisit, & forium repulit pessulos
Recta collineans. quæ resonuerunt velut taurus
Pascens prato: tantum sonuerunt pulchræ portæ
Percussæ clavi, aperteque sunt ei ocyus.
Ipsa in alta tabulata ivit, illic autem capsæ
Stabant, in quibus odoriferæ vestes jacebant.
Inde manus porrigens a clavo accepit arcum
Cum ipsa vagina, quæ ei circumdata erat lucida.
Sedens autem propriis genibus eum imponens
Flebat admodum stridule: eximebatque arcum regis.
Ac postquam satiata est lacrymis abundante luctu,
Perrexit ire in domum ad procos superbos,
Arcum tenens in manu remissum & pharetram
Sagittiferam: multæ autem inerant lethiferæ sagittæ.
Ei autem simul ancillæ portabant corbem, ubi ferrum
Jacebat multum & æs certamina regis.
Quando autem jam ad procos pervenit divina mulierum,

Ἄνται παρειάων χομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
Ἀμφίπολοι δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
Αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα, καὶ φάτο μῦθον,
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγλαόωρες, οἱ τόδε δῶμα
Ἐχρᾶτ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἐμμενὲς αἰεὶ
Ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολλὺ χρόνον, οὐδέ πω ἄλλῃ
Μύθῳ ποιήσασθαι ἐπιχθονίῳ ἐδυάσθε,
Ἀλλ' ἐμὲ ἱέμενοι γῆμαι θέσθαι τε γυναῖκα.
Ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον.
Θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θείοιο·
Ὅς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
Καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
Τῷ κεν ἅμ' ἑσπόμενος, νοσφισαμένη τόδε δῶμα
Κυριδίην, μάλα καλὸν, ἐνήπλειον βιότοιο,
Τῆ ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔμπεδον ὀνείρου.
Ὣς φάτο· καί ῥ' Εὐμαίου ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
Τόξον μνηστῆρσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον.
Δακρύσας δ' Εὐμαῖος ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν.
Κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
Νήπιοι ἀγροιῶται, ἀφημέμονες φρονέοντες,
Ἆ δειλοὶ, τί νυ δάκρυ κατείβετον, ἠδὲ γυναικὶ
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὀρίνετον; ἦ τε καὶ ἄλλως
Κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμὸς, ἐπεὶ φίλον ὤλεσ' ἀκοίτην.
Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἠὲ θύραζε
Κλαίοντ' ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε,
Μνηστῆρσιν ἄεθλον ἀέκαστον. ἦ γὰρ ὀΐω
Ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐϋξοον ἐντανύεσθαι.
Οὐ γάρ τις μετὰ τοῖσιν ἀνὴρ ἐν τοῖσδε πάσιν
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε. ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὄπωπα·
(Καὶ γὰρ μνήμων εἰμὶ) πάις δ' ἔτι νήπιος ἦα.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
Ναρλὺ ἐντανύσειν, διοϊστεύσειν τε σιδήρῳ.
Ἦτοι ὃ ἴσ' ἐπὶ πρῶτον γεύσεσθαι ἔμελλεν
Ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὃν ποτ' ἀείρας
Ἦμενος ἐν μεγάρῳ, ἐπὶ δ' ὄρνυε πάντας ἑταίρους.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἠρὴ ἴς Τηλεμάχοιο,
Ὤ πόποι, ἦ μάλα μὲ Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων.
Μήτηρ μέν μοι φησὶ φίλη, πινυτή περ ἐοῦσα,

Ἄλλῳ

Stetit apud poſtem domus fabrefactæ,
Genis obtendens tenuia redimicula:
Ancilla autem ei caſta utrinque aſtitit.
Statim autem procis locuta eſt, & dixit verbum:
Audite proci ſuperbi, qui hanc domum
Premitis comedendo & bibendo aſſidue ſemper
Viro abſente multo tempore, neque ullum alium
Seditionis facere prætextum potuiſtis,
Sed me cupientes ducere facereque uxorem.
Sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen.
Ponam enim magnum arcum Ulyſſis divini:
Quicunque autem facillime intenderit arcum in manibus,
Et jaculabitur per annulos duodecim omnes,
Hunc ſimul ſequar, linquens hanc domum
Maritalem, pulchram, plenam victu,
Cujus aliquando recordaturam me puto vel in ſomnio.
Sic dixit: & Eumæum juſſit divinum ſubulcum
Arcum procis ponere canumque ferrum.
Lacrymans autem Eumæus accepit, & depoſuit.
Flebat etiam bubulcus alibi, poſtquam vidit arcum regis.
Antinous autem increpuit, verbumque dixit, & profatus eſt:
Stulti ruſtici, diecularia cogitantes,
Ah miſeri, cur lacrymas funditis, & mulieri
Animum in pectoribus movetis? cui etiam alias
Jacet in doloribus animus, poſtquam dilectum perdidit maritum.
Sed tacite comedite ſedentes, vel foras
Flete egreſſi, arcus hic relinquentes,
Procis certamen difficile. non enim puto.
Facile hunc arcum politum tendi.
Non enim quiſquam adeſt talis vir in his omnibus
Qualis Ulyſſes erat. ego enim eum ipſe vidi:
(Etenim memor ſum) puer autem adhuc parvus eram.
Sic dixit. ipſi nempe animus in pectoribus ſperabat
Se arcum tenſurum, jaculaturumque per ferrum.
Et quidem ſagittam primus guſtaturus erat
Ex manibus Ulyſſis inculpati, quem aliquando contumelia afficerat
Sedens in domo, incitaratque omnes ſocios.
His autem & dixit ſacra vis Telemachi:
O boni, certe valde me Jupiter dementem reddidit Saturnius.
Mater quidem mihi ait dilecta, prudens ut ut ſit,

Ἀλλ' ἄμ' ἕλεσθαι, νοσφισαμένην τόδε δῶμα·
Αὐτὰρ ἐγὼ γελόων κῆ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ.
Ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον,
Οἷη νωϊν ἐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαΐδα γαῖαν,
Οὔτε Πύλῳ ἱερῇ, οὔτ' Ἄργεϊ, οὔτε Μυκήνῃ,
Οὔτ' αὐτῇς Ἰθάκης, οὔτ' Ἠπείροιο μελαίνης.
Καὶ δ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε· τί με χρὴ μητέρι αἶνυ;
Ἀλλ' ἄγε μὴ μύθῳσι παρέλκετε, μηδ' ἔπι τόξῳ
Δηρὸν ἀποστρωτᾶσθε πανυσσυδίῃ, ὄφρα ἴδωμεν,
Καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τῷ τόξῳ πειρησαίμην·
Εἰ δέ κεν ἐντανύσω, διοϊσδέσω τε σιδήρῳ,
Οὐ κέ μοι ἀχνυμένῃ πόδε δώματα πότνια μήτηρ
Λείπει ἄμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ καταπαύσομαι λιπαίμου,
Οἷός τ' ἦδη πατρὸς ἀέθλια κεἀνελέσθαι.
Ἦ, καὶ ἀπ' ὤμοιϊν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
Ὀρθὸς ἀναίξας· ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμων.
Πρῶτον μὲν πελέκεας στῆσεν διὰ πάντας ὀρύξας
Πᾶσι μίαν μακρὴν, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν·
Ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔναζε. πάρος δ' ἅλε πάντας ἰδόντας
Ὡς εὐκόσμως στῆσε. πάρος δ' ἃ πώποτ' ὀπώπει.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' ἀδὸν ἰών, καὶ τόξῳ πειρήτιζεν·
Τρεῖς μὲν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσασθαι μενεαίνων,
Τρεῖς δὲ μεθῆκε βίης, ἐπιελπόμενος τόγε θυμῷ,
Νευρὴν ἐντανύσειν, διοϊσδέσειν τε σιδήρῳ.
Καί νύ κε δὴ ῥ' ἐπέτυσσε βίῃ τὸ τέταρτον ἀνέλκων,
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἀνένευε, καὶ ἔσχεθεν ἱέμενόν περ.
Τοῖς δ' αὖτις μετέφη ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο·
Ὤ πόποι, ἢ καὶ ἔπειτα κακὸς τ' ἔσομαι καὶ ἀκιχὴς,
Ἢ νεώτερός εἰμι, καὶ ὔπω χερσὶ πέποιθα
Ἀνδρὶ ἀπαμύνεσθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
Ἀλλ' ἄγετ', οἳ περ ἐμεῖο βίῃ προφερέστεροί ἐστε,
Τόξῳ πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ὡς εἰπὼν, τόξον μὲν ἀπὸ ἕο θῆκε χαμᾶζε,
Κλίνας κολητῆσιν εὐξέστης σανίδεσσιν·
Αὐτῇ δ' ὠκὺ βέλος καλὴ προσέκλινε κορώνῃ.
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
Τοῖσιν δ' Ἀναίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Ὀργυσδ' ἑξείης ἐπιδέξια πάντες ἑταῖροι,
Ἀρξάμενοι τῇ χώρῃ ὅθεν τε περ οἰνοχόεις.

Ὡς

Se alium ſequuturam, linquens hanc domum:
At ego rideo & delector inſano animo.
Sed agite proci, quoniam hoc apparet brabeum,
Qualis nunc non eſt mulier in Achaica terra,
Neque Pyli ſacræ, neque Argi, neque Mycenæ,
Neque ipſius Ithacæ, neque Epiri nigræ:
Et quidem ipſi hoc ſcitis: quid me oportet matrem laudare?
Sed agite ne tergiverſationibus rem differte, neque amplius arcus
Diu averſamini tenſionem, ut ſciamus.
Et quidem ipſe ego hunc arcum experiar:
Si autem tenderem, perjaculareque ferrum;
Non mihi dolenti has domos veneranda mater
Linqueret cum alio iens, cum ego retro relinquerer,
Valens jam patris brabea pulchra obtinere.
Dixit, & ab humeris lænam poſuit purpuream,
Erectus ſurgens: enſemque acutum depoſuit *ab* humeris.
Prius quidem bipennes ſtatuit, ſcrobem fodiens
Omnibus unam longam, & ad amuſſim direxit:
Circumque terram addenſavit. ſtupor autem cepit omnes, videntes
Quam rite ſtatuerat. antea autem nunquam viderat.
Stetit autem in limen iens, & arcum tentavit:
Ter quidem ipſum permoverat, tranere cupiens,
Terque remiſerat de vi, ſperans hoc animo,
Se nervum tenſurum, jaculaturumque per ferrum.
Et ſane tetendiſſet vi quarto attrahens,
Sed Ulyſſes abnuit, & tenuit cupientem licet.
His autem rurſus locuta eſt magna vis Telemachi:
O boni, aut etiam poſtea maluſque ero & ignavus,
Aut junior ſum, & nondum manibus confido
Virum propulſare, quando aliquis prior moleſtus ſit.
Sed agite, qui me viribus potiores eſtis,
Arcum tentate, & perficiamus certamen
Sic locutus, arcum quidem a ſe poſuit humi,
Acclinans conglutinatis politis tabulis:
Illic autem citum telum pulchra acclinavit crena.
Retro autem iterum ſedit in ſede unde ſurrexerat.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius:
Surgite ordine *inde* a dextris omnes ſocii,
Incipientes a loco unde vinum miniſtratur.

Ὣς ἔφατ' Ἀνπίνοος. τοῖσιν δ' ἐπιμύδαινε μῦθος·
Λειώδης δὲ πρῶτος ἀνίστατο Οἰνοπος υἱός,
Ὅσφι δυσκόος ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν
Ἵζε μυχοίατος αἰεί. ἀτασθαλίαι δέ οἱ οἷαι
Ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσι δὲ νεμέσσα μνησήρεσσιν.
Ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ·
Σοῖς δ' ἄρ' ἐπ' ἀδὸν ἰὼν, καὶ τόξε πειρήτιζεν.
Οὐδέ μιν ἐκπάνυσε. πρὶν γὰρ κέμε χεῖρας ἀνέλκειν,
Ἀτρίπτους, ἀπαλάς. μετὰ δὲ μνησῆρσιν ἔειπε,
Ὦ φίλοι, ἢ μὲν ἐγὼ παύω· λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος,
Ποιὸς γὰρ τόδε τόξον ἀείσεται κεκαδήσει
Θυμῷ καὶ ψυχῇς. ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστι
Τεθνάμεν, ἢ ζώοντας ἁμαρτεῖν· ἦ δ' ἔνεκ' αἰεὶ
Ἐνθάδ' ἀμιλήμεθ' ποιπδεγμενοι ἤματα πάντα.
Νῦν μέν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ
Γῆμαι Πηνελόπειαν Ὀδυσσῆος παράκοιτιν·
Αὐτὰρ ἐπὴν τόξε πειρήσεται, ἠδὲ ἴδηται,
Ἄλλῃ δή τιν' ἔπειτα Ἀχαιΐδων εὐπέπλων
Μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δέ κ' ἔπειτα
Γήμαιθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἓο τόξον ἔθηκε,
Κλίνας κρανπτῆσιν ἐυξέστης σανίδεσσιν,
Αὐτῷ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ·
Ἆψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
Ἀνάπνος δ' ἐνέπιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
Λειώδης, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε; νεμεσσῶμαι δέ τ' ἀκούων,
Εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀείσεται κεκαδήσει
Θυμῷ καὶ ψυχῆς· ἐπεὶ ἀ δώματα σὺ παύσαις.
Οὐ γάρ τοί σέ γε τῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ
Οἷόν τε ῥυτῆρα βιῆ τ' ἔμεναι καὶ ὀϊστῶν·
Ἀλλ' ἄλλοι παύσουσι πάχα μνησῆρες ἀγαυοί.
Ὣς φάτο· καί ῥ' ἐκέλευσε Μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν·
Ἄγρει δὴ πῦρ κῆον ἐνὶ μεγάροισι Μελανθεῦ,
Πὰρ δὲ πίδει δίφρον τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτῷ,
Ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος,
Ὄφρα νέοι θάλποντες, ἐπιχεύμενοι ἀλοιφῇ,
Τόξα πειρώμεσθα. καὶ ἐκτελέσωμεν ἄεθλον.
Ὣς φάθ', ὁ δ' αἶψ' ἀνέκαιε Μελάνθιος ἀκάματον πῦρ.

Πὰρ

Sic dixit Antinous. illis autem placuit sermo.
Liodes autem primus surrexit Oenopis filius,
Qui ipsis vates erat, apud autem cratera pulchrum
Sedebat intimus semper. improbitates autem ei soli
Inimicæ erant, omnibus autem succensebat procis.
Qui tunc primus arcum accepit & telum velox:
Stetit autem in limen iens, & in arcu periculum faciebat.
Neque ipsum intendit; prius enim doluit manus attrahens,
Parum tritas, teneras. procisque dixit:
O amici, non quidem ego intendo: capiat autem & alius.
Multos enim hic arcus optimos privabit
Animo & anima, quoniam multo melius est
Mori, quam vivos *illo* excidere cujus gratia semper
Hic versamur expectantes dies omnes.
Nunc quidem aliquis & sperat in mente & cupit
Ducere Penelopen Ulyssis uxorem:
At postquam arcum tentaverit, & viderit,
Aliam jam aliquam postea Græcarum bene indutarum
Ambiat dotibus quærens; hæc autem postea
Nubat qui plurima dederit & fatalis venerit.
Sic dixit, & a se arcum posuit,
Acclinans conglutinatis politis tabulis,
Illic autem citam sagittam pulchra acclinavit crena:
Retro autem iterum sedit in sede unde surrexerat.
Antinous autem increpuit, verbumque dixit, & prolocutus est:
Liodes, quale tibi verbum fugit septum dentium,
Graveque molestumque? succenseo autem tibi audiens,
Si scilicet hic arcus optimates privabit
Animo & anima: quoniam non potes tu intendere.
Non enim te talem genuit alma mater
Ut tensor arcusque esses & sagittarum:
Sed alii tendent mox proci inclyti.
Sic dixit: & hortatus est Melanthium custodem caprarum:
Age jam ignem accende in ædibus Melantheu,
Juxtaque pone sellamque magnam & pelles in ipsa,
Effer autem adipis magnum orbem *de illo* qui intus est,
Ut juvenes calefacientes, ungentes pingui,
Arcus periculum faciamus, & perficiamus certamen.
Sic dixit. statimque accendit Melanthius magnum ignem,

Jux-

Παρ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν κὴ κῶας ἐπ' αὐτῆ,
Ἐκ δὲ τράπεζ' ἔνεικε μίαν τροχὸν ἔνδον ἐόντ',
Τῷ ῥα νέοι δάλπουτες ἐπειρῶντ'· ὃδ' ἐδύσετο
Εὐναιόυσαι, πολὸν δὲ βίης ἐπιδεύεες ἦσαν.
Ἀναίνετ' δ' ἔτ' ἐπεῖχε κὴ Εὐρύμαχ' θεοειδής,
Ἄρχοι μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τὼ δ' ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἄμ' ἄμφω
Βυκόλ' ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσῆ' θείοιο·
Ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμου ἦλυθε δῖ' Ὀδυσεύς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ αὐλῆς,
Φθεγξάμενός σφ' ἐπέεσσι προσηύδα μειλιχίοισι,
Βυκόλε κὴ σύ συφορβὲ, ἔπ' ἐμῷ κε φρονήσαιμι,
Ἢ αὐτὸς κλύνω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
Ποῖοί κ' ἔτ' Ὀδυσῆι ἀμυνέμεν, εἰ ποθεν ἔλθοι
Ὧδε μάλ' ἐξαπίνης, καί τις θεὸς αὐτὸν ἐνείκαι;
Ἢ κεν μνηστήρεσσιν ἀμυνοίατ', ἢ Ὀδυσῆι;
Εἶπαδ' ὅπως ὑμέας κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλ' ἀνὴρ,
Ζεῦ πάτερ, αἲ γὰρ τῶτο τελευτήσειας ἐέλδωρ,
Ὡς ἔλθοι μὲν κεῖν' ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων,
Γνοίης κ' οἵη ἐμὴ δυναμις κὴ χεῖρες ἕπονται.
Ὡς δ' αὔπως Εὔμαι' ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὃνδε δόμονδε.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τῶν γε νόον νημερτὲς ἐνέγνω,
Ἑῢαῦτὸς σφ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμεν' προσέειπεν·
Ἔνδον μὲν δὴ ὃδ' αὐτὸς ἐγώ· κακὰ πολλὰ μογήσας,
Ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Γιγνώσκω δ' ὡς σφῶϊν ἐέλδομένοισιν ἰκάνω
Οἴοισι δμώων· τῶν δ' ἄλλων ἤ τιν' ἄκουσα
Εὐξαμένην ἐμὲ αὖτις ὑπότροπον οἶκαδ' ἱκέσθαι.
Σφῶϊν δ' ὡς ἔστιν ἄρα, ἀληθείῃ καταλέξω.
Αἴ κ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους, κὴ κτήματ' ὀπάσσω,
Οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμεῖο τετυγμένα· καί μοι ἕπεσθε
Τηλεμάχῳ ἑπάριοι καὶ συνηίτῃ τε ἔσεσθον.
Εἰ δ' ἄγε δὴ κὴ σῆμα φερέφραδὲς ἄλλο τι δείξω,
(Ὄφρά με σῷ γνῶτον, πιστωθῆτόν τ' εὖ θυμῷ)
Οὐλὴ τλώ ποτέ με σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺ ἠδ' Αὐτολύκοιο.

Ὡς

Juxtaque ferens ſellam poſuit & pellem ſuper ipſam,
Et adipis extulit magnum orbem *de illo* qui intus erat,
Eo juvenes calefacientes periculum faciebant: neque poterant
Tendere, multum enim virium expertes erant.
Antinous autem adhuc abſtinebat & Eurymachus divinus,
Principes procorum: virtute autem erant facile optimi.
Illi vero ex domo iverunt ſimul ambo
Bubulcus & ſubulcus Ulyſſis divini:
Ipſe autem poſt hos domo exivit dius Ulyſſes.
Sed quando extra januas erant & atrium,
Loquens ipſos verbis allocutus eſt ſuavibus:
Bubulce & tu ſubulce, verbum aliquod dicam.
An celem? dicere autem me animus jubet.
Quales eſſetis ad Ulyſſi auxiliandum, ſicunde veniat
Sic valde repente, & aliquis deus ipſum afferat?
Num procis auxiliaremini, an Ulyſſi?
Dicite quomodo vos cor animuſque jubet.
Hunc autem rurſus allocutus eſt boum bubulcus vir:
Jupiter pater, utinam hoc perficias votum,
Ut veniat quidem ille vir, ducatque eum deus,
Cognoſceres qualis mea potentia & manus ſequerentur.
Similiter Eumæus precabatur omnes deos
Ut rediret Ulyſſes prudens ſuam domum.
At poſtquam horum mentem veram cognovit,
Iterum ipſos verbis excipiens allocutus eſt:
Intus quidem jam hic ipſe ego: mala multa paſſus,
Veni vigeſimo anno in patriam terram,
Cognoſco autem quod vobis cupientibus veni
Solis ſervorum: aliorum autem haud quenquam audivi,
Optantem me iterum reducem domum venire.
Vobis autem, ſicut erit, veritatem dicam:
Si ſub me deus domuerit procos ſuperbos,
Dabo ambobus uxores, & poſſeſſiones præbebo,
Domoſque prope me ædificatas: & mihi poſtea
Telemachi ſociique fratreſque eritis.
Age vero jam & ſignum manifeſtum aliud quoddam oſtendam,
(Ut me bene cognoſcatis, credatiſque in animo)
Cicatricem quam quondam mihi ſus inflixit albo dente,
Ad Parnaſum profecto cum filiis Autolyci.

Sic

Ὣς εἰπὼν, ῥάκεα μεγάλης ἀποέργαδεν ὕλης.
Τῷ δ' ἐπεὶ εἰσιδέτην, ἆ τ' ἐφράσαντο ἔκαστα,
Κλαῖον ἄρ', ἀμφ' Ὀδυσῆα δαίφρονα χεῖρε βαλόντε,
Καὶ κύσσον ἀγαπαζόμενοι κεφαλήν τε ἠδ' ὤμω.
Ὡς δ' αὔπνος Ὀδυσῆος κεφαλὰς ἠδ' χεῖρας ἔκυσε.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἐδυ φάος ἠελίοιο,
Εἰ μὴ Ὀδυσσῆς αὐτὸς ἐρύκακε, φώνησέν τε,
Παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε· μή πως ἴδηται
Ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀπαὶρ ἔπηται ἠδ' ἔσω.
Ἀλλὰ προμνηστῖνοι ἐσέλθετε, μηδ' ἅμα πάντες·
Πρῶτος ἐγὼ, μετὰ δ' ὔμμες. ἀπαὶρ τόδε σῆμα τετύχθω.
Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοὶ,
Οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην·
Ἀλλὰ σὺ δῖ' Εὔμαιε φέρων ἀνὰ δώματα τόξον,
Ἐν χείρεσσιν ἐμοὶ θέμεναι· εἰπεῖν τε γυναιξὶ
Κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
Ἤν δέ πς ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή πω θύραζε
Προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκλὶς ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
Σοὶ δὲ Φιλοίτιε δῖε θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς
Κληῖσαι κληῖδι, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἰῆλαι.
Ὣς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους δ' ἔσαν ἐσπομένοιο.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν ἔνθέν περ ἀνέστη.
Ἐς δ' ἄρα οἱ δμῶες ἴτην θεῖοι Ὀδυσῆος.
Εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
Θάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλας πυρός· ἀλλά μιν ἀδ' ὡς
Ἐννεπύσατο δυίσατο. μέγα δ' ἔσμευε κυδάλιμον κῆρ.
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε.
Ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος περὶ τ' αὐτῷ καὶ περὶ πάντων.
Οὔ τι γάμου ποσσὶν ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ·
(Εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλὰ Ἀχαιΐδες, αἱ μὲν ἐν αὐτῇ
Ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, ἠδ' ἄλλῃσιν πολίεσσιν)
Ἀλλ' εἰ δὴ τοσόνδε βίης ἐπιδευέες εἰμὲν
Ἀνδρὸς Ὀδυσῆος, ὅτ' ἀμύνεσθαι τανύοσαι
Τόξον· ἀναγχοίη δὲ καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
Εὐρύμαχ', οὐχ ὅπως ἔσται· νοέεις δὲ καὶ αὐτὸς.
Νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῦτο Θεοῖο
Ἁγνὴ· τίς δέ κε τόξα τιταίνοιτ'; ἀλλὰ ἕκηλοι

260 Κάτ-

Sic locutus, pannos magna ſeparavit a cicatrice.
Illi autem poſtquam inſpexerunt, beneque cognoverunt ſingula,
Fleverunt ſcilicet circa Ulyſſem prudentem manus jacientes,
Et oſculati ſunt amplectentes caputque & humeros:
Eodem modo Ulyſſes capita & manus oſculatus eſt.
Et ſane flentibus occidiſſet lumen ſolis,
Niſi Ulyſſes ipſe prohibuiſſet, locutuſque fuiſſet:
Ceſſate a fletu luctuque: ne quis videat
Egreſſus domo, atque dicat intus.
Sed alter alterum expectantes intrate, neque ſimul omnes:
Primus ego, poſt autem vos. at hoc ſignum fiat:
Alii enim omnes quicunque proci ſuperbi,
Non ſinent mihi dari arcum & pharetram:
Sed tu, divine Eumæe, ferens per domos arcum,
In manibus mihi poniro: dicitoque mulieribus
Claudant domus januas firmiter compactas.
Si autem aliqua vel gemitum vel ſtrepitum intus audiat
Virorum noſtris in ſeptis, nequaquam foras
Prodeant, ſed illic quietæ ſint apud opus.
Tibi autem Philœtie divine fores mando atrii
Claudas clavi, cito autem ligamen apponas.
Sic dicens, intravit domos bene habitatas.
Sedit poſtea in ſella iens unde ſurrexerat.
Tum etiam famuli ingreſſi ſunt divini Ulyſſis.
Eurymachus autem jam arcum in manibus verſabat,
Calefaciens hinc & hinc ſplendore ignis: ſed ipſum neque ſic
Tendere potuit. valde autem ſuſpiravit glorioſo corde:
Suſpiranſque locutus eſt, verbumque dixit, & prolocutus eſt:
Eheu, certe mihi dolor de me ipſo & de omnibus.
Non nuptias tantum defleo, mœſtus licet
(Sunt & aliæ multæ Achivæ, & in ipſa
Cincta mari Ithaca, & aliis urbibus)
Sed ſi nempe tantum viribus inferiores ſumus
Divino Ulyſſe, ut non poſſimus tendere
Arcum, opprobrium eſt & poſteris auditu.
Hunc autem rurſus Antinous allocutus eſt Eupithei filius:
Eurymache, non ſic erit: intelligis autem & ipſe.
Nunc quidem enim in populo feſtum Dei
Sanctum: quis arcus tendat? ſed quieti

Depo-

Κάτθετ'. ἀταρ πελεχεάς γε ϗ εἴ κ' εἰῶμεν ἅπαντας
Ἑστάμεν, ὁ μὲν γάρ κ' ἀνευρήσεσθαι ὀΐω,
Ἐλθόντ' ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
Ὄφρα σπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα τόξα·
Ἠῶθεν δὲ κέλεσθε Μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν
Αἶγας ἄγειν ἃ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
Ὄφρ' ἐπὶ μηρί' ὁπτάντες Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ,
Τόξα πειρώμεσθα, ϗ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος· τοῖσιν δ' ἐπιμύδαινε μῦθος.
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχυδαν,
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἂρ σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
Τοῖσδε δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Κέκλυτέ μοι μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
Ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Εὐρυμάχου δὲ μάλιστα ϗ Ἀντινόου θεοειδέος
Λίσσομ', ἐπεὶ ϗ ταῦτ' ἔπος καὶ μοῖραν ἔειπε·
Νῦν μὲν παῦσαι τόξον, ἐπιτρέψαι δὲ θεοῖσιν.
Ἠῶθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος ᾧ κ' ἐθέλησιν·
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
Χειρῶν ϗ σθένος πειρήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ἐστὶν
Ἰς οἷή πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
Ἦ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλη τ' ἀκομιστίη τε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν,
Δείσαντες μὴ τόξον ἐΰξοον εὐπατάξειεν.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
Ἆ δειλὲ ξείνων, ἐνὶ σοι φρένες ἀδ' ἠβαιαί.
Οὐκ ἀγαπᾷς ὅθ' ἔκηλος ὑπερφιάλοισι μετ' ἡμῖν
Δαίνυσαι; ἠδέ σε δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούειν
Μύθων ἡμετέρων ϗ ῥήσιος; ἠδέ τις ἄλλος
Ἠμετέρων μύθων ξεῖνος ϗ πτωχὸς ἀκούει.
Οἰνός σε τρώει μελιηδής, ὅστε ϗ ἄλλους
Βλάπτει, ὃς ἂν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αὖσιμα πίνῃ.
Οἶνος ϗ κένταυρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα
Ἄασεν ἐν μεγάρῳ μεγαθύμῳ Πειριθόοιο
Ἐς Λαπίθας ἐλθόντ'. ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
Μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμον κάπι Πειριθόοιο.

Ἥρω-

Deponite. at bipennes etiamsi finamus omnes
Stare, haud equidem quenquam sublaturum puto
Venientem in domum Laertiadæ Ulyssis.
Sed agite: pincerna quidem incipiat poculis,
Ut libantes deponamus curvos arcus:
Mane autem jubete Melanthium custodem caprarum
Capras ducere quæ in omnibus excellentissimæ sunt gregibus,
Ut femoribus impositis Apollini inclyto arcu,
In arcu periculum faciamus, & perficiamus certamen.
Sic dixit Antinous. illis autem placuit sermo:
Eisque præcones quidem aquam in manus fuderunt,
Juvenes autem crateras coronaverunt potu:
Divisérunt autem omnibus incipientes poculis.
Hi autem postquam libarunt, biberuntque quantum voluit animus,
Eos dolos cogitans allocutus est prudens Ulysses:
Audite me proci inclytæ reginæ,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Eurymachum autem maxime & Antinoum regem
Oro, quoniam & hoc verbum pro decenti dixit:
Nunc quidem quiescere finite arcum, & committite diis:
Mane autem Deus dabit robur cui voluerit.
Sed age mihi date arcum bene politum, ut cum vobis
Manus & robur experiar, si mihi adhuc est
Vis qualis antea fuit in flexibilibus membris,
An jam mihi perdiderit vagatio & neglectus.
Sic dixit. illi autem omnes supra modum indignati sunt,
Timentes ne arcum bene politum tenderet.
Antinous autem increpuit, verbumque dixit, & proloçutus est:
Ah miser hospitum, insunt tibi mentes neque tantulæ.
Non boni consulis quod tranquillus in mensis cum nobis
Epularis? neque epulis privaris, at audis
Verba nostra & locutionem? neque quisquam alius
Verba nostra hospes & mendicus audit.
Vinum te fauciat instar mellis dulce, quod & alios
Lædit, quicunque ipsum hianti *ore* sumserit, neque modice biberit.
Vinum & centaurum valde inclytum Eurytionem
Labefecit in domo magnanimi Pirithoi,
Ad Lapithas profectum. qui postquam præcordia labefecerat vino,
Insaniens mala patravit domo in Pirithoi.

He-

Ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, δι' ἐκ προθύρου δὲ θύραζε
Ἔλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' ὄσσε νηλεῖ χαλκῷ
Ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες. ὁ δὲ φρεσὶν ἦσιν ἀασθείς,
Ἤιεν ὣς ἔτλῃ ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ,
Ἐξ ἧς κενταύροισι μὴ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη,
Οἵ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν ὄρεσι οἰνοβαρείοις.
Ὣς καί σοι μέγα πῆμα περιῴσκομαι, αἴ κε τὸ τόξον
Ἐναναύσῃς. ἀ γάρ τοι ἐπητύος ἀναβολήσεις
Ἡμετέρῳ υἱὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηὶ μελαίνῃ
Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δυλήμονα πέστορ,
Πέμψομεν· ἔνθεν δ' οὔ κε σαώσεαι. ἀλλὰ ἕκηλος
Πίνέ τε, μηδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κυροτέροισι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀνάνδ', ἦ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
Ξείνους Τηλεμάχῳ, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
Ἔλπεαι αὖχ' ὁ ξεῖνος Ὀδυσσῆος μέγα τόξον
Ἐναναύσῃ, χερσίν τε βίηφί τε ἷφι πιθήσας,
Οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι, ἧ ἑῷ δήσεσθαι ἄκοιτιν;
Οὐδ' αὐτός τι τῶν γ' ἐνὶ σήμασιν ὄλπεο,
Μηδέ τις ὑμείων τῶ γ' ἕνεκα θυμὸν ἀχεύων
Ἐμβάδα δαινύσθω. ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἀντίον ηὔδα,
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Οὔ σε τόνδ' ἄξεσθαι ὀΐομεν, οὐδὲ ἔοικεν·
Ἀλλ' αἰσχυνόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
Μή ποτέ τις ἔπῃσι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν,
Ἦ πολὺ χείρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν
Μνῶνται· ὅτ' οὐδὲ τὸ τόξον ἐΰξοον ἐναναύσσει,
Ἀλλ' ἄλλος τις πωλυὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν,
Ῥηϊδίως ἐπάνυσσε βιὸν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου.
Ὣς ἐρέεσθ'· ἡμῖν δὲ ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', ἤτοι ἐστὶν ἀϊστώσεια κατὰ δῆμον
Ἐμμεναι, οἳ δὴ οἶκον ἀπημάξοντες ἔδουσιν
Ἀνδρὸς ἀμυμονος. τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα φέεσθε;
Οὗτος δὲ ξεῖνος, μάλα μὲν μέγας ἠδ' ἀπαγὴς,
Ἀνδρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος ἔχεται ἔμμεναι υἱός·
Ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα ἴδωμεν.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ μὴ τετελεσμένον ἔσται·

Ει

Heroas autem dolor cepit, ex vestibulo autem foras
Traxerunt insurgentes, aures sævo ære
Nareſque, demetentes, ille autem præcordiis suis labefactus;
Ivit suam labem portans insano animo,
Ex quo centauris & viris contentio facta est,
Sibique ipsi primo malum invenit vino gravatus.
Sic & tibi magnum malum denuncio, si hunc arcum
Tetenderis. non enim ullam facundiam *pro te* invenies.
Nostro in populo, statim autem te navi nigra
Ad Echetum regem, hominum pestem omnium,
Mittemus: inde autem nequaquam salvus evades. sed tranquillus
Bibeque, neque contende cum viris junioribus.
Illum contra alloquebatur prudens Penelope:
Antinoe, non quidem bonum ledere neque justum
Hospites Telemachi, quicunque in has domos pervenit.
Existimas, si hospes Ulyssis magnum arcum
Intenderit, manibusque viribusque satis fretus,
Domum me ducturum, & suam facturum uxorem?
Neque ipse hoc in pectoribus sperat,
Neque quisquam vestrum hujus gratia animo dolens
Hic epuletur, quoniam neque quidem decet.
Illam contra Eurymachus Polybi filius alloquebatur:
Filia Icarii prudens Penelope,
Non te hunc ducturam putamus: neque decet:
Sed verentes famam virorum & mulierum,
Nequando aliquis dicat pejor alias Achivorum:
Certe multo deteriores viri strenui viri uxorem
Ambiunt: quod neque arcum politum intendunt,
Sed alius quidem mendicus vir errabundus veniens,
Facile tetendit arcum, perque ferrum misit.
Sic dicent: nobis autem probra hæc fuerint.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Eurymache, nequaquam licet inclytos in populo
Esse, qui scilicet domum inhonorantes edunt
Viri optimatis: cur vero probra ista duciris?
Iste autem hospes, valde quidem magnus & bene compactus,
Virique ex boni genere gloriatur esse filius:
Sed age ei date arcum politum ut videamus.
Sic enim edicam, hoc autem etiam perfectum erit:

Εἰ κέ μιν ἐνταυτύγ, δάφ δέ οἱ ὦχος Ἀπόλλων,
Ἕστω μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
Δῶσω δ' ὀξυὼ ἄκοντα κυνῶν ἐλκηθμὸν ἀνδρῶν,
Καὶ ξίφος ἄμφηκες· δώσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα·
Πέμψω δ' ὅππη μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μῆτερ ἐμή, τόξον μὲν Ἀχαιῶν ὅππι ἑκάστῳ
Κρείσσων ὧδ' κ' ἐθέλω δόμεναί τε ἢ ἀρνήσασθαι,
Οὐδ' ὅσοι κραναὴν Ἰθάκην κατανίσσονται ἔασιν,
Οὐδ' ὅσοι νήσοισι πρὸς Ἠλίδος ἱπποβότοιο·
Τῶν ὅππ μ' ἐθέλοντα βιήσεται, αὖ κ' ἐθέλωμι
Καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι πάντ' τόξα φέρεσθαι.
Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα, καὶ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε· ἢ ἀμφιπόλοισι πέλεσθε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· τόξα δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί, τῶ γὰρ κράτος ἔν' ἐνὶ δόμῳ.
Ἡ μὲν θαμβήσασα, πάλιν οἰκόνδε βεβήκει·
Παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένου ἐνδυκὲς θυμῷ.
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν· ὄφρα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλησιν ἐν μεγάροισιν
Ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Πῆ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις ἀμήτορα βουβόταν,
Πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐν ὕεσσι κυσὶν ταχέεσσι πασάσθαι
Οἶον ἀπ' ἀνθρώπων, ἃς ἔτρεφες, εἴ κεν Ἀπόλλων
Ἡμῖν ἱλήκησι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ὣς φάσαν· αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῷ ἔνι χώρῳ,
Δείσας, ἄνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἀπειλήσας ἠγορόωτο,
Ἄττα, πρόσω φέρε τόξα (τάχ' οὐκ ἀέκοντί γε πᾶσι πιθήσεις)
Μή σε, ἢ ὀπλότερός περ ἐών, ἀγρόνδε δίωμαι
Βάλλων χερμαδίοισι· βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι·
Αἴ γὰρ πάντων τοσσον ὅσοι κατὰ δώματ' ἔασι,
Μνηστήρων χερσίν τε βίηφί τε φέρτερος εἶμι·
Τῷ κε τάχα συγερῶς τιν' ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
Ἡμετέρης ἔξ οἴκου· ἐπεὶ κακὰ μηχανόωντας.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἤδυ γέλασσαν

Μνη-

Si ipsum tetenderit, dederitque ei gloriam Apollo,
Amictum ipsum lænaque, tunicaque, amictu pulchro;
Daboque acutum jaculum canum propulsatorem & virorum,
Et ensem ancipitem: dabo etiam sub pedibus calceamenta:
Mittamque quo ipsum cor animusque jubet.
Illam contra Telemachus sapiens alloquebatur:
Mater mea, arcum quidem Achivorum nullus me
Potentior cui velim dareque & negare,
Neque quicunque asperæ Ithacæ dominantur,
Neque quicunque insulis ad Elidem equipascuam:
Horum nullus me invitum coget, si voluero
Et omnino hospiti dare hos arcus auferendos.
Sed in domum iens ipsa tua ipsius opera cura,
Telamque columque: & ancillas jube
Opus adire: arcus autem viris curæ erit
Omnibus, maxime autem mihi, cujus potentia est in domo.
Illa quidem stupefacta, retro in domum ivit:
Filii enim verbum sapiens reponebat animo.
Inque superiora *ædium* ascendens cum ancillis mulieribus,
Flebat postea Ulyssem dilectum maritum: donec ei somnum
Dulcem in palpebris jecit cæsia Minerva.
At arcum capiens ferebat curvum dius subulcus,
Proci autem omnes increpabant in ædibus:
Sic autem aliquis dicebat juvenum insolentium:
Quo jam curvum arcum fers invidia non digne subulce,
Erro? mox te apud sues canes veloces edent
Solum ab hominibus, quos nutrivisti, siquidem Apollo
Nobis propitius erit & immortales dii cæteri.
Sic dixerunt. at ille posuit ferens ipso in loco,
Timens, quoniam multi minabantur in ædibus.
Telemachus autem altrinsecus minatus clamabat:
Heus, ulterius fer arcum (mox) non bene omnibus obedies)
Ne te, junior licet sim, in agrum expellam
Jaculans saxis. viribus enim potior sum.
Utinam omnibus tanto quotquot in domibus sunt,
Procis manibus vique fortior essem:
Eo mox fœde aliquem ego mitterem ire
Nostra ex domo: quoniam mala machinantur.
Sic dixit. illi autem omnes super ipso dulce riserunt

Μνησῆρες· ἡ δὴ μεδίων χαλεποῖο χόλοιο
Τηλεμάχῳ· τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δῶμα συβώτης
Ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι θῆκε παραστάς.
Ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Τηλέμαχος κέλεταί σε, περίφρων Εὐρύκλεια,
Κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
Ἢν δέ τις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδοθεν ἀκούσῃ
Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἄρκεσι, μή τι θύρασδε
Προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
Κληῖσεν δὲ θύρας μεγάρων δῖ' ναιετάντων.
Σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἄλτο θύρασδε,
Κληῖσεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας δύρκοιο αὐλῆς.
Κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὅπλον νηὸς ἀμφιελίσσης
Βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ' ἦεν αὐτός.
Ἔζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν ἔνθεν περ ἀνέστη,
Εἰσορόων Ὀδυσῆα· ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα,
Πάντα ἀνατρωπῶν, περιμήσατο δ' ἔνδα καὶ ἔνδα
Μὴ κέρα ἶπες ἔδοιεν ἀπαιχομένοιο ἄνακτος.
Ὧδέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ἦ τις δηπτὴρ ἢ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων.
Ἦ ῥά νύ που τοιοῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κέαται,
Ἦ ὄγ' ἐφραμέστατα ποιήσεται οἷς ἐνὶ χερσὶ
Νωμᾷ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἀμύνων ἀλήτας.
Ἄλλος δ' αὖτ' ἔπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Αἶ γὰρ δὴ ποσσῖν τε καὶ ἐγχείῃσιν ὁμοίως
Ὧς ἑτὸς ποτε τόνδε δυσηέσται συνανύσασθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Αὐτὰρ ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε, καὶ ἴδε πάντη,
Ὡς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπισταμένως καὶ ἀοιδῆς
Ῥηϊδίως ἐτάνυσσε νέῳ ἐπὶ κόλοπι χορδὴν,
Ἄμφω δ' ἀμφοτέρωθεν ἐϋστρεφὲς ἔντερον αἶσε,
Ὣς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσε μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
Δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν ἐπείρησεν νευρῆς.
Ἡ δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
Μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χρὼς
Ἐτράπετο· Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἔκτυπε σήματα φαίνων.
Γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
Ὅττι ῥά οἱ πέρας ἧκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.

Εἶ-

Proci: & jam remiſerunt ab gravi ira
Telemacho. arcum autem ferens in domum fubulcus
In manibus Ulyſſi prudenti poſuit aſtans.
Evocanſque allocutus eſt nutricem Eurycleam:
Telemachus jubet te, prudens Euryclea,
Claudere domus januas fortiter compactas:
Si autem aliqua vel gemitum vel ſonum intus audiat
Virorum noſtris in ſeptis, nequaquam foras
Prodire, ſed illic tacite ſint apud opus.
Sic dixit. illi autem non evolabat *hoc* verbum
Clauſitque januas domorum bene habitatarum.
Cum ſilentio autem ex domo Philœtius profiliebat foras,
Clauſitque poſtea januas ſepti aulæ.
Jacebat autem ſub porticu funis navis circumagitabilis
Byblinus, quo adſtrinxit januas, introivit autem ipſe.
Sedit poſtea in ſellam iens unde ſurrexerat,
Inſpiciens Ulyſſem. hic autem jam arcum tractabat,
Undique verſans, tentans hinc, atque hinc
Ne cornua toſſi ediſſent abſente domino.
Sic autem aliquis dixit videns in propinquum alium:
Certe quidam admirator & ſur eſt arcuum.
Aut forte tales & ipſi domi jacent,
Aut molitur facere: ſic in manibus
Tractat huc & illuc malorum ſciens erro:
Alius autem rurſus dicebat juvenum ſuperborum:
Utinam tantundem utilitatis conſequeretur,
Ut iſte unquam hunc poterit intendere.
Sic nempe dixerunt proci. at ſolertiſſimus Ulyſſes,
Statim poſtquam magnum arcum portavit, & vidit undique
Sicut quando vir citharæ peritus & cantus
Facile extendit novo clavo chordam,
Aptans utrinque bene tortum inteſtinum ovis,
Sic ſine nixu tendit magnum arcum Ulyſſes.
Dextera autem manu capiens tentavit nervum.
Hic autem pulchre ſonuit, hirundini ſimilis voce.
Procis autem dolor factus eſt magnus, omnibuſque color
Mutatus eſt. Jupiter autem valde ſonuit ſigna oſtendens.
Lætatuſque eſt poſtea pertolerans dius Ulyſſes,
Quod ei oſtentum miſiſſet Saturni filius verſuti.

Εἶσω δ' ὠκὺ δίεσσιν, ὃς οἱ παρίκετο τραπέζῃ
Γυμνός· σοὶ δ' ἄλοι κοίλης ἔντοσθε φαρέτρης
Κέαται, σῶν πέχ' ἑμεῖον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
Τόν ῥ' ἐπὶ τύχει ἐλὼν, ἔλκεν νάρλῳ γλυφίδας τε
Αὐφίδεν ἐκ δίφροιο καθήμενος· ἦκε δ' ὀϊστὸν
Ἀντικρὺ στυγερόμενος· πελέκεσσιν δ' ἐκ ἠμβροτε πάντων
Πρῶτος τελεσσῆς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθε θύραζε
Γὸς χαλκοβαρής. ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπεν,
Τηλέμαχ', ἦ σ' ὁ ξεῖνος ἐν μεγάροισιν ἐλέγχει
Ἠμενος· οὐδέ τι τῷ σκοπὸν ἤμβροσεν, οὐδέ τι τόξον
Δῖον ἔκαμον πανύστατ· ἔτι μοι μένος ἄμπεδόν ἐστιν,
Οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.
Νῦν δ' ὥρη τῷ δόρπον Ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
Ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα τῷ ἄλλως ἐψιάασθαι
Μολπῇ τῷ φόρμιγγι. τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.
Ἦ, τῷ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν. ὁ δ' ἀμφίθετο ξίφος ὀξὺ
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλῃ βάλεν ἄγχι· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῆς
Παρ θρόνῳ εἰσῆκε κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

Ο'ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο'ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Χ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

ΤΑ' περὶ τῶν μνηστηροφονίαν ἐργασάμενος Ὀδυσσεὺς παρέσυρε Ἀθηνᾶς, εὐ θεὶς ἐξῆς τὰς θεραπαίνας διὰ Τηλεμάχου τῶν οἰκείων κολάζει, ἅμα Μελανθίῳ.

Χ'. Ὀδυσσεὺς μνηστῆρας ἐκμύνεται πηλεῖ χαλκῷ.

ΑΥ'τὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολυμήτης Ὀδυσσεύς.
Ἅλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
Γῶν ἁμπλείην· ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
Αὐτῷ πρόσθε ποδῶν· μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
Οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται·
Νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν ὔπω τις βάλεν ἀνὴρ,
Εἴσομαι αἴ κε τύχοιμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.

Η'.

Accepit autem velocem ſagittam, quæ ei adjacebat menſæ
Nuda: aliæ autem concavam intra pharetram
Jacebant, quas mox erant Achivi experturi.
Quam ad manubrium *arcus* ſumens, traxit nervum crenaſque
Illic ex ſella, ſedens: miſitque ſagittam
Recta collineans: ſecuriumque non aberravit omnium
Primo foramine, tranſivit autem penitus foras
Sagitta ære gravis. ipſe autem Telemachum allocutus eſt:
Telemache, non te hic hoſpes in ædibus dedecorat
Sedens: neque ſcopo aberravi, neque arcum
Diu laboravit tendens: adhuc mihi robur incolume eſt,
Non uti me proci inhonorantes vituperant.
Nunc autem hora & cœnam Achivis parari
In luce, ac poſtea & alioquin delectari
Cantu & cithara. hæc enim ornamenta ſunt convivii
Dixit, & ſupercilliis innuit. ipſe autem circumpoſuit enſem acutum
Telemachus, dilectus filius Ulyſſis divini.
Circumque manum propriam poſuit lanceæ: propeque ipſum
Apud ſellam ſtetit armatus ſplendido ære.

ODYSSEÆ HOMERI XXII.

LIBRI

Argumentum.

PRocorum cædem cum peregiſſet Ulyſſes præſente Minerva, exinde ancillas per Telemachum & familiares punit, cum Melanthio.

X. Ulyſſes procos vicit ſævo ferro.

AT ipſe nudabatur pannis conſilii dives Ulyſſes:
Proſiliebatque in magnum limen, habens arcum & pharetram
Sagittis plenam: celereſque effudit ſagittas
Ibi ante pedes: poſtque procis dixit:
Hoc quidem jam certamen difficile perfectum eſt:
Nunc rurſus ſcopum alium quem nondum quiſquam percuſſit vir,
Videbo an conſequar, præbeatque mihi gloriam Apollo.

Ἦ· ἢ ἐπ' Ἀνπόῳ ἰδωκεν πικρὰν ὀϊστὸν ἀνάγκην
Ἦτοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε
Χρύσεον, ἄμφωτον· ἢ δὴ μετὰ χερσὶν ἐώρα,
Οἶφρα πίοι οἴνοιο· φόνῳ δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
Μέμβλετο. πῶς κ' οἷοιπο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι,
Μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, ἢ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
Οὐ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν ἢ κῆρα μέλαιναν;
Τὸν δ' Ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπιχόμενος βάλεν ἴῳ,
Ἀντικρὺ δ' ἀπάλοιο δι' αὐχένος ἦλυθ' ἀκωκή.
Ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
Βλημένῳ· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας ταχὺς ἦλθεν
Αἵματος ἀνδρομέοιο. θοῶς δ' ἀπὸ δῖα τράπεζαν
Ὥσε ποδὶ πλήξας, ἀτὸ δ' ἐβάπτετο χεῦμα δράκοντε.
Σῖτός τε κρέα τ' ὀπτὰ φορήμησαν. οἱ δ' ὁμάδησαν
Μνηστῆρες κατὰ δῶμα, ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα.
Ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
Πάντοσε παπτήναντες ἐυτμήτους πυκὰ τοίχους·
Οὐδέ πη ἀσπὶς ἔην, οὐδ' ἔγχιμον ἔγχος ἑλέσθαι.
Νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,
Ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· ὀϊστ' ἀέθλων
Ἄλλων ἀπάσας· νῶϊ τοι σῶς αὐτὺς ὄλεθρος.
Καὶ γὰρ δὴ νῶϊ φῶτα κατέκτανες ὃς μέγ' ἄριστος
Κούρων ἐν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.
Ὣς ἦκα δ' ἀνὴρ, ἐπεὶ φάσαν ὄχ ἐθέλοντε
Ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν
Ὡς δὴ σφιν ἢ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο.
Τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ κύνες, ἤ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπόστροπον οἶκαδ' ἰκέσθαι
Δήμου ἄπο Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
Δμωῇσιν δὲ γυναιξὶ παρεννέζεσθε βιαίως,
Αὐτῷ τε ζώοντι ὑπεμνάασθε γυναῖκα,
Οὔτε θεοὺς δείσαντες οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν
Οὔτέ τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν καπήσιον ἔσεσθαι·
Νῦν ὑμῖν ἢ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο. τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν·
Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Εὐρύμαχος δέ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος ἀλήλυθας,
Ταῦτα μὲν ἄσιμα εἶπες, ὅσα ῥέζεσκον Ἀχαιοί,

Πολ-

Dixit: & in Antinoum direxit amaram ſagittam.
Ille quidem pulchrum poculum elevare volebat
Aureum, utrinque anſatum: & jam manibus tractabat,
Ut biberet vinum: cædes autem ei haud in animo
Curæ erat. quis putaret inter viros convivas,
Solum in pluribus, etſi valde fortis eſſet,
Sibi illaturum cædem malam & mortem nigram?
Hunc autem Ulyſſes in gutture detentum percuſſit ſagitta,
Recta autem teneram per cervicem ivit cuſpis.
Declinatus eſt autem alio, poculumque ei excidit manu
Percuſſo: ſtatim autem fiſtula per nares craſſa venit
Sanguinis humani. cito autem a ſe menſam
Impulit pede feriens, diffuditque eſcas humi:
Paniſque caroque aſſa fœdata eſt. ipſi autem tumultuabantur
Proci in domo, ut viderunt virum cadentem.
Exque ſedibus ſurrexerunt turbati in domo,
Undique circumſpectantes bene inciſos ad parietes:
Neque alicubi ſcutum erat, neque fortis lancea ad capiendum,
Increpabant autem Ulyſſem iratis verbis:
Hoſpes, male in viros jacularis: non amplius certaminibus
Aliis intereris: nunc tibi adeſt gravis pernicies.
Etenim nunc virum interfeciſti qui longe optimus
Juvenum in Ithaca: ideo te hic vultures edent.
Simulabat quiſque vir, quia autumabant non volentem
Virum interfeciſſe: hic autem ſtulti non cognoverunt,
Quod jam ipſis etiam omnibus mortis fines imminebant.
Eos autem torve aſpiciens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Canes, non me amplius exſtimabatis reducem domum venturum
Populo a Trojanorum qui mihi conſumebatis domum,
Ancillaſque mulieres propter dormiebatis violenter,
Ipſoque *me* vivente clam ambiſtis *meam* uxorem,
Neque deos timentes qui cælum latum habitant,
Neque aliquam hominum indignationem in poſterum *vobis* propoſuiſtis:
Nunc vobis & omnibus mortis fines imminent.
Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor cepit:
Aſpiciebat autem quiſque qua effugeret gravem perniciem.
Eurymachus autem ipſum ſolus reſpondens allocutus eſt:
Si quidem jam Ulyſſes Ithacenſis veniſti,
Hæc quidem decenter dixiſti, quæcunque fecerunt Achivi,

Mul-

Πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀπώσθαλε, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγρῷ,
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται ὃς αὖτ' ἔπλετο πάντων,
Ἀνάρσιος. ὅτῳ γὰρ ἐπίπλεν τάδε ἔργα,
Οὔτε γάμου τόσον κεχρημένῳ ὥστε χατίζων,
Ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων·
Ὄφρ' ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλῆι
Αὐτὸς, ἐπὰρ κὸν πᾶσι κατακτείνειε λοχήσας.
Νωῖ δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφατται· σὺ δὲ φείδευ λαῶν
Σῶν. ἀπὰρ ἄμμες ὄπισθεν ἀρησάμενοι κατὰ δῆμον,
Οσσά τοι ἐκπέποται ἢ ἐδύδοται ἐν μεγάροισιν,
Τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες εἰκοσάβοιον ἕκαστον,
Χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν, εἰσάκε σὸν κῆρ
Ἰανδῇ· πρὶν δ' οὔ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
Τὸν δ' ἔρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῖτε,
Οσσά τε νῦν ὑμῖν ἐστὶ, καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιδεῖτε,
Οὐδέ κεν ὧς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτῖσαι.
Νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον εἰς μάχεσθαι,
Ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
Ἀλλά τιν' ἢ φεύξεσθαι ὀΐομαι ἐκτὸς ὀλέθρου.
Ὡς φάτο. τῶν δ' αὐτῶν λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος προσεφώνεε δεύτερον αὖτις,
Ὦ φίλοι, ἦ γάρ χεῖσε ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἔλαβε τόξον ἐΰξοον ἠδὲ φαρέτρην,
Οὐδὲ ἐπὸ ξεστῆ προξάσεται, εἰσάκε πάντας
Ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης·
Φάσγανά τε σπάσασθε, καὶ ἀντίχεσθε τραπέζας
Ἰῶν ὠκυμόρων. ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν
Ἀθρόοι, ἤ κέ μιν ἧκα ἐκπάσσομεν ἠδὲ θυράων.
Ἐλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ' ὦκιστα γένοιτο·
Τῷ κε τάχ' ἔτι ἀνὴρ νωῖ ὕστατα προξάσαιτο.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ἐρύσσατο φάσγανον ὀξύ,
Χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· ἄλτο δ' ἐπ' αὐτῷ
Σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δ' ὁμαρτῇ ὧκα Ὀδυσσεὺς
Ἰὸν ἀποπροΐαλε, βάλε στῆθος παρὰ μαζὸν,
Ἐν δέ οἱ ἧπατι πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χαρὸς
Φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, περιρρηδὴς δὲ τραπέζῃ
Κάππεσε δινηθείς· ἀπὸ δ' ἔδαπτε χθόνα πρανῆ,

Καὶ

Multa quidem in ædibus injusta, multa etiam in agro,
Sed hic quidem jam jacet qui causa fuit omnium,
Antinous. hic enim induxit hæc facinora,
Non nuptiarum adeo indigens neque cupiens,
Sed alia cogitans, quæ ei non perfecit Saturnius:
Ut Ithacæ in populo bene ædificatæ regnaret
Ipse, at tuum filium interficeret insidians.
Nunc autem hic quidem *suo* fato interfectus est: tu autem parce populis
Tuis, at nos in futurum *te* placantes in populo,
Quæcunque tibi epota sunt & comesta in ædibus,
Pretium separatim ducentes viginti boum quisque,
Æsque aurumque reddemus, donec tuum cor
Lætum fuerit: prius autem non indignum *est* irasci.
Hunc autem torve videns allocutus est prudens Ulysses:
Eurymache, neque si mihi paterna omnia redderetis,
Quæcunque & nunc vobis sunt, & sicunde alia adderetis,
Neque sic adhuc manus meas cohiberem a cæde,
Antequam omnes proci excessus luant.
Nunc vobis propositum est contra vel pugnare,
Vel fugere, qui mortem & fata evitaverit.
Sed haud ullum effugiturum puto gravem perniciem.
Sic dixit, eorum autem illic dissolvebantur genua & proprium cor.
Eos autem Eurymachus allocutus est secundo rursus:
O amici, non abstinebit vir hic manus intactas:
Sed postquam accepit arcum politum & pharetram,
Limine a polito jaculabitur, donec omnes
Nos interfecerit: sed recordemur pugnæ:
Enseisque trahite, & obtendite mensas
Sagittis velocibus, ipsique omnes immineamus
Conferti, si ipsum ab limine pellamus & foribus,
Eamusque in urbem, clamorque ocyus fiat:
Eo cito hic vir nunc ultimo jaculetur.
Sic nempe locutus, traxit ensem acutum,
Æreum, utrinque acutum: prosiliebatque in ipsum
Terribiliter vociferans. at ipse simul dius Ulysses
Sagittam emisit, percussitque pectus apud mammam,
Inque ei hepate fixit velox telum: exque manu
Ensem demisit humi, circumfususque mensæ
Decidit volutus: effusque effudit humi,

Et

Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον. ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ,
Θυμῷ ἀνιάζων. πόσι δὲ ὀρόνον ἀμφοτέροισι
Λακπίζων ἐάναξε. κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς.
Ἀμφίνομ☉ δ' Ὀδυσῆ☉ εἰσάφο κυδαλίμοιο
Ἀνδ☉ ἀίξας· ἄρυτο δὲ φάσγανον ὀξύ,
Εἶπως οἱ εἴξειε θυράων· ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχ☉ κατόπισθε βαλὼν χαλκήρει δουρὶ
Ὦμων μεσηγύς, διὰ δὲ στῆθεσφιν ἔλασσε.
Δοῦπησεν δὲ πεσών, χθόνα δ' ἤλασε παλάμῃ μετώπῳ.
Τηλέμαχ☉ δ' ἀπόρουσε λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχ☉
Αὐτῷ γὰρ Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δίε μή τις Ἀχαιῶν
Ἔγχ☉ ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειε
Φασγάνῳ ἀίξας, ἠὲ προπρηνεῖ τύλας.
Βῆ δὲ θέων· μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
Ἀγχοῦ δ' ἱσάμεν☉ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ πάτερ, ἦδη τοι σάκ☉ ὄπιθεν ἠδὲ δύο δόρε,
Καὶ κυνέην δύχαλκον ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
Αὐτός τ' ἀμφιβαλὼν ἰών· δώσω δὲ συβώτῃ
Καὶ τῷ βυκόλῳ ἄλλα. τετεύχῃσθαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν☉ προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Οἷσι θέων, ἕως μοι ἀμωσέσθαι πάρ' ὄπασσον,
Μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μῆνιν ἐόντα.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχ☉ δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
Βῆ δ' ἴμεναι θάλαμον ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
Ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δόρατα δ' ἑπτὰ,
Καὶ τρισσὰς κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας.
Βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν·
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα περὶ χροῒ δύσετο χαλκόν·
Ὡς δ' αὕτως τὼ δμῳὼ δυέσθην τεύχεα καλά,
Ἔστη δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαίφρονα ποικιλομήτην
Αὐτὰρ ὅγ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί,
Τόφρα μνησήρων ἕνα γ' αἰεὶ ὃν εὖ οἶκον
Βάλλε πυκνάζων. τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον·
Αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
Τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐϋσταδίῃ μεγάροιο
Ἔκλινεν ἑστάμενα πρὸς εὐάρτια παμφανόωντα·
Αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκ☉ θέτο πεντεδάκτυλον,
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν
Ἵππειον, δεινὸν δὲ λόφ☉ καθύπερθεν ἔνευεν.

Εἷ-

Et poculum rotundum. ipse autem terram verberavit fronte,
Animo dolens: pedibus autem sedile ambobus
Calcitrans concussit: in oculis autem fusa est caligo.
Amphinomus autem Ulyssi ivit glorioso
Contrarius ruens: strinxitque ensem acutum,
Si quo modo sibi cederet januis: sed ipsum prævenit
Telemachus a tergo percutiens ærata lancea
Humerorum medio, perque pectora adegit.
Sonuit autem cadens, terramque percussit tota fronte.
Telemachus autem inde proripuit se linquens longam lanceam
Illic in Amphinomo: pertimebat enim ne quis Achivorum
Lanceam trahentem longam, vel transadigeret
Ense ruens, vel prono feriens.
Ivit autem currens: valde autem cito ad dilectum patrem venit,
Prope autem stans verbis velocibus allocutus est:
O pater, jam tibi scutum feram & duas lanceas,
Et galeam bene ære munitam temporibus aptam,
Ipseque induar iens: dabo autem subulco
Et bubulco alia. armari enim melius.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Porta currens, quamdiu mihi ad propugnandum adsunt sagittæ,
Ne me amoveant foribus solus qui sum.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obedivit patri.
Perrexit autem ire in thalamum ubi ei inclyta arma jacebant:
Hinc quatuor quidem scuta cepit, lanceas autem octo,
Et quatuor galeas pilis equinis dense cristatas.
Ibat autem ferens, valde autem cito ad dilectum patrem venit:
Ipse autem primum circa corpus induit æs:
Eodemque modo famuli induebant arma pulchra,
Stabantque circum Ulyssem prudentem varii consilii.
At hic, quandiu quidem ad propugnandum erant sagittæ,
Tandiu procorum unum semper in domo
Feriebat collineans, atque illi densi cadebant:
At postquam defecerant sagittæ jaculantem regem,
Arcum quidem ad postem bene fundatæ domus
Inclinavit stare ad parietes collucentes:
Ipse autem circum humeros scutum posuit quadruplex.
Capite autem in forti galeam bene factam posuit
Cum equina cauda, graviter autem crista desuper nutabat.

Ce-

Εἵλετο δ' ἄλκιμα δῦρα δύω κεκορυθμένα χαλκῷ·
Ὀρσοδύρη δὲ πας ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ
Ἀκρόπαστον δὲ πὰρ ὁδὸν ἐϋκαδέϊ μεγάροιο
Ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ' ἔχαν ἀρτάρυγαι·
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβόν
Ἑσσάτ' ἄγχ' αὐτῆς· μίαν δ' οἴην γυνὴ ἐφορμᾷ.
Τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔειπε, πάντεσσι τριφαίσκων·
Ὦ φίλοι, ἦ κέν τις δὴ καὶ ὀρσοδύρην ἀναβαίη,
Καὶ εἴποι λαοῖσι; βαὶ δ' ἄμμιξε γένοιτο;
Τῷ κε τάχ' ὄντος ἀνὴρ νῦν ὕστατα δόξαιμεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελανθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Οὔτως ἐς' Ἀγέλαε διοτρεφές. ἄγχι γὰρ αὐτῆς
Αὐλῆς καλὰ θύρετρα, καὶ ἀργαλέον δόμε λιάσθαι·
Καί χ' ἓς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ ὃς' ἄλκιμος εἴη.
Ἀλλ' ἄγεθ' ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω δώρηχθῆναι
Ἐκ θαλάμου. ἔνθον γὰρ (οἴομαι) ὧδέ πη εἶμι
Τεύχεα κατθέσθαι Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὣς εἰπὼν ἀνέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
Ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥωγὰς μεγάροιο.
Ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δὲ δοῦρα,
Καὶ τόσσες κυνέας χαλκήρεις ἱπποδασείας·
Βῆ δ' ἰμεναι, μάλα δ' ἄσκε φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκε.
Καὶ τότ' Ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Ὡς πτερνβαλόμενος ἴδε τεύχεα, χέρσι δὲ δοῦρα
Μακρὰ πανέσσυτ'· μέγετ δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
Ἆψα δὲ Τηλεμάχοιο ἔπος πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή πας ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
Νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κάκὸν, ἠὲ Μελανθώς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἐννέπε μύθῳ·
Ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἤμβροτον, (οὐδέ τις ἄλλος
Αἴτιος) ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν
Κάλλιπον ἀγκλίνας· σῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
Ἀλλ' ἴθι δὴ Εὐμαιε θύρην ἐπίθες θαλάμοιο,
Καὶ φράσαι εἴ πως ἦρ' ἐστὶ γυναικῶν ἢ παῖδε ῥέζει,
Ἦ ὑὸς Δολίοιο Μελανθώς, ἠὲ περ οἶος.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Βῆ δ' αὖθις θάλαμόνδε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Οἶσων τεύχεα καλά. νόησε δὲ δῖος ὑφορβὸς,
Ἆψα δ' Εὐμαιον προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,

Δι-

Cepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
Janua autem quædam erat bene ædificato in pariete:
Ultimum autem apud vestibulum bene stantis domus
Erat via in angiportum, tabulæ autem cohibebant bene aptæ,
Quam Ulysses observare jussit divinum subulcum
Stantem prope ipsam: una autem sola erat via.
His autem Agelaus dixit verbum omnibus nuncians:
O amici, nullusne in superiorem januam ascenderet
Et diceret populis? clamorque ocyus fiat?
Ideo cito hic vir nunc postremo jaculetur.
Hunc autem rursus allocutus est Melanthius custos caprarum:
Nullo modo licet Agelae divine. prope enim nimis
Aulæ pulchræ fores, & difficile os angiportus.
Etiam unus omnes prohibeat vir qui fortis sit.
Sed agite vobis arma feram ad armandum
Ex thalamo: Illic enim (puto) neque alio
Arma deposuerunt Ulysses & illustris filius.
Sic locutus ascendit Melanthius custos caprarum
In thalamum Ulyssis supra scalas domus:
Ubi duodecim quidem scuta excepit, totidemque lanceas,
Et totidem galeas æreas pilis equinis cristatas:
Perrexit autem ire, admodumque cito ferens procis dedit.
Et tunc Ulyssis soluta sunt genua & propetum cor,
Ut circumponentes vidit arma, manibusque lanceas
Longas vibrantes: magnum autem ipsi videbatur opus.
Statim autem Telemachum verbis volucribus allocutus est:
Telemache, certe omnino aliqua in domibus mulierum
Nobis instigat bellum malum, aut Melanthius.
Illum contra Telemachus sapiens alloquebatur:
O pater, ipse ego hoc peccavi, (neque quisquam alius
Causa est) qui thalami januam compacte aptam
Reliqui apertam: horum autem speculator fuit melior.
Sed ito divine Eumæe januam claude thalami,
Et observa siqua est mulierum quæ hæc faciat,
An filius Dolii Melanthius, quem ego puto.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Ibat autem iterum in thalamum Melanthius custos caprarum,
Portaturus arma pulchra. animadvertitque dius subulcus.
Statim autem Ulyssem allocutus est prope præsentem:

Di-

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Κέρδεσι δ' αὖτ' αἰδηλος ἀνὴρ ὃν ὀϊόμεθ' αὐτῇ,
Ἔρχεται ἐς θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπε,
Ἦ μιν ἀποκτείνω, ἢ κεν πρόσοσον γε γένωμαι.
Ἦέ σοι ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
Πολλὰς, ὅσσας ὅτος ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἦτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς
Σχήσομεν ἐνπόδεν μεγάρων, μάλα περ μεμαῶτας·
Σοῦ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
Ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκθῆσαι ὄπισθε.
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτῆς περήναντες,
Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι, πελάσαι τε δοκοῖσιν,
Ὡς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν, χαλεπὴ ἄλγεα πάσχῃ.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τῷ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον· λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
Ἦτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τάνυε ῥαφίνην·
Τὼ δ' ἔσαν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
Εὖδ' ὑπὲρ ὁδὸν ἔβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Τῇ ἑτέρῃ μὲν χερσὶ φέρων καλὼ τρυφάλειαν,
Τῇ δ' ἑτέρῃ σάκος ἄφορον, γέρον, πεπαλαγμένον ἤδη,
Λαέρτεω ἥρωος, ὃ κεκλίζων φορέεσκε·
Δὴ τότε γ' ἤδη κεῖτο, ῥοφεῖ δ' ἐλέλιπτο ἱμάντων.
Τὼ δ' ἄρ' ἐπαΐξαντε ἑλέτην, ἔρυσάν τε μιν ἔσω
Καὶ ἔξ· εὖ δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλον ἀγκυλόμητιν κῆρ,
Σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέον δυμαλγέϊ δεσμῷ,
Εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε διαμπερές, ὡς ἐκέλευσε
Τῖος Λαέρτεω πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτῆς περήναντες,
Κίον' ἀν' ὑψηλὸν ἔρυσαν, πέλασάν τε δοκοῖσιν.
Τὸν δ' ἐπιερεμάων προσέφης Εὐμαιε συβώτα,
Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ Μελάνθιος πάσας φοτλάσσας
Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ κατακείσεται, ὥς σε ἐοίκεν·
Οὐδέ σέ γ' ἠεμογένεια περ Ἀΐδαο δόμονδε
Δήσας ἐπερχομένην χρυσόθρονον, ὠΐκα ἔγνης
Αἴγας μνηστῆρσι δόμον κάτα δαῖτα πένεσθαι.
Ὣς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο πεδεὶς ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ.
Τὼ δ' ἐς πύλας δύτην, θύρῃ τ' ἐπιδέντε φαεινῇ,
Βήτην εἰς Ὀδυσῆα δολόφρονα, ποικιλομήτην,

Ἐν-

Divine Laertiade solertissime Ulysses,
Ille rursus exitiosus vir, quem putamus ipsi,
It in thalamum: tu autem mihi verum dic,
An eum interficiam, si superior fiam:
An tibi huc ducam, ut excessus *suos* solvat
Multos, quotquot hic patravit tua in domo.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses.
Ego quidem & Telemachus procos superbos
Retinebimus intra domos, licet percupidos:
Vos autem avertentes pedes & manus desuper,
In thalamum jacite, januas autem adstringite a tergo:
Funisque plexi extrema ipsi alligantes,
Columnam in altam trahite, admoveteque trabibus,
Ut diu vivus, graves dolores patiatur.
Sic dixit. illi autem eum omnino audiverunt, & morem gesserunt:
Iverunt vero in thalamum: fefellerunt autem ipsum intus cum esset.
Et ille quidem in thalami penetrali arma quærebat:
Hi autem steterunt utrinque apud postes manentes:
Donec limen transibat Melanthius custos caprarum,
Altera quidem manu ferens pulchram galeam,
Altera autem scutum latum, antiquum, inquinatum siccitate,
Laertæ herois quod juvenis portaverat.
Nempe tum quidem jacebat, suturæque solutæ erant lororum.
Illi autem irruentes ceperunt, traxeruntque ipsum intro
Juveniliter: inque pavimento humi jecerunt dolentem corde.
Pedes autem manusque constrinxerunt animum cruciante vinculo,
Bene aversas prorsus sicut jusserat
Filius Laertis pertolerans dius Ulysses.
Funisque plexi ipsi extrema alligantes,
Columnam in altam traxerunt, admoveruntque trabibus.
Hunc autem mordacibus verbis alloquebaris Eumæe subulce:
Nunc quidem jam etiam atque etiam Melanthie nocte custodies
Lecto in molli dormiens, uti te decet:
Neque te aurora ab Oceani fluctibus
Latebit adveniens aureo throno conspicua, quando ages
Capras procis domum ad convivium parandum.
Sic hic quidem illic relictus est extensus pernicioso in vinculo.
Illi autem arma indumentes januamque claudentes splendidam,
Iverunt ad Ulyssem prudentem, versutum.

Ἔνθα μὲν πνείοντες ἐφίσταον· οἱ μὲν ἐπ' ἀκτῆ,
Τέσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμων, πολίας τε ἧς ἰσάλοι.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔειπε.
Μέντορ ἄμυνον ἀρὴν, μνῆσαι δ' ἑτάροιο φίλοιο,
Ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοί ἐσσι.
Ὣς ἔφατ', οἰόμενος λαοσσόον ἔμμεν' Ἀθήνην.
Μνησῆρες δ' ἑτάρωθεν ὁμόκλεον εὖ μεγάροισι·
Πρῶτος τὴν γ' εὐίππου Δαμασηνορίδης Ἀγέλαος,
Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιπεπίθοιμεν Ὀδυσσῆς
Μνησήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δὲ οἱ αὐτῷ.
Ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι ὀΐω·
Οἵκοθέν κεν τύσσας κτώμεσθ', ἐπεὶ ἤδη καὶ ἰόντα,
Ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπεσσι πεφήσεαι, οἷα μενοινᾷς
Ἔρδειν εἰ μεγάροις· σοὶ δ' αὐτῷ κράατι πάσης.
Αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
Κτήματ' ὀπόσα τοί ἐστι τά τ' ἔνδοθι καὶ τὰ θύραφι,
Τοῖσιν Ὀδυσῆϊ μνησιλέξομεν· ἠδέ τοι ὗες
Ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν ἠδὲ θύγατρας,
Οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.
Ὣς φάν'. Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
Νείκεσεν δ' Ὀδυσῆα χολωσαμένη ἐπέεσσιν,
Οὐκ ἔπι σοί γ' Ὀδυσεῦ μένος ἔμπεδον, οὐδέ τις ἀλκή,
Οἵη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ εὐπατερείῃ
Ἐννέα τοὺς Τρῶεσσιν ἐμάρνασο νωλεμὲς αἰεί·
Πολλοὺς δ' ἀνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Σῇ δ' ἦλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια.
Πῶς δὴ νῦν, ὅτε σόν γε δόμον καὶ κτήματ' ἱκάνεις,
Ἄνσαι μνησήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμον ἦνα;
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο πίτνα παρ' ἐμὲ ἵστασο, καὶ ἴδε ἔργον,
Ὄφρ' εἰδῇς οἷός τις ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσι
Μέντωρ Ἀλκιμέδης εὐεργεσίας ἀποτίνει.
Ἦ ῥά· καὶ ἔπλετο πάγχυ δίδυ ἀπραλέως νίκλῃ,
Ἀλλ' ὅτ' ἄρα σθένεός τι καὶ ἀλκῆς παρέπαζεν
Ἣ μὲν Ὀδυσῆϊ δῶ' ἰῷ κυδαλίμοιο.
Αὐτὴ δ' αἰθαλόεντι ἐπὶ μεγάροιο μίλαδρον
Ἕζετ' ἀνειξαμένη, χελιδόνι ἰκέλη ἀντίη.
Μνησῆρας δ' ὄτρυνε Δαμασηνορίδης Ἀγέλαος,

Εὐ-

Hic robur ſpirantes adſtiterunt: hi qui quidem in limine,
Quatuor, illi autem intra domum multique & boni.
His prope acceſſit filia Jovis Minerva,
Mentori aſſimilata & corpore & voce.
Hanc autem Ulyſſes lætatus eſt videns, & verbum dixit:
Mentor propulſa malum, recordare autem ſocii dilecti,
Qui tibi bona feci: cocvus autem mihi es.
Sic dixit, ſuſpicans populorum ſalvatricem eſſe Minervam.
Proci autem altrinſecus minabantur in ædibus:
Primus hanc increpavit Damaſtorides Agelaus;
Mentor, ne tibi verbis perſuadeat Ulyſſes
Procis pugnare, auxiliari autem ſibi ipſi.
Sic enim noſtram mentem perficiendam puto:
Quando hos interfecerimus, patrem atque etiam filium,
Inter eos tu poſtea interficieris, qui talia cogites
Patrare in ædibus, tuoque ipſius capite ſolves.
At poſtquam vobis vires abſtulerimus ferro,
Poſſeſſiones quot tibi ſunt quæque intus & quæ foris,
Ipſis Ulyſſis commiſcebimus: neque tibi filios
Vivere in ædibus ſinemus neque filias,
Neque uxorem caſtam Ithacæ in urbe verſari.
Sic dixit. Minerva autem irata eſt ex animo magis:
Increpuit autem Ulyſſem iratis verbis:
Non amplius tibi Ulyſſes robur incolume, neque ulla fortitudo,
Qualis quando pro Helena albiulna bono patre nata
Novem annis Trojanis pugnaſti perpetuo uſque:
Multos autem viros interfeciſti in gravi pugna,
Tuoque capta eſt conſilio Priami urbs lata viis.
Quomodo jam nunc, quando in domum tuam & poſſeſſiones venis,
Contra procos lamentabiliter recuſas fortis eſſe?
Sed age huc o bone apud me ſta, & vide opus,
Ut videas qualis tibi in viris inimicis
Mentor Alcimides beneficia reddet.
Dixit: & nondum omnino dabat inclinatam victoriam,
Sed adhuc potentiamque & fortitudinem tentabat
Tum Ulyſſis tum filii glorioſi.
Ipſa autem ſplendide in domus trabem
Sedit proripiens ſe, hirundini ſimilis aſpectu.
Procos autem hortabatur Damaſtorides Agelaus,

Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων, Δημοπτόλεμός τε,
Πεισανδρός τε Πολυκτορίδης, Πόλυβός τε δαίφρων.
Οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,
Ὅσσοι ἔτ' ἔζωον, περί τε ψυχέων ἐμάχοντο.
Τὰς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ παρφέες ἰοί.
Τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων,
Ὦ φίλοι, ἤδη χεῖσε ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀέπτας.
Καὶ δή οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη κενεὰ εὔγμασσι ἐπὼν,
Οἱ δ' οἷοι λείποντο ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσι.
Τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δούρατα μακρά·
Ἀλλ' ἄγεδ' οἱ ἐξ πρῶτον ἀκοντίσατ', αἱκέ ποθι Ζεὺς
Δώῃ Ὀδυσῆα βλῆσθαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι·
Τῶν δ' ἄλλων ἀ κῆδος, ἐπὴν ὑπό γε πέσῃσιν.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὡς ἐκέλευσεν,
Ἰέμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐπώσια δῆκεν Ἀθήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν σανίδων ἐϋσσαθέος μεγάροιο
Βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρῃ πυκινῶς ἀραρυίῃ·
Ἄλλα δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ δοῦρατ' ἀλεύαντο μνηστήρων,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλοι, ἤδη μέν κεν ἐγὼν ἔποιμι καὶ ἄλλοι
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκοντίσασθαι, οἳ μεμάασιν
Ἡμέας ἐξεναρίξαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
Ἄνακτα πτυσκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεὺς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἔλατον δὲ συβώτης,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
Οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὁδὸν ἔλον ἀσπερχὲς ἴδμεν.
Μνηστῆρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε.
Τοῖς δ' ἄρ' ἐπῄξαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχε' ἕλοντο.
Αὖτις δὲ μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
Ἰέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐπώσια δῆκεν Ἀθήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν σανίδων ἐϋσσαθέος μεγάροιο
Βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρῃ πυκινῶς ἀραρυίῃ.
Ἄλλα δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλεμάχου βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
Λιγδὺν, ἀκρὶς δὲ ῥινὸν ὑπλήσατο χαλκός.
Κτήσιππος δ' Εὔμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
Ὤμον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέρπτατο, πῖπτε δ' ἔραζε.

Τὸν

Eurynomuſque, & Amphimedon, Demoptolemuſque,
Piſanderque Polyctorides, Polybuſque belli peritus:
Hi enim procorum fortitudine erant facile optimi,
Qui adhuc vivebant, deque animabus pugnabant:
Reliquos jam domuerat arcus & frequentes ſagittæ.
His autem Agelaus dixit verbum omnibus nuncians:
O amici, jam cohibebit vir hic manus intactas.
Atque jam ei Mentor quidem abiit locutus inanes jactationes,
Hi autem ſoli relicti ſunt in primis foribus.
Ideo ne ſimul omnes mittite lanceas longas:
Sed agite ſex primum jaculamini, ſi forte Jupiter
Det Ulyſſem percuti, & gloriam obtinere:
Cæterorum autem nulla cura, poſtquam hic ceciderit.
Sic dixit. illi autem omnes jaculabantur ſicut juſſerat,
Mittentes: illa autem omnia vana fecit Minerva.
Eorum alius quidem poſtem bene fundatæ domus
Percuſſit, alius autem januam denſe aptam:
Alterius autem parieti fraxinus incidit ære gravis.
At poſtquam jam lanceas evitaverunt procorum,
His ſermones occepit pertolerans dius Ulyſſes:
O amici, jam quidem ego dixerim & nobis
Procorum in turbam ut jaculemur qui cupiunt
Nos interficere ad priora mala.
Sic dixit. hi autem omnes jaculati ſunt acutas lanceas,
Contra collineantes. Demoptolemum quidem Ulyſſes,
Euryadem autem Telemachus, Elatum autem ſubulcus,
Piſandrum autem interfecit boum bubulcus vir:
Hi quidem poſtea ſimul omnes mordicus ceperunt magnum pavimentum.
Proci autem receſſerunt in ædium penetrale:
His autem irruerunt, eque cadaveribus lanceas rapuerunt.
Rurſus autem proci jaculati ſunt acutas lanceas,
Connixi: pleraſque vero irritas reddidit Minerva.
Horum alius quidem poſtem bene fundatæ domus
Percuſſit, alius autem januam denſis compagibus aptam:
At alterius parieti fraxinus incidit ære gravis.
Amphimedon autem Telemacho percuſſit manum ad carpum
Strictim, extremam autem pellem læſit æs.
Cteſippus autem Eumæo ſupra ſcutum lancea longa
Humerum aravit: illa autem ſupervolavit, ceciditque humi.

Τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
Μνησήρων ἐς δμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δῶρα.
Ἐν δ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς,
Ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·
Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ
Βεβλήκει πρὸς στῆθος· ἐπὶ δ' ἀχόμενος δὲ πρασιήδε,
Ὦ Πολυθερσείδη φιλοκέρτομε, μήποτε πάμπαν
Εἴκων φραδέως, μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
Μῦθον ἐπιτρέπειν· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
Τῷ τοι ἀνὰ ποδὸς ξεινήϊον, ὃν ποτ' ἔδωκας
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ δόμον κάτ' ἀλητεύοντι.
Ἦ ῥα βοῶν ἑλίκων ἐπιβουκόλος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Οὔτα Δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἐγχείῃ μακρῇ.
Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Λειώκριτον ὄπιπ
Δουρὶ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, χθόνα δ' ἥλασε παντὶ μετώπῳ.
Δὴ τότ' Ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχε
Τρηδόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίηθεν.
Οἱ δ' ἰφθίβοντο κατὰ μέγαρον, βόες ὡς ἀγελαῖαι,
Τὰς μέν τ' αἰόλος οἶστρος ὀρορμηθεὶς ἰδάνησι
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ τέλονται.
Οἱ δ', ὡς αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι
Ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι δοκῆσι,
Τοὶ μέν θ' ἐν πεδίῳ πίπτουσι πεπυκασμένα ἴσυνται,
Οἱ δέ τε τοὺς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις αὐτοῖς
Γίγνεται οὐδὲ φυγὴ, χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἔργῳ·
Ὣς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
Τύπτον ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὦρτο ἀεικὴς,
Κρατὸς τυπτομένων· δεπτὸν δ' ἅπαν αἷμα δύεν.
Λειώδης δ' Οἰνοπίδης ἐπιδρομὸν λάβε γόνυ,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Γουνοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.
Οὐ γάρ πώ ποτέ φημι γυναικῶν σὺ μεγάροισιν
Εἰπεῖν οὐδέ τι ῥέζειν ἀεικέα δαλὸν· ἀλλὰ σὺ λαὸν
Παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
Ἀλλά μοι οὐ πίθοντο κακῶν ὑπὸ χερσὶν ἔχεσθαι·
Τῷ νῦν αἰσυδαλίησιν ἑοικότα πότμον ἐπέσπον.
Αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι δυσηχέϊ, οὐδὲν ἐοργώς,
Κείσομαι. ὡς ἐπ ἔοι χάρις μετόπισθ' ἀρηγόνι.

Τὸν

Illi contra circa Ulyſſem belli peritum verſutum
Procorum in turbam jaculabantur acutas lanceas.
Tunc vero Eurydamanta percuſſit urbium populator Ulyſſes,
Amphimedonta autem Telemachus, Polybum autem ſubulcus:
Creſippum autem poſtea boum bubulcus vir
Percuſſit ad pectus: gloriabundus autem alloquebatur:
O Polytherſide amator conviciorum, nunquam omnino
Cedens ſtultitiæ, magnifica loquere, ſed diis
Verbum committe: quoniam multo potentiores ſunt,
Hoc tibi pro pede hoſpitale donum eſt, quem dediſti
Divino Ulyſſi domi mendicanti.
Dixit boum nigrarum bubulcus. at Ulyſſes
Feriebat Damaſtoridem cominus lancea longa.
Telemachus autem Euenoridem Leocritum feriebat
Lancea medio ventre, penitus autem æs tranſadegit:
Cecidit autem pronus, terramque percuſſit tota fronte,
Tunc Minerva clades hominum, ægida ſuſtulit
Alto ex faſtigio: illorum autem mentes percellebantur:
Iidemque fugitabant per ædes, boves tanquam gregariæ,
Quas quidem pernix œſtrus ingruens agitavit
Tempore in verno, quando dies longi ſunt,
Hi autem, ſicut vultures curvi unguibus, uncis roſtris
Ex montibus venientes avibus inſiliunt,
Hæ quidem in campo trepidantes nubes affectant,
Illi autem has perdunt inſilientes, neque ullum auxilium
Fit neque fuga: gaudent autem viri præda:
Sic hi procos irruentes in domum
Verberabant quaquaverſum. horum autem gemitus oriebatur indecens,
Capitibus verberatis: pavimentum autem totum ſanguine æſtuabat.
Liodes autem Ulyſſis advolans cepit genua,
Et ipſum precans verbis velocibus alloquebatur:
Supplex oro te Ulyſſes: tu autem me reſpice, & mei miſerere.
Nunquam enim cuiquam dico me mulierum in ædibus
Dixiſſe. neque aliquid feciſſe mali: ſed & alios
Sedabam procos, quicunque talia faceret.
Sed mihi non obediverunt ut malis manus abſtinerent:
Ideo ob improbitatem indecora morte obierunt.
At ego cum his vates, qui nihil feci,
Jacebo. ſic non eſt gratia in poſterum benefactorum.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι δυσκόλως ἔχεαι εἶναι,
Πολλάκι τε μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι,
Τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
Σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην αἰσθάνεσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι·
Τῷ ἴκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθε.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ξίφος ἄλετο χειρὶ παχείῃ
Κείμενον, ὅ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε
Κτεινόμενος· τῷ πόνγε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε.
Φθεγγομένῳ δ' ἄρα τῷ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δέ τ' ἀοιδὸς ἀλύσκαζε κῆρα μέλαιναν
Φήμιος, ὅς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
Ἔσχε δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἄγχι παρ' ὀρσοδύρμῳ· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
Ἢ ἐκδὺς μεγάροιο, Διὸς μεγάλοιο πρὸ βωμὸν
Ἑρκείου ἵζοιτο πετυγμένον, ἔνθ' ἄρα πολλὰ
Λαέρτης Ὀδυσεύς, τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηεν.
Ἢ γούνων λίσσοιτο προσαΐξας Ὀδυσῆα.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Γούνων ἅψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἦτοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρῇσι κατέθηκε χαμᾶζε
Μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου·
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐξας λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν
Πέφνῃς ὅστε θεῖσιν ἠδ' ἀνθρώποισιν ἀείδω.
Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἵμας
Παντοίας ἐνέφυσεν. ἔοικα δέ τοι παραείδειν
Ὥστε θεῷ· τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
Καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι σὸς φίλος υἱός,
Ὡς ἐγὼ οὔτ' ἐκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ χαίζων,
Πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀείσομεν μετὰ δαῖτας,
Ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.
Ὣς φάτο. τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἰς Τηλεμαχοῖο,
Αἶψα δ' ἐὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
Ἴσχεο, μηδέ τι τῶνδε ἀναίτιον ὄφρα χαλκῷ.
Καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅς μοι ἀεὶ
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο παιδὸς ἐόντος·

Εἰ'

Hunc autem torve videns allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Siquidem jam cum his vatem dicis eſſe te,
Sæpe forſan debuiſti optare in ædibus,
Longe mihi reditus finem dulcis fieri.
Te autem uxoremque dilectam ſequi & filios parere:
Ideo haud mortem gravem effugies.
Sic locutus, enſem cepit manu forti
Jacentem, quem Agelaus abjecerat humi
Cum cæderetur: quo hunc in cervicem mediam percuſſit.
Loquentiſque ejus caput pulveribus mixtum eſt.
Terpiades autem cantor declinabat mortem nigram
Phemius, qui canebat cum procis coactu.
Stabat autem in manibus tenens citharam ſtridulam
Prope apud ſuperiorem januam: bifariam autem mente cogitabat
An egreſſus domo, Jovis magni ad aram
Tutelaris ſederet ſtructam, ubi multa
Laertes Ulyſſeſque boum femora combuſſerant:
An per genua precaretur aggreſſus Ulyſſem.
Sic autem ei cogitanti viſum eſt melius eſſe,
Genua prehendere Laertiadæ Ulyſſis.
Ille quidem citharam concavam depoſuit humi
Inter craterem & ſedile argenteum clavos:
Ipſe autem Ulyſſi accidens ad genua, ea prehendit,
Et ipſum precans verbis velocibus alloquebatur:
Supplex oro te Ulyſſes: tu autem me reſpice, & mei miſerere.
Ipſi tibi in futurum dolor erit, ſi cantorem
Interfeceris qui diis & hominibus cano.
Ipſe per me doctus ſum: deus autem mihi in mente cantilenas
Omnigenas inſevit. videor autem tibi accinere
Tanquam deo: ideo ne me cupias decollare.
Et Telemachus hæc dicet tuus dilectus filius,
Quod ego non voluntarius in tuam domum, neque indigens,
Veni procis cantaturus ad convivia,
Sed multo plures & potentiores duxerunt coactu.
Sic dixit. eum autem audivit ſacra vis Telemachi.
Statim autem ſuum patrem allocutus eſt prope qui erat:
Abſtine, & nequaquam hunc inſontem percute ferro.
Et præconem Medontem ſervemus, qui mei ſemper
Domo in noſtra curam habuit puer cum *adhuc* eſſem:

Si

Εἰ δὴ μή μιν ἔτι φῶτα Φιλοίτιον, ἠὲ συβώτην,
Ἠέ σοι ἀντιβόλησιν ὀϊομένῳ κατὰ δῶμα.
Ὣς φάτο. τὼ δ' ἤκουσε Μέδων τετυμένα εἰδώς.
Πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
Ἕστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
Αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, θοῶς δ' ἀπέδυνε βοείην·
Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσείπας λάβε χεῖρα,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμί· σὺ δ' ἴσχεο, αὐτὰρ δὲ πατρὶ
Μή με περισθενέων δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἀνδρῶν μνησήρων κεχολωμένος, οἵ οἱ ἔκειρον
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔπουον.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Θάρσει, ἐπεὶ σ' ὄτος ἐρύσατο καὶ ἐσάωσεν,
Ὄφρα γνῷς κατὰ θυμὸν, ἐπὰρ ἔπεσθαι καὶ ἄλλῳ,
Ὡς κακοεργίης εὐεργεσίη μέγ' ἀμείνων.
Ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων ἕζεσθε θύραζε
Ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδὸς,
Ὄφρ' ἄν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅττί με χρή.
Ὣς φάτο. τὼ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο ἰόντε.
Εἵζέσθην δ' ἄρα τώγε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν,
Πάντοσε παπτήναντε, φόνον ποθεγμένοι αἰεί.
Πάπτηνεν δ' Ὀδυσεὺς κατ' ἠῶ δόμον, εἴ τιν' ἀνδρῶν
Ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
Τὸν δὲ ἴδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσι
Πεπτηῶτας πολέας· ὥς τ' ἰχθύας ἅσθ' ἁλιῆες
Κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἐκπροθὶ θαλάσσης
Δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
Κύμασ' ἁλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται,
Τῶν μέν τ' ἠέλιος φαεσίμβροτος ἐξέλετο θυμόν.
Ὣς τότ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
Δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσεύς,
Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Ὄφρα ἔπος εἰπωμι τό μοι κατὰ θυμόν ἐστιν.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπιπείθετο πατρί·
Κινήσας δὲ θύρην, προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Δεῦρο δὴ ὄρσο γρηῦ παλαιγενὲς, ἥτε γυναικῶν
Δμωάων σκοπὸς ἐσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων·
Ἔρχο, κάλεσσαι σε πατὴρ ἐμὸς, ὄφρά τι εἴπῃ.

Ὣς

Si jam non ipſum interfecit Philætius, aut Subulcus,
Aut tibi occurrit ruenti in domo.
Sic dixit. hunc autem audivit Medon cata ſciens,
Trepidus enim prociderat & jacebat ſub ſede, circum autem pelle
Indutus erat bovis recenti, vitans mortem nigram.
Statim autem a ſedili ſurrexit, citoque exuit bovinam:
Telemachum autem poſtea aggreſſus cepit genua,
Et ipſum precans verbis velocibus alloquebatur:
O amice, ego quidem hic ſum: tu vero contine te, & die patri,
Et ne me ſuperans lædat acuto ferro,
Virorum procorum *cauſa* iratus, qui ei totonderunt
Poſſeſſiones in ædibus, te autem ſtulti nihil honoraverunt.
Hunc autem ſubridens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Fide, quoniam te hic liberavit & ſervavit,
Ut noſcas in animo, at dicas & alii,
Quod malefacto benefactum eſt longe melius.
Sed egreſſi ædibus ſedete foris
Ex cæde in atrium, tuque & celeberrimus cantor,
Ut ego in domo laborem quod me oportet.
Sic dixit. illi autem exiverunt domo procedentes.
Sederunt autem illi Jovis magni ad altare,
Undique circumſpectantes, cædem expectantes ſemper.
Circumſpectans autem ibat Ulyſſes per ſuam domum, ſi quis adhuc virorum
Vivus ſe ſubduxiſſet, fugiens mortem nigram.
Illos autem vidit prorſus omnes in ſanguine & pulveribus
Collapſos multos: ſicut piſces quos piſcatores
Concavum in littus canum extra mare
Reti extraxerunt foraminoſo: hi autem omnes
Undas maris deſiderantes in arenis fuſi ſunt,
Horum quidem ſol lucens abſtulit animam.
Sic tunc proci alius ſuper alio fuſi erant.
Tunc Telemachum allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Telemache, eja age mihi voca nutricem Eurycleam,
Ut verbum dicam quod mihi in animo eſt:
Sic dixit. Telemachus autem dilecto parebat patri:
Motoque oſtio, allocutus eſt nutricem Eurycleam:
Ehodum move te anus antiqua, quæ mulierum
Famularum inſpectrix es in domibus noſtris:
Veni, vocat te pater meus, ut aliquid dicat.

Sic

Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν. τῷ δ' ἄπτερ⊙ ἔπτατο μῦθ⊙.
Ὤ"ιξεν δὲ θύρας μεγάρων Δ νωιτιόντων·
Βῆ δ' ἰμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχ⊙ πρόσθ' ἡγεμόνευεν.
Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσιν,
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον· ὥς τε λέοντα,
Ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο,
Πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρήϊα τ' ἀμφοτέρωθεν
Αἱματόεντα πέλει· δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι.
Ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Ἦ δ' ὡς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἴσιδεν αἷμα,
Ἴ"δυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον·
Α'λ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε, καὶ ἔχεθεν ἱεμένῳ περ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἔν θυμῷ γρηῢ χαῖρε, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε.
Οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν ἀχεσσάσθαι.
Τόνδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν, καὶ χέτλια ἔργα,
Οὔτινα γὰρ πεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
Τῷ καὶ ἀπασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέπιον.
Α'λ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις καταλέξον
Αἵ τέ μ' ἀπημάξυσι καὶ αἰ νηλιτεῖς εἰσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείῃ καταλέξω.
Πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
Δμῳαὶ, τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
Εἰρειά τε ξαίνειν, καὶ δουλοσύνης ἀνέχεσθαι·
Τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
Οὔτ' ἐμὲ τίουσαι οὔτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν.
Τηλέμαχ⊙ δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
Σημαίνειν ἔασκεν ἐπὶ δμωῇσι γυναιξίν.
Α'λ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερῴια στιγαλόεντα,
Εἶπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμεν⊙ προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Μήπω τὴν δ' ἐπέγειρε· σὺ δ' εὐθάδε εἰπὲ γυναιξὶν
Ἐλθέμεν αἵπερ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Ἐκ δὲ καλεσσάμεν⊙, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Α'ρχε-

Sic locutus est. illi autem impennatum fuit verbum:
Aperuit autem januas ædium bene habitatarum:
Perrexitque ire: at Telemachus ante præibat.
Invenit postea Ulyssem cum interfectis mortuis,
Sanguine & pulvere inquinatum, tanquam leonem,
Qui comesto bove venit armentali,
Omne autem ei pectusque genæque utrinque
Cruentæ sunt: terribilisque est in vultum aspectu.
Sic Ulysses inquinatus erat pedes & manus desuper.
Illa autem postquam mortuosque & infandum inspexit sanguinem,
Conata est jubilare, quoniam magnum vidit opus:
Sed Ulysses prohibuit, & tenuit cupientem licet:
Et ipsam compellans verbis velocibus alloquebatur:
In animo anus gaude, teque contine, neve jubiles.
Haud justum est interfectos ob viros gloriari.
Hos autem fatum domuit deorum, & impia opera.
Non enim quenquam æstimabant terrestrium hominum,
Non malum, neque quidem bonum, qui ad ipsos pervenisset:
Ideo & peccatis fœdam mortem assecuti sunt.
Sed age mihi tu mulieres in domibus enumera
Quæ me inhonorant & quæ sceleste sunt.
Illum contra alloquebatur dilecta nutrix Euryclea:
Enimvero ego tibi fili veritatem dicam.
Quinquaginta tibi sunt in domibus mulieres
Famulæ, quas quidem opera docuimus operari,
Lanasque carpere, & servitutem tolerare:
Harum duodecim omnes impudentiam ingressæ sunt,
Neque me honorantes neque ipsam Penelopen.
Telemachus autem nuper quidem adolevit, neque ipsum mater
Imperare sivit in famulis mulieribus.
Sed age ego ascendens cœnaculum stupendum,
Dicam tuæ uxori, cui aliquis deus somnum immisit.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Nondum illam excita. tu autem huc dic mulieribus
Venire quæ antea indecora patrabant.
Sic dixit. anus autem per domum exivit,
Nunciatura mulieribus, & hortatura ad eundum.
At ipse Telemachum & bubulcum & subulcum
Ad se vocans, verbis velocibus alloquebatur:

In-

Ἀρχέτω νῦν νέκυας φορέειν, ἠδ' ἄνωχθι γυναῖκας
Αὐτὰρ ἔπειτα δρόνυς πεζικαλέας ἠδὲ τραπέζας
Τδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πᾶσαν δόμον κατακοσμήσησθε,
Δμωὰς ἐξαγαγόντες ἐϋκαθέος μεγάροιο,
Μισητύν τε θόλον τε ἀμύμονος ἔρχεο αὐλῆς
Θαυέμεναι ξίφεσιν παρυήκεσιν, εἰσόκε πασῶν
Ψυχὰς ἐξαφέλησθε, καὶ ἐπλελάθοιντ' Ἀφροδίτης
Τῶν ἂρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρη.
Ὡς ἐφαθ'. αἱ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
Αἰὲν ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
Πρῶτα μὲν ἔν. νέκυας φόρεον καταπαθυειδέας,
Καδδ' ἂρ' ὑπ' αἰθούσῃ θέσαν ἐρκίου αὐλῆς,
Ἀλλήλῃσιν ἐρείδουσαι. σήματα δ' Ὀδυσεὺς
Αὐτὸς ἐπιστάρχων· καὶ δ' ἰκφόριον ἦν ἀνάγκη.
Αὐτὰρ ἔπειτα δρόνυς πεζικαλέας ἠδὲ τραπέζας
Τδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαιρον.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
Λίστροισιν δαπέδου τύπα τοιχοῦ δόμοιο
Ἔκυρ· καὶ δ' ἰφόρεον δμωαί, θέσαν δὲ θύραζε.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶν μέγαρον διακοσμήσαντο,
Δμωὰς ἐξαγαγόντες ἐϋκαθέος μεγάροιο,
Μισητύν τε θόλον τε ἀμύμονος ἔρκεος αὐλῆς,
Εἶλον ἐν εἰνὶ, θέειν ἔτως ἦεν αὐλῆζαι.
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἐγείρειν,
Μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ δυμὸν ὀλόμεθα
Τέσσ' αἰ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ἀνείδεα χεῦαν,
Μητέρι δ' ἠμετέρῃ, παρά τε μνηστῆρσιν ἔτισαν.
Ὡς ἂρ' ἔφη· καὶ πεῖσμα νεὼς κυανοπρῴροιο
Κίονος ἐξέλασε μεγάλης, περίβαλε θόλοιο,
Τῷόσ' ἐπευπαύσας, μήτις ποσὶν ἔδας ἵκηται.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι πανυσσίπτεροι ἢὲ πέλειαι
Ἕρκει ἐνπλέξωσι, πόθ' ἑσπέριαι εὐὶ δέμνῳ,
Ἀθλιν ἐσῆμεναι, συγερὸς δ' ὑπεδέξατο κοίτος·
Ὡς αἳγ' ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
Δειρῇσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἰκτιστα θάνοιεν.
Ἤσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὐ μάλα δηρόν.
Ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόδυρόν τε καὶ αὐλήν·
Τῶ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλεῖ χαλκῷ

Τέμ-

Incipite nunc mortuos portare, & jubete mulieres:
At postea sedilia pulchra & mensas
Aqua & spongiis cavernosis purgare.
At postquam totam domum ornaveritis,
Famulas educentes stabili domo,
Inter tholum & bonum septum atrii
Ferite ensibus longis, donec omnium
Animas auferatis, & obliviscantur Veneris
Quam a procis habebant, coibantque clam.
Sic dixit. mulieres autem confertæ venerunt omnes,
Graviter lamentantes, teneram lacrymam fundentes.
Primum quidem cadavera portabant mortua,
Subque porticu deposuerunt bene septi atrii,
Sibi invicem innitentes. imperabat autem Ulysses
Ipse urgens: illæ autem exportabant etiam coactu.
At postea sedilia pulchra & mensas
Aqua & spongiis cavernosis purgarunt.
At Telemachus & bubulcus & subulcus
Rastris pavimentum fabrefactæ domus
Stringebant: exportabant autem famulæ, ponebantque foris.
At postquam omnem domum ornaverunt,
Famulas educentes stabili domo,
Inter tholum & bonum septum atrii,
Cogebant in angusto, unde nequaquam licebat effugere.
His autem Telemachus prudens incepit dicere:
Non quidem jam pura morte animam auferam
Harum quæ meo capiti opprobria offuderunt,
Matrique meæ, apudque procos dormiebant.
Sic dixit: & funem navis nigræ
Ex columna aptans magna, circumjecit tholo,
Alte extendens, ne qua pedibus solum tangeret.
Sicut autem quando vel turdeæ patulæ alis vel columbæ
Reti impingunt, quod stat in fruticeto,
Diversorium intrantes, triste autem suscipit cubile:
Sic hæ ordine capita habebant, circum autem omnibus
Colla laquei erant, ut miserrime morerentur.
Palpitabant autem pedibus paululum non adeo diu.
Eduxerunt autem Melanthium in vestibulumque & atrium:
Eique nares & aures sævo ferro

Am-

Τάμνον· μηδεά τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
Χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοπότι θυμῷ.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε,
Εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον· τετέλεστο δὲ ἔργον.
Αὐτὰρ ὄγε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Οἷσι θέειον γρηῢ κακῶν ἄκος, οἷσι δέ μοι πῦρ,
Ὄφρα θειώσω μέγαρον. σὺ δὲ Πηνελόπειαν
Ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
Πάσας δ' ὅτρυνον δμωὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐμὸν κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω.
Μηδ' ὧδε ῥάκεσιν πεπυκασμένον ὤμους
Ἑστάδ' ἐνὶ μεγάροισι. νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.
Ὣς ἔφαθ'. οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Ἤνεγκεν δ' ἄρα πῦρ τε θεῖον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Εὖ διεθείωσεν μέγαρον τε δῶμα τε αὐλήν.
Γρηῢς δ' αὖτ' ἀνέβη διὰ δώματα καλὰ Ὀδυσῆος,
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ, τε ὄτρυνέουσα νέεσθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
Αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο τε ἠσπάζοντό Ὀδυσῆα,
Καὶ κυνέον ἀγαπάζόμεναι κεφαλήν τε τε ὤμους,
Χεῖράς τ' αἰνύμεναι. τὸν δὲ γλυκὺς ἵμερος ἦρει
Κλαυθμῦ τε στοναχῆς· γίνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

Amputarunt: genitaliaque extraxerunt canibus cruda comedenda,
Manuſque & pedes inciderunt irato animo.
Hi quidem poſtea abluti manuſque pedeſque,
Ad Ulyſſem in domum iverunt: conſummatumque eſt opus.
At hic alloquebatur dilectam nutricem Eurycleam:
Fer ſulfur anus malorum medelam, ferque mihi ignem,
Ut ſuffiam domum. tu autem Penelopen
Venire huc jube cum ancillis mulieribus.
Omnes autem hortare famulas per domum venire.
Hunc autem rurſus alloquebatur dilecta nutrix Euryclea.
Næ jam hæc fili mi pro decenti locutus es.
Sed age lænamque tunicamque veſtimenta feram.
Neque ſic pannis tectus latos humeros
Sta in domibus. indignum enim eſſet.
Hanc autem rurſus allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Ignis nunc mihi primum in domibus fiat.
Sic dixit. neque non obedivit dilecta nutrix Euryclea:
Portavit autem ignem & ſulfur: at Ulyſſes
Bene adolevit ædes & domum & aulam.
Anus autem rurſus aſcendit per domos pulchras Ulyſſis,
Nunciatura mulieribus, & hortatura ad eundum.
Illæ autem iverunt ex domo, tædas in manibus tenentes.
Illæ quidem circumfundebantur & ſalutabant Ulyſſem,
Et oſculabantur amplectentes caputque & humeros,
Manuſque capientes. hunc autem dulce deſiderium cepit
Fletus & ſuſpirii. cognoſcebat autem animo omnes.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ψ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ τὴν τῶν μνηστήρων ἀναιρεσιν, καὶ Ὀδυσσέως καὶ Τηλεμάχου μετὰ τῶν οἰκείων ἔξοδος.

Ἐν δ' ἀναγνωρίζει πόσιν ὃν ποτε Πηνελόπεια.

Γρηὺς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσετο καγχαλόωσα,
Δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
Γούνατα δ' ἐρρώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
Ἔγρεο Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδηαι
Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι τά τ' ἔλδεαι ἤματα πάντα.
Ἦλθ' Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνεται ὀψέ περ ἐλθών.
Μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγλαΐορας, οἳ δ' ἐὸν οἶκον
Κήδεσκον, καὶ κτήματ' ἔδον, βιόωντό τε παῖδα.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Μαῖα φίλη, μάργῳ σε θεοὶ θέσαν· οἵτε δυώωνται
Ἄφρονα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἐόντα,
Καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
Οἵ σέ περ ἔβλαψαν· πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἔσθε,
Τίπτέ με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν,
Ταῦτα παρὲξ ἐρέουσα; καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
Ἡδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας;
Οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ ὅ Ὀδυσεὺς
Ὤχετ' ἐποψόμενος κακοΐλιον ἣν ὀνομάζω.
Ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι, καὶ ἀψ ἔρχευ μεγαρόνδε.
Εἰ γάρ τις μ' ἄλλη γε γυναικῶν αἳ μοι ἔασι,
Ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε, καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνέγειρε,
Τῷ κε πάλαι συγερῶς μιν ἐγὼν ἀπεπέμψατο νέεσθαι
Αὖθις ἴσαν μεγάρων· σὲ δὲ τοῦτό γε γήρας ὀνήσει.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Οὐκ σε λωβεύω, τέκνον φίλον· ἀλλ' ἔτυμόν τοι

Ἦλθ'

ODYSSEÆ HOMERI XXIII.

LIBRI

Argumentum.

AGgnitio Ulyssis apud uxorem, & erroris narrationum summa, & Ulyssis & Telemachi cum domesticis exitus.

✠. Agnoscit maritum suum tandem Penelope.

ANus autem cœnaculum ascendit cachinnans,
Heræ dictura dilectum maritum intus esse.
Genua autem properabant, pedesque agitabantur:
Stetit autem super capite, & ipsam allocuta est:
Surge Penelope dilecta filia, ut videas
Oculis tuis quæ cupis dies omnes.
Venit Ulysses, & domum ingressus est sero licet veniens:
Procos autem interfecit superbos qui ejus domum
Contristabant, & possessiones comedebant, violabantque filium.
Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Nutrix dilecta, insanam te dii fecerunt: qui possunt
Insipientem facere, & prudentem admodum,
Et insipientem prudentiam inire fecerunt:
Qui te læserunt: antea autem mente bona eras.
Cur me contumelia afficis perdolentem animum habentem,
Hæc aliorsum dicens? & ex somno suscitas
Dulci, qui me vinxerat meas palpebras complexus?
Nunquam enim sic dormivi, ex quo Ulysses
Ivit visurus malum Ilium infandum.
Sed age nunc descende, & retro vade in domum:
Si enim aliqua me alia mulierum, quæ mihi sunt,
Hæc veniens nunciasset, & ex somno excitasset,
Ideo mox duriter ipsam ego remisissem ire
Rursus intra domos: te autem in hoc quidem senectus juvat.
Hanc autem rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
Non te contumelia afficio filia dilecta: sed vere tibi

Ἦλθ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύω.
Ὀ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀφίμμων εὐ μεγάροισι·
Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ὤδεεν ἔνδον ἐόντα.
Ἀλλὰ σαοφροσύνῃσι νοήματα πατρὸς ἐκάδδεν,
Ὄφρ' ἀνδρῶν πίσεσιτο βίλν ὑπερφιαλεόντων.
Ὣς ἔφαθ'. ἡ δ' ἐχάρη, καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
Γρηὶ περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἄπο δάκρυον ἧκε·
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εἰ δ' ἄγε δή μοι μᾶϊα φίλη νημερτὲς ἐνίσπες,
Εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,
Ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε
Μοῦνος ἐὼν, οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Οὐκ ἴδον, ὦ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἷον ἄκουον
Κτεινομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων
Ἥμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι.
Εἰν γ' ὅτε δή με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσε
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.
Εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν
Ἑσταότ'· οἱ δέ μιν ἀμφὶ κραταίπεδον ἔδας ἔχοντες,
Κεῖατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν. ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥστε λέοντα.
Νῦν οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
Ἀθρόοι· αὐτὰρ ὁ δῶμα δεδύκασι περικαλὲς,
Πῦρ μέγα καιόμενος. σὲ δέ μ' προέηκε καλέσσαι.
Ἀλλ' ἕπευ, ὄφρα σφῶϊν εὐφροσύνης ἐπιβῆτον
Ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ. ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε.
Νῦν δ' ἤδη τάδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται.
Ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, ἄμφω δὲ καὶ σὲ
Καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἵπερ μιν ἔρεζον
Μνηστῆρες, πάντας ἐτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Μᾶϊα φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα.
Οἶσθα γὰρ ὥς κ' ἅπασιν ἐνὶ μεγάροισι φανείη
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἷϊ τῷ τεκόμεσθα.
Ἀλλ' οὐκ ἔστ' ὧδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις·
Ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
Γρβιν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
Οὔτινα γὰρ φάσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,

Venit Ulyſſes, & domum ingreſſus eſt, ſicut dico.
Ille hoſpes, quem omnes ignominia afficiebant in ædibus;
Telemachus quidem eum olim ſciverat intus eſſe.
Sed prudens cogitationes patris occultabat,
Ut virorum puniret violentiam ſuperborum:
Sic dixit. illa autem lætata eſt, & lecto proſiliens
Anum complexa eſt, a palpebris autem lacrymas miſit:
Et ipſam loquens verbis velocibus allocuta eſt:
Eja age jam mihi nutrix dilecta verum dic,
Si vere jam domum venit, ut ais,
Quomodo ſcilicet procis impudentibus manus immiſit
Solus cum eſſet, illi enim ſemper conferti intus manebant.
Hanc autem rurſus alloquebatur dilecta nutrix Euryclea:
Non vidi, non audivi, ſed gemitum & *tumultum* ſolum audiebam
Interfectorum: nos autem in ſeceſſu thalamorum compagibus aptorum
Sedebamus turbatæ, januæque *nos* tenebant aptæ *i. e. clauſæ*:
Antequam me tuus filius a domo vocavit
Telemachus: hunc enim pater præmiſerat vocare.
Inveni poſtea Ulyſſem inter cæſos mortuos
Stantem: ſolidum pavimentum tenentes,
Jacebant unus ſuper altero. tu videns animo exhilarata fuiſſes
Sanguine & cruore fœdatum, tanquam leonem.
Nunc hi quidem jam omnes in atrienſibus januis
Congregati: at ipſe domum ſuffit perpulchram,
Ignem magnum accendens. te autem me miſit vocare.
Sed ſequere, ut vobis lætitia imbuatis
Ambo dilectum cor. quoniam mala multa paſſi eſtis.
Nunc autem jam hoc longum deſiderium perfectum eſt.
Venit quidem ipſe vivus domum redux, invenit autem & te
Et filium in ædibus: male autem qui ei faciebant
Proci, eos omnes punivit ſua in domo.
Hanc autem rurſus alloquebatur prudens Penelope:
Nutrix dilecta, nondum magnopere glorieris ridens:
Scis enim quod gratus in domo appareret
Omnibus, maxime autem mihique & filio quem genuimus:
Sed non eſt hoc verbum verum, ſicut dicis:
Sed aliquis immortalium interfecit procos ſuperbos,
Ob injuriam indignatus triſtem & mala opera.
Haud quenquam enim æſtimabant terreſtrium hominum,

Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅπις σφέας εἰσεφίκοιτο·
Τῷ δὲ ἀπασθαλίας ἔπαδον κακόν, αὐτὰρ Ὀδυσῆϊ
Ὤλεσε πλὴν νόστον Ἀχαιΐδ', ὤλεσε δ' αὐτόν.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Ἦ πόσιν ἔνδον ἑόντα παρ' ἑστίῃ ἄφατ' ἐφησθα
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι; δυμὸς δέ τοι αἰὲν ἀπιστος.
Ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἴπω·
Οὐλὴν, τὴν ποτέ μιν σὺς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι.
Τὴν ἐπονίζουσα φρασάμην. ἔθελον δέ σοι αὐτὴ
Εἰπέμεν· ἀλλά μ' ἔκηε ἑλὼν ἐπὶ μάσσασι χερσίν,
Οὐκ ἔα εἰπέμεναι, πολυϊδρείῃσι νόοιο.
Ἀλλ' ἴθι· αὐτὰρ ἐγὼν ἐρεΐδεμεν ἀμφὶς ἐόντας·
Αἴ κέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκήϊος ὀλέθρῳ.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Μαῖα φίλη, χαλεπόν σε θεῶν αἰειγενετάων
Δηρὸν ἔρυσθαι, μάλα περ πολυΐδρην ἐοῦσαν.
Ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμὸν, ὄφρα ἴδωμαι
Ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἠδ' ὃς ἔπεφνεν.
Ὡς φαμένη, κατέβαιν' ὑπερῴϊα· πολλὰ δέ οἱ κῆρ
Ὥρμαιν', ἢ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεείνοι,
Ἦ παρστᾶσα κύσειε κάρη τε χεῖρε λαβοῦσα.
Ἡ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθε τε ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν,
Εἷζετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ ἐναντίον ἐν πυρὸς αὐγῇ,
Τοίχου τὴν ἑτέρου· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὸν
Ἧστο κάτω ὁρόων, ποτιδέγμενος εἴ τι μιν εἴποι
Γῆθόμενη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
Ἡ δ' ἄνεω ἧστο, πάρος δέ οἱ ἦπαρ ἴκανεν.
Ὀψὲ δ' ἄρα μέν μιν ἐνώπιδι εἰσιδέσκεν,
Ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροὶ εἵματ' ἔχουσα.
Τηλέμαχος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
Μῆτερ ἐμὴ, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
Τίφθ' ὅτε πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
Ἑζομένη μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾷς;
Οὐ μέν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότα θυμῷ
Ἀνδρὸς ἑφεστήκοι, ὃς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,

Τέκ-

Non malum neque quidem bonum, quicunque ad ipsos venerunt;
Ideo ob scelera passi sunt malum, at Ulysses
Perdidit longe reditum ab Achaia, periitque ipse.
Huic autem postea respondit dilecta nutrix Euryclea:
Filia mea, quale tibi verbum excidit septo dentium?
Quæ maritum qui intus est apud focum, nunquam dicis
Domum esse venturum? animus autem tibi semper incredulus.
Sed age tibi & signum permanifestum aliud quoddam dicam:
Cicatricem, quam quondam ei sus inflixit albo dente,
Hanc abluens agnovi, volebam autem tibi ipsa
Dicere: sed me ille capiens in ore manibus,
Non sinebat dicere, astutia mentis.
Sed sequere: at ego *tecum* de me conditionem inibo ipsa,
Si te decepero, ut interficias me miserrima morte.
Illi respondit postea prudens Penelope:
Nutrix dilecta, difficile te est deorum immortalium
Consilia tenere, *id est nosse*, valde licet multisciam.
Sed tamen eamus ad filium, ut videam
Viros procos interfectos, & qui interfecit.
Sic dicens, descendit de cœnaculo: multa autem ei cor
Movebat, an eminus dilectum maritum interrogaret,
An astans oscularetur caput & manus capiens.
Hæc autem postquam ingressa est & transivit lapideum limen,
Sedit postea Ulyssi ex adverso in ignis splendore,
Parietis alterius; ille autem ad columnam longam
Sedebat deorsum spectans si quid ipsi dicat
Fortis uxor, postquam videbat oculis.
Hæc autem tacita diu sedit, stupor autem ei cor cepit,
Oculis autem aliquando ipsum obtutu aspiciebat,
Aliquando autem ignorabat mala corpori vestimenta habentem.
Telemachus autem increpabat, verbumque dixit, & compellabat;
Mater mea mala mater, sævum animum habens,
Cur sic a patre separaris, neque apud ipsum
Sedens verbis interrogas neque scrutaris?
Non quidem alia sic mulier toleranti animo
Viro absisteret, qui ei multa perpessus
Venisset vigesimo anno in patriam terram.
Tibi autem semper cor durius est lapide.
Hunc autem rursus alloquebatur prudens Penelope.

Τέκνον ἐμόν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι σέθηπεν.
Οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος, οὐδ' ἐρέεσθαι,
Οὐδ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι σάων ἀπόν. εἰ δ' ἐτεὸν δὴ
Ἐς Ὀδυσῆος, ἧς οἶκον ἱκάνεται, ἢ μάλα νῶϊ
Γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λώϊον. ἴσι γὰρ ἡμῖν
Σήμαθ' ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων.
Ὣς φάτο μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Τηλέμαχ', ὄψι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
Πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δὲ φράσεται καὶ ἄριστα.
Νῦν δ' ὅτι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροὶ εἵματα εἵμαι,
Τὔνεκά μ' ἀπαμύζει, καὶ ὄφρα φησὶ καὶ εἶναι.
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Καὶ γάρ τίς θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ὯΙ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
Φεύγει, πηός τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν.
Ἡμεῖς δ' ἔρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἵ μέγ' ἄριστοι
Κούρων ἐν Ἰθάκῃ, τῷ σε φραζέσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Αὐτὸς ταῦτά γε λεύσσε πάτερ φίλε. σοὶ γὰρ ἀρίστῳ
Μῦθον ἐπ' ἀνδρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κέ τίς σε
Ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
Ἡμεῖς δὲ μεμαῶτες ἄμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τί φημι
Ἀλκῆς δειδήσεσθαι, ὅση δυνάμις γε πάρεστι.
Τὸν δ' αὖτε πολύμητις Ὀδυσσεὺς
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ ἔμμεναι ἄριστα.
Πρῶτα μὲν ἂρ λύσασθε, καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
Δμῳὰς δ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵμαθ' ἑλέσθαι.
Αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λιγεῖαν
Ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
Ὡς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι, ἠὲ καὶ ἀνὴρ
Ἢ ἀν' ὁδὸν στείχων, ἢ οἳ πελάουσι πέλασσον.
Μὴ πρόσθε κλέος ἀμφὶ φόνῳ κατὰ ἄστυ γένηται
Ἀνδρῶν μνηστήρων, πρὶν χ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
Ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
Φραζόμεθ' ὅ, πού κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τῷ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο,
Πρῶτα μὲν ἂρ λύσαντο, καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας·
Ὥπλισθεν δὲ γυναῖκες, ὁ δ' ἔλκετο δῖος ἀοιδὸς

Φόρ-

Fili mi, animus mihi in pectoribus stupet.
Neque alloqui possum verbis, neque interrogare,
Neque in vultum videre contra. si autem revera scilicet
Est Ulysses, & domum venit, certe prorsus nos
Cognoscemur inter nos & melius. sunt enim nobis
Signa quæ scilicet & nos abscondita scimus ab aliis.
Sic dixit. risit autem pertolerans dius Ulysses,
Statim autem Telemachum verbis velocibus alloquebatur:
Telemache, equidem matrem in domibus sine
Tentare me: forsan autem agnoscet & melius.
Nunc autem quia squalleo, turpique corpus amictu sum amictus,
Ideo non æstimat me, & nondum fatetur ipsum esse.
Nos autem consultemus ut plane optime fiat.
Etenim aliquis uno viro interfecto in populo,
Cui non multi sint adjutores retro,
Fugit, affinesque relinquens & patriam terram:
Nos autem columen civitatis interfecimus, qui erant longe optimi
Juvenum in Ithaca: ideo consulere jubeo.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Ipse hæc videas pater dilecte. tuum enim optimum
Consilium in hominibus dicunt esse, neque quisquam tibi
Alius vir certet mortalium hominum.
Nos autem prompti simul sequemur, negoque
Fortitudine me aliis secundum fore, quanta quidem potentia adest.
Hunc autem respondens allocutus est dives consiliis Ulysses;
Tibi enim ego dicam ut mihi videtur esse optimum:
Primum quidem lavamini & induimini vestes,
Famulasque in domibus jubete vestimenta capere.
At divinus cantor tenens citharam stridulam
Nobis præeat amatrice ludorum saltatione,
Ut aliquis autumet nuptias esse, extra audiens,
Vel per viam ambulans, aut qui circum habitant:
Ne antea fama lata cædis in urbe fiat
Virorum procorum, quam nos exeamus extra
Agrum in nostrum arboriferum: illic autem postea
Consultabimus quod utile Olympius præbebit.
Sic dixit. hi autem hunc omnino & audiverunt & *ei* paruerunt.
Primum igitur lavabantur, & induebant tunicas:
Adornabanturque mulieres. ipse autem cepit divinus cantor

Ci-

Φόρμιγγα γλαφυρὴν, ἐν δὲ σφισιν ἦμαρ ὄρσεν
Μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.
Τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περισσοναχίζετο ποσσὶν
Ἀνδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
Ὣδε δέ τις εἶπεσκε δόμων ἔκτοσθεν ἰκάνων,
Ἦ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν.
Σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος ἧς κηδείοιο
Εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερὲς, ὄφρ' ἂν ἵκοιτο.
Ὣς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα φῶς ἐνὶ οἴκῳ
Εὐρωμὴν ταμίη λῦσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
Ἀμφὶ δὲ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα.
Αὐτὰρ κεκκεφαλῆς χάρις πολὺ κάλλος Ἀθήνη,
Μείζονα τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κατθετο δὲ κάρητος
Οὖλας ἧκε κόμας ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
Ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
Τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
Ὡς μὲν τῷ περιχεύεται χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις,
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δίμοις ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπ' ἀρχεῦ ἔνθεν ἀνέστη
Ἀντίον ἧς ἀλόχου· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
Κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
Οὐ μέν κ' ἄλλη ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
Ἀνδρὸς ἀφίκοιτο, ὃς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἄγε μοι μάλα στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
Λέξομαι· ἦ γὰρ τῇγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Δαιμόνι', οὔτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
Οὐδὲ λίην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ ἰδὲ οἷος ἔησθα
Ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
Ἀλλ' ἄγε οἱ στόρεσον τυκτὸν λέχος Εὐρύκλειαν
Ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίει.
Ἔνθά οἱ ἐκθῶσαι τυκτὸν λέχος, ἐμβαλέ τ' εὐνὴν,
Καίετα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα στιλπνὰ ἐσσαι.
Ὣς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κέδν' εἰδυῖαν,

Ω'

Citharam concavam, ipsisque desiderium movit
Cantusque dulcis & inculpatæ saltationis.
Post hæc magna domus reboabat undique pedibus
Virorum ludentium pulchrizonarumque mulierum.
Sic autem aliquis dicebat domos extra audiens:
Nimirum aliquis duxit uxorem multis petitam reginam.
Improba, non sustinuit mariti sui primi
Servare magnam domum perpetuo, donec veniret.
Sic igitur aliquis dixit, hæc autem nesciebant quomodo sese haberent.
Ast Ulysses magnanimum sua in domo
Eurynome custos penus lavit, & unxit oleo:
Circum autem ipsum pallium pulchrum jecit & tunicam.
At in capite fudit multam pulchritudinem Minerva,
Majoremque aspectu & crassiorem: deque capite
Crispas ei demisit comas hyacinthi flori similes.
Ut cum quis aurum circumfundit argento vir
Peritus, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerva
Artem omnigenam, elegantia autem opera perfecit;
Sic quidem huic circumfudit gratiam capitique & humeris.
E balneo autem exivit corpore immortalibus similis;
Iterum autem rursus resedit in sede unde surrexerat,
Contra suam uxorem: & ipsam allocutus est:
Mirabilis, præ tibi mulieribus fœmineis
Cor durum fecerunt olympias domos habitantes;
Haud quidem alia sic mulier toleranti animo
A viro absisteret, qui ei mala multa perpessus
Venisset vigesimo anno in patriam terram.
Sed age mihi nutrix sterne lectum, ut & ipse
Dormiam. nam huic quidem ferreus in pectoribus animus.
Illum contra alloquebatur prudens Penelope;
Mirabilis, neque quicquam *me* magnifice effero, neque te parvifacio,
Neque nimis afficior: perquam autem bene scio qualis eras
Ex Ithaca in navi iens longis remis instructa.
Sed age ei sterne denssum lectum Euryclea
Extra stabilem thalamum, quem quidem ipse fecit.
Ibi ei exposito denso cubili, injicite lectum,
Pelles & lænas & lodices stupendos.
Sic dixit maritum tentans. at Ulysses
Ingemiscens uxorem allocutus est casta doctam:

O mu-

Ω γύναι, ἦ μάλα τοῦτο θεῶν ὑμαλγέες ἔπτες.
Τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἶη
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
ῥηϊδίως ἐθέλων θείη ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ.
Ἀνδρῶν δ' οὐκ ἄν τις ζωὸς βροτός, οὐδὲ μάλ' ἠβῶν,
ῥεῖα μετοχλίσσειεν. ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος.
Θάμνος ἔφυ πυκνόφυλλος ἐλαίης ἕρκος ἐμοῖο,
ἀκμήνος θαλέθων· πάχετος δ' ἦν ἠΰτε κίων.
Τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θαλάμην δέμον, ὄφρ' ἐτέλεσσα
πυκινῇς λιθάδεσσι, καὶ εὖ κεδύπτερδεν ὀρέψας.
Κλῆισα δ' ἐπέθηκα θύρας πυκινῶς ἀραρυίας.
καὶ τότ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην πανυφύλλου ἐλαίης·
κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης προταμὼν, ἀμφέξεσα χαλκῷ
εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ σάλμην ἴδωκα,
ἔρμιν' ἀσκήσας· τέτρηνα δὲ πάντα τερέτρῳ.
Ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ' ἐτέλεσσα,
δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι.
Ἐν δ' ἐτάνυσσα ἱμάντα βοὸς φοινίκι φαεινὸν.
Οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδέ τι οἶδα
εἴ μοι ἔτ' ἐμπεδόν ἐστι, γύναι, λέχος, ἦέ τις ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε τάμὼν ὑπὸ ποσσὶν ἐλαίης.
Ὡς φάτο. τοῖς δ' αὐτοῖσι λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' ἀναγνόντες τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
δακρύσασα δ' ἔπειτα ἰδὼν δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
δειρῇ βάλλ' Ὀδυσῆϊ, κάρη δ' ἔκυσ' ἠδὲ προσηύδα,
Μή μοι Ὀδυσσεῦ σκύζεο, ἐπεὶ τὰ πρὶν ἄλλα μάλιστα
ἀνθρώπων πέπνυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον ὀϊζύν,
οἳ νῶϊν ἀγάσσαντο παρ' ἀλλήλοισι μένοντε
ἤβης τερπωλῇσι, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
Αὐτάρ μὴ νῶϊ μοι τόδε χώεο μηδὲ νεμέσσα,
οὔνεκά σ' ἀ πρῶτον ἐπεὶ ἴδον, ὣδ' ἀγάπησα.
Αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
ῥῖγιον μή τίς με βροτῶν ἀπαφὼν ἐπέεσσιν
ἐλθών. πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βαλλέσσιν.
οὐδέ κεν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα
ἀνδρὶ παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
εἰ ἤδη ὅ μιν αὖτις ἀρῇτοι ἷες Ἀχαιῶν
ἄξεμεναι αὐτόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμεμλον.

Τὼ

O mulier, certe valde hoc verbum animo *meo* triſte dixiſti.
Quis autem mihi alibi poſuit lectum? difficile enim eſſet
Et perquam bene ſcienti, niſi Deus ipſe veniens
Facile volens poneret alio in ſoco.
Virorum autem haud quiſquam vivus homo, neque valde vigens,
Facile amoliretur. quoniam magnum ſignum extat
In lecto laborato: id autem ego feci, neque quiſquam alius.
Frutex erat patulus foliis olivæ ſeptum intra,
Vigens, florefcens: ſpiſſitudine autem erat tanquam columna:
Huic autem ego circumdans thalamum ſtruxi, donec perfeci
Denſis lapidibus, & bene deſuper texi:
Conglutinataſque impoſui januas denſe aptas:
Et tunc poſtea abſcidi comam frondoſæ olivæ:
Truncum autem ex radice incidens, circum polivi ære
Bene & ſcite, & ad amuſſim direxi,
Fulcrum faciens: terebravi autem omnia terebra.
Exque hoc incipiens lectum dolavi, donec perfeci,
Variegans auroque & argento & ebore,
Extra autem extendi pellem bovis purpura ſplendidam.
Sic tibi hoc ſignum dico: neque ſcio
An mihi adhuc incolume eſt, mulier, cubile, aut aliquis jam
Virorum alibi poſuit ſucciſo fundo olivæ.
Sic dixit. ejus illic ſoluta ſunt genua & proprium cor,
Signa recognoſcentis quæ ei certa dixerat Ulyſſes.
Lacrymans autem poſtea recta cucurrit, circumque manus
Collum jecit Ulyſſi, caput autem oſculata eſt: & dixit:
Ne mihi Ulyſſes iraſcere, quoniam in aliis maxime
Hominum prudens fuiſti: dii autem dederunt ærumnam,
Qui nobis inviderunt una manentes
Juventute delectari, & ſenectutis limen attingere.
At ne nunc *ob* hoc iraſcere neque indignare,
Quod te non primum poſtquam vidi, ſic amplexa ſum.
Semper enim mihi animus in pectoribus meis
Horrebat ne me quis hominum deciperet verbis
Veniens. multi enim malas aſſutias cogitant.
Neque Argiva Helena Jove nata
Viro cum externo mixta eſſet amore & lecto,
Si ſciviſſet quod ipſam iterum bellicoſi filii Achivorum
Ducturi domum dilectam in patriam eſſent.

Hanc

Τῷ δ' ἦτοι ῥέξαι θεὸς ὥρορεν ἔργον ἀεικές·
Τῷ δ' ἄτλῳ ἐ πρόσθεν ἐῷ ἐγκάτθετο θυμῷ
Λυγρῷ, ἐξ ἧς πρῶτα κῆ ἡμέας ἵκετο πένθος.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀμφραδέως κατέλεξας
Εὐνῆς ἡμετέρης, τῷ ἐ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει,
Ἀλλ' οἷοι σύ τ' ἐγώ τε, κῆ ἀμφίπολος μία μούνη
Ἀκτορίς, (ἣν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δώροισιν ἀνάσσειν,
Ἣ νωΐν εἴρυτο θύρας πυκινὸς θαλάμοιο)
Πείθεις δή μοι θυμὸν ἀπλησίστ περ μάλ' ἐόντα.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
Κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κέδν' εἰδῖαν.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπασίως γῆ νηχομένοισι φανείη,
Ὧντε Ποσειδάων ἀργέτ νῆ' ἐνὶ πόντῳ
Ῥαίσῃ ἐπειγομένην ἀνέμῳ κῆ κύματι πηγῷ,
Παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἅλὸς ἠπειρόνδε
Νηχόμενοι, πολλὴ δὲ περὶ χροῒ τέτροφε ἅλμη·
Ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
Ὡς ἄρα τῇ ἀσπάσσὸς ἔλυ πόσις εἰσοροώσῃ.
Δειρῆς δ' ἔπω πάμπαν ἀφίετο πήχεε λευκώ·
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Νύκτα μὲν ἐν πρώτῃ δολιχὴν κάθεν, ἠῶ δ' αὖτε
Ῥύσατ' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, ὐδ' ἔα ἵππους
Ζεύγνυσθ' ὠκύποδας φάος ἀνθρώποισι φέροντας
Λάμπον κῆ Φαέθοντ', οἵτ' ἠῶ πῶλοι ἄγουσι.
Καὶ τότ' ἄρ' ἦ ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὢ γύναι, ἦ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
Ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὄπιθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται
Πολλὸς κῆ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι.
Ὡς γάρ μοι ψυχὴ μυθήσατο Τειρεσίαο
Ἦμαρ τῷ ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος εἴσω,
Νόστον ἑταίροισιν διζήμενος ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
Ἀλλ' ἔρχεο, λέκτρονδ' ἴομεν γύναι, ὄφρα κῆ ἤδη
Τύπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ σπερχώμεθα κοιμηθέντε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐνὴ μὲν δή σοί γε τότ' ἔσσεται ὁππότε θυμῷ
Σῷ ἐθέλῃς, ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον κῆ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,

Εἶπ'.

Hanc autem facere Deus impulit opus indecorum:
Hoc autem nocumentum antea non ſuo impoſuerat animo
Grave, ex quo primum & ad nos venit dolor.
Nunc autem poſtquam jam ſigna valde manifeſte dixiſti
Lecti noſtri, quem non homo alius vidit,
Sed ſoli tuque egoque, & ancilla una ſola
Actoris, (quam mihi dedit pater jam huc venienti,
Quæ nobis cuſtodiebat januas denſi cubiculi)
Fidem facis jam meo animo ſævo licet valde.
Sic dixit. illi autem adhuc magis deſiderium movit luctus:
Flebat autem habens uxorem animo dilectam caſta dotam.
Sicut autem quando expectata terra natantibus apparet,
Quorum Neptunus bene factam navem in ponto
Fregerit impulſam vento & fluctu vaſto,
Pauci autem effugiunt canum mare in terram
Natantes, multa autem circa corpus hæſit ſalſugo,
Læti autem adiverunt terram, malum fugientes:
Ita illi gratus erat maritus inſpicienti.
Collo autem nunquam omnino removebat brachia alba:
Et ſane flentibus apparuiſſet roſea digitis Aurora,
Niſi alia cogitaſſet Dea cæſia Minerva.
Noctem quidem in termino longam tenebat, auroram autem rurſus
Servabat in Oceano aurea ſede conſpicuam, neque ſinebat equos
Jungi veloces pedibus, lumen hominibus portantes
Lampum & Phaethonta, qui auroram pulli agunt.
Tunc igitur ſuam uxorem allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O mulier, nondum enim omnium ad fines certaminum
Venimus, ſed adhuc deinceps immenſus labor eſt
Multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere.
Sic enim mihi anima dixit Tireſiæ
Die illo quando deſcendi domum Plutonis intra,
Reditum ſociis quærens & mihi ipſi.
Sed veni, ad lectum eamus uxor, ut & jam
Somno ſub dulci delectemur dormientes.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Lectus quidem tibi tunc erit quando animo
Tuo volueris, poſtquam te dii fecerunt venire
Domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
Sed quoniam cognoviſti, & tibi Deus injecit animo,

Dic

Εἶπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον, ἐπεὶ ἦ ὄπισθεν (οἴω)
Πλέσσομαι· αὐτίκα δ' ἐσὶ δεδημένα ὄπ χέρειον.
Τῷ δ' ἐπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δαιμονίη, τί τ' ἄρ' αὖ με μάλ' ὀτρυνέουσα κελεύεις
Εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι, ὡδ' ἐπικλέσω.
Οὐ μήν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· ὡδὲ γὰρ αὐτὸς
Χαίρω, ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἄνωγε
Ἐλθεῖν, σὺ χέρσιν ἔχοντ' ἐρετμὸν ὤπρες ἐρετμόν·
Εἰσόκε πὰς ἀφίκωμαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
Ἀνέρας, οὐδέ δ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν·
Οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,
Οὐδ' εὐήρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἀριφραδές· (οὐδέ σε κεύσω)
Ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
Φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
Καὶ τότε μὲ σὺ γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευσεν ἐρετμὸν
Ἔρξαντ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
Οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
Πᾶσι μάλ' ἑξείης. θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
Ἀβληχρὸς μάλα τῶς ἁλύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ
Γήρᾳ ὑπαὶ λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Ὄλβιοι ἔσονται. τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εἰ μὲν δὴ γήραός γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Τόφρα δ' ἄρ' Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνὴν
Ἐσθῆσι μαλακῆσι, δαΐδων ὑπολαμπομενάων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
Γρηὺς μὲν κέιουσα, πάλιν οἰκόνδε βεβήκει.
Τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν
Ἐρχομένοισι λέχοσδε, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
Ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα, πάλιν κίεν· οἱ μὲν ἔπειτα
Ἀμφήκεσι λίκτροις παλαιῇ θεσμὸν ἶκανον.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος ἦ βικόλος ἠδὲ συβώτης
Παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας·
Αὐτοὶ δ' ἐν σκέεσσι καθ' ἡγάρα σκιόεντα.

Τῷ

Dic age mihi illud certamen. quoniam & in futurum (puto)
Audiam: ſtatim autem eſt ſcire non pejus.
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Mira *mulier*, cur igitur rurſum me valde hortans jubes
Dicere? at ego dicam, neque celabo.
Haud quidem tibi animus lætabitur: neque enim ipſe
Lætor. quoniam admodum multas hominum in urbes jubebat
Venire, in manibus habentem habilem remum:
Donec *ad* eos pervenirem qui ignorant mare
Viros, neque ſalibus mixtam eſcam edunt,
Neque ſciunt naves purpureas roſtris,
Neque habiles remos, qui alæ navibus ſunt.
Signum autem mihi hoc dixit permanifeſtum: (neque te celabo)
Quando jam mihi occurrens alius viator
Dixerit *me* ventilabrum tenere in illuſtri humero,
Tunc me in terra figentem jubebat remum,
Sacrificantem ſacra bona Neptuno regi,
Arietem, taurumque, porcaſque ineuntem verrem,
Domum abire, facereque ſacris hecatombis
Immortalibus diis, qui cælum latum habitant,
Omnibus prorſus ordine. mors autem mihi ex mari ipſi
Lenta omnino talis veniet, quæ me interficiet
Senectute ſub matura labefactum: circum autem populi
Beati erunt. hæc mihi dixit omnia perfectum iri.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Si quidem jam ſenectutem dii perficient meliorem,
Spes tibi poſtea malorum fugam fore.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant,
Interim autem Eurynomeque & nutrix parabat lectum
Veſte molli, tædis ſublucentibus.
At poſtquam ſtraverunt denſum lectum feſtinantes,
Anus quidem decubitura, retro domum ivit.
His autem Eurynome cubicularia præibat
Euntibus ad lectum, tædam in manibus tenens:
In thalamum autem illis ductis, retro abivit. illi deinde
Lubentes lecti antiqui legem repetiverunt.
At Telemachus & bubulcus & ſubulcus
Ceſſare fecerunt ſaltatione pedes, ceſſare fecerunt & mulieres:
Ipſi autem cubuerunt in ædibus umbroſis.

Τῷ δ' ἐπεὶ ἂν φιλότητι ἑταιρητίῳ ἐρατεινῆς,
Τερπέσθην μύθοισι πρὸς ἀλλήλους ἐέποντες,
Ἡ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο δῖα γυναικῶν,
Ἀνδρῶν μνησήρων ἐσορῶσ' αἰδήλον ὅμιλον,
Οἳ ἔδεν εἵνεκα πολλὰ βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίδων ἠφύσσετο οἶνος.
Αὐτὰρ ὁ δισσυνής Ὀδυσεύς, ὅσα κήδε' ἔθηκε
Ἀνδρώποις, ὅσα τ' αὐτὸς ὀϊζύσας ἐμόγησε,
Πάντ' ἔλεγ'· ἡ δ' ἄρ' ἐτέρπετ' ἀκούουσ', οὐδέ οἱ ὕπνος
Πίπτεν ἐπὶ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
Ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα
Ἦλθ' ὡς Λωτοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἄρουραν·
Ἠδ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπέτισατο ποινὴν
Γῆθι μάλ' ἐμπάρων, ἃς ἤσθιεν, οὐδ' ἐλέαιρεν.
Ἠδ' ὡς Αἰολον ἷκεθ', ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο,
Καὶ πέμπ'· οὐδέ πω αἶσα φίλῃ ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι
Ἦεν, ἀλλά μιν αὖτις ἀνάρπαξασα θύελλα
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν μεγάλα στενάχοντα.
Ἠδ' ὡς τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκοντο,
Οἳ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ δίκνημίδας ἑταίρους
Πάντας· Ὀδυσσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηὶ μελαίνῃ.
Καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίῃσι.
Ἠδ' ὡς Ἀΐδεω δόμον ἦλυθεν ἠρώεντα,
Ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο
Νηὶ πολυκληῖδι, καὶ εἰσίδε πάντας ἑταίρους,
Μητέρα θ' ἣ μιν ἔπηκτο καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.
Ἠδ' ὡς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν·
Ὅς θ' ἵκετο πλαγκτὰς πέτρας, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην θ', ἣ ἀ πώποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν.
Ἠδ' ὡς Ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
Ἠδ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· ἀτὸρ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
Πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν.
Ὅς θ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον, νύμφην τε Καλυψώ,
Ἣ δή μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, καὶ ἔτρεφε, ἠδὲ ἔφασκε
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήρων ἤματα πάντα·
Ἀλλά τῷ οὔποτε θυμὸν ἐν' στήθεσσιν ἔπειθεν.
Ἠδ' ὡς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,

Οἳ

Illi autem postquam amore delectati sunt desiderato,
Delectabantur verbis invicem se alloquentes,
Illa quidem quæcunque in ædibus toleravit divina mulierum,
Virorum procorum inspiciens exitiosam turbam,
Qui sui gratia multa, boves & pingues oves
Jugulabant, multum autem ex doliis hauriebatur vini:
At divinus Ulysses quoscunque dolores posuisset
Hominibus, quascunque ipse ærumnas passus fuisset,
Omnia dicebat. illa autem delectata est audiens, neque ei somnus
Cecidit in palpebris antequam narrasset omnia.
Incepit autem quomodo primum Ciconas domuit, at postea
Venit in Lotophagorum virorum pinguem terram:
Et quæcunque Cyclops fecit, & quomodo luit pœnas
Fortium sociorum, quos comederat, neque misertus erat.
Et quomodo ad Æolum ivit, qui ipsum benevolus suscepit,
Et misit. neque adhuc fatale dilectam in patriam ire
Erat, sed ipsum rursus rapiens procella
Pontum in piscosum tulit valde ingemiscentem.
Et quomodo longam portis Læstrygoniam adivit,
Qui naves perdiderunt & socios
Omnes: Ulysses autem solus aufugit nave nigra.
Et Circes narravit dolum calliditatemque:
Et quomodo in Ditis domum ivit latam,
Animam scitaturus Thebani Tiresiæ
Navi multis clavis apta, & inspexit omnes socios,
Matremque quæ ipsum peperit & nutrivit parvulum.
Et quomodo Sirenum frequentium vocem audivit.
Quomodoque pervenit ad erratiles petras, gravemque Charybdim,
Scyllamque, quam nunquam indemnes viri effugerant.
Et quomodo Solis boves interfecerunt socii:
Et quomodo navem velocem percussit ardenti fulmine
Jupiter altitonans: perieruntque boni socii
Omnes simul. ipse autem malum fatum subterfugit:
Quomodoque ivit *in* Ogygiam insulam, nymphamque Calypso,
Quæ ipsum detinuit, cupiens maritum esse,
In speluncis cavis, & aluit & dixit
Se facturam *eum* immortalem & senectutis expertem dies omnes:
Sed illi nunquam animum in pectoribus permovit.
Et quomodo ad Phæaces pervenit multa passus,

Οἱ δ' μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο,
Καὶ πέμψαν σὺν νηὶ φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν,
Χαλκόν τε χρυσόν τε ἄλις ἐσθῆτά τε δόντες.
Τῶν ἄρα δὴ πάντων ἔπεν ἔπος, ὅττι οἱ γλυκὺς ὕπνος
Λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμῶ.
Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Οἵπποτε δή ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
Εὐνῆς ἧς ἀλόχου παρπήμεναι ἠδὲ καὶ ὕπνου,
Αὐτὰρ ἀπ' Ὠκεανοῖο χρυσόθρονον ἠριγένειαν
Ὧρσεν, ἵν' ἀνδρώποισι φόως φέρῃ. ὦρτο δ' Ὀδυσσεὺς
Εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν,
Ὦ γύναι, ἦδη μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων
Ἀμφοτέρω· σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
Κλαίουσ'· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
Γέμεσσον πεδάασκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ' ἀνλὴν,
Κτήματα μὲν τά μοί ἐστα καμίζεμεν σὺ μεγάροισι·
Μῆλα δ' ἃ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
Πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ λήσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
Δώσουσ', εἰσόκε πάντες ἐπιπλήσωσιν ἑταίρους·
Ἀλλὰ ἤτοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἀγρὸν ἔπειμι,
Ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλὸν, ὅ μοι πυκινῶς ἀκάχηται.
Σοίδε γύναι πάντ' ἐπιτέλλω πινυτῇ περ ἐούσῃ·
Αὐτίκα γὰρ φάτις ἔσται ἀμ' ἠέλιῳ ἀνιόντι
Ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Ἥσθαι, μηδέ τινα προπρόσσω, μηδ' ἐρέεινε.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλά.
Ὦρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
Πάντας δ' ἔντε' ἄνωγε ἀρήια χερσὶν ἑλέσθαι.
Οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν· ἐθωρήσσαντο δὲ χαλκῷ,
Ὤιξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἔσσυτο· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Ἤδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα· τὼς δ' ἄρ' Ἀθήνη
Νυκτὶ κατακρύψασα, θοῶς ἐξῆγε πόληος.

Qui ipsum ex animo deum tanquam honoraverunt,
Et miserunt cum navi dilectam in patriam terram,
Æs aurumque satis vestemque dantes.
Hoc igitur ultimum dicebat verbum, quando ei dulcis somnus
Solvens membra irruit, solvens curas animi.
Ipsa rursus alia excogitavit dea cæsia Minerva:
Quando jam Ulyssem putabat suo in animo
Concubitu suæ uxoris delectatum esse atque etiam somno.
Statim ab Oceano aurithronam matutinam
Movit, ut hominibus lumen ferret. surrexit autem Ulysses
Lecto ex molli, uxori autem verbum mandavit:
O uxor, jam quidem multis satiati sumus certaminibus
Ambo: tu quidem hic meum multarum curarum reditum
Flens: at me Jupiter doloribus & dii cæteri
Festinantem impeditum tenuerunt mea a patria terra.
Nunc autem postquam ambo multis modis optatum attigimus lectum,
Possessiones quæ mihi sunt cura in ædibus;
Pecudes autem quas mihi proci superbi consumserunt,
Multas quidem ipse ego prædabor, alias autem Achivi
Dabunt, donec omnia impleverint stabula:
Sed equidem arborum agrum adibo,
Visurus patrem optimum, qui mihi frequenter dolet.
Tibi autem uxor hoc injungo sapienti licet:
Statim enim fama ibit simul cum sole ascendente
Virorum procorum, quos interfeci in ædibus:
In superiora ascendens cum ancillis mulieribus,
Sede, neque quenquam aspice, neque interroga.
Dixit, & circum humeros induit arma pulchra:
Hortatus est autem Telemachum & bubulcum & subulcum,
Omnesque arma jussit martia manibus capere.
Qui non immorigeri erant: verum armabantur ære,
Aperiebantque januas, & exibant: præibat autem Ulysses.
Jam quidem lumen erat in terra: hos autem Minerva
Caligine cooperiens, velociter eduxit urbe.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ω.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

ΤΑ τε των μνηστήρων ψυχας Ερμης εις ᾅδου καταγει· καὶ ἀναγνωρισμὸς Οδυσσέως γίνεται πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Λαέρτην. καὶ παραχωρεῖ τοῖς Ιθακησίοις γεγενημένην ἐπὶ τῇ τῶν μνηστήρων ἀναιρέσει Αθηνᾶ διακωλύει.

Ω δ' Οδυσσεὺς σὺν πατρὶ καὶ υἱεῖ μάχετ' Αχαιοῖς.

ΕΡμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
Ανδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
Καλὴν, χρυσείην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
Τῇ ῥ' ἄγε κινήσας· τοὶ δὲ τρίζουσαι ἕποντο.
Ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
Τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεί κέ τις ἀποπέσησιν
Ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
Ὡς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἤισαν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ερμείας ἀκάκητα κατ' ἀμφίρυτα κέλευθα.
Πὰρ δ' ἴσαν Ωκεανοῖο τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
Ηδὲ παρ' ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
Ἤισαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Ἔνθά τε ναίουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων.
Εὗρον δὲ ψυχὴν Πηληιάδεω Αχιλῆος,
Καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ὡς οἱ μὲν περὶ κῆνον ὁρίλεον· ἀγχίμολον δὲ
Ηλυθ' ἐπὶ ψυχὴ Αγαμέμνονος Ατρεΐδαο
Αχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέρατ' ὅσαι ἅμ' αὐτῷ
Οἶκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
Τὸν πρότερη ψυχὴ προσεφώνεε Πηλείωνος,
Ατρεΐδη, περὶ μέν σε φάμεν Διὶ τερπικεραύνῳ
Ἀνδρῶν ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἦμαρ ἅπαντα,

Οὔτε

ODYSSEÆ HOMERI XXIV.

LIBRI

Argumentum.

PRocorum animas Mercurius ad inferos deducit: Et agnitio Ulyſſis fit ad patrem Laertem. Et turbam Ithacenſibus factam ob procorum cædem Minerva compeſcit.

Ω. Ulyſſes cum patre & filio pugnat Achivis.

MErcurius autem animas Cyllenius evocabat
Virorum procorum: habebat autem virgam in manibus
Pulchram, auream, qua hominum oculos mulcet
Quorum vult, quoſdam contra etiam dormientes ſuſcitat.
Hac igitur ducebat movens: illæ autem ſtridentes ſequebantur.
Sicut autem quando veſpertiliones ſeceſſu antri ingentis
Stridentes volant, poſtquam aliqua exciderit
Uva ex petra, interque ſeſe hærent:
Sic hæ ſtridentes ſimul ibant, præibat autem ipſis
Mercurius alienus a malo, per ſqualidas vias.
Præteribant autem Oceani fluxus & Albam petram,
Et ſolis portas & populum ſomniorum
Præteribant: ſtatim autem pervenerunt in herboſum pratum,
Ubi habitant animæ, ſimulacra defunctorum.
Invenerunt autem animam Pelidæ Achillis,
Et Patrocli, & inculpabilis Antilochi,
Ajaciſque, qui optimus erat ſpecieque corporeque
Cæterorum Danaorum, poſt inculpatum Pelidem.
Sic illi quidem circa illum verſabantur: prope autem
Adveniebat anima Agamemnonis Atridæ
Dolens: circumque autem aliæ congregabantur quæcunque cum ipſo
Domo in Ægiſthi mortuæ erant & fatum obiverant.
Hunc prior anima allocuta eſt Pelidæ:
Atride, ſupra quidem te autumabamus Jovi gaudenti fulmine
Viros heroas dilectum eſſe diebus omnibus,

Οὕνεκα πολλοί σὶν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄναοσες
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ἔθι πάχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί.
Ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶτα παρασήσεσθαι ἔμελλε
Μοῖρ' ὀλοή, τλὼ ὕπο ἀλδάσται, ὅς κε γένηται.
Ὡς ὀφελες τιμῆς ἀπονήμενος ἦσθαι ἄναοσες
Δήμῳ ἔνι Τρώων δάσασθαι καὶ πόσιμον ἐπιπεῖν.
Τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοὶ,
Ἠδέ κε καὶ σῷ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατο ὀπίσσω·
Νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίσῳ θανάτῳ ἕμαρτο ἀλῶναι.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρείδαο,
Ὄλβιε Πηλέος υἱὲ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ὅς θάνες ἐν Τροίῃ ἑκὰς Ἄργεος, ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
Κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ὕες ἄριστοι,
Μαρναμένοι περὶ σεῖο· σὺ δὲ στροφάλιγγι κονίης
Κῖσο μέγας μεγαλωστὶ, λελασμένος ἱπποσυάων.
Ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἦμαρ ἐμαρναμεθ'· οὐδέ κε πάμπαν
Παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι πᾶσιν.
Αὐτὰρ ἐπεί σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
Κάτθεμεν εὖ λεχέεσσι, καθήραντες χρόα καλὸν
Ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι. πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς
Δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοὶ, κείροντό τε χαίτας.
Μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃσ' ἀλίῃσιν,
Ἀγγελίης εἰσασα· βοὴ δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρει
Θεσπεσίη. ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλαβε πάντας Ἀχαιούς·
Καί νύ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας,
Εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,
Νέστωρ, ὃ καὶ πρόσθεν ἀρείων φαίνετο βουλὴ,
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἕσταθ' Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε κοῦροι Ἀχαιῶν.
Μήτηρ δὲ ἁλὸς ἥδε σὺν ἀθανάτῃσ' ἀλίῃσιν
Ἔρχεται, ἅ παιδὸς τεθνειότος ἀντόωσα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔχοντο φόβῳ μεγάθυμοι Ἀχαιοί.
Ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
Οἰκτρὰ ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
Μοῦσαι δ' εἰνέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
Θρῆνεον, ἔνθά κεν οὔπω' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
Ἑπτακαίδεκα μέν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ
Κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι·

65 Ὀκ-

Quoniam multisque & fortibus imperabas
Populo in Trojanorum, ubi passi sumus dolores Achivi.
Ergone & tibi primum adstare debuit
Parca pernicioſa, quam nullus fugit, quicunque natus est?
Utinam debuisses honore fruitus quo imperabas,
Populo in Trojanorum mortem & fatum obiisse.
Eo tibi sepulchrum quidem feciſſent omnes Achivi,
Et tuo quoque filio magnam gloriam conciliasses in futurum:
Nunc autem te miserrima morte fatale erat capi.
Hunc autem rursus anima alloquebatur Atridæ:
Beate Pelei fili, diis similis Achilles,
Qui mortuus es in Troja longe *ab* Argo, circum autem te alii
Interfecti sunt Trojanorum & Achivorum filii optimi,
Pugnantes de te: tu autem in globo pulveris
Jacebas magnus, ingenti spatio, oblitus equitationis.
Nos autem toto die pugnabamus: neque omnino
Ceſſaviſſemus a bello, nisi Jupiter turbine sedasset.
At postquam te ad naves portavimus ex bello,
Deposuimus in lectis, purgantes corpus pulchrum
Aquaque calida & unguento. multas autem te circum
Lacrymas calidas fundebant Danai, tondebantque crines.
Mater autem ex mari venit cum immortalibus marinis,
Nuncium audiens: vox autem in mare ruerat
Magna. cepitque tremor omnes Achivos:
Et ruentes iviſſent concavas in naves,
Nisi vir detinuisset antiquaque multaque sciens,
Nestor, cujus & antea optimum apparuit consilium,
Qui ipsis bene cupiens concionatus est, & dixit:
Continete vos Argivi, ne fugite filii Achivorum.
Mater ex mari hæc cum deabus marinis
Venit, suo filio mortuo adfutura.
Sic dixit, cohibueruntque fugam magnanimi Achivi.
Circum autem te steterunt filiæ marini senis,
Miserabiliter lugentes, circum autem immortales vestes induerunt.
Musæ autem novem omnes, alternis voce pulchra,
Lamentabantur. hic nullum illacrymem vidisses
Argivorum: tam *lugubre* enim *quiddam* moverat Musa stridula.
Septem & decem quidem te simul noctesque & dies
Flevimus immortalesque dii mortalesque homines:

Octa-

Ὀκτακισχιλίαι δ' ἔδομεν πυρὶ, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς
Μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα ἠδ' ἕλικας βοῦς.
Καίεο δ' ἔν τ' ἐσθῆτι θεῶν, ἠδ' ἀλείφατι πολλῷ,
Καὶ μέλιτι γλυκερῷ. πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ
Τύχεσιν ἐρρώσαντο πυρὶ κεκαυμένοιο,
Πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δή σε φλὸξ ἔδυσεν Ἡφαίστοιο,
Ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λευκὸς ὀστέ' Ἀχιλλεῦ
Οἴνῳ σὺ ἀκρήτῳ ἠδ' ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
Χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρόν
Φάσκ' ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
Ἐν τῷ τοι κέεται λευκὸ ὀστέα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Μίγδα δὲ, Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·
Χωρὶς δ', Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τῆες ἁπάντων
Τῶν ἄλλων ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
Ἀμφὶ αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν ἠμὺμονα τύμβον
Χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων
Ἀκτῇ ἐπὶ προχόῃσι, πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ·
Ὡς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν ἔῃ
Τοῖς οἳ νῦν γεγάασι καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
Μήτηρ δ' αἰτήσασα θεὸς περικαλλέ' ἄεθλα,
Θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
Ἤδη μὲν πολέων πάρφω ἀνδρῶν ἀντεβόλησα
Ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένῳ βασιλῆϊ
Ζώννυνταί τε νέοι καὶ ἐπευτύνονται ἄεθλα·
Ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν θηήσαο θυμῷ,
Οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα
Ἀργυρόπεζα Θέτις. μάλα γὰρ φίλῳ ἦσθα θεοῖσιν.
Ὡς σὺ μὲν ἐδὲ θανὼν ὄνομ' ὄλεσας, ἀλλά τοι αἰεὶ
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἐσθλὸν Ἀχιλλεῦ·
Αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος ἐπεὶ πόλεμον πολύπτδσα;
Ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
Αἰγίσθῃ ὑπὸ χερσὶ καὶ ἠλομένης ἀλόχοιο.
Ὡς ὁ μὲν ποιπνύων πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Ψυχὰς μνηστήρων κατάγων Ὀδυσῆϊ δαμέντων.
Τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰδὺς ἰόν, ὡς ἐσιδέσθην.
Ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
Παῖδα Μελανθῆος ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·

Ξεί-

Octava & decima autem dedimus igni, multaſque circa te
Oves occidimus valde pingues & nigras boves.
Cremabaris autem in veſte deorum, & unguento multo,
Et melle dulci. multi autem heroes Achivi
Cum armis ferebantur circa pyram ardentis,
Pedeſtreſque equeſtreſque: multus autem ſtrepitus ortus eſt.
At poſtquam te flamma confecit Vulcani,
Mane ſcilicet tibi collegimus alba oſſa, Achilles,
In vino puro & unguento: dedit autem mater
Auream amphoram: Bacchi autem donum
Dicebat eſſe, opus autem inclyti Vulcani.
In hac tibi jacent alba oſſa, illuſtris Achilles,
Mixtim autem, Patrocli Menœtiadæ mortui:
Separatim autem Antilochi, quem maxime honorabas omnium
Cæterorum ſociorum poſt Patroclum mortuum.
Circum ipſa autem poſtea magnum & inſignem tumulum
Fudimus Argivorum ſacer exercitus bellicoſorum
Littore in excelſo in lato Helleſponto:
Ut longe manifeſtus ex ponto viris eſſet
His qui nunc ſunt & qui in futurum erunt.
Mater autem poſcens deos perpulchra certamina,
Poſuit medio in circo optimatibus Achivorum.
Jam quidem multorum ſepulchro virorum interfui
Heroum, quando olim mortuo rege
Cingunturque juvenes & parant certamina:
Sed illa maxime videns miratus fuiſſes animo,
Qualia de te poſuit Dea perpulchra certamina
Argentea pedibus Thetis, valde enim amicus eras diis.
Sic tu quidem neque mortuus nomen perdidiſti, ſed tibi ſemper
Omnes in homines gloria erit bona Achilles:
At mihi quæ hæc utilitas quod bellum geſſi?
In reditu enim mihi Jupiter molitus eſt triſtem interitum
Ægiſthi ſub manibus & perditæ uxoris.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur:
Prope autem ipſos venit internuncius Argicida,
Animas procorum deducens Ulyſſi domitorum.
Illi igitur ſtupefacti recta iverunt, poſtquam viderunt.
Cognovit autem anima Agamemnonis Atridæ
Filium Melanthei perinclytum Amphimedontem:

Hoſ-

Ξεῖνος γάρ οἱ ἔλω, Ἰθάκην ἔνι οἰκία ναίων.
Τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρείδαο,
Ἀμφίμεδον, τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
Πάντες κεκεμένοι τε ὁμήλικες; ὐδέ κεν ἄλλος
Κεινάμενος λέξαιτο κατὰ σφέλιν ἄνδρας ἀείσας.
Ἦ ὑμμ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
Ὄρσας ἀργαλέης ἀνέμους τε κύματα μακρά;
Ἦ τε ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσῳ
Βῶς πεφιταμνομένους ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
Ἦ τε περὶ πτόλιος μαχεόμενοι ἠδὲ γυναικῶν;
Εἰπέ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι εὔχομαι εἶναι.
Ἦ τε μέμνῃ ὅτε κεῖσε κατίλυθον ὑμέτερον δῶ,
Ὀτρυνέων Ὀδυσῆα σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕπεσθαι εὐνοσέλμων ἐπὶ νηῶν;
Μιὴ δ' ἀρ' ἅλα πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντον,
Σπουδῇ παρπεπιθόντες Ὀδυσῆα πτολίπορθον.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος,
Ἀτρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Μέμνημαι πάνθ' ὅσα τε, καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
Ἠμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος οἷον ἐτύχθη.
Μνώμεθ' Ὀδυσῆος δῖον ἰόμενοι δάμαρτα·
Ἣ δ' οὐδ' ἠρνεῖτο συγερὸν γάμον, ὅττ' ἐτελεύτα,
Ἡμῖν φραζομένη θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
Ἀλλά δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
Στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε
Λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε,
Κῆροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ δάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φάρος
Ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰσότε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι ταναηλεγὲος θανάτοιο·
Μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
Αἶκεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσας.
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθά κεν ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστὸν,
Νύκτας δ' ἀλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,

Καὶ

Hoſpes enim erat, in Ithaca domos *ſuas* inhabitans.
Hunc prior anima alloquebatur Atridæ:
Amphimedon, quid vobis accidit ut tenebroſam terram ſubiretis
Omnes electi & æquævi? neque *quiſquam* aliter
Diſcernens elegiſſet in urbe viros optimos.
Num vos in navibus Neptunus domuit,
Excitans graves ventos & fluctus vaſtos?
An inimici viri læſerunt in continente
Boves vaſtantes (*pro abigentes*) & ovium greges pulchros?
An pro urbe pugnantes & mulieribus?
Dic mihi interroganti: hoſpitem autem tibi me dico eſſe.
An non meminiſti quando illuc veni in veſtram domum,
Hortaturus Ulyſſem cum divino Menelao
Ad Ilium ut una ſequeretur *nos* bene tranſtratis in navibus?
Menſe autem toto omnem tranſivimus latum pontum,
Vix permoventes Ulyſſem urbium populatorem.
Hunc autem rurſus anima alloquebatur Amphimedontis:
Atrides optime rex virorum Agamemnon,
Memini hæc omnia, & indubitate narrabo
Noſtræ mortis malum finem, qualis contigerit:
Ambiebamus Ulyſſis diu abſentis uxorem:
Hæc autem neque negabat odioſas nuptias, neque perficiebat,
Nobis meditans mortem & parcam nigram.
Sed dolum hunc alium in mente cogitavit:
Statuens magnam telam in domibus texebat
Tenuem & rotundam: ſtatim autem nobis poſtea loquebatur:
Juvenes mei proci, quoniam mortuus eſt divinus Ulyſſes,
Manete urgentes meas nuptias, donec veſtem
Perficiam, (ne mihi vana fila pereant)
Laerti heroi ſepulchralem, dum ipſum
Parca pernicioſa ſuſtulerit in longum ſopientis mortis:
Ne aliqua me in populo Græcarum culpet,
Si ſine veſte jacebit qui multa poſſederit.
Sic dixit: nobis autem perſuaſus eſt animus maſculus.
Tunc diurna quidem texebat magnam telam,
Noctibus autem diſſolvebat, poſtquam faces appoſuerat.
Sic triennio latuit dolo, & fidem fecit Achivis.
Sed quando quartus venit annus, & venerunt tempora,
Menſibus deficientibus, multique dies conſummati erant,

Tunc

Καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἢ σάφα ἤδη,
Καὶ τλὼ γ' ἀλύσσαν ἐφδόρομεν ἀγλαὸν ἵστον.
Ὡς τὸ μὲν ἐξετέλεστε θεὸς οὐκ ἐθέλησε, ὑπ' ἀνάγκης,
Εὖδ' ἢ φάρ' ἔδειξεν, ὑφήνασά μέγαν ἱστὸν,
Πλώσας', ἠελίῳ εὐαλίγκιον ἠὲ σελήνῃ.
Καὶ τότε δή ῥ' Ὀδυσῆα κακὸς ποδὶ ἤγαγε δαίμων
Ἀγρῷ ἐπ' ἐσχατιῇ, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης.
Ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
Ἐξ Πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Τὼ δὲ μνηστῆρσιν θανάτου κακὸν ἀρτύναντε,
Ἵκοντο πρὸς ἄστυ περικλυτόν· ἦτοι Ὀδυσσεὺς
Τέρσερ', αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἠγερέσθην.
Τὸν δὲ συβώτης ἦγε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντε,
Πτωχῷ λιγαλέῳ εὐαλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
Οὐδέ τις ἡμείων δύνατο γνῶναι τὸν ἐόντα,
Ἐξαπίνης προφανέντ', οὐδ' οἱ προγενέστεροι ἦσαν.
Ἀλλ' ἔπεσίν τε κακοῖσιν ἐνίπτομεν ἠδὲ βολῇσιν.
Αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσι
Βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος, τετληότι θυμῷ·
Ἀλλ' ὅτε δή μιν ἔγειρε Διὸς νόος Αἰγιόχοιο,
Σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε' ἀείρας,
Ἐς θάλαμον κατέθηκε, κὰδ ἐκλῆισεν ὀχῆας·
Αὐτὰρ ὁ λὼ ἄλοχον πολυκερδείῃσιν ἄνωγε
Τόξον μνηστῆρσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον,
Ἡμῖν αἰνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνα ἀρχεῖν.
Οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο
Νευρὴν ἐντανύσαι, πολὺν δ' ἐπιδεύεες ἦμεν.
Ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ὀδυσσῆος μέγα τόξον
Ἔνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσι
Τόξον μὴ δόμεναι, μηδ' εἰ μάλα πόλλ' ἀγορεύοι·
Τηλέμαχος δέ μιν οἷος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν.
Αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ῥηϊδίως δ' ἐτάνυσε βιὸν, διὰ δ' ἦκε σίδηρον.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, πάχεας δ' ἐκχύδαν' οἰστούς,
Δεινὸν παφλάζων· βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίει βέλεα στονόεντα,
Ἄντα πιτυσκόμενος· οἱ δ' ἀγχίστινοι ἔπιπτον.
Γνωτὸν δ' ἦ ὃ ῥά οἱ σφι θεῶν ἐπιπάρροθος ἦεν.

Αὐ-

Tunc quædam dixit mulierum quæ clare sciebat,
Et hanc dissolventem invenimus illustrem telam.
Sic hanc perfecit & non volens, per vim.
Donec ipsa vestem ostendit, cum pertexuisset magnam telam,
Et lavisset, soli similem vel lunæ.
Tunc Ulyssem mala alicunde duxit fortuna
Agri in extremitate, ubi domos *suas* habitabat subulcus.
Illic venit dilectus filius Ulyssis divini,
Ex Pylo arenosa reversus cum navi nigra.
Hi autem procis mortem malam parantes,
Venerunt ad urbem perinclytam: Ulysses quidem
Posterior, at Telemachus ante præcessit.
Illum autem subulcus duxit turpes corpore amictus habentem,
Mendico vili similem atque seni,
Scipioni innitentem: illoque turpi circum corpus amictu amictus erat.
Neque quisquam nostrum potuit cognoscere ipsum esse,
Repente apparentem, neque qui majores natu erant:
Sed verbis malis incessimus & jaculis.
At is quidem interea tolerabat in ædibus suis
Percussus & objurgatus patienti animo:
Sed quando jam ipsum suscitavit Jovis mens Ægiochi,
Cum Telemacho quidem perpulchra arma tollens,
In thalamum deposuit, & clausit seras:
At idem suam uxorem multo astu jussit
Arcum procis ponere canumque ferrum,
Nobis infortunatis certamina & cædis principium.
Neque quisquam nostrum potuit fortis arcus
Nervum intendere, longeque aberamus:
Sed quando in manus pervenit Ulyssis magnus arcus,
Tunc nos quidem omnes increpabamus verbis
Arcum non dari, neque si valde multa diceret:
Telemachus autem eum solus hortans jussit.
At ipse cepit manu perpatiens diu Ulysses,
Facile autem tetendit arcum, *sagittamque* misit per ferrum.
Stetit autem ad limen progressus, veloceque effudit sagittas,
Horrendum circumspectans: jaculatusque est Antinoum regem.
At postea aliis immisit tela luctifera,
Recta collineans: hi autem simul densi cadebant.
Cognitum autem erat quod aliquis ipsi deorum adjutor esset:

Sta-

Αὐτίκα γὰρ κατὰ δῶματ' ἐπιασόμενοι μένει σφῷ
Κτεῖνον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ τόσ' ὦρνυτ' ἀεικὴς,
Κρατῶν τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι δῦνε.
Ὡς ἡμεῖς Ἀγάμεμνον' ἀπωλόμεθ', ὧν ἔπι νηῖ
Σώματ' ἀκήδεα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος.
Οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώματ' ἑκάστῳ,
Οἵ κ' ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων,
Κατθέμενοι γοάοιεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρέιδαο,
Ὄλβιε Λαέρταο πάϊ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἦ ἄρα σοὶ μεγάλη ἀρετῇ ἐκτάσθω ἄκοιτις.
Ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμεύμονι Πηνελοπείῃ,
Κούρῃ Ἰκαρίου, ὡς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος,
Ἀνδρὸς κυδιδίου. τῷ οἱ κλέος ἔσται ἄπυστον
Ἥς ἀρετῆς· τέλεσσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
Ἀθάνατοι χαρίσαντο ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.
Οὐχ ὡς Τυνδαρέου κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,
Κυδίδιον κτείνασα πόσιν· στυγερὴ δὲ οἱ ἀοιδὴ
Ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους· χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ἄπασαι
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' ἀγαθὴ περ ἔῃσιν.
Ὡς οἱ μὲν παῖπα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Ἑσταότ' εἰν ἀίδαο δόμοις ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκανον
Καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
Λαέρτης κατέπασσεν, ἐπεὶ μάλα πολλὰ ἐμόγησε·
Ἔνθά οἱ οἶκος ἦεν, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντῃ,
Ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἴαυον
Δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο·
Ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρηὺς πόλεν, ἥ ῥα γέροντα
Ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος·
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς δμώεσσι καὶ υἱεῖ μῦθον ἔειπεν,
Τμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' εὐκτίμενον δόμον εἴσω·
Δεῖπνον δ' αἶψα συῶν ἱερεύσατε ὅττις ἄριστος.
Αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἠμετέροιο,
Αἴ κ' ἅμ' ἐπιγνοίη καὶ φράσσηται ὀφθαλμοῖσιν,
Ἦέ κεν ἀγνοίῃσι, πολὺ χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὡς εἰπὼν, δμώεσσιν ἀρηΐα τεύχε' ἔδωκεν.
Οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἆσσον ἴεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητίζων·

Οὐδ

Statim enim in ædibus obsequentes furori suo
Occidebant quaquaversum: illorum autem gemitus excitabatur fœdus,
Capitibus percussis, pavimentum autem totum sanguine æstuabat.
Sic nos o Agamemnon periimus, quorum adhuc nunc
Corpora neglecta jacent in domibus Ulyssis.
Nondum enim sciunt amici in domibus cujusque,
Qui abluto nigro sanguine ex vulneribus,
Seponentes lugerent. hic enim honor est mortuorum.
Hunc autem rursus anima alloquebatur Atridæ:
Beate Laertæ fili, solertissime Ulysses,
Nimirum cum magna virtute nactus es uxorem.
Quam bona mens erat inculpabilis Penelopæ,
Filiæ Icarii, quam bene meminerat Ulyssis,
Viri genialis. ideo ei gloria nunquam peribit
Suæ virtutis: facient autem terrestribus cantilenam
Immortales gratam prudenti Penelopæ.
Non sic Tyndari filia mala consultavit opera,
Genialem interficiens maritum: odiosa autem cantilena
Erit in hominibus: gravemque famam præbuit
Fœmineis mulieribus, & quæ benefica *i. e. proba* erit.
Sic hi quidem ejusmodi alternis loquebantur,
Stantes in Ditis domibus sub cavernis terræ.
Illi autem postquam ex civitate iverunt, citoque in agrum pervenerunt
Pulchrum Laertis, excultum, quem quondam ipse
Laertes comparaverat, postquam valde multum laborarat:
Illic ei domus erat, circumque exhedra currebat, *i. e. ducta erat* undique,
In qua comedebant & sedebant & dormiebant
Famuli necessarii, qui ei amica operabantur;
Ineratque mulier Sicula anus, quæ senem
Diligenter curabat in agro longe ab urbe:
Ibi tum Ulysses pastoribus & filio sermonem dixit:
Vos quidem nunc ite in affabre factam domum intro:
Prandium autem statim porcorum sacrificate qui optimus *est*.
At ego patrem tentabo nostrum,
Si me agnoscat & animadvertat oculis,
An ignoret, multo tempore absentem.
Sic locutus, servis martia arma dedit.
Hi quidem postea in domum velociter iverunt: at Ulysses
Propius ivit ad abundantem fructibus hortum, tentaturus:

Οὐδ' ὅρκον Δολίον μέγαν ὄρχαπον ἐκκαταβαίνων,
Οὐδέ πνα δμωάων, ὐδ' ἡέων· ἀλλ' ἄρα τοίγε
Αἰμασιὰς λέξοντες, ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος,
Ὤχοντ'· αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευεν.
Τὸν δ' οἷον πατέρ' ὄρσε ἐϋκαμένη σὺ ἀλωῇ,
Λισρεύοντα φυτόν. ῥυπόωντα δὲ ἕσο χιτῶνα,
Ῥαπτὸν, ἀεικέλιον· περὶ δὲ κνήμῃσι βοείας
Κνημῖδας ραπτὰς δέδετο, γραπτῦς ἀλεείνων·
Χειρίδας τ' ἐπὶ χερσὶ, βάτον ἕνεκ'· αὐτὰρ ὑπερθεν
Αἰγείαν κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πῖνδε ἄέξων.
Τὸν δ' ὡς οὖν σύνοπτε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
Γήρᾳ τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πῆνδος ἔχοντα,
Σπεῖσ' ἀρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβε,
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Κῦσαι μιν περιφῶτα ἐὸν πατέρ', ἠδὲ ἕκαστα
Εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι μιν ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν·
Ἦ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρήσασθαι.
Τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἧστο ὁ μὲν κάτ' ἔχων κεφαλὴν, φυτὸν ἀμφιλάχαινε·
Τὸν δὲ παρισάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱὸς,
Ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιτολεύειν
Ὄρχαπον· ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν
Οὐ φυτὸν, οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη,
Οὐκ ὄγχνη, οὐ πρασιή τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον·
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἔνθεο θυμῷ·
Αὐτὸν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἄμα γῆρας
Λυγρὸν ἔχεις, αὐχμεῖς τε κακῶς, καὶ εἵματα ἕσσαι
Οὐ μέν σε ἀεργίης γε ἄνακτ ἕνεκ' οὐ σε κομίζει
Οὐδέ τί τοι δόλιον ἐπιπρέπει εἰσοράασθαι
Εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας.
Τοιοῦτῳ δὲ ἔοικας, ἐπεὶ λούσαντα φέγοι τε,
Εὐδέμεναί τε μαλακῶς· ἣ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τεῦ δμωὸς εἰς ἀνδρῶν; πεῦ δ' ὄρχαπον ἀμφιπολεύεις;
Καί μοι τῶτ' ἀγόρευσον ἐπιτροπέων, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Εἰ ἐτεόν γ' Ἰθάκην τινὰ δὴ ἐκόμεσθ', ὥς μοι ἔειπεν
Οὕτω ἀνὴρ νωῒ δὴ ξυμβλήμενος ἔνδάδ' ἰόντι,

260 Οὔπ

Neque invenit Dolium in magnum viridarium descendens,
Neque quemquam servorum, neque filiorum: sed ii
Sentes collecturi, horti futuras sepem,
Abiverant: at eis senex viam præibat.
Solum autem patrem invenit in bene culto horto,
Purgantem plantam. sordida autem amictus erat tunica,
Pannosa, fœda: circumque tibias bubulas
Ocreas consutas ligaverat, lacerationes evitans:
Digitaliaque in manibus, ruborum causa: at desuper
Caprinum pileum capite habebat, dolorem auctans.
Hunc autem postquam agnovit perpatiens divinus Ulysses
Senectute consumptum, magnumque mente dolorem habentem,
Stans sub excelsa pyro lacrymam effudit.
Cogitabat autem postea in mente & in animo,
An oscularetur & amplecteretur suum patrem, & singula
Diceret, quomodo venisset & pervenisset in patriam terram:
An prius interrogaret, singulaque tentaret.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,
Primum mordacioribus verbis tentare:
Hæc cogitans recta ivit ad eum dius Ulysses:
Et ille quidem demisso capite stirpem circum fodiebat:
Eum autem astans allocutus est illustris filius:
O senex, non imperitia te tenet curandi
Ordines vitium: sed bene tibi cura habet, atque omnino
Non planta, non ficus, non vitis, non quidem oliva,
Non pyrus, non areola sine cura in horto.
Aliud autem tibi dicam, tu autem ne iram impone animo:
Ipsum te non bona cura habet, sed simul senectutem
Molestam habes, squallesque male, & indecenter indutus es.
Non quidem pigritiæ dominus causa non te curat,
Et nequaquam tibi servilis inest, si quis inspiciat,
Forma & magnitudo: regi enim viro similis es.
Tali autem similis es, postquam lotus est comeditque,
Ut dormiat molliter: hic enim mos est senum.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Cujus servus es virorum? cujus autem hortum colis?
Et mihi hoc dic vere, ut bene sciam,
Si vere in Ithacam hanc venimus, sicut mihi dixit
Hic vir nunc obviam factus huc venienti,

Οὔτε μάλ' ἀρτίφρων· ἐπεὶ ὃ πόλμησεν ἕκαστα
Εἰπεῖν, ἠδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὡς ἐρέεινον
Ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, εἴπερ ζώει τε καὶ ἔστι,
Ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀίδαο δόμοισιν.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σιγάζευ, καί μοι ἄκουσον·
Ἀνδρά ποτ' ἐξείνισα φίλην ἐνὶ πατρίδι γαίῃ,
Ἠμὲν ἐρεπτάδ' ἐλθόντα· καὶ ἄφνω τις βροτὸς ἄλλος
Ξείνων πλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα.
Ἔὼχετο δ' ἐξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκε
Λαέρτῃ Ἀρκεισιάδῃ πατρὶ ἔμμεναι αὐτῷ.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ ἐξείνισα
Ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
Καί οἱ δῶρα πόρον ξεινήϊα οἷα ἐῴκει·
Χρυσοῦ μέν οἱ δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
Δῶκα δέ οἱ κρητῆρα παναίργυρον ἀνδεμόεντα,
Δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσους δὲ τάπητας,
Τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας·
Χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας ἐμύμονας ἔργ' εἰδυίας
Τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εἴβων,
Ξεῖν', ἦτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις ἣν ἐρεείνεις,
Τμῳδαὶ δ' αὐτὴν ἔχ' ἀπόσθαλοι ἄνδρες ἔχουσι.
Δῶρα δ' ἐπώσιν τοῦτα χαρίζεο μυρί' ὀπάζων.
Εἰ γάρ μιν ζωόν γ' ἐνίκας Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,
Τῷ κέν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενον ἀπέπεμψε
Καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ. ἢ γὰρ δίκη, ὅστις ὑπάρξῃ.
Ἀλλ' ἄγε μοι καὶ δὴ ἐπὶ, τῷ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Πόσον δὴ ἔτος ἐστὶν ὅτε ξείνισας ἐκεῖνον
Σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ'; ἦ ποτ' ἄλλη γε·
Δύσμορον, ὃν τε φίλων τῷ πατρίδι τῆλε,
Ἦ ῥα τι ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου
Θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γένετ'· οὐδέ ἑ μήτηρ
Κλαῦσε πεφισεῖλασα, πάτηρ θ', οἳ μιν τεκόμεσθα·
Οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος ἐχέφρων Πηνελόπεια
Κώκυσ' ἐν λεχέεσσι φίλον πόσιν, ὡς ἐπέοικεν,
Ὀφθαλμὼς καθελοῦσα. τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Καί μοι καὶ τοῦτ' ἀγόρευσον ἐπίτροπον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι που πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Πῇ δὴ νηῒ ἔπλω δεῦρο,

Ἀνα-

Non satis prudens: quoniam non sustinuit singula
Dicere, & audire meum verbum, sicut interrogabam
De amico meo, sicubi vivit & est,
An jam mortuus est, & in Ditis domibus.
Nam tibi dicam, tu autem intellige, & me audi:
Virum aliquando hospitio excepi dilecta in patria terra,
In nostram domum venientem: & nondum quisquam homo alius
Hospitum peregrinorum amicorum meam venerat domum,
Dicebat autem ex Ithaca oriundum se esse, & dicebat
Laertem Arcisiadem patrem esse suum.
Illum quidem ego ad domum ducens bene hospitio excepi
Peramanter tractans, cum multa in domo mihi essent,
Et ei dona præbui hospitalia qualia decebat:
Auri quidem ei dedi benefacti septem talenta,
Dedique ei pateram totam argenteam floridam,
Duodecim autem simplas lænas, totque tapetas,
Totidemque pallia pulchra, totque insuper tunicas:
Separatim autem rursus mulieres eximias operum gnaras
Quatuor specioſas, quas voluit ipse eligere.
Illi respondit postea pater lacrymas fundens:
Hospes, equidem in terram perveniſti quam interrogas,
Injurii autem ipsam & sceleſti viri habent.
Dona autem vana hæc donasti multa præbens.
Si enim ipsum vivum inveniſſes Ithacæ in populo,
Equidem te bene donis remuneratus dimisisset,
Et hospitalitate bona. hoc enim jus est, quicumque cœperit.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Quotus jam annus est quando excepisti illum
Tuum amicum infelicem, meum filium? siquidem esset;
Infortunatum, quem longe ab amicis & patria terra,
Aut in ponto comederunt pisces, aut in continente
Feris & avibus laniamentum factus est: neque ipsum mater
Flevit cooperiens, paterque, qui ipsum genuimus:
Neque uxor multum dotata prudens Penelope
Ploravit in lectis dilectum maritum, sicut decebat,
Oculos claudens, hic enim est honos mortuorum:
Et mihi hoc dic verum ut bene sciam,
Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs & parentes?
Ubi autem navis stat velox, quæ te duxit huc,

Α'νηδέυς δ' ἑτάρυς, ἢ ἔμπορ@ ἐιλήλυθας
Νηὸς ἐπ' ἀλοτρόμης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν@ προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Εἰμὶ γὰρ ἐξ Α'λύβαντ@, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω,
Τίὸς Α'φείδαντ@ Πολυπημονίδαο ἄνακτ@.
Αὐτὰρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστὶν Ε'πήρετ@· ἀλλά με δαίμων
Πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν ἠκ ἐθέλοντα·
Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἔστηκεν ἐπ' ἀγρῇ νόσφι πόλη@,
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆι τῶδε δὴ πέμπτον ἔτ@ ἐστὶν
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης,
Δύσμορ@· ἦ τε οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι
Δεξιοὶ, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπτον ἐκεῖνον,
Χαῖρε δὲ κεῖν@ ἰών. θυμὸς δ' ἔτι νῶϊν ἐώλπει
Μίξεσθαι ξυνίῃ, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα διδόσειν.
Ὡς φάτο. τὸν δ' ἄχε@ νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
Α'μφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
Χεύατο κακκεφαλῆς πολιῆς, ἀδινὸν στενάχίζων.
Τῷ δ' ὠρίνετο θυμὸς, ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἧδη
Δεμνιῷ μέν@ πρῶτυψε, φίλον πατέρ' εἰσορόωντα.
Κῦσε δέ μιν περιφὺς ἐπιάλμεν@, ἠδὲ προσηύδα,
Κεῖν@ μέναι ὃδ' αὐτὸς ἐγὼ, πάτερ, ὃν σὺ μετηλᾶς,
Ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Α'λλ' ἴχεο κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντ@.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω. (μάλα δὲ χρὴ πάντα δέμεν ἔμπης)
Μνησῖπρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
Λώβλω πνυόμεν@ θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα,
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεύς γε ἐμὸς παῖς ἐνθάδ' ἱκάνεις,
Σῆμά τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδὲς, ὄφρα πεποίθω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν@ προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Οὐλὴ μὲν πρῶτον τλῶτε φράσαι ὀφθαλμοῖσι
Τλῶ ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι
Οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ
Ε'ς πατέρ' Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ' ἂν ἐλοίμην
Δῶρα τὰ δεῦρο μολὼν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.
Εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δένδρε' ἐϋκαμόμεν κατ' ἀλωὴν
Εἶπω ἃ μοί ποτ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ἤτεόν σε ἕκαστα,
Παῖδνός ἐὼν κατὰ κῆπον ἑπισσόμεν@· διὰ δ' αὐτῶν

Ἰκνέ-

Divinoſque ſocios? an vectus veniſti
Navi in aliena, illi autem te expoſito diſceſſerunt?
Eum autem reſpondens alloquebatur prudens Ulyſſes:
Tibi equidem omnia prorſus indubitate narrabo.
Sum enim ex Alybante, ubi inclytas domos habito,
Filius Amphidantis Polypemonidæ regis.
At mihi nomen eſt Eperitus: ſed me deus
Errare fecit a Sicania huc venire nolentem:
Navis autem mihi ipſa ſtat in agro longe ab urbe.
At Ulyſſi hic jam quintus annus eſt
Ex quo illinc ivit, & e mea diſceſſit patria,
Infelix; certe ei bonæ erant aves eunti
Dextræ, quibus gaudens quidem ego dimiſi illum,
Gaudebatque ille iens; animus autem nobis adhuc ſperabat
Nos hoſpitiis junctum iri, & ſplendida dona daturos eſſe.
Sic dixit. illum autem doloris nubes cooperuit nigra.
Ambabus autem manibus capiens cinerem ardentem
Fudit in caput canum, graviter ſuſpirans.
Hujus autem motus eſt animus, per nares autem ei jam
Acer ſpiritus prorupit, dilectum patrem inſpicienti.
Oſculatus eſt autem ipſum amplectens aſſiliens, & allocutus eſt:
Ille quidem hic ipſe ego, pater, quem tu inquiris,
Veni vigeſimo anno in patriam terram.
Sed abſtine fletu luctuque lacrymoſo.
Etenim tibi dicam: (valde autem oportet feſtinare tamen)
Procos interfeci in noſtris domibus,
Contumeliam ulciſcens animo gravem & mala facinora.
Huic autem rurſus Laertes reſpondit, dixitque:
Si quidem jam Ulyſſes meus filius huc veniſti,
Signum aliquod mihi dic manifeſtum, ut perſuadear,
Illum autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Cicatricem quidem primum hanc animadverte oculis,
Quam in Parnaſo mihi inflixit ſus albo dente
Cum *illuc* iviſſem: tu autem me miſeras & optima mater
Ad patrem Autolycum matris dilectum, ut caperem
Dona quæ huc profectus mihi promiſerat & annuerat.
Eja age tibi & arbores bene culta in area
Dicam quas mihi aliquando dediſti, ego autem petebam a te ſingulas,
Puer per hortum ſubſequens: per autem ipſas

Γνῶμεν δε, σὺ δ' ὠνόμασας κὴ ἔειπες ἕκαστα.
Ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα, κὴ δέκα μηλέας,
Συκέας τεσσαράκοντ' · ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀτόμησας
Δώσειν πεντήκοντα, διατρύγιον δὲ ἕκαστον
Ἤλω, ἔνθα δ' ἀνὰ σαφυλαὶ πάντοιαι ἔασιν,
Ὁππότε δὴ Διὸς ὥραι ἐπιβρίσειαν ὑπερθεν.
Ὡς φάτο. τὼ δ' αὐτῷ λύτο γούνατα κὴ φίλον ἦτορ,
Σήματ' ἀναγνόντε τὰ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε · τὸν δὲ πρὸς αὖ
Εἷλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο, κὴ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
Ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβόμενον προσέειπε,
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν ὄλυμπον,
Εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀπάτασθαλοι ὕβριν ἔπαυσαν.
Νῷν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένας μὴ πάντας πάντες
Ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
Πάντη ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολέσσιν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Ἀλλ' ἴομεν προτὶ οἶκον ὃς ὀρχάτῳ ἐγγύθι κεῖται.
Ἔνθα δὲ Τηλέμαχον κὴ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Πρῶτεμψ', ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.
Ὡς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλά.
Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον δόμους δῖ' ναιετάοντας,
Εὗρον Τηλέμαχον κὴ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Ταμνομένους κρέα πολλὰ, κερῶντάς τ' αἴθοπα οἶνον.
Τόφρα δὲ Λαέρτῃω μεγαλήτορι ὦ ἐνὶ οἴκῳ
Ἀμφίπολον Σικελὴ λοῦσεν, κὴ χρῖσεν ἐλαίῳ·
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν · αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν,
Μείζονα δ' ἠὲ πάρος κὴ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ· θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός,
Ὡς ἰδεν ἀθανάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην.
Καί μιν φωνήσας ἔπτερα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν ἀφενηνέστερον
Εἶδός τε μέγεθός τε ἀμύμονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Αἶ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ κὴ Ἀθηναίη κὴ Ἄπολλον,
Οἷος Νήριτον εἶλον ἐυκτίμενον πτολίεθρον,

Ἀκτὴν

Ibamus, tu autem nominabas & dicebas singulas.
Piros mihi dedisti tredecim, & decem malos,
Ficos quadraginta: sulcos autem mihi sic nominasti,
Daturum quinquaginta, frugifer autem quisque
Erat: illic uvæ omnigenæ sunt,
Quando jam Jovis tempora incumbunt desuper.
Sic dixit. illius autem ibi soluta sunt genua & proprium cor,
Signa recognoscentis quæ ei certa dixerat Ulysses.
Circum autem filium dilectum jecit brachia: eum autem ad se
Cepit exanimatum pertolerans dius Ulysses.
At postquam respiravit, & in præcordia animus congregatus est,
Iterum verbis respondens allocutus est:
Jupiter pater, certe adhuc estis dii in magno Olympo,
Si revera proci improbam contumeliam luerunt.
Nunc autem graviter timeo in mente ne mox omnes
Huc adveniant Ithacenses, nuncios autem
Passim mittant in Cephalenorum urbes.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Confide, ne tibi ista in mente tua curæ sint:
Sed eamus ad domum quæ viridarium prope jacet.
Illuc autem Telemachum & bubulcum & subulcum
Præmisi, ut cœnam pararent citissime.
Sic locuti iverunt ad domos pulchras.
Hi autem quando jam perveherunt ad domos bene habitatas,
Invenerunt Telemachum & bubulcum & subulcum
Incidentes carnes multas, miscentesque nigrum vinum.
Interim autem Laertem magnanimum sua in domo
Famula Sicula lavit, & unxit oleo:
Circum autem vestem pulchram jecit. at Minerva
Prope astans auctavit membra pastori populorum,
Majoremque quam antea & crassiorem fecit videri.
Eque balneo ivit: admiratus est autem ipsum dilectus filius,
Postquam vidit immortalibus diis similem prorsus:
Et ipsum vocans verbis velocibus allocutus est:
O pater, certe omnino aliquis te deorum sempiternorum
Formaque magnitudineque bonum fecit videri.
Illum contra Laertes prudens alloquebatur:
Utinam Jupiterque pater & Minerva & Apollo,
Qualis Nericum cepi bene ædificatum oppidum,

Littus

Ἀκτῇ ἠπείροιο Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
Τοῖσ' ἐών περ χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
Τάχ' ἔχων ὤμοισιν ἐφεσσάμενος ᾗ ἀμφίπεν
Ἄνδρας μνηστῆρας. τῷ κε σφέων γήθησε θύελλα
Πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἰάνθης,
Ὡς οἱ μὲν πιάσπτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἂρ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Εἴξειής ἔζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Ἐνθ' οἱ μὲν δείπνῳ ἐπεχείρεον· ἀγχίμολον δὲ
Ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἱέας ποῖο γέροντος
Ἔξ ἔργων μογόοντες, ἐπεὶ προμολῆσα κάλεσσεν
Μήτηρ γρηῢς Σικελή, ἣ σφέας τρέφε καί ῥα γέροντα
Ἐνδυκέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρπτεν.
Οἱ δ' ὡς οὖν Ὀδυσῆα ἴδον, φρεσὶν ἀμφεφράσαντό τε θυμῷ
Ἔσαν ἐν μεγάροισι πεθηπότες. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μειλιχίοις ἐπέεσσι κατατρόπων προσέειπε·
Ὦ γέρον, ἷζ' ἐπὶ δαῖτα, πεπλεύσθω δὲ θαμίβδις,
Δηρὸν γὰρ σέο θυμὸς ἐπιχειρήσειν μεμαώτες
Μίμνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποσὶ δέγμενοι αἰεί.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Δολίος δ' ἰδὺς κὶς χεῖρε πετάσσας
Ἀμφοτέρας. Ὀδυσῆος δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ' ἡμῖν,
Οὐδέ τ' ὀϊομένοισι, θεοὶ δέ σε ἤγαγον αὐτοί,
Οὐλέ τε νῷ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι τῶτ' ἀγόρευσον ἐπίτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Ἦ ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
Νοστήσαντά σε δῶρ', ἦ ἄγγελον ὀτρύνωμεν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γέρον, ἤδη οἶδε· τί σε χρὴ ταῦτα μένεσθαι;
Ὣς φάθ'. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' εὐξέστῳ ἐπὶ δίφρῳ.
Ὣς δ' αὖπως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
Δεικανόων τ' ἵκέσσι, νῷ ἐν χείρεσσι φύοντο.
Εἴξειής δ' ἔζοντο παρὰ Δολίον πατέρα σφῶν.
Ὣς οἱ μὲν περὶ δαῖτον ἐν μεγάροισι πένοντο.
Ὦκα δ' ἄρ' ἄγγελος ἦκε κατὰ φάλαγ', ἣχθε δὲ πᾶσιν
Μνηστῆρων συνερὸν θάνατον ᾗ κῆρ' ἐπέπεσε.
Οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς ἀίοντες ἐφοίτων ἔκθεν ἔλθ'
Μυχμῷ τε τοναχῇ τε δόμων προπάροιθ' Ὀδυσῆος.

Ἐκ

Littus continentis, Cephalenibus imperans,
Talem me ferens heſternus in noſtris domibus,
Arma habens humeris adfuiſſem & propulſaſſem
Viros procos: eo ipſorum genua ſolviſſem
Multorum in ædibus, tu autem in mente lætatus fuiſſes.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Illi autem poſtquam ceſſarunt a labore, paraveruntque epulas,
Ordine ſederunt in lectiſque ſedibuſque.
Tunc hi quidem prandio manus admovebant: mox autem
Venit ſenex Dolius, ſimulque filii hujus ſenis
Ex operibus fatigati, ſiquidem ante veniens vocaverat
Mater anus Sicula, quæ ipſos nutriebat: & ſenem
Studioſe curabat, poſtquam ſenectus ceperat.
Qui ut Ulyſſem viderunt, agnoveruntque animo,
Steterunt in ædibus ſtupefacti. at Ulyſſes
Dulcibus verbis compellans dixit:
O ſenex, ſede ad prandium, obliviſcimini autem ſtuporis.
Dudum enim cibo manum admovere volentes
Manebamus in ædibus, vos expectantes ſemper.
Sic dixit. Dolius autem recta ivit manus protendens
Ambas, Ulyſſis autem capiens oſculatus eſt manum in carpo,
Et ipſum vocans verbis velocibus alloquebatur:
O amice, quoniam rediiſti cupientibus valde nobis,
Neque putantibus, dii autem te duxerunt,
Salveque & magnopere gaude, dii autem tibi felicitatem dent,
Et mihi hoc dic verum, ut bene ſciam,
An jam aperte ſcit prudens Penelope
Reverſum te huc, an nuncium mittamus.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes.
O ſenex, jam ſcit: quid te oportet hæc laborare?
Sic dixit. ille autem rurſus ſedit bene polita in ſede.
Eodem modo filii Dolii inclytum circa Ulyſſem
Salutabantque verbis, & in manibus ei hærebant:
Ordine autem ſederunt apud Dolium patrem ſuum.
Sic hi quidem circa prandium in ædibus laborabant.
Vox autem nuncia ocyus per urbem ivit ubique,
Procorum odioſam mortem & fatum indicans.
Illi autem ſimul audientes iverunt aliunde alius
Cum ſtrepituque & gemitu ante ædes Ulyſſis:

Ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον, κῆδε θάπτων ἕκαστοι.
Τὼς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἰκόνδε ἕκαστον
Πέμπον ἄγειν ἁλιάσι, θοῇς ἐπὶ νηυσὶ πλέοντες.
Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον αὖθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνὰ δ' ἵστατο κῆδε πιθέσθαι·
Παιδὸς γὰρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς·
Τῷ ὄγε δακρυχέων ἀγορήσατο κῆδε πιθέσθαι,
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὅδε μήσατ' Ἀχαιοῖς·
Τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολέας τε κῆδε ἐσθλοὺς,
Ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυρὰς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαούς·
Τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὀχ' ἀρίστους.
Ἀλλ' ἄγετε, πρὶν πᾶσιν ἢ ἐς Πύλον ὦκα ἱκέσθαι,
Ἢ κῆδε ἐς Ἦλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοὶ,
Γόμεν· ἢ κῆδε ἔπειτα κατηφέες ἐσσόμεθ' αἰεί.
Λώβη γὰρ πάδε γ' ἐστὶ κῆδε ἐσομένοισι πυθέσθαι.
Εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
Τισόμεθ', οἳ κὰν ἔμοιγε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο
Ζωέμεν· ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην.
Ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι περαιωθέντες ἐκεῖνοι.
Ὣς φάτο δακρυχέων· οἶκτος δ' ἕλε πάντας Ἀχαιούς.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μέδων κῆδε θεῖος
Ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφέας ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἕσταν δ' ἐν μέσοισι· πάρος δ' ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον.
Τοῖσι δὲ κῆδε μετέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
Κέκλυτε δὴ νῦν μοι Ἰθακήσιοι· ἦ γὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν πάδε μήσατο ἔργα.
Αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὃς ῥ' Ὀδυσῆϊ
Ἑστήκει κῆδε ἐγγύθεν, κῆδε Μέντορι πάντα ἐώικει.
Ἀθάνατος δὲ θεὸς ποτὲ μὲν προπάροιθ' Ὀδυσῆος
Φαίνετο θαρσύνων, ποτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
Θοῶς κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχίστινοι ἔπιπτον.
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ἦρει.
Τοῖσι δὲ κῆδε μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρσης
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἷος ὄρα πρόσσω κῆδε ὀπίσσω.
Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο κῆδε μετέειπεν,
Κέκλυτε δὴ νῦν μοι Ἰθακήσιοι ὅ, τί κεν εἴπω.
Τμετέρῃ κακότητα, φίλοι, πάδε ἔργα γένοντο.

Et mortuos ædibus efferebant, & sepeliebant singuli.
Qui autem erant ex aliis urbibus domum quemque
Mittebant vehendos eis qui maria rimantur, in naves veloces ponentes.
Ipsi autem in concionem ibant conferti, dolentes cor.
At postquam coiverunt congregatique sunt,
His Eupithes surrexit & locutus est:
Filii enim ei intolerabilis in præcordiis dolor jacebat
Antinoi, quem primum interfecerat dius Ulysses:
Ob eum ille lacrymans concionatus est & dixit:
O amici, certe magnum facinus vir hic patravit Achivis.
Alios quidem cum navibus ducens multosque & bonos,
Perdidit & naves cavas, perdidit & populos:
Alios autem veniens interfecit Cephalenorum facile optimos.
Sed agite, antequam hic vel in Pylum ocyus eat,
Vel in Elidem divinam, ubi dominantur Epei,
Eamus: aut postea tristes erimus semper.
Contumelia enim hæc sunt & futuris auditu.
Si non filiorumque fratrumque interfectores
Puniemus, non mihi in animo dulce fuerit
Vivere: sed citissime mortuus cum defunctis sim.
Sed eamus, ne præveniant transeuntes illi.
Sic dixit lacrymans: dolor autem cepit omnes Achivos.
Prope autem ad ipsos venit Medon & divinus Cantor
Ex ædibus Ulyssis, postquam ipsos somnus reliquerat.
Steterunt autem in mediis: stupor autem cepit virum quemque.
His autem etiam locutus est Medon seria doctus:
Audite nunc me Ithacenses: non enim Ulysses
Immortalium ingratiis deorum hæc operatus est opera.
Ipse ego vidi Deum immortalem, qui Ulyssi
Prope adstabat, & Mentori omnia similis erat.
Immortalis autem Deus aliquando quidem ante Ulyssem
Apparebat audaciam addens, aliquando procos ciens
Ruebat per domum: illi autem densi cadebant.
Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor capiebat.
Illis autem dixit senex heros Halitherses
Mastorides: hic enim solus videbat ante & pone:
Qui ipsis bene cupiens concionatus est & dixit:
Audite nunc me Ithacenses quod dixero.
Vestro vitio, amici, hæc opera facta sunt.

Non

Οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', ὦ Μέντορες, ποιμένι λαῶν,
Τιμετέρους παῖδας καταπαυέμεν ἀφροσυνάων
Οἵ μέγα ἔργον ἔρεζον ἀπασθαλίῃσι κακῇσι,
Κτήματα κείροντες, ἠδ' ἀπιμάζοντες ἄκοιτιν
Ἀνδρὸς ἀρειοτῆος, τὸν δ' οὐκ ἔτι φάντο νέεσθαι.
Καὶ νῦν ὧδε γένοιτο. πίθεσθέ μοι ὡς ἀγορεύω·
Μὴ ἴομεν, μήπως τις ἐπισπάσσῃ κακὸν ἕρμα.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρ' ἀνίιξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
Ἡμίσεων πλείους· οἱ δ' ἀθρόοι αὖτε μένεαν.
Οὐ γάρ σφιν ἔδεε μῦθος ἐυφρεσύνῃ, ἀλλ' Εὐπείθει
Πείθοντ'. αἶψα δ' ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα ἔσθοντο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσσαντο περὶ χροῒ νάρθηκα χαλκόν,
Ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος ἀρηχόροιο.
Τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσιν.
Φῆ δ' ὄγε πάσεσθαι παιδὸς φόνον· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
Αὖτ' ἀποσσεῦσθαι, ἀλλ' αὐτῷ πότμον ἐφέψειν.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζηνὸς Κρονίωνα προσηύδα,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εἰπέ μοι εἰρομένῃ, τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;
Ἦ προτέρω πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
Τεύξεις; ἦ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Τέκνον ἐμόν, τί μ' ταῦτα διείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς;
Οὐ γὰρ δὴ τόδε μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτῇ,
Ὡς ἤπιος εἶναι Ὀδυσεὺς ἀποπαύσεται ἐλθών;
Ἔρχευ ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω δέ τοι ὡς ἐπέοικεν.
Ἐπειδὴ μνηστῆρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὅρκια πιστὰ τεμόντες, ὁ μὲν βασιλεύτω ἀεί,
Ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
Ἔκλησιν θέωμεν. οἱ δ' ἀλλήλους φιλέοντων
Ὡς τὸ πάρος· πλοῦτος δὲ ἔχῃ εἰρήνη ἅλις ἔσται.
Ὣς εἰπὼν ὦτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' αἰθυίξιος κορυφῶν αἰζηέσσα.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἔντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἔξελθών τις ἴδοι μὴ δὴ χθιζὸν ὥσει κιόντες.
Ὣς ἔφατ'. ἐκ δ' ἡὼς Δολίῳ κίεν ὡς ἐκέλευεν·
Σῶν δ' ἄρ' ἐπ' ὐδὸν ἰὼν, τοὺς δὲ χθιζὸν ἔασε πάντας.
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Οἵδε

Non enim mihi parebatis, non Mentori pastori populorum,
Ut vestros filios cohiberetis ab amentia:
Qui magnum facinus fecerunt scelere malo,
Possessiones attondentes & inhonorantes uxorem
Viri optimatis, quem non amplius autumabant rediturum.
Et nunc sic fiat. obtemperate mihi sicut dico:
Ne eamus, ne quis attractum *sibi* malum inveniat.
Sic dixit. hi autem exiliebant magno clamore,
Dimidis plures: illi autem conferti illic manebant.
Non enim ipsis placebat verbum in mentibus, sed Eupitheo
Parebant. statim autem postea in arma ruebant.
Sed postquam amicti sunt circum corpus splendido ære,
Universi coiverunt ante urbem amplam.
His autem Eupithes dux erat stultitiis.
Dicebat autem is ulturum filii cædem: neque erat
Rursus rediturus, sed illic mortem obiturus.
At Minerva Jovem Saturnium allocuta est:
O pater noster Saturnie, summe dominantium,
Dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?
Nunquid prius bellumque malum & pugnam gravem
Facies? quam amicitiam cum ambobus conciliasti?
Hanc autem respondens allocutus est nebularum congregator Jupiter:
Filia mea, cur me hæc interrogas & inquiris?
Nonne hanc quidem consultasti mentem ipsa,
Ut illos quidem Ulysses puniret veniens?
Fac ut vis: dicam autem tibi sicut decet.
Postquam jam procos punivit dius Ulysses,
Fœderibus fidis percussis, hic quidem regnet semper,
Nos autem rursus filiorum fratrumque cædis
Oblivionem faciamus. illi autem invicem ament
Sicut antea: divitiæ autem & pax abunde sit.
Sic fatus movit antea cupidam Minervam:
Venit autem ab olympi cacuminibus ruens.
Hi autem postquam cibi dulcis desiderium ejecerunt,
Illis igitur sermones occepit pertolerans dius Ulysses:
Egressus aliquis videat ne jam prope sint venientes.
Sic dixit. extra autem filius Dolii ivit sicut jusserat.
Stetit autem ad limen progressus, illosque prope vidit omnes.
Statim autem Ulyssem verbis velocibus allocutus est:

Illi

Οἶδε δὴ ἐγγὺς ἕασ'. ἀλλ' ὁπλίζώμεθα θᾶσσον.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ὤρνυντο, κὴ εἰν τεύχεσσι δύοντο.
Τέσσαρες ἀμφ' Ὀδυσῆα, ἓξ δ' υἱῆες Δολίοιο.
Ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίω τ' ἐς παῖδε ἔδυνον,
Καὶ πολιοὶ περ ἐόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσσαντο περὶ χροὶ νώροπα χαλκὸν,
Ὤϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἤιον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον Διογένης Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν,
Τηλέμαχ', ἦδη μὲν τόδε γ' εἴσεαι αὐτὸς ἐπελθὼν,
Ἀνδρῶν μαρναμένων, ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
Μήπα καταισχύνειν πατέρων γένος, οἵ ποτ' ἄρ' ἦσαν
Ἀλκῇ τ' ἰῶρῇ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ὄψεαι, αἴκ' ἐθέλησθα, πάτερ φίλε, τῷδ' ἐνὶ θυμῷ,
Οὔπ καταισχύνοντα τὸν γένος, ὡς ἀγορεύεις.
Ὣς φάτο. Λαέρτης δ' ἐχάρη, κὴ μῦθον ἔειπε,
Τίς νύ μοι ἠμέρη ἦδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
Τός δ' ὑιὸς τ' ἀρετῆς πέρι δῆσεν ἔχεσι.
Τὸν δὲ παρισταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ Ἀρκεισιάδη πάντων πολὺ φίλτατ' ἑταίρων,
Εὐξάμενος κύρῃ γλαυκώπιδι κὴ Διὶ πατρὶ,
Αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
Ὣς φάτο. καί ῥ' ἔμπνευσε μένος μέγα Παλλὰς Ἀθήνη.
Εὐξάμενος δ' ἄρ' ἔπειτα Διὸς κύρῃ μεγάλοιο,
Αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρῄου.
Ἦ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διατρὸ δὲ εἶσατο χαλκός.
Δόπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἐν δ' ἔπεσον προμάχοις Ὀδυσεὺς κὴ φαίδιμος υἱός·
Τύπτον δὲ ξίφεσίν τε κὴ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Καί νύ κε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν κὴ ἔδηκαν ἀνίας,
Εἰ μὴ Ἀθηναίη κύρη Διὸς αἰγιόχοιο
Ἤυσεν φωνῇ, κατὰ δ' ἴσχεθε λαὸν ἅπαντα,
Ἴσχεσθε πτολέμου Ἰθακήσιοι ἀργαλέοιο,
Ὡς κεν ἀναμμητεί γε διακρινθῆτε τάχιστα.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη. τὼ δὲ χλωρὸν δέος εἷλε·

Τὼν

Illi quidem prope sunt. sed armemur cito.
Sic dixit. hi autem moti sunt, & arma induerunt,
Quatuor circum Ulyssem, sex autem, filii Dolii.
In iisque Laertes Doliusque arma induerunt,
Cani licet essent necessarii bellatores.
At postquam amicti sunt circum corpus splendido ære
Aperueruntque portas, extraque iverunt, dux erat autem Ulysses,
Illis propius accedens filia Jovis venit Minerva,
Mentori similis & corpore & voce.
Hanc autem videns lætatus est pertolerans divinus Ulysses:
Statim autem Telemachum allocutus est suum dilectum filium:
Telemache, jam quidem hoc videberis ipse aggressus,
Viris pugnantibus, ubi discernuntur optimi,
Ne quid dedecores majorum genus, qui antea
Robore fortitudineque ornati fuimus omnem super terram.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Videbis, si volueris, pater dilecte, hoc in animo,
Non dedecorantem tuum genus, sicut dicis.
Sic dixit. Laertes autem gavisus est, & verbum dixit,
Quæ mihi dies hæc, dii amici? certe valde gaudeo:
Filiusque neposque de virtute litem habent.
Hunc autem astans allocuta est cæsia Minerva:
O Arcesiade omnium multo dilectissime sociorum,
Votis factis filiæ cæsiæ & Jovi patri,
Statim omnino vibratam emitte longam lanceam.
Sic dixit. & inspiravit animum magnum Pallas Minerva.
Igitur votis factis deinde Jovis filiæ magni,
Statim omnino vibratam emisit longam lanceam,
Et percussit Eupithem per galeam æream.
Illa vero haud lanceam prohibuit, quin transadactum est ferrum.
Sonuit autem cadens, resonueruntque arma super ipso.
Irruerunt autem primis pugnatoribus Ulysses & illustris filius:
Verberabant autem ensibusque & lanceis utrinque acutis.
Et sane omnes perdidissent & fecissent reditus expertes,
Nisi Minerva filia Jovis Ægiochi
Clamasset voce, detinuissetque populum omnem:
Abstinete a bello Ithacenses difficili,
Ut sine cruore separemini citissime.
Sic dixit Minerva, illos autem pallidus timor cepit:

Τῶν δ' ἄρα δειπνάντων ἐκ χειρῶν ἔπαιτο τέλχεα,
Πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πίπτε, θεᾶς ὅπα φωνησάσης·
Πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο, λιλαιόμενοι βιότοιο.
Σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οἰμησεν δὲ ἀλεὶς, ὡς αἰετὸς ὑψιπετήεις.
Καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ἀολόεντα κεραυνόν.
Καδδ' ἔπεσεν πρόσθεν γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Γσχεο, παῦε δὲ νεῖκος ὁμοίϊον πολέμοιο,
Μήπως τοι Κρονίδης κεχολώσεται εὐρύοπα Ζεύς.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη. ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Ὅρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Τέλος τῆς Ὁμήρου Ὀδυσσείας.

ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

Ἀρχόμενος πρώτων Μουσῶν χορὸν ἐξ Ἑλικώνος
Ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι, εἵνεκ' ἀοιδῆς
Ἣν νέον ἐν δέλτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γόνασι θῆκα,
Δῆριν ἀπειρεσίην, πολεμόκλονον ἔργον Ἄρηος,
Εὐχόμενος μερόπεσσιν ἐς ὕστατα πᾶσι βαλέσθαι·
Πῶς μύες ἐν βατράχοισιν ἀριστεύσαντες ἔβησαν,
Γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων,
Ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔβη· τοῖλον δ' ἔχεν ἀρχήν.
Μῦς ποτὲ δι-ψαλέος, γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
Πλησίον ἐν λίμνῃ ἁπαλὸν προσέθηκε γένειον,
Ὕδατα τερπόμενος μελιηδέα· τὸν δὲ κατῶδε
Λιμνόχαρις πολύφημος, ἕπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον·
Ξεῖνε, τίς εἶ; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠόνα; τίς δέ σ' ὁ φῦσας;
Πάφτε δ' ἐλπίδεσσιν· μὴ ψεύδομένον σε νοήσω.
Εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ἐς δόμον ἄξω,
Δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήϊα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς Φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
Τιμῶμαι, βατράχων ἡγούμενος ἤματα πάντα·
Καί με πατὴρ Πηλεὺς ποτε γείνατο, Τρομεδούσῃ

20 Μιχ-

Eorumque timentium ex manibus volaverunt arma,
Omnia autem in terram ceciderunt, Dea vocem edente:
Ad autem urbem reversi sunt, cupidi *conservandæ* vitæ.
Terribiliter autem clamavit pertolerans divinus Ulysses,
Ruitque saltu, sicut aquila altivolans.
Et tunc Saturnides misit ardens fulmen.
Decidit autem ante Cæsiam forti patre natam.
Ac tunc Ulyssem allocuta est cæsia Minerva:
Jove nate Laertiade prudens Ulysses,
Abstine, sedaque contentionem communis belli,
Ne Saturnides tibi irascatur late sonans Jupiter.
Sic dixit Minerva. ille autem obedivit, gavisus est autem animo.
Fœdera autem rursus in futurum cum ambobus fecit
Pallas Minerva, filia Jovis Ægiochi,
Mentori similis & corpore & voce.

Finis Odysseæ Homeri.

HOMERI BATRACHOMYOMACHIA. 1.

INcipiens primum Musarum cœtum ex Helicone
Venire in meum cor opto, gratia carminis:
Quod nuper in libellis meis super genua posui,
Litem immensam, tumultuosum opus Martis,
Optans hominibus in aures omnibus mittere:
Quomodo mures in ranas egregie pugnantes iverunt,
Terrigenum virorum imitantes opera gigantum,
Uti fama inter mortales erat: tale autem habuit principium.
Mus aliquando sitibundus, felis periculum evitans,
Prope in lacum teneram appositi barbam,
Aqua delectatus dulci: hunc autem vidit
Limnocharis obstrepera. verbumque locuta est tale:
O hospes, quis es? unde venisti ad littus? quisve qui te genuit?
Omnia autem vere dic: ne mendacem te intelligam.
Si enim te cognovero amicum dignum, in domum ducam,
Donaque tibi dabo hospitalia multa & bona.
Sum autem ego rex Physignathus, qui per lacum
Color, ranarum dux dies omnes:
Et me pater Peleus olim genuit, Hydromedusæ

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

INDEX

In Homeri Odysseam.

A

Achillis anima Ulyssi loquitur λ 472. exequiæ ω 57.
Achivi convocati a Telemacho β 7.
Achivorum dissidium γ 132.
Æolia regio κ 1.
Æolus Ulyssi dat uterem ventorum κ 19. quo soluto venti emittuntur a sociis per imprudentiam 46. reversum Ulyssem indignabundus expellit 72.
Agamemnonis exitum narrat Nestor γ 264. ejus interitus 303. δ 533. ejus umbra suum exitum refert λ 403. anima Amphimedonti loquitur ω 105.
Agelaus procos hortatur ut nuptias maturent υ 322. jubet ne Mentor Ulyssem juvet χ 213.
Ajacis Oilei exitus δ 509.
Alcinoi regis domus describitur η 85. ejus hortus 112. Phæaces de hospite Ulysse alloquitur 186. optat Ulyssem filiæ maritum 311. promittit Ulyssi auxilium 317. Phæaces hortatur ut Ulyssem juvent θ 25. parat convivium 381. hortatur Phæaces ad certamen 97. Ulyssi ab Euryalo lacessito loquitur 235. Phæaces monet ut Ulyssi dant xenia 386. quærit omnes Ulyssis conditiones & fortunas 450. Ulyssem abiturum & Phæaces alloquitur υ 4.
Amor patriæ ι 35.
Amphimedontis anima Atridæ interitum procorum narrat ω 120.
Amphinomus procos a Thelemachi nece dehortatur π 406.
Anticleæ matris Ulyssis umbra λ 84. eum alloquitur 153. 215.
Antilochus a Memnone occisus δ 187.
Antinous Telemacho respondet α 383. β 84. Telemachum alloquitur β 303. procos alloquitur δ 773. π 364. succenset Eumæo propter mendicum Ulyssem ρ 374 mendico respondet 445. eumque scabello petit 467. Ulyssem arcum experiri petentem increpat φ 287. Antiphates rex Lestrygonum κ 114 Antrum Polyphemi ι 182. Areus Ulyssis φ 12. 90.
Arete uxor Alcinoi η 54. Phæaces alloquitur κ 335.
Argelaus procos hortatur χ 132.
Artacia fons κ 107.
Atridis anima Achilli loquitur de ejus funere ω 35.
Augurium aquilæ ο 160. 524.
Autolycus Ulyssis avus τ 394.

B

Bovis mactatio γ 439.

C

Callio ad naufragi Ulyssis preces refluxum sistit ε 439.
Calypsus specus ε 63. ea alloquitur Mercurium 87. indignatur in deos 116. cum Ulysse loquitur 160. eique jurat nullum illaturam damnum 180. prandent apud illam Mercurius & Ulysses 195. spondet Ulyssi immortalitatem 208. Campus Elysius δ 563
Cassandræ cædes λ 420.
Charybdis μ 101.
Cicones ι 39.
Circe in porcos vertit Ulyssis socios κ 235. Ulyssem alloquitur 378. ejus socios restituit pristinæ formæ

mæ 390. prædicit Ulyſſi iter ad inferos 488. & futura pericula λ 22.
Circus accipitris genus ρ 87.
Clytemneſtræ ſævitia λ 420.
Creta inſula τ 173.
Cyanea ſaxa μ 59.
Cyclopes deorum contemptores ι 273.
Cyclopum inſula fertilis ι 108.

D

DAnaorum animæ ω 16. Demodocus cantor Θ 62. ρ 28. Ulyſſi fletum movet Θ 86. canit fabulam de Veneris & Martis amplexu 267. equum Trojanum cantat 499.
Dolius Penelopes ſervus δ 736. ω 386.

E

EChetus Rex σ 84. Edothea Protei filia Menelao erranti dat conſilium δ 372. de Patre capiendo 383. doli in patrem 434.
Elpenoris caſus κ 557. umbra Ulyſſi apparet λ 51. tumulatur μ 10.
Enipeus fluvius λ 237.
Eumæus nobilis ſubulcus ξ 3. ejus domus, ad quam divertit Ulyſſes 6. quem humaniter excipit 44. & eum non cognoſcens periiſſe conqueritur 64. Eumæo reditus Ulyſſis non perſuadetur 360. reſpondet Ulyſſi 401. hoſpiti ſacrificaturus ſuem mactat 418. ei chlænam pollicetur 510. parat ſtratum Ulyſſi 518. Eumæi & Ulyſſis colloquium ο 305. fatum ſuum narrat 388. Telemachum reducem excipit π 15. Ei nunciat procos ab inſidiis rediiſſe 465. inſolenti Antinoo obloquitur ρ 380.
Eupithes cum Achivis conſpirat in Ulyſſis mortem ω 425. a Laerte occiſus 520.
Euryalus Ulyſſi indignatur Θ 158. illum enſe donat 403.
Euryclea accerſitur ut Ulyſſem lavet τ 355. illum agnoſcit 386. nunciat Penelopæ Ulyſſem rediiſſe ψ 5. Penelopæ loquitur 25. 37.
Eurydice Neſtoris uxor γ 452.
Eurylochus dux ſociorum Ulyſſis ad ædes Circes properat κ 210. obloquitur Ulyſſi 428. indignanter Ulyſſi reſpondet μ 278. ſuaſu Eurylochi præceptum Ulyſſis de non tangendis gregibus Solis violatur 340.
Eurymachus Telemacho reſpondet ω 400. Halitherſis vaticinium elevat β 178. ejus oratio ſubdola π 434. Penelope indignanti ob cæſum hoſpitem reſpondet σ 243. Ulyſſem laceſſit 349. & ſcabello petit 393. arcui impar dolet φ 249. ſupplex Ulyſſi, imputat Antinoo omnia χ 45. procos hortatur ad defenſionem 80. occiditur 82.
Eurymeduſa nutrix Nauſicaæ η 8.
Eurynome Penelopæ miniſtra σ 168

H

HAlitherſes procis periculum inminere indicat β 157. diſſuadet Ulyſſis cædem ω 453.
Helenæ ornatus δ 120. cum Menelao de advenis fabulatur 136. de Ulyſſe & illi excidio narrat 240. equo Trojano incluſos nominatim vocavit 279. Telemachum xeniis donat ο 125.
Hercules λ 600. Ulyſſem alloquitur 615. proditor hoſpitii φ 23.
Heros Ægyptius β 15.
Hoſpitem invitum detinere inhumanum eſt ο 73.

I

IAſon a Jove fulmine percuſſus ι 125.

Infernorum locus λ 22.
Injuſte in malis dii accuſantur α 32.
Iphitus Eurytides φ 15.
Irus Ulyſſem jurgiis inceſſit σ 10. & in certamen provocat 25.
Ithacæ inſulæ qualitas δ 605. ρ 238
Ithacenſium conſpiratio in Ulyſſem ω 425. pugna 512.
Jupiter in deorum conſilio verba facit α 32. hoſpitalis ι 269. dat cælo ſignum Ulyſſi procorum cædem meditanti υ 104.
Jurare Stygiam paludem graviſſimum diis juramentum ε 185.

L

LAerceus aurarius faber γ 425.
Lampus & Phaethon equi Auroræ ψ 245.
Laodamas provocat Ulyſſem ad certamen θ 145.
Leocritus Mentori pro Telem. loquenti reſpondet β 242.
Liodes arcum tendere nequit φ 144. ſupplex orat Ulyſſem χ 310. occiditur 328.
Loti herbæ miranda vis ι 91.

M

MAlorum ſibi homo cauſa α 7.
Medom Penelope nunciat Telemachum navigaſſe δ 697. procos hortatur ad cœnam π 173.
Melanthius Ulyſſem increpat ρ 215. & calce ferit 233. inſolenter Ulyſſi loquitur υ 177. armis procos inſtruit χ 142. vincitur a ſubulcis 188. trucidatur 474.
Melantho laceſſit Ulyſſem σ 325. ei minatur verbera niſi exeat domo τ 65.
Mendico pudor inutilis ρ 352.
Menelaus Telemachum & Piſiſtratum hoſpitio ſuſcipi jubet δ 30. his labores ſuos narrat 78. dolet Ulyſſem abſentem 168. quærit ex Telem. cauſam itineris 311. ejus navigatio 350.
Mentor Ulyſſis ſocius β 225. Telemachum tueri ſtudet 229.
Mercurius mittitur ad Calypſo ε 29. ejus deſcriptio 47. & nuncium 97. ei ultimo libari conſuetum ω 137. Ulyſſi remedium indicat contra Circes pharmaca κ 286. procorum animas ad inferos deducit ω 1.
Minerva pro Ulyſſe Jovem orat α 45. ejus reſponſum 63. ſimilis Mentæ regi a Telemacho hoſpitio excipitur 105. cum Telemacho colloquitur 158. eum jubet inveſtigare patrem 271. iter properare hortatur β 267. ejus ſollicitudo pro Telem. 405. Telemacho loquitur γ 14. Neſtorem alloquitur 330. diſparet 371. ſub Iphthimæ perſona ſolatur Penelopen δ 795. in concilio deorum pro Ulyſſe intercedit ε 5. Nauſicaam alloquitur ζ 25. formam mentita Neenidis Ulyſſi fit obviam ν 18. Ulyſſi apparet in Ithaca ν 220. eum diſſimulationis increpat 291. ac docet de procis occidendis 392. mutat ejus habitum 429. ad Telemachum proficiſcitur 439. eum hortatur ut Ithacam redeat ο 10. Ulyſſem monet ut filio ſe prodat 167. eundem animat in procorum cædem υ 44. procos dementes reddit 345. Mentori aſſimilata Ulyſſi aſtat χ 205. a Jove eventum ſeditionis Ithacenſium ſciſcitatur ω 472. dirimit bellum 528.
Minos λ 567.
Moly herba κ 302.

N

NAuſicaa Alcinoum Patrem alloquitur ξ 57. & miniſtræ ſimul lavantur 91. comparatur Dianæ 102. ejus puellæ terrentur viſo nudo Ulyſſe 137. reſpondet Ulyſſi 186. illi ſecuturo patris domum deſcribit 255.

Neptunus Ulyſſi infenſus α 18. eum tempeſtate quatit ε 291. in Ulyſſem ſævit 365. indignatur Ulyſſem reſtitutum eſſe patriæ ν 126.
Neſtor benevolus erga hoſpites γ 68. Telemacho reſpondet 162. 215. 375. ejus filii Minervæ ſacrum apparant 418.
Nulli ſuus unquam notus eſt pater α 215.

O

ORestes patrem ulciſcitur γ 306. Orion a Diana peremptus ε 122. 571.

P

PAndari filiæ υ 66.
Penelope dolis procos ludit β 90. Medoni loquitur de procis δ 680. dolet clam ſe profectum eſſe filium 703. ei nunciatur Telemachum rediiſſe π 333. Telemachum alloquitur ϱ 101. medicum Ulyſſem accerſi jubet 508. ad procos itura σ 162. increpat Telemachum ob verberatum hoſpitem 214. cum Ulyſſe ignoto colloquitur τ 104. illi narrat ut procos fefellerit 135. quærit ex hoſpite genus 162. narrat Ulyſſi ſomnium 535. Dianam precatur υ 61. procis certamen proponit φ 4. depromit Ulyſſis arma certamini procorum 67. Antinoum objurgat increpantem Ulyſſem 311. Ulyſſem rediiſſe non credit ψ 10. nutricem alloquitur 31. 57. ſubdubitans accedit Ulyſſem 85. illum agnoſcit 209.
Perpauci filii patribus ſimiles β 276.
Phæacenſium origo ζ 4. certamen, curſus, &c. θ 120. luſus pilæ 372. ſaltatio 378. naves ſenſiles 559. navis in ſaxum convertitur ν 161.
Pharmacum Helenæ, diſſolutions triſtitiam δ 220.
Phemius canit reditum Achivorum α 325. reprehenſus a Penelope 337. canit procis ρ 163. Ulyſſi ſupplicat χ 344. & Medon a Telem. ſervantur 367.
Phyloetius heri Ulyſſis dolet infortunium υ 200. ei mandatur januæ cuſtodia φ 236.
Phorcynis portus ν 96.
Phrontis naucleri obitus ν 278.
Piræus Theoclymenum hoſpitatur ο 539. Telemacho reduci loquitur ρ 74.
Piſenor præco β 38.
Piſiſtratus humanus erga peregrinos γ 36.
Polyphemus Neptuni filius α 70. ejus antrum 182. advenas interrogat 251. duos ſocios Ulyſſis devorat 288. oculus illi eruitur ab Ulyſſe 380. Cyclopes advocat 438. arietem alloquitur 446. imprecatur Ulyſſi 528.
Proci epulantur α 144. Telemachum navigaturum cavillantur β 325. de Telemacho colloquuntur δ 630 ac de eo occidendo conſultant 670. parant navem ad inſidias ei ſtruendas 778. enavigant 842. ab inſidiis redeunt ο 351. Ulyſſi & Iro certaminis præmium conſtituunt σ 44. mittantur Penelopæ pulchritudinem 211. ei dona afferunt 283. illorum ultimo adventui inſtruitur domus υ 148. ſiniſtro omine a Telemachi cæde deterrentur 241. dira portenta in procos 350. viribus impares arcui tendendo φ 185. procorum cædes χ 8. ultimum certamen 259. ſimulantur in ædibus nuptiæ propter tumultum ψ 142.
Proteus captus a Menelao δ 450. diſparet 570.

S

SCylla μ 73. ſex Ulyſſis ſocios devorat 246.

Sisyphus λ 592.
Solis grex ab Ulyssis sociis violatur μ 353.
Somni portæ τ 562.

T

TAntalus λ 581.
Telemachus in loquendo verecundus α 305. matrem reprehendit 345. Eurymacho loquitur 412. Achivos convocat β 70. quibus suam fortunam exponit 40. Antinoo respondet 130. procis loquitur 208. Minervam precatur 260. Antinoo respondet 209. minatur procis 316. Eurycleam alloquitur 348. & solatur 372. socios alloquitur 409. navigat Pylum 422. Minervam alloquitur γ 20. respondet Nestori eumque interrogat 78. 206. proficiscitur ad Menelaum 431. Spartam venit δ 1. Pisistratum ibi alloquitur 70. Menelao loquitur 290. 793. patriam repetiturus Pisistrato loquitur ε 45. & Menelao 64. 86. a quo proficiscitur 182. socios ad iter hortatur 218. Theoclymenum in navem suscipit 280. Ithacam redit 496. ad Eumæum divertit 550. de hospite quærit & patrem non agnoscit ω 68. cui ignoto loquitur 112. Eumæum mittit ad matrem & Laertem 130. patrem alloquitur 222. eique recenset numerum procorum 247. profecturus patrem relinquit ρ 5. redux excipitur a suis 36. matri narrat expeditionis capita 107. domus illi instar ardentis flammæ apparet τ 35. monet Eurycleam ne hospitem negligat υ 129. procis dicit ne hospitem infestent 262. Ctesippum ob insolentiam minitantibus objurgat 304. experitur vires suas arcu Ulyssis φ 117. matri procos objurganti loquitur 344. Amphinomum interficit χ 95.
Telemus Cyclopum vates ι 508.
Tempestas ob Solis gregem violatum μ 406.
Theoclymenus vates ad Telemachi navem confugit ο 224. ejus genus 226. petit opem 271. interpretatur augurium 530. vaticinatur Penelope de Ulysse ρ 151. instante procorum cæde exit ædibus Ulyssis υ 371.
Thrinacria insula Solis μ 261.
Tiresiæ umbra Ulyssi omnem itineris successum prædicit λ 98.
Tityrus λ 575.
Tyro Crethei uxor λ 234.

V

VEnter multorum malorum causa. ρ 286.
Viaticum paratur navigaturo Telemacho ϵ 353.
Vinum Maroneum memorabile ι 208.
Ulysses in equo Trojano θ 270. paratur navem apud Calypsum ε 233. excutitur rate vi tempestatis 313. naufragus a Leucothea juvatur 338. ad Phæacenses defertur 390. exponitur terræ 458. Nausicaam supplex alloquitur ζ 148. a Minerva in ædes Alcinoi perducitur η 37. Areten supplex orat 142. clementer ab Alcinoo excipitur 167. interrogatus Aretæ suos labores exponit 207. suos casus narrat 240. importuno Euryalo succenset θ 165. disco omnes superat 186. ejus peritia 214. illi feruntur xenia a Phæacensibus 417. Nausicaæ gratias agit 463. labores suos Alcinoo narrat ι 1. infelix prælium cum Ciconibus 47. defertur ad Lotophagos 84. ingreditur antrum Polyphemi 218. eique respondet 259. consilium capit 315. Polyphemo vinum offert 345. & oculum eruit 380. ejus astutia 425. Polyphemo insultat 475. ab Æolo expulsus κ 72. venit Lestrigoniam 81. ad Circen divertit 135. cervum configit 160. ad Circen

cen ingreditur 314. eamque alloquitur 336. redit ad navem 407. ſocios ad Circen ducit 446. illos alloquitur 546. ad Cimmerios divertit λ 14. mortuos evocat 34. quærit ex matre conditionem uxoris, filii & patris 174. conatus matrem amplecti fruſtratur 203. videt Antiopen 259. Alcmenam 265. Megaram 269. Epicaſten 270. Chlorin 280. Pero 286. Lædam 297. Iphimediam 303. Otum & Ephialtem 307. Ariadnen 320. Euryphilen 325. ab Alcinoo diſcedendi copiam petit 353. ad Ajacis umbram verba facit 550. redit ab inferis ad Circen μ 9. Sirenes præternavigaturus ſocios alloquitur 154. appropinquat Scyllæ & Charybdi 235. Eurylocho reſpondet 296. monet ſocios ut gregibus Solis abſtineant 320. denuo in Charybdin impellitur 428. defertur ad Calypſo 448. ab Alcinoo digreditur ν 38. dormiens reducitur à Phæacenſibus 79. & Ithacam advehitur 114. non cognoſcit ſe in patriam veniſſe, nec à ſuis cognoſcitur 188. Minervæ diſſimulans ſe eſſe Ulyſſem fingit cauſam adventus 256. Minervam alloquitur 311. Ulyſſis divitiæ & poſſeſſiones ξ 98. diſſimulans nititur Eumæo Ulyſſem rediturum perſuadere 148. ſcite fingit hiſtoriam adventus ſui 198. ſubulcum alloquitur 390. commode petit chlænam 362. quærit Eumæum de matre & patre Laerte 345. & conditionem generis ejus 380. Telemacho loquitur π 90. filio ſe prodit 186. eumque inſtruit quid faciendum ubi ad procos venerit 270. urbem petit ρ 185. eam ingreditur mendicus 202. ab Argo cane agnoſcitur 291. ædes ſuas ingreditur 324. mendicatum ädit procos 365. mendicus Antinoum alloquitur 415. a quo ſcabello petitus conqueritur procis injuriam 468. Irum vincit σ 95. ob victoriam laudatus dona accipit a procis 115. Amphinomum monet infortunii 145. Ulyſſis diſcedentis ad Trojam verba ad uxorem 258. Telemachum jubet ut arma deponat τ 4. fingens ſe ex Creta ortum, fata ſua narrat Penelopæ, 165. agnoſcitur ab Euryclea ex cicatrice 386. unde Ulyſſi nomen 405. adoleſcens ab apro vulneratur 446. Eurycleam prohibet ne ſe prodat 480. varia noctu ſecum verſat de cæde procorum υ. 16. Jovem orat 98. Philœtio loquitur 226. ſervis ſe manifeſtat φ 220. petit experiri vires arcus 275. qui tandem ipſi affertur 377. Antinoum ſagitta interficit χ 15. procis ſe manifeſtat 35. in procos ſe armat 122. poſt procorum cædem Eucycleam accerſi jubet 390. & mortuos efferri 537. ac impudicas famulas laqueo ſuſpendere 465. igne luſtrat ædes 491. uxori loquitur ψ 165. lectum ſuum conjugalem deſcribit 183. it cubitum cum uxore 294. illi enarrat ſuos errores 307. egreditur ad patrem 360. ad patrem contendit ω 202. eumque compellat 243. patri ſe prodit 320. Dolio loquitur 406. Achivi in Ulyſſem conſpirant 425. hoſtium adventus Ulyſſi nunciatur 493. pugna 512. quam dirimit Pallas 528.

Volente Deo nihil eſt difficile γ 231.

Vulnera incantari ſolita τ 357.

Uxori non temere credendum λ 440.

XEnia dantur Telemacho δ 611.

Explicatio quorundam Nominum in Batrachomyomachia.

Limnocharis, palude gaudens.
Phyſignatus, quod inflet ſe maxillis.
Hydromeduſa, regina aquarum.
Piſcharpax, micarum raptor.
Troxarta, vorans panem.
Lychomyla, a lambendis mollis.
Pternotrocta, pernas arrodens.
Siſamida, genus eſt leguminis.
Lichopinax, lambens paropſidas & quadras.
Tyroglyphus, excavator caſeorum.
Embaſichytros, in ollas irrepens.
Lichenor, lambens virum.
Troglodytes, ingrediens rimas & foramina.
Teutlæus, a beta vel porro.
Polyphemus, multivocus.
Crambophagus, vorans caules.
Limniſius, paluſtris.
Hydrocharis, aqua gaudens.
Borborocætes, in cœno jacens.
Praſſophagus, porrum comedens.
Cniſſodioctes, nidorem ſectans.
Pelobates, per lutum incedens.
Sitophagus, cibos abſumens.
Praſſæus, caulis colorem imitans.
Artepibulus, quod pani inſidietur.
Meridarpax, rapiens particulas.

FINIS.